

ŠKOLA

Božského Srdce Páně.

Časopis pro katolíky,
zvláště
pro zbožné spolky a bratrstva mezi Čechoslovany.

S povolením duchovní vrchnosti

pořádá

P. PETR HLOBIL,

benediktin rajhradský.

ROČNÍK XXXVII.

ROK 1903.

V BRNĚ

Tiskem a nákladem Papešské knihtiskárny benediktinů rajhradských.

OBSAH.

Básně.

	Strana		Strana
Vzhůru srdce! (P. Zaletěl)	1	Růže a trní (D. Kubis O. Pr.)	225
K Vánocům: Ježíškovy dary	6	Proč mlčel? (D. Kubis)	226
Kříž Ježíškův (S. Bouška)	9	Buď s Bohem (D. Kubis)	226
Svatý Štěpán (Vl. Štastný)	29	Ježíš, pokrm duše mé (F. Vrátil)	263
Světlo Krista (Vl. Št.)	23	Královno nebes, oroduj za nás (F. Vrátil)	253
U sv. Otce (L. Protivanovský)	37	Prosha k sv. andělům strážným (F. Vrátil)	253
Postní doba (L. Grossmannova-Brodská)	65	K narozeninám Panny Marie (F. Vrátil)	261
Odpustiž jim! (P. Zaletěl)	69	Královno sv. růžence, oroduj za nás! (F. Vrátil)	289
Dokonáno! (R. Stupavský)	76	Lék proti pokušení (F. Vrátil)	289
U zdroje (M. Kavanová)	97	V den Dušiček (F. Špička-Nosielsavský)	321
Za jitra (M. Kavanová)	119	Milost Boží (Vl. Št.)	321
Zdrávas Maria (Vl. Št.)	129	Na Dušičky (Vl. Št.)	325
Konvalinka (Vl. Št.)	129	Svaté pole (K. Konrád)	326
Svatá Maria, oroduj za nás! (Vl. Št.)	138	Duše kněze (F. Skalík)	329
Hvězde mořská (A. Záhorský)	138	Srdce (F. P.)	329
Obraz (Schaller)	161	Náš hřbitov (D. L.)	345
Píseň zaslíbená (P. A. Dosedla)	167	Modlitba za vlast (B. Podaný)	353
Pouť (Schaller)	179	Slunce lásky (J. Pohorský)	353
Skála Petrova (Fr. Skalík)	193	Od domu k domu (P. Zaletěl)	353
Matko Stvořiteli (Vl. Št.)	193	O štědrém večeru (Vl. Št.)	358
Novokněžim (Fr. Skalík)	201	U chudých jesliček (A. Travněc)	359
Vezmi kříž svůj a následuj mne! (S. Bouška)	222	Slovo tělem učiněno (Vl. Št.)	365

Četba poučná a dějepisná.

Co získá a co ztratí odpadlík od církve kato- lické? (B. Hendl) 7, 40, 79, 116, 143, 172,	198	Jak to chodí na světě bez náboženství (B. Hendl)	108
Josef, miláček Jakubův, obraz Krista Pána (F. Janovský)	13	Nejkrásnější Mariánský obraz, Matka bolestná	111
Slovo v čas (B. Hendl)	16, 47	Život blah. M. Krescencie (P. Baudyš f. sv. B.)	174
Blahoslavení milosrdní (K. Musil)	26	212, 245, 271, 365	
88, 85, 147, 182, 209, 307, 343		Svatý Bernard (B. Hendl)	237
Křesťanský otec (F. Janovský)	50, 229	Znamení věku a pravdy (B. Hendl)	281
Julie z Massowů (I. Zháněl)	54	Papežství a svět (B. Hendl)	290
88, 150, 180, 282, 316, 379		Slovo o církevních bratrstvech a spolicích (B. Hendl)	333
Apóstolští mužův i žen (O. G.)	77	Víra a skutky (B. Hendl)	337
O papežích (B. Hendl)	106, 140		

Četba k pobožnosti povzbuzující.

Boží hod vánoční (J. Vejchodský)	2	Božské Srdce Pána Ježíše, pramen blaženosti (P. F. Virsig)	21, 56, 74, 339
Cesta na věčnost (J. St. Pavlík)	11, 39	Hořel brounička obraz Krstův (B. Hendl)	34
Věřim v Boha (B. Hendl)	18	Blaženské požehnání (J. St. Pavlík)	43
46, 81, 113, 135, 170, 206, 243, 298			

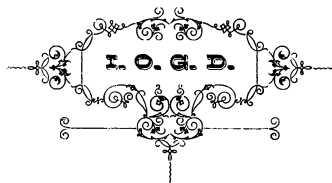
	Strana		Strana
Sv. Josef, pěstoun Páně, a jeho úcta (B. Hendl)	66	Příchod Páně (B. Hendl)	354
Křížová cesta (J. St. Pavlík)	70	Budme státi! (B. Hendl)	359
Svěcení palm (J. St. Pavlík)	100		
Svěcení křestné vody (J. St. Pavlík)	130	Hlavní úmysly.	
Apoštolát v měsíci božskému Srdci zasvěceném	162	Apoštolát nekňeži	31
Srdce Páně a duch naší doby (B. Hendl)	163	Apoštolát mužů	63
Srdce Páně mluví k srdcím našim (B. Hendl)	168	Pobožnost k sv. Josefu	95
Poslední řeči Mojžíšovy (J. St. Pavlík)	194	Nábožné obcování mši svaté	127
226, 265, 302, 330, 362		Vroucná úcta nejbl. Panny Marie	159
Kněžské primice (B. Hendl)	202	Království nejsv. Srdce Páně	191
Sv. apoštol Pavel a nejsv. Srdce P. (B. Hendl)	204	Podpora spolků dobročinných	223
Čas a věčnost v životě sv. Alfonsa z Liguori		Vznešenost života řeholního	255
(B. Hendl)	233	Láska k nejsv. vůli Boží	287
Narození Panny Marie (B. Hendl)	269	Apoštolát mezi jinochy	319
Jak se Bohu slouží? (B. Hendl)	262, 293	Denní rozjímání	351
Na slavnost Všech věrných dušiček (J. V.)	322	Obnovení světské moci papežské	533

O křesťanských záležitostech.

Obrázky z katol. missií (M. Weinberger)	24	Máme papeže Pia X.	258
60, 91, 122, 154, 185, 215, 249, 276, 311, 346, 373		Práce OO. Redemptoristů vídeňsko-pražské provincie	274
Kostelní jednota dekanátu Vyzovského	188	Papež Pius X. (B. Hendl)	326, 369
Veliký papež Lev XIII. zemřel	242	Nový kostel božskému Srdci Páně zasvěcený	371

Různé zprávy.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně	30	První česká pouť do Lurd	120
62, 94, 126, 158, 190, 222, 254, 286, 315, 350, 378		Různé zprávy	125, 158, 252, 314, 349, 377
Za P. Janem Cibulkou	98	Jacinto Verdaguer	145
		Císař Vilém v Monte Kassino	279

Škola Božského Srdce Páně.

ROČNÍK XXXVII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

LEDEN 1903.

*Kopím Srdce proražené, krví svatou okrášlené, já vždycky pozdravuji. Láskou srdečnou plápolám,
bez přestání k Tobě volám: Buď mně milostiv, Pane!*

„Vzhůru srdce!“

Když tvé srdce tiseň trápí,
slza šňhavá líci škrápi,
k nebi vzhledni! Vzhůru srdce!
Nad hvězdami sídlí v lesku
Lékař ode všeho stešku —
tam se zvedni! Vzhůru srdce!

Žal když nádra tvoje svírá,
slovo každé na rtu gmirá,
vzhůru tedy, vzhůru srdce!
Odtud v péči, lásce vroucí
shlíží na tě Všemohoucí, —
k Němu tedy vzhůru srdce!

Bol když prudký tebe kruší,
lidé k nářkům tvým jsou hluší,
neutichej! Vzhůru srdce!
Sídlí tam, jenž mile snímá,
co tvou duši bolně jímá —
k Němu spěchej! Vzhůru srdce!

«Obzor».

P. ZALÉTEL.

Boží hod vánoční.

Naleznete nemluvnátko plénkami obvinuté. (Luk. 2, 12.)

y, kteří jste buď včera ve svých domácnostech nebo v neděli ve škole viděli veselý jásot drobných dítek, snad mimoděk jste zatoužili: »Ach, kéž bych mohl aspoň ještě jednou okusiti tak opravdové radosti, jako tyto nevinné duše!« Avšak netřeba, byste té mládeži záviděli: vždyť Ježíšek nezapomněl dnes ani na velké; on v den svých narozenin skvěle naděluje i dospělým: posílat i jim převehlebný stromek vánoční, který vám, milí čtenářové, nyní s sebou darem přináším. Divíte se mé řeči, nevidouce nic v rukou mých. Nuže vězte, stromček, jež vám odevzdávám od Ježíška, nevyrostl v obyčejném lese, nýbrž zrovna v nebeském ráji. Pohleďte naň duševním zrakem: ble,

jak stkvoucí paprsky světelné jej obléhají! Je to světlo svaté víry, která kéž den ze dne jasněji ozařuje váš rozum, vůli i srdce! Vizte, jak mile se zelenají větve mého stromku; jsou to ratolesti svaté naděje, která kéž do posledního dechu vás sjednocuje s vaším předním cílem, věčným blahoslavenstvím! Ejhle, jak bohatě ověšen je můj stromek sladkým ovocem; je to ovoce svaté lásky, která kéž vás horoucně nadchne, byste milovali Boha nade všechno a bližního jako sebe samy! — Tak v podstatě vypadá stromek, který vám podávám za vánoční dar; kéž jej každý odnáší domů, do života s takovou ochotností, jak upřímně já mu jej věnuji!

Odbočil jsem na chvilku od vlastního předmětu svého pojednání. Ve slavný den tento, který nám připomíná narození božského Dítka, vmysleme se v nevýslovnou radost, jaká prochvěla srdce betlemských pastýřů, když jim anděl zvěstoval vtělení Syna Božího. Nuže krácejme s nimi do Betlema, bychom viděli, pokud se vyplnila předpověď andělská.

Avšak netřeba nám putovati daleko: vždyť Betlem není daleko; neboť slovo Betlem znamená „dům chleba“, a hle, dům chleba živého jest každý chrám. Tam v nejsvětější Svátosti přítomen je skutečně, pravdivě a podstatně Ten, který se dnes v Betlemě

narodil. Proto musí se nejsv. Svátost podobati Jezulátku v jeslích. A že tomu skutečně tak jest, budete moci poznati sledující bedlivě úvahu mcu, kterou ke cti a slávě novorozeného Spasitele začínám ve jménu Páně.

Jest podivuhodno, kterak až do nejmenších podrobností můžeme stopovati podobu mezi Jezulátkem v jeslích a převedlebnou Svátostí oltářní. Oltář znázorňuje nám jesle, ve kterých Ježíšek ležel, bělounek způsobu chleba připomínají nám plénky, kterými se kryl. Pozdvihování při mši svaté jest jeho narozením a všechny další úkony, kdy se kněz důvěrně dotýká těla Páně, naznačují nám ony služby, které Maria Panna a sv. Josef Jezulátkovi konali. Avšak pozorujme pacholátko betlemské zevrubněji. Ach, jaká chudoba! Matka chudička, pěstoun chudobný, chlív, jesle, plénky — všude a ve všem nedostatek největší! Na místě, kde králové země nebyli hodni státi a sloužiti Ježíšovi, stojí a slouží mu hovádka, svým nerozumným okem patří na skrytou velebnost věčného Boha a svým dechem zahřívají mu údy útlé, mrazem se třesoucí. Ale, tutěž chudobu, tutěž opuštěnost spatřujete na Synu Božím v nejsv. Svátosti oltářní! Ač je svrchovaným Pánem nebes i země, ze vsí své hojnosti neponechal sobě nic jiného, leč způsobu chleba a vína, kterými kryje božskou jasnost svou. Svým tvorům dává pohodlné příbytky, mnohdy i skvostné paláce, sám však zůstává ve chrámě často nízkém, vlhkém, ba snad pustějším, než byl chlív betlemský. Na stolech boháčů, třebaš hříšných, stkví se zlato a stříbro, na hrdle a ve vlasech bohatých slečen a paní (jinak snad hanebných hříšnic) blýská se drahé kamení a perle: a hle, jedinou známkou, projevující přítomnost Ježíšovu ve chrámě je světlo lampy z chudého často kovu s barevným sklem. Místo chudých jeslí má Jezulátko v kostele tabernákl ze dřeva sbitý a jenom plátno kryje jeho oltář. Arci že sem tam zbožná mysl křesťanská obětuje stříbro a zlato na důstojnou ozdobu svatyně: ale z toho našli bychom na tom Božím světě též celé části takových farností, kde se ani zákonitý příspěvek na okrasu kostela nemůže vymoci po dobrém. Bůh to suď!

Dále vidíme v jeslích Ježíše nejposlušnějšího. Otec projevil mu vůli svou, aby na sebe vzal hříchy celého světa a smyl je životem chudým, skrytým, plným práce, příkoří a konečně smrtí kříže. Vznesená byla to vůle Otcova, a ještě vznešenější poslušnost Synova. Stejná však jest poslušnost Ježíšova v nejsvětější Svátosti oltářní. Hle, sluha jeho nehodný vyřkne slovo — a nad blesk rychleji sestupuje Kristus Pán se sídel věčných na oltář a chlív a vino mění ve své tělo a krev. Kněz věnuje při mši svaté zásluhy jeho smrti dnes na ten, zítra na onen úmysl, za živé i za mrtvé, a Syn Boží dává své zásluhy beze vsí odmluvy, Dle vůle svých služebníků dopouští, aby byl vystaven, zámek uzavřen, k nemocnému přinášen, po osadě nošen, od lidí požíván — a vše to bez domluvy, ochotně, dobrovolně. Zajisté jako v jeslích tak i ve Svátosti oltářní hoden jest Kristus Pán chvály sv. Pavla: »Ponížil sebe samého, učiněn jsa poslušným až k smrti, a to k smrti kříže.« (Filip. 2, 8.)

Postupujíce v úvaze své dále, vidíme v jesličkách Ježíše nejpokornějšího. Nelze se věru ponížiti hlouběji, nežli se ponížil Syn Boží, když se stal nemluvnátkem. Tím vzdal se zajisté všeho, proč by mohl býti ctěn, vážen a oslavován. Neboť komu by přišlo na mysl, že Děťátko v náručí Matčině je sám všemohoucí Bůh? Kdo by řekl, že ono nemluvně jest moudrost nestvořená, že toto chudé robátko v jeslích jest nejvyšším Pánem nebe i země? Proto měli Pána Ježíše za pouhé dítě tesařovo, které si představovali poskvrněné hříchem od narození, jako byli ostatní; měli je za dítě, které jest určeno nanejvýš k nízkému řemeslu svého pěstouna. Ó dobře o tomto Jezulátku pověděl sv. Pavel. »Sebe

samého zmařil, přijav způsob služebníka. (Filip. 2, 7.) Ale ještě nad tuto pokoru jest jeho pokora v nejsv. Svátosti. V Betlemě měl Kristus Pán aspoň tvář přemilostného pacholátka, v nejsv. Svátosti však má podobu mrtvého, neúhledného chleba! Tam vzal na sebe způsob služebníka, zde učiněn je těchto služebníků potravou! Ký div, že svatý Bernard z této úvahy přechází ke slovům: »Bůh se poníží v těle, a ty, prachu země, se pyšníš?«

Dotknu se ještě jedné okolnosti. V jesličkách vidíme Pána Ježíše jakožto Boha skrytého; přemilostné Jezulátko sladce spí; ukonejšila je Matka Páně a vidí jeho zavřená očka a slyší jeho pokojný dech a tichý tlukot srdéčka — a Děťátko rtoma nehýbá. Spatřují se na něm všechny neklamně známky pokojného spánku. Zdá se, že Děťátko jest úplně bez starosti, že neví, co se vůkol něho děje, že neví o chudobě ani zimě, že neví o strastné budoucnosti, která na ně čeká. Spí sice, ale srdce jeho bdí. Viděli jste již možná obraz, jenž představuje Ježíška na kříži spícího, ale vůkol něho hřeby, biče, kladiva, provazy, kopí — a hle, právě tak stála hned po jeho narození před jeho duší Kalvarie se všemi mukami, neboť lidský, tělesný spánek nevdal božství Krista Pána, aby vládl rozumem vždy a napořád. A právě tak mají se věci i v nejsv. Svátosti oltářní. Zde také spí Jezulátko spánek, spánek tajemné, svátostné smrti; zde také vzdává se svých sil a smyslů: zde okem nevidí, uchem neslyší, rtoma nehýbe, ruček nevztahuje, dým vonného kadidla směle smí obstoupiti svatou hostii. Ale jeho srdce bdí a zná každého z nás a přijímá naše modlitby a rozdává milosti nevyslovitelné. Odtud, ze svatostánku vyměřuje běh tělesům nebeským, odtud stává, boží a řídí světy!

Milí čtenářové! Kdyby mi dovoľoval čas, mohl bych ještě dál a dále ukazovati vám, jaká podobnost zavládá mezi Jezulátkem v jesličkách a v nejsvětější Svátosti oltářní. Doufám však, že již to, co jsem až dosud stručně nastínil, vás přesvědčuje, že my katolíci, jsme-li ve chrámu Páně, jako bychom byli v onom tajemném chlévě betlemském. Jako tam i zde Ježíš stejně je přítomen. Avšak dnešní úvaha naše má nás zároveň pohnouti k rozhodnutí, jak se chceme před tím novorozeným Spasitelem svým objevovati. Vidím spěti do Betlema zástupy dvojího druhu; jednak zbožné pastýře a svaté tři krále s jejich družinou, kteří touží ukázati novorozenému Pacholetu svou nezměrnou úctu a lásku. Netrvá však dlouho a do téhož Betlema kvapí ozbrojení zuřiví vojáci Herodesovi, jejichžto zlojanným cílem je zmařiti útlý život nebeského Dítěte. Dnes tuším jest chvíle příhodná, abyste se rozhodli i vy, ke kterému z těch dvou různých zástupů chcete náležeti! Chcete s těmi zbožnými dušemi ukázati svému Spasiteli srdečnou lásku a oddanost? Či jest vám milejší, na tom Jezulátku, sotva že se narodilo, páchatí krvavé násilí? Ano, dnes považte již vy, školní ditky i vy dospělí, že kdykoli se ve chrámě, na svatém místě, před velebnou Svátostí oltářní chováte nenábožně, nejste o nic lepšími, nežli krvežízniví žoldáci Herodesovi a že k vám Pán Ježíš jednou při soudě pronese hrozná, neodvolatelná slova: »Odstupte ode mne, neznám vás!« Naopak blaze, třikráte blaze vám, jestliže ve chrámu Páně jako chudí pastýři Ježíška pozdravujete, jestliže jako Maria Panna a sv. Josef jemu se klaníte, jestliže jako andělé chválu mu prozpěvujete: pak vezte, že ten chudičký, poslušný, pokorný a skrytý Ježíš Kristus slituje se nad vámi a žehnati vám bude zde i na věčnosti.

K Vánocům: Ježíškovy dary.

Radujme se, dítky, o vánočním čase.
hle, vánoční stromek rozkvetl nám zase.

Ježíšek jej sám dal vystrojiti dětem,
ejhle, jak nám svítí svého světla květem!

Ve zlatě se lesknou ratolesti svěží,
a co to jen dárků v jejich stínu leží!

Věru sama radost na tom stromku roste,
radujte se s námi též vy, vzácní hosté!

Ježíšek vás také přívětivě vítá,
a všem, kdož tu dlíte, dárky svoje skýtá.

Tři to dary vzácné z vánočního stromu,
blažen, kdo je vděčně odnese si domů.

Každému On skýtá svíce milojasnou,
na života cestu — víru samospasnou.

Komu stále svítí, až nad hrobem stane,
tomu svíce víry věčnou slávou zplane.

Za druhý dar větev se stromčekku dává,
důvěry to znak, jež doufat neustává.

Kdo tu větev svěží ve svém srdci pěstí,
tomu ona vzroste ve krásný strom štěstí.

A kdež je dar třetí? Hle Božího Syna,
kterak svoje ručky po všech rozpíná.

Sám On chce nám darem s milostí svou býti,
kdo jej milc přijme, věčně bude žíti.

•Obzor.

Ó Ježíšku milý, budiž našim hostem,
a přebývej stále v srdci hříchu prostém!

Ať jako ten stromek v ctnosti milé zdobě
po všečen svůj život příjemní jsme Tobě!

Co získá a co ztratí odpadlík od církve katolické?

Ne každému duchu věřte, ale
zkoušejte duchy, jsou-li z Boha.
(I. Jan 4, 1.)

teme-li dějiny církve katolické, přicházíme k smutnému odstavci. Byla to doba vzpoury proti církvi mateřské v 16. století, kdy sběhlý mnich Martin Luther začal hlásati boj staré církvi katolické a kdy sám a po něm jiní jeho stoupenci nesčíslný počet věřících vytrhl z lůna matky církve a tak učinil z dítek jejích největší protivníky. Roztržena byla tehdy církev naše katolická v západní Evropě; celé země, zejména německé, z části i Francie, ba namnoze i naše Čechy a Morava odpadly od víry staré a přijaly učení nové a s novým učením i nové jméno, jméno »protestantů čili evangeliků«. Žoldnéři pod křížem Páně neroztrhli roucho Kristovo, ale metali o ně los, aby někomu celé připadlo, ale nepřátelé církve v 16. století byli horší těchto žoldnéřů, roztrhli církev, a roztržka tato bohužel trvá až dosud. A jak se to mohlo státi? Učení nové bylo vábné, neboť bylo o mnoho lehčí, nekladlo velikých povinností svým stoupencům a k tomu ještě přistupovaly sliby skvělých odměn za odpadnutí. Zejména knížata německá odpadávala ráda, neboť jim za to přikl Luther právo na jmění církevní, kterého se tedy tímto způsobem, ovšem nanejvýše nespravedlivým a nečestným, zmocnili. Byla to doba smutná, doba, kdy blud slavil své vítězství nad pravdou a násilí nad právem.

A nyní po čtyřech stoletích? Nezdá se nám, jakoby se měly opakovati ony doby smutné, ony doby bludu a násilí? Ba ano. Hrději zase pozvedá blud hlavu svou proti učení Kristovu; od několika let již zní po zemích katolických, zejména rakouských a v první řadě českých a moravských volání: »Pryč od Říma! Pryč od církve katolické!« Veřejně, jak na schůzích přechasto konaných, tak ve spolecích, tak novinami svádí se katolický lid k odpadu. A proč? Příčiny uvádějí se skoro tytéž jako před čtyřmi sty lety. Že prý je církev zkažená, že ztratila čisté učení Kristovo a že jen v »čistém evangeliu«, jak jmenují protestantismus, lze dojíti pravdy a spásy. K tomu ovšem přidávají hodně pomluv na církev naši, kydají hany ty největší, vychvalujíce a vynášejíce na druhé straně »požehnaní« protestantství až do nebe, aby jen tak nemyslící katolíky obalamutili, zmatli a k odpadu přivedli. Kde nestačují slova, tam hraje velikou úlohu i židášský groš. Nestydí se nepřátelé ani tohoto nešlechtného prostředku užívati, t. j. za odpad od církve katolické odpadlíkům penězi platiti; kupují duše po způsobu židášském, ukazujíce ovšem takto nejlépe hanebnost jednání svého.

Tak se ovšem jedná vždycky, chce-li kdo někoho k nešťastné záměně přinutiti, tu snižuje se předmět, který se zaměnití má, a kde to nepomáhá, přidá se něco na penězích, aby záměna rychle se stala. Po skutku pozná člověk, že byl ošizen, ale pozdě »bycha« honit.

I za našich dob tak mnozí poslouchají hlasu svědkův a jdou jim na lep. Zaměňují starou osvědčenou víru svou katolickou za novou protestantskou, odpadávají od církve katolické a myslí, Bůh ví jaké neudělali štěstí! Za odměnu láteří a lají své staré církvi, seč síly stačí a bývají horšími než sami nevěřící. Ano, jsou to smutné časy, ve kterých by i vyvolení svedeni byli, kdyby možno bylo. Ale tu svítí nám jako zárná hvězda slovo sv. Jana: »Nejmilejší, ne každému duchu věřte, ale zkoušejte duchy, jsou-li z Boha, neboť mnozí falešní proroci vyšli na svět.« (I. ep. sv. Jana 4, 1.)

Věc, o níž tu jde, jest nanejvýše důležitá a vážná. Aby někdo nepřišel do žaláře zde na světě, dostačí, aby zachovával zákony. Ale pro věčnost je to málo, neboť chce-li někdo ujít žaláři na věčnosti, o němž praví Spasitel, »že je tam tma a skřipění zubů«, ten musí i pravou víru mít, neboť tentýž Spasitel praví: »Kdo nevěří, bude zavržen.«

Proto kde se jedná o víru, kde se jedná o záměnu její s jinou, kde se jedná o celou věčnost, zajisté jest na místě, aby člověk zkoumal, co dobrého mu ze záměny takové vzejde? Musí zkoumati, zdali to pravdou jest, co svědkové praví, že my katoličtí křesťané nemáme čisté víry evangelia, která k spáse vede, a proto že musíme si ji zaměnit za jinou, že musíme od církve naší katolické odpadnouti a protestanty se státi.

Zkoumejme, zdali tito duchové, kteří k nám takto mluví, »z Boha jsou« a zdali to svědné volání: »Pryč od Říma! Pryč od katolické církve!« nám vskutku přinese něco lepšího nežli v církvi máme? Nejsou-li duchové tito z Boha, pak víme, co jsou a odkud jsou, neboť tu platí slovo sv. Petra řkoucího: »Střízliví buďte a bděte, neboť protivník váš ďábel jako lev řvoucí obchází hledaje, koho by sežral, jemuž odpírejte silni u víře.« (I. Petr 5, 8.)

Víme dobře, že čtenářové »Školy« pevně stojí u víře, při své matce církvi. Avšak i k jejich uším doléhají často zvuky volání: »Pryč od Říma, od katolické církve!« Proto aby připraveni byli na útok a mohli jej vítězně odraziti, podáváme jim jako zbraň řádky tyto. Budou jim zároveň posilněním ve víře svaté a povzbuzením, aby tím věrněji drželi se církve své, která jest jediným sloupem pravdy Boží.

Jedná-li se o záměnu nějaké věci, tu zajisté každý uvažuje: Čeho získám záměnou touto a co ztratím? Převyšuje-li zisk ztrátu, tu zajisté je záměna dobrá. Proto necht se i odpadlík sama sebe táže: 1. Co jsem získal odpadem od církve? a 2. Co jsem ztratil?

Uváží-li vše důkladně, přijde k poznání, že chybil, proto katolík vpravdě myslící protestantem se státi nemůže. A nyní vizme bliže.

Pohledněme zpět do doby asi před 350 lety, kdy v zemích německých se zuřilo ohněm a mečem proti věrným katolíkům. Toho času seděl jednoho večera protestantský kněz Jindřich Nasavský s mnohými dvořany duchovními i světskými u stolu. Tu vstoupil jistý Holanďan, jenž přinesl zprávu, že katolický kněz a řeholník Karel Spinola právě zemřel smrtí upálením. Mučovník tento, slavný rodem, slavnější ještě horlivostí pro víru katolickou, strádal po čtyry roky v žaláři. Jelikož však odpadnouti nechtěl, přičena mu zdoluhavá a hrozná smrt upálením. Neboť nebyl postaven na hranici, nýbrž jen poblíže jí, aby tak hrozný žár a plamenné jazyčky ponenáhlu život jeho ničily. Když to Jindřich Nasavský uslyšel, zvolal: »Jaký to hrdina, jaký to veliký muž!« A dívaje se na své hosty, dodal: »Znám jiné lidi a někteří z nich sedí také zde, ty bych chtěl hořícím věchtem honiti z jednoho náboženství do druhého — podle libosti.« Perná to

pravda! Vždyť zajisté každému napadnouti musí, jací to lidé jsou, kteří tehdy i nyní k odpadu jiné štvou, dříve sami odpadnuvše. Jsou to lidé pevné víry a pravé, horoucí zbožnosti? Jsou to lidé, kteří by důkladně přemýšleli o nejvyšších a nejdražších statcích člověka, o jeho povolání a o jeho konečném cíli? Jsou to lidé, kteří svým náboženským povinnostem vždy přesně a svědomitě zadost činili? Anebo jsou to spíše lidé, kteří se o náboženství a viru pramálo starají, jimž jenom z příčin politických a sobeckých jde o štvání proti církvi katolické? Zkrátka, nejsou to lidé, které by člověk lehce věchtem hořícím mohl honiti z jedné víry do druhé — podle libosti? Jim tak málo záleží na víře a

církvi, že s těmito nejdůležitějšími zájmy člověka zacházejí jako s kabátem, který se lehce svléká a obléká, podle toho, jak je komu horko nebo zima. Co následuje z toho pro naši svatou víru? Snad to, že naše víra není vírou pravou, když takoví lidé k ní zády se obrací? Ó zajisté nikoli! Vždyť již Esau ve své nízké žádostivosti prodal právo prvozenství, tedy to největší, za hrnec čočovice. Ba právě, že jen lidé chladní, víře a církvi své dávno již odumřeli od ní odpadávají, právě to nás musí v přesvědčení upevniti, že pravda není na straně protestantův a odpadlíků, nýbrž na straně naší, při církvi katolické, a to výhradně.

(Příště dále.)

Kříž Ježíškův.

Ach, ach, můj Bože, dítě kvílí,
to dítě kvílí, pláče jen,
a natíká již dlouhou chvíli,
Máť marně těší jeho sten.

»Proč pláčeš, slzou smáčíš líc,
můj drahý, rajský beránku?
Co chceš? Což nemáš mne rád více,
což neslyšíš mě, milánku?

A svatý Josef ve své dílně
dál neonavně tesáti,
tam jeho pila řeže pilně
pot leje se na tváři.

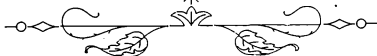

Zří pěstoun, matčina že snaha
přec syna uspat nemůže,
dí: »Pošli ke mně její, má drahá.
ať při práci mi pomůže!«

Hoch s radostí k pěstounu spěchá,
a do práce se dali již...
V čem, Ježíšku, je Tvoje tčha?
»Ach, to jest kříž, ach, to jest kříž!«

Ach, ach, můj Bože, Panna kvílí
a srdce její samý sten:
kříž vidí pniti v téže chvíli,
Syn její na něm pověšen!

S. BOUŠKA.

Cesta na věčnost.

Napsal J. St. Pavlák.

Přeji čtenářům »Školy« šťastný nový rok. Miliony blahopřejných listů, pohledek, dopisnic rozléta se tyto dny do všech končin světa a na každé stojí »Šťastný nový rok!« Ale kolik jich to myslí upřímně? Obvyčejně je to pouhá formalita, jen tak na oko, k vůli zdvořilosti. Co pomůže přání šťastného roku, když člověk se nepřičiní, aby jej jak pro sebe, tak i pro druhé šťastným učinil? Šťastným pro nás může býti, i když nás neštěstí potká; neboť i to neštěstí je vlastně štěstím. Jak nás katechismus učí, dopouští Bůh nehody a sesílá útrapy na nás, jednak aby hříšníka potrestal a polepšil, jednak aby spravedlivého zkoušel a příležitost mu poskytl, hojných zásluh pro nebe si získati.

Nový rok je pro nás sám o sobě kázáním, i kdybychom žádného ústního kázání v ten den neslyšeli. Onť nás upomíná na smrt a na věčnost. Zas o jeden rok stojíme hrobu blíže. Máme se nad tím radovati? Svět se raduje a pořádá na Sylvestra zábavy. Nic mi není protivnějšího jako ty Sylvestrové zábavy. Lépe by lidé udělali, kdyby poslední hodiny starého roku na modlitbách a v rozjímání strávili. Čím dál, tím blíže stojíme věčnosti. Čas utíká, a život náš s ním, jako ten vlak, jež každý den pravidelně v tutéž hodinu vídáváme

a s ním jezdíváme. Život náš je cestou na věčnost; jízda vlakem po železnici je obrazem cesty na věčnost. V jakém ohledu, chci laskavým čtenářům »Školy« v prvním jejím čísle ukázati.

Žijeme v době páry a elektřiny. Pára a elektrina nikterak nám nevadí, dostati se do nebe; oboje je darem Božím; církev světi železnice, elektrické závody a jiné vymoženosti nové doby. Vše má nám sloužiti k dobrému, na všem má spočívatí požehnání Boží. Nechť nám pára slouží i jedenkrát za předmět rozjímání.

Kdo chce delší cestu po železnici konati, opatří si napřed jízdní řád, v němž je všechno podrobně označeno, v který čas a jakými cestami se k svému cíli dostane. Každý si vyvolí obvyčejně cestu nejkratší a nejpřímější. Každý cestující napřed jízdní řád důkladně prozkoumá a prostuduje, jinak by se na cestě nevyznal. Takovým jízdním řádem je pro nás katechismus, v němž je obsaženo učení Ježíše Krista, a jeho zástupkyně na zemi, katolické církve. Katechismus nám podává podrobně, jakými cestami a za jakými podmínkami do nebe se dostaneme. Nejkratší cestou do nebe je ta, již nám ukazuje a po níž nás vede katolická církev. Kdo té cesty nezná, a za to nemůže, že jí nezná, poněvadž se v jiné víře narodil, není

ještě zatracen; i on může býti z milosrdenství Božího mimořádným způsobem dojiti spasení, když příkázání Boží, jež jsou nám a všem lidem bez rozdílu do srdce vepsána, zachovává, smrtelných hříchů se varuje, nebo jich aspoň dokonale lituje, a pravdy upřímně vyhledává. My katolíci jinověrců ještě nezatrácujeme, ale to tvrdíme: kdo z vlastní viny ke katolické církvi nepřináleží, kdo pravdu od sebe odmítá, kdo hříchy páchá a a jich nelituje, ten není na pravé cestě, která vede do nebe. — Jízdní řád je cestujícím důkladně prozkoumati; tak i katechismus měl by každý pravý katolický křesťan důkladně znáti, aspoň obsahem, když ne slovy. Mnozí starší lidé ještě ho umějí nazpaměť; ale ten mladý »vzdělaný« lid má všechno v malíčku, jenom katechismus ne. Ženicha před zdavkami už ani aby se na nic neptal. Sotva dítě školu vyjde, katechismus se pohodí, a nikdo se oň nestará. A přece by bylo nutno, čas od času, na příklad v neděli, nějakou stránku z něho přečísti. Necht' neschází katechismus v žádné domácí knihovně!

Na železnici můžeš sednouti na každé stanici, která se nachází na oné dráze, již chceme jeti. Jeden má daleko k cíli cesty, druhý blízko, třebas jenom jedno pásmo, jeden oddíl vzdálenosti, jednu stanici. Jeden musí seděti několik hodin ve vlaku, druhý jen deset minut. Tak to je i s lidmi. V různé doby, dny a hodiny volá nás nebeský náš hospodář na vinici svou jako onen hospodář nám z evangelia známý, jenž vyšel z rána a o hodině třetí, šesté, deváté a jedenácté, aby vyhledal a najal dělníky. Ne stejně dlouho trvá u nás cesta do nebeské vlasti. Jeden si prosedí ve vlaku životním hodně dlouho, do 70 a 80 let, než stane u cíle; jiný v mužném věku je povolán na onen svět, jiný v mládeckém, a opět jiný v děckém; ale všichni spějí

za týmž cílem. Na tom nezáleží, jak dlouho žijeme, ale jakým způsobem žijeme. Pán Bůh čítá naše léta zcela jinak než my. Jenom ten čas, jež jsme prožili v milosti Boží, má cenu u Pána Boha. Mnohý, jenž pro svět žil krátký čas, žil pro nebe dlouho. Kniha moudrosti to dosvědčuje; čtemeť v ní v kapitole páté: »Spravedlivý zajisté, byl-li by před časem smrti zachvácen, v občerstvení bude. Nebo stáří ctihodné není ono dlouhověké, ani počtem let měřeně; ale šediny jsou smysl člověka, a věk starý život neposkvřený. Dokonav (spravedlivý) v krátku, vyplnil časy mnohé.«

»Železnice nečeká!« pravíme, když někoho pobízíme, aby už šel na stanici. To je pravda, železnice nečeká; cestující musí si pospíšiti, aby vlak nezmeškal. Tak ani čas nečeká. Kdo ho zamešká, může zameškati celou věčnost. Tak blahoví jsou, kteří s pokáním odkládají a myslí si, že ještě zavčas přijdou do nebe: nač by se celý život dřeli, se modlili, postili, mrtvili? Jenom užívat, je čas, dokud jsme mladí. Tak si myslí ti moderní lidé, kteří se jen po zábavách honí a o náboženství se nestarají. Nejsou první, kteří si tak myslí; už v Starém Zákoně jich bylo dosti takových; neboť čteme opět v knize moudrosti (kap. 2.): »Řekli ne právě u sebe přemýšlejší: Krátký jest čas života našeho; pojďte tedy, a požívejme věcí, kteréž tu jsou, a užívejme tvorstva jako v mladosti rychle. Drahým vínem a mastmi naplníme se, a ať nemine nás květ času. Ověňme se růžemi, prve nežli zvadnou; nižádná nebuď louka, kteréž by nepřešla bujnost naše. Žádný z nás nebuď prázděn rozpuštělostí naší; všudy pozůstavme znamení veselosti; nebo tent' jest díl náš a ten jest náš los.« Hle, zrovna jak by tu byli fotografováni ti hýřilci moderní. Ten mladý svět se honí jen po zábavách; na něco vážného se nemyslí. Do nebe

prý ještě času dost! Tak si již i mnozí mysleli, a přišli do pekla; zmeškali čas milosti, vlak — život — jim ušel, a druhý vlak již nejel. Člověk má jenom jeden život; ztratí-li ten, už nemá druhého, jehož by lépe mohl využítovati.

Na stanici koupí si cestující napřed lístek, na němž stojí, kam se za ty peníze, co dal, dostane. Bez lístku nic. Lístek je náramně důležitou věcí; proto ho každý opatruje co nejlíp; bylo by zle, kdyby ho ztratil. Nejen že by se tam nedostal, kam chtěl jíti; i pokutu by mu bylo platiti. Jízdním lístkem na dráze do nebe je křestní list. Bez svatého křtu se do nebe nedostaneme; neboť jak praví Kristus: Pán, nebude-li kdo zrozen z vody a Ducha svatého, neuvidí království Boží. Křestní milosti jest nám nade všecko si vážit i ji opatrovati; kdo by ji ztratil, vedlo by se mu, jako onomu člověku z evangelia, jenž pozván na svatbu, seděl mezi hosty, nemaje svatebního šatu. Byl vyvržen do temnosti, kde jest pláč a skřípění zubů. Křestní nevinnost je největším pokladem na světě; važme si jí nade všecko a dávejme pozor, abychom jí neztratili; vyhybejme se všem příležitostem k hříchu. S blým šatem nepůjde nikdo do kovárny; se šatem nevinnosti nemůžeme jíti do špatné společnosti, mezi lidmi na duši špinavé; jaci bychom odtamtud vyšli?

Děti platí za jízdní lístek jen polovici; děti na klině, nemluvnata, jsou svobodny. — Na cestě do nebe též je to tak. Od dětí tolik Pán Bůh nežádá jak od dospělých; ty se levněji dostanou do nebe, za náhradu, že zde krátko žily. Od nevíňátek nežádá Pán Bůh nic jen svatý křest. Šťastné děti, jež v prvých letech zemrou; andělé strážní zanesou je v náručí svém přímo do nebe, do společnosti svatých nemluvnátek betlemských, jež pod trůnem Božím s palmami a korunami si hrají. Než my dospělí nemusíme jim

záviděti. Třebas ještě jest nám bojovati s tělem, světem a ďáblem, trebas ještě nejsme jisti svého spasení, přece aspoň máme k očekávání větší blaženost než děti po křtu zemřelé; tyto jsou v slávě nebeské, ale nemají zásluh, jež by slávu jejich zvýšily; dospělý křesťan, jenž zemře v milosti Boží, nasbíral si za svého života hojně zásluh a zasloužil hojnější odměny. Tak je to i s očistcem. Někdo nepřijde do očistce anebo jen na krátký čas, jiný pobude si hodně dlouho v očistci, a přece jeho odměna v nebi může býti větší než toho prvního, poněvadž má více zásluh. Pán Bůh je spravedlivý a odplatí jednomu každému podle jeho skutků.

Každý vlak má z pravidla tři třídy: první, druhou a třetí. V první jezdívali vysocí páni, v druhé majetnější lidé, v třetí — a těch je nejvíce — lid obyčejný. Ale ten, kdo jede první neb druhou třídou, též nepřijede spíš na místo cíle svého jako ten, kdo jede třetí třídou, trebas se mu pohodlněji sedí; za to musí platiti dvakrát, třikrát tolik. Na věčnost též jedou lidé v různých třídách: jedni jsou páni a bohatci, a lépe se jim vede. Proto ještě nepřijdou do pekla, že jsou páni a majetní, ale cesta do nebe je více stojí: Pán Bůh bude od nich více požadovati. Co při čtení životopisů svatých mně a snad jiným kolikrát napadlo, je, že obyčejně pocházeli z lepších rodin, i hraběcích a knížecích na př. sv. Alois, sv. Alžběta. Bohatí a vznešení lidé dostanou se též do nebe a dosáhnou snad i větší slávy než mnohý obyčejný člověk, ale (to ale je právě důležité) jsou-li si vědomi svoji zodpovědnosti a žijí-li podle vůle Boží, používajíce darů pozemských k šlechetným a zbožným účelům, nebo se jich odříkajíce a po dokonalosti toužíce. Ovšem je jich málo; valná většina se jich o Pána Boha nestará. Chudobný neb obyčejný lid — to je ta třetí třída —

dosáhne laciněji cíle svého; jemu sebezapírání a mrtvení a konání dobrých skutků nepřijde tak za těžko, jsou na to zvyklí; avšak tím hůře se jim povede, když ani s tou jednou hřivnou, již jim Pán Bůh svěřil, nebudou spolupracovati: povede se jim jako onomu lenivému služebníkovi, jenž hřivnu svoji zakopal. Za našich časů už se nemůže říci: ten chudobný lid má ještě trochu náboženství. Podívejme se jen na tovární dělnictví! Ach jak bídně to vypadá s jejich náboženstvím! Veliká část jich žije jak to

nerozumné zvířátko bez Pána Boha, mnozí by prodali, jak se sami vyjádřili, nebe za fajfku tabáku. Nevěřice v nebe na onom světě, dělají si nebe již na tomto světě. Už i ti zcela obyčejní lidé nechodí ke zpovědi ani do kostela. Ale jak si kdo ustele, tak si lehne. Pán Bůh miluje chudobu, neboť sám se stal chudobným pro nás, ale pyšná chudoba, jež se před ním nechce pokoriti, se mu protiví jako pyšný žebrák se nám protiví. Pro pyšné žebračky nebe není, pro pyšné pány však též ne. (Ostatek příště.)

Josef, miláček Jakubův, obraz Krista Pána.

(Část další.)

Hrob Kristův není toliko hrobem smrti, nýbrž jest hrobem slávy a velebnosti; doslovně se na něm vyplnilo prorocké slovo Isaiašovo: »Jemu pohané modliti se budou, a bude hrob jeho slavný.« (Is. 11, 10) Už tomu bezmála 1900 let, co božský Spasitel nás umřel a pochován jest. Co změnilo událo se za ty věky! Celí národové zmizeli s dějiště světového, přemocná království se rozpadla, přeslavná města jsou zbořena, tak že není po nich ani památky; kde před tisícem let velebné čnely chrámy, nádherné vypínaly se paláce — tam nyní pusto a prázdno; i svaté město Jerusaleým všecko bylo zpustošeno a zničeno; na svaté hoře Morii, kde stával překrásný chrám Šalomounův, pravý to div světa, stojí nyní trudná mešita turecká; všecko, všecko se změnilo — jenom hrob Pána Ježíše zachoval se až do dnešního dne, a to ve slávě veliké a velebnosti. Nade hrobem Páně vypíná se veliký, starobylý chrám, v němž už miliony poutníků ze všech končin světa byly shromážděny a shro-

mažďovati se budou až do skonání světa. Čtyřicet zlatých a stříbrných lamp svítí ve dne v noci na přepamátném místě, kde božský Spasitel odpočíval; tam zbožně slouženy jsou mše svaté, tam stále slyšeti modlitby, zpěvy, pláč, vzlykání zbožných poutníků; i pyšný Turek sezuje napřed obuv, než se osmělí vstoupiti do této svatyně Boží lásky, a turecký sultán velice se honosí titulem: »Ochránce svatého hrobu jerusalemského.«

Za jakou čest, za jaké štěstí pokládají si zbožní křesťané, mohou-li se vydati na pouť do Svaté země a k Božímu hrobu! Tak se dalo povždy i v minulých dobách, давных už dobách; i naše milá vlast bývala čestně zastoupena při poutích k Božímu hrobu.

Ve starší době vedla cesta do Svaté země přes Uhry a Bulharsko do Malé Asie; byla sice obtížná a nebezpečná; avšak tím větší byla zásluha toho, kdo pouť takovou vykonal. Papežové starali se sice o bezpečnost na cestách, a panovníci jednotlivých zemí, na př. uherští,

zabezpečovali poutníkům volný a bezpečný průchod; avšak přes to loupežníci často přepadávali klidné a bezbranné poutníky, olupovali a vraždili je, anebo odváděli do zajetí.

Už v XI. však století počali poutníci ze zemí našich vyhledávati bezpečnější a pohodlnější cesty po moři, jmenovitě přes Benátky neb jiná města severoitalská. Veliký počet poutníků i na této cestě zahynul, buď smrtí přirozenou následkem nedostatků a nemoci nebo rukou násilnou, ale kdo vykonav pouť k Božimu hrobu, vrátil se živ a zdráv, býval doma uvítán s velikou slávou; příbuzní, známí, ano veškeré obyvatelstvo dostavilo se k jeho přivítání. Vypravování poutníkov a vzpomínky na přlhydy cestovní, popisy krajín, měst a míst svatých, mravův i života obyvatelstva cizozemského, byly zajisté po delší dobu vítanou zábavou pro všechny. Poutníci přinášeli s sebou různé relikvie a památky, jež podařilo se jim získati; tak na př. náš olomoucký biskup Zdik přinesl část sv. kříže.

Už sv. Vojtěch měl úmysl navštívit v Jerusalemě hrob Páně; ale na cestě Itálií v kláštere na hoře Kasinské jinak se rozhodl. R. 1090. putoval k Božimu hrobu pražský kanovník Osel ve společnosti Ruperta biskupa. R. 1122. v měsíci březnu vrátil se z Jerusalema župan Vznata. R. 1123. v měsíci březnu vydali se na pouť do Svaté země župan Dluhomil, Humpert, Hilbert a biskup olomoucký Zdik Jindřich a jiní s nimi. Dne 12. února 1124 vydali se na pouť do Jerusalema Heřman a Litobor; r. 1130. pražský biskup Menhart, s ním mimo jiné poutníky české též Přibislava, choť Hroznaty, zakladatele kláštera v Teplé, o níž poznamenal mnich sázavský: »Ona hořice touhou, aby viděla hrob Boží, s panem biskupem Menhartem a s jinými zašla jest do Jerusalema a s dobrým zdarem domů se navrátila.«

Biskup olomoucký Jindřich Zdik svrchu již zmíněný podruhé nastoupil cestu do Jerusalema roku 1137., a sice ve společnosti opata sázavského Sylvestra a mnohých pánů českých. Kronikáři naši zaznamenali nám o této cestě některé zajímavé zprávy; tak vypravuje kanovník vyšehradský: »Ctihodný biskup Jindřich uzavřel jest jíti ke hrobu Páně; vzav odpustění od knížete Soběslava, slavil jest Hod Božího narození v Praze s bratrem svým biskupem Janem. Když bylo po tom, jeli jsou oba dva na Moravu a tam konali v Olomouci slavnost Tří králů. Jan pak navrátil se k domovu, Jindřich však vydal se na cestu, s nímž jsou také mnozí zároveň putovali z obou zemí, mezi nimiž byl také náš přítel a nejvěrnější tohoto kostela podpůrce Boleslav. Poněvadž však v Konstantinopoli dlouho byli zdržáni — neboť právě cisář vedl války v dalekých končinách — nemohli jsou před sobotou velikonoční přijeti do Jerusalema. Ale když přijeli, zůstali tam biskup, chtěje druhého Hodu velikonočního dočkat. Pak soudruzi cesty poklonivše se hrobu Páně odjeli zpět; mnoho nebezpečností na moři skrze bouři zkusili jsou...«

Na této pouť poznal biskup Zdik v Jerusalemě řeholi premonstrátskou, kterou sobě tak oblíbil, že i sám do ní vstoupil a po návratě svém založil s biskupem pražským na hoře Strahově klášter řádu toho, kterýž dle polohy podobné hoře Sionu v Jerusalemě nazval »Sionem«, a jiný v Litomyšli, jemuž dal jméno »Hora Olivetská.«¹⁾

Mohli bychom na základě kronikářských zápisův uvést i ještě celou řadu vzácných poutníků krajanů; spatřili slávu hrobu Kristova a vypravovali o ní až do smrti, právě jako poutníci z našich časů; možná, že jste některého sami slyšeli.

¹⁾ Srv. *Tadra*, »Kulturní styky Čech s cizinou.«

Božská, nejvyšší moudrá prozřetelnost chtěla, aby tělo Kristovo bylo pochováno na hoře Kalvarii; kde se nám skýtal divadlo jeho utrpení — praví sv. Jarolím — tam mělo se též ukázati divadlo jeho slávy a vzkříšení. Dle starého řeckého podání vzal prý Noe do archy lebku a ostatní kosti Adamovy, a po potopě pochoval prý je Noemův syn Sem na hoře Kalvarii. A tak tedy tam, kde odpočíval první Adam, od něhož posel hřích a smrt, tam odpočíval i druhý Adam, Pán Ježíš, z něhož vzešla spravedlnost, milost a život.

Hrob ten byl v zahradě; toť opět řízení Boží. V zahradě rajske spáchán byl první hřích, začala bída všeho pokolení lidského; v zahradě getsemanské na hoře Olivetské začalo krvavým potem Kristovým naše vykoupení; v zahradě na hoře Kalvarii mělo hrobem Kristovým naše spasení býti dovršeno.

Tento hrob Páně byl hrob nový, ve kterém ještě nikdo neležel, aniž kdo po Kristu tam byl pochován; tak věru slušelo se nejsvětějšímu Spasiteli — praví sv. Augustin — jakož se bylo slušelo, aby z nejsvětější, nejčistší Panny jako jedináček se narodil.

V novém hrobě pochován jest Pán, a to v cizím; chtěl tím ukázati svou lásku k chudobě, nerozlučitelné to družce svého života. V největší chudobě přišel na svět, v prachudičském chlévě cizím se narodil, chudoučkými plénkami byl ovinut, v prostičké jesle položen; chudou Pannu měl Matkou, chudičkého tesaře pěstounem, v chudobě trávil celý

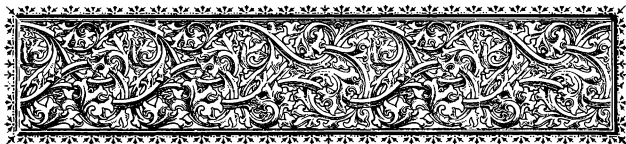
život, chudé rybáře zvolil si apóstoly; v chudobě, i roucha svého zbaven, umíral na kříži, tak že neměl ani kam by hlavy sklonil; když pak zemřel, nemaje hrobu vlastního, v cizím jest pochován. Avšak netoliko svou lásku k chudobě chtěl tím ukázati, nýbrž také připomenouti, že umřel ne pro své blaho, nýbrž pro blaho cizí, pro blaho naše — Konečně hrob nebyl zděný, nýbrž ve skále vytesaný, aby touto svou silou a pevností byl obrazem Krista Pána, jenž v něm odpočíval, Krista, jenž také úhelnou je skálou, úhelným kamenem, jenž nese převelebnou budovu království Božího.

Ó podivujme se božské moudrosti a prozřetelnosti, která tak podivuhodně zařídila pohřeb Kristův! Jak velebně naplnilo se prorocké slovo Isaiašovo: »Bude hrob jeho slavný!!« Vizme však zároveň a pamětlivi buďme, že i naše těla budou jednou uložena do chladného hrobu, až dokonáme pouť tímto slzavým údolím. Budou i naši hrobové slavní? Budou, ač bude-li život náš podoben životu Páně, a zvláště budeme-li často a důstojně požívatí záruky slavného vzkříšení, totiž nejsv. Svátosti oltární, o níž praví božský Spasitel: »Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím (t. slavně) v den nejposlednější.« (Jan 6, 55.)

Nezůstaneme v žaláři hrobu na věky, jako nezůstal Kristus Pán v žaláři hrobu svého, jako nezůstal Josef Egyptský v žaláři, kdež držáni byli vězňové království.

Fr. Janovský.

Slovo v čas.

Nždycky, kdykoliv nepřátelé Boží a Kristovi pozvedali hlavy své a rozestírali síť, aby co možno nejvíce věřících polapili, začínali ostouzeti a haněti ty, kteří v církvi ustanoveni jsou, aby dbali o udržení a rozkvět sv. náboženství, totiž papeže, biskupy a kněze. V chytrosti své dobře předvídají, že oloupí-li tyto představené církve u lidu o čest a dobré jméno, vzbudí v srdci věřících proti nim nedůvěru, odvrátí je od nich a spolu odvrátí je od věci té, kterou hlásají a kterou takřka představují, od svatého katolického náboženství. Jest v tom zajisté něco ďáblského a proto má si každý katolický křesťan dobrý pozor dáti, aby se nedal strhnouti, a nedopouštěl se hrubé nespravedlnosti na svých duchovních představených a nedal se tak oloupiti o poklad víry své lstí a podvodem nepřátel.

I za dob našich vidíme něco podobného. Urážky a pomluvy duchovního stavu jsou skoro na denním pořádku a tak mnohý tlučhuba, myslí Bůh ví co kloudného a hrdinského provedl, když papeže, biskupa nebo kněze pohanil. Je to ovšem smutné znamení pro viru takových lidí, neboť kdyby viru a zbožnost měli, nemohli by se takových věcí dopouštět, vědouce, že stav duchovní Kristem Pánem založen jest a že již ve Starém Zákoně Bůh přísně nad tím bděl, aby se sluhům jeho křivda nečinila. Píšeme řádky tyto, abychom poukázali na vznešenost stavu duchovního, již

ozdobil a obdařil jej sám Bůh, a ukázali tady i na povinnost naši, která se k duchovním chovati máme, a to zejména v dobách našich, kdy tolik proti nim zuří nepřátel.

1. Kněze a Bohu zasvěcené osoby máme ctíti! Každý panovník světský požaduje na svých poddaných úctu pro ty, jimž zvláštní moc udělil, a kteří v jeho jméně a na jeho místě zemi spravují. A zákon světský trestá ty, kteří by úředníky a hodnostáře krále pozemského pohaněli a urazili. Čím větší úcta tedy má vzdávána býti sluhům Božím, k nimž Kristus Pán, Bůh a Spasitel náš byl pravil: »Kdo vás slyší mne slyší, kdo vámi pohrdá mnou pohrdá.« Proto neprokazovati kněžím — sluhům Kristovým — povinnou úctu jest totéž jako samému Kristu ji odpíráti. »Nehleď na osobu jejich«, praví sv. Řehoř, »ale na jejich důstojenství, které i andělům strašlivé jest.« A svatý Chrysostom dodává: »Tak vznešená jest tato důstojnost, že předčí i královskou, poněvadž uděluje moc, které ani králové, ba ani andělé nemají. Odpouštětí nebo zadržování hříchů, tělo a krev Páně obětovati a jiným podávati, živým a umírajícím milost Boží skrze sv. svátosti zprostředkovati, ďábly vyháněti, to jsou věci, které králové činiti nemohou, toliko kněžím Páně k tomu dána jest moc.«

Kněží jsou ustanoveni od Boha za prostředníky mezi ním a lidmi; jim určeno, evangelium všemu stvoření i také

mocným a vznešeným tohoto světa kázati. Oni jsou náměstkové Páně na zemi, a proto jimi pohrdati znamená, pohrdati tím, ježž zastupují, Pánem Ježíšem samým. »Dejte pozor,« praví Hospodin v písmě svatém, »abyste se pomazaných mých, kteří mně posvěceni jsou, nedotýkali!« Proto napomíná nás Duch svatý skrze písmo: »Před knězem ponížuj duše své.« (Eccl. 4.) Kdo knězem pohrdá, protože kněz jest, prozrazuje, že nedbá ani Boha ani náboženství, ani že neplní povinnosti svých. Fariseové pohrdali Kristem Pánem, knězem nejvyšším, že byli lakomí, nyní pohrdají mnozí knězem, že jsou bezbožní. Kněz, jenž svědomitě koná úřad svůj, má tolik nepřátel, kolik lidí mezi jeho farníky vede nepořádný a nekřesťanský život. Že mu povinnost káže, aby dbal dobrých mravů ve farnosti své, aby napomínal, poučoval a varoval, proto nenávidí jej mnozí, kteří právě hříchům a náruživostem nakloněni jsou.

A přece jest kněz a duchovní správce, Bohem nám dán, aby nás vedl po cestě dobré. Nekrač-li sám cestou touto, jest to zajisté pro něho samého veliké neštěstí; jest ovšem potom vinným, ale nepřestává býti přece duchovním pastýřem, proto nehleďme na jeho chyby, ale na jeho úřad; měj k němu důvěru ve věcech spásy duše, neboť v hodině smrti budeš ho potřebovati. Knězi odpírati potřeby pozemské, které mu patří, jest čirou nespravedlností a nevděkem. Vždyť sám sv. Pavel praví: »Kdo oltáři slouží, necht od oltáře živ jest.« a že »když jiným rozdává statky duchovní, alespoň zaopatření vezdejší dostati má.« Zdaž kdo dokonale uváží, jak pracný, namáhavý a zodpovědný jest úřad kněze, jenž při vši práci a námaze, přece jen velmi skrovných radostí poskytuje a přináší! Hlásání slova Božího, které se díti musí po náležité přípravě, slyšení zpovědi jiných, udělování sv. svátostí,

zaopatřování nemocných, ať mají nemoc jakoukoliv, třeba nebezpečně nakažlivou, vyučování sv. náboženství ve školách a to mnohdy četných a vzdálených, podpora chudých, útěcha zarmoucených, to vše není lehké, nýbrž s mnohým namáháním a prací spojené. K tomu přistupuje jeho svatá povinnost bdíti nad osadou, zamezovati pohoršení, vady a hříchy odstraňovati, smířovati nepřátele, napomínati a vésti mládež v bázni Boží a jiné více, toť zajisté úkol obrovský. A kdo má se v přední řadě starati o stánek Boží, o čistotu, ozdobu a pořádek v něm? Kdo musí dům od domu choditi a prositi o příspěvek, aby ten chrám, sídlo Boha, nebyl velmi podoben chlévu betlemskému? Je to kněz, jemuž se za to mnohdy, místo podpory útržků a pohany dostává. Jestliže tedy kněz celý život svůj pracuje pro blaho věřících, zdaž není spravedливо, aby se mu dostalo podpory ve věcech vezdejších. A tu mnozí, místo aby vděčnost svou knězi na jevo dali, upírají mu právo na odměnu, anebo dávají s velikou nechutí a mrzutostí. Dobrovolně a štědrě odměňují lidé práci a namáhání právního přítele, lékaře atd. kněz neméně hoden jest spravedlivé odměny. Co knězi spravedlivého odpíráš, praví sv. Jan Zlatoústý, to ti nepřinese žádného užitku, a bude tobě také vzato nespravedlivým násilím. Kněz ovšem nesmí nikdy velmi na vděčnost lidí spoléhati, vždyť sám Kristus Pán za všechno své dobrodiní jen nevděku zasloužil.

Jistý prostopášník, jenž ovšem kněze vystáti nemohl, tázal se ve společnosti, k čemu jsou kněží a řeholníci na světě? A k čemu ty jsi na světě? zeptal se ho hned jeden ze společníků. Nač jsou na světě lakomci, ctižádostiví, kteří lid utiskují? K čemu jsou zde kněží a řeholníci, tážeš se? Sv. Augustin ti odpoví: »K tomu jsou zde, aby Boha chválili, když ty jej nechválíš, aby pokání činili,

za to, že ty jej urážíš. Jsou zde proto, praví císař Justinian, aby modlitbou odvraceli hněv a trest Boží od zemí a národů, neboť by svět musil pro hříchy své zahynouti pod trestající rukou Boží, kdyby nebylo na světě duší, které za svět prosí a se modlí. Jsou proto zde, aby ospravedlňovali cesty Boží a tebe odsuzovali.

Co pak řekneš při soudě Božím, až uvidíš nekonečnou řadu těch, kteří zřekli se bohatství, vznešeného rodu, všeho světa, aby žili kajicně a v samotě? Co řekneš, až uvidíš vznešené panny, které odmítly ruku králů a knížat a pro ženicha nebeského do kláštera se zavřely? Kdežto tys hověl chťičům těla svého. Co řekneš až uvidíš celou řadu sluhů Božích, kteří se namáhali hříšníky vytáhnouti z kalu hříchu, kdežto tys mnohé do tohoto kalu strhl. O hleď, ďábel nemůže snést, že se Bůh ctí, proto snaží se tobě

vnuknouti odpor proti kněžím a Bohu zasvěceným osobám. Jsi-li jejich nepřitelem, jsi spojencem ďáblovým.

Ani kněží ani řeholníci nejsou prosti chyb lidských. Jestliže žádáš, aby žádných chyb neměli, tu jest to zrovna tak, jakobys žádal, aby přestali být lidmi. A jestliže někteří z nich nekonají svou povinnost, zdaž jest spravedlivé hned proto všechny i nevinné a horlivé odsuzovati? Proč pak se to neděje v stavu jiném? Kdo by se směl opovážiti říci, že, poněvadž ten nebo onen úředník císařův nešlechtný jest, že jsou již všichni špatní? Mezi dvanácti apoštoly, byl Jidáš, jenž Pána zradil; smí kdo říci, že by i ostatní byli zrádci? A považ jen, za jednoho nehodného kněze, kolik jest jich hodných, horlivých, svědomitých? Za jednoho nezdárného řeholníka kolik je jich vzorných v kajicnosti, zbožnosti a svatosti života? (Příště dále.)

Věřím v Boha.

(Pokr. z ročníku předešl.)

Věřím v Ducha svatého.

smý tento článek víry učí nás o třetí božské osobě, o Duchu svatém. Dříve nežli Spasitel náš na nebesa vstoupil, pravil k apoštolům svým: »Tak jest psáno, a tak musil Kristus trpěti a třetího dne z mrtvých vstáti, a kázáno býti ve jménu jeho pokání a odpuštění hříchů mezi všemi národy, počnouce od Jerusalema. Vy pak jste svědkové těchto věcí. A já pošlu vám zaslíbení Otce svého (Ducha svatého); vy pak zůstaňte v městě, dokud nebudete oblečeni

moci s výsosti. (Luk. 24, 46.) Prikázal jim tedy Pán, aby z Jerusalema neodcházeli, dokud by nepřijali Ducha sv. a dokud by milostí jeho nebyli osvětleni a posilněni k úřadu apoštolskému mezi národy.

A svatí apoštolové vyplnili příkaz Kristův. Smutně navrátili se s hory Olivetské, kde viděli Mistra svého na nebe se bráti, a trvali společně na modlitbách

ve večeradle, v němž s Kristem Pánem slavili poslední jeho večeři. Jelikož však zrádcem Jidášem zmenšil se počet apoštolů, tu povstal Petr jakožto hlava sboru apoštolského a v řeči své poukázav na hrozný konec zrádce Jidáše, navrhl, aby na místě jeho zvolen byl muž jiný, spravedlivý, jenž Pána Ježíše znal a jeho zázraky viděl, svědkem byl jeho vzkříšení i na nebe vstoupení. I postavili dva: Josefa příjímím Spravedlivého a Matěje. Apoštolové pak modlili se prosíce, aby

Hospodin jim ukázal, kterého si vyvoliti ráčil. I táhli losy, a los připadl na Matěje. Na toho vložili apoštolové ruce své sdílice s ním moc svou apoštolskou, a Matěj přičten jest ku sboru sv. apoštolů Páně. Bylo to první svěcení na biskupa v církvi Páně. A tak na modlitbách a rozjímání, na nichž i Maria, Matka Páně a některé zbožné ženy podíl braly, uplynulo rychle deset dní. Desátého pak dne, kdy v Jerusalemě slavili slavnost Letnic, památku to na zákon daný na hoře Sinaji, a kdy nescetné množství lidu cizího v Jerusalemě se sešlo, stal se zázrak seslání Ducha sv. na apoštoly. Bylo to asi v hodinu devátou dopoledne, kdy lid se hrnul ulicemi kobětem ranním

do chrámu. Tu náhle zaburácel víchř nad domem, kde byli apoštolové; celý Jerusalems uslyšel tento lomoz a spěchal tam, odkud hluk se ozýval. A v témže okamžiku naplnění jsou apoštolové Duchem svatým a na znamení toho ukázaly se na hlavách jejich ohniví jazykové. A ihned ukázalo se působení Ducha svatého v apoštolech. Neboť Tito bázlivi až dosud mužové, kteří úzkostlivě zavírali dvěře ze strachu před židy, jsou pojednou hrdinami, nebojícími se ani smrti. Povstávají a otvírají dvěře a zástupu zde shromážděnému mluví ústy Petrovými do duše,

vyčítají lidu vraždu, kterou spáchal na Synu Božím, a volají k pokání. Apoštolové dříve nevědomí, neučení, často pochybující jsou pojednou osvíceni na rozumu tou měrou, že pronášejí věci moudrosti nejvyšší, nad nimiž žasli posluchači. Aby dovršen byl zázrak moci božské, slyší každý apoštoly mluvit v jazyku svým mateřským, ať již přišel z Arabie nebo z Mesopotamie, z Řecka či z Egypta; všichni různověří národové rozumějí dobře slovům Petrovým. A proto táží se udiveně: »Nejsou tito Galilejci? A kterak to, že slyšíme je mluvit každý v řeči, v níž jsme se narodili?« Ale Petr káže dále, káže ohnivě a pln moci Boží. Volá k víře v Krista Ježíše, volá k pokání. A řeč jeho nevyzněla nadarmo. Jako meč řála srdce posluchačů, tak že se ptali: »Co činiti máme, aby nám tak těžký hřích byl odpuštěn?« A Petr odpovídá: »Čiňte pokání a pokřtěn buďte každý z vás ve jménu Ježíše Krista v odpuštění hříchů svých a přijmete dar Ducha svatého.« I vybízel je k pokání ještě jinými slovy řka: »Zbavte se tohoto pokolení zlého!« A tu ti, jež byla řeč jeho dojala, dali se pokřtiti, a to počtem tří tisíců. Toť první zeň na roli Páně, toť jsou prvotiny věřících, toť zrnko hořčičné, z něhož měl vyrůst strom církve svaté, rozprostírající haluze své po celém světě.

První ovoce vykoupení Kristova, Duch svatý, udělen jest apoštolům, apoštolové pak rozsévají semě Boží, a mnohé padlo na půdu dobrou a přineslo užitek stonásobný, přivedlo množství lidu do církve Páně. To byly nejkrásnější Letnice, které se kdy slavily; zákon Boží zářil s hory Sinaj skvěleji, potvrzený a doplněný samým Synem Božím, milost a láska Boží rozlila se do srdcí těch, kdož po Bohu a pravdě jeho toužili. S Duchem svatým přišlo světlo nebeské, které ozařuje temnotu světa, osvěcuje cestu života; síla byla dána slabým, pokoj truchlícím, útěcha a pomoc nuzným a trpícím. Vichrem a ohněm zničeno bylo a odneseno všecko hříšné a zlé ze srdcí, která se Kristu otevířela. Srdce tvrdá změkla, studená se rozeřála a oheň svaté lásky zaplápolal ve věřící duši. Brány nebeské otevřeny jsou potomkům Adamovým a pravá cesta tam jim ukázána, neboť bezpečný vůdce, Duch svatý, přišel. O jak všemohoucí jest Duch svatý! On přeměnil božskou mocí svou v jediném okamžiku apoštoly, on mocí i láskou svou mění každou duši, která se stane sídlem jeho. Duch svatý jest pravý Bůh, rovný Otci i Synu, je třetí osobou v nejsv. Trojici Boží. Duch svatý vznášel se nad vodami, dokud ještě svět byl nespřádanou hmotou, Duch svatý oživil tělo prvního člověka dechem svým. Duch svatý zázračně zachovával po všechny časy víru a známost jediného Boha, a to zprvu u jednotlivců, patriarchů, potom u celého národa vyvoleného; on pečoval o známost příštího Vykupitele skrze proroky, které moudrostí svou obdaroval. A tak vedl Duch svatý člověčenstvo od počátku až do časů Vykupitelových cestou víry, zbožnosti a ustavičné blahé naděje.

Nejsvětější však ukázala se božská, zázračná moc Ducha svatého na apoštolech. Už to není onen bojácný Petr, jenž třese se před děvečkou a zapírá Mistra svého. Je to Petr, plný Ducha svatého, jenž otvírá ústa svá a před celým zástupem vyznává Krista Pána. Není to onen Tomáš nevěřící, jenž chtěl vložit ruku svou v srdce vzkrísleného Spasitele; je to Tomáš, plný Ducha svatého, jenž plný jest víry v tohoto Pána svého, a víru tuto seje v mysl posluchačův. A tak všichni ztratili najednou bázlivost svou a hotovi jsou pro Krista jíti na smrt. A tato také jim byla jistá, vždyť měli proti sobě celou vysokou mocnou radu židovskou, měli proti sobě i všecko kněžstvo israelské, fariseje, Sadduceje i římské

hodnostáře. Nehlásali ničeho, co by jim náklonnost a lásku těchto všech mohlo získati, nehlásali znovuzřízení říše židovské, aby se židům zalibili, nehlásali učení pohanským Římanům příjemné, aby si jich zavděčili, hlásali Krista ukřižovaného, hlásali pokání. Beze strachu a bázně jmenují kněze vysoké a starší lidu vražedníky Syna Božího, a proto »činite pokání« byl začátek i konec řečí jejich. A hle, tisícové poslouchají je a tisícové dávají se pokřtiti!

(Přítě dále.)

Božské Srdce Pána Ježíše pramen blaženosti.

(Část další.)

IV. Blahoslavení, kteří lačněji a žízněji po spravedlnosti: neboť oni nasyceni budou. (Mat. 5, 6.)

Některé měsíce v roce jsou k lidem velmi štědré. Usměvavé měsíce jarní tisíce květů sejí po celé přírodě, v parných iněsících letních promění se pole v jediné moře vlnící se bohatými klasy, a podzimní měsíce nakloní haluze stromů hluboko k zemi tíží zralého ovoce. A což chladný, mrazivý leden nám ničeho nepřináší? Ani on ne-

přichází s prázdnou. Po-
dívejme se na krabice listonošův a uvidíme, že jsou o mnoho více naplněny nežli jindy. Jsou v nich většinou dopisy dvojího druhu. Při jednom se čtoucí radostně usmívá, neboť v něm čte vše, co si jeho duše v nejkrásnějším snu vykouzliti a přáteli dovede: zdraví, štěstí, blaženost, spokojenost, radost na tomto světě a po smrti. Při druhém druhu dopisů lehký mráček přechází čtoucímu přes čelo, ve tváři jeví se pohyby neklidu, a z úst derou se polomrzutá slova: »Nemohl ještě počkat? Ale co udělám? Musím vše zaplatit, žádá to spravedlnost.« Tys, milý čtenáři, již uhodl, jaké dopisy to jsou.

V prvních jsou blahopřání k novému roku, ve druhých upomínky.

Také já ti, milý čtenáři, posílám tímto článkem dopis a sice obojího druhu: upomínku i blahopřání. Mně sice nejsi nic dlužen, ale já jsem pouze písařem Božím, jenž tě na počátku roku upomíná, bys po celý rok lačněl a žíznil po spravedlnosti vůči němu a jestli to splníš, pak ti nejen přeje, ale slibuje s úplnou jistotou štěstí a blaženost, a to nejen

v míře nepatrné, nýbrž v takové, že budeš blažeností zrovna nasycen. Mnohý člověk na nic by tak snadno nezapomněl, jako na dluhy. Jen kdyby ho věřitelé nerušili a klidně nechali zapomenouti. Ale obvyčejně to bývá takto: neplatí-li někdo delší dobu z bytu, přijde pán domu a řekne: »Buďte zaplatte anebo se stěhujte.« A nájemce

nemůže nic říci, leč uznati jednání pánovo za spravedlivé. Jiný bere delší dobu potraviny na dluh z obchodu, ale s penězi už dávno nepřišel; co mu řekne obchodník? »Příteli, zaplatte svůj dluh, nebo vám svého zboží dále prodávati nebudu.« A co jiného může na to říci, nežli že je to spravedlivé. Jiný opět si

koupil šaty, pomalu je již obnosil, ale ještě nezaplatil. Věřitele přejde trpělivost, pošle poslední upomínku, v níž hrozí, že si vymůže peníze soudně. A co může na to dlužník říci, nežli že je to spravedlivé, by zaplatil. Jak viděti, není tedy tak snadno, zapomenouti na dluhy a na věřitele. Na jednoho věřitele se však snadno zapomíná, ačkoliv jsou mu dlužni všichni lidé, a to nejvíce. Od koho máme společně obydli, totiž naši zemi, kdo ji opatřil vším, čeho k životu potřebujeme, kdo zavěsil na obloze dvě veliké lampy, slunce totiž, by nám svítilo ve dne, měsíc, by nám svítil v noci a miliony jiných na pohled menších lamp, totiž hvězdy, by se usmívaly na nás z tajemné klenby nebeské? Kdo dal naší zemi tu moc, aby každým rokem stala se nám nejbohatší spižirnou naplněnou všemi možnými potravinami? Kdo dal nám daleko větší věc nežli je oděv, kdo dal nám tělo a smysly, od koho máme konečně duši svou, jež cenou převyšuje všechny světy i jejich krásu? Každé dítě, které počalo se učit katechismu, odpoví, že všechno to máme od Boha.

Nejsme tedy Pánu Bohu dlužní nic?

Odpověď si dal milý čtenář sám, ale na něco se mne zvědavě táže: »Čím a jak mám platiti Pánu Bohu?« Peníze do nebe poslati není možno, nemají také peníze všude stejnou cenu; nejlepší zlato a diamanty nemají v nebi větší ceny, než obyčejné kamení, a konečně Pán Bůh nekonečně dokonalý a bohatý všeho

toho nepotřebuje. Čím tedy zaplatíme Pánu Bohu svoje dluhy? Zaleťme myslí do nebe a podívejme se, jakou mincí platí tam andělé a svatí. Všechny dary, jež od Pána Boha mají, jsou jim důkazem, že je Bůh miluje. Darů jeho mu sice nemohou splatiti,

neboť vše je Boží, co mají, ale mohou také Boha milovati. Lásku Boží mohou splatiti svojí láskou. Patříce na Boha, poznávajíce jeho neskončené vlastnosti, obzvláště neskončenou jeho dobrotu a lásku, uznávají, že zasluhuje nejvyšší čest a slávu, že je hoden vši lásky jejich nebeský život, láska k Bohu jest jejich nebeská radost, láska k Bohu jest zároveň ona mince, již andělé a svatí Pánu Bohu dary a lásku splácejí.

I lidé mají platiti dluhy své Pánu Bohu láskou. To je ta jediná mince, již možno do nebe poslati a sice bez pošty a bez železnic, neboť láska k Pánu Bohu jest něco nebeského, sama vznáší se do výše a proniká až ke trůnu Božímu.

Století a tisíciletí mijela v moři minulosti, a většina lidstva zůstávala Pánu Bohu lásku dlužna. Milovali tvory, milovali sebe, nemilovali však Boha. Mohl Pán Bůh jako jiní věřitelé pozemští to činiti, přestati jim poskytovat svoje dary. Než stal se pravý opak. »Kde se rozhojnil hřích, tu se více rozhojnila milost« (Řím. 5, 20).

Před několika dny jsi, milý čtenáři, slyšel a snad i sám zpíval píseň, při které vždy srdce radostí poskočí, a při níž i v duši těch, kteří v Boha nevěří a do kostela nechodí, ozve se něco jako

touha po jedině pravém štěstí, jehož oni jsou však daleko, velmi daleko. Byla to dávno známá a vždy nová píseň: »Narodil se Kristus Pán, veselme se.« Obrazovnost tvá vymalovala si opuštěnou jeskyni za malým městečkem, uvnitř ní jesle s malým dítětem, nad nímž sklání se láskyplná matka a blízko něhož s radostnou tváří stojí muž asi prostředního věku. Kol všude tmavá noc, netušící, že nebe sneslo se na zem, jen nad jeskyní plá podivná záře, a vůkol zaznívají dojemné melodie andělských sborů: »Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.« (Luk. 2, 14.)

Kdo je toto dítě zavinuté v chudých plénkách a položené na seně ve tvrdých jeslích? Čtyři tisíce let hledělo lidstvo k tomuto dítěti a těšilo se na jeho příchod. Proroci, králové a patriarchové toužili je viděti a neviděli.

Kdo je toto dítě zavinuté v chudých plénkách a položené na seně ve tvrdých jeslích? Srdce lidská všech století z paláců královských i z chýží chudáků každým rokem obracejí se k němu a z úst milionů zaznívá radostná píseň: »Narodil se Kristus Pán, veselme se!« S těmi miliony zpíval jsi, milý čtenáři, i ty, s těmi miliony i ty myslí zaléti jsi do Betléma a viděl jsi Boha na naší zemi v podobě malého dítěte.

V noci, kdy slunce vzejde nad protější část naší země, nevidíme ho, vidíme, je-li jasno, pouze měsíc a hvězdy. Měsíc a všechny hvězdy, které kol slunce obíhají a slují oběžnice, nemají vlastního světla. Jejich světlo je pouhým odleskem světla slunečního, jež je ozařuje.

Před příchodem Pána Ježíše na naší zemi byla zde v určitém smyslu noc. Jako v noci vidíme světlo sluneční pouze v lesku měsíce a oběžnic, tak poznávalo lidstvo světlo nebeského Slunce — lásku totiž Boží — skrze věci stvořené. Slunce nebeské stálo na obzoru jen

v říši nadpozemské, lásku Boží samu viděli jen andělé v nebi.

Co praví nám však ona píseň: »Narodil se Kristus Pán«? Praví, že na naší zemi již minula duševní noc a rozjasnil se den, neboť záře Boží lásky rozlila se nad obzorem jejím, »a Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi: i viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy.« (Jan 1, 14.)

Podívej se, milý čtenáři, ještě jednou do těch chudých jeslí, ale tak, jak to malé dítě, jež v nich leží, si to přeje, a duše tvá uvidí v nich neskončenou lásku Boží samu. Láska tvá i tvé srdce rozplamení láskou k Bohu, neboť kdo se jednou na to malé dítě dobře podívá, ten musí lačněti a žízni po spravedlnosti, ten musí vzplanouti touhou Boha co nejvíce milovati. Láska ta duši tvoji nasytí, neboť jedině láska k Bohu může duši učiniti blaženou.

Jak se máš tedy do těch jeslí podívat? Ve druhé polovici 17. století zjevil se Pán Ježíš ve Francii několikrát řeholnici nyní blahosl. Marii Alacoque. Na prsou jeho bylo viděti jeho božské Srdce, plné ohně a plamenů. Paprsky vycházely z něho na všechny strany, svítilo jasněji nežli slunce a bylo průhledné jako křišťál. Na toto božské Srdce své ukazoval Pán Ježíš rukou a pravil: »Ejhle Srdce, které lidi tolik milovalo!« A jindy opět řekl: »Mocná touha, abych byl od lidí dokonale milován, přivedla mne k úmyslu mé Srdce jim zjevití... Podávám jim prostředek, jež je s to, aby k dokonalé lásce je pohnul; otevírám jim všechny poklady lásky, slitování, milosti, posvěcení a záchrany, které toto Srdce v sobě chová.«

Dívej se tedy, milý čtenáři, do božského Srdce tohoto dítěte a poznej jeho lásku, jakou k lidem chová.

(Přistě dále.)

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

I. Neděle v osadě nověobránců.

Z padesáti křesťanských osad arcidiecése Pandicherry v Přední Indii záleží většina z lidí chudší, nižší třídy. Z toho lze poznati, že v pšenici jest i mnoho koukole a že mnozí pohané spíše z hladu po chlebě pozemském nežli duchovním křesťanství přijímají. Ponenáhu musí pak vyučování a účast při bohoslužbě srdce nověobráncův proměnit a zušlechtit. Ze missionář toliko trpělivou, neúmornou prací toho může docílit, netřeba dokládati. Náznorný obrázek z missionářského života v takových indických osadách nakreslil v jednom ze svých listů missionář P. A. H. Maurice. Jeho farnost Villupuram záleží z této osady, 4 stanic vnějších, 9 dědin, jednoho kostela, 3 kapli a 1400 duší.

Dovolte — píše — bych vám vyličil, jak moji novokřesťané ve Villupuramu slaví neděli. Pro většinu jich začíná neděle již v sobotu v poledne. Rázem o 12. hod. objeví se první tlupa před domem missionářovým; jsou to většinou starci a stařeny v bídné cáry odění. Mluví velmi hlasitě, aby svůj příchod ohlásili. »Ach, můj Bože«, vzdychá kterási starocha, »jaké to cesty, jak vzdálen je ten kostel! Vskutku missionář byl by lépe udělal, kdyby se byl v naší dědině usadil.« — »Máš pravdu«, přisvědčuje její průvodce, »mé staré nohy už mně nechťejí sloužiti. Nedá-li mně missionář aspoň korunu, tož zde nezbytně umru.« Takovým způsobem dělá každý své poznámky, ale tak hlasitě, abych všechno slyšel.

Konečně sešel se u fary pěkný zástup starcův a hřmotné klepání na dvéře oznamuje našemu missionáři, že mu chtějí učiniti svou poklonu. Sotva že vyjde ze dveří, volají všichni: »Sláva budiž Bohu!« a padnou na zemi. »Tak už jste tedy zase zde«, praví missionář na přivítanou, »ale dosud jste se nepolepšili. Nefekl jsem vám už tisíckrát, abyste nechodili v sobotu? Nedám vám dnes nic.« — »Je to možná?« křičí vztahující vyzábě ruce k nebi, »to nám raději hned řekni, že už nejsme tvými dítkami a ty že už nejsi naším »samy« (otcem). Lépe, vy-

nesou-li nás hned na hřbitov.« Co jim mám na takovou řeč odpověděti? Nejlépe učiním zajisté, dám-li každému několik haléřův, aby si nakoupili rýže. Když se tak stalo, odejde jeden po druhém a »samy« chystá se pomodlit se svůj breviř.

Avšak sotva se pokřižoval, přichází dveřmi zahradními zástup dětí. Jsou to sirotci, počtem asi 20, kteří bydlí roztroušeni po okolních osadách. Přišli, aby uviděli svého jediného otce, jenž jim zbyl na zemi. Zde nelze ničeho namítati; děti jsou děti. Ale se sirotky přišla tlupa jiných dětí, a ty se také nedají tak snadno odbýti. Dobrý »samy« nemoha dětem ničeho odepřít, jest nucen do své beztoho vyzábě tobolky sáhnout hezky hluboko.

Tak začala neděle pro missionáře vlastně již v sobotu. »Samy« není již pánem ve svém domě; zmocnili se ho křesťané, jeho farníci. Staří krčí se v koutku; chvilku se modlí, chvilku rebentí. Děti našly si místočko buďto pod stolem nebo pod postelí anebo za nábytkem a udělaly si pohodlí jak mohly. Co na tom, nebude-li »samy« celou noc spát, jenom když ony mají pohodlí. Taková jest národní jejich povaha.

Ráno o 4. hodině zvěstuje menší zvonek kostelní, že nastalo jitro nedělní, tentokráte jitro skutečné neděle. V zástupech ubírají se křesťané z okolních osad do kostela. Služby Boží začínají odříkáváním katechismu a v 8 hodin slouží se mše svatá, při které věřící zpívají. Missionáři, jenž teprv nedávno do Indie přišel, je z počátku lidovým zpěvu kostelnímu zvykali. V úšlech Evropana nezní pěkně, ba zdá se býti protivným a odporným. Na štěstí zvykne mu brzo a pak se domnívá, že není zpěvu pěknějšího. Ostatně chovají se věřící v kostele příkladně a jejich chování působí příznivě i na pohany, kteří ze zvědavosti na naše služby Boží velmi čteně docházejí. Mše sv. končí obyčejné chvalozpěvem »Salve Regina« (Zdrávas Královno). Po mši sv. shromažďují se všichni křesťané před farou. Nastává soud. Jako všude v Indii, tak jest i zde missionář soudcem svého stádece. Celé knihy bylo by možno vy-

plniti roztodivnými přemi a spory, jež má rozhodnouti. Žalují na sebe na př. novomanželé, kteří žijí v různici. Žena jest lenivá, klevetnice, vzdorovitá atd., muž zase jest opilec, křičl, špatně se chová atd. Jindy zase spáchána byla krádež, v té neb oné dědině byla rvačka. Ten zbil svého souseda, onen zase byl bit. Všecky ostudy, které se v té neb oné vsi udály, přijdou na přetřes a missionář má rozeznati pravdu ode lži a při spravedlivě rozhodnouti. Věru žádna to malíčkost!

Avšak slunce kloní se již k západu. Je čas, aby se moji hosté vydali na zpáteční cestu. Dnes »samy« ještě nesnídal a neobědval; večeret bude, až farnici odejdou. Tak končí neděle. Ale nyní aspoň — myslí si laskavý čtenář — bude mít pokoj celý týden a rádně si odpočine. Ach, nikoliv! V týdni přicházejí opozdilci. Vyčkali chvilku, kdy bude sám a přišli, aby mu nějakou prosbičku přednesli. Jeden žádá volka, nic více; druhý stěžuje si, že mu vítr strhl chalupu, že bude potřebovat dříví a slámu, aby si mohl vystavět novou; třetí žaluje, že jeho žena nemá kouska oděvu a že by bylo velkým pro ni dobrodiním, kdyby se někdo nad ní smíloval a oděv jí zapotřil atd. atd.

Dobrý Bože! Máť všechny tyto žebráky nemilosrdně odkázati? Nic by to nepomohlo, neboť vědí dobře, že se »samy« zlobiti nesmí. A tak nezbyvá než tvářiti se vlněné a každému říci něco pěkného. Vždyť jest Hindu jinak dobré dítě a jeho vytrvalost v prosení jest podivuhodná. Je s to, by dvacetkrát třebať tutéž prosbu opakoval a dvacetkrát ustoupil v naději, že při nejbližší příležitosti bude šťastnějším.

II. Z Egypta.

V lidnatých městech dolního Egypta, na řece Nilu před jeho ústím do Středozemního moře, nalézají se kvetoucí obce křesťanské. Jedno z těchto měst nazývá se Mahallet-el-kebir a má 30.000 obyvatelův. O tamější křesťanské obci píše missionář P. Nacharet:

Naši křesťané dělají nám velkou radost. Naše kaple v neděle a svátky nestačí, aby všechny pojala; i sakristie bývá plná. Ke sv. přijímání přistupují

mnozí, a což velmi potěšitelné jest, mužové i ženy v této příčině stejnou horlivostí se vyznamenávají. Není však lesklá a nádherná bohoslužba, která by lid na naše služby Boží lákala, neboť v naší prozatímní kapli o nějakém zevnějším lesku nemůže býti řeči.

Před rokem byla missijní škola, kterou spravují missionáři a missijní sestry, umístěna ve vlastní budově. Před tím v osmi letech učitelé i žáci nejméně sedmkrát se do jiných místností stěhovali. Z počátku najali si starý dům, jenž náležel starému moslimovi. Ale moslim missionáře brzy vypověděl, ježto fanatičtí jeho příbuzní mu domlouvali, že trpí křesťanskou kapli ve svém domě. Všecky ostatní najaté místnosti byly nezdramy, byly na spadnutí a neměly dostatečného osvětlení. Konečně podařilo se pomoci některých dobrodinců vystavěti novou budovu a tím všem nesnázím učiněn konec. Počet žactva ihned se zvýšil. Všech žákův a žákyň jest nyní v katolických ústavech dolního Egypta na 1200. V každé missijní osadě zřídily missijní sestry lékárny pro chudé. Lékárna v Mahallet-el-kebiru nalézá se bohužel v nedostatečných místnostech. Není tam ani prostrannější síně, kde by lékař mohl prováděti bezplatné operace. Vlhká světnička jest nemocnicí a ordinacním pokojem lékařovým zároveň. Je to nedostatek zajisté povážlivý vzhledem k 200 až 300 nemocným, kteří denně o radu a pomoc žádají.

Obětavost missijních sester vzhledem k nemocným jest podivuhodná. Podle svědectví missionářů nevyskytují se nemoci nikde takovou měrou a s tak strašnými příznaky jako v Egyptě. Tu přivezl na př. soucitný beduin na velbloudu nemocného muže odkudsi z pouště a složil ho na silnici před nemocnicí. Okolodoucí utíkají před nesnesitelným zápachem nemocného. Toliko sestra Štěpánka vyběhla z nemocnice a prohlíží ránu ubohého, v níž červi se hemží. »Ve jménu nejvyššího milosrdného Allaha«, volá beduin, »dej mi jedu, déle to nevydržím. Chtěl jsem si již lehnouti před lokomotivu, ale nepodařilo se mi to.« S hrdinným sebezapřením čistí sestra ránu. »Zápal již daleko pokročil«, praví, »bude třeba odejmouti nohu.« — »Ne,

ne!« křičí Arab. »Co mně to pomůže? Raději umru. Dones mi jedu, ať umru na místě. Jenom mi dej kapku vody, jisti nemohu ničeho.« A sestra těší a ošetřuje nešťastníka až do smrti.

Tot jediný toliko příklad křesťanské obětavosti z mnoha jiných. V jisté nemocnici v Mahallet-el-kebiru za jediný rok bývá ošetřováno, po případě léky podělováno přes 30.000 nemocných. Nemocnice stojí právě 30 let; bylo tam ošetřeno za ten čas přes 600.000 churavců. Zvláště je třeba velké obětavosti v čas moru, jenž v dolnoegyptských městech bezmála každého roku řádívá. Někdy se stává, že z toho neb onoho města polovice obyvatelstva se vystěhuje ze strachu před morem, ale sestry vydrží vždy bez bázně a strachu na svém místě a neopouštějí nemocných ani v nejhorších případech.

Obětavost missionářův a sester nezůstala bez účinku na domácí mohamedánské obyvatelstvo. Chladnost a často i nepřátelské chování vůči katolickým věrověstům ustoupilo znenáhla patrné náklonnosti a přízni. Bohužel vyšlehl dne 30. května m. r. fanatismus moslimů, jenž jako pod popelem zevnějšího přátelství doutnal, v mocné plameny náboženské vášně. Na 50 osad při ústí řeky Nilu leho tehdy popelem a oheň byl zlomyslnou rukou založen. Přes 50 lidí uhořelo. Jak bylo lze očekávat, kladen požár křesťanům za vinu a obětí zuřivého lidu byli by se bezmála stali dva katol. missionáři, P. Chabert a P. Vonens. Když totiž požár zpozorovali, pospíšili

na pomoc do hořící osady Khanaiatu, šest kilometrů vzdálené. Sotva však na místo došli, byli od zuřivých moslimů přivítáni divokým křikem a vyhrůžkami. Poukázali sice na svá všem obyvatelům bez rozdílu vyznání prokázaná dobrodiní, mnozí rozvážnější mohamedáni i úředníci jich dokonce hájili, ale nadarmo. Doráženo na ně holemi a klacky, tak že jim krev z úst a z nosu proudila. Již byli připraveni na smrt a dali si navzájem poslední rozřehšení. Rána holí roztržila P. Chabertovi pravici a P. Vonens byl již bezmála zardousen. Zuřivci chystali se právě hoditi oba do ohně, když v okamžiku největšího nebezpečení přišla pomoc. Správci státní policie a několika srdnatým mužům podařilo se ubohé oběti luze vyrvati a do první třídy blízkého vlaku, jenž stál připraven k odjezdu, zachrániti. Ve stavu zuboženém přijeli domů: bez klobouků, kleriky roztrhány, obličej a ruce potřísněny krví a umazaný blátem.

Na důrazné zakročení francouzského konsula dostalo se jim za 14 dní úplného zadostučinění. Jeho Excellence místodržitel tamější krajiny, v čele asi 20 starostův a 50 závažných osobností a ve společnosti francouzského a anglického konsula doprovodil missionáře do provinilé osady. Místodržitel vytkl místnímu představenstvu nedostatek ráznosti a poukázal obyvatele na dobrodiní, jichžto se jejich dětem a nemocným v ústavech missijních dostává, načež všichni, představení i osadníci musili missionářů veřejně odprositi.

Blahoslavení milosrdní.

(Část další.)

»Doba sama nám poradí!« mnil černoch kamerunský. »Napřed pomstu, potom svobodu a rovnost, jak si to nyní zřídili Francouzi za mořem ve své zemi. Když již jednou nikdo nám nebude poroučeti, tož to ostatní dostaví se samo. Zvolíme ze svého středu ty nejrozumnější, a ti se musí o nás starati, a komu se

jejich vláda nebude líbiti, ten nechť se vrátí do své staré otciny k řece Nigru nebo k Senegalů neb na Kamerun. Co tomu říkáte?«

»Souhlasíme!« Chceme černošskou vládu, jakmile se bělochů zbavíme. A komu se nebude líbiti, ten nechť se vrátí se ženou a dětmi do Afriky!«

Tento návrh u všech došel souhlasu a Bill zavolal na Kameruňana: »Tome, dones ten velký džbán s rumem, abychom se napili na zmar všech bělochův a na zdar všech černochů!«

Bouřlivě byl tento návrh ode všech podporován. Avšak Tom potřásl hlavou a pravil: »Ještě počkejte, bratři! Víte, že dnes v noci budem čekati zprávu z údolí artibonitského. Dáte-li se nyní do pití, za hodinu všichni budete opili a neschopni umluvit se s poslem, jenž nám zprávu nějakou má přinést.«

»Ale, co! Před chvílí jsi řekl, že bude každý svým pánem a že může dělati, co se mu líbí,« odvětil zlostně ramenatý Bill. »Nuže, tedy! Já chci rum nyní, slyšíš? Rychle tedy, dones džbán!«

Ježto většina přítomných s Billem souhlasila, byl by Tom zajisté býval přinucen ihned rum přinést, kdyby zvláštní příhoda v tom okamžiku nebyla touhu po pití zlomila. Angolský černoch, jenž u cukrovny Fouquierovy vztekem dohlížitele Floberta skoro uskrtil, vrazil do příbytku.

»Bratři, pomoc, pomstu!« zvolal udýchán a byl by málem padl, kdyby ho nebyly mocné páže chytily a k lavici nezavedly. Trvalo to několik minut než se muž ten tak zotavil, že srozumitelně mohl vypravovati příběh, jenž jej k útěku přinutil.

»Mé dítě!« pravil a zlostí zase sesínal. »Oko mu bičem vyšlehl, ten netvor. Škoda, že mi otrok senegalský zabránil dohlížiteli důkladně to oplatiti!«

»Jen strpení, bratře angolský!« těšil rozhněvaného Kameruňana. »Jen ještě maličko dočkej; však on dostane, co mu náleží, plnou měrou! Oko za oko, tobě pravím!«

»Oko za oko!« bručel otrok. »Ale nač čekati? Není nás tu dosti na okamžité potrestání toho ukrutníka Fuka a jeho pomocníků? Nuže! Dnešní noci ještě

chceme mu dům nad hlavou zapáliti a na něm i jeho ukrutných dohlížitelích krvavě se pomstíti!«

»Ten muž má pravdu!« zvolal statný Bil. »Spalme dnešní noci dům Fukův! Bude to roztomilý ohniček a poskytne nám jakési cvičení před velkými požáry, které mají srdce naše v příštích dnech obveselovati.«

Většina souhlasila s tímto návrhem. Ale ještě jednou podařilo se důmyslnému černochu kamerunskému soudruhy zdržeti.

»Bratři,« pravil, »nesmlavili jsme se, že teprv tehda dílo počneme, až nám přátelé za horami zprávu pošlou? Což na tom tolik záleží, zda dům bezbožného Fuka dnes v noci či zítra v plamenech stojí? Svému trestu jistě neujde a za jedno oko obě pozbude. Počkejte ještě chvílku. Podívejte se, začnou-li bratři za horami dříve, pospíší velitel z přístavního města s vojskem bělochům v údolí artibonitském na pomoc, neb aspoň jim pošle silný oddíl vojska a nám se tak dilo ulehčí. Zapálíme-li však dům Fukovi dnešní noci, tedy dostaneme všechno vojsko z přístavního města na krk, a mimo to jest vyzbrojeno puškami a děly. Počkejme, až naši bratři nám oznámí, že jest již čas. Očekávám ostatně dnes v noci ještě Tonssainta, Dessalina, Kristofa, Mojžíše a Lapluma zde u tří palem k polední poradě. Znáte vsichni Tonssainta — tu chytrou hlavu! Čte knihy a psáti umí tak dobře jako běloši a jest potomkem králů aradských. A Dessalines jest obr i silou i velikostí.«

»At žijí Tonssaint a Dessalines — ti nás povedou do boje proti bělochům!« volali mnozí.

»Vyčkejme tedy, až přijdou,« pravil Tom. »A ty, stará Nano, pověz kotel s rýží ještě jednou nad oheň; neboť očekávám ještě více hostů. Také tvůj syn, otrok senegalský, přijde. My však zatím si odpočineme.«

6. Pomsta počíná.

Když Fouquier kapucínovu prosbu o milosrdenství tak hrubě odbyl, ulehl on, jeho paní a chlapec na lůžko. Bob, starý domácí otrok, dobře musil zadělati záclony kolem lůžka Emilova, aby jej krvelační moskiti neštípali. Chlapec myslel na otoka k palmě přivázaného, chtěje při tom usnouti.

»Jak ti moskiti kolem záclon bzučí«, myslel si, »a jak mne trápiti budou, jakmile jen někde skulinu najdou! Však černoši mají tlustší kůži než běloši. Ale ovšem, vždyť bič jeho záda tak zpravit, že musí píchnutí komára cítiti. Co jest mi však po tom?«

Potom obrátil se chlapec na druhou stranu a chtěl usnouti. Avšak svědomí stále se v něm bouřilo. »Styď se!« pravilo mu. »Jsi čím dále tím horší a ukrutnější. Až budeš jen jednou řádně potrestán a potom marně o milosrdenství budeš prositi — než co jest to? Ten osel otrok mi záclonu řádně nezatáhl. Již mi bzučí kolem hlavy, tu mne štípl jeden a tam také. Ó běda, této noci již neusnu! Bobe, Bobe! Ty starý klacku; pojď sem, oděň mi ty komáry! Poprosím otce, aby tě dal za tvou pitomost nebo zlomyslnost zbičovati.«

Bob nepřicházel. Tu zaslechl Emil psa, jenž byl u příbytku otroků uvázan, zuřivě štěkati, a brzo potom celý dům byl na nohou. Osadník otevřel okno svého pokoje a volal i pískal na psa. Ale marně. Hekuba štekala ještě více.

»Co chce ten pes?« volala paní ze svého pokoje úzkostně.

»Vím já!« odpověděl osadník. Tu zaslechl v dálce, když Hekuba na okamžik ustala, vyti Plutonovo. Ihned mu napadlo, že někdo se pokouší otoka senegalského od stromu odváděti. Rychle strhl dvojku se zdi, zastrčil si bambítky na nočním stolku ležící a zvolal: »Floberte, Jene,

Petře, vzhůru! Ozbrojte se! Chtějí nám senegalčana odváděti. U všech všudy, kdo se odváží jednoho z mých otroků násilím mi odňati, jest synem smrti, i kdyby tisíckrát nosil kutnu kapucínskou!«

»Pro Boha, Amande, nedáš se přece strhnouti k násilnému skutku k vůli tomu zbičovanému černochovi!« zvolala paní. »Neopouštěj nyní přece dům se všemi dohlížeteli a mne samu s chlapcem bez ochrany zde nezanechávej! Amande, zapřisahám tě, zůstaň zde. Petr může se sám na Plutona podívat i Hekubu utišiti, abychom trochu klidu měli. Ale, Amande, bojím se velmi otroků, vždyť mohou se nám jednou pomstiti!«

»Hlouposti! Ta podlá sběr neodváží se vzpoury, a nejméně dnes po výstraze, kterou jsem jim dal. Zůstaň jen klidně na loži! Za půl hodiny opět se vrátíme. Tu jste, konečně! Máte ostře nabitě své pušky? Dobře, tedy vezmete si ještě prachu a potom půjdeme!«

Tri dohlížitelé, jimž poslední slova platila, opatřili své pušky prachem a potom ubírali se za svým pánem po schodech ke dveřím, přes prosby paní Fouquierové. »Ach, já ubohá žena!« naříkala. »Jen Amanda o něco prositi, on učiní vždy jen opak! Lolo, rozsviť lampu a přistrč mi sem blíže k zácloně stolek. Potom mi podej ten francouzský román. Chci si čas ukrátiti a úzkost zahnat, než se manžel vrátí.«

Malá otrokyně, před málo hodinami pod loubím tak trýzněná, vylezla z úzkého výklenku, jenž byl vedle pokoje její velitelky a v němž měla chudé své lože. Byla zvyklá ani v noci nemíti klidu, kdykoliv paní Fouquierová měla bezesnou noc. Když lampu rozsvítila a vše, jak jí bylo poručeno, učinila, pravila paní: »Nyní zavolej svého otce Boba a řekni mu, aby se od domovních dveří ani na okamžik nevzdaloval, až se lidé od cukrovny vrátí.«

Osadník a jeho paní byli přesvědčeni o věrnosti starého otroka domácího Boba. Než tento pouze na oko snášel hrubé jednání svého ukrutného pána. Dvojnásobně cítil všechno to, co ubohé dítě jeho, Lola, vytrpělo. Proto nenáviděl domácího syna ještě více než svého pána. Spravedlivě pohněván pozoroval dnes oknem, jak Emil jeho dítě trýzní. »Počkej, kluku!« bručel sám pro sebe, »počkej jen, den odplaty není daleko!« Bob byl do plánu otroků zasvěcen. Věděl zcela dobře, že každé chvíle může všeobecná vzpoura propuknouti, a měl, jakmile spatří umluvené znamení, otevřítí boudu, do níž Fouquier každého večera mladší mužské otroky vtěsňoval.

Když nyní vzteklý štěkot psů celý dům pobouřil, opustil ovšem i starý Bob své lože. Spěchal k oknu hořejší chodby, aby patřil na výšinu, kde stály tři palmy; neboť hned mu napadlo, že vzpoura již počíná, a že zástup spiklenců se blíží. Nikoliv, umluvený oheň dosud nevyslehl na výšině! Nyní zaslechl Fouquiera, že poroučí dohlížitelům, aby ho k cukrovně doprovodili, a ihned pevně si umínil: »Vezmou-li Hekubu s sebou, otevru boudu a prchnu se všemi našimi lidmi ku třem palmám. Lepší příležitost se mi nikdy nenaskytne. Jsou-li oba psi a Fuk s dohlížiteli zde, nikdy by se nám nepodařilo se zdravou kůží uprchnouti.«

(Příště dále.)

Svatý Štěpán.

Prostřed katů svatý Štěpán stojí,
zdvihá ruce, uniťiti se strojí,
co naň dopadá déšť kamenný.
Vidí kynout s nebe Jezu Krista,
an mu věnec nehynoucí chystá,
po němž plá duch rekův plamenný.

Volá: »Jaký osud sobě suješ,
Jerusaleme, že kamenuješ
proroky, jež tobě vzbudil Pán!
Běda, že jsi váhal k němu spěti,
když jak kuřátka zval tvoje děti,
aby vešly v jeho křidel stan!«

A jak strom, kdy padá prostřed lesa,
pod ranami svatý jáhen klesá,
a ret chví se ještě modlitbou:
»Pane, nechať kletba Tvá je mine,
dej, ať nikdo pro mne nezahyne,
za hřích nečítej jim trýzeň mou!

Ale shlédni na ty na kameny,
nechať krví mojí ovlaženy,
pevným církve Tvé jsou stavivem.
A ta srdce kamenná očisť, Pane,
v nich má láska k Tobě nechať zplane
všemu světu v lesku zářivém!«

A jak zrakem hasnoucím se dívá,
hle, tu na mladíku poutkvívá,
k jehož nohám roucha skládají.
Nekamenuje, však z jeho zraků
horší kamenů, jak z temných mraků
záští blesky divé sálají.

Ale v bledé mučeníka tváři
náhlá radost nevýslovná září,
v něm své krve vidí úrodu:
než mu svitlo věčné nebes ráno,
Štěpánovi ještě bylo přáno.
spatřít apoštola národů!

•Obzor.

V. L. Št.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Kyjova. Plně slib svůj, vroucně vzdávám díky nejsv. Srdci Pána Ježíše a nejčistšímu Srdci Panny Marie, svatému Antonínu Pad. a sv. Janu Nepom. za vyslyšení prosby. Každý, kdož jsi obtížen starostmi a nalahavými potřebami, obrať se s důvěrou k Bohu a budeš vyslyšen. Dále prosím všechny čitatele nejsv. Srdce Páně, by se za mne pomodlili.

Čtenář „Školy“.

Z Opavy. Čtenářka »Školy B. S. P.« plní tímto slib svůj a vzdává veřejně díky nejsv. Srdci Páně za vyslyšení prosby v jisté důležité záležitosti.

T. M.

Z Opavy. Vzdávám nejsrdečnější díky božskému Srdci Panny Marie a sv. Josefu za vyslyšení v jistých záležitostech.

F. S.

V. L.... Pro povzbuzení k účtě sv. Antonína uveřejňuji, že jsem byl kolikrát v nesnázi mnohé, jednak duchovní, jednak tělesné a hmotné a byl jsem vyslyšen, když jsem s důvěrou v pomoc Panny Marie Lúrdské a s prosbou: »Svatý Antoníne, přispěj svou přímlovou a pomocí!« k němu se utíkal. Zároveň jsem si opakoval slib, že pro povzbuzení k účtě sv. Antonína uveřejním zprávičku o tom. To činím nyní s radostí a prosím znova: »Svatý Antoníne, oroduj za nás a za své čitatele, ať mluví o tvé mocné přímlově! Ztracené věci navrátiš, zdraví slabé posílíš, pokoj svatý obnovíš mocnou přímlovou svou!«

P. F. Š.

Z Hradce Král. Vzdáváme tímto své povinné díky nejsv. Srdci Ježíšovu a nejl. Panně Marii za uzdravení svého dobrodince z těžké nemoci. Oslavováno, ctěno a chváleno budiž vždy a všude božské Srdce Páně a neposkvrněné Srdce Panny Marie!

Školáček sestry.

Od Chrástán. Nejsrdečnější díky vzdávám božskému Srdci Ježíšovu a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení prosby naší po vykonané devítidenní pobožnosti.

Čtenářka „Školy“.

Od Vys. Mýta. Vroucné díky vzdávám božskému Srdci Páně a Panně Marii za vyslyšení své prosby.

A. L.

Z Velké Bytče. Mé nejpřímnější díky za kolikrát vyslyšení proseb a za mnohé milosti buďtež vzdány nejsv. Srdci Páně, blahosl. Panně Marii a sv. Josefu.

Čtenářka „Školy“.

Z Hory Kutné. Nejsrdečnější díky vzdávají manželé nejsv. Srdci Pána Ježíše, Rodiče Boží, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení prosby v jistých dvou důležitých potřebách.

Ant. a An. O.

Z Bohuslavic. Vroucné díky vzdávají Panně Marii Svatohostýnské za uzdravení dcery, která trpěla dlouho neduhem nohy a užívajíc s důvěrou vody z pramene svatohostýnského, přímlovou Panny Marie uzdravena jest.

Manželé V.

Z Boskovic. Plně tímto učiněný slib vzdávám nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně, sedmibolestné Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení prosby v duchovní záležitosti.

M. P.

Z Brna. Nejsv. Srdcem a sv. Antonínu Pad. vroucné díky za vyslyšení proseb a spomožení ve věcech velikých.

F. J.

Z Příbrami. Díky vzdávám vroucně sv. Josefu, sv. Antonínu Pad. a sv. Janu Nep. za milostivou přímlovu u Pána Boha ve veliké záležitosti.

M. N.

Od Vyškova. Uveřejňuji tímto díky božskému Srdci Páně a přečisté Matce Boží Lúrdské za příznivý obrat v chorobě, tak že jsem nerušeně povinnosti stavu svého konati mohl nerušeně. Tím plním slib učiněný.

A. D.

Z Korutan. Plním slib dávno učiněný a děkuji vroucně Pánu Ježíši a Panně Marii Lúrdské za uzdravení s doporučením, aby kdo nemocen na hlavu, konal pobožnost k přesvaté, trním korunované hlavě Páně (u nás v Korutanech zvlášť uctíváné), a že jistě bude vyslyšen.

J. Šp.

Apoštolát nekneží.

(Hlavní úmysl.)

Když Pán Ježíš veřejně vystoupil, aby hlásal učení své nebeské a potvrzoval je divy a zázraky, jaké na nemocných a neduživých konal božskou mocí svou, přidružili se k němu mnozí ze zástupů lidu, chtějce státi se učeníky tohoto božského Učitele. Z těchto pak přidružených k sobě lidí vyvolil si Pán po vroucné modlitbě dvanáct apoštolů, kteří by s ním vždy byli v užším přátelství a na něž chtěl Pán přenést duchovní moc a úřad svůj kněžský, učitelský a pastýřský. Že tento úřad trojím byl od Pána svěřen apoštolům, dosvědčují slova Pána Krista: „To číňte na mou památku“, totiž co já jsem učinil při poslední večeři; proměňujte chléb v tělo mé a víno v krev mou a oběťte obě na památku mé smrti na kříži. I učiti přikázal Pán apoštolům svým, když pravil k nim: „Jdouce do celého světa, učte všechny národy... učte je zachovávat, cokoliv přikázal jsem vám. Aj, já s vámi budu až do skonání světa.“ A že měli býti pastýři svěřených sobě oveček, nasvědčují slova, jež pronesl Pán k Petrovi: „Pas beránky mé, pas ovečky mé! Tobě dám klíče království nebeského. Co svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“

A svaří apoštolové i jich pomocníci věrně konali tyto úřady jim svěřené, učili národy, přinášeli nejsv. oběť, posvěcovali věřící sv. svátostmi a udržovali kázeň, sami svíce příkladem svatého života svého. Nejen apoštolové, ale i věřící, pokud jim možno bylo, pomáhali apoštolům v díle jejich, aby počet věřících se množil víc a více. První křesťané vedli vpravdě život apoštolský; byli plni horlivosti a svatého zápalu pro víru Ježíše Krista. Úřad sv. apoštolů přešel na jich nástupce biskupy a částečně i na kněze, a tím způsobem koná církev sv. dosud dílo, jež jí zakladatel její Ježíš Kristus byl svěřil. Biskupové a jich pomocníci kněží konají svědomitě úřad kněžský, učitelský a pastýřský přes všeliké překážky, jež se jim staví v cestu. Nynější svět jakoby se zapřisáhl bojovati proti církvi a zřízení Božímu. Nepřátelé Boží, kde jen mohou, snižují církev a obmezují působení její ku škodě národů. Slovem i tiskem bývá kněžstvo tupeno, posmíváno, zneuctíváno, snižováno, jen aby zmizela všeliká úcta a důvěra ku kněžím u lidu křesťanského. Bijí pastýře a rozprchnou se stáda ovcí a podrásané budou od dravých vlků. Nezměrná pýcha, smyslnost, požívavost zmocnila se lidu a brání dobrému semeni slova Božího, aby nevzešlo. Učením Pána Krista pohrdají, svatých svátostí si lidé neváží, přikázání Božích nedbají, jakoby pro ně ani nebyla, a církevních příkazů teprve málo lidé dbají. Tím hyne celá společnost křesťanská.

Má-li se státi aspoň částečná náprava, nestačí již biskupové a kněží sami k této práci, nýbrž každý katolík má býti v jistém smyslu apoštolem. Není všude dosti takových lidí, kteří nevěrou a hříchy svými Boha urážejí a jeho svaté jméno zlehčují? Tuť ovšem povinen jest každý křesťan, kdo příležitost a schopnost má, zabrániti nevěře a posměchu sv. náboženství. To diti se má prozíratelně a opatrně a s pravou láskou, aby nepřítel poznal chybu svou a zanechal ji. Netoliko slovy a tím více dobrým příkladem hleďme bližního napraviti. „Světlo naše svít před lidmi, ať vidí skutky naše dobré a slaví Otce našeho, jenž jest v nebesích.“ Vydávejme sami sebe ve všech věcech jako služebníci Boží a budme nejen podle

jména, ale vskutku a vpravdě katolici. »Jakožto ve dne poctivě choďme, ne v hodováních a opilstvích, ne ve smilstvech a nestydatostech, ne ve sváru a závisti; ale oblecme se v Pána Ježíše Krista.« Jaký to krásný skutek obrátit bližního svého k dobrému! Svátý Jan Zlatoustý praví: »Byť jsi chudým všecko své jmění rozdal, není to přece tolik, jako když toliko jedinou duši obrátíš.« Každý má zajisté někoho, přítele, bratra, manžela, souseda, jehož může slovem i dobrým příkladem svým vzdělati, napravit, posvětit. Každý může státi se apoštolem, učitelem, dobrodincem v kruhu svém, v němž žije. Takovými apoštoly mají býti představení ke svým podřízeným, domácí hospodáři a všechny hospodyně, jimž Bůh čeleď svěřil. Zamezili by tak mnoho zlého a mnoho dobrého by tím způsobili a byli by pravými apoštoly čeledi své. A což rodiče teprve! Rodiče na prvním místě mají býti apoštoly dítkám svým. Rodičů jest povinnost lásku k Bohu a ke ctnosti záhy v srdce dítek vštěpovati. Učte je, rodiče, jako starý Tobiáš učil syna svého, učte je Boha se báti, hříchu se varovati, učte je tomu slovem i příkladem; tak budete jednati apoštolsky. Ostatně vše, co slouží ke cti Boží, k blahu svaté církve, máme jako praví katolici podporovat netoliko slovy, ale i skutky a obětmi, jako jsou dobrý katolický tisk, katolické jednoty a družstva, zbožné spolky a bratrstva, lidové missie, které tolik dobrého působí. Staňme se členy takových spolků a jednot, kde bychom sami byli povzbuzeni v duchu křesťanském a pak zase jiné k témuž duchu přivést mohli. Oživme ducha dobrého v sobě, abychom pak jedenkaždý se svatým zápallem pracovali na obnově křesťanské společnosti a rodiny. Tím vykonáme skutek záslužný, apoštolský. Pane, vzbud milost svou hojně takových apoštolů v lidu svém!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za apoštolské muže světské, aby hájili zájmy Tvé, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati víru slovy i skutky.

Úmysl v únoru: Apoštolát mužů.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ÚNOR 1903.

Hospodine, zachovej sv. Otce Lva XIII., obživuj ho, učiň ho blahoslaveného na zemi a nevydvej ho v ruce nepřítel jeho!

Světlo Krista.

Na počátku řekl Bůh: „Buď světlo!“
A kam slovo tvůrčí pozalétlo,
všude jasnou hvězdu rozžalo.
Tisícero sluncí přede Pánem
sklání se, noc prchá přede ránem,
tvorů Božích život nastalo.

„Světlo světa jsem!“ dí Kristus znova,
a kam zalétá moc jeho slova,
všude hvězdou spásy zaplane.
Prchá noc a duši zatemnělé
slunce milosti kde vzhází stkvělé,
jitra tam i jaro nastane.

Vítej, hvězdo na východě klidná,
jejíž záře podivná i vlídná
krále volá k sluji betlemské!
Vítej, na loktech nám Simeona
světlo národů, byt prostá clona
tebe kryla pleti pozemské!

Vítej, slunný jase na Táboru,
který v nebe změnil pustou horu,
když jím Páně duše se zastkvěla;
vítej, vítězné ty slávy blesku,
jímž hrob skalný rozevřel se v třesku
a zem úžasem se zachvěla.

Vítej, světel posvátná ty záři,
v jichžto svitu denně na oltáři
zázrak lásky Láskou hotoví;
vítej, lampo před Svátostí tichá,
při níž duše čistá pro ženicha
ráda chystá věnce myrtový.

Ó kéž smíme znamení též kříže,
až se bleskem snese k zemi níže,
s utěšeným srdcem vítati,
bychom na pravici Tvoji, Pane,
světlo věčné, které z Tebe plane,
také sobě zřeli svítati!

Vítej, svíce posvátného křestu,
když tě dává na životnou cestu
církev dítku svému novému.
Vítej, hromničko, kdy skýtáš těchu
za bouře i při posledním vzdechu
duši planouc k životu věčnému.

Hořící hromnička obraz Kristův.

(Ke dni 2. února.)

chrámě jerusalemském stojí
vetchý stařec. Na loktech
svých drží krásné nemlu-
vňátko, oči jeho září ra-
dosti nadpozemskou a
ústa volají: »Nyní pro-
pustíš, ó Pane, služebníka svého v po-
koi, neboť oči mé viděly spasení, které
jsi připravil před obličejem národů, světlo
k zjevení pohanům a
k slávě lidu svého israel-
ského.« Jak často krá-
čival zbožný tento stařec
Simeon po schodech
chrámových do stánku
Božího, neboť Duch sv.
mu přislíbil, že neumře
dříve, dokavadž svýma
očima neuzří Spasitele

světa. To mělo býti odměněno za jeho
spravedlnost, zbožnost a zejména za jeho
horoucí touhu po přislíbeném Vykupiteli,
kterou choval v duši své. A dnes, dnes
nepřišel nadarmo do chrámu. Vidí krásné
nemluvňátko přinesené panenskou Matkou
do domu Božího, aby bylo obětováno;
a jakmile je byl uzřel, ozval se v duši
jeho hlas Boží, řka: »Tentof jest, na
něž tak toužebně čekáš, přislíbený Mes-
siáš.« A oko Simeonovo, které již již se
zavíralo ku spánku poslednímu, vzpla-
nulo ještě jednou, radost nebeská roze-
hřála stuhlé jeho údy i duši ustaranou
a Simeon rád odcházel s tohoto světa
věda, že nesestoupí do temnoty, neboť

světlo nového Spasitele zářilo mu na
cestu do věčnosti.

Jako Simeonovi jest i nám Spasitel
Kristus Ježíš světlem, světlem zářivým
a nikdy neuhasínajícím, v životě a ve
smrti. Od jeho milosti plného narození
platí pro všechny časy slovo jeho: »Já
jsem světlo světa, kdo mne následuje,
nechodí ve tmě, ale bude mít světlo
života.« (Jan 8, 12.) A

jindy pravil Pán o sobě:
»Jako světlo přišel jsem
na svět, aby žádný, kdo
věří ve mne, nezůstal ve
tmě.« (Jan 12, 46.) To
jest ta blahá ustavičná
zvěst o světle, kterou
církev Páně vždycky a
všude všem lidem zvě-

stovala a zvěstuje slovem i obrazem a
posvátným znamením, aby mysl svou
obrátili k nebi, odkud jim vzešlo světlo
pravé, slunce spravedlnosti, a aby ve
světle tomto kráčeli v životě a ve světle
tomto umírali.

Znamením takovým jsou i svíčky,
které církev dnešního dne slavně světlí,
na památku oné události, kdy Kristus
Pán, světlo světa, poprvé přišel do
chrámu a tam Otci nebeskému byl obě-
tován, a od Simeona, jakožto »světlo
národů« poznán a vyhlášen.

V slavném průvodu nesou věřící
tyto posvácené svíce, rozžehují je při
sv. evangeliu a při sv. pozdvihování, a

to světlo svíce, jakoby k nim pravilo: Hle Ježíš, na nějž tě upomínám, jest světlo tvoje, budeš-li ho následovati, nebudeš tápati ve tmách, ozářen bude život tvůj i smrt tvá světlem pravdy, lásky a milosti Boží.

Proto také modlí se kněz, kdy svíčky světi, následovně: »Pane Ježíši Kriste, ty pravé světlo, které každého člověka, jenž na tento svět přichází, osvěcuješ, vylej požehnání své na tyto svíce, posvět je světlem Tvé milosti a dej jim, aby jako tyto svíce ohněm pozemským rozžehnuté temnoty noční zapuzují, tak i srdce naše neviditelným ohněm, světlem Ducha svatého, osvěcena jsouce, prosta byly slepoty hříchu; abychom my čistým okem duševním viděli, co tobě se líbí a nám spasitelné jest, abychom po temných nebezpečích tohoto světa k věčnému světlu se dostatí mohli.« Jak krásná a obsahu plná jest tato církevní modlitba při svěcení »hromniček«! A po této vroucí modlitbě podává církev hořící svíce všem svým dítkám, velkým i malým bez rozdílu, se slovy: »Vezmi tuto hořící svíci a Ježíš budiž tobě světlem tohoto života,« napomínajíc každého, aby podle svého stavu a povolání kráčel pilně ve světle tomtu ku šťastnému konci.

Tak podává církev svíci tuto mládeži křesťanské, mládencům a pannám, aby je upomněla, že Ježíš jediným má býti jejich vůdcem na nebezpečné cestě mladosti, kde ustavičně nesčetné nástrahy zlé na ně čekají. Ne světa mají poslouchati, nýbrž toho, jenž o sobě pravil: »Já jsem cesta, pravda a život, nikdo nepřichází k Otci leč skrze mne.«

Svět stojí proti Bohu, jako temnota proti světlu; učení světa zdá se býti sladké a lehké, trpké a těžké oproti tomu zdá se býti učení kříže Kristova. Svět lichotí nám a našim žádostem, slibuje nám volnost a užívání podle chuti těla našeho, dává nám však vskutku

otroctví hříchu a bídu, která pak následuje. Evangelium Kristovo odstrašuje ovšem rozmrzelce, neboť žádá poslušnost, sebezapírání, odřikání, podává však za to svobodu od zla, život pravý a věčnou blaženost! Proto, mládeži milá, podává tobě církev dnes posvěcenou svíci, která znamená Krista Pána, abys nedala se osáliti šalbou světa, abys nepila z poháru rozkoše, který ti svět nabízí, ale abys kráčela ve světle Kristově, ve světle jeho sv. učení, dobrých mravech, čistotě života a tak zabezpečila sobě štěstí budoucí. Ježíš Kristus jest ta jediná cesta, která k Bohu vede, kdo po jiné cestě kráčí, mine se s cílem a spěchá k vlastní záhubě.

Svíci podává církev i věku dospělému, otci a matce, aby i oni nezapomněli na slova Páně: »Kdo mne následuje, nechodí ve tmách.« Světlo dobrých skutků máte nechati svítiti před lidmi, ne z marné touhy po slávě a chvále světské, ale k povzbuzení jiných, aby i oni dobrými skutky chválili Otce nebeského. Naše skutky jsou však jen tehdy v pravdě dobré, jestli je konáte pro Boha, dle jeho vůle, abyste plnili zákon jeho a okázali lásku svou k němu. Co se nekoná z lásky k Bohu, koná se buď z lásky k sobě samému, anebo z lásky k lidem a světu, tu tedy nemilujete Boha, nýbrž sebe, tu tedy nesloužíte Bohu, nýbrž světu. A jak by vás potom měl Bůh milovati, jak vám za to odměnu dávat? Ejhle, jen tedy zasvěťte život svůj a skutky své, jeho světlo necht osvěcuje vás povždy. Když se ráno probudíte, prostě, aby vás Ježíš osvitil světlem svým, abyste po celý den podle vůle jeho jednali; v hodině pokušení volejte, aby temnoty hříchu nezastínily ctnost, v době soužení prostě, aby světlo naděje sv. zařilo vám a vy nepropadli netrpělivosti, zoufalství, v zármutku a bolesti modlete se, aby paprsek světla

nebeského zazářil v ubohé duši vaší a vy potěšení byli slovem Páně: »Blahoslavení truchlící, neboť potěšení budou.« A nežli večer usnete prostě o osvětlení Duchem sv., abyste prozkoumali život tohoto dne, poznali chyby a hříchy, litovali jich upřímně a vzbudili dobrý úmysl pro den příští, aby když tělo odpočívá, duch se obíral s Kristem. Zejména vy, rodičové, dbejte, by světlo Kristovo nikdy neuhasló v rodinách vašich, abyste vy sami dobrý příklad dávali dětem a hleděli, aby i ony ve světle víry Kristovy chodily. Kristus chce vám pomáhati a pomáhá, jen se jeho držte a pak budete jednou s dobrým svědomím moci zvolati: »Pane, ejhle, zde jsou všechny, které jsi mně světil, ani jedno neztratilo se vinou mou.«

Církev podává posvěcenou svíci i stáří, starcům a stařenám nad hrobem stojícím. Svíce tato má vám býti pochodní svítící na cestu do vlasti nebeské.

Tak jako svíce hořící sama se strávuje, až dohoří, tak i život váš pomalu stráven jest a končí se. — Kéž byste mohli pohlédnouti na život uplynulý a říci: »Bohu díky, nežil jsem nadarmo, Boha jsem miloval, jemu jsem sloužil, pro něho jsem trpěl, kéž mi za to dá podle božské spravedlnosti odměnu věčnou.« Avšak ještě nejste u cíle; dokud duše v těle jest, jest vždycky ještě nebezpečí hříchu; ba na konci života zdvojnásobňuje nepřítel náš, ďábel, všechno své úsilí, aby nás Bohu odloudil. Proto podává vám církev sv. hořící svíci posvěcenou, jakoby k vám pravila: »Hle, všechna světla světa pohasla. Lesk světa, radosti jeho a požitky jsou ty tam, ale světlo Kristovo nehasne, svítí tobě dále. Ježíš bdí nad tebou, Ježíš tebe těší, Ježíš tebe posiluje, proto neklesej na mysli. Na konci jsme všichni ubozí hříšníci, kteří jen volati musejí: »Pane, smiluj se nad námi a nevcházej s námi

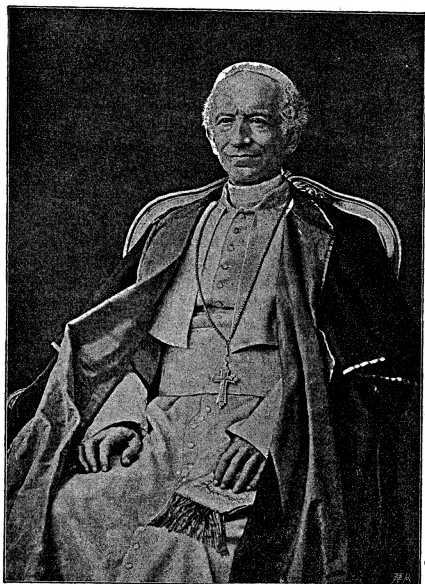
v přísný soud!« Na konci se musíme všichni jen do klínu božského milosrdenství utéci, neboť i když jsme vše učinili, přece jsme jen dle slov Páně »nepotřebnými nádobami.« Proto vzhůru srdce! V tom srdci lítost nad hříchy života! Vzhůru hled, tam září světlo Páně, s hůry přijde milost, odpustění. Drž se Ježíše, on tě neopustí, i kdybys jej byl urazil a zarmoutil v životě, vidí-li pokání tvé ve smrti. Světlo jeho ti ukazuje cestu k domu otcovskému, tam spěchej jako syn marnotratný a Ježíš dobrý a laskavý otec obejmě tebe, odpustí a přijme na milost! Víra Kristova budiž pevná v srdci tvém, bolestí naplněná a víra tato povede tě bezpečně skrze bránu smrti k životu, kde světlo neuhasíná, neboť pravil Pán: »Amen, amen pravím vám, že kdo slyší slovo mé a věří tomu, kterýž mne poslal, má život věčný a nepůjde na soud, ale přešel ze smrti do života.« (Jan 5, 24.) Blaze tomu, kdo žil ve světle Kristově a v témž světle umírá, světlo věčné mu v nebi svítiti bude.

Pak podává církev Páně svíci posvěcenou všem poutníkům tímto životem, jakožto vzácný dar mládeži, dospělým i starcům. Kéž bychom si význam její k srdci vzali, kéž by obřad dnešní nebyl pro nás jen obřadem planým, ale plným poučení povzbuzení i potěšení. Kéž by s touto posvěcenou svíci zůstal pod střechou naši Kristus Pán a nikdy nás neopouštěl, pak by světlo jeho osvětlovalo nás a zahřívalo; pak by život náš klidně plynul v lásce Boží, v skutečích dobrých a šťastně se dokončil blaženou smrtí, a my pak mohli rovněž se Simeonem zvolati: »Nyní propust, ó Pane, služebníka svého v pokoji, neboť oči mé viděly spásu naši, Krista, a netoliko viděly, nýbrž i jej milovaly, Ježíši, Tobě jsem živ byl, Ježíši, Tobě umírám, kéž jsem Tvůj i na věčnosti.« B. Hendl.

U svatého Otce.

„Přednímu té doby velikánu
Lvu našemu nehynoucí sláva!“
zaznělo, když v síni Vatikánu
zastkvěla se Otce bílá hlava.

„Lide dobrý“, pozvedl pak hlasu,
„zachovej si víry poklad drahý,
jímžto Soluňané pro tvou spásu
položili základ věčné blahý.

Hle, již stráž Jej středem naším nese,
bledá jeho tvář ó jak jest mila,
žehnající ruka sic se třese,
zrakem plá však dosud reků síla.

Sedl na trůn; k srdcí našich králi
řadili se rádci nejpřednější,
hrál pak Otcí na rtech úsměv stálý,
Čech an přednášel hold nejvěrnější.

Chceš-li domov v blahobytu zřítí,
Matku Boží jen, Marii Pannu,
nepřestávej zbožným srdcem ctítí,
ta vlast českou vezme pod ochranu!“

Žehná všem, pak hovor pozapřádá,
k českým dítkám svým se Otec sklání,
div-li, že z nich každé líbat žádá
ruku, jež mu dala požehnání!

L. PROTIVANOVSKÝ.

Cesta na věčnost.

(Ostatek.)

Vlak je tažen parostrojem, ten má velkou sílu, Indiáni jej jmenují železným koněm. Co však by byl parostroj bez páry? Pára vlastně celý vlak za sebou táhne. — Párou tou ve smyslu duchovním je milost Boží. Ta nás do nebe táhne, ač-li se od ní dáme táhnouti. Milost Boží má velkou sílu do sebe: i z těch nejzatvrzejších hříšníků dělá kajcníky a táhne je do nebe. »A já když povýšen budu, všechno potáhnu k sobě«, pravil Spasitel. — Pára žene rychlovlaky i osobní vlaky. Rychlovlakem do nebe jedou ti, co po dokonalosti touží, najmě řeholníci. Život podle tří evangelických rad vede nejspíš k věčnému cíli. Osobním vlakem nebo smíšeným jedou všichni ostatní; též dojdou cíle, ale jde to trochu pomaleji. Avšak oba vlaky táhne milost Boží. Svěře se její síle a spolupůsobme s ní!

Vlak je doprovázen konduktérem neboli průvodčím vlaku. Jeho povinností je, na cestující dohlížeti, je v jednotlivá oddělení uváděti, listky přehlídati, stanice vyvolávat i vůbec se o to starati, aby byl ve vlaku pořádek a aby každý cestující svého cíle došel. — Takým konduktérem na cestě do nebe je kněz, náš průvodčí od kolébky až do hrobu, od začátku až do konce cesty. Onť naším duchovním vůdcem. On dbá, aby každý byl opatřen lístkem do nebe, milostí posvěcující. Kdo ji ztratil, musí si novou zjednat, kněz mu k ní dopomůže svátostí pokání. Jako konduktér spáče budí, aby cíle svého nepropásl, tak i kněz

budí ty, kteří v duchovním spánku jsou pohříženi; jinak by se snadno mohli státí, že by se cíle svého — nebe — minuli. On je buď slovem Božím na kazatelnici a ve zpovědnici. Kněz nám oznamuje kde jsme a jak daleko v duchovním životě jsme pokročili. On dbá o pořádek, je našim ochráncem a rádčem. Právě ty kněze svět nejvíce nenávidí; on dobře ví, že kdyby těch nebylo, ti ostatní že by byli jeho. Právě na kněze se nejvíce hana kydá — pastořům a rabínům dá každý pokoj. Ale tomu se netřeba diviti, neboť Kristus Pán apoštolům a jich nástupcům předpověděl, že budou u všech v nenávisti pro jeho jméno. Zbožný a upřímný katolík ví, čím mu kněz je; on si ho váží, jeho rad a napomenutí poslouchá, jej miluje a za něj se modlí.

Sedne-li člověk na vlak, přijde mezi všelijaké lidi. Málokdy je sám; obvykle najde již nějakou společnost, nebo nová se přihrne, a ne vždy ta nejlepší. To je někdy štěbetání, hulákání, klení, až uši zaléhají. Mnohý nestoudně mluví, nestoudně si počíná, je dotěravý a nikoho nenechá za pokojem. Co dělat? Vyskočiti člověk nemůže, je nucen vytrvati až k cíli cesty. Někteří se baví zcela pěkně, jiní zase potichu sedí a jenom krajinu pozorují, aniž by se mezi ostatní míchali. — Tak je to i ve vlaku životním. Člověk neví, kam se dostane; přijde mezi všelijaké lidi, dobré i zlé. Všude koukol mezi pšenicí. Každý nemůže světu utéci a najít si zvláštní

osamocené kupé v nějakém klášteře; většina jich nucena je cestovati v kupé společném. Nikdo však se nemusí pokaziti, kdo nechce, ani na vojně ne. Necht jenom povinnosti své vykonává, žádnému pokušení se nepoddává, necht nehledí ani v pravo ani v levo, ale v před za cílem, za kterým se běže, necht s lidmi tolik obcuje, kolik je toho třeba, jinak však necht obcuje s Bohem v soukromí srdce svého.

Díváme-li se oknem železničního vozu, zdá se nám, jakoby vlak stál a jakoby hory, díly, pole, luka, lesy, zahrady, města a vesnice kolem nás utíkaly. A není to vždy stejná krajina, kterou vlak uhání; tu zdá se, jakoby jel jen pustinami, holými skalami, a jednotvárnými, nudnými poli, tu zas jede krajinou divukrásnou, romantickou.

Tak i nám nebeským poutníkům se zdá, jakoby přítomný den se nehýbal s místa (jak dlouhou je nám třeba hodina v noci nebo bolesti), zatím co náš život utíká a mizí jako sen. Zeptejte se starce, jak dlouho se mu zdá, že žil? On vám řekne, že jako kdyby se nedávno teprv narodil. Čas má sedmimilové boty; všechno na světě je jen pro okamžik, jako ty boudy na výstavě neb na komedii. A přece si mnozí chtějí zde na světě bydlo své tak pohodlné a pěkně zaříditi, jako kdyby zde měli zůstatí miliony let. Kdo pak na pouti hledá pohodlí? Je spokojen, když se může kde tu vyspat, třebas i na holé zemi. Nač tedy ten luxus v obydlí, nabytku, šatech způsobech života? Všecko je jen na chvílku. Starejme se, abychom se na onom světě pohodlně zařídili a krásný přibytěk sobě zbudovali; tam je náš pravý domov. — Jako krajina, jíž vlak uhání, se střídá: brzy je nudná, brzy pěkná, tak i ten život náš, jednou se na nás štěstí usměje, a hned zase neštěstí se na nás šklebí; jednou svítí

slunce, podruhé prší a je bláto. Kdyby bylo stále zle, člověk by si zoufal; kdyby se nám stále dobře vedlo, též by se nám to zmrzelo, a my bychom si toho dobra nevážili, jako si zdravý člověk zdraví neváží. Pán Bůh ví, jak má co zaříditi. Buďme mu oddáni ve dnech šťastných i strastných.

Delší jízda vlakem není právě žádným vyražením. Nepohodlí, špatný vzduch, průvan, horko, neustálé chodění, troubení, pískání, druhdy i zvonění; co všechno nervy naše musí snést, než staneme u cíle! — I ten náš život není žádným vyražením, nehledíme-li na ty, kteří jen proto na světě žijí, aby jedli, pili a se bavili a o nebe se nestarali. Cesta do nebe je cestou křížovou, plnou útrap. Pravý následovník Krista však rád po ní jde. Čím bychom si jinak nebe zasloužili? Bez práce není mzdy, bez namáhání není odměny. Však máme se čím obcerstvití a posilniti, máme nádražní restaurace, restaurací tou je ten milý kostelíček a stůl Páně. Pán Kristus nás do ní zve slovy: Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás obcerstvim! Obcerství nás, milý Spasiteli, svým chlebem nebeským plným sladkosti a vinem, z něhož panenství pučí, svou krví předrahou abychom nezmaľátněli na cestě do věčnosti.

Vlak života našeho stane posléze na posledním a blavním nádraží, kde je smrt portýrem a andělé zřízenci železničními a sluhami, kteří nás dopraví na onen svět. Konduktér zavolá: Stanice — nebeský Jerusaleme! Pobyt — celou věčnost! Slezeme s vlaku a oddecheme si: Konečně u cíle! Bohu díky! Všecko přetrpěno! Teď si odpočinu! Anděl strážný hned se nám nabídne za průvodce a dovede nás do nebeského města zářícího v divukrásném osvětlení, proti němuž i to naše elektrické světlo je pouhým kahánkem. Tam má Pán Bůh svůj resi-

denční zámek, tam jsou i naše příbytky, o nichž Pán Ježíš mluvil, když pravil, že v domě Otce jeho jsou příbytky mnohé, a že jde, aby nám tam příbytek připravil. V nebeských nádherných villách a letohradech bude přebývání naše, v nebeském parku procházení naše.

»Radost ustavičná bude nad hlavami jejich, radost a veselí obdrží. Světlo věčné svítiti bude svatým tvým, Pane, a věčnost časů.«

Hodně krásný příbytek v nebeském Jerusalemě přeje čtenářům »Školy«

spisovatel.

Co získá a co ztratí odpadlík od církve katolické?

(Část další.)

Nelikož jsme již u osob, tedy porovnejme ty, kteří od církve naší ku protestantismu odpadávají a ty, kteří z protestantů k nám se navrací. I tu je veliký rozdíl. Nedávno vyšla malá knížečka, která má za účel jaksi objasniti a dokázati, proč mnozí od církve katolické odpadávají. A tu se praví mezi jiným: »Proto jsme odpadli, že jsme, dle pravdy řečeno, již dlouho v srdci katolíky nebyli. Dlouho již jsme neužívali prostředků spasitelných, církví nám skytaných, svátostí, dlouho již stranili jsme se zpovědi a stolu Páně, růžence neměli jsme již dávno v ruce a o odpušky nedbali jsme atd.« Ejhle, zde to máme! Nikoli z přesvědčení, že snad u protestantů větší nábožnost panuje, nikoli z touhy přísnější vésti život a tak spíše spásy si zasloužiti, přestoupili ubozí odpadlíci k učení protestantskému, tak dokazují to sami. A nyní vizme, co přimělo mnohé jinověrce, že se do lůna církve navrátili? Čtème jenom jejich listy a vyznání a ušaseme nad vznešenými pohnutkami, které je k tomu kroku vedly. A nebyli to lidé prostí, byli to i učenci prvního řádu, šlechtici rodem, oplývající statky pozemskými a zaujímající ve státě hodnosti vysoké. Dle vydaného seznamu vrátilo se do roku

1883. z protestantů do lůna církve katolické: 15 členů panujících rodů německých, 4 rodová knížata, 25 hrabat, 25 hraběnek, 34 baroni a 12 baronek. To toliko z rodin šlechtických. A kolik z rodin měšťanských, těch ani nelze udati. A jaká jsou to mezi nimi slavná jména. Uvádíme jen proslulého hraběte Bedřicha L. Stolberka, Jana Schlossra, znamenitého dějepisce, Jiřího Phillipse, proslulého právníka, Ono Kloppe, slovnutného badatele o dějinách, Overbeka, slavného sochaře a rovněž tak Rudolfa Šadova, proslulou hraběnkou Hahn-Hahnovou a básnířku Louisu Heuslovou. A pohlédneme-li do Anglicka, tu vidíme, že z rodů nejbohatších a nejvznešenějších, jako z rodů prostých přemnozí s radostí vrátili se ke staré církvi. A všichni tito vyznávají jednomyslně, že poznali a se přesvědčili, že jenom v církvi katolické pravda jest, že jen ona má pravé učení Kristovo a poskytuje pravé a účinné prostředky ku spáse a proto z touhy po Kristu a dokonalejším životě, z touhy po čisté víře a spáse věčné, vrací se zase k církvi opuštěné. Těm, kdož od církve odpadávají, nehrozí žádné pronásledování, ani ztráta majetku a úřadu, ba naopak, bývají odměňováni všelijakým způsobem. Ti však, kdož se

do církve vrací, musí mnohdy mnoho přetrpěti, musí svazky pokrevnosti přetrhati, musí i vznešených úřadů se vzdáti, ba někde i ještě statkem propadnou a přece vše to rádi podstupují, jen aby zase duši svou po Bohu žizníci upokojili. Ejhle, jak veliký to tedy rozdíl mezi obrácenými. Jaké to plyne pro církev naši z toho krásné vysvědčení!

Co pak vábí však odpadlíky ku protestantismu? Dle jejich doznání neměli již dávno radosti ve zbožnosti, neplnili povinnosti svých náboženských, proto vábila je zajisté k nové víře jen pohodlnost a snazší náboženský život. A vskutku musí se říci, že protestantství jest pro život náboženství velmi pohodlné a snadné.

Přihlédneme neprve k učení jeho o víře. Nedávno zkoušel jistý učitel v protestantské škole katechismus. Jeden hošík odpovídal na dané otázky dobře; na jednu však nedal odpovědi. Učitel mu chtěl pomoci, ale hošík odpověděl: »Pane učiteli, to jsem se neučil.« »A proč?« táže se učitel. »Prosím, moji rodičové řekli, abych se tomu neučil, že to nedržíme tak jako tak,« odpověděl hoch. Ejhle, zde to máme. Tam věří každý, co se mu líbí, co je mu vhod; to jest ovšem velmi pohodlná vira. — U nás katolíků je to ovšem jiné. Každý z nás ví, že jsme zavázáni, chceme-li dojití spasení: Vše věřiti, vše za pravdu míti, co Bůh zjevil a co církev k věření nám předkládá, ať je to psáno čili nic. Tak nám praví náš katechismus.

Protestantský pastor dr. K. Farrer měl v Curychu několik přednášek o katolictví a protestantství a pravil mezi jiným o víře ve věčnost a tresty pekelné toto: »Jak se chovají protestanté k víře o večném zatracení?« A veřejná odpověď jeho zněla: »Jelikož nejsme žádným vyznáním vázáni, jednáme dle zásady, zkoušejte vše a to nejlepší podržte. A

proto nemáme na tuto otázku žádné jednomyslné odpovědi.« Pak pravil učený pan pastor: »Jaké to lehké a pohodlné náboženství! Když se někomu nezdá, nebo nelíbí peklo s jeho tresty, tu jednoduše si řekne, nevěřím tomu, nejsem o tom přesvědčen a je hotov. A ptáme-li se protestantů, co věří o velebné svátosti oltární a to je přece jedna z otázek základních, co odpovědí? Každý jinak. Kolik je v protestantismu sekt a oddílů, tolik různých jest mínění o velebné svátosti. Jedni říkají, že je to jen »obraz« Kristův, jiní, že jest to jen »památka«, jiní zase, že zde Ježíš přítomen jest jen skrze svou milost účinkující. A to právě patří k podstatě protestantismu,« praví dr. Farrer, »že nemáme jednotné odpovědi a jednotného mínění.« Jenom ovšem v tom srovnávají se všichni, že se staví proti učení katol. církve. A není to pohodlné? Věřiti vše anebo nic, ale jen to činiti, protiviti se církvi katolické!

A když se jich dále tážeme: Co se vám zdá o Kristu? Či syn jest? Tu odpovídají jedni: Jest Synem Božím, pravým Bohem a člověkem zároveň. Jiní však z nich tvrdí: Nikoli, není Bohem, jest jen nejlepším člověkem.«

Není to zase velmi pohodlné? V takovém náboženství naleznou místo všichni, ať si věří anebo nevěří v nejdůležitější pravdy zjevení Božího. Není to pohodlné náboženství, v němž dosti místa mají Luterani, Kalvinci, Zwingliani, Irvingiani, Methodisté, Herrnhuti, Anglikané, Baptisti a jak se všechny ty sekty protestantské jmenují, jichž prý jest 300—400 na počet. Aby kdo k takovému širokému vyznání přináležel, není potřebí, nežli aby zapřel katolictví a od Říma a papeže se odvrátil, obrátiti se pak může kamkoli mu libo a vybrati si sektu, která se mu nejlépe zamlouvá. — A tak kdybychom probrali všechny vážné a důležité otázky křesťanství, rozličné bychom

obdrželi odpovědi a přece může být jen jedno pravdivé. Církev naše nepřipouští různost mínění lidského v otázkách víry; tu jediné platí zjevení Boží, jak je nám dáno a jak církev Duchem svatým řízená nám je předkládá. Tu se nelze rozumu lidskému přizpůsobiti, zde učí Bůh, moudrost věčná a ne kolotavý rozum lidský. V církvi naši jsou články víry ustálené, pro všechny tytéž, které se měnit dle libosti nemohou, neboť se pravda nemění. Proto jest víra naše stálá, pevná, na skále postavená, proto nalézá katolíci v církvi své jistotu úplnou. V tom záleží ohromný rozdíl mezi učením o víře v církvi katolické a u protestantů. U těchto jest ovšem učení toto pohodlnější, neboť ponechává mnoho zvláště rozumu jednotlivce, u nás jest jistější, neboť se odvolává jediné na Boha.

Pohledme nyní na rozdíl, co se týče učení mravů.

Je-li učení o víře a nejdůležitějších článcích křesťanství ve vyznání protestantském rozmanité, a proto pro jednotlivce velmi pohodlné, jest učení mravů u nich ještě pohodlnější. Učení o mravech jest tak přizpůsobeno, že se každému i sebe lehkomyšlnějšímu člověku zamlouvati musí, neboť všechno těžší a nepřijemnější jest odstraněno, aby tak člověk skoro prázdných pout ve svém jednání necítil. »Žádné dobré skutky!« to zlé heslo Lutrovo, zakladatele protestantismu; všechno lze očekávat jen od víry. Luter praví v jedné své řeči: »Jedině skrze viru v Krista budeš spasen, bez všech tvých skutků a zásluh.« A přece praví sv. apoštol Jakub v Písmě sv.: »Jako jest tělo bez ducha mrtvé, tak i víra bez skutků mrtva jest.« (Jak. 2, 26.) Toto místo se ovšem Lutrovi nehodilo do krámu a proto v překladu svém Písma sv. celou epištolu sv. Jakuba vynechal. Sv. apoštol napomíná k dobrým skutkům podle přikázání Božích a Lutr zase praví,

že jich ku spáse není třeba. Komu více věřiti? Lutr nechce aby se lidé umrtvovali a ve svých zlých žádostech krotili a přemahali, neboť praví: »Kdo nemiluje víno, ženu a zpěv, zůstává po celý život bláznem.« A Kristus Pán přece praví: »Kdo chce za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne!« (Mat. 16, 24.) Kdo má pravdu?

Písmo sv. varuje nás na mnoha místech před hříchem každým. Tak dí: »Srdce moudré a chytré zdrží se hříchu a činí pokrok ve skutečích spravedlnosti.« (Eccl. 3, 33.) Ale Lutrovi do toho nic není, co dí Duch sv. v Písmě sv., on praví naopak: »Hřeš a hřeš statečně, statečněji ale věř.« Ba praví i: »My musíme hřešiti.« Jak hrozný jest tu rozpor mezi učením Písma a učením Lutra ačkoliv si Písmo svaté obral za jediný pramen víry. Ani desatero přikázání Božích nenašlo u něho milost, neboť praví: »Nač bychom se plahčili a drželi desatera; vždyť jest nepotřebné a zbytečné k spasení.« A Kristus Pán, učitel božský, pravil přece: »Chceš-li do života vejti, drž přikázání.« (Mat. 17, 17.) Zdaž může tedy učení Lutrovo ještě činiti nárok na jméno křesťanské? Bůh zakázal přísně každé rouhání a nařídil trest smrti pro rouhače, řka v Písmě sv.: »Kdo by se rouhal jménu Hospodinovu, ať smrtí zemře, kamením ubáží ho všechno množství, buď že by on byl domácí anebo host.« (3. kn. Mojž. 24, 16.) Ale co je do toho Lutrovi, on nemusí mít před jménem Božím úcty, neboť nazývá Pána Boha bláznem, řka: »Ten pošetilý, hloupý a bláznivý Bůh.« Ba i na Krista Pána si hrozně hrubě vyjždí, řka: »Kristus přišel, aby spasil, co bylo ztraceno, ale má se k tomu dost bláznivě!« Jak hrozná to slova z úst oprávně církve, jenž založil vyznání protestantské! Učení muže, z jehož úst slovo toto vyjiti mohlo, nemůže být nikdy učením dobrým, a pro toto jediné

slovo již odvrátiti se musí od něho každý člověk, který jen trochu přemýšlí a křesťanem zůstatí chce. A k takovému muži odpadá odpadlík od církve naší. Ubohý zaslepený zbloudilec!

Než to není ještě všecko. Ani život lidský není před ním bezpečný. Bůh prikazuje: »Kdo proleje krev lidskou, toho krev má býti prolita.« (1. kn. Mojž. 9, 63.) A Lutr? Ten schvaluje docela

vraždu úkladnou v listu svém k Melanchtonovi, říká: »I kdybychom nescíslněkrátě denně dopustili se úkladně vraždy.« Císaři poroučí, aby jen hodně rdousil a zabíjel! Všichni katoličtí věrozvěstové hleděli válkám a krveprolití zabrániti a napomínali vrchnosti světské k milosrdenství; ba církev katolická i tresty stáhla takové nešlechetníky, ale Lutr myslí jináč. Nač by se řídil podle staré, nenáviděné církve!

(Příště dále.)

Blažejské požehnání.

Napsal J. St. Pavlík.

Dne 3. února slaví církev svatá svátek sv. Blažeje, biskupa a mučeníka a udílí v ten den Blažejské požehnání. Sv. Blažej narodil se na východě, v krajině Kappadocii, v městě Sebastě, jež se svými 40 mučeniky na ledě proslavilo, z rodu vznešeného, a byl zprvu lékařem. Z lékaře stal se řízením Božím biskupem, aby nejen těla, ale i duše léčil. Úřad svůj pastýřský plnil s nejbvětší svědomitostí. Právě za jeho času pronásledoval Licinius zuřivě křesťany a usmrcoval. Z božského vnuknutí skryl se Blažej v jeskyni horské, kdež v rozjímání pravd věčných

čas trávil. Divá zvíř, k němu přitulná a krotká, donášela mu pokrm. V jeskyni té tak dlouho se zdržoval, až od vojáků vladaře Agrikoly náhodou byl nalezen, zajat, před vladaře postaven a na jeho rozkaz do vězení uvržen, kdež nemocné zázračně léčil, mezi nimi jednoho chlapce,

jemuž kost v krku zůstala vězeti. Než více než těla, léčil duše svých spolubližních. Bůh proslavil jej mnohými zázraky, neboť po vodě chodil a zázrak Eliášův v Sareptě obnovil. Na rozkaz vladařův byl rozmanitým způsobem mučen; ale žádná muka nebyla vstavu, neohroženost svatého biskupa zlomiti. Konečně mu byla hlava sfata dne 3. února 316. Církev řecká má sv. Blažeje u veliké vážnosti. Za časů křížáckých tažení dostaly se jeho sv. ostatky do Evropy, a od toho času se účta jeho v našich krajinách rozšířila a populární, to jest u lidu oblíbenou stala. —

Svatý Blažej patří ke

14 svatým spomocníkům a vyobrazuje se buď s dvěma svícemi v ruku nebo jak nemocného chlapce léčí. Svatý Blažej je patronem proti všem krčným nemocem a církev nechává v jeho svátek udíleti tak zvané Blažejské požehnání.

Udílí pak se tímto způsobem:

Svatý Blažej.

Kněz světi zprvu dvě svíce (je-li více kněží na udílení, i 4 a 6 svící), jsa oblečen štolou červené barvy pro mučeníctví sv. Blažeje; v modlitbě církevní, již při svěcení říká, vzpomíná zázraků světcových, zvláště jeho moci, rozličné neduhy krční uzdravovati, a prosí Boha, aby na přímlovu svatého Blažeje všechny od nemoci krčních zachoval, kdož s důvěrou nechají se posvěcenými svícemi dotéknouti. Kněz se modlí:

Ť. Pomoc naše ve jménu Páně.

B. Kterýž učinil nebe i zemi.

Ť. Pane, vyslyš modlitbu mou.

B. A volání mé k tobě přijď.

Ť. Pán s vámi.

B. I s duchem tvým.

Modleme se: Všemohoucí a nejmilostivější Bože, jenž jsi všechny věci na světě v rozmanitosti jejich skrze samojediné Slovo stvořil a k nápravě člověka totéž Slovo, skrze něž všechno učiněno jest, vtěliti se nechal; jenž jsi veliký a nesmírný, hrozný a chvalitebný a činící divné věci; pro jehožto víry vyznání slavný mučeník a biskup Blažej rozmanitých druhů muk se neobávaje, mučnické palmy šťastně dosáhl; a jenž jsi mu mezi ostatními milostmi tu přednost udělil, že jakékoliv nemoci krční silou tvou léčil: velebnost tvou pokorně vzýváme, abys ne ohledem na naše provinění, ale jeho zásluhami a prosbami usmířen, toto stvoření svíce požehnati křížem a posvětití svou ctihodnou dobrotou ráčil a milost svou do ní vlil, aby všichni, kdož v dobré víře dotéknou se krku se jí nechají, od jakékoliv krční nemoci zásluhami jeho muk

byli vysvobozeni a v chrámě svatém tvém zdraví a veselí vzdali tobě díky a chválili jméno tvé slavné, jež jest požehnané na věky věků. Skrze Pána našeho, Ježíše Krista, Syna tvého, jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha Svatého Bůh po všechny věky věků. Amen.

Nyní se svíce pokropí svěcenou vodou.

Kněz přistoupí k jednomu každému a položí mu na prsa posvěcené svíce křížem svázané, tak aby se hrdla dotýkaly a modlí se nad každým, žehnaje ho posléze svatým křížem: „Na přímlovu svatého Blažeje, biskupa a mučeníka, zachovej tě Bůh od zla krčního a od jakéhokoli jiného zla: ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.“

Modlitby ke cti sv. Blažeje.

Bože, jenž nás svatého Blažeje, mučeníka svého a biskupa, výroční slavností obveseluješ, uděl milostivě, abychom, jehožto narozeniny slavíme, i z jeho ochrany se radovali.

Uděl, prosíme, všemohoucí Bože, abychom, kteří svatého Blažeje, mučeníka tvého a biskupa, slavné zásluhy ctíme, jeho u tebe přímlovami byli ochráněni.

Bože, jenž jsi svatého Blažeje, mučeníka svého a biskupa v přetrpění svých muk a v zapuzení nemoci podivným učinil, uděl milostivě, abychom i jeho stálost u víře následovali i v nebezpečnostvích ochranu citili. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Věřím v Boha.

(Část další.)

Kdo vysvětlí tento očividný zázrak? Bylo to působení Ducha sv., božské to bylo dílo a nikoli lidské. A slyšte jejich moudrost, již nikdo odolati nemůže! A kde ji vzali? Učili se ve školách jako zákonníci? Byli to učitelové lidu? Ó nikoliv! Chudí, prostí a neučení to jsou rybáři z Galileje, odkudž, že nic znamenitého pocházeti nemůže, bylo příslovečné.

Kdo tak náhle vlil jim takou vznešenou moudrost do ducha? Ovšem slychali po tři léta vznešené učení Spasitelovo, ale jak málo mu rozuměli. Vždyť ještě před svým nanebevstoupením jim vytýkal srdce hrdost, jmenoval je »malověrnými« a zpozdílymi srdcem k věření. Sám k nim pravil: »Mnoho vám mám ještě říci, ale nemůžete toho snést« a proto těšil je: »Duch svatý však, kterého Otec ve jménu mém vám pošle, ten vás naučí pravdě a rozpomene vás na všechno, cokoli jsem řekl vám.« Proto není učení apoštolů a moudrost jejich plodem učenosti lidské a moudrosti píli nabyté, nýbrž Duchem svatým nadpřirozeně, zázračným způsobem vlité, božské, jediné pravdivé. A k tomu ten dar řeči cizích, jimiž mluvili! Bylo třeba, aby i cizinci rozuměli jejich slovům, aby příjdouce do vlasti své jiným vyprávěli, co byli v Jerusalemě slyšeli a tak poněkud připravovali cestu apoštolům do srdcí krajanův. Co stojí člověka práce, nežli se naučí jedné cizí řeči a sv. apoštolé v okamžiku dovedli mluvit mnohými, rozličnými. Jak veliký to zázrak božské moci Ducha sv.! Ale moc Ducha sv. neukázala se jen tehdy. Trvá posud! Pohledněme jen na církev Páně, toto štípení Spasitelovo na zemi. Kolik přestála již bojů, bouří a nebezpečí, co vše vytrpěla v čase 2000 let, co vše vykonala a zvolati musíme: »Ano, to jest vpravdě dílo Boží, dílo Ducha sv., jenž v ní působí!« Bez této moci božské by již byla dávno zahynouti musila, ale Duch svatý ji řídí, zahrívá, těší, zvlažuje. On ji vede, chrání ve všech bojích, protivenstvích a nebezpečích. On jest božským vůdcem církve bojující na zemi! Pohledme ale také do nebes a vizme ty zástupy radujících se a plesajících bratří a sester našich, a zvolati musíme: »Ano, Duch svatý byl s nimi, neboť jen jeho božskou milostí dosáhli palmy vítězství, došli místa pokoje a zasloužili si koruny spravedlnosti.

Ovšem jest a zůstane vždy Kristus hlavou církve své, hlavou neviditelnou a řídí ji neviditelně, ale řídí ji Duchem sv., jenž vycházejí od Otce i Syna, jeho duchem jest. Když zajisté na počátku církve věrozvěsti rozesláni býti měli, kázat evangelium, tu vnukl Duch sv. apoštolům: »Oddělte mně Pavla a Barnabáše k dílu, ku kterému jsem je ustanovil. A tito vysláni jsouce Duchem sv. odešli do Seleucie.« (Sk. ap. 13, 2.) A když apoštolé na prvním církevním sněmě v Jerusalemě vydali nařízení věřícím, tu učinili to slovy: »Zalíbilo se Duchu sv. a nám atd.« (Sk. ap. 15, 28.) Podobně napomíná sv. Pavel představené církve v Efesu: »Pozor dávejte na stádo, v němž vás Duch sv. ustanovil biskupy.« (Sk. ap. 20, 28.)

Proto praví sv. Jan Zlatoústý: »Kdyby nebylo Ducha sv., nebylo by v církvi pastýřů a učení.« Tomuto působení Ducha sv. musí se přičísti, že v celé církvi po všech končinách světa rozšířeně, panuje přece neustále nejlepší pořádek, jednota učení, víry a mravů, úzké spojení s viditelnou hlavou, papežem, a tímto s hlavou neviditelnou Ježíšem Kristem. Tomuto vedení Duchem sv. děkovati máme čistotu víry v církvi naší, neboť ač řízena jest slabými a také nedostatkům podrobenými

lidmi, přece ničeho nikdy neprohlásila a neschválila, co by se protivilo duchu a učení Ježíše Krista a sv. apoštolů. Ona proto zachovala učení čisté, jak ji svěřeno bylo Pánem. Jak zázračné, jak všemohoucí jest působení Ducha sv. tedy v církvi naší ku spáse lidstva!

Viditelně jevílo se působení Ducha sv. v první mladé církvi také darem řeči a zázraků, jak nám to Písmo sv. vypravuje. Dary tyto na počátku církve tak potřebné k rozšíření jejímu, později sice se staly řidčtmi, neztratily se však z církve katolické nikdy. Ba i v oněch časech o nichž protivníci praví, že církev byla zkažená, nalezáme dary tyto, jimiž Duch sv. jednotlivé věřící obdařil.

Prohlédneme jen církevní dějiny a životy světců našich a uvidíme. Svatý Vincenc Ferrejský, ač jedině byl řeči mocen, kázal rozličným národům a rozuměli mu dobře. Podobně sv. Antonín Paduanský měl dar řeči. A o sv. Františku Xaverském se ví, že často jsa od 12 i více osob na rozličné věci tázán, jednou odpovědi všem na jich rozličné otázky odpověděl.

Jestě hustěji naskytá se v církvi dar zázraků. Sv. Řehoř přijímá Divo-tvorce pouhou modlitbou odsunul celou horu, aby získáno bylo místo pro kostel. Sv. Simeon stál čtyřicet let na vysokém sloupě ve vši nepohodě. Slavné jsou zázraky sv. Martina, biskupa Toruského, jenž několik mrtvých vzkřísil, sv. Benedikta, sv. Patrika, sv. Norberta, jenž slepou ženu uzdravil. Sv. Augustin, jenž víru Kristovu do Anglie zanesl, vyznamenán jest Bohem takými zázraky, že sv. Řehoř Veliký, papež, nerozmýšlel se tyto zázraky se zázraky apoštolů porovnávat. Sv. Bernard v 12. století přivedl lidstvo svými zázraky v úžas. Na své cestě po Itálii, kam se odebral ku církevnímu sněmu v Tise, uzdravoval slepé, kulhavé, chromé, a posedlým vracel klid duše. I v Němcích, kde kázal válku křižáckou, opakovalo se totéž. Sv. František z Pauly, sv. Jan z Boha, sv. Filip Neri, svatý Petr Klaver, Sv. Alfons z Liguori a j. prosluli mnohými zázračnými činy. Vždyť svaté své oslavuje Bůh již zde na zemi. I dar proroctví udělován jest Duchem svatým. Jmenujeme sv. Františka z Hieronyma, sv. Ignáce z Lojoly, sv. Jana Kapistranského, sv. Jana z Kříže, a j. v.

Duch sv. však působí v církvi i v jednotlivci neviditelně svou milostí a to milostí posvěcující, kterou vchází v duši naši, aby v ní bydlil. Touto posvěcující milostí, darem to nadpřirozeným, pro zásluhy Ježíše Krista nám daným, činí Duch sv. z nás hříšníků spravedlivé, z nepřátel Božích dítky Boží a dědice království Božího. Jen touto milostí obdařeni jsouce, můžeme získati život věčný. A tento tak velepotřebný dar milosti posvěcující dostáváme ve svátosti křtu a jestli jsme po něm těžce zhřešili a milost tuto ztratili, nabýváme jí zase svátostí pokání. Ejhle, jak veliká potřeba jest tedy těchto svatých svátostí! Jsou to průplavy, jimiž proudí milost Ducha sv. do duší našich. Těmito sv. svátostmi vchází Duch sv. v nás, aby v nás působil všechno k životu nebeskému, aby nás vedl k dobru a všeliký dobrý čin v nás započal i ukončil, aby řídil vůli naši dle příkazu Kristova. A tento Duch sv. netoliko očišťuje nás, on nás i sílí, těší, radí, a proto i Utěшитelem se nazývá. Tak nazval Ho sám Kristus Pán. Bez jeho pomoci nemůžeme ani nejmenší dobrý skutek učiniti. Pravíť sv. apoštol Pavel: «Nikdo nemůže říci Pán Ježíš, leda v Duchu svatém.» Proto církev vždy a všude a na všechny svolává Ducha sv. Proto i my měli bychom více Ducha sv. o jeho nebeské dary prositi. Proč je tolik nevěry? proto, že lidé nemodlí se k Duchu sv. za osvětlení rozumu.

Proč je tolik zločinů a hříchů? Proto, že se přemnoží nemodlí k Duchu sv. za posílnění vůle k dobrému konání. Proč je tolik zoufalců, nespokojenců, nešťastníků, proč je tolik sváru a nepřátelství mezi lidmi? Zapomínají na Ducha sv., neprosí o jeho nebeské dary, dar útěchy, dar síly, dar bázně Boží, dar pokoje a lásky. Modleme se tedy co nejvíce k Duchu sv. a prosme, aby božské dary lásky své nám laskavě darovali ráčil, přijímejme hodně a skroušeně svátost pokání, tak aby duše naše byla hodným chrámem Ducha sv., pak bude v nás působiti.

Matky křesťanské, uče děti od malička denně se modliti aspoň jeden »Otčenáš« »za dar Ducha sv.«, chcete-li, aby děti vaše setrvaly na cestě pravé, cestě zbožnosti, poctivosti a neúhonných mravů. Prosme ducha sv. aby ráčil se smilovati nad lidmi, kteří tonou v nevěře a osvětiti rozum jejich, aby poznali pravdu Kristovu. Volejme k němu; aby zapálil ohněm lásky své naše srdce studené, aby zahřelo láskou k Bohu a láskou vespolečnou, pak nebude nepřátelství ani zloby, ale svatý mír a pokoj bude panovati. Chraňme se těžkého hříchu, neboť znesvěcujeme tím duši svou, která jest chrámem, bydlištěm Bohu Duchu svatému. Hříchem ho vyháníme, pokáním pak zase uvádíme. »Běda jim, jestliže od nich odejdou«, volá Duch sv. ústy proroka Osease k hříšníkům! Ó běda nám, jestliže tato slova nás se týkají! Neboť praví sv. Pavel: »Jestliže někdo chrám Boží znesvěcuje, zničí ho Bůh sám«. (1 Kor. 3, 17.) Jak hrozná to výhrůžka! Neboť my jsme tím chrámem dle slov sv. apoštola Pavla: »Nevíte, že chrám jste Ducha svatého?« a jinde praví: »Chrámy Boží jsou svatí a tím jste vy.« Proto jen žádný těžký hřích! Proto upřímné pokání! Každého dne ráno volejme z celé duše své vroucně: »Přiď Duše svatý, naplň srdce svých věrných a oheň lásky své v nich rozněť!« Pak bude Bůh vši milostí v nás zůstávati napořád. *Boh. Hendl.*

Slovo v čas.

(Část další.)

Tak často se za našich dob mnozí vymlouvají, nechtějíce patřičnou úctu duchovnímu stavu dávati, že přý i knězi hřeší a že tedy úcty nezasluhují. Na první pohled by se zdálo, že výmluva tato pravdivá a oprávněná jest, avšak přihlédneme-li bližší, jeví se nám lichou ano i nebezpečnou. Ovšem pravda jest, že i duchovní hřeší, ale považme, že jest také člověkem, hříchu podrobeným jako ostatní, nečiníť svěcení ještě z člověka anděla, aby hřích neměl k němu přístupu. Avšak v celku vzato, jest padlý kněz přece jen výjimkou. A padne snad

s ním také jeho důstojnost, anebo důstojnost celého stavu? Hřích Jidášův hrozně bolet všechny svaté apoštoly a naplnil je strachem a hrůzou. Měli snad první věřící proto všechny apoštoly zavrhnouti? Hrůzou podobnou naplniti tě musí i každý hřešící kněz. Neboť pověz — jestliže v tak svatém stavu někdo klesnouti může, čím více ty se obávati musíš sám o sebe, ty jenž jsi tolikým nástrahám ve světě vydán a nebezpečími obklopen? Zavrhuješ-li stav pro jednotlivce, tu jsi nespravedlivý, tu dokazuješ, že nemáš té lásky k svému náboženství, jehož prvním sluhou kněz

jest. Neboť pak bys každého provinění jeho trpce litoval, pak bys se modlil, aby z řad sluhů božích bylo co nejméně kleslých. Ano, to je to, co jedině pomáhá, modlitba věřících za duchovní stav. Čím větší důstojenství a moc, tím větší zodpovědnost před světem i Bohem, tím větší tíha, která spočívá na bedrách slabého člověka a tím větší nebezpečí pádu. Poklesek, jenž se u obyčejného člověka mnohdy přehlédne a lehce omluví, bývá u duchovní osoby přísně posuzován a odsuzován. Proto jak velice zapotřebí má duchovní stav pomoci vyšší — milosti Boží — vytrvalosti v dobrém — a za to musí se modliti i věřící.

Dobrý katolík lituje poklesků svých duchovních otců, ale neodkrývá je, neroznáší je, nemluví o nich, natož aby snad je překrucoval a zveličoval, spíše je ukrývá, jak možno jest. Císař Konstantin říkal: »Kdybych věděl, že kněz chybuje, nezjevil bych chybu jeho jiným, nýbrž bych ho hned přikryl císařským pláštěm.« Kdo pak vlastně z toho má užitek, když se poklesky duchovních tak roznášejí a překrucují? Jenom ďábel sám, neboť tomu jest pochoutkou, a může-li osoby Kristu zasvěcené zničit. A k tomu mu bezděky napomáhají zpozdlí katolíci, kteří tak rádi o chybách svých duchovních mluví, je posuzují, odsuzují a z toho záminku si berou duchovní stav nectiti. Zde platí Kristovo slovo: »Kdo z vás jest bez viny, hoď naň kamenem první.« Bůh však nepřihlíží nečinně k takovému jednání nehodných katolíků. Ač sám soudcem jest přísným zvrhlého kněze, přece nedopouští, aby od věřících účta ke stavu a důstojenství kněžskému byla zlehčována. Proto trestá takové nehodné katolíky trestem největším, nedopřává jim totiž zhusta v posledním okamžiku života pomoci kněžské, nechává je umíratí bez sv. svátostí. Příklady

máme dosti. Povrhneš-li knězem za živa, povrhne tebou Bůh ve smrti a nepošle ti ho k loži smrtelnému, aby ti přinesl milost odpuštění a usnadnil ti cestu do věčnosti. Proto volá prorok Isaiáš: »Běda tobě, který zhrzíš, zdaliž i ty sám nebudeš zhrzen? (Is. 33.)

Kdo jsi tedy dobrým katolíkem, učin u sebe pevně předsevzetí, 1. že nikdy sám nebudeš odkrývat chyby a poklesky kněží a osob Bohu zasvěcených, nejsa k tomu oprávněn a povolán a 2. že uvidíš-li pohoršení knězem dané, budeš k Bohu volati a se modliti, aby ráčil napravit, odpustiti a ukrátiti tuto zkoušku, kterou ukládá vře svých věrných. To jest jedině správné a spravedlivé jednání, křesť. katolíka důstojné, Kristus Pán ustanovil i ve stavu duchovním jisté stupně důstojenství a právomoci. Již ve sboru apoštolském zřídil Petra vrchní hlavou všech, svým viditelným zástupcem na zemi. A nástupcem Petrovým v církvi Páně jest sv. Otec, papež římský, jakož nástupci svatých apoštolů jsou biskupové církve katolické. Tito jsou pastýři stáda Kristova na zemi, těmto odevzdal Spasitel plnou moc svou. »Jako mne poslal Otec, tak i já posílám vás«; tak pravil ku sv. apoštolům, a tato slova platí i jejich nástupcům, neboť těm odevzdali svou moc. Papež tedy jest hlavou církve a biskupové její pastýři, nejvyšší její Kristem zřízení a splnomocnění představení. Proto jak smutné jest to, když katolík na tuto pravdu zapomíná a ku sv. Otcí a biskupům té účty nechová, která jim po právu patří. Jak smutné to jest, když katolíci často o sv. Otcí sami neuctivě mluví anebo jiné tak mluví rádi slychají, když knihy čtou a noviny odebírají a platí, kde papež a biskupové se tupí a haní. Což nepozorují takoví vlažní katolíci, že hana padá i na ně, kteří přece poutem téže církve s vrchností svou církevní spojení jsou?

Je to šlechetné a spravedlivé? Co byste řekli o dětech, které by rády slýchaly hany o svých vlastních rodičích, které by za to ještě jiným platily? Ó jaké by to zvrhlé a nevděčné děti byly! Těmi by každý opovrhoval, a to právem. A hle, nejsou takovým dětem i mnozí katolíci podobní? Co se za našich dnů zlého napíše o papeži, co hany nakydá na biskupy! a to právě na horlivé a neohrožené. Listy a noviny vydávané a psané židy a nevěrci jen se hemží urážkami těchto vrchností církevních, v tisících a tisících číslech vrhány jsou tyto mezi lid — a bohužel, kdo je nejvíce čtou a kdo je kupují? Jsou to zase katolíci; tak pomáhají svými penězi nepřátelům k bohatství a kupují si drazé jed duševní, jímž se otravují, ani o tom nevědouce. Není žida, jenž by kupoval list nebo knihu, v nichž by se o jeho víře nebo rabínech neslušně psalo; a má dobře, zasluhuje chválu. Ale katolíci? Pro ty jest všechno dobré. Tak si myslí nepřátelé: ti takové věci rádi čtou a ještě nám za to platí! Ano uvědomělost a hrdost katolického přesvědčení jest u mnohých velmi skrovná — ký div, že potom nepřátelé jásají a že jejich mínění všady si průchod zjednáva na úkor církve.

A mnozí jsou tak pohodlní, řekneme tak duševně líní, že si ani tu práci nevezmou, uvažovati o tom co čtou, zdaž to pravda jest, a pátrati po pravdě. Myslí, když to tištěno jest, musí to přece býti pravda. Bože, kdyby vše, co se tiskne za dob našich, už samo sebou musilo býti pravda, pak by už svět byl vzhůru nohama. Neboť lži největší a nesmysly nejhorší se tisknou a piší a nalezájí bohužel i čtenářů i přívrženců. Dokud náš lid katolický neprohlédne, dokud neodhodí ty škváry psané na jeho vlastní škodu, dokud si nebude více všimati četby katolické a ji podporovati,

dotud bude vězeti v tenatech nepřátel; tito budou jím orati, kus po kusu mu ubíratí, připraví ho o víru, učiní ho nešťastným a svým otrokem, neboť jen k tomu práce jejich směřuje.

Boj proti papeži, jest boj proti víře. Neboť to ustavičné štvání, lhaní, tupení a pomluvy proti sv. Otci, denně jak mluvené tak tištěné musí ponenáhlu podrývati úctu, kterou jsme mu povinni, a jestliže se podrývá úcta, mizí i poslušnost. On jest sloupem víry katolické, zmizí-li však poslušnost k němu, tu kacířství i bludy mají otevřeny dveře do kořán. Příklad máme na Lutrovi. Jak hleděl svůj blud rozšířiti? Tak že táhl všudy do boje proti apoštolské stolici, že všudy podrýval úctu a vážnost ku papeži, a kde se mu to podařilo, tam zvítězil blud jeho nad vírou katolickou. Nyní také bojuje se proti papeži způsobem všelijakým. U nás se volá: »Pryč od Říma«, od papeže — a má zatím v úmyslu pryč od víry, pryč od Boha. Kdo tedy prizvukuje nepřátelům v pomluvách, neuctivosti a hanění papeže a biskupů, jest vinen hříchem velkým proti víře, neboť bezděky ji podrývá a bludu cestu otvírá.

Mějme na paměti slova Kristova: »Bíti budou pastýře a rozprchnou se ovce«. Nedejme bíti sv. Otce našeho, papeže, abychom sami zkázu netrpěli. Běda těm, kteří nepřáteli jsou papeži a biskupům; stali se z nich nepřátelé Boží a dojdou také takové odplaty. Jsou podobní Kainovi, který také opustil Otce svého, v jehož domě tehda církev Páně byla; jsou podobní oněm buřicům, o nichž vypravuje Písmo svaté Starého Zákona, že se proti řádnému kněžství Aronovu vzbouřili a za to pohltila je země. Říkají, že bojují za svobodu, za vymanění lidí z pout Říma, papeže a církve, a chudáci nepozorují, že jsou sami otroky jiných ještě horších. Ta pouta

Ríma a církve jsou lehká a mírná, ale pouta nevěrectví jsou těžká a hrozná. Tam ta poutají láskou, tato nenávisť a zlobou. Jak je svět nevděčný! Co dobrého má děkovati apoštolské Stolicí netoliko ve věcech víry a mravův, ale i ve věcech světských! Co vykonali jen papežové dobrého pro vědy a umění, co zachovali památek ze starověku, kolik vychovali a podporovali umělcův a učenců, kolik věnovali na záchranu Evropy před porobou tureckou, kolik válek zamezili, kolik sporů vyrovnali, kolik nepřátel smířili! A za to vše klidí papež jenom nevďek, a to netoliko od nevěřících, nýbrž i od vlastních dětí katolických. To jest ovšem nespravedlivé a hříšné. Proto kdo jste dobrými katolíky, ctěte nejvyšší hlavu církve sv., papeže, ctěte vrchnost svou církevní, biskupy své; poslouchajte rádi hlasů jejich, volajících vás k Bohu a nabádajících k dobrému. Strážte a varujte se těch, kdož o papeži a biskupech zle mluví a píš, neboť nejsou upřímnými katolíky a hledí vás svést. Papežská i biskupská moc a důstojnost jsou původu božského, proto kdo těm se protiví, protiví se Bohu. Úctu, lásku a poslušnost dětinou jsme povinni své církevní vrch-

nosti, tak nám to velí Spasitel. »Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá«, pravil Kristus Pán k apoštolům, což platí i o papeži a biskupech. Zastaňte se vždy a všude cti papeže a biskupů jakož i kněží svých a nedopusťte, aby před vámi hanění a tupení byli. Knih a novin takových nečtěte a neodbírejte ani nekupujte, abyste nebyli spoluvinníky nepravosti a hříchu. Za papeže, biskupy a kněze se modlete, aby Kristus Pán je silil milostí svou v těchto trudných dobách, aby trpělivě nesli tak těžký kříž povolání svého. Věřící patří k pastýřům a pastýři k věřícím ovečkám, a proto katolíci pevně státí mají k sv. Otci a biskupům; pak budou tvořiti tvrz, kterou nerozkotají nepřátelé sebe mocnější, a v této tvrzi víra Kristova panovati bude na prospěch jak časný tak věčný všech jednotlivců.

Rozhovořili jsme se obšírněji o věci této proto, aby lid náš zbožný věděl, co souditi má o nynějších štvanicích proti církevní vrchnosti, aby se nedal omámiti a prohlédl falešnou hru nepřátel. Nejde o osoby, ale jde o věc, a věcí tou jest naše svatá víra katolická, kterou hájiti máme. Hajme tedy i osoby, které nám ji představují!

Boh. Hendl.

Křesťanský otec.

Klekám na kolena k Otci Pána našeho Ježíše Krista, z něhož se všeliké otcovství na nebi i na zemi jmenuje. (*Efes. 3, 14. 15.*)

ž mnoho znamenitých, veleznamenitých spisů vydal slavný svatohavelský biskup Augustin Egger ve Švýcarech; právě se obíráme jedním, jež nazval: »Křesťanský otec v moderním světě«, a neváháme o něm

napsati alespoň několik úryvků milým čtenářům milé »Školy Božského Srdce Páně«.

I.

Právem odvozuje sv. Pavel všeliké otcovství od Otce nebeského; jestiž v něm nehynoucí pramen a náplň všeho života na nebi i na zemi. Otec pozemský jest jenom nástrojem, jímž Bůh dítěti dává život i zachovává; otec pozemský jest jenom zástupcem Božím, jenom ve

jménu Božím poroučí dítěti, vede je a spravuje; otec pozemský jest jenom odleskem Boží velebnosti a vážnosti.

Ó v jaké velebnosti, v jakém majestátě spatřujeme otcovství prvního otce pozemského, otcovství Adamovo! Ovšem dokud nezhřešil. Avšak hříchem zachmuřil se lesk otcovství; Adam stal se nešťastným praotcem nešťastného pohlaví lidského; zanechal mu smutným dědictvím hřích a všechny smutné, hrozné následky jeho na duši i na těle; přísný rozsudek Hospodinův nad Adamem, prvním otcem, vyřknutý přešel i na syny jeho, kteří rovněž otci se stali. Otcovství podobalo se potom zdvořilému stromu, kterýž nesl jen divoké a zkažené plody; a čím více vzrůstalo se pohanství, čím více zapomináno pravého Boha, tím více znetvořován i otec, pozemský odlesk Otce nebeského; zejména oloupilo pohanství otce o nejpřednější známku otcovskou, o lásku. Zvrhlí se otcové u většiny pohanických národů v kruté tyrany, ba takorba v divé šelmy; vždyť směli a mohli úplně beztrestně své dítky zahazovati, prodávati a vražditi, jako se u nás dělá se zbytečnými kotaty a štěňaty. Dálo se to nejen u surových národů, nýbrž i u velevdělání. Řekové a rozšafní Římané to provozovali.

Lykurg, zákonodárce spartánský (kolem r. 800. před Kristem), rozkázal každé novorozeně přinést před sbor mužů, kteří měli zkoumati jeho tělo; bylo-li slabé, osklivé, nebo nějak zmrzačené, bylo zaneseno do pohorí Taygetského dravé zvíři na pospas.

Solon, zákonodárce athénský (kolem roku 600. před Kristem), nařídil, by se každé novorozeně položilo otci k nohám; zvedne-li je, zůstane na živu, odvrátí-li se od něho, budiž venku někde pohozeno, nebo usmrceno.

Římský zákon »dvanácti desk« stanoval, že má otec každé slabé, chorobné,

zmračené dítě ihned usmrtiti. V Římě byly ženy, které měly vraždu dětí pronajatou; vypravujeť to tehdejší spisovatel Juvenal. Zásada římského práva byla: »Dítě není ještě člověkem.« I zacházelo se s dětmi jako s věcmi neživými.

Lvice, medvědice, hyena brání svá mláďata až do krve; ba i bázlíva jindy slepice, pustí se třeba i do psa, který jí znepokojuje kuřátka a ohrožuje, jen člověk p o h a n chladně a tupě usmrcoval své vlastní děti, a i největší mudrci pohanští schvalovali tento strašný zvyk a prohlašovali jej za veleužitečný státu.¹⁾ Mluvme s missionáři, čtème si zprávy jejich z dalekých končin pohanických, a shledáme, že pohanští otcové tamější jsou dnes podobní těm starým ukrutníkům.

Teprv křesťanstvím vzešlo světlo, vzešel milý den po dlouhé, tmavé noci pohanické, a oblažil všechny poměry lidské, též i poměr nejdůležitější, život rodinný. Otci, matce i dítěti dostalo se nové a vyšší důstojnosti, kdyžť přičiněním Páně a církve svaté očištěn v nich obraz Boží a znova jim dopomoženo k dědictví království nebeského. Přirozené otcovství, ode dnů Adamových takorba zdvořile bující, posvěceno jest svátostí stavu manželského a povýšeno do řádu nadpřirozeného, do řádu milosti. První zárodek této nové říše Boží, říše křesťanské, spatřujeme ve svaté rodině nazaretské; onať vzorem všech rodin křesťanských.

O posvěcení rodiny velesnažně přičiňovalo se křesťanství, a obnovilo ducha i život rodiny, vlilo do srdcí rodičů takovou statečnost u víře, takovou nezlomnou sílu ve ctnosti, že svatí byli nejen otcové i matky, nýbrž že vzešla z nich celá pokolení svatých dítek, svatých synů a dcer, dokonalých nejen ctnostným životem, ale i rekovnou smrtí mučnickou, kteréž kráčeli vstříc s větší

¹⁾ Viz Josef Pošmurný: Vratme se k zásadám křesťanským. Str. 28.

radostí a rozkoší, než s jakou my se ubíráme na sebekrásnější slavnost.

Taktéž otcovství Kristem Pánem posvěceno a důstojnost jeho znova vzkříšena; třeba že mnohá nedokonalost lpí i na mnohém křesťanském otcí, však jméno otec jest a zůstane vzácným a ušlechtilým; ze všech jmen, jež si lidé dávají a jimiž se jmenují, jest jméno otec nejzvučnější, ať si nositelem jeho jest prostý dělník, či vznešený král. Kdekoliv a kdykoliv má co velikého a ctihodného býti vyjádřeno, užívá se jména toho. Vděčný národ jmenuje otcem laskavého panovníka svého; otcem nazýván, kdo vlasti znamenitě prospěl, ji zachránil, ji proslavil; »otče« říká se knězi, »svatý otče« papeži; »otcové« slouli nejřednější a nejznamenitější spisovatelé církevní; »Otče náš, jenž jsi na nebesích!« voláme denně v modlitbě Páně.

Otče náš, jenž bydlíš v nebi
v nepřístupném bleskotu,
kterak zpěv náš uvelebí
věčnou Tvoji dobrotu?
Že nám dáváš v zemské pouti
k lásce Tvé se pozdvihnouti!

Nevýslovné Tvoje jméno
posvěcuj se v každý čas,
každým tvorem bývej ctěno,
oslavuj Tě každý hlas;
každý duch znej Tebe právě,
každý pěj a žij Ti k slávě.

Království Tvé přijď k nám dolů,
ulož se nám v útrobach;
dej, ať jsme Ti všichni spolu
věrní v blahu, v útrapách.
Podmaň sobě duši zcela,
by jen v Tobě rozkoš měla.

Buď Tvá vůle konávána
od člověků na zemi,
ocitni se nebes brána
u nás s ctnostmi se všemi;
k andělům nás připodobni,
ať jsme všemi ctnostmi zdobni.

Vездеjšího uděl chleba,
ať nás nouze netřibí;
uděl též, co duši třeba,

ať se Tobě zalíbí.
Znáš, co žádá naše touha,
a jsi vezdy láska pouhá.

Vyznáváme, Pane, plaše,
zhřešili jsme rouhavě;
odpuť, odpuť viny naše,
učiň to k své oslavě!
I my pak, Tví věrní sluzi,
odpouštíme druhům druzi.

V pokušení nedej padnout,
posilň duši ubohou;
v stráži svaté nedej chřádnout,
dej svou milost přemohou.
Slabi jsme; jen milost Tvoje
dá nám zmáhat ty zlé boje.

Zbav nás, Pane, zlého vraha,
oděj nám své odění;
dej, ať duše dojde blaha,
jež se z Tebe pramení,
bychom jednou ve Tvém stanu
došli bláhy nebešťanů.

(Sušil.)

II.

Hleďte nejprve království Božího
a spravedlnosti jeho, a toto všecko
bude vám přidáno. (Mat. 6, 33.)

Vše, co každého prostého jednotlivého křesťana pobádá, by se svědomitě staral o spásu duše své, platí dvojnásob pro rodiče; majitelé oni pečovatí nejen o spásu duší svých, nýbrž i o spásu dítek; chtějí-li sami do nebe se dostatí, musejí také dítky své pro nebe vychovávatí. Láska k dítkám a vědomí veliké zodpovědnosti před Bohem, toť dva mocné a silné důvody, by rodiče věrně plnili své povinnosti.

Otec přirozeně si přeje, by dítky jeho byly bohaty, šťastny a vázeny; může a má se přičinití, by jim k tomu ku všemu dopomohl; avšak to není hlavní věc. Jak dlouho potrvá blaho pozemské? Věru všecko pozemské, ať bohatství, ať čest, ať bída, ať nevážnost, všecko pozemské mizí a v nivec takoruka se obrací, přirovnáme-li to věčnosti. Nebe a peklo jsou věčna, věčna i pro dítě, jež jest otci

svěřeno. Proto otec, jenž dítě své vpravdě miluje, pevně rozhodnůž se v srdci svém: Stůž co stůž, mé dítě nesmi býti věčně nešťastno; přičiním se ze všech sil, by se neminulo svého věčného cíle; přičiním se, by po krátké pouti pozemské do nebe se dostalo.

Tato péče nebeská přivodí pak požehnání i dobře zřízené péči pozemské. Zdeť krásně se osvědčuje přípověď božského Spasitele: »Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všechno bude vám přidáno.« (Mat. 6, 33.) Jsou-li děti pro nebe vychovány, budou ušetřeny chyb a poklesků, pro něž za našich dnů tolik dětí lehkovážně samo činí se nešťastnými. Jsou-li děti pro nebe vychovávány, naučí se statečně a trpělivě nésti nezbytná zla, trampoty a svízele pozemského života; v Bohu jest jejich pomoc, jejich síla, jejich útěcha. Jsou-li děti pro nebe vychovávány, aj, pak sama sebou dostaví se i příslušná míra blaha pozemského.

K lásce srdce otcova druží se i veliká zodpovědnost jeho. Bůh jest naším Pánem, naším Zákonodárcem, naším Soudcem; my jsme jeho poddanými, jeho vůle naším zákonem, na jeho soudcovském rozsudku závisí naše věčnost. Veliké důstojnosti dopřál Bůh otcí avšak důstojnosti oné jest úměrna i zodpovědnost. Nebeský otec klade pozemskému otcí do náručí slabé, mdlé dítě, tvora ubohého, jenž však jest obrazem Božím, jenž nesmrtelnou má duši, klade mu do náručí a poroučí mu: »Živ je, vychovávej, opatruj a ochraňuj! »Vezmi pachole toto a odchovej mi je, a já dám tobě mzdu tvou!«

(II. Mojž. 2, 9.) Tak pravila kdysi dcera Faraonova k matce Mojžíšově, tak pravi Bůh otcí i matce, svěřuje jim dítě. Kdo vychovává duše pro nebe, sám jest nebe hoden.

Nedostanou-li se však děti do nebe? Jak potom bude rodičům? Jak nás věčná Pravda sama ubezpečuje, řekne soudce tak mnohým: »Odejděte ode mne, zatracenci, do ohně věčného!« (Mat. 25, 41.) Hrozná to slova všem, ku kterým budou řečena, hrozná i otcům a matkám jejich. Zrovna abychom si mysleli, že nebe takofka přestane býti nebem pro takové rodiče, kteří se tam dostanou beze svých dětí, bez dětí, jež na věky budou zavrženy. Avšak veliká jest ještě otázka, zdaž se vůbec beze svých dětí do nebe dostanou. Trestá spravedlivý soudce ne-
toliko hříšníky, nýbrž i ty, kdož s hříšníky těmi jsou spoluvinni; a tu bohužel přechasto bývají rodiče spoluvinni hříchů svých dětí; o takových napsal sv. Pavel: »Jestliže pak kdo o své a obzvláště o domácí péče nemá, zapřel víru a jest horší než nevěřící.« (I. Tim. 3, 8.) Rodiče nedbalí svých povinností vůči dětem přísněji budou souzeni, než nevěřící pohané. Sv. Jeronýmu stále zněla v uších hlásnice, jež zavolá všechno lidstvo k soudu, a touto ustavičnou vzpomínkou na poslední, soudný den udržoval se ve stále svaté bázni Boží, poslušnosti, pokoře a svatosti; kéž by hlásnice ona zněla v uších i všem otcům a jim stále připomínala, jaká zodpovědnost je čeká na věčnosti, zodpovědnost, jak se starali o spásu svých dětí.

(Přítě dále).

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z devatenáctého století. — Podává *Ignát Zhděhl*.

Vloni, roku 1902. na jaře vyšla v německém jazyku kniha pod názvem »Julie z Massowů, rozená z Behrů«. Všechny posudky zněly velmi příznivě, a spis jich věru zaslouží. Knihu sepsala klášterní sestra Maria Bernardina v Mohuči na Rýně, ale nedopsavši, zemřela 27. června 1897; jiná pak její spolusestra práci ukončila. Dožádav si svolení jak představené jmenovaného kláštera, tak i nakladatele pana Herdera ve Fryburku v Bádensku podávám tuto z části překlad, z části zkrácené zpracování životopisu paní Julie z Massowů. Nyní, v době, kdy se hlásá heslo »prýč od Říma«, prospěšno, poznati osudy osob, které jinak jednaly, které opačné heslo vydaly a následovaly, totiž »zpět k Římu«; majít životopisy konvertitů velké kouzlo v sobě, ukazující nám v katolické církvi zrozeným a vychovaným, jak spleť byly kolikráte cesty, po kterých je Pán vedl, jaké podstoupily boje, jaké přinesly oběti, než následovaly hlasu milosti Boží a jak vytrvaly a dobrý boj až ku konci dobojovaly.

I. Julie z Behrů.

1. Původ rodiny.

Rodina rytířů z Behrů je z nejstarších v Pomořansku. Rytíř Lippold II. z Behrů získal si o svou rodnou zemi velkých zásluh, povolav v druhé polovici třináctého století mnichy z řádu sv. Viktora, kteří proslaveni jak zbožností tak i učeností působili v celém Pomořansku velmi po-
žehnaně.

Lippold byl pánem většího pozemku Bernsteinu, na němž založil téhož jména hrad; jeho synové pak koncem třináctého století položili základ ku městu Bernsteinu a ku klásteru.

Lippold II. daroval mnichům svatého Viktora, které povolal z Paříže, dvacet honů¹⁾ půdy a hostil je na svém zámku tak dlouho, až si vystavěli opatství.

Nadační listina je datována z roku 1250 a zní takto: »Rytíř Lippold, pán na Bernsteinu a manželka Markéta a syn Harnidus, posílají pozdrav v Kristu, Spasiteli lidí, všem pravověřícím synům svaté matky, církve, jak kněžím tak i světským osobám.

Protože s rostoucím vzdorem našich přestoupení i trest roste, je povinností naší, abychom předešli dnu hrozného soudu dobrými skutky a almužnou, abychom uznáni byli za hodny, ujití dnu pomsty a soudu odsouzených. Neboť pak řekne soudce: »odejděte ode mne, ztracenci do ohně věčného«. Proto, uvažující rozmili v Kristu, bratři z řádu sv. Viktora, jak rozšířil se váš řád a bohoslužba, záře velkou slávou zásluh a zaváněje milostí svatosti, od jednoho moře až k druhému, chceme uvést k nám jak řád, tak i Otce řádu, aby vzrostla v naší zemi bohoslužba i ctnost.

Propůjčujeme Vám naše výsady, chceme Vám dát pokoj a jistotu, abyste uchránění byli vši lidské zloby.

Proto, nejmilejší, ctihodní bratři, povšímli jsme si Vašich přání a proseb

¹⁾ Hon jako míra délková má 125 kroků.

a chtějící dosáhnouti spásy našich duší a ku cti Boží, blahoslavené Panny Marie, z úcty ku svatému evangelistovi Janovi a všem evangelistům, svatým knížatům Petru a Pavlovi a všem apoštolům, z úcty ku slavnému umučení svatého Viktora z Marseillu, sv. Dionysia a sv. Tomáše z Canterbury, pro přimluvu sv. vyznavače Augustýna a Mikuláše, svatých panen a všech svatých — odevzdáváme Vám a Vaším nástupcům dvacet honů půdy, ležící na ostrově a okolo ostrova mezi osadami Gottbergem z jedné a Ehrenbergem z druhé strany, abyste užívali všeho ve stálém pokoji a nerušeném klidu za svůj majetek.

Též jsme odevzdali bratřím všechna občanská práva na jmenovaných statcích, která nám přináležejí, jakož i právo soudní.

Dále jsme slibili bratřím ve věrnosti, víře a pravém křesťanském smýšlení, že je nikdy nebudeme znepokojovati na darovaných statcích žádnou právní otázkou, žádným poplatkem anebo jinou nespravedlností.

Jediný požadavek, který si vyprošujeme od bratří, jest, aby podarovali ve výroční den zaujmutí kláštera chudé chlebem, pivem a jinými pokrmy.

Budiž pokoj Pána našeho Ježíše Krista se všemi ctihodnými bratřími, kteří věrně zachovávají pravidla řádová, aby již zde přijali ovoce svých dobrých skutků a jednou pak našli u přísného soudce odměnu věčného pokoje. Amen.

Založení kláštera přineslo Boží požehnání jak Pomořansku tak i rodu rytířů z Behrů, kteří se po dlouhá léta vyznamenávali věrností ku svaté církvi a již

i darovali věrné sluhy, mezi nimiž byl probošt v Kaminu Jindřich z Behrů; ale smutné doby odpadnutí od víry ve století šestnáctém odvedly církvi naší i tuto šlechtinou rodinu.

Milosrdenství Boží však ovinulo je jak zlatá nitka a zachránilo od odpadnutí od křesťanství a od příserných stínů rozumářství a hmotářství. Ježíš Kristus zůstal jim vždy božské úcty hodným Synem Božím, Spasitelem lidstva, světlem světa. A když uplynulo přes šest set let od té doby, co založil Lippold II. v Pomořansku klášter, uvedlo milosrdenství Boží dítě této rodiny zpět do lůna svaté církve a základní myšlenkou této tak nadané a omilostněné paní byla slova, která nikdy nezmizela z jejích úst a z jejího srdce: *misericordias Domini in aeternum cantabo* — o milosrdenstvích Hospodinových na věky zpívati budu. (Žalm 88, 1.)

Julie z Massowů, jejíž životopis v řádcích těchto podati chceme, naplněna láskou k Bohu a k bližnímu, určila si za svou úlohu, působiti všemi jí přístupnými prostředky, hlavně horlivou modlitbou, aby »*Ut omnes unum*«, aby »*všichni jedno byli*«, aby odstraněno bylo nešťastné rozpoltění, a aby odloučení bratří a sestry spolčení byli zase svazkem jedné víry.

Tak založila Julie z Massowů spolek žalmový a po celé církvi rozšířené bratrstvo »*Ut omnes unum*«, a byla by ráda měla ještě jedno nebe, aby tím více andělů a svatých vzývati mohla, kteří by ji pomohli v nejvroucenější modlitbě volati: *ut omnes unum*, kéž je jeden ovčinec!

(Přítště dále.)

Božské Srdce Pána Ježíše pramen blaženosti.

(Část další.)

d věčnosti viděl Pán Ježíš veliké ono neštěstí, jež hříchem zachvátí celé lidstvo, a láska jeho od věčnosti pohnula jej k tomu, by jim pomohl, by je spasil. Od věčnosti tedy mysli na nás Kristus Pán, od věčnosti zanašel se naší spásou. Otaž se dobré, starostlivé matky, proč stále myslí na svoje dítě, jež je někde daleko od ní v cizině, a odpoví ti, protože své dítě miluje. Stěží najde kdo větší lásku na světě, než-li je láska matčina, a přece, kdyby celý život svůj myslila matka na své dítě a za ně se modlila, neučiní to dohromady ani 100 rokův. Jaká je tedy láska božského Srdce Pána Ježíše, jenž každému člověku může říci: »Láskou věčnou miloval jsem tě!« (Jer. 31, 3.)

Způsob, jakým nás mohl Pán Bůh spasiti, byl různý. Mohl těm, kteří by činili pokání, prostě viny odpustiti. Mohl skrze někoho jiného o nadpřirozených pravdách nás poučiti a do nebe cestu otevřiti. Andělé, kteří nad Betlemem se vznášejí, se diví, proč neposlal některého z nich poučit lidstvo, proč šel sám, osobně, anebo proč nevyvolil některého spravedlivého člověka, by za ostatní trpěl a nebe jim otevřel? A božské Srdce Pána Ježíše odpovídá: »Přicházím sám, by viděli lidé moji božskou lásku. Volfm ten nejdokonalejší způsob vykoupení, pro mne sice nejtěžší, ale pro lidi nejblahodárnější. Snad by jen málokterí dbali na anděla nebo člověka, proto přicházím sám, by viděli, jak je miluji!«

Mezi nejslechetnější srdce právem můžeme řaditi srdce mužův apoštolských, srdce missionářův. Jaká láska

plála asi v srdcích našich slovanských apoštolů sv. Cyrilla a Methoděje k našemu národu! Láska jeví se v obětech, a oni obětovali vše co měli: opustili rodiče, opustili přátele, opustili vlast svoji a spěchali do daleké Moravěny pracovat a zemřít. Ale ještě v něčem jeví se jejich láska. Hlavní jejich touha byla učiniti se Moravanům co nejvíce milými. Proto všímali si národních obyčejův a zvyků našich předkův, a hleděli se jim v zevnějších okolnostech co nejvíce přizpůsobiti. Kázali jazykem slovanským a sv. Cyrill vynášel i listy slovanské a psal první slovanskou knihu: překlad evangelia sv. Jana. Táž láska plá i v srdcích missionářů novověkých. Kdo čte zprávy z katolických missií, ví jak se na příklad evropští missionáři přizpůsobují Číňanům. Stěží bys je rozeznal od rodilých Číňanův. I cop si nechají narůsti.

Vratme se nyní k božskému dítěti, neboť uvidíme lásku jeho božského Srdce opět v novém světle. Proč nepřišel Pán Ježíš na zemi pouze jako Bůh, proč utahuje svoji Božskou velebnost? Aby lásku svoji nám co nejvíce ukázal, aby se nám stal co nejvíce milým, přizpůsobil se k nám co nejvíce. Přichází k nám jako člověk, má tělo lidské jako jiní lidé, jen stěží bys ho rozeznal od ostatních dětí. Zachovává na zemi všechny dobré lidské zvyky a obyčeje, řeč volí si jakou mají. Nepřichází jako urostlý již muž, nýbrž jako dítě, by každý věk sobě naklonil. Nepřichází na svět ve královském paláci, nýbrž v nejchudším chlévě, by ukázal, že přišel pro všechny lidi. Králům je králem nejvyšším, chudým, opovrženým a trpícím je chudým, opovrženým a trpícím dítětem.

Největší oběti s největším přizpůsobením podávají si zde ruce. A všechno to učinil Pán Ježíš rád. Z jeho tváře mohl bys vyčísti slova: »Rozkoš má býti s syny lidskými.« (Přisl. 8, 31.)

Když má přijiti nějaký veliký pán do chudé chaloupky, rychle tam všechno čisti, utrou stůli židle od prachu, prostírají na starou neúhlednou židli, na níž si má sednouti, bílý šátek, aby mu aspoň ukázali laskavé srdce. Lidé v Betlemě byli sice také chudí, ale Pána Ježíše k sobě ani nepřijali. Chladná srdce čekala Pána Ježíše na zemi, ale on přece přišel. V jeho božském Srdci byla láska neskončená, která právě proto snesla se na zem, by chladná srdce lidská láskou zapálila. Nikdo se nediví, že je nyní na zemi sněh a na vodě led, když je slunce tak daleko od nás. Jak se však promění za několik měsíců celá příroda, až svým teplem slunce opět k nám zavítá, víme všichni ze zkušenosti. Co by se teprve stalo, kdyby slunce sestoupilo až na naši zemi? Musila by se země žářem jeho chytнути a hořeti. Myslíš čtenáři, že menší žár má v sobě láska božského Srdce Páně. Žár ten ovšem nepůsobí na přírodu, ale působí na srdce lidská. Kdo srdce své mu otevře, kdo pozná lásku božského Srdce Pána Ježíše, ten ho musí milovati, sice by ani srdce neměl. Odtud ten zpěv sborů andělských nad Betlemem: »Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.« Kdo pozná Srdce božského dítěte, ten musí milovat, t. j. oslavovat Boha a v lásce té najde pokoj, nebeský mir a blaženost. Blahoslaveni tedy, kteří lačněji

a žízněji po spravedlnosti, t. j. celým srdcem Boha milují, nebo oni nasyceni budou. Láska ta učinila je šťastnými zde na zemi a v nadzemské říši přidruží je ku vznešeným sborům andělův a svatých milujících Boha.

Božské Srdce Pána Ježíše za všech věkův a ve všech dílech světa, v každém srdci, kamž paprsek jeho lásky vnikl, probudilo nejen touhu, ale pravý hlad a žízeň po spravedlnosti vůči Pánu Bohu. Kam zalétl paprsek božského Srdce Páně, tam nejen zavídl dobrý křesťanský život, nýbrž tam vzkvetla dokonalost a svatost; tisícům mladikův a panen zachránilo nevinnost a pokoj svědomí, do rodin křesťanských přineslo vroucí zbožnost, řeholníky a řeholicemi naplnilo celý klášterní, mučeníkům dalo lásku silnější nad smrt.

Že čtenářové moji při pohledu na božské Srdce Páně nic nechťejí zůstat v tomto novém roce Pánu Bohu dlužni, o tom jsem přesvědčen. Ale mnohý z nich mně řekne: »Jak rád bych měl lásku k Pánu Bohu a ne k Bohu. Snažím se, bych přec aspoň nějakou lásku k Pánu Bohu cítil, ale nadarmo.«

Nic není, milý čtenáři tak snadné, jako láska k Pánu Bohu. Praviš, že Pána Boha milovati chceš, tedy ho již miluješ, neboť pravá duchovní láska není v citu, nýbrž ve vůli. Člověk může býti v citu suchý jako dřevo, a přece srdce jeho může při tom býti naplněno láskou k Bohu. Jak veliká je ve vůli rozhodnost plniti vůli Boží, tak veliká je v srdci láska k Bohu, cit zde nerozhoduje.

(Přistě dále.)

Blahoslavení milosrdní.

(Část další.)

Tak uvažoval starý Bob. Tu zaslechl pána jeho jméno volati. »Jen aby mne nenutili jíti s sebou k cukrovně,« pravil sám pro sebe. Nikoliv, musil pouze Fouquierovi a dohlížitelům na schodech svítiti a měl domovní dveře sám hlídati, až by se vrátili. Dobře. Rychle rozsvítil lucernu a doprovodil je za dveře. Viděl, jak Fouquier odvázal psa; vysoko vyskočilo zvíře, otočilo se a zmizelo potom okamžitě v tmavé noci. Za ním spěchali mužové ozbrojeni puškami, hlasitě vyhrožující Schlostalerovi a kapucínovi, jež měli v podezření, že chtějí otroka senegalského osvoboditi.

Bob za nimi pohlížel, až zmizeli v temnu nočním. Potom vzal lucernu a chtěl pospíšiti ke dveřím boudy; tu zaslechl někoho se schodů scházeti. »Kdo jest to asi?« myslil si a zvedl lucernu — »o pan Emil!« zvolal hněvivě a přemýšlel hned, jak by se měl chlapce zbaviti, aby mu v jeho úmyslu nepřekážel.

»Ano, pan Emil — ty starý blázne! Tu máš za to, že jsi mi tak špatně zatáhl záclony u lůžka,« zvolal chlapec a zasadil otrokovi bíčem prudkou ránu do tváře. »To zasluhuješ, ty —« Více malý ukrutník neřekl; neboť ucítil, že ho muž, jenž dlouho již od něho takové týrání trpělivě snášel, uchopil za šiji; v okamžiku měl kapesníkem ústa zacpaná a páže na záda svázaný řemenem od biče. Pak otevřel Bob dveře sklepa a vstřel chlapce do temnoty. »Tu máš napřed za všechno, co jsi mé ubohé Lole a mně zlého učinil!« Při těchto slovech zavřel Bob dveře, zamkl je, schoval si klíč a rychle spěchal přes dvůr, aby boudu otevřel.

»Vzhůru, bratři!« zvolal do prostory, v níž na tvrdých, dřevěných lavicích asi padesát otroků odpočívalo. »Oba psi jsou

pryč a Fuk s dohlížiteli rovněž. Pospíšíte-li si, můžete ještě do lesa doběhnouti, než se oni zpět vrátí. Však oni se neodváží do lesa za vámi nyní v noci. Tak pohodlné bychom to podruhé neměli. Ale tiše, ať nás Fuk nezaslechne a předčasně se nenavráti.«

Poslední slova Bobova nebyla bezúčelná; neboť by otroci hlasitým křikem dali radost svou na jevo, že hodina pomsty jest konečně tu. Již dávno byli všichni vzhůru a naslouchali zuřivému štěkání psa, očekávající příchod spiklenců. Ihned byli všichni na nohou a tlačili se za Bobem, jenž svou lucernu ve výši držel.

»Rychle do lesa, ani okamžik nemeskejte!« napomínal je.

»Neměli bychom napřed Fukův dům zpusťošiti?« tázali se někteří.

»A pomstí se na jeho manželce a zlém klukovi?« pravili jiní.

»Však nám pomsta neuteče,« odvětil Bob. »Snad časně z rána, nejdéle za den přijdeme zase.«

»Bob má pravdu. Kdybychom nyní otáleli, přišel by Fuk s puškami a psy nám na krk, a potom by jistě více než jeden z nás tu bídně ležeti zůstal. Rychle do lesa!« To pravil černocho beninský, jehož minění u ostatních velkou mělo váhu. »Rychle tedy!« opakovali otroci a dali se nejblíží cestou přes pole k lesnatému návrší.

Černocho beninský chtěl ostatní následovati, ale Bob jej zadržel za rámě a pravil: »Ještě počkej, Bene, však my také dojdeme. Fuk má ve světnici několik pušek a celou bednu prachu a olova. To mu chci odnésti. Ty mi pomůžeš.«

»Ano. Nech mi tu lucernu, nahore ve světnici hoří světlo. Musím zatím také nějakou maličkost obstarati,« pravil Ben.

Ani se netázaje co zamýšlí, spěchal Bob dvorem k domu a spatřil tam u dveří své dítě Lolu, která tu již několik minut na něho čekala. »Dobře, že jsi tu«, zvolal; »musíš jíti se mnou. Utikej jen za ostatními do lesa; já hned přijdu za tebou.«

»Ale, otče, má velitelka mi řekla —«

»To jest jedno, co ti řekla! Do lesa!« Potom odběhl Bob od Loly po schodech nahoru do pokoje pánova a rychle vyndal z příhrady značně velkou plechovou krabici plnou prachu, těžký pytel s kulkami a ručnice. Spěšně přehodil si půl tuctu ručnic přes rameno a pádil odtud s loupeží; paní, která v sousední světnici odpočívala a úzkostlivě se tázala, kdo by to byl, uklidnila se slovy: »Já, Bob!«

Lola stála ještě u domovních dveří. »Rychle!« zavolal na ni, »chceš tu stát, až se vrátí ukrutný Fuk a tebe v zlosti zabije? Již jsi tu, Bene? Vezmi ten pytel s kulkami a pomoz mi prach nésti, a nyní rychle, rychle!«

»Nemusíme tak spěchat. Připravil jsem Fukovi trochu práce. Místo aby nás stíhal, bude hasiti a okolí chrániti on i jeho dohlížitelé. Zapálil jsem mu totiž boudu — podívej se jen, již se to vesele rozhořívá!«

»Bojím se, že jsi nám tím prokázal špatnou službu,« pravil Bob. »Nyní to již hasiti nemůžeme; v krátké době budou plameny již na střeše. Honem tedy!«

Trojice rychle spěchala k lesu. Když přišli na kraj, ohlédli se, sotva dechu popadajice. Bouda byla nyní celá v plamenech, a noční vitr zanášel jiskry na obydli osadníkovu.

»Otče, vždyť dům se také chytne,« pravila Lola.

»Ovšem,« odpověděl Bob.

»A má velitelka?«

»Ta má času dost na záchranu!«

»Ale tu mi napadá, když jsem u dveří stála a na tebe čekala, zaslechla jsem někoho ve sklepě. Chtěla jsem se tě již tázati, ale neměl jsi času —.«

»Ha, to jest mladý pan Emil! Na toho jsem si ani nevzpoměl. Na tom nezáleží! Může třeba shořeti — však by to zasloužil! Rychle, ke třem palmám!«

»Ale, otče — co pak kázal dobrý kapucín? ,Blahoslavení milosrdní!« Ne, já nedopustím, aby pan Emil shořel, ačkoliv se mne dosti natrápil.«

»Nesmysl, Lolo, ty jej nyní již zachráníti nemůžeš. Vběhla bys do rukou rozzuřenému Fukovi. Hned se vrátí. Slyšíš stěkání psů? Již jsou v půli cesty domů.«

»Prodléváme tu dlouho,« napomínal Ben. »Rychle pojďme dále!«

Oba muži vzali se země krabici s prachem a spěchali rychle lesem vzhůru. Několik kroků za nimi šla Lola. Potom pravila malá otrokyně: »Otče, přece se musím pokusiti o záchranu mladého pána«, a dříve než Bob své dítě mohl varovati, utikalo zpět k požáru.

(Přistě dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

III. Nové jesličky.

„Dnes jest mi milou povinností,“ píše sestra Rosalie v Lome v západní Africe na své dobrodince v Mnichově v Bavorsku, „abych se poděkovala za obdržená dobrodini. Bedna s milými dárky vánočními došla šťastně do Lome a způsobila radost všem, malým i velkým. Přiblížily se krásné vánoce a naše černé děti očekávaly dychtivě, co jim tentokrát Ježíšek přinese. Ony vědí dobře, že dokud dobré sestry v Lome jsou, Ježíšek nikdy na ně nezapomene. Tentokrát však zdálo se, jakoby skutečně na ně byl zapomněl. Všecky skříňe a bedny byly již prázdné a z Evropy dlouho nic nepřicházelo. Konečně přece! Před samým štědrým dnem přivezl nám soucitný kapitán parníku bedničku a to z Mnichova v Bavorsku.

Nedovedete si představit, jakou radost bylo viděti na černých tvářičkách našich dětí, když se dárky rozdávaly! Avšak, aby radost vánoční byla náležitá a pravá, k tomu nezbytně třeba jestli. Že však nových jesliček jsme neměli, musily konat službu staré. Ale chuděrky vypadají už smutně. Málomterá soška je celá. Pastýřům schází hlavy, berušky mají jenom dvě tři nohy, kozilci po jednom rohu, kožíšek jejich sežrali moli atd. Bylo třeba tedy jesličky laciné a zároveň dobře opravit. Zápalky nahradily scházející nožky a růžky, stará kožešina nahrazena novou — z vaty, jen že mnohým ovečkám vyrostl kožíšek tak, že vypadaly potom jako malí velbloudi. Aby se to poněkud napravilo, uvázala se jim na krk pěkná mašlička. Nejzajímavějším byl však starý pastýř, jenž svůj úřad zastával jistě již dlouhá léta, chudáček vybojoval bezpochyby proti nepřítelům stáda svého mnoho asi bojů, a v jednom z nich pozbyl dokonce hlavu. Před vánočními nasadili jsme mu tedy novou a koná tedy zase letos o vánočních svou službu. Nápadno jenom, že má letos černou hlavu a bílé ruce!

Avšak kdož ví, jak to bude na rok. Do té doby možná všichni naši pastuškové a ovečky pomrou. Odkud vezmeme nové? Snad jsou v daleké Evropě některé dobré

děti, které rády ze své pokladničky něco vyberou, aby milému Ježíškovi tam v daleké Africe koupily jesličky úhlednější, než jaké měl letos. Jaká by to byla zároveň radost pro černé ditky naše, jejichžto dušičky by Jezulátko rádo obmylo, jaká radost pro celou naši missii!

IV. Od břehu mořského do Peramika.

Cestopisná řita.

Lonského roku na začátku června byly poslány missijní tak řečené „bílé sestry“ na stanici Peramiko, která leží hluboko uvnitř východní Afriky. Vyřadily se na cestu 4. června a dorazily k cíli svému teprv po čtyřech nedělích. Poslyšme, co nám sestra Matylda o cestě té píše:

„Na svátek nejsvětější Trojice vyjely jsme z domu a již 4. června octly jsme se v osadě Kilvě, která leží na břehu mořském. Příprava na další dalekou cestu trvala celý den a byly jsme opravdu rády, když byla u konce. Odpoledne vydaly jsme se na další cestu. Po dvouhodinném pochodu rozbily jsme ležení a ponejprv spaly jsme pod stanem.

Následující den, krásná slavnost Božího Těla, zanašel naše myšlenky do milé vlasti, kde překrásné průvody se konají. Naše slavnost Božího Těla záležela v tom, že jsme obcovały tiché mši sv. a přistoupily ke stolu Páně. Dne 7. června sešly jsme se uprostřed pouště s Evropanem, jenž tam o samotě bydlí a jenž nás velmi vlídně přijal.

Dne 8. června přišly jsme do pustiny, kde bylo jenom málo a to špatné vody. Jak vzácným darem nebes je voda, to pozná člověk teprv tehdy, až jí nemá. V noci vyrušil nás ze spánku jakýsi povyk. „Simba!“ (lev) slyšíme volati na všech stranách. Nosiči běhali ve zmatku sem a tam, ale tentokrát nebylo tak zle a povyk byl planý. Lev to nebyl, nýbrž bujný osel se utřhl a nahnal nosičům bezpotřebného strachu.

Dne 9. června měly jsme krásnou neděli. Zajisté ponejprv byla v těch místech obětována mše sv. a podáváno sv. přijímání. Po pětihodinném pochodu

jsme odpočívaly. Naše naděje, že najdeme lepší vodu nežli včera, se nesplnila. Byly jsme opět v pustině a marně hledaly jsme místočko, které by nám bylo poskytl chladivého stínu. Brzy plápolaly okolo nás četné ohně, ale vydávaly dnes kouř tak nepříjemný, že nebylo možná ani oči otevřít. Proto byly stany proti obyčejí poněkud za ohně postaveny, aby aspoň tam bylo dosti příjemného vzduchu. Oslí byli uvázáni hned za stany. Po večeri odebraly jsme se, sestra Valeria a já, na odpočinek; sestra představená a Konstancia pekly na ohni chléb. Poněvadž však na otevřeném ohni je práce ta zdoluhavá, opozdily se značně.

O půl dvanácté, kdy všechno, mimo ony dvě sestry bylo pohříženo v první hluboký spánek, připlížil se ke stanům skutečný lev. Svýma ohnivýma očima spatřil nejprve uvázané osly, vítanou to kořist pro krále zvířat! Jeden skok, dychtivý řev a malý osel sestry představené zasažen drápy dravcovými, kácí se k zemi. V tom okamžiku probudili se však dva hlídači oslů, ohlédnou se a vidí dravce. Hlasitě volaje o pomoc utíká jeden s hořící štipou na zvíře, druhý následuje ho se svítilnou v ruce. Zatím vstali i nosiči a ozbrojeni silnými klacky stojí tu jako hrdinové připraveni k boji a utíkají potom s děsným pokřikem v opačnou stranu. Přes to svým křikem zvítězili. Lev zanechal svou kořist a za strašného řevu se vzdálil.

Byly jsme dosud ve svých stanech, zatím co ostatní nevidouce nás, se již o nás báli. Sestra Valeria vyhlédla ze stanu, aby zvěděla příčinu nočního nepokoje a tu užřela k nemalému svému leknutí lva sápacího se na osla, jenž u samého jejího stanu byl uvázan. Na štěstí zahnal všeobecný křik i tohoto. Byl-li to tentýž nebo jiný, nevíme; bezpochyby jiný, ježto se všechno dalo zároveň. Já sama pomodlila jsem se raději jedno vroucí »Pod ochranu Tvou...« a zůstala jsem ve stanu, neboť setkatí se s takovým nemilým hostem se mi rozhodně nechtělo.

Jeden z našich průvodců vyslal za utíkajícími lvy důkladný výstřel; když však chtěl znova vystřeliti, rána selhala a nebylo více možno starou pušku opravit. Byli jsme následkem toho bezbranní. Proto byly ohně sesíleny a nákladní

dobytek umístěn uprostřed. Nějaký čas čekaly jsme ještě, co se dále dít bude; okolo druhé hodiny s půlnoci však ulehly jsme, ne však do stanů více, poněvadž byly příliš samotě, nýbrž na polní sedadla. Prozřetelnost bděla té noci nad námi a chránila nás před dalším nebezpečenstvím. Nicméně radovaly jsme se velmi, když se rozednilo a my nebezpečné místo jsme opouštěly. Nyní teprv viděly jsme, co lvové způsobili. První osel měl na krku hluboké rány a pošel brzy na to; druhý měl poranění lehčí a brzy se zotavil.

V následující dni až do 15. června viděly jsme jenom poušť a musely jsme jenom špatnou vodou se spokojiti. Dne 15. června dorazily jsme do Livale, německé to vojenské stanice, kde se nám dostalo přátelského pohostinství. Poněvadž byla neděle, odpočívaly jsme a byly přítomny mši sv.

Dne 17. června byly jsme zase na pochodu. Pěkná silnice, po které jsme dosud dosti pohodlně cestovaly, přestala; následující cesta konána přes hory a dolů. Dosud jsme byli všichni zdraví a v dobré míře, nyní nám nastávala cesta vpravdě křížová a pro každý den bolestné zastavení. Již v Livale cítila jsem ve všech údech zimnici, která se v pondělí a úterý opakovala, ale přece aspoň snesitelná byla. Cestování bylo čím dále tím nenesitelnější a třetí den bylo nejhuře. Dostavila se ohromná horečná žízeň, která se nedala ničím uhasiti a další pochod nadmiru stěžovala. V takovém stavu je těžko cestovati na rovné silnici; je-li však člověk nucen s osla každou chvíli slézati a opět naň vylézati po úzkých stezkách nad závrátnými propasti vystupovati a sestupovati, tu zdá se opravdu člověku, jakoby slyšel hlas s nebe, když k večeru zazní radostné »baado« t. j. »brzy u cíle«. Pro nemocného zimnicí je odpočinek noční příliš krátký; ráno dostavuje se příliš brzo, ale bez milosrdenství musí vstáti a s ostatními táhnouti dále, až zase po západu slunce zazní nové »baado«, brzy u cíle.

Jednoho dne vyvedl můj osel nepěkný kousek. Zcela unavení přišli jsme oba k potoku. Nebyl tak veliký; už přes větší jsme byly za cesty překročily; byl však velmi bahnitý. Srdnatě vstoupilo věrně

zvíře do potoka a zaneslo mne šťastně doprostřed, potom však zapadlo do bahna a uložilo mne pěkně vedle sebe. Z nemilého postavení vysvobodili nás nosiči a vytáhli nás z bláta. Ale jak jsme vypadali! Naši spolucestující nemohli se zdržeti smíchu, kdykoli se na nás podívali. Od hlavy až k patě samé bláto, samá voda. Očistiti jsme se ihned nemohli, neboť na delší zastávku nezbývalo času.

Nyní došla řada i na dobrou sestru Konstancii. Dostavila se zimnice, přicházely na ni mdloby a proto nezbývalo, než aby posledních šest dní byla od nosičů na drsné cestě nesena.

Konečně 1. července došli jsme cíle. Na vojenské stanici Longee jsme na radu lékařovu celý den odpočívali. Otec superior přišel nám tam naproti. Po čtyřnedělním pochodu šťastně doma, jak blažený to pocit! Nemocní si odpočinuli, zdravým nastala doba příprav. Na štěstí zůstali zdraví bez úrazu a tak bylo utrpení pro obě strany snesitelné. Nasledky zimnice trvaly sice několik neděl, ale konečně i ty úplnému zdraví ustoupily. Ponenáhlu vystavěn slušný kostelíček, původní missijní dům rozšířen a zbudována nová divčí škola.

Od příchodu našeho uplynul již půlrok. Za ten čas pokřtěn značný počet pohanských černochů, mnozí z nich již i jiné sv. svátosti přijali. Bohu budiž za

to chvála! Nyní snažíme se, abychom i naše zpočátku prajednoduché služby Boží zpěvem a hudbou zvelebili.*

V. Kobylky.

Z osady Kingosery ve střední Africe píše missionář P. Jan:

»V měsíci srpnu minulého roku táhla přes naši krajinu tak velká hejna kobylek, že časem i nebe jako mraky zahalila. Jednotlivé roje spouštěly se do naší krásné zahrady, ale naši hoši zapálili na různých místech ohně a tak kobylky zahnali. Je zřejmavo pozorovati let kobylek z velké vzdálenosti. Viděli jsme asi pět hodin od nás vznášeti se na obzoru červenou mlhu, mající asi hodinu cesty v objemu. Následujícího dne byl mrak ještě 1½ hodiny od nás vzdálen, a druhého dne na to letěly kobylky nedaleko naší stanice. Letí dosti rychle, ale bez cíle, tam, kam je vítr nese. Letice způsobují šumot jako silný vítr. Nasim černochům byly kobylky tentokráte vítány, neboť na poli už nic nebylo; v noci vychází černoši na pole, sbírají odpočívající kobylky se stebel a hází je do pytlů a košů. Po té jim vytrhají křídla a hodí je do velkého hrnce. Hrnec se dobře uzavře a postaví na oheň bez vody. Asi za čtvrt hodiny utichne v hrnci všechen ruch na znamení, že zvířata jsou mrtva. Usušené kobylky jsou pro černochoy vzácnou lahůdkou.*

Dikůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Jičina. Tisícere díky vzdávám božskému Srdci Pána Ježíše a neposkrvněnému Srdci Panny Marie, sv. Antonína Pad. za vyslyšení dvou proseb v jistých případech. Chváleno a velebeno budiž jméno Páně na věky!

Čtenářka „Školy“.

Z Prahy. Nejsv. Srdci Páně, Marii Panně bez hříchu prvotního počaté a sv. Josefu slíbené veřejné díky za nápadné ochránění velikého utrpení a za současné udělení veliké duchovní milosti vzdává kněz.

A. J.

Z Bzence. Díky vroucné vzdávám božskému Srdci Páně, bl. Panně Marii a sv. Josefu za pomoc a uzdravení syna mého z nebezpečné nemoci.

J. K.

Z pod Radhoště. Tímto plním učiněný slib a díky vzdávám Pánu Bohu za vyslyšení prosby mé na přímělu sv. Antonína. Jak podivuhodný jest Bůh ve svatých svých! Jemu budiž čest a sláva na věky. Kdo prosil a kdy nebyl vyslyšen?

A. Č.

Z okolí Rajhradu. Plníc svůj slib vzdávám nejvroucnější díky božskému Srdci Panny Marie a sv. Josefu za pomoc v těžkém povolání. Též nejvroucnější díky buďtež vzdány za uzdravení dítky z nebezpečné nemoci.

Čtenářka „Školy“.

Od Starého Jičina. Vroucné vzdávám díky nejsv. Srdci Pána Ježíše a bl. Panně Marii za brzké uzdravení z nemoci mé.

J. H.

Apoštolát mužů.

(Hlavní úmysl.)

noží zvláště mužové jsou toho náhledu, že pobožnost jest jen pro děti a ženy. Ale není tomu tak. Všem Pán nebeský uložil stejně za povinnost přikázání jeho zachovati. Všem nařídil Syn Boží: »Bděte a modlete se, abyste nevesli v pokušení.« »Proste a bude vám dáno.« Všem platí zákon lásky: »Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého!« Všichni máme dojiti spasení věčného a tedy všichni i mužové povinni jsou chopiti se prostředků potřebných k dosažení života věčného. Proto pobožnost, dobré skutky, ctnostný život jest netoliko pro ženy ale věnčí velmi krásně každého muže. Za víru v Boha, lásku k Bohu, za dobré skutky, ctnostný život netřeba se nikomu stydět. Jestliže kdy bylo potřeba toho připomenouti, jest to obzvláště v době naší, kdy mužský svět jaksi se odcizuje Bchu a povinnostem k Němu. Nelze tuto povinnost nikterak omluviti. Ano muž jest na prvním místě zavázán plniti horlivě náboženské povinnosti, ještě dříve nežli žena. Muž byl první stvořen od Boha všemohoucího a ustanoven pánem všeho tvorstva na zemi. Muž byl od Boha ustanoven jako hlava ženy, hlava rodiny. V jaké vážnosti byli již ve Starém Zákoně otcové rodin! Vždy a všudy nalézáme muže v popředí, tím více v Zákoně Novém.

Muž jest hlavou rodiny. Jeho postavení v rodině, jeho příklad má zvláštní vliv na celou jeho rodinu. Matka může býti dobrou křesťankou; ale hoši skoro vždy následují příkladu otcova. Jaký otec taká rodina. Dobrý křesťan bude mít i rodinu vpravdě křesťanskou. Dejž Bžh, aby jak matky tak otcové byli stejně křesťanskými, aby synové i dcery měli na obou rodičích krásný příklad zbožnosti. Muž má vliv i na veřejnost. Muži bývá svěřena správa obce a vloženy povinnosti občanské. Zdaž i tu není potřeba, aby muž jako představený svých spoluobčanů byl vzorem křesťana, katolika! Jako v rodině jest hlavou a příkladem, tak jest také hlavou svých spoluobčanů a tedy má býti jim i příkladem života spořádaného, ctnostného. Jako otec má v rukou otěže vlády nad rodinou a domácností svou, tak i hlava obce má starosti o časné i věčné blaho spoluobčanů svých. Oba jsou otcové rodin, jeden menší druhý větší rodiny, obce. Mužům svěřeny jsou i jiné veřejné úřady, soudní řízení a řízení zemí a národů. I tito mají svým poddaným ukázati přesvědčení své náboženské a jako postaveni jsou výše nad jiné jako na svícen svíce, tak mají svítit spravedlností, zbožností svou celému okolí. »Tak svití světlo vaše, aby viděli dobré skutky vaše a velebili Otce jenž jest v nebesích.«

Zdaž není mužům na prvním místě svěřeno vyučování a vychovávání naší mládeže? A co žádá se od těchto vychovatelů? Což jiného než potřebná vzdělanost, ale také dobrý příklad zbožného života. Jestli spojí vědomosti své s pravou zbožností, tím větší bude jejich vážnost, tím větší úctou a láskou budou k nim lnouti svěřené jim dítky. Čím jest otec v rodině, tím má býti i vychovatel své mládeže, hlavou, příkladem, poctivým představeným, jemuž záleží na časném i věčném blahu mládeže. Neméně zodpovědni jsou ti mužové, kteří zastupují lid v úřadech zemských a zákonodárných. Jako povýšení jsou nad jiné, tak mají i povznešení býti v životě soukromém i veřejném ve zbožnosti jako křesťané, aby pak hájili práva svých občanů, ale i zájmy Boží i církevní.

Mužům svěřen úřad kněžský a pastýřský. Nikoliv zbožným ženám, nýbrž mužům, apoštolům svým, přikázal Pán Ježíš, aby šli do celého světa a učili všechny národy, učili je zachovávat všecko; cožkoliv přikázal jim. Mužům jest zasahovati do veřejných záležitostí, tím více platí tedy jim slova Pána Krista: »Kdo mne vyzná před lidmi, toho vyznám i já před Otcem svým, jenž jest v nebesích.« Mnohý muž jest doma hodným křesťanem, ale u veřejnosti se bojí nebo stydí ukázat své přesvědčení náboženské z ohledů všelijakých. To není správné! Mužové, buďte doma i u veřejnosti muži katolíky a nebojte se vyznati svatou víru svou.

Za doby naší, kdy nepřátelé Boží se vši urputností bojují proti Bohu samému, proti církvi Kristově, kdy snaží se místo víry a ctnosti postavit nevěru a hřích, kdy mnozí myslí, že muži nesluší se modlit, do kostela chodit, sv. svátosti přijímat, kdy samo Písmo sv. zavrhuje, v této době jest potřebí, aby mužové proniknutí byli duchem sv. víry a zbožností, jakou slyňuli nábožní předkové naši. Teď je třeba dobrých věřících otců, hlav obcí, zástupců lidu; teď je třeba více než kdy věřících zbožných učitelů a vychovatelů naší mládeže. Ó kéž by mužové všichni proniknutí byli věrou svatou, aby ji nejen v srdci nosili ale ústy i skutky vyznávali. Kéž by nadšeni byli mužové duchem apoštolův, aby vždy a všude vyznávali, že jsou pravými a věrnými učeníky Krista Pána, věrnými syny sv. otců našich Cyrilla a Methoda. Mužové, seřaďte se jako vojsko Boží ve zbožné spolky a jednoty, abyste sebe vespolek povzbuzovali k dobrému, slabé posilovali a zlé na cestu ctnosti obraceli. K tomu pak dejž nejsv. Srdce Pána Ježíše svou milost všem a požehnání!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za apoštolát mužů, by horlivě konali povinnosti náboženské, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zacheňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati všemožně katol. spolky mužů.

Úmysl v březnu: Pobožnost k sv. Josefu.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

BŘEZEN 1903.

Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi!

Postní doba.

Když před Pilátem volal zástup běsný:
„Krev jeho na nás i na naše syny!“
zda věděli, že odsuzují Toho,
jenž přišel zemřít za jich vlastní viny?!

Když Matka Páně stála pode křížem,
muk na tisíce v jejích prsou vřelo,
když viděla ty skráně zkrvácené,
jež ostré trní těsně ovjelo...

Jak vznešený a velebný byl Kristus
v té směsi zlobné, rozjitřené chátry;
On za ně prosil Otce na nebesích
a vzhlízel k nim jak na bloudící bratry...

Pláč Matky slyšel, vedle lotry viděl,
zřel zármutek svých milých učeníků,
a s krví smrtelný pot tiše splýval
po tváři božskému, ach, mučeníku!

Syn člověka a spolu Král všech králů
milou hlavu sklonil — bylo dokonáno —
by po temnotě bludů, hříchů, bědy
celému světu nové vzešlo ráno.

Však věděl Kristus za koho krev dává
a že ti, kdož Ho chtějí zapíratí,
„Smiluj se, Bože“ k němu zaúpějí
až jedenkrát budou umíratí...

•Obzor.

L. Grossmannovd-Brodská.

Svatý Josef, pěstoun Páně, a jeho úcta.

(Pro měsíc březen.)

Životě skoro každého světce a svěťice Boží nalezáme tolik podivuhodného a velikého, že se často spokojujeme, jen je obdivovati, ale málo se přičiňujeme je následovati. Je to naše lidská slabost, neboť obdivovati se vznešeným ctnostem světců jest zajisté lehčí a pohodlnější, nežli si dáti práci, abychom stali se jim v tom podobnými. Mají také mnozí o svatosti křivé ponětí. Myslí, že svatost záleží v tom, aby člověk nápadně žil a jednal, od jiných ve všem se lišil, divy činil anebo aspoň něco podivuhodného konal, tak že potom říkají: ovšem to může on, ale ne já. Nemohu se pořádkem postiti, nemohu ve dne v noci se modliti, nemohu se všeho zříci a jako chudý missionář do cizích krajů jíti a tam víru hlásati, nemohu vše dáti chudým atd. Tak mnozí se vymlouvají a potom nečiní nejen to co nemohou, nýbrž nečiní i to, co by mohli.

Podívejme se na sv. Josefa, pěstouna Páně. V životě jeho pozemském nevidíme ničeho, co by jinému možné nebylo. Není zde nic nápadného, nic obdiv vzbuzujícího; život jeho byl prostý, jednoduchý, tak že každý si říci může: »Co on konal, to chci-li, mohu i já.« Ó kéž by si to také každý řekl, a netoliko řekl, ale se přičinil, aby sv. Josefa napodobil, oč lepší, spokojenější byl by život jednotlivců i celých rodin.

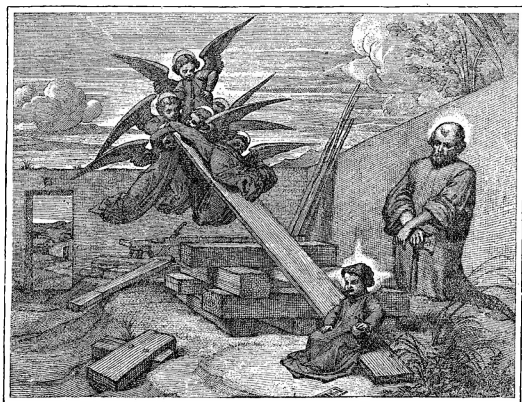
Sv. Josef pocházel ze staré, vznešené, ba královské rodiny, ale příbuzenstvo

jeho hmotně tak sešlo, že z bývalé slávy a lesku nezbylo mu nic jiného, nežli ten původ: Josef, syn Davidův, jak jej byl sám anděl oslovil. Práci, těžkou práci tesařskou dobývati sobě musil Josef chleba, ale při tom byl přece nad jiné bohatší, měl totiž poklad, jenž mnohým schází — Josef byl totiž »muž spravedlivý.« Tohoto pokladu dobytí sobě má s pomocí Boží každý člověk, neboť, kdyby měl jiného sebe více, nemá-li pokladu spravedlnosti, ostatní nepomáhá, nemá ceny. Vždyť se slovem »spravedlivý« rozumí spravedlnost podle Boha, že tedy byl sv. Josef hodným, svědomitým v službě Boží, poctivým, poslušným a pokorným mužem, jenž jen jedno přání měl: Bohu se libiti. Čím menším, skromnějším a pokornějším byl před sebou a světem, tím větším byl před Pánem Bohem a proto se mu dostalo úřadu a hodnosti nejvyšší, nejčestnější, jaké jen smrtelníkovi dostati se může. Josef se stal snoubencem a ochráncem nejčistší Panny Marie a pěstounem Syna Božího, Krista Ježíše. Z lidí mimo Rodičku Boží nestál nad ním jen jediný a to sv. Jan Křtitel dle slov samého Spasitele, jenž pravil: »Nenarodil se větší nad Jana Křtitele«.

Nic nebylo pro oko lidské velikého v životě pěstouna Páně, jen ty časté zkoušky, kterými jej Bůh navštěvoval. Jen se vmysleme v stav tohoto chudého tesaře, když pojednou v noci obdrží rozkaz, aby s chráněnkou svou a božským dítětem přechal z otčiny do země cizí a

vše, co má, byť toho málo bylo, opustil. A k tomu nevěděl, kam se má obrátiti v zemi cizí, jak dlouho tam musí zůstat, zdali nalezne tam práci a obživu. Jak trapný to stav, plný starostí a obav! Ale tu osvědčila se Josefova poslušnost, a to poslušnost radostná, ochotná. Bůh to chce, to bylo pro něho největším důkazem, Bůh to chce a proto s radostí poslechl. Jak krásný to příklad dal Josef všem, kdož v trapném se nalezají stavu, chudým, nemocným, opuštěným, trpícím,

pobytu jeho v Egyptě a Nazaretě ničeho bližšího. Jen to víme, že byl pokorným, spravedlivým, poctivým, že svědomitě pečoval o Marii Pannu a božské dítě a je opatroval a že veliká byla jeho důvěra v Boha, veliká trpělivost a odevzdanost do vůle Boží, to víme o něm. Ale Josef, jenž tiše, bez hluku a okázalosti skromně krácel tímto životem, stal se hvězdou první velikosti na obloze nebesťanů v království Božím. Pokorný, skromný Josef stal se velikým světce

aby i oni sobě připomněli, že od Boha přicházejí křížky tyto, a s trpělivostí křesťanskou je snášeli, těšíce se slovy: »Děj se vůle Boží«.

Tak jako celý život jeho prostý a jednoduchý byl, tak i prosté a řídké jsou zmínky o Josefovi v Písmě svatém zachované. Jen tehdy, když toho nevyhnutelná jest potřeba, vystupuje jeho osoba, pak se ztrácí a zaniká. Nevíme nic určitého a jistého o jeho dalších osudech, po té době, kdy byl s Marií Pannou nalezl 12letého Ježíše v chrámě, nevíme, kdy zemřel, jakož nevíme o

a jméno jeho ozývá se po celém křesťanském světě.

S úctou a obdivem pohlíží svět již na vznešený jeho život plný ctností a na oslavení jeho v nebi u jeho svěťence Syna Božího. On prý tak vzácné dosáhl koruny slávy, volá ku všem na tomto světě, kteří v životě jemu podobní jsou: »Nezoufejte, neklesejte, co Bůh činí, dobře činí.« Pohlédte na mne a uče se ode mne. Byť by chudoba vaše sebe větší byla a byť by utrpení vaše sebe trpčí, hleďte, i já toho všeho zakusil. A opustil mne Pán? Nikoliv! Moje důvěra,

poslušnost a trpělivost přinesla hojné ovoce. Bůh pomohl. Proto také stavi nynější sv. Otec Lev XIII nám svatého Josefa za vzor ve své krásné encyklice, kde praví: »Máme ještě jiné přání, které vy, ctihodní bratři s horlivostí podporujte a plňte. Aby totiž Bůh tím spíše vaše modlitby vyslyšel a na přímluvu většího počtu orodovníků, církvi své tím rychlejší a zdatnější pomoc seslal, máme za potřebné a užitečné, aby katolický lid vedle Panny a Matky Boží Marie i jejího přecházejícího ženicha sv. Josefa, způsobem zcela zvláštním a s velikou důvěrou vzýval; neboť můžeme právem míti za to, že věc ta i blahoslav. Panně Marii samé milá jest a příjemná. Co pak se týče účty sv. Josefa o níž nyní ponejprv veřejně mluvíme, tu víme, že zbožný cit lidu — účtu tuto netoliko miluje, nýbrž i v ní pokroky činí — poněvadž i v dřívějších dobách snažili se římsí papežové účtu tuto pozvednouti a rozšířiti. Obzvláště ale za našich dob vzrostla účta k sv. Josefu, když byl náš předchůdce Pius IX, blahé paměti, svatého patriarcha na prosby mnoha biskupů za patrona celé církve svatě prohlásil. Neméně chceme i my, poněvadž nám na tom záleží, aby pobožnost tato v tomto smyslu, mravech a obyčejích lidu kořeny zapustila, chceme i svým slovem i svou vážností, k tomu napomáhati. Sv. Josef jest proto zcela zvláštním způsobem patronem celé církve a tato doufá od ochrany jeho tolik, jelikož byl ženichem Panny Marie a pěstounem Pána Ježíše. V tom záleží také původ vši jeho svatosti, milosti, důstojenství a slávy. Důstojenství Matky Boží jest beze vši pochybnosti tak veliké, že nic většího nemůže se vyličiti. Proto však že sv. Josef s nejsv. Rodičkou Boží páskou manželství spojen byl, přiblížil se zajisté nejvíce jejímu vznešenému důstojenství, kterýmžto ona všechny tvory na světě převýšila. Manželství jest zajisté

nejvyšší spojení a vyžaduje tedy i společný majetek všech statků manželů. Když tedy Bůh svatého Josefa za chotě Rodičky Boží byl ustanovil, tu neustanovil jej zajisté jen za průvodce života, za svědka její čistoty, za ochránce její ctnosti, nýbrž za účastníka její vznešené důstojnosti.

Stejným způsobem vyniká sv. Josef nad jiné svým vznešeným úřadem jakožto ochránce a pěstoun Syna Božího. Bůh svědčil Syna svého na tomto světě ochraně sv. Josefu a následek toho byl, že Syn Boží byl sv. Josefovi poslušen, a jemu jsa poddán, i účtu mu prokazoval, jakou děti rodičům prokazují. S úřadem tímto spojeny byly však i povinnosti, tak že svatý Josef všim právem byl ochráncem, strážcem a obhájcem oné sv. rodiny, v jejíž čele stál. Povinnosti tyto plnil Josef pilně a svědomitě dokud na zemi žil.

Rodina pak, o kterou se sv. Josef tak otcovsky staral, byla počátkem vznikající církve. Svatá Panna Maria jest jak matkou Ježíše Krista tak i matkou všech věřících, neboť byla tyto na hoře Kalvarii v největších bolestech zplodila. Stejným způsobem jest Kristus Ježíš prvorozený všech věřících, neboť Tito jsou skrze vykoupení jeho bratry. Z toho vysvítá také, proč sv. patriarcha Josef všechny věřící k církvi náležející za své obzvláštní světence a chráněnce považuje. Jakožto choť Mariin a pěstoun Ježíše Krista má skoro otcovskou moc nad nimi. A proto jest zajisté spravedlivé, aby sv. Josef, jako ondy opatroval sv. rodinu, i nyní opatroval a chránil celou rodinu, církev svatou, tou mocí, kterou mu Bůh v nebi udělil.

Pak hovoří náš svatý Otec Lev XIII o účtě k svatému Josefovi a nabádá všechny, aby v tomto velikém světci ctili a vzývali mocného a laskavého ochránce celé sv. katolické církve na zemi.

V dřívějších dobách býval svátek sv. Josefa 19. března svátkem zasvěceným, což později následkem nepříznivých okolností zrušeno. Ale posud slaví lid náš den tento jako svátek, obcuje mši svatě a uctívá pěstouna Páně způsobem vznešeným. Také jméno jeho zhusta se dává dětem při křtu svatém. V některých zemích jako Štýrsku, Korutanech, Tyrolsku, Krajině a Přímoří ctí se sv. Josef jakožto patron zemsky a jest tam den jeho svátkem zasvěceným. I mezi zemskými patrony království Českého vidíme sv. Josefa pěstouna Páně.

Obzvláště však vzývá se sv. Josef jakožto pomocník blažené smrti. A to vším právem. On zajisté zemřel v náručí Marie Panny věrné družky své, kterou miloval a opatroval, a u lože jeho stál sám Syn Boží Kristus Pán. Ó jak blažená to byla smrt! A takovou vyprošuje svatý Josef všem, kdož tu o ni prosí. Dobře

ví, že smrt jest nejdůležitějším okamžikem života, neboť rozhoduje o celé věčnosti. Proto neopouští své věrné ctitele v tomto vážném okamžiku, proto spěchá jim ku pomoci proti úkladům ďáblovým, proto vyprošuje na Pánu Bohu milost smíření umírajícího s Bohem skrze svaté svátosti.

Hojné jsou doklady, kterak mnohdy zázračným způsobem sv. Josef pomohl k zaopatření nemocných sv. svátostmi, když již se mysli, že nemocný zemře bez nich.

Proto i kněz, ubírající se k nemocnému modlivá se k sv. Josefu a vzývá ho o pomoc, aby i nás opatroval jako druhdy svatou rodinu. Kěz stojí při nás v životě, zvláště však ve smrti, a proto volejme často: »Ježíš, Maria, Josef stůjte při mně nyní, vždycky i v hodině smrti mé!

Boh. Hendl.

Odpustiž jim!

Kráčí Kristus na Golgotu,
pode trním samá rána...
velebná tvář jeho božská
zkrvácená — uplývá.

Pode tíhou kříže klesá,
na zem padá v omdlávání,
soucitů však pro něj není,
jenom posměch, křik a lání...

Donesl už kříž svůj těžký
v místo hrozné smrti svojí
nad křížem již roucha zbaven,
v přebolestné muce stojí.

Již jej na kříž pochopové
porážejí, v ruce svaté,
v nohy, tupé hřeby bijí
na kříž tvrdý rozepjaté.

Pak jej vzhůru vyzdvihují,
roubají se, posmívají,
a co Kristus? Poslyš jenom,
co rty svaté šepotají.

„Otče“, praví, „odpustiž jim,
neboť nevědí, co činí...!“
A ta slova zaznívají
slyš jen, s kříže ještě nyní.

Zaznívají neustále
nade zlobou světa divou;
zadržují trestající
ruku Boží, spravedlivou.

Křížová cesta.

Napsal J. S. Pavlík.

První křížovou cestu vykonaly ony svaté osoby, které našeho přemilého Spasitele na poslední jeho cestě doprovázely: blahoslavená Panna Maria, svatý Jan, miláček Páně, sv. Maří Magdalena, svatá Veronika a jiné zbožné ženy. Ti šli první za Kristem Pánem. V jejich slépějích kráčelo již miliony křesťanů. Již po 19 století jsou svatá místa v Jerusalemě četnými poutníky z celého světa navštěvována. Ale každý není tak majetný a tak šťastný, aby cestu do Svaté země podniknouti mohl. Aby i oni věřící, kteří do Svaté země putovati nemohou, aspoň v duchu křížovou cestu konali a těchž odpustků dosíci mohli, zavedla církev svatá prostřednictvím mnichů františkánských pobožnost křížové cesty se 14 zastávkami. 14 obrazů znázorňuje nám poslední cestu Spasitelovu; nad každým obrazem musí býti dřevěný křížek. Dřevěný, nikoliv plechový, i když jsou obrazy z plechu. Tento křížek je důležitější než obraz sám; kdyby chyběl, nelze získati dotyčných odpustků. Koná-li se křížová cesta společně, dostačí, když jen předřikávatel chodí od obrazu k obrazu; ostatní mohou zůstat v lavici, není-li v kostele dosti místa, aby průvod s sebou konali; nutno však je, aby mezi jednotlivými zastávkami, zatím, co se píseň zpívá, povstali. Křížová cesta se hodi říkati nejen v postě, ale v každý čas. Záhodno, aby obrazy byly důstojné a dějepisně věrné, jinak nevzbuzují k pobožnosti. Za času Krista Pána nebylo ještě žádných švédských vojáků s klobouky opěřenými. Často vidati na každém za-

stavení zcela jiné vojáky a pacholky. Ti se přece nestřídali, ale byli titěž. Třeba tedy malíře upozorniti, aby zhotovili obrazy svatého předmětu důstojné.

V dnešním článku chci 14 zastavení křížové cesty mezi jednotlivé stavy rozdělit, tak aby každý měl svoje vlastní zastavení, z něhož by si příklad bral a sílu čerpal k plnění povinností stavu svého.

První zastavení je zastavení pánů. Páni mívají všude přednost; nechejme jim ji i tady. Na prvním zastavení zříme Piláta, jak nespravedlivě, proti vlastnímu lepšímu přesvědčení, odsuzuje Pána Ježíše na smrt.

Co mu pomohlo umývání rukou? Nespravedlnosti, již se dopustil, smýti nemohl. Zastavení první dává napomenutí všem pánům a zaměstnavatelům, aby si hleděli spravedlnosti ku svým poddaným dělníkům.

Mnohý ten dělník je zrovna otrokem; ani v neděli nemá klidu; práce mnoho, plat bídný nestojí v poměru k vykonané práci. Nestará-li se pán o tělo svého dělníka, tím méně o jeho duši. Nelze se potom diviti, že nespokojenost mezi dělnictvem se vzmahá, a že se mnozí přidávají k sociálním demokratům. Ovšem i dělníci nesou též z části vinu na smutných poměrech, někdy je vina úplně na jejich straně, když požadavky jejich jsou přemrštěné, a když žijí bez Boha. Kdo se Pána Boha nedrží, ten nemá práva požehnání jeho očekávati. Vzájemná spravedlnost mezi pány a dělníky by sociální poměry ihned zlepšila.

Druhé zastavení je zastavením dělníků a chudobných, k nimž

velká většina lidstva přináleží. V druhém zastavení vidíme Pána Ježíše, kterak kříž těžký s radostí na ramena bēte. Tot jeho smrtelné lůžko. Otec nebeský určil, že smrtí kříže mělo býti lidstvo vykoupeno, a Syn jeho byl s tím srozuměn. Co chce Otec, to chce i Syn. Kéž by i ten dělnický a chudobný lid poddal se vůli Boží. Z vůle Boží vložen mu na ramena kříž — kříž chudoby a strádání, kříž ústrků a utiskování, kříž práce a námahy. Ty ubohý dělníku, nes trpělivě tento svůj kříž; pohleď na zastavení druhé; hleď, ty ho neneseš sám, Pán Ježíš ho nese s tebou. Proč bys nešel za

ním? Kdo má účast na Kristovém utrpení, má účast i na jeho oslavení. Křížová cesta vede do nebe, růžová do pekla.

Třetí zastavení je zastavením otce.

V třetím zastavení vidíme Pána Krista klesati pod křížem. Kříž křesťanského otce je taktéž hodně těžký. Co má starosti v hlavě! Od rána do večera aby byl na

nohou, při perné polní práci, v dílně, v továrně, v dolech! Jest se mu starati o vezdejší chlebiček pro celou rodinu, o oděv, o zaopatření dětí atd. Kdo nezkusil, neví. Není divu, aby křesťanský otec pod tolika starostmi neklesl a

nezmalomyslně. Křesťanský otec, buď zmužilým! Jdi k zastavení třetímu a pohleď na Krista Pána! On neostal ležeti, ale zase se vzb chopil a kráčel dále. Vzb chop se i ty a vytrvej muzně na místě, na něž tě Prozřetelnost Boží postavila. Nehleď posily v hospodě, ale v třetím zastavení křížové cesty.

Čtvrté zastavení je zastavením

matek. Na tomto zastavení vidíme Pannu Marii, kterak se potkává se Synem svým přemilým. Nehce ho opustiti na poslední cestě, chce s ním vytrvati až do konce, chce s ním sdíleti všechny bolesti, když ne tělesně, aspoň duševně. Má-li otec kříž se svými dětmi, tím větší má jej matka křesťanská. Kolik noci probdí, co se napláče, co se na-

stará, nachodí, nanapominá, nejen za mala, ale i když už odrostly. Od kolébky až do hrobu provází je svou láskou, raduje se s nimi ale i trpí s nimi. A kdyby všechny děti její byly aspoň hodné a poslušné! Ale kolik je jich, co pů-

sobí zármutek rodičům! Ach jakou trpělivost musí mít s nimi matka křesťanská! Ubahá matko! Kde najdeš sílu, abys všechny ty kříže přetrpěla? Jdi k zastavení čtvrtému, k bolestné Matce, a ta tě naučí trpělivosti.

Páté zastavení je zastavením služebníků. Proč? Protože vidíme na

něm Šimona Cyrenejského, jak pomáhá Pánu Ježíši kříž nésti. Ne dobrovolně, ale nuceně posloužil Spasiteli. Ó kdyby byl věděl, jaká čestná úloha mu svěřena byla a jaká odměna ho za tu službičku čeká, jistě by se byl nezdráhal

Pánu Ježíši posloužiti, jenž též nepřišel, aby se dal obsluhovati, ale aby jiným sloužil. Kéž by všichni čeledínové službu svou rádi zastávali! Práce nehanobí člověka, ale ctí. Za službu, kterou pánům prokazují, očekává je nejen odměna pozemská, ale i nebeská; a pro tuto poslední hlavně měli by povinnosti své věrně plniti. K hodnému čeledínovi řekne kdysi

Pán Bůh: »Aj, služebníče dobrý a věrný, že jsi nad málem byl věrný, nad mnohým tebe ustanovím: vejdi v radost Pána svého.« Křesťanští čeledínové, považujte páté zastavení za své vlastní zastavení a vezměte si z něho naučení.

Šesté zastavení je zastavením panen. Na tomto zastavení vidíme svatou Veroniku, která Pánu Ježíši službu lásky prokazuje. Svatou Veroniku by měly křesťanské panny následovati. Mnohá nemyslí na nic jiného jak na strojení, zábavy, tance, vdavky, milostné poměry. Kdyby raději Pánu Bohu a bližnímu sloužila, pilně se modlila, do kostela a ke sv. zpovědi chodila, pro kostel vyšívala a květiny pěstovala, nemocné obsluhovala, lidem pomáhala: lépe by udělala. Křesťanská panno, uživej svého mládí ne k radosti světu, ale k radosti Bohu. Nevinné srdce je nejlepší výbavou pro tebe, ať už se zaslíbíš zbožnému mladíku, nebo samému božskému ženichu. Navštěvuj často zastavení šesté a vezmi si svatou Veroniku za kamarádku.

Sedmé zastavení je zastavením hříšníků. V tomto zastavení padá Pán Ježíš po druhé pod křížem, poněvadž my na jednom hříchu nepřestáváme, ale znovu a znovu do hříchů klesáme a je množíme jako houby po dešti. Když jsme zhřešili, neostávejme aspoň ležeti, vzbudme se zase, litujme a vyzpovídejme se zase ze svých hříchů a posilněme se novými předsevzetími k dalšímu boji proti nepřátelům svým: tělu, světu a ďáblu. Sedmé zastavení tě posilní, milý křesťane! Boj o nevinnost duše trvá sice dlouho, ale přece vezme jednou konec. Na věčnosti se již nemusíš báti, že Pána Boha urazíš; tam ti bude zlá žádost a hřích neznámou věcí.

Osmé zastavení je zastavením dětí. Děti též musí přijíti na řadu; právě na osmém zastavení vidíme židovské děti

v náručí a po boku svých matek, žen jerusalemských, jež oplakávají Pána; a ten k nim praví: »Dcery jerusalemské, neplačte nade mnou, ale nad sebou a nad svými dětmi!« Ach, co se mnohá matka napláče nad neposlušnými, nezdrábnými dětmi. Křesťanské děti, važte si svých rodičů, poslouchajte jich, nezarmucujte jich: každá slza, kterou matka vaše k vůli vám procedí, bude vás páliť v pekle neb v očisti jako oheň. Poslouchajte rodičů, nejen dokud jste malé, ale i když jste dospělí. Hleďte, osmé zastavení je vaším zastavením; dívejte se na ně často v kostele a umiňte si pokaždé, rodičů a představených pilně poslouchati.

Deváté zastavení je zastavením starců. Starci se rádi s dětmi zabývají; nechť jsou tedy i při křížové cestě vedle sebe. Na devátém zastavení klesá Pán Ježíš po třetí pod křížem; ale zase vstává a poslední síly napíná, aby cestu křížovou dokonil a úlohu vykonal, již mu Otec nebeský svěřil. Vy, stařečci a stařenky, též už klesáte pod tíhou staroby, už vás všecko bolí, všecko tlačí, všecko namáhá, už byste snad rádi si odpočinuli tam u Pána Boha. Snad se máte i zle, snad vás ti mladí lidé odstrkávají a utiskují a špatně a nevděčně s vámi nakládají. Vytrvejte, buďte trpěliví, neste ten křížicek svůj až do konce, až na Kalvarii, až vás Pán Bůh z tohoto světa povolá. Kdo vytrvá až do konce, spasen bude. Zastavení deváté budiž vaším zamilovaným zastavením.

Zastavení desáté je zastavením mláďenců. Mládenec je nebezpečný čas, v němž tělesné žádosti se probouzejí. Ach, kolik mladíků pokušením podléhá! Jak málo je jich, co mohou s dobrým svědomím říci, že se ještě nepokazili. V desátém zastavení vysvlékají Pána Ježíše ze šatů; on trpí za nestoudné se chování mládeže. Dávají

mu pítí hořký nápoj; on trpí, poněvadž mládež po hospodách vysedává, hýří a se opijí. K tomu není krásné mládí, abychom ho zneužili a poskvrnili, ale abychom se k budoucímu povolání náležitě připravili svědomitým plněním povinností, prací, zbožným životem a sebezapíráním. Kdo je v nebezpečí hříchu, necht' popatří na zblácovaného a zkrváceného Spasitele, a chuť k hříchu mu zajde.

Zastavení jedenácté je zastavením nemocných. V tomto zastavení přibíjejí Pána Ježíše na kříž. Představte si, jaké hrozné bolesti Pán Ježíš trpí. Když se někdo jehlou píchne, už to bolí; jak pak, když velké hřeby údy proniknou! Už i sama poloha s napjatým a visícím tělem a roztaženými údy byla nesmírně bolestná. Nemocný člověk též mnoho trpí, že to někdy ani k vydržení není. Necht' jenom popatří v duchu na jedenácté zastavení a přirovná své bolesti s bolestmi Pána Ježíše: Pán Ježíš trpěl ještě více, trpěl nevinně, trpěl za hříšníky nevděčně. Tak tvrdého lůžka žádný nemocný nemá, jako on měl. Nemocnému nikdo, ani sebe větší nepřítel, neztrpčuje poslední hodiny, jako Pánu Ježíši židé ztrpčovali. Proto, milí křesťané, když na vás nemoc přijde, uchylte se k zastavení jedenáctému a učte se trpělivosti.

Zastavení dvanácté je zastavením kněží. Kněze by rádi ti nevěřící lidé ukřižovali, kněz je jim trnem v oku, jeho nejvíce pomlouvají a na cti mu utrhají, jako velekněží a zákonníci Kristu. Pánu na kříži, jeho nejvíce pronásledují a osočují. A přece je kněz zástupcem Kristovým, on jeho krvavou obětí na kříži nekrvavým způsobem při mši svaté obnovuje, za lid se modlí, jež ve zpovědnici

s Bohem smíruje, za něj se duševně i hmotně obětuje. To dvanácté zastavení je útěchou pro každého kněze, když jej svět křížuje. Milí křesťané, važte si kněží, milujte je a modlete se za ně.

Třinácté zastavení je zastavením vdov a sirotek. Vidíme na něm Matičku Boží opuštěnou, zarmoucenou, ztrátu Syna oplakávající. To nejmilejší jí vzali. Nemá rodičů, nemá ženicha, nemá dítěte. Je sama, je odkázána na cizí lidi. Na štěstí se jí ujal sv. Jan a vzal k sobě. Vy, zarmoucené vdovy, a vy, opuštění sirotci, navštivte třinácté zastavení, navštivte bolestnou Matičku Boží a potěšte se s ní. Ona vám budiž společnicí, přítelkyní, matkou a těšitelkou.

Čtrnácté zastavení je zastavením pro všechny. Všichni tam budeme položeni, kam Krista Pána položili, totiž do hrobu. Hrobu se člověk štítí, ale proč? Hrob je branou do života věčného, do slávy nebeské, hrob je odpočinkem po klopotném životě, vysvobozením z trápení a pokušení, schránkou našich ostatků, jež v soudný den budou vzkříšeny. Žádná bolest netrvá věčně kromě muk zatracenců; na bolest následuje radost, zrovna jako po dešti zase svítí slunce; po velkém pátku — našem to životě — a po bílé sobotě — odpočinku v hrobě — následuje vzkříšení a věčné velikonoce, věčné alleluja. Trpme tedy, bojujme, pracujme, abychom koruny věčné dosáhli, v níž každá slza bude se stkvítí jako perla a diamant.

Tak jsem vás, milí čtenáři, všechny podělil. Vezměte si každý svoje zastavení domů a rozjímajte o něm. Modlete se rádi křížovou cestu: křížová cesta vede do nebe.

Božské Srdce Pána Ježíše pramen blaženosti.

(Část další.)

Chceš-li se denně modlit? Miluješ Boha. Chceš-li každou neděli a svátek jít na mši sv.? Miluješ Boha. Chceš-li ve svých představených vidět zástupce Boží a jejich vůli jako vůli Boží se podrobovat? Miluješ Boha. Chceš-li bližního jako sebe milovat, nepřítelům odpouštět a za ně se modlit? Miluješ Boha. Chceš-li svůdnými náklonnostmi těla a duše ve vůli své pohrdat a proti nim bojovat? Miluješ Boha. Chceš-li zachovávat od církve předepsané posty. Miluješ Boha. Abych všechno zkrátka řekl: Chceš-li přikázání Boží, přikázání sv. církve a povinnosti svého stavu věrně plnit? Odpovíš-li vždycky »ano«, a slovu svému dostojíš, miluješ Boha, platíš poctivě co jsi Bohu povinen, jsi spravedlivý vůči Pánu Bohu.

Tato láska, jež stačí každému dobrému křesťanu, nestačí však ctiteli božského Srdce Páně. Znáje lásku tohoto Srdce, chce milovat Pána Boha co nejvíce, chce po »spravedlnosti vůči Pánu Bohu lačnět a žíznit. Snad je to možné pouze řeholníkům, kteří zvolili si stav dokonalosti křesťanské? Ti jsou povinni k tomu závazkem svého stavu. Ale možné je to všem. I ve světě může být člověk dokonalý, a kdo je pravým ctitelům božského Srdce Páně, ten bude v každém stavu snažit se dospět na vznešený vrchol dokonalosti křesťanské, P. Adolf Doss, kněz Tovaryšstva Ježíšova mluvil jednou o duchovních záležitostech s mužem, jenž byl sazečem v knihtiskárně. Co tak spolu hovoří, otázka se najednou kněz: »Přál byste se stát svatým?« Mladý sazeč byl na rozpacích, co odpovědět. »Není to tak těžké«, pokračoval kněz dále, »jen jestli chcete.« — »Ale jak to mám učinit?« »Docela jednoduše; jste sazečem v kni-

tiskárně, není-li pravda? Kolik set písmen vysadíte za jeden den? Kdybyste si navykl každé písmeno sázeti z lásky k Pánu Bohu, kolikrát vzbudil byste ctnost lásky za den, zatím co byste v tomtéž čase vykonal svoji práci.« Sazeč pohodil hlavou na znamení, že to těžko přijde, ale přece slibil, že to zkusí. Za několik týdnů setkal se opět onen kněz s mladým sazečem, anizby právě myslel na poslední rozmluvu. »Jde to, velmi dobře to jde«, pravil sazeč »a je mi to čím dále lehčí.« »A co pak?« tázal se kněz. »Ukázal jste mi, jak se může člověk stát svatým«, odpověděl sazeč, »zkusil jsem to po tu dobu a jde to docela dobře.«

Při každé práci není tak snadné vzbuzovat tak často dobrý úmysl, jako při sazečství, poněvadž při práci, při niž méně rozhoduje cvik, třeba větší pozornosti. To však může učiniti každý: při ranní modlitbě učiniti úmysl, že práce celého dne konati bude z lásky k Pánu Bohu a úmysl tento aspoň před každou větší prací obnovovat. Tak se promění práce celého dne v modlitbu.

Jako nestačí ctiteli božského Srdce Páně modlitba povinná, ale dobrým úmyslem všechno si promění v modlitbu, tak mu ani nestačí návštěva Spasitele pouze ve dni nedělní a sváteční. Jestli mu to dovolí povinnosti jeho stavu, zajde si i ve všední den ke trůnu Božímu na zemi k nejsvětější oběti mše sv. A když mu to není možné, aspoň myslí zalétá v ranní čas ke stupňům oltáře, by i on patřil k těm, kteří s knězem obětuji neskončenou obět nebeskému Otci. Nezapomene na opuštěného Krista Pána ani přes den. Tíží-li ho kříž, vzpomene si, že v kostele ve svatostánku je božské Srdce,

kteří o jeho bolesti ví a s ním cítí, hrozí-li mu pokušení, ví, že ve svato-
stánku je božské Srdce jeho Spasitele,
do něhož aspoň touhou může duši svoji
ukrýti. Celý týden promění si v den
nedělní, neboť srdcem svým je u Krista
Pána v chrámě.

Rok nebo měsíce býti bez svatě
zpovědi a sv. přijímání bylo by pro
cititele božského Srdce Páně největší
trýzní. Zná jeho lásku, ví, že nikdo
s ním tak dobře nesmyslí a nemá tolik
prostředků k jeho blaženosti, jako božské
Srdce Páně; proč by nepřivítal do duše
svě Krista Pána aspoň každý měsíc a
možno-li i každý týden? Cititel božského
Srdce Páně nemyslí jen na sebe, ale
také na jiné. Poněvadž miluje Pána
Ježíše, touží, by byl ode všech lidí poznán
a milován, obzvláště, by bylo poznáno a
milováno jeho božské Srdce. Proto se
modlí často za rozšíření úcty k bož-
skému Srdci Páně, za obrácení hříšníků,
za blahodárné působení kněží apoštol-
ských, za vítězství sv. církve, za obrá-
cení odpadlíků a rozkolníků, obzvláště
našich slovanských bratří na východě.
Zároveň svoje práce a bolesti obětuje
na tento úmysl, aby modlitby jeho byly
tím účinnější.

Táže se ještě milý čtenáři, jak je
ti možno lačněti a žízni po spra-
vedlnosti? Abys se však nezalekl, že
je to těžké, povím ti zajímavý příběh
o dvou bratřích. V července r. 1564 šli
z Polska dva bratři z velmi vznešené
rodiny šlechtické na studie do Vídně.
Starší jmenoval se Pavel a mladší Stani-
slav. Ve Vídni chodili do škol jesuitských
a zprvu také bydleli v ústavu jimi řízeném.
Po roce byl ústav tento zrušen a oba
hledali soukromý byt. Hledal vlastně
pouze starší bratr Pavel. Mladý šlechtic,
peněz dosti, velké město, veselá společ-
nost, zkrátka Pavla těšil svět. Proto
vyhledal si byt v nejživější části města

vším pohodlím opatřený, nic nedbaje,
že pánem jeho je zuřivý luterán. Na
novém bytě začal veselý život, přicházeli
přátelé, slavnost stihala slavnost.

Jen s těžkým srdcem šel Stanislav
na nový byt. Nechtěl odporovati bratru,
poněvadž byl starší. Smýšlel však docela
jinak, nežli on, srdce mělo jiné touhy.
Každého rána spěchal do kostela jesuit-
ského. Skrývá se za pilířem a tvář
maje zastiřenu rukama, vroucně se mo-
dlíval. Věděl dobře u koho je zde, jaké
poklady má v božském Srdci Páně na
oltáři. Po těchto pokladech lačnělo a
žízňelo jeho srdce. Nebylo-li času na
delší modlitbu, zašel si aspoň na několik
minut několikráte za den do kostela.
V neděli a svátky měl volnost, pobyl
si tedy v kostele podle přání svého
srdce. Byl přítomen až 7 mším sv. Zpo-
vídal se každý týden a každou neděli
přistupoval k sv. přijímání. Celkem znal
ve Vídni jen dvě cesty: do kostela a
do školy. Téhož roku v zimě Stanislav
těžce onemocněl. Pán domu by ho raději
dal na ulici vyhodit, nežli by dovořil,
by katolický kněz přišel do jeho domu
s nejsv. Svátostí oltářní. Po ničem však
víc netoužilo jeho srdce, jako po svém
Příteli ve svatostánku. Je po půl noci.
Stanislav se náhle na posteli zvedne,
dotkne se svého učitele, jenž bdí u jeho
postele, a jasným, ale chvějícím se hlasem
dí: »Poklekněte, tam přichází sv. Barbora
se dvěma anděly, kteří přinášejí sv.
přijímání. A vskutku přichází sv. Barbora
doprovázena dvěma anděly, z nichž jeden
nese nejsv. Svátost. Stanislav poklekne,
bije se třikrát v prsa, říká slova:
»Pane nejsem hoden«, otevře
ústa a s nevýslovnou radostí přijímá
z rukou andělových svého Boha. Nemoc
se stále zhoršovala. V oné noci, kterou
všichni měli za jeho poslední, stane na-
jednou u postele blahosl. Panna Maria
s Jezulákem, položila mu je na lůžko

by je mohl vzít na ruce a Srdce Ježíšsko přitisknouti k srdci svému. Po chvíli mu bl. Panna Maria opět Jezulátko vzala. R. 1568 vidíme Stanislava v Římě a sice v noviciátě (t. j. doba, v níž se v řádě připravují na sliby) Tovaryšstva Ježíšova. Bl. Panna Maria, když se mu ve Vídni v jeho nemoci zjevila, dala mu rozkaz vstoupiti do tohoto řádu. Je večer dne 14. srpna. Stanislav opět leží na posteli na smrt nemocen. Okolo lůžka stojí neb klečí spolunovicové, všichni slzy v očích. Jen Stanislavova tvář září zbožnou veselostí. Očekává nyní naposled na tomto světě ono Srdce jež nadevšecko miluje a po němž vždycky toužil. Kněz přichází s nejsv. Svátostí. Sotva jej Stanislav spatří, oči mu zazáří, celá tvář se promění, žádný z přítomných již se nemůže slz udržeti. Brzy po půl noci podal představený Stanislavovi do ruky kříž a počal mu předříkávat hodinky za umírající. Stanislav říká za ním. Když je hotov, sklání se hlava jeho k ukřižovanému Spasiteli libá rány na rukou a nohou, libá ránu jeho božského Srdce . . . Když jitřenka počíná se na obloze rdít, vítá ho toto božské

Srdce v království nebeském, otvírá mu své neskončené poklady, by jich požíval na věky: »Blahoslaveni, kteříž lačnější a žíznější po spravedlnosti, nebo oni nasyceni budou.

A Pavel? Nasytil ho svět? Mladší jeho bratr sv. Stanislav vyprosil mu v nebi milost, by se neklamal, nýbrž aby zmoudřel. Vidíme ho brzy po jeho smrti, kterak v zátiší venkovském na svém statku v Polsku vede se svou matkou život podobný spíše řeholnímu nežli šlechtickému. A nezměnil se ani po smrti své matky. Po krátkém spánku na holé zemi nebo na tvrdém slámníku vstává, modlí se, rozjímá o Kristu Pánu, jde z rána do chrámu Páně, sám přisluhuje při několika mších sv. Často přistupuje ku sv. svátostem, všechny své práce koná z lásky k Pánu Bohu, bolesti obětuje božskému Srdci Páně, duše jeho má jen jednu touhu, by co nejvíce množila se sláva na výsostech Bohu a pokoj duši jeho. Je šťasten, nevýslovně šťasten, vždyť splňují se na něm slova Krista Pána: »Blahoslaveni, kteří lačnější a žíznější po spravedlnosti, neboť oni nasyceni budou.« (P. d.)

Dokonáno!

Mrak černý vzpjal se v širém na obzoru
a zem se ztměla rájem chmur a stínů;
ret slunce zkrvavělý žehnul horu,
než západ skryl jej v šerém rakve klínu.

A jako příboj vln se žene s jekem
a zoufale v bok bije šedé skály,
sten větrů žalný s běsů divým vztekem
se z dálky temné ve kraj pustý valí.

Jen časem úsvit hvězdy bleskotavý
se z mraků dere šedých, na zem padá
to jako lávy uhel temnožhavý,
jež sopka hodí z nitra v noční lada.

A tam, kde temeno se hory bělá
jak na hřbitově z prachu lebka holá,
kříž k nebi plane s tíží těla,
jež v smrti boji leskném sténá, volá...

A kolem ztichá vše a svět je němý,
hrůz tajem všecko kol je obetkáno,
kdy jako orkán chvěje celou zemí
to slovo velké, svaté: „Dokonáno!“

Apoštolát mužů i žen.

Upravil O. G.

Býti apoštolem znamená asi tolik, jako znáti a milovati našeho Spasitele v jiných. Milujeme-li opravdově Boha, pak jest nemožno jednati jinak. Takový apoštolát nebyl znám před Ježíšem Kristem. Židé obávali se více Boha svého, než ho milovali a proto také se nestarali dále, aby milován byl od jiných národů. Řekové se pokládali za národ vznešenější než byli ostatní národové a byli tedy daleci toho, aby jim sdělovali svoje vzdělání rozumové, neuvažovali o nich, nýbrž sblížili na ně s útrpností s výše své a posmívali se jejich nevzdělanosti. Římané a ostatní lidé učení také mnoho nepečovali o vzdělanost cizích národů.

Apoštolát, apoštolský duch, t. j. snaha, jež působí, aby poznána a milována byla věda, již se zabýváme, objevila se na světě teprve s křesťanstvím, působením Ježíše Krista a Ducha sv., jež apoštoly své uzpůsobil. Jest to láska k Bohu a bližnímu, jež jest vzpružinou apoštolátu. Právý křesťan, protože miluje Boha, chce také rozšiřovati slávu Jeho, získati mu přívržence, a protože miluje bližního jako sebe sama, vynasnaží se, aby mu byl nápomocen v posvěcení, a spáse duše jeho.

Když Ježíš Kristus založil církev svou, dal apoštolům svým úřad učitelský i kněžský, avšak on při tom nezapomněl na prosté vojiny ve vojstě apoštolském a nemá tudíž nikdo práva opětovati slova Kaina: »Což jsem já strážcem bratra svého?«

Kdybychom milovali Boha nade vše, nebylo by možno dívati se bez urážky na všeliká příkoří, jež se mu činí v okolí našem. A kdybychom milovali svého bližního, úzkostí by se svíralo srdce naše

nad trvalým zatracením, kamž hříchy jeho mu cestu připravují. Sv. Vincenc z Pauly říkával: »To, co pravím kněžím, to mluvím také těm, kteří jimi nejsou, platí to jednoduše všem bratrům našim. Ne, drazí bratři, nedomnívejte se, jelikož není Vám svěřen úřad kazatelský, že prosti jste oněch povinností, jež připadají nám, pracujícím na spáse duší, vždyť vy můžete totéž činiti po svém způsobu možná lépe než vlastním kazáním a k tomu s menším nebezpečím. Co se týče vás, jste k tomu zavázáni, protože jste údý téhož těla s námi.« Kardinal Ferrata řekl jiného dne k tlupě mužů katolíků: »Nedostačuje přesně vzato vyplnění povinností jednotlivého člověka. Vytrvalý a neúmorný apoštolát tvoří značnou část vaší denní práce. Pozorujte apoštolát z jiné strany, jenž ničí duše a jim rve víru i mravy, a uvidíte, že tu třeba naproti postavití pravý apoštolát, apoštolát, jež usiluje o slávu Boží a spásu duší lidských. Tento apoštolát není výhradně údělem kněží, neboť žádný křesťan není z něho vyloučen. Spása bratři našich v Ježíši Kristu volá k nám všem. A také v prvních dobách církve katolické vidíme záblesky činnosti apoštolské: zářilať ona z každého věřícího jako žár světelný a láskyplný, a úspěch duší vzrůstal ze dne do dne, každý se jí věnoval s klidnou avšak neúnavnou oddaností.«

Drazí čtenáři »Školy B. S. P.« buďte apoštoly v duchu Ježíše. Církev sv. vždy přála apoštolátu nekneží. Učennici Páně často dovolávali se pomoci svých pokřtěných, aby rozmnožili takto působení jejich. Spisy sv. Pavla a Skutky apoštolské často činí zmínku o zbožných ženách a jiných křesťanech, kteří známi jsou jako zdatní a velmi vážení pracovníci apoštolů.

Dějiny sv. mučovníků, na příklad sv. Cecilie a sv. Šebestiana ukazují nám nadšení a horlivost křesťanů, vždy připravených prolévat krev svou a vždy planoucích spasiti duše na úkor svého života. Křesťanské skutky středního věku: vykupování zajatců, zakládání nemocnic, škol, kolleji, universit, vše to učiněno jest pro bližního z lásky a milosrdenství lidí nekneží. A bylo-li někdy během věků bráněno knězi ve výkonu nějakém zlo-myslností nepřátel Božích, tu možno spatřiti, jak vystupují z lůna davu katolického lidu neohrožení apoštolové, hotovi učiniti vše, podstoupiti každé nebezpečí. Kolik krásných stran nalezneme v dějinách církevních, na nichž popisují se hrdinné činy křesťanů každého věku, každého pohlaví, za různých okolností, když nastala náboženská pronásledování v Anglii, Žaponsku, ve Francii! A obzvláště tehdy, když rozpoutal se kulturní boj v Německu a železný muž, Bismarck, dal biskupy uvrhnouti do vězení a kněze posílal do vyhnanství, tehdy právě rozvinul se duch laiků na nejvyšší bod krásy a laické proniknutí duchem letnic, bránili v parlamentech, slovem i tiskem, jako praví apoštolové, neústupná práva církve své.

Za našich dnů, v podvečer velikých převratů, jest na čase vyslati novou výzvu apoštolátu prostých věřících. Katolíci, chopte se zbrani! Chutě k dílu pro Krista a jeho nevěstu, církev svatou! Teď není kdy vesele, změkčile se baviti, když církev trpí. Nedávno pozývali mladé děvče, aby účastnila se zábavy světské, hodně veselé. Ona však prostě odvětila s přízvukem, jenž nepřipouštěl odporu: „Nemožno mi baviti se a tančiti, když církev trpí a truchlí. Bylo by záhodno, započítati s životem apoštolským v naší mládeži, jež tolik dychtívá jest zábav, vždyť jest to jakýsi nový druh zábav: zasvětit se věcem, dílu křesťanskému a sociálnímu, darovati lidem vlastní já, býti apoštolem jedním slovem.

Pane, co chceš, abych činil? říkáva l sv. Pavel. Ach, dosti jest toho, co činiti by měl každý dle možnosti v mezích svých povinností.

Prvním apoštolátem jest křesťanská výchova dětí a mládeže. Rodiče a učitelové křesťanských škol, buďte apoštoly ve výchově dětí krvi Kristovou vykoupěných. Vychovejte tyto duše tak dražencé v bázi Boží a pro nebe! Ježíš Kristus pravil: „Nechte malíčkých ke mně přijíti, neboť jejich jest království Boží.“

Jiným velkým apoštolátem za našich dnů jest zakládání spolků Panny Marie mezi naší mládeží. V zemích německých je 23.000 takových spolků, jež tvoří značný šik uspořádaný k boji, vždy připravený vykročiti v boj pod velením církevních vůdcův.

Jinou starostí katolického křesťana má býti tisk katolický. Sektářský tisk, jenž otravuje lidstvo, jest pevně zřízen; bylo by třeba apoštolského tisku, jenž nestrachuje se hájiti zásady víry naší a jenž podporoval by zájmy i díla církve sv. Tisk se musí státi apoštolem! Rozšiřujte tedy uveřejněné články náboženské a křesťanské! Dovolte, aby vstoupil ve vaše obydlí apoštol v podobě časopisu. A rozšiřující takto dobrý tisk, stáváte se apoštoly slova Božího právě tiskem. Ó, jak málo peněz se obětuje na podporu apoštolského tisku! Kdyby tak naši katolíci pochopili význam katolického tisku, a kdyby vydali aspoň čtvrtou část toho, co vydají na zbytečné věci, na katolický tisk, byly by za krátko panny celé země. Neboť v tom jest právě kus práce vznítiti oheň, jelikož snazší věci jest zabrániti, aby nepřítel ohně nevzněcoval.

K dílu tedy pro apoštolát, věnujme rádi dílu tomu nejen peníze, nýbrž i čas a srdce své, aby vzkvetlo horlivostí apoštolskou království, v němž by vládlo božské Srdce Ježíše Krista.

Co získá a co ztratí odpadlík od církve katolické?

(Část další.)

V očích Božích jest cizoložství hrozným hříchem. „Nezicizoložíš“ zakazuje Bůh v desateru a Kristus Pán vysvětluje toto přikázání řka: »Kdo by ženu svou propustil a jinou pojal, cizoloží.« Luther si hraje na Boha a dovoluje, co starý Bůh v Písmě sv. zakazoval; dovoluje si bráti druhou ženu, jakož to dovolil Filipu vévodovi Hessenskému. Co dále rád v tomto ohledu, nedá se ani tuto psáti! Ač mnohoženství Bůh zakazuje, praví Luther: »Doznávám, že nemohu nikomu zapovídati jestliže chce pojmouti několik žen.« To už věru zavání turkovinou!

Bůh vzal v ochranu majetek člověka a zapovídá krádež. Ale Luther dovolil knížatům německým po zmařeném povstání selském, aby »sedláky jako psy zabijeli a jejich statky pobrali.« »Kdo jest v tom líný ať nemá požehnání!« A to také knížata světská tehdy s velikou ochotou vykonala. Ubozí svedení sedláci řídíce se učením Lutrovým, »že nemá býti mezi křesťany vrchnosti, nýbrž že každý jest spolu druhého poddaným,« vzbouřili se proti svým knížatům. A když byli poraženi, tu Luther, dříve jejich učitel, je zradil a na pospasy vítězům vydal. Velice slechetné jednání! Taktéž dovolil bráti statky církevní bez rozdílu; tím ovšem přilákal mnohé lupu lačné panovnické, že k němu se přidali a podané své k novému vyznání násilím a tresty donutili. Tak se šířilo nové, čisté evangelium!

Kristus Pán učí, že máme přijímati Jeho nejsv. Tělo a Krev, abychom měli

život v sobě řka: »Nebudete-li jisti těla Syna člověka a nebudete-li píti jeho krve, nebudete mít v sobě života.« (Jan 6, 54) Ale ani tu Luther nechce se podrobiti a učí jinak řka: »Kristus neporučil, aby každý přijímati musil svátost; proto můžeme netoliko jednu podstatu postrádati, nýbrž i obou.« Sváté přijímání, toto nejužší spojení duše naší s Kristem Ježíšem, není mu ničím, ovšem proto, že neměl pravé víry v přítomnost Páně v nejsv. Svátosti oltářní. Zdrželi jsme se poněkud déle při tomto učení mravů podle vyznání Lutherova, aby laskaví čtenářové porovnali je s učením v církvi naší a poznali kde je pravda. Ovšem pohodlné to u protestantů je, to se musí říci; žádný půst, žádná újma, žádné sebezapírání a krocení zlých žádostí, žádné pokání, žádné zadostučinění, vůbec žádné dobré skutky, neboť to vše prý Kristus už za nás všecky učinil. A přece má se doufati ve spásu! Jelikož však svědomí přece není učením takovým upokojeno a se ozývá, tu konejší přívržence své Luther takto: »Znepokojuje-li tebe svědomí, tu nedbej toho! Potřebuješ jen večer pokleknouti a věřiti, že tvůj Spasitel za tebe zemřel a jest zase všechno dobře. Žádné zdrženlivosti nechci, což jest záslušnější než-li ustanovení římského řeholnictva.« Proto také pravil nedávno jistý pastor k ženě: »Dobré skutky jsou jak smetl — nemají ceny.«

Ejhle, jak pohodlné to učení, pro lenochy, kteří by také rádi lacino a bez práce do nebe přišli. Se všim, co je

trochu obtížnější pryč, — zpověď pryč, půsty pryč, svátosti až na dvě pryč, modlitbu pryč, pokání a skutky kající pryč, jen věť a při tom dělej co chceš — spasen budeš. Učení takové jest velmi libezné a lákavé pro život, zejména pro ty, kteří říkají — vždyť člověk žije jen jednou — tedy ať všeho užije, i toho, co Bůh zapovídá! Ale nejsou všechny duše stejné.

Jest Bohu díky ještě dosti takých, kteří také na smrt myslí, a jestliže učení protestantské pro život jest lehké a libezné, tu se ptají, zdali pak jest takové i po smrti. Říká se, po protestantsku jest dobře žítí, ale zdali pak jest dobře tak umíratí? Jestliže odpadlík pro život svůj lehkomyšlný získal něco v protestantismu, zdali získá i ve smrti? Uvažme jen toto: Smrt jest ozvěnou života. Okamžik smrti jest tak vážný, že vše světské mizí, tu jen svědomí přichází zase ku platnosti, a co říká svědomí odpadlíka v hodince smrti? Není tomu dávno odpadla jistá paní od církve katolické ku protestantismu. Dokud byla silná a zdravá, tu se jí to velmi líbilo. »Žije se v tom protestantském vyznání lehčeji a veseleji než v tom katolickém«, tak často si říkala. Ale když na ni přikročila nemoc, a už i smrt jí hrozila, tu cítila přece jen nepokoj v srdci. Přišli k ní s biblí a těšili ji slovy biblickými, mluvili jí o víře, ale to vše jí nedovedlo upokojiti. Strach svědomí rostl až v úzkost. Tu konečně poslala si tajně pro katolického faráře, složila zase znovu vyznání víry katolické, vrátila se do lůna církve a kajicně přijala sv. svátosti a očekávala klidně a s oddaností, až ji Pán Bůh povolá. Druhého dne přišel k ní pastor a vyčítal jí, proč odpadla od »čistého učení«. Ale paní odpověděla klidně: »Milý pane, vaše víra byla dobrá, dokud jsem na smrt nepomýšlela, ale pro smrtelnou postel jest ona přece jen tvrdou poduškou.«

Není zajisté vždy to lehčí také lepší, a to zejména ne v otázkách tak na nejvyšší důležité jako jsou otázky náboženské a otázky spásy vlastní duše. Což by byl někdo takovým bloudem a nepřítelem sama sebe, jenž by za hodinu slasti vydal v šanc sto let života a to schvalně, s rozvahou? Co bychom řekli člověku, jenž by chtěl se dostat na moře, usedl raději do stříhlé svízné a měkce vycpané lodice, kterou vlny sem tam pohazují, nežli do pevné, velké, byť i nepohodlné a tvrdé lodi? Kde bude jízda jeho bezpečnější? Neřekli bychom že jest bláznem, a že z būhdarma vydává život svůj v nebezpečí a kdyby utonul, řekli bychom: »Stalo se mu jak sám chtěl.« Kdo opouští loď církve katolické a sedá do lodičky vyšperkované a měkké vyznání cizího, jede nějaký čas pohodlně, ale ty konce! A přece má každému z lidí záležitosti na konci života. Jaký tento bude — taková bude i celá věčnost. Kristus Pán nepřišel nám zvěstovati jak pohodlně a blaže jiti máme na tomto světě, nýbrž jak bohubilě a kajicně se připravovati máme na život věčný. On nemluví o pohodlí, on mluví o práci, přemáhání sebe a utrpení. »Kdo chce býti mým učenníkem, vezmi kříž svůj na sebe a následuj mne.« Tak praví Pán Ježíš. Tedy kříž svůj máme nésti, kříž, jež nám sbily naše hříchy, kříž pokání, dobrých skutků. Kříž už sám sebou není nikomu milým, a jest přece potřebným ano nutným. A tento kříž nésti máme po celý život, a kráčet s ním po cestě drsné a kamenité. Tak tomu chce Spasitel když praví: »Úzká jest brána a temná jest cesta která vede k životu, a široká jest cesta která vede k záhubě.« A jaký by z toho mělo užitek lidstvo na světě již? Kde by byly ctnosti, které i pro štěstí pozemské potřebny jsou: milosrdenství, shovívavost, podporování, trpělivost, skromnost atd., které pro Boha

rádi konáme? Lenost by nastala ve všech věcech, neboť by nebylo vzpružení, poněvadž by nebylo naděje v odměnu, nebylo by jistoty, že se tak Bohu zalíbíme. Pak by konečně vedlo vyznání toto odpadlíka k duchovní smrti. Ejhle, milí čtenářové, z toho co jsme zde podotkli, to není ještě všecko, můžeme poznati jaký obchod udělá odpadlík, zamění-li učení svaté církve katolické s učením cizím, protestantským. Čeho získá? V celku

vzato ničeho. Ovšem záměna ta se mu bude zdáti výhodou, pokud jde o jeho lehkotážný život, pro nějž přece hledá někde ospravedlnění. Ale pravého upokojení svědomí svého pravého poznání, pravé radosti nenajde v odpadlictví svém, protože nenajde pravdu Boží. Jen pravda osvobodí nás. Za to však pohlédme dále a vizme, co ztratí katol. křesťan, odpadne-li od církve své. O tom přistě.

B. Hendl.

Věřím v Boha.

(Část další.)

„Svatou církev obecnou, svatých obcování.“

článku tomto předkládá se nám učení o církvi Páně a ustavičném spojení všech jejích údů mezi sebou. »Jděte do veškerého světa, učte Evangelium každé stvoření,« tak rozkázal Pán apoštolům svým. A tito poslušní jsouce slov jeho: »šli do veškerého světa, aby všem národům zvěstovali blahou zvěst, že se již přiblížilo království Boží.

Započali apoštolskou činnost svou v Jerusalemě, kde slavili také první svůj sněm církevní a první příkazy dávali ve jménu Božím a z vlastní moci jim od Krista Pána propůjčené. Z Jerusalema prošli celé Judsko a Samaří; a jelikož židé málo ochotnými se jevíli přijmouti na se sladké bříme Kristovy víry — odebrali se k pohanům, jichž země procestovali až na hranice tehdy známého světa. Kamkoli přišli, všude kázali Krista Ukřižovaného a učili jeho svatému učení, všude získávali věřící pro nauku svou, které pak křtili ve jménu Nejsv. Trojice, kterýmžto křtem je netoliko obmývali od hříchů, nýbrž i jako pevnou páskou připojovali ku svému počtu a svému společenství. Tak povstávaly obce věřících v Krista Ježíše, jimž dáno jméno obcí křesťanských. První taková obec založena byla, jak jsme již podotkli dříve, v samém Jerusalemě, kde na slavný den seslání Ducha svatého 3000 židů se pokřtiti dalo.

Když pak brzy po tom Petr a Jan u chrámu byli uzdravili chromého a lidu se proto divícímu kázali o Ježíši, v jehož jméně tento zázrak učinili, tu ze zástupu dalo se pokřtiti 5000 mužů, i připočtení jsou k obci čili shromáždění křesťanů.

Takové obce vznikaly i v jiných městech, kde svatí Apoštolové víru Kristovu hlásali. Tak v městě Samaří, Antiochii, Korintě, Thesalonice, Efesu, Římě a na mnohých jiných místech. Na všech těchto místech trvali nově obrácení »v učení apoštolském a ve sdílnosti lámání chleba (mše svatá) a na

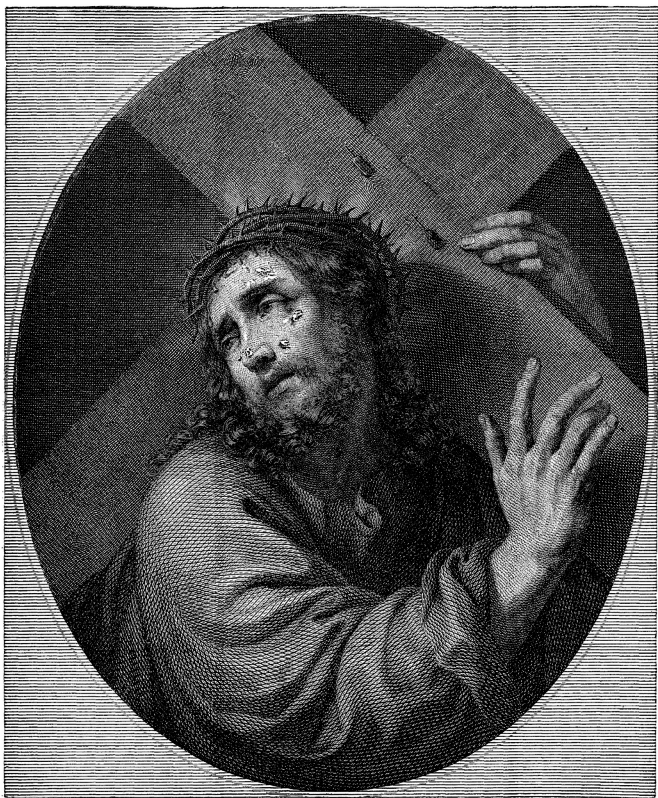
modlitbách«. Měli tedy všichni stejnou víru, již jim hlásali apoštolé, tutěž obět mše svaté a společnou modlitbu. A jaký krásný obraz v této sv. jednotě skytali vidíme z toho, co písmo svaté praví o obci křesťanské v Jerusalemě, která byla vzorem ostatních: »Všecko pak množství věřících bylo jedno srdce a jedna duše«. (Sk. Ap. 4. 32). Každá obec však musí mít také své představené, neboť bez toho by se rozpadla. I obce křesťanské hned od počátku takové měly, a sice byli to sv. Apoštolé sami, kteří je byli založili. Tak to dokazuje kniha skutků Apoštolských i všechny listy sv. Apoštolů v bibli zachované. Nebyliť toliko učitelé ve víře a rozdávající sv. svátostí, tedy kněžství, nýbrž i opravdu přednosty obcí křesťanských, kteří dávali nařízení, zákony, zaváděli dobré zvyky, špatné vymítajíce, hrozili tresty všem nepokojným a neposlušným, soudili je, ba i trestali a to vyloučením z obce a ze společnosti věřících. Obrátili-li se a činili pokání, přijímali potrestané zase do obce zpět. Již na prvním sněmu v Jerusalemě osvobodili apoštolé věřící křesťany od zákona obřizky, zapověděli jim však požívati krve a udušeného. Sv. Jan zapovídal jim obcování s bludaři (2. Jan 1. 10) Sv. Pavel dává ženám naučení a příkaz, jak se chovati mají k mužům a jak v kostele. On to byl, jenž z obce efezské vyloučil Hymoneje a Alexandra, jelikož v bezbožném životě ztratili víru. Podobně vyloučil z obce korintské jistého krvesmilníka. (1. Korint. 5. 5.) Tomutěž však zase dovoluje se vrátiti, jestliže se polepší a lítostí hřích svůj napraví.

Tak tedy se chovali apoštolé mezi věřícími jakožto řádní a právomocní jejich od Boha ustanovení přednostové a za takové byli také od věřících uznávání a ctění. Toho důkazem jest obec korintská, která se ve všem i trpkém mnohdy sv. ap. Pavlu vždy podrobovala. Tak tedy vykonávali apoštolé u věřících svůj trojí Kristem propůjčený úřad a sice: učitelský, kněžský i královský čili soudcovský.

Když však počet věřících a obcí křesťanských den ode dne vzrůstal, ustanovovali svatí apoštolé na místo sebe v jednotlivých obcích zástupce v úřadě, jak učitelském, tak i kněžském i pastýřském, jimž odevzdali úplnou právomoc, kterou sami měli. Volili k tomu muže ctnostmi proslulé a světili je na biskupy vzkládáním rukou svých a modlitbou. Na tyto tedy přešla moc apoštolská spolu s právem, jiné vhodné muže za nástupce své v úřadě biskupském ustanovovati a světit. Tak zachovávána byla přímá a nepřetržitá posloupnost biskupů se svatými apoštoly a skrze tyto i s Kristem Pánem.

Všecky tyto obce křesťanské, ač místem od sebe tak vzdálené, tvořily přece jeden celek a byly mezi sebou v úzkém spojení. Uznávalyť tutěž víru, přijímaly tytéž svátosti, měly tutěž jednu a nerozdlínnou obět mše sv. a byly poddány jedné nejvyšší viditelné hlavě sv. Petrovi, knížeti apoštolů. Tvořily tedy obce křesťanské, po celém světě rozptýlené, pevný a sevřený celek, jako velkou jednu rodinu, mající jednoho a téhož otce, jež jim byl dal sám Kristus Pán, sv. apoštola Petra. A tento svaz všech jednotlivých obcí křesťanských, obsahující v sobě všechny pravověrné křesťany, spojené mezi sebou skrze biskupy a i s těmito podřízené jedné nejvyšší hlavě jmenujeme Církev křesťanskou a pro její rozšířenost po celém světě a určení pro všechny národy, časy i místa, nazýváme ji katolickou, t. j. všeobecnou.

Je tedy církev katolická říše čili království Boží na světě, neboť založil ji Syn Boží, skrze ni zvěstuje své učení, udílí své svátosti a milosti, v ní se obětuje, v ní duše lidí k spáse přivádí. Je to království Kristovo duchovní, neboť Kristus zde vládne jako neviditelná hlava skrze viditelnou hlavu sv. apoštola

Petra a jeho řádného nástupce papeže římského, vládne nad dušemi nesmrtelnými ku cti Boží a jejich spáse časné i věčné. Tak vyjevilo se skrze církev Páně, co andělé v noci vánoční zpívali: «sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle». V církvi své dává Kristus a dávají jeho věřící dobré vůle Bohu

čest, jež mu náleží, a zase od Boha dostávají pokoj svědomí, spokojenost a štěstí tu i na věčnosti. Církev je proto největší dobroditelkou lidstva, neboť dává mu to, čeho nikterak jiným způsobem dosíci nemůže, milosti Boží, Kristem získané. —

Již v starém zákoně bylo předpovídané, že messiáš založí říši, která saháti bude od moře k moři a až ku končinám země (žalm 71), že založí říši, která říši Římskou pohltí. A Kristus sám často mluvil o království svém, o němž před Pilátem pravil: »království mé není s tohoto světa; tím ovšem neřekl, že by nebylo v tomto světě, nýbrž chtěl naznačiti, že jest nadpřirozené, nadzemské, duchovní. Proto své království nazýval také »království nebeské«, jelikož mělo býti takřka předsíní a branou věčného království na nebesích.

A toto království své na zemi, církev, připodobňoval Pán náš zhusta v řečích svých k poli, na němž roste pšenice a k oukol, k síti, do které rybáři chytají ryby dobré i špatné, k 10 pannám, z nichž 5 bylo moudrých a 5 bláznivých.

Z tohoto ze všeho vyplývá, že Kristus Pán chtěl založiti církev svou, království své, pro lidi na zemi, církev viditelnou, v níž jsou dobří i špatní údové.

A v této církvi ustanovil Pán apoštoly za své zástupce a to s plnou mocí, jakou měl. Jim přikázal a dal moc kázati a učiti, křtiti a pokřtěné spravovati a řídit, Petra pak ustanovil všem apoštolům i věřícím za viditelnou hlavu, neboť on byl tou skalou, na níž Kristus církev svou založil. Co tedy apoštolé v církvi zaváděli, nařizovali, to nečinili ze své vlastní vůle, nýbrž z vůle, nařízení a moci Syna Božího, jejich právomoc i právomoc těch, jimž ji odevzdali, biskupům, jest právomoc od Krista pocházející, božská. Dokud byl Kristus Pán na světě, tu sám byl hlavou, mistrem apoštolů, máje se však odebrati na nebesa, ustanovil za sebe Petra. I králové pozemští, chtějíce na čas opustiti zemi svou, ustanovují svého zástupce, aby řízení říše netrpělo škody. Kristus Pán i po svém na nebe vstoupení zůstal hlavou církve, neboť on řídí, působí, vládne v ní, ale je hlavou pro nás neviditelnou. Církev však nesestává z duchů neviditelných, nýbrž z lidí, kteří v těle viditelném na zemi žijí a kteří tvoříce nějaký spolek, celý svět objímajícím spolkem, církvi svaté, neboť by jinak ani obstáti nemohla. Vždyť přece dobře víme a uznáváme, že Bůh jako nejvyšší Pán řídí osudy i jednotlivců a přece nikomu nenapadne tvrditi, že by loď na moři mohla býti bez kormidelníka anebo vojsko v bitvě bez velitele, anebo nějaká říše a stát bez hlavy. Tak Kristus Pán řídí lodičku církve své skrze ruce vyvoleného svého kormidelníka, vede věřící do boje a k vítězství skrze svého zkušeného vůdce a rozšiřuje své království na zemi skrze viditelného svého zástupce Petra. Avšak Petr byl člověkem smrtelným a vykonav svůj úkol na zemi, odebral se na věčnost. Církev však neměla zemřít, neboť dle slov Kristových má trvati až na konec světa. Musila tedy i po Petrovi míti nějakou viditelnou hlavu. Proto dobře praví slavný Stolberg: »Moc Petrovi propůjčená, pástí totiž stádo Kristovo, nebyla se sv. Petrem ukřižována, právě tak jako nevymřelo velekněžství s Aaronem, který na hoře Hor pochován byl«. Osoba zemřela, moc však a důstojenství zůstalo.

(Pokračování.)

Blahoslavení milosrdní.

(Část další.)

7. Výstraha.

Když Schlostalerův Jiří krutě ztrýzněného černocho byl vazby zbavil, snažil se utišiti Plutona, jenž vztekle štěkal smýkaje při tom provazem. »Nepřibližuj se ke psu«, zvolal otrok na svého malého ochránce. »Roztrhal by tě na kusy; neboť nyní asi vidí proč jsi jej uvázal. Utec, i já dám se na útěk! A poslouchej, nejmoudřejší by bylo, kdybys šel se mnou. Zavedl bych tě na jisté místo, kdež bys v nejbližších dnech byl jistějším než v domě svého otce«.

Jiří ovšem ani slyšeti nechtěl o návrhu dáti se s otrokem senegalským na útěk.

»Řekni tedy svým rodičům, aby zítra v podvečer s tebou a tvou sestřičkou do přístavního města pospíšili; rád bych se ti odměnil za to, co jsi mi dobrého prokázal. Přál bych si, kdyby na tobě vyplnil se onen krásný výrok, jehož křesťané užívají: »Blahoslavení milosrdní«, — toliko nepochopuji, proč tak málo dle toho výroku jednají.« Po těchto slovích spěchal otrok k lesu. Děsně zuřil pes na provazu uvázaný, vida utíkajícího otroka. Chlapec se obával, aby se neutrhl, a dal se také na útěk. Šťastně doběhl ke stromům, kdež ho P. Benedikt se starým Pavlem starostlivě očekávali. »Podařilo se mi to!« zvolal, co sily měl. »Anděl Strážce mi pomohl.«

»Bohudík, že jsi se zase zdráv navrátil. Nyní však musíme domů, jen nikoliv podél Fouquierova obydlí; neboť nechtěl bych za žádnou cenu dnes v noci s ním ještě jednou se setkat. Však on brzy bude po tom pátrati, co znamená to ustavičné štěkání psů; poslyšte jen, jak pes u domu svého druhovi u cukrovny odpovídá.« Tak mluvil Pavel. A všichni tři spěchali oklikou k domovu.

Cestou vypravoval chlapec, jak se mu poštětilo osvoboditi otroka. »Vždyť již sta komárů se na tom ubožáku páslo a celé roje ho nad to obletovaly. Ti by ho jistě do rána k smrti umorili,« pravil Jiří. »Jak jen může býti někdo tak ukrutným? Věřte, P. Benedikte, že milý Bůh zlého Fouquiera a Emila strašně za to potrestá!«

»Musíme doufati, že se oba obrátí,« odvětil kapucín, »jinak by se na nich ovšem musilo vyplniti slovo Páně: Mírou, kterou jiným měříte, i vám bude odměněno. Neboť vskutku nic tak přísně netrestá Bůh jako zarytost a ukrutnost; a naopak nic neoblomí jeho spravedlnost spíše jako mírnost a milosrdenost. Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.«

»Ubohý černocho ježž jsem osvobodil, věděl také o tomto výroku Páně,« pravil Jiří, když již cesta počala stoupati na návrší, na němž stál příbytek Schlostalerův. »A pravil mi, že jest mu divno jak křesťané, ač ve výrok ten

věří, přec tak s otroky jednati mohou. Potom mne chtěl přemluvit, abych s ním utekl, neboť prý budu u něho ve větším bezpečí, než doma.«

»A to ti řekl ten člověk?« zvolal Pavel a zastavil se. »Je tedy přece pravda, co tušíme! Černoši zamýšlejí i zde vzpouru, a otrok nyní osvobozený, jest jedním ze spiklenců. Skoro toho lituji, že jsme ho pustili. Za odměnu ještě nás přepadne! Co ti toho více povídal?

»Ale Pluto stěkal tak strašně a smýkal provazem, tak že jsem se bál, aby se neutrhl. Tak jen z části jsem zaslechl, co mi ten ubožák dále povídal. Děkoval mi a pravil abych se psa varoval nyní a potom řekl — dobře, abych na to nezapomněl! — nechci-li s ním jít, tedy máme prý všichni, otec, matka. Anděla, všichni, zítra večer do města přehnouti.«

»Zítra večer! Hurá! Slyšel jste, P. Benedikte? Nyní však spěchejme domů! Jest svrchovaný čas, aby se o tom pan Schlostaler dověděl.«

Těmto slovům Pavlovým přisvědčil kapucín, a potom spíše skokem než krokem spěchali k domovu. Pod loubím našli Schlostalera, an je s napětím očekává. Jakmile uslyšel, že jeho syn proti vůli sousedově otroka osvobodil, potřásl nespokojeně hlavou a pravil: »P. Benedikte, toho jste neměl dovoliti! Jak velmi ukrutnost Fouquierovu zavrhuji, právě tak čelí proti mým zásadám míchat se v záležitosti svého souseda. To bude mít zlé následky, jak se obávám. Nyní musím hned zítra časně ráno Fouquiera navštívit a jeho hněv tím potlačit, že mu dvojnásobnou cenu nabídnu za uprchlého otroka. Ale varuj se budoucně něčím Fouquierovu zlobu vzněcovati!

»Tatínku, kdybys býval ty uviděl ta rozervaná záda otrokova a tisíce komárů, kteří jej trýznili, jistě bys byl sám ubožáka zbavil pout,« hájil se Jiří.

»Pane Schlostalere, musím v tomto případě s vaším synem souhlasiti,« přispěl P. Benedikt chlapci ku pomoci. »V takovém případě ukrutnosti má každý člověk netoliko právo, nýbrž i povinnost, míchat se do cizích záležitostí, jen když může tomu zlu zabrániti. Vždyť černochoy váže vzhledem k nám příkazání lásky k bližnímu. Máme je milovati jako sami sebe, jako bratry a údy Ježíše Krista. ‚Blahoslavení milosrdní‘, pravil náš Pán. Uvalte tedy u Fouquiera všechnu vinu na starého P. Benedikta; neboť s mým svolením osvobodil váš hoch toho ubožáka. Býval bych to sám učinil, kdyby tam nebylo toho zlého psa, jenž otroka hlídal. Jen Jiří, psovi známý, mohl to podniknouti, a vy byste měl svého šlechtěného syna za tu odvahu a soucit spíše pochváliti než se s ním vaditi.«

»Počkejte, P. Benedikte, uznávám jeho dobré srdce i statečnost s radostí. I vám musím dáti za pravdu se stanoviska křesťanského. To však nevádí, že mně, nejbližšímu sousedu Fouquierovu, ta věc zůstává nemilou. ‚Blahoslavení milosrdní‘, to je zcela dobré a správné; ale ‚Žij v míru se svým sousedem‘ jest též pěkný výrok. Než stojíme příliš dlouho zde pod loubím; matka jest doma a čeká napjatě návrat Jiřího.«

»Ještě okamžik, pane,« pravil starý dohlížitel. »Milosrdný skutek černochohu prokázaný nezůstal bez odměny. Otrok totiž z vděčnosti dal Jirimu výstrahu, která se týká životů všech nás.« A Pavel sdělil Schlostalerovi radu otroka senegalského.

Osadník nemálo se ulekl. Tázal se bedlivě syna na každé slovo černochovo, musil však konečně uznati, že třeba jest následující noci očekávati začátek vzpoury. Co si měl počítí? Porada byla krátká. Mluvalo se o tom a onom, konečně však uzavřeno, aby ještě této noci byly cennější předměty sebrány, svázány

a zítřejšího dne po službách Božích, aby paní, děti a zavazadla v průvodu několika spolehlivých sluhů do města byly poslány. Pavel chtěl přemluvit svého pána, aby sám doprovodil svou paní do města, Schlostaler však odvětil: »Nikoliv, zůstanu zde na stráži. Opustím-li dům, jistě padne v záhubu; zůstanu-li, troufám si jej zachrániti. Myslím, že i sousedům mohu býti užitečný. Všichni se musíme ozbrojiti; nutno ještě této noci posla do města poslati, aby nám velitel oddíl vojska na pomoc poslal. Uvidí-li otroci, že jsme na odpor připraveni, neodváží se ani jednoho útoku. Tak to bude nejlépe! Rychle Pavle! Ihned musíme dáti sousedům výstrahu! Dej koně osedlati, já zatím rychle napíši veliteli psaní, aby s ním Jan mohl ještě dnes v noci do města zajeti. Opatrně zítra dopraviš po službách Božích mou paní s dětmi v bezpečí, a naši sousedé mohou podobně učiniti, uznají-li to za vhodné. Tak se může nebezpečí aspoň z části zmenšiti; díky výstraze, již tvůj milosrdný skutek z úst otrokových vynutil. Přece to bylo správné, Jiří, že jsi se dal křesťanským soucitem pohnouti a že ubožáka jsi mučeníctví zbavil.«

To domluviv otevřel Schlostaler dveře, jež z loubí do domu vedly, a vstoupil do světnice: »Zde ti vedu našeho Jiřího,« pravil své paní, která modlíc se růženec chodila sem a tam. »Byl hodný. Vykonal skutek milosrdný, a zdá se, že jeho dobrý plod zakusíme všichni.« Potom vykládal rychle příběh a končil slovy: »Nemusíš býti úzkostliva, milá Marie. Do zítřejšího večera máme času dosti. Přece však udělaš dobře, když ještě dnešní noci uvedeš do pořádku zavazadla; neboť jest velmi pravděpodobno, že bu-

deme nucení na delší dobu s domem tímto se rozloučiti.«

»Maminko, já vám pomohu, tatínek zatím napíše list veliteli,« pravil Jiří. Paní Schlostalerová neztratila rozvahy. Bez všelikého pláče a nářku dala se do chystání nejnnutnějšího oděvu a prádla, též ze skříní a příhrad vyndávala, na stůl kladla, aby vše řádně vložiti mohla do beden, jež služebné zatím s půdy snášely. Avšak dříve, než vlastní práci začít mohla, přišel Pavel a oznamoval, že jezdec do přístavního města jest připraven, a jemu v patách následoval Jan se zprávou: »Pane, mně se zdá, že u Fouquiera hoří!

Všichni chvátili k oknu. A skutečně bylo viděti směrem k sousedovu příbytku mihati se podezřelou zář, která se rychle rozmáhala. Nyní vyšly plameny, ozařující červeným světlem okolní stromy.

»Milé nebe!« zvolal zděšeně Schlostaler, »to jest asi pomsta toho otroka, ježž jsi osvobodil, Jiří! Musíme sousedovi pomoci! Hned vzbudte všechny otroky. Já sám pospiším s nimi hasit. Ty, Pavle, zůstaneš zde k ochraně domu a domácích. Vy, P. Benedikte, račte býti laskavě společníkem mé paní a dětem.«

»Paní Schlostalerová mi promine. Má přítomnost u Fouquiera bude nutnější,« pravil kapucín.

»A já smím také, tatínku!« zvolal Jiří. Schlostaler odvětil: »Pod tou podmínkou, že budeš stále po mém boku.« Potom podal Janovi psaní a pravil: »Nyní jest tím nutnější, abys je veliteli co nejdříve odevzdal. Jest svrchovaný čas, aby nám pomoc přišla. Kdož ví, neznačí-li ten požár již začátek vzpoury. Teď rychle k Fouquierovi! Podívejte se jen, jak se oheň rozmáhá!«

(Přistě dále.)

Julie z Massowů.

(Část další.)

2. Rodiče Julie; dětství a mládí.

Roku 1820 uvedl Jindřich Gustav z Behrů, dědičný pán Behrských lenních statků Vargacu a Schmol-dova, svou mladistvou nevěstu, Julianu Homeyerovu, jako svou manželku do Schmol-dova.

Juliana byla dcerou kupce a majitele loděnice, Friedricha Homeyera a žila až do sňatku ve velkém otcovském domě v městě Wolgastu na řece Peeně v Novopomořansku. Rodina Homeyerova byla po celé krajině známa svými velkými loděnicemi a byla též později a sice roku 1863 do stavu šlechtického povýšena, tak že bohatá byla Juliana nejen ctností a libežností, ale přinesla svému manželovi též velké věno, za něž si koupil v den sňatku rytíř Behr statek Pinnov, kamž se také roku 1821 přestěhoval.

Pinnov leží u města Greifswaldu a byl až do roku 1815 majetkem švédským. Statek koupil mladý manžel nejen pro krásnou polohu na řece Peeně, ale také hlavně proto, poněvadž byl blízko Wolgast, rodiště jeho manželky a sousedil se statkem Murchinem, majetkem rady Homeyera, bratra Julianina. V Pinnově bylo též pěkné obydlí, jakého na ostatních statech Behrových nebylo; vyhlídka byla překrásná na lesy a za jezerem vysoko ležící kostel v sadě; zámek sám byl obklopen skvostnou zahradou. Sloh poukázal svou jednoduchostí na dobu sv. Otty z Bambergu a na uvedení křesťanství do Pomořan. Třikrát denně ozýval se s věže, která po tamějším způsobu stála vedle kostela, přes jezero hlas zvonu a vzpomínal obyvatele pinnovské na človenství Ježíše Krista, neboť i po reformaci ponechali obvyklé zvonění »Anděl Páně«. —

Ačkoliv šťastní manželé častěji ztrávili zimu ve Wolgastě, přece bydleli nejraději v dědině Pinnově. Bůh daroval jim dva syny a pak vyslyšel vroucí jejich prosby a dne 24. listopadu 1825 narodila se jim dceruška, která byla pokřtěna 8. prosince v pinnovském kostelíku a dali jí jméno Julie Vilemína Karolina Amalia. Když byla rok stará, vymohl jí otec právo, že až dospěje, přijata bude do ústavu šlechtičen v Barthu, čímž již nyní získala všechna práva a dobrodiní onoho ústavu.

Malá Julie byla zdravé, tiché dítě, které nenadělalo mnoho práce a starosti matce a služebné, ano brzy byla miláčkem všech domácích. Záhy a lehce naučila se mluvit a věděla jak věc nastrojiti, aby vždy provedla vše po svém. Mladší bratr August v útlém věku zemřel; nerada snášela, když pokoušel ji starší bratr a lehce se rozduřila; velký vliv měla na ni matka, která všeobecně oblíbena byla pro svou krásu, dobrotu, něžnost a šlechtnost.

Již od mládí bylo na dítěti pozorovati, že je nejraději venku na čerstvém vzduchu, a že by nejraději vydala se na cesty, neboť kdykoli mohla, vylezla malá Julie na půdu a tam vyhlížela na řeku Peenu, která tekla blízko pinnovských luk. I v pozdějších letech vyprávěla častěji o sobě: »bílá plachty lodní, které jsem vidala se střechy domu našeho, záhy vzbudily ve mně touhu cestovati a poznati cizí kraje. Když troubila pošta, která každodenně jezdila z Anklamu do Swinemünde, plakávala jsem bolestí, že nemám křidel, abych si vylétěla do širého světa.«

Záhy již oblíbilo si dítě společnost starších lidí a bylo šťastno, mohlo-li usednouti u nohou babiččiných a naslou-

chatí rozpravám přátel a známých. Rodina Rytíře z Behrů byla požehnána ještě třemi dětmi, dvěma dceruškami, Leopoldinou a Aloisí a chlapečkem Karlem. Když Julie měla čtyři léta, ochuravěl otec krčím a očním neduhem; starosti o muže tak oslabovaly stále zdraví matčino, že nutno bylo, aby častěji cestovala do lázni a tak odešla od dětí.

Julie, nadána krásnými schopnostmi a jsouc velmi pilná, činila rychlý pokrok; napřed ji vyučovali soukromně v Pinnově a v zimě, když obyčejně bydlivali v Berlíně, chodila do pensionátu. Brzy uměla dobře francouzsky a anglicky a protože dědeček i babička bývali ještě švédskými občany, počali ji brzy učit švédsky. Píše ve svém denníku: »Protože matka bydlila v mládí ve Švédsku, slychala jsem často mluvit švédsky a záhy poznala jsem pověst o Frithjofovi, byl skoro mým druhem. Příbuzní naučili mne, když mi bylo dvanáct let švédsky; milí švédští příbuzní a přátelé mluvili a oslovovali mne touto zpěvnou řečí a tak vnikla hluboko v mé srdce a paměť mou. Naučila jsem se jí bez učitele a bez vyučování a jako v životě je nám milo a libezno, co jsme dosáhli s námahou a velkou prací, tak stalo se i s mou švédštinou.«

Julie měla velké nadání, byla krásné postavy, příjemných způsobů a proto se s ní trochu v domě všichni mazlili a starostlivá matka ne bez žalu pozorovala, jak se v dívce vyvíjela jakási samostatnost a spokojenost, která při živosti její povahy mohla nebezpečnou býti. Proto starala se, aby bojovala proti těmto vadám; činila to však s takovou láskou a tak rozumně, že vzdor všemu milovala ji dcera velice.

Milujíc a ode všech milována prožila Julie velmi šťastné mládí, na něž ráda vzpomínala po všechen život. Pozorujeme to z úvodníku denníku, který

začala psát o dvaceti letech; V čele, jako heslo napsala slova Jeremiášova 31, 3: »z daleka ukazuje se mi Hospodin, láskou věčnou miloval jsem tě, protož přitáhl jsem tě smilovav se — pak pokračuje: »tak zní již dávno heslo mého života a ve světle tohoto slova Božího pohlížela bych jednou ráda zpět na prvních dvacet let mého mládí až do nejútlejšího věku. Ráda bych přece viděla, jak ukazoval se mi Hospodin z daleka; neboť povahou nebyla jsem blízko Hospodina, nýbrž často vzdálena od Něho; a jen milosrdenství Jeho bylo, že mne přece více a více k sobě přitáhl.«

»Ráda bych viděla, jak přitáhl mne Bůh, jak vychovali mne rodiče a jak učinili rozmazené děcko ze mne přátel, chci při tom také poznati jak často jsem utekla ze školy rodičům i Pánu Bohu a měla raději svou vůli a šla po své cestě. Vskutku nechci nic zamlčeti, nic omluviti, co nyní musím želeti a neschvalovati. Ale chci se také radovati na všech veselých a příjemných vzpomínkách z mého mládí a chci ještě jednou vdýchnouti vůni květů z růžové zahrady dětství, které uchovaly mi paměť a srdce. Chci zde přehlédnouti, mnoho-li mi uštědřil Bůh, mnoho-li mi odpustil a chci Mu za vše děkovati! Ostatně chci jen sbíratí a vybíratí a ne básniti a posuzovati. Události, které sděliti míním v největší stručnosti, samy se budou odsuzovati a omlouvatí, neboť jsem nyní jen na cestě k cíli a co znamená chci, je v každém oddělení životním přítomnost a ne budoucnost. Pomoz mi Bůh Duchem svatým!«

Ač byla Julie mladá, přece brávali ji s sebou rodiče do lázni a na návštěvy ku příbuzným do Wolgastu; chytré dítě bylo rádo, že může býti ve společnosti velkých lidí; neboť malá Julie »chtěla vždy býti již velkou«, jak píše o sobě v denníku.

Tak přibližoval se ve studiích, jimž všechna se věnovala, v cestách, v zotavení a v milé společnosti s přítelkyněmi a příbuznými den, který až doposud šťastné dítě překvapil a prvním trnem poranil srdce jeho v růžové zahradě krásného mládí.

Dne 15. června 1837, vypravuje Julie, hráli jsme si s loutkami u Hormayerů; tu vstoupila teta do světnice a rozkázala mi, abych šla hned domů, že onemocněl otec, na cestě pak vypravoval nám sluha, který přišel pro nás, že otec již zemřel! Ústrašení a mlčky šli jsme dále, slzy přišly až v náručí matčině, tu teprve také rozvázal se jazyk náš. Na parné dny a bezesné noci, které následovaly, nikdy nezapomenu; onemocněla jsem nervosní zimnicí a viděla jsem stále bledého otce, jak přede mnou stojí, neboť uzřela jsem dne 18. jeho mrtvolu — první mrtvolu ve svém životě. Klečíce u jeho rakve modlili jsme se: »kéž spočívá požeňnání tvé na nás.« Mnoho jsme ztratili, ale jemu je lépe. Uzavřeli jsme naposledy drahého otce a pomodlili jsme se naši krátkou, dětskou modlitbu; nezapomenu nikdy na to. Kéž uchová mi dobrý Bůh matku a dá mi sílu, abych byla hodně zbožná, spravedlivá a mohla shledati se v nebi se všemi svými milými.

Bolem naplněné dítě opsalo si tehdy báseň: »cesta k nebi«; ale dle vlastních slov, když stála u rakve otcovy, byla jí smrt »královnou hrůzy«. Otec pochován byl ve Wolgastu.

Julina nemoc zdržela vdovu ještě delší dobu v Berlíně a pak odebrali se do tichého, vážného ústraní, do Pinnova. Život a láska paní z Behrů obírala se nyní výhradně dětmi, jichž měla pět. Zakoupila dům ve Wolgastu, kdež zů-

stala přes zimu bydlíc se sestrou, baronkou z Pfeiffů. Julie chodila do vyšší dívčí školy, která právě byla zřízena ve Wolgastě, zároveň pak učila se s tetou a jejími dcerami švédské řeči; též pěstovaly pilně hudbu a Julina veselá mysl a bodrost vynutily často i na tvářích vážné matky milý úsměv. V létě vracívala se paní z Behrů se svými dětmi do Pinnova, kdež dne 27. října 1839 byla Julie od protestantského pastora Lukáše »požeňnána«.

Píseť sama o tomto výkonu: »zároveň se mnou bylo »požeňnáno« malé děvče z Murchinu, abych nestála sama před oltářem. Za sněžné vánice jeli jsme do kostela; cesta v dědině byla posypána jehličím, kostel slavnostně vyzdoben a byla jsem jako nevěsta ozdobena myrťou a květinami. Přestála jsem šťastně dlouhou zkoušku, dostala pochvalné vysvědčení od pastora Lukáše, který mi dal na památku výrok ze Zjevení sv. Jana, jemuž jsem však nepochopila; zněl: »drž, co máš, aby nikdo nevzal tvé koruny.« Matka darovala mi bibli a prsten. Mně se vše velmi líbilo a plakala jsem pak několik nocí, litujíc, že nebudu vícekrát »požeňnána«.

Když bylo Julii čtrnáct let, dostala darem psací stůlek a nemusila ukazovati již matce, jak doposud činila, listů, které psala. Tato samostatnost zvýšila ještě sebevědomí mladého děvčete, což pozorovala ne bez starosti matka a přičiňovala se dceru polepšiti. Ačkoliv řekl jednou pastor Lukáš, že se nepotřebuje Julie již učiti, přece se učila z vlastního popudu sama dále a vyučovala i své mladší sestry Leopoldinu a Aloisii, až přišla k nim roku 1840 z Mnichova vychovatelka, katolička, slečna Anna Deybroková.

(Příště dále.)

Obrázky z katolických misii.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

VI. Z Eski Šehir.

Město Eski Šehir v Malé Asii není čtenářům »Školy« neznámo. Lonského roku nakreslili jsme dva obrázky o činnosti tamějších missijních sester z kongregace Nanebevzetí Panny Marie, letos přidáme k nim třetí, neméně zajímavý. Píšet představená Marie Lidvina na konci minulého roku:

Podávám krátký přehled o naší missijní činnosti v minulém roce. Byla jako vždy i tentokrát pozhňaná. V naší lékárně chudých a v nemocnici bylo loni ošetřováno 4183 nemocných, po případě poděleno léky a potravinami. Křesťanská láska k bližnímu činí pokaždé hluboký dojem na srdce zdejšího nevzdělaného obyvatelstva. Sestra ošetrovatelka bývá vřde, ve všech domech a chatrčích radostně a uctivě přijata. Jediný pohled do každodenních zaměstnání missijních sester nám vše blíže vysvětlí. Následujeme některé z nich na její vycházce.

Naskytuje se nám k tomu právě pěkná příležitost. Právě vydávají se dvě sestry na takovou vycházku zásobeny nejpotřebnějšími léky. A hle, sotva ušly asi půl hodiny cesty, uvidí je devítiletý chlapec, kterého byly nedávno uzdravily, běží jim vstříc a vyzývá je, aby ho následovaly. Kam je povede? Hned to zvíme. Kráčeje asi deset kroků před sestrami křičí plným hlasem: »Jsou tu sestry lékařky, doneste sem nemocné!«. A skutečně, před každými skoro dveřmi objeví se nějaký churavec a jeho příbuzní hádají se o to, který z nemocných bude napřed léčen. Několik kroků odtud křížuje se silnice; tam snesli příbuzní své nemocné a sestry jsou nuceny dávat ordinaci pod širým nebem. Sotva odpravily jednoho nemocného, už volá na ně druhý, třetí atd. Tu jim podává matka své nemocné dítě, jemuž sestra podávajíc lék tělesný poskytuje zároveň i duševní udělení mu křest sv. Bezmála 1200 těchto ubožáčků zbaveno již útrap tělesných vidí svého Stvořitele tváří tvář. Již nastává soumrak a pořád ještě přinášejí nemocné volající sestry hned z té hned z jiné strany. Poslední jsou

na řadě těžce nemocní, kteří v chatrčích ležící ani povstati a vnesení býti nemohou. Konečně se setmí a nyní běží o to, dostati se do kláštera. Doma děkují sestry Bohu za to, že jim dal příležitost, vykonati tolik dobrého a činí přípravy pro den následující.

Mravy a obyčeje domácích obyvatelů jsou velmi zajímavé. Jsou zně. Sežatě obilí se ihned mlátí, ale nemysle si, že cepy nebo strojem. Obilí svez se na jistou louku a rozprostře. Válcem, v němž jsou zapraženi koně, volci nebo krávy, se sláma bezmála rozdrtí. Tato práce vyžaduje často několik dní a ubozí lidé jsou nuceni ve dne v noci pracovati pod širým nebem. Není proto divu, že za takových okolností často onemocní. Sestra lékařka má i tu práci. Na jedné ze svých vycházek potká několik nemocných, kteří přicházejí z daleka. »Co vás bolí?« ptá se. »Mně bolí žaludek, hlava, mám zimnici a sotva se držím na nohou.« »To musíte do postele.« »Není možná, my jsme přišli z daleka a budeme moci teprv za několik dní se vrátiti.« »Co pak jste jedli?« »Kousek černého chleba a syrové cibule nebo okurky.« Jaký div, jestliže ubožáci po takovém obědě dostanou »bolení«.

Pověst o sestrách lékařkách rozšířila se daleko, široko. Tu klepe na dveře klášterní stařec. »Čeho si přejete?« ptá se sestra vrátná. »Rád bych mluvil se sestrou lékařkou; můj syn je těžce nemocen, já ho nemohu nechat umřít, on jest mou jedinou podporou.« »Kde bydlíte?« »Velmi daleko odtud; já však půjčím sestře svého osla, aby se neunavila.« Rozumí se, že sestra se za tuto nabídku poděkuje, a vydá se na cestu pěšky.

Jiným našim působistům je škola a působnost naše zde přináší hojný užitek. Naše škola má průměrně 110 až 130 dětí; většinu jich vyučujeme a vychováváme zdarma, neboť jejich rodičové jsou většinou chudobní a nemají, aby školné zaplatili. Nemůžeme zajisté ubohé ty ditky nechati bez vychování. Většinou jsou naše školní děti

katolické, některé jsou vyznání řeckého nebo armenského. Símě do mladých srdcí zaseté slibuje vydatnou žně. Bohužel je naše missie příliš chudobná a nelze nám proto všechny děti, které se hlásí, přijati; měli bychom ve škole jednou tolik dětí, kdyby se nám nedostávalo prostředků.

Dvakrát za týden a v neděli vyučuje se náboženství. Skutečnou pro sestru učitel ku je útěchou, vidí-li, s jakou dychtivostí děti vyučování naslouchají. Otázky jejich které mezi vyučováním sestře dávají, dokazují nejlépe, jaký dojem slovo Boží na jejich srdce činí. Na příklad. »Sestro, táže se sedmiletý chlapec; »shasne-li se v noci světlo, vidí Bůh nicméně co činíme?« Jiný: »Zjeví Bůh na konci světa také hříchy, které byl ve sv. zpovědi smazal? A opět jiný: »Rozumí matka Boží i řecky?« »Slyší Bůh modlitby, které konáme jen v mysli?« »Pán Bůh má asi moho práce a bývá asi velmi unaven, jestliže nade vším stvořením bdí?« atd. V měsíci červnu vedl jsme 12 těchto dětí ke stolu Páně. Krátké duchovní cvičení předcházelo tomu tak důležitému dni. Byl to pravý svátek pro veškeru missii, jenž díkám i všem kdož byli přítomni, zůstane nezapomenutelným.

Často navštěvují missijní sestry i rodiny, které péči missie byly doporučeny. I zde bývají svědkyněmi největší bíd a chudoby. Jaký to pro ně zármutek, nemohou-li kolikráte nemocné a chudé matce přispěti ku pomoci, nemohou-li otce čtené rodiny, jenž byl do neštěstí upadl, vydatně podporovati! Vše, co až dotud pověděno, dokazuje zřejmě, že se missii nenedostává příležitosti konati dobré skutky křesťanské lásky k bližnímu. Bohužel nedovolují její příjmy, aby se všem požadavkům vyhovělo. Nicméně skládáme svou důvěru v prozřetelnost Boží, která nás dosud nikdy neopustila, a bohda i budoucně neopustí!

VII. Ubohá stařena.

Vypravuje sestra Valerie.

Missie v osadě Aganobede v Africe nalézá se teprv v prvních počátcích, je velmi chudobná a leží daleko vzdálena od evropské vzdělanosti v srdci Afriky, v území horního Nilu. Trvá teprv

čtvrtý rok a nemohla tudíž svůj vliv na okolní kmeny uplatnit. Kmenové tito u pramenů Nilu náležejí ne-li k nejsurovějším tož zajiště k nejdřívejším temného dílu světa.

Jeden každý zdejší obyvatel je chudý; od krále počínaje až do posledního poddaného. Tím se také vysvětluje okolnost, že se zde podnes provozuje obchod s otroky, byť i ne tou měrou, jako v jiných krajinách. S krvácejícím srdcem vidáme často, kterak děti a mladí lidé najednou z vesnice zmizí a na protějším břehu řeky moslínům za otroky se prodávají. Jak mnoho dobrého mohli bychom způsobiti, kolik duší nepříteli pekelnému vyrvati, kdybychom měli dostatečných prostředků!

Mimo to je tu mnoho ubohých, opuštěných starých lidí, a nám nezbývá, nežli abychom se jich ujímali, jim poskytovali přístřeší a je ošetřovali. Černoši stárnou rychleji nežli běloši, avšak staří nepožívají takové úcty a vážnosti jako v Evropě. Naopak stáří bývá příčinou, že člověk bývá pokládán za kouzelníka a vydán proto mnohým nátlakům a utrpením. Dokladem toho budiž příklad následující:

Kterousi neděli shromáždili se po mši sv. okolo mne černoši na krátké křesťanské cvičení. V zástupu pozoroval jsem starou sehnutou babičku, která nemohouc se protlačit stála vzadu nicméně však slovům mým s napjatou pozorností naslouchala. Bylo mi ji líto a proto jsem ji vyzvala, aby přistoupila blíže a si sedla, aby lépe a pohodlněji poslouchati mohla. Sotva však jsem tak učinila, zabouřila zástupem bouře nevole a ozývaly se hlasy: »Nikoliv, ona nesmí mezi námi býti! Nechceme ji míti u sebe, ona je čarodějnice!« Poznala jsem ihned toho příčinu; její vysoké stáří a pak i pozornost, kterou jsem jí prokázala, způsobily bouři. Nedala jsem se zastrašiti. Vystoupila jsem rozhodně proti její nepřátelům a pravila jsem: »Já jsem zde pro všechny bez výjimky a moje slova náležejí všem; já chci, aby zde zůstala!

Po té vytráceli se moji posluchači jeden za druhým; naposledy zůstala jsem se svou starou žákyní sama. Používajíc vhodné příležitosti vypravovala jsem jí o Pánu Bohu a o nebi. Poslouchala mne

všecka šťastna a hluboce dojata a prosila mne, aby směla přijíti častěji, k čemuž jsem ovšem s radostí přivolila. Zatím stalo se bohužel jinak.

Následujícího dne bylo na ulici velmi hlučno; bohužel příliš záhy dověděli jsme se, oč se jednalo. Zurivý zástup blížil se, vleče cosi tmavého, hmotného za sebou, k našemu domu. Vyhlédli jsme ven a poznali žasnouce, že zurivci ubohou stařenku, mou to žakyni od předešlého dne, za svázané nohy po celé osadě smýkají. Teprv u dveří pohlavárových se zastavili. Snažila jsem se k ní se prodrati, ale můj pokus se nezdařil. Následujícího dne dověděla jsem se o její smrti; byla do smrti usmýkána. Škoda, že odešla na večnost bez křtu svatého! Přes to smíloval se zajisté milosrdný Bůh nad ní a její touha po něm a jeho lásce dopomohla jí k spasení. Vždyť byla pokřtěna křtem žádosti.

Z řečeného vidno, že třeba ještě mnohé předsudky překonati a neřesti hluboko zakořeněné vymýtiti, dříve nežli se podaří ubohé černochoy z jařma pohanského vyprostiti. Nicméně důvěřujeme pevně v pomoc Boží. Bůh zajisté vzbudí srdce útrpná, která nás budou podporovati, Bůh i vstřípi mnohé duši vyvolené povolání missionářské. Pole, vinice Páně jest veliká, ale dělníků málo. Zně by mohly býti bohaté, kdyby jenom bylo s dostatek dělníků, kteří by úrodnou půdu obdělávali a zasívali!

VIII. Příkladná smrt.

„Salela“, vypravuje africký missionář P. Hornig, „zbožná to asi 15letá a dobrá dívka kafferská, dělala naši škole všechnu čest. Byla miláčkem svých rodičův, ale rodiče její byli křesťany vlažnými. Všecky domluvy a napomenutí, aby se obrátili, zůstaly nepovšimnuty. Salela najednou se rozstonala a seslábla tak, že se zdála býti blízka smrti. O půlnoci byl jsem k ní zavolán, abych ji zaopatřil svatými svátostmi. Pospíšil jsem ihned a nemocnou vyzpovídal. Ježto se mi však zdálo, že stav její není zatím povážlivý, slibil jsem, že jí podám svaté přijímání až zítra. Tázal jsem se jí, je-li na smrt připravena. „Nevím“, odpověděla, „Pán Bůh mne nechce.“ — „Ale kdyby tě Bůh volal, šla bys ráda?“ — „Velmi ráda, jenom kdyby mě chtěl.“ Následujícího dne

zára byla zaopatřena svatými svátostmi umírajících s příkladnou zbožností. Svě bolesti a svůj mladý život obětovala na obrácení svých zatvrzelých rodičů, za které se kolik let každodenně, bohužel až dosud nadarmo, modlila. Vrátil jsem se opět domů, zatím co několik školních dítek na prosbu nemocné Salely onu krásnou hymnu: „Srdce Ježíšovo, Tobě se odevzdávám“ zpívalo.

Po nějakém čase dostal jsem zprávu, že dívka jedné noci stala se velmi nepokojnou, že se vyslovila, že nechce umřít v domě svých bezbožných rodičův a že si přeje, aby do nějakého křesťanského domu byla přenesena. Byl jsem tážán za radu, co tu činiti? Kdybych byl souhlasil s přáním děvčete, byl bych proti sobě popudil rodiče. Právil jsem proto opatrně příbuzným: „Učinite, jak nejlépe uznáváte.“ Příbuzní vyhověli potom přání umírajícího děvčete a zanesli ji do chalupy jejího strýce na blízkém pahorku. Plní starosti a zármutku následovali rodiče umírající dceru. Dostavilo se poledne a právě když jsme obědvali, přinesl posel zprávu o smrti Salely. Zároveň podal nám míru rakve, kterou jsme sami se uvolili zhotoviti.

Asi za hodinu přišel posel druhý a všecek rozčilen volal na mne: „Otče, Salela opět oživila, volá po tobě a chce, abys k ní přišel.“ Hned vydal jsem se na cestu. Přišed tam, spatřil jsem Salelu, která už zdaleka se na mne usmívá. Byl to úsměv poslední. Udělil jsem jí ještě poslední požehnání a všeobecné rozhršení. Blížila se hodinka smrti. Její matka držela jí hlavu ve svých rukou, otec klečel u lůžka všecek zdrcen. Naposledy otevřela oči a prosila, aby ji děti ještě zazpívaly. Učinily jí po vůli; sotva však dokončily první sloku nábožné písně, Salela blaženě skonalá. Všichni přítomní byli dojata k slzám a krásnou smrtí spasitelně povzbuzeni.

Pohřeb Salely byl slavný. Osm dní po její smrti přišli její rodiče ke mně a přijali po dlouhých letech zase svaté svátosti. Smrt jejich dítěte, které nechtělo umřít v domě svých bezbožných rodičů, pohnula zatvrzelým srdcem jejich a Salela patřila nyní s nebe, kterak se vyplnilo vroucí její přání: obrácení a upřímné polepšení jejich rodičů....

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Jistá terciářka vzdává tisícere díky nejblahosl. Panně Marii Svatohostýnské, sv. Antonínu Pad. a sv. Blažejí za uzdravení dítky.

Z V..... (Čechy). Trpěl jsem mnoho v nemoci své, ale s důvěrou v Boha všemohoucího konal jsem devítidenní pobožnost k sv. Antonínu Pad., a bylo mi pomůženo. Uveřejňuji toto k větší cti a chvále Boží a k uctění sv. Antonína Paduanského.

Dr. K. J.

Z Bechyně. Plníce slib svůj učiněný, vzdáváme tímto povinné díky nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, bolestné Panně Marii Bechyňské, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení proseb v důležitých potřebách po vykonaných pobožnostech. Oslavováno, ctěno a chváleno budiž vždy a všude božské Srdce Páně a neposkvrněné Srdce Panny Marie!

Školáček sestry.

Z farnosti hojické. Jistá rodina vzdává vroucné díky božskému Srdci Páně a blah. Panně Marii za vyslyšení prosby po vykonané devítidenní pobožnosti.

Z Nov. Jičína. Čest, sláva i díkůvzdání budiž nejsv. Srdci Pána Ježíše a nejčistšímu Srdci Panny Marie, obzvláště sv. Josefu, patronu dělníků, buď můj dík vysloven, že tentokrát jsem zkusila při práci jeho mocnou přimluvu. Vzhůru všechny dělnice k sv. Josefu spějte ve všech svizelech svých, a on vám pomůže! Svatý Josefe, oroduj za všechny dělníky!

J.

Z Českých Budějovic. Vzdávám srdečné díky božskému Srdci Páně, za milostivé vyslyšení v jistých potřebných záležitostech, které se nám podařily. Uveřejňuji toho ku větší cti a slávě nejsv. Srdce Páně, bl. Panny Marie a sv. Josefa za jejichž přimluvu srdečně prosím i pro budoucí časy.

K. P.

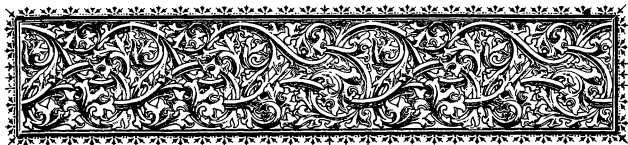
Od Olomouce. Plníce slib svůj vzdáváme nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně, přesv. Srdci P. Marie, sv. Antonínu a bl. Janu Sarkandrovi za nalezení ztracených peněz a napravení člověka.

Rod. S.

Z Hluku. Vroucné díky vzdávám za vyslyšení prosby mé v jisté záležitosti. Budiž ctěno, chváleno a velebeno nejsvětější Srdce Pána Ježíše!

Fr. P.

Pobožnost k sv. Josefu.

(Hlavní úmysl.)

Kdo znal dříve sv. Josefa, prve než se o něm zmiňují sv. evangelisté? Život jeho byl skryt v Bohu. Pocházejí sice z rodiny královské, chudý nicméně vedl život a světu úplně byl neznámým. Až Bůh všemohoucí sám vyvolil sv. Josefa, jako panice a muže spravedlivého za snoubence nejsv. Panny Marie, vyvolené matky Pána Ježíše, Spasitele našeho. I tehdy, když již byl zasnouben s nejsv. Pannou Marií, i když již narodil se Ježíš Kristus, ba i když putovali do Jerusalema, ještě pořád lidé nevíšali si sv. Josefa, jako chudobného řemeslníka, tesaře. Ač spravedlivě živ byl, pilně pracoval, o svou snoubenku a zejména o svěřence svého, Syna Božího, se pečlivě staral, přece většina lidu naň s vysoka pohlížela a nanejvýš s ním, jako chudým tesařem, útrpnost měla. Tak sv. Josef dokonal svůj ctnosti plný život tiše v přítomnosti Pána Ježíše a blahosl. Panny Marie. Později též nečiní se zmínka o sv. Josefu, jakoby zmizel ze světa, zmizel i z paměti lidu. Tomu však Bůh sám nechťel, aby takový vzor muže zůstal světu skryt anebo od lidí nepovšimnut. Až pravdy vznešené učení Pána Ježíše hluboké pustily kořeny do srdcí lidu, až božství Pána Ježíše bylo nad slunce jasněji dokázáno a Máti jeho požívala právem úcty jako Matka Boží, tu měla i úcta sv. Josefa světu zjevena býti. A vpravdě věřící nejmenují nejsv. Jména, jména Panny Marie, aby též nevzpomněli jména pěstouna Kristova, sv. Josefa. Jako blah. Panně Marii, matce Boží po Bohu největší úcta se vzdává, tak zase po Panně Marii následuje sv. Josef, který byl přece v nejněžnějším svazku s Pánem Ježíšem a jeho přecistou Matkou Marií. Není divu, že věřící lid utíká se v potřebách svých duchovních i tělesných k sv. Josefu, doufaje v mocnou jeho přímmluvu u Pána Ježíše, jehož na rukou nosil, jej živil, šatil, jej chránil, o něj tolik na zemi pečoval, pro něho s největší radostí pracoval. Či mohl by něco Pán Ježíš odepríti svému pěstounu, když o něco prosí? Mohl-li král Farao v Egyptě říci lidu hladovému, prosícimu o chléb: »Běžte k Josefovi, co vám řekne, učiňte«, proč by nemohl Bůh všemohoucí chtíti, abychom i my v potřebách a bidách svých se utkali k sv. Josefu, který by pak svou přímmluvou vyslyšení proseb našich vymohl? A poněvadž sv. Josef svou přímmluvou u Boha již tolika lidem vymohl rozličné milosti, stoupá úcta jeho více a více, pobožnost k sv. Josefu nabývá vždy většího rozsahu mezi lidem věřícím. Poznati to lze z toho, že není světnice, aby nebyl v ní obraz sv. Josefa, není kaple nebo kostela, aby tam nebyl obraz nebo oltář sv. Josefu zasvěcený. Jméno sv. Josefa tak rádi dávají kmotři dětem při křtu svatém. Každá středa v témdni, celý měsíc březen zasvěcen jest úctě a pobožnosti k sv. Josefu. Mužové a jinoši spojili se v jednotách

k šlechtným účelům a postavili se pod ochranu sv. Josefa, nazývají se Jednotami sv. Josefa. Jednotlivé rodiny křesťanské mají též zasvětit se sv. Rodině nazaretské, v níž sv. Josef září příkladem domácích ctností všem mužům, kteří by měli následovati sv. Josefa a zbožným životem zářiti domácími svými, rodině, jichž hlavou jsou. Ale korunou nejslavnější oslaven sv. Josef, pěstoun Páně, když ustanoven za ochránce celé církve katolické. Jak totiž chránil Syna Božího a panenskou matku jeho, tak má i nyní přímlovou svou přispívat k ochraně náměstka Pána Krista, papeže římského, a choti Kristovy, církve katolické. Jak významný jest obraz představující sv. Josefa s Ježíškem v náručí, jak sv. Otec Lev XIII. jemu zasvěcuje sebe i celou církev svatou. Tentýž sv. Otec radí a doporučuje pobožnost k sv. Josefu všem věřícím ano i modlitbu krásnou nám dal, již co nejčastěji modliti se máme: »K tobě, sv. Josefe, v tísní své se utíkáme...« Tak činívala vždy sv. Teresie, kdykoliv v nesnází se nacházela a praví, že nikdy to marně nečinila, sv. Josef vždy jí přispěl. A naše díkůvzdání božskému Srdci Páně, zdaž i ta neobsahuje co nejčastěji jméno sv. Josefa, jemuž se též za přispění v nouzi děkuje. A proto jděte k Josefovi! Kolikrát pomohl již sv. Josef v živobytí! Kolikrát vyprosil šťastnou hodinku smrti, na které přece celá věčnost závisí! Kolik lidí vysvobozeno přímlovou sv. Josefa od věčného zavržení. Vy rolníci, řemeslníci, vy dělníci, všichni ctěte sv. Josefa, modlíte se k němu, následujte příkladu svatého života jeho, pak budete šťastnými a bezpečnými proti mnohému zlému. Podporujte vše, co směřuje k větší cti sv. Josefa, tím zasloužíte si ještě větší jeho ochrany v tomto životě i po smrti.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje (ic), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za větší rozšíření úcty a pobožnosti ke sv. Josefu a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Co nejvíce šířiti úctu sv. Josefa.

Úmysl v dubnu: Obeování mši svaté.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

DUBEN 1903.

*Všecko, co se narodilo z Boha, přemáhá svět: a toto jest vítězství, které přemáhá svět: víra naše.
(Jan 5, 4.)*

U zdroje.

Z bolestí ran svých uč mne moudrost gnáti,
své lásky plápolem svít na cestu mou!

Ranami Tvými krev se vyperlila,
však Srdce Tvého neuhas' přec žár;
skrz rány k srdci jen se prosvětčila
velikost lásky Tvé, ó Ježíši!

Ranami řeky vylily se z moře,
ten Srdce Tvého velkolepý div,
kraj světa zaplavily po prostoru
živé a sladké vody léčivé.

Ježší, v stesků mých ty žalné tísne
nech Srdce svého zobraziti boj,
dej slyšeti mi jeho velepisně,
upokoj v ran svých svatém znamení.

Z poháru svého dej mi, Pane, píti,
svou sílu zágracnou mi v srdce vlej!

M. Kavanova.

Za P. Janem Cibulkou.

ošla nás smutná, neočekávaná zpráva o úmrtí vdp. P. Jana Cibulky, rektora kolleje Tovaryšstva Ježíšova na staroslavném Velehradě. Ani se nám nechťelo věriti, že by již přestalo tlouci to zbožné, šlechtné, pro čest a slávu Boží a spásu lidu moravského nadšené srdce! A přece to bylo pravda. Přinesly o úmrtí jeho zprávy naše noviny české i mnohé časopisy. Proto nechceme ani my zůstatí za nimi, tím méně, an byl zesnulý P. J. Cibulka nám tak blízkým, dobrým přítelem a naším duchovním rádcem. Zemřel po krátké nemoci, a to tichounce dne 28. listopadu 1902. Roku 1880. bylo to poprvé, co jsme poznali P. Jana Cibulku, když přijel ještě s P. J. Křt. Vodkou a s P. J. Koženým konat missie do Rajhradu. Tehdy kázali tito apoštolští mužové opravdu s horlivostí apoštolskou a krásné ovoce, skvělý výsledek

missií korunoval práci jejich. Oba, jak P. J. Vodka tak i P. Kožený, odesli již na věčnost, aby vzali odplaty od Toho, jehož království na zemi tak horlivě šířili a upevňovali v srdcích lidu našeho v Čechách i na Moravě. Zůstal tu P. Cibulka, tento tak známý kazatel jak na Velehradě tak na Hostýně. Trvám, že téměř celá Morava a velká část Čech měly kolikrát příležitost poznati tohoto šlechtného kněze. Zvláště rozvinul blahodárnou činnost svou, když ustanoven strážcem posvátného Hostýna. V krátké době zvelebil chrám Rodičky Boží k neuvěření. Že se nyní stkví v takové kráse, jest velikým dílem P. J. Cibulky, jemuž Pán nebeský požehnával v práci této. Kdož by z poutníků nevzpomenul na P. Cibulku, když chodil naproti, vítal srdečně na posvátné hoře, kdy se svatým zápalem mluvil k srdci poutníkův! A jak mile uměl obcovati s poutníky, že by byli všichni za něho život dali! Velmi často vzpomínal zemřelého P. Placida Mathona, benediktina rajhradského, a to vzpomínal vděčně, uznávaje zásluhy jeho o posvátný Hostýn a zřízení kláštera. A na Velehradě byl P. Cibulka opravdu duší všech velikých poutí a schůzí Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda, schůzí akademiků, terciářův a zvláště těch, kteří sešli se na posvátný Velehrad na duchovní cvičení každého roku. Jako Sv. Hostýn, tak zvelebil jako rektor klášter i velechrám na Velehradě. Měl mnoho starostí, mnoho práce, všestranná byla činnost jeho pro blaho církve svaté i národa česko-slovanského. Byl opravdu vyvoleným a neúmorným nástrojem Boží Prozřetelnosti.

P. Jan Cibulka narodil se 8. srpna 1836 v Ústí nad Orlicí. Již v mládí svým jevil veliké schopnosti a proto dán na studie do Litomyšle, které i s významením dokončil. I jako student jevil povahu pevnou, ušlechtilé mravy a upřímnou zbožnost. Zatoužil po životě řeholním a skutečně vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova roku 1855., kdež ve vzdělání a zbožnosti se zdokonalil a roku 1869. na kněze posvěcen byl. Působil nějaký čas v Kalksburku, ale pak poslán do Prahy

jako český kazatel. Zde s P. Ant. Rejzkem založil kongregaci Marianskou, která dosud trvá a mnoho dobrého působí mezi členy. Z Prahy jezdil na missie a duchovní cvičení v Čechách i na Moravě. A kde se P. Cibulka objevil, hrnuli se zástupové lidu k němu pod kazatelnu i k zpovědnici. Později povolán k stálému pobytu na Moravu, kdež hlavním působistům mu byl Sv. Hostýn, a to od r. 1887. Jak Sv. Hostýn zvelebil, to známo všem, a kdo se chce přesvědčit, ať si zaputuje na Sv. Hostýn k Matičce Boží a uvidí tu obrovskou práci. Roku 1899. povolán od představených řádu jako rektor na posv. Velehrad, kdež zastával i úřad faráře.

Tu znova rozvinul svého podnikavého ducha, projevil činnost, která obdiv vzbuzuje. Velmi nápomocní byli na zvelebení svatyně P. Vostatek a P. Rejzek.

Není tedy divu, že smutně zněly zvony posvátného Velehradu, hlásající neočekávanou smrt tak horlivého, oblíbeného sluhu Páně, a že ten zvuk jejich rozlehl se do celé vlasti naší volaje: Již odpočinul horlivý dělník na vinici Páně, apoštolský kněz, již duch jeho odlétl v nadvězdnou vlast, aby přijal odplatu od Boha všemohoucího, pro jehož čest a slávu tak dlouho, horlivě a neunavně pracoval.

Sluho Páně, odpočívej v pokoji!

Svěcení palem.

Květnou neboli palmovou neděli podle církevního názvosloví počíná svatý pašijový týden, a s ním krásné obřady. Na květnou neděli církev přerušuje na chvíli smutek postní a raduje se s lidem židovským, jenž s jásotem a plesáním vítal Spasitele do zdi svých. Na památku palem, jež židé při vjezdu Pána Ježíše do Jerusalema nesli v rukou svých, světi církev před velkou mší svatou palmy. Ježto u nás žádných palem není, používáme jiných ratolestí, tak zvaných kočiček neboli barošek.

Ve fialovém pluvialu jde kněz k oltáři, aby započal svaté obřady, jež na tři díly lze rozdělit:

1. Obřady úvodní;
2. svěcení palem;
3. průvod kolem kostela.

Obřady úvodní mají jakousi podobnost s obřady mše sv., neboť zpívá se v nich epištola, evangelium i preface a sanktus. Počínají antifonou: »Hosanna Synu Davidovu; požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Ó králi israelský: Hosanna na výsostech!«

Hosanna je heslem dnešního dne, jako je alleluja heslem velikonočním. Hosanna znamená tolik jako: Sláva! Zdráv buď! Vítán buď! Ať žije! Jako my vítáme mocnáře, tak židé vítali svého krále z rodu Davidova. Neměli však ještě správného pojmu o jakosti jeho království a jeho vykupitelské činnosti. Ježíš je i naším králem, my jsme jeho Israelem, jeho národem vyvoleným; jako králi svému vzdáváme mu hold povinný. Kdož by nemiloval toho krále dobrotného,

jehož Otec nebeský na zem seslal, abychom skrze jeho smrt a vzkříšení blaženosti věčné dosáhli? Kdož by nemiloval i Otce nebeského, jenž nám takového Vykupitele poslal?

Proto se modlí kněz, když byl pozdravil lid pozdravem: »Pán s vámi!« tuto modlitbu: »Bože, jehož milovati spravedливо jest, rozmnož v nás dary nevyslovitelné milosti své; a jenž jsi nám dal skrze smrt Syna svého doufati, v co věříme, učiň, abychom skrze jeho vzkříšení přišli tam, kam spějeme. Jenž s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věků. Amen.«

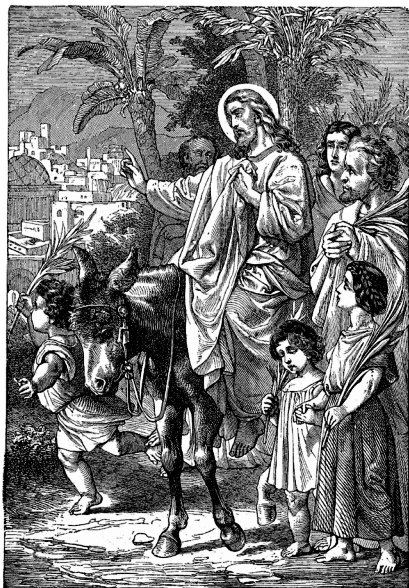
Nyní následuje čtení z druhé knihy Mojžíšovy na způsob epištoly: kterak Israelité po svém vyjití z Egypta přišli do Elim, kde bylo 12 pramenů a 70 palem, kdež se i utábořili. A potom přišli na poušť Sin a reptali, stěžující si na nedostatek masa a chleba. I slíbil jim Hospodin oboje. Dříve než seslal Hospodin mannu, odpočívali Israelité ve stínu palem. Dříve než Pán Ježíš zanechal nám mannu nebeskou, své vlastní tělo přesvaté, vedli ho židé alejí palem, s nichž sekali ratolesti a stlali na cestu. Palma je znamením míru. Chceme-li požívat chléb nebeský, musíme napřed mír uzavřít s Bohem a přistoupiti k svaté zpovědi velikonoční. 70 palem bylo v Elim; 70 učeníků poslal Ježíš před sebou do všech osad a městeček, aby zvěstovali mír a pokoj a hlásali evangelium. 12 zřidel bylo v Elim; těch 12 zřidel poukazuje na 12 apoštolů, doprovázejících Pána při slavném vjezdu do Jerusalema. Dvanáct apoštolů mělo obroditi, svažiti a

obmýti celý svět ode skvrn hříchů a bludů a otevřítí mu zřídlo, jež prýští se z nejsvětějšího srdce. Mojžíš a Aron rekli ke všem synům israelským, jak ku konci lekce čteme: »Večer zvíte, že vyvedl nás Hospodin ze země egyptské, a ráno uvidíte slávu Hospodinovu.« Tak i církev nám zvěstuje:

Večer, k večeru na veliký pátek zvíte, že nás vysvobodil Bůh (smrtí Syna svého) z poroby ďablovy a od Faraona pekelného, a ráno v Hod velikonoční uvidíte slávu vzkříšeného Pána.

Zatím co chystají přátelé Kristovi, uvítati ho po královsku s největší slávou, skřípají nepřátelé jeho zuby a radí se, jak by ho odstranili. Proto hned poukazuje na tu okolnost následující graduale, jež kněz se modlí a kůr zpívá: »Shromážдили se velkokněží a fariseové a řekli: Co učiníme, když ten člověk mnohá znamení čini? Necháme-li ho tak, všichni uvěří v něho, a přijdou Římané a vezmou naše místo i národ. Jeden pak z nich, Kaifáš jménem, kterýž byl veleknězem roku onoho, prokoval řka: Je lépe, když jeden člověk zemře za lid, než když by měl celý národ zahynouti. Od onoho tedy dne pomýšleli ho zabiti řkouce: A přijdou Římané a vezmou naše místo a národ.« Tak je to i dnes. Zatím co církev oslavuje Boha, radí se její nepřátelé, svobodní zednáři a jejich panští i sprostí nohsledové, jak by Pána Boha odstranili. Velekněží a fariseové měli strach před Římem; a hle, jejich nástupci též se bojí Říma a volají: Pryč

od Říma, nebo je veta po našem národu! Nic nového pod sluncem; lidé si ostanou stejní. Než marno je všechno úsilí bran pekelných proti Kristu a jeho církvi: ona jde neohroženě za cílem svým a pije s Kristem kalich utrpení, napomínajíc nás k ostražitosti, bdělosti a modlitbě,

zahynouti. Od onoho tedy dne pomýšleli ho zabiti řkouce: A přijdou Římané a vezmou naše místo a národ.« Tak je to i dnes. Zatím co církev oslavuje Boha, radí se její nepřátelé, svobodní zednáři a jejich panští i sprostí nohsledové, jak by Pána Boha odstranili. Velekněží a fariseové měli strach před Římem; a hle, jejich nástupci též se bojí Říma a volají: Pryč

abychom se nedali od zlého světa svést. Na tyto myšlenky přijdeme, když se modlíme s knězem jiné graduale: »Na hoře Olivetské modlil se k Otci: Otče, může-li se státi, necht odejde ode mne kalich ten; duch sice jest ochotný, ale tělo slabé: staň se vůle tvá! Bděte a modlete se, abyste nevesli v pokušení! Duch sice je ochotný, ale tělo slabé.«

Nyní se zpívá známé každému evangelium o vjezdu Pána Ježíše do Jerusalema. Jako všechno ze života našeho Vykupitele, tak i tento vjezd byl proroky předpověděn. Čtemeť u Zachariáše proroka (kap. 9.): »Plesej velice, dcero sionská, vesel se dcero jerusalemská: aj, král tvůj přijde tobě spravedlivý a spasitel: sám chudý, a sedě na oslici a na oslátku mladém oslice.« S oslátkem se setkáváme při narození jeho, s oslátkem i před smrtí jeho.

Teď začíná svěcení palem. Palmy se dnes světi: 1. poněvadž národ židovský šel Pánu Ježíši vstříc, nesa palmy v rukou; 2. aby ti, kteří svěcené palmy nesou v rukou, s dobrými skutky vyšli Spasiteli vstříc, když přijde k nám podruhé, aby s ním a skrze něho vešli do nebeského království; 3. poněvadž palma znamená vítězství, Kristus pak zvítězil nad hříchem, smrtí a ďáblem; 4. palmy svěcené mají všechny, kdož jich zbožně používají, chrániti, na duši, na těle i na majetku přinést jim požehnání Boží; proto je i hospodář zastrkává s dřevěnými křížky do polí. Misto palem mohou se vzlíti i ratolesti olivové, neboť i takové sekali židé ze stromů a nesli v rukou. Oliva má zde tentýž význam.

Oliva, již donesla holubice v zobáku, vrátivši se do archy, zvěstovala Noemovi mír a požehnání, tak abychom oplývající statky duchovními — dobrými skutky — s důvěrou a radostí vstříc mohli vyjít Spasiteli svému. Kněz se modlí: »Rozmnož víru doufajících v tebe, Bože, a prosby pokorných žadatelů milostivě vyslyš; nechť přijde na nás mnohonásobné milosrdenství tvé; nechť jsou požehnány i tyto ratolesti palem a oliv; a jako v předobrazení církve rozmnožil jsi Noaha, když vyšel z archy, a Mojžíše, když vycházel z Egypta se syny israelskými: tak nechť my nesoucí palmy a větve olivové, s druhými skutky

vyjdeme vstříc Kristu, a skrze něho necht vejdemo do radosti věčné. Jenž s tebou živ jest a kraluje atd.

Následuje velmi krásná preface, jediná toho druhu v celém církevním roku.

Ť. Po všechny věky věků.

B. Amen.

Ť. Pán s vámi.

B. I s duchem tvým.

Ť. Vzhůru srdce.

B. Máme k Pánu.

Ť. Díky vzdávajme Pánu Bohu našemu.

B. Hodno a spravedливо jest.

Vpravdě hodno a spravedливо jest, slušno a spasitelno, abychom tobě vždy a vsudy díky vzdávali, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože: Jenž býváš oslavován ve shromáždění svatých svých. Neboť tobě slouží tvorové tvoji, poněvadž tebe za jediného svého původce a Boha uznávají, a všechno dílo tvé tě chválí, a dobrořečí tobě svatí tvoji; poněvadž ono veliké Jednorozeného tvého jméno před králi a mocnáři tohoto světa svobodným hlasem vyznávají. Jemužto přislужují andělé i archandělé, trůnové a panstva, a se vším vojskem nebeským hymnus slávy své propěvují, bez konce říkajíce:

Svatý, svatý, svatý Hospodin Bůh zástupů. Plná jsou nebesa i země slávy tvé. Hosanna na výsostech. Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Hosanna na výsostech.

Kněz pokračuje teď ve svěcení palem, říká pět modliteb. V první vzpomíná opět holubice Noemovy a prosí, aby užívání svěcených palem prospělo věřícímu lidu k ochraně duše i těla.

I v druhé modlitbě prosí církev Pána Boha o požehnání a ochranu pro všechny, kdož svěcené palmy domů přinesou.

V třetí modlitbě, té nejdelší, poukazuje se na to, že palma znamená

vítězství a oliva duchovní pomazání, a že lid nesl vstříc Kristu Králi ratolesti palmové a olivové, aby se tím jaksi naznačil jeho triumf a bohatství milostí, jež nám zjednal. Ku konci vyslovuje církev přání, abychom i my toho triumfu stali se účastnými.

Pokoj a mír zvěstovala oliva v zobáku holubičím lidem z potopy pozůstalým; pokoj a mír nechť i nám zvěstuje; ještě několik dní a Vzkříšený pozdraví nás slovy: »Pokoj vám!«

Pátá modlitba má tento obsah: »Požehnej ť prosíme, Pane, tyto ratolesti palmové či olivové, a popřej, aby co lid tvůj ku cti tvé dnešního dne tělesně koná, to duchovně s největší zbožností dokoná: nad nepřítelem totiž zvítězil a skutky milosrdenství nade vše miloval. Skrze Pána našeho atd.«

Nyní kněz naloží kadidla do kaditelnice a kadidlo požehná, pak pokropí palmy svěcenou vodou a obkouří kadidlem, a vzpomíná v následující modlitbě, kterak lid židovský cestu Mesiáši svému připravil, a že i my máme mu cestu připravit, když jde nás navštívit. Kamení hříchů a pohoršení jest nám odstraniti a ratolestmi dobrých skutků cestu okrášlit.

Po této modlitbě se palmy rozdávají. Zatím zpívá kůr dvě antifony.

Antifona 1. Pacholata hebrejská, nesouce ratolesti olivové, v ústrety vyšla Pánu, volajíce a řkouce: »Hosanna na výsostech!«

Antifona 2. Děti hebrejské šaty prostíraly na cestu a volaly řkouce: »Hosanna Synu Davidovu; požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně!«

Z úst maličkých připravil jsi slávu svou, pěl kdysi David. Prorocství to dnes se vyplnilo. Šťastné dítky! Kéž bychom s takým nevinným srdcem a s takovou dětinou radostí Pána uvítali! Toho si přeje církev v následující modlitbě, kterou se svěcení palem zakončuje: »Všemohoucí

věčný Bože, jenž si Pána našeho Ježíše Krista na oslátku seděti nechal, a zástupy lidu roucha anebo ratolesti stromů na cestu stláti a k jeho chvále hosanna zpívati jsi naučil, dej, prosíme, abychom jejich nevinnost nápodobovati mohli a jejich zásluh dosáhnouti zasloužili. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.«

Nyní se koná s palmami v rukou slavný průvod kolem kostela, jenž nám má slavný vjezd Kris'a Pána připodobniti. Cestou zpívají se krásné antifony:

»Když se blížil Pán k Jerusalemu, poslal dva z učeníků svých, řka: Jděte do městečka, jež proti vám jest, a naleznete oslátka uvázané, na němž nikdo z lidí neseděl; odvažte je a přiveďte ke mně! Pak-li se vás kdo otáže, rcete: Pán ho potřebuje. Rozvázavše, přivedli je k Ježíšovi a položili naň roucha svá, i seděl na něm. Jedni prostírali roucha svá na cestu, jiní stlali ratolesti stromové, a kteří následovali, volali: Hosanna, požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně; požehnáno království otce našeho Davida; hosanna na výsostech; smiluj se nad námi synu Davidův!

Když uslyšel lid, že Ježíš přichází do Jerusalema, vzali ratolesti palmové a vyšli mu vstříc, a pacholci volali, řkouce: Tento jest, jenž má přijíti ke spáse lidu. Tenť jest spasením naším a vykoupením Israele. Jak veliký jest ten, jemůž trůnové a panstva v ústrety jdou? Neboj se, dcero sionská; aj Král tvůj přichází k tobě, sedě na oslátku, jakož psáno jest. Vítej, Králi, tvůrce světa, jenž jsi přišel nás vykoupit!

Šest dní před slavným dnem velikončním, když přišel Pán do města Jerusalema, vyšli mu pacholci naproti; a v rukou nesli ratolesti palem a provolávali hlasem velikým, řkouce: Hosanna na výsostech; požehnaný, jenž jsi přišel v množství milosrdenství svého: Hosanna na výsostech!

Jdou naproti zástupové s květinami a palmami Vykupiteli a vítězi triumf slavicimu, hodný hold vzdávají, Syna Božího ústy národové vyznávají, ak chvále Krista hlaholí to až v oblacích: Hosanna na výsostech!

S anděly a dětmi věrní budme nalezení, triumfatoru nad smrtí provolávající: Hosanna na výsostech!

Zástup mnohý, jenž se sešel ke dni svátečnímu, provolával Pánu: Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně; hosanna na výsostech!

Kdo by nebyl nadšen nad takými chvalozpěvy, jimiž církev Spasitele uctívá, nechtějíc nikterak v zadu pozůstatí za lidem židovským? Jak krásné jsou obřady církve, pak-li vnikneme do ducha jejich!

Když se průvod navrátí ke kostelní bráně, vejdou někteří zpěváci dovnitř, brána se zavře, a nyní zpívají ti, kteří jsou uvnitř, střídavě s těmi, co jsou venku, následující krásný hymnus, z 9. století pocházející:

Oslava, ohvála a čest buď Kriste ti, spáso a Králi,

ježž pacholestvo pějíc vroucně hosanna, ctílo. (Opakuje se.)

Tys král Israelův, slavné tys Davidovo plémě,

blížíci blažený k nám se ve jménu Božím. Oslava atd.

Tě všeliký chválí na nebeské výšině zástup,

tě člověk všeliký, veškero tvorstvo spolu. Oslava atd.

Národ hebrejský s ratolestmi tě vítěze vítal; my v prosbách, hle, slibech a zpěvu ctíme tebe. Oslava atd.

Ti před tvou strastí čest vzdávali tobě povinnou;

my zpěvy tobě nyní králujícímu hudem. Oslava atd.

Libil se ti jich zpěv; naši též oblib si pobožnost,

Králimilý, dobrý, jenž vše, co dobré, kochá. Oslava atd.

Po tomto zpěvu zaklepe kněz křížem na bránu; tato se otevře, a průvod vejde do kostela. Obřad ten má hluboký význam. Zavřená brána kostelní představuje nám bránu nebeskou, jež po hříchu Adamově byla zavřena; ani nikdo ze spravedlivých nemohl vejít do nebe. Pokud Starý Zákon trval, nebyl nikdo v nebi, leč andělé. Tyto anděly představují nám zpěváci, kteří jsou uvnitř kostela. Svým zpěvem napodobují zpěv andělů. Teprv Pán Kristus svou smrtí na kříži otevřel nám bránu nebes; kříž svatý je klíčem k nebi. Třikrát klepe se křížem na bránu, poněvadž tři léta Kristus Pán o naší spáse pracoval a tři hodiny na kříži visel. Návrat do kostela znázorňuje nám nejen vjezd Pána Ježíše do Jerusalema, nýbrž i jeho slavný vjezd do nebe se všemi spravedlivými Starého Zákonu čtyřicátého dne po svém z mrtvých vstání; konečně i slavný vjezd Krista a jeho věrných vyvolených v den soudný. To bude to nejkrásnější processí, při němž též budeme držeti palmy v rukou, palmy vítězství a věčného pokoje.

Při návratu do kostela zpívá se: »Když vcházel Pán do svatého města, pacholata hebrejská, vzkříšení k životu vyznávající, s ratolestmi palmovými, hosanna na výsostech« provolávala. Když uslyšel lid, že Ježíš přichází do Jerusalema, vyšel mu naproti s ratolestmi palmovými a provolával: Hosanna na výsostech!«

J. St. Pavlík.

O papežích.

Byla to radost, byl to jásot po světě katolickém, když zemřelý papež Pius IX. blahé paměti dosáhl 25. roku panování svého na stolci sv. Petra.

Bylť on první po sv. Petru, jenž nejdéle na stolici papežské seděl. Svatý Petr spravoval totiž církev Páně 33 let. Sv. Otec Pius IX. pak 31½ roku. Tehdy celé katolické křesťanstvo vzdávalo Bohu radostné díky, že tak výtečného papeže, jakým byl svatý Otec Pius IX., církvi své tak dlouho zachovati ráčil; papežovalť od r. 1846. až do r. 1878.

Podobná radostná památka nastala letos světu katolickému. Náš slavný papež Lev XIII. dosáhl 20. února 1903 plných 25 let své vlády a panuje tedy po Piu IX. ze všech papežů nejdéle. Nebyloť papežům dopřáno dlouhá léta spravovati církev Páně, vždyť bývají voleni mužové již pokročilého věku. Proto mezi všemi 263 papeži panovalo 20 let jenom 12 papežův, a to byli: 1. svatý Petr, jenž vládl 33 let, 2. Pius IX. 31½ r., 3. Lev XIII. 25 let, 4. Pius VI. 24½ roku, 5. Silvestr I. 23¾ roku, 6. Hadrian I. 23 r., 7. Pius VII. 23 r., 8. Alexander III. 22 r., 9. Lev I. 21 r., 10. Urban III. 20¼ r., 11. Lev XII. 20½ r., 12. Klement XI. 20¾ roku.

Ačkoli náš svatý Otec Lev XIII. již jako vetchý stařec 68 let na stolec svatého Petra povýšen byl, přece dočkal se ve zdraví a při podivuhodné svěžesti ducha svého stříbrného jubilea papežského, kteroužto radostnou a památnou událost svět katol. vloni i letos slavně oslavoval.

Mimo to slaví Lev XIII. letos ještě jiná vzácná jubilea. Tak měl letos dne 1. ledna 65letou památku své primice: železné jubileum kněžské; 19. února 1843 byl posvěcen na biskupa, slaví tedy letos také své démantové jubileum biskupské,

a dne 20. února 1878 dosedl na stolec sv. Petra, slaví tedy stříbrné jubileum papežské. Věru málo komu dopřál Bůh tak krásných a významných slavností se dočkati. On dosáhl letos také 93 roků věku svého a je třetí mezi papeži podle stáří. Jen papež sv. Agathon († 681) a Řehoř XI. († 1241) byli věkem starší. Zajisté je tedy záhodno, abychom při tak a tolikerých památných slavnostích sv. Otce Lva XIII. si byli vědomi moci a důstojnosti, která papeže zdobí, abychom poznali, co papežství jest a jaké důležité místo ve světě zaujímá. Tak mnozí mluví a soudí o papežích nespravedlivě, nemajice ani pravého pojmu o tomto zařízení, které tak hluboko zasahuje do dějin lidstva vůbec a křesťanství zvláště. Proto stůjtež zde na poučenou řádky tyto o papežích.

Papežové jsou nejctihodnějšími a také nejstaršími panovníky. Jejich počátek jest u samé kolébky křesťanstva; jejich prvním předkem jest apoštol Petr, Kristem Pánem samým za hlavu církve, za papeže ustanovený. Kde jest na světě některý rod panovnický, jenž by tolik předků čítal a tak daleko, až 2000 let nazpět do minulosti sahal? Ani jeden. Papežové však tvoří nepřetržitou řadu od sv. Petra až do nynějšího sv. Otce Lva XIII. Známe jména všech papežů, známe rok jejich nastoupení na stolec Sv.-peterský, známe rok jejich smrti.

Papežové mají vládu nejrozsáhlejší, neboť není moc jejich omezena hranicemi některé země nebo některé říše, žezlo jejich sahá až do nejzazších končin světa, přes moře do krajin cizích, a moc jejich objímá všech pět dílů světa. Kamkoliv doneseno jest jméno Ježíše Krista, tam již sama sebou zakotvena jest duchovní moc papežů, zástupců Kristových na

zemi. Ovšem žije mnoho milionů lidí na světě, kteří nevyznávají víry křesťanské, ale i oni jsou povoláni, aby víru přijali a stali se dítkami jednoho viditelného otce papeže, jak pravil Kristus Pán: »A bude jeden ovčinec a jeden pastýř.« I věřící jiných vyznání nežli katolického podrobeni jsou vpravdě a podle práva moci papežské, neboť křtem svatým přijati jsou do pravé církve Páně, byť této neuznávali nebo od ní odpadli. Avšak i počet katolíků, tedy těch, jichž svatý Otec hlavou jest, páčí se až na 270 milionů, počet to ohromný, kterému se nevyrovná počet žádné jiné společnosti náboženské v křesťanství. Ovšem i mezi těmito 270 miliony katolíků jsou mnozí, kteří jenom dle jména katolíci jsou, ale kde jsou růže bez trní? Kde je věrnost naprostá? Zde nikoliv, až v nebi.

Papežové nebrání tohoto ohromného množství svých poddaných a tohoto neobsáhlého území po celém světě ani vojáky, ani mečem, ani pevnostmi ani děly, nýbrž jen pokojnými a na pohled malomocnými zbraněmi pravdy a milosti. Je to zajisté podivuhodné a jediné svého druhu na světě mocnářství, ale trvá posud, trvá už po 2000 let. A kdežto rodové panující říší největších a nejmocnějších, kteří se spoléhali mohli na miliony bodáků, smetení jsou s tváře země a není po nich potuchy, papežové bezbranní panují posud, a nepodařilo se všemu úsilí zloby lidské a ďábelské papežství se světa odstraniti. »Brány pekelné jí nepřemohou.«

Papežové bývají již věkem pokročilí mužové, když vstupují na stolec sv. Petra. K vládě nad lidmi nehodí se ani přílišné mládí ani příliš velké stáří. Mládí chybí zkušenost a rozvaha klidná, stáří pak síla a vytrvalost. Avšak papežové nebývali přes jejich stáří tělesné slaboši duchem; pevní a nezdolatelní stáli vždy, kdy se jednalo o základní otázky víry

a církve, hotovi byli vždycky vše obětovati, raději vše ztratiti, nežli aby povinnost, již jim úřad jejich ukládal, porušili. Papežové jsou z pravidla mužové učení. Mnohý z nich strávil skoro celý život svůj u knih a v učení. Převlná část z nich vynikala netoliko vědomostmi bohoslovnými, nýbrž i státnickým rozhledem, moudrostí, a i vědy světské nalezly v nich vždycky štědré podporovatele a příznivce.

Papežové bývali mužové zbožní, pro víru nadšení, kteří se nezpěchovali i život svůj v obět dáti za Krista. Tak v prvních třech stoletích, kdy kruté řádilo pronásledování křesťanů, byli všichni tehdejší papežové zároveň mučenicí pro víru. Tehdy platilo pravidlo: kdo za papeže byl zvolen, byl také již smrtí mučnickou jist. A přece nelekali se toho, věděli, že čeká je oheň, meč nebo zuby zlých šelem, ale to vše je neodstrasilo, aby nevzali na sebe hodnost sice velikou, ale nebezpečnou, neboť to činili z lásky k Bohu a z lásky k církvi svaté. A život mnohých byl tak příkladný a dokonalý, že zasloužili si koruny slávy věčné, a církev Páně ctí 70 papežů jako svaté, neboť Bůh sám svátost jejich potvrdil.

Ale jak často ozývají se hlasy: »Vždyť i mezi papeži byli špatní lidé, hříšní.« Ovšem i to je pravda. Ale považme! Dělá úřad či důstojenství sebe vznešenější, sebe světější již samo sebou i člověka svatým? Nebylo mezi císaři a králi, kteří přece také velice ctihodné důstojenství mají, nebylo mezi nimi mnoho špatných a zkažených, kteří hojnost nepravostí napáchali? Nejsou papežové také jen lidmi, a to jako jiní lidmi slabými a křehkostem podrobenými? A musí se na papežích ustavičně to kárati a na odiv stavěti, co se u jiných mocnářů zamlčuje nebo omlouvá? Ostatně to tak není zlé. Bádání dějin dokazuje vždy jasněji, že ani ti papežové, kteří se jako

špatní tupí, takovými nebyli; že zloba odpadlíkův a nepřátel církve některé jejich poklesky zvětšovala, jiné, jichž se ani nedopustili, jim připisovala, a tak povstala báchorka o špatných papežích, která se vždy víc a více rozplývá jako mýdlová bublinka. Projdeme jen celou tu řadu 262 papežů posud panovavších, projdeme jejich život, zkoumejme jejich skutky a činy bez předsudku, nestranně, spravedlivě a musíme zvolati: »Kde na celém světě jsou panovníci takového rozumu, takové moudrosti, tak mravní sly a takových zásluh, jak to vidíme u papežů?« Že bylo i několik málo, snad jen osm, kteří nestáli na výši dokonalosti v úřadě a důstojenství papežském, jest pravda a nechceme ani jich omlouvat ani skutečné chyby jejich zakrývat. Ale což je to na tak veliký počet 263? Skvělé vlastnosti 255 papežů zajisté dobře zastíní chyby několika málo nehodných členův a od temného pozadí těchto zajisté tím jasněji obrazy se čnosti papežů hodných a svatých. Avšak uvedeme si na mysl, proč asi i těchto několik nehodných vloudilo se v počet papežů hodných?

Tím není vinna církev, nýbrž jiné okolnosti tehdy panující. Vždyť bývaly časy tak nepokojné, že nedopustily ani svobodné volby papeže; mnohé světské mocnosti násilím přivlastňovaly si právo papeže dosazovati aneb aspoň miláčky své při volbě podporovati; tu bývala církev bezbrannou proti vnějšímu násilí a musila trpěti, chtějíc vyhnouti se většímu zlu, i nehodné papeže. Protestant Herder praví sám o nich: »Chyby některých nehodných papežů nejsou o nic větší nežli jiných mocnářův, ale bijí tím více do očí, protože jsou to chyby papežů.«

Papežové jsou dále mužové rozličných národností. Ovšem bylo nejvíce Italů, to přináší s sebou již sídlo jejich Řím, ležící v Italii; avšak i jiné

národnosti evropské byly zastoupeny. Tak z Němců byli papežové Klement II. dříve biskupem bamberským, Dames III. dříve biskupem brixenským, Viktor II. z Eichstädtu; i národnost francouzská, portugalská, španělská měla na stolci papežském své příslušníky. Avšak ať si byli papežové jakéhokoli původu podle národnosti, vždycky byla jejich činnost všeobecná, universalní a také takový byl jejich rozhled. Starali se o národy všechny, neboť, tak jako je církev katolická pro všechny národy různých řečí a zvyků, tak i papežové jakožto její hlavy jsou pro všechny, jsou tedy vpravdě katoličtí, všeobecní. Vždyť jsou všichni katolíci na celém světě dítkami jednoho Otce. Proto také hájili vždy práva církve katolické, byť i sami musili proto trpěti, ba i ve vyhnanství žiti a umřeti, jako slavný papež Řehoř VII. Skvělé jim proto vydává svědectví proslulý spisovatel a básník německý, protestant B. Schiller řka: »Viděli jsme císaře a krále, osvícené státníky a nezdočné bojovníky, kterak nuceni jsouce okolnostmi, obětovali práva svá i svých poddaných, kterak ustupovali od svých zásad před zevnější nutností, toho však u papežů nevidíme. I když některý papež musil v bídě ve vyhnanství žiti, když v Italii ani pídě země svou zváti nemohl a ani jedině věrné duše neměl, když jako cizinec z milosrdenství žiti musil, přece statečně a pevně zastával se práv svého stolce a celé církve. Ať byli papežové velice nestejní co do smýšlení, co do národnosti, co do schopností, v tom se všichni sobě rovnali, že hrdinsky stavěli se proti všem rušitelům práv církevních, proti bludařům a kacířům. I když jeden zemřel, nastoupil na jeho místo jiný, nadšený toutéž horlivostí, tak že za to míti musíme, že duch, jenž papeže vede, jest nesmrtelný.«

Takové ovšem chtěl sám Spasitel

své zástupce míti. Něchtěl míti třtiny větrem se klátící, nýbrž silné, pevné duchy, které bouře světa hned tak nezničí. Papež měl býti tou nezdolnou

skalou, na níž zbudována je církev; proto také sám Pán papeže vede, sílí a povzbuzuje, aby úkolu svému dostáli.

O činech papežů povíme si přistě.

Boh. Hendl.

Jak to na světě chodí bez náboženství.

Avedu tě, milý čtenáři, v duchu do hospody městečka venkovského, kde sedí malá společnost. Uvidíme zde několik sousedů, mladších i starších rozličného povolání a stavu. Zábava je dosti hlučná, neboť zejména jeden mladý kupec vede slovo a rozkládá své rozumy ostatním, kteří pak také nemlčí, a tak je hovor dosti živý. Tak jak už to bohužel zvykem bývá, že se při pivě zmelou živí a mrtví a málo komu se pokoj dá, tak tomu bylo i zde. Ale s tím byli hosté brzy hotovi, a zabrousili tedy i na pole náboženské, ač se tak vznešený předmět, jakým je náboženství, do hospody co nejméně hodí. A tu zase vedl onen mladý kupec hlavní slova. Náboženství a víra nenasly před jeho mladým rozumem milosti, proto si odlehčil všelijakými nájezdy na ně. »Pořád nám naši kněží mluví o náboženství, o víře, o církvi«, tak začal vykládati, »jakoby svět ani bez těchto věcí obstáti nemohl! Já se již dosti najednal s lidmi, kteří naprosto viry neměli, a dobře jsem s nimi pochodil; nezřídka lépe nežli s těmi pobožnístkami, kteří růženec pořád v kapse nosí a kterým se z kostela nechce. Hbité ruce, bystrá hlava, obratný jazyk a trochu špekulace a kuráže to u mně platí více a lépe se hodí pro život, než všechny ty pobožné věci. Těch se člověk nenajít.«

Takto horlil mladý onen kupec v nadutosti své v hospodě u »Jedno-

rožce«, když byl od některých slyšel, že ráno farář v kázání si na netečnost a nedbalost mnohých osadníků stěžoval.

Společnost umlkla, neboť byli skorem všichni touto otevřeností kupcovou překvapeni. Že na víru mnoho nedá, to věděli, ale že by veřejně tak opovržlivě o sv. náboženství mluvíti si troufal, toho se přece jen nenadáli.

Mnohým se jeho řeč nelíbila, ale jak už to pohříchu bývá, neměl nikdo z nich tolik srdnatosti, aby byl kupce okřikl; nadto byl kupec muž zámožný a dělal si v městečku právo nad jiné se vynášeti. Nastalo tedy mlčení, až kupec zase rozličnými žerty a šprýmy společnost rozjařil.

Mezi hosty seděl také starý, poctivý mistr krejčovský Kalina, jenž s otcem kupcovým býval dobře známý, neboť si vespolek stáli kmotrovstvím. Nebožtík kupec si mistra velice vážil a také si ho povolal za svědka, když dělal svou poslední vůli.

Když tento poctivý a věřící muž nyní slyšel bohaprázdné řeči syna bývalého svého přítele, tu zbrozil se jich. »Takové zásady«, tak si myslel v duchu, »přivedou tě, mladý pane, na zlé cesty a k špatným koncům. Tvůj nebožtík otec by se zděsil, kdyby tě tak mluvíti slyšel. Kterak bych mohl tomuto zaslepení pomoci?« I zamyslel se a nebral na rozmluvě podílu. Po nějaké chvíli rozveselil se a pravil si v duchu: »Už vím, jak na něho.«

Dopiv, doporučil se a šel domů.

Na druhý den záhy ráno odebral se mistr do domu kupce. Bohatý pán seděl již v pisárně a udiven tázal se: »Aj, což pak mně tak časně ráno přinášíte, pane mistře?«

»I rád bych něco odnesl«, odpověděl mistr. »Přináším lonský účet; potřebuji peníze, a proto žádám, abyste laskavě mně vyplatil.«

»Co že«, zvolal kupec, jaký pak účet? Vždyť jsem vám už za tuto práci zaplatil. Zde na tomto stole jsem vám 50 zl. vysázal, co pak se už nepamatujete? Tenkrát jsem neměl zrovna účet váš po ruce a nežádal jsem kvitance. Já vám důvěroval a vy chcete ještě jednou peníze. O styďte se, vy pobožnůstkáři, styďte se, vy katolíku, tolik nepoctivosti bych se byl ve vás jaktěživ nenadál!«

»Ano, ano, pane kupče. Kdybych byl pobožnůstkářem a věřícím katolíkem, tu bych ovšem nemohl na vás žádati, abyste podruhé platil. Ale já jsem odtrhl pouta víry. Už kněžím nic nevěřím, a držím se zásad, které vy máte a které jiným vykládáte. Poznal jsem, že je to tak lépe. Bystrá hlava je — jak jste pravil — vše. Ejhle, já jsem si tak myslel: vy nemáte kvitanci ode mne, já vám práci udělal, a 50 zl. rád vezmu; bude to první ovoce mojí nové spekulace.« Tak odvětil mistr.

Mladý pán se rozkohoutil a málem by se byl vrhl na mistra, ale napadlo mu, že mistr naráží na jeho včerejší slova v hospodě. Odmlčev se prohodil po chvíli: »Ale mistře, netropte si ze mne šašky, řekněte, jste ještě poctivý člověk aneb šibal a taškář?«

»Pokud jsem se držel víry«, odpověděl mistr Kalina klidně, »tu u mne slovo poctivost nemálo vážilo. Ale nyní u mne platí více spekulace než celé náboženství, a proto co je mně do poctivosti — ta málo nese. Ale nač tolik řeči

— zaplatte — sice vás musím žalovati u soudu.«

»I žalujte, si žalujte«, pravil kupec, »mně se ujme soud a dá mně za právo.«

»Ale co vás to napadá«, namítal mistr. »Vy jste přece tak rozumný pán a nevíte, že se vás bude soud tázati, zdali máte něco písemného ode mne? Já řeknu, že jste mne neplatil a vy musíte prohráti a nad to ještě soudní útraty platiti.«

»Ale já vás doženu na přísahu«, hrozil kupec.

»A co — na přísahu? Já vám to odprísáhnú třebaš desetkrát. Pokud jsem si vážil víry a věřil v Boha, tu bych byl nebyl přísahal za nic na světě, ale nyní, pročpak ne? Vždyť je to jen spekulace, a ta něco nese. Ostatně víte, že krivé přísahy jsou už nyní hodně ve zvyku, jen když pomohou. A není to nesmysl říkati: „k tomu mi pomáhěj Bůh a jeho svaté evangelium“, jestliže člověk sám v Boha nevěří a evangeliem pohrdá, náboženstvím se neváže a soudu Božího se nebojí. Ale vy to beztoho všecko víte, nač tolik řeči. Nemám času. Platit nechcete jak vidím a tedy na shledanou u soudu!«

To pověděv krejčů odesel.

Nyní byla ovšem dobrá rada drahá.

»Co si mám počíti s tím šibalem?« uvažoval nyní kupec, »platit přece dvakrát nebudu!« I zašel si k advokátovi, jenž byl zároveň notářem. Vypověděv mu vše, žádal za radu. Co byl včera u »Jednorozce« mluvil a jak se rouhal o tom se ovšem nezmínil.

Co si počíti? tázal se bystrý notář vyslechnuv kupce. »Co si počíti? Zde jest všeliká práce nadarmo. Nemáte-li kvitance a bude-li krejčů přísahati, že jste mu nevyplatil, tu nezbude vám nic jiného, než znovu platiti. Vidíte, na takové konce přivádí lehkovážnost v náboženství. Člověk, který ztratil víru a

Boha se nebojí, zahrává si s peklem. Čím více ubývá víry, tím více rozmáhají se neřesti. Naše zákony nám tedy nepomohou. Kde není víry, není svědomí, a člověk nesvědomitý jest všeho lotrovství schopen. Sám to nyní vidíte. Už to u nás daleko dospělo. Vždyť býval krejčí vždycky muž hodný, poctivý a zbožný. Když se i ten již nakazil, tu věru už to s námi špatně dopadá. Zde soud nepomůže, zde by mohl ještě náš pan farář snad pomoci, když by krejčímu, který přece rád do kostela chodil, domluvil.»

»Já sice nemám rád kněze«, osmělil se kupec podotknouti, a nerad s nimi obcuje, ale myslíte-li, že není jiné pomoci —»

V tom někdo zaklepal. »Vejděte« zvolal notář, a do dveří vstoupil krejčí.

»Milý pane,« začal mistr vážně řeč, »šel jsem k vám a vaší domácí mne odkázali sem. Jsem rád, že mám svědka v panu notáři. Zde máte účet a zde kvitanci. Nejste mne ničeho dlužen a já od vás ničeho nepožaduji. Divíte se? Poslyšte, co vám řeknu. Když jste včera tak na náboženství lál, a se vychloubal, že to ve světě lépe jde bez náboženství a víry, tu jsem byl velice zarmoucen, již pro vašeho nebožtíka otce, jenž býval mým přítelem. I chtěl jsem vám ukázati, kam člověka vede nevěra a co by z ní bylo, kdyby vaše zásady se ujaly. Chtěl jsem vám ukázati, že pravá poctivost

jen na náboženství se může zakládati, že špekulace a bystrý rozum jak jste pravil, bez náboženství jen člověku škodí. Pamatujte si to dobře, abyste od jiných snad neutrpěl zkázy a sám také jednáním svým nedobyl si pekla.«

Kupec stál celý zahanbený a zaražený. Notář obrátiv se k němu pravil: »Vidíte, mistr zde potvrzuje jen dřívější moje slova: bez náboženství nelze lidstvu obstáti, neboť pak by se jen lumpové a zločinci dobře měli.«

Kupec sám uznával již pravdivost slov těchto. Začal více o podstatě a blahodárnosti svatého našeho náboženství rozjímati, začal choditi do kostela a na kázání, čítal katolické knihy, zaváděl v domě svém křesťanský mrav a obyčej, a než-li se rok s rokem sešel, stal se z tupitele víry věrným jejím zastancem a povinností katolických horlivým plnítelem.

Tento ze života vzatý příklad jest jedním z nesčíslných důkazů, že by to ve světě špatně chodilo bez víry a náboženství. Komu škodí tedy všichni ti nepřátelé víry a sv. církve? Sobě i jiným; škodí netoliko na duši, ale také poškozují hmotný blahobyt, štěstí, spokojenost pozemskou, po kteréž přece každý bažil. Je tedy každý bezbožník také největším škůdcem lidstva, ať patří kterékoliv třídě lidské společnosti. Takových se střežme a jejich jedem sobě život otrávití nedejme!

Boh. Hendl.

Nejkrásnější a nejdojímavější Mariánský milostný obraz na světě:

Matka bolestná

na hoře Kalvarii ve Sváté zemi.

Nejsvětější místo celého okrsku zemského jest ono, na němž vztýčen byl kříž Ježíše Krista, na němž Syn Boží za veškeré člověčenstvo trpěl a zemřel. Toto místo jest hora Kalvarie v Jerusalemě, dnešní doby překlenutá mohutným chrámem Božího hrobu, jenž v sobě pojímá všechna ona místa, která posledními hodinami našeho Spasitele věčně památna a svata zůstanou. Vstoupí-li poutník do chrámu, zpozoruje, kterak po pravici půda stoupá do výše asi šesti metrů; vzhůru vedou mramorové schody; nahoře pak jest plocha asi 15 čtverečních metrů rozsáhlá, mramorem dlážděná. Taková jest výška hory Kalvarské. O skalách není tu ani zmínky. Hora je všude důkladně pestrým mramorem kryta, neboť kdyby toho nebylo, byla by již dávno celá hora Kalvarie odnesena, ježto každý poutník chtěl si z ní kousek na památku vzít. Na horní prostore jsou oltáři označena ona místa, kde byl Spasitel z oděvu svlečen, kde byl na kříž přibit, kde byl kříž s božskou obětí vztýčen, kde na něm pněl a zemřel, místo, kde přesvaté tělo Ježíšovo s kříže sňato bylo, a místo, kde blahosl. Panna Maria stála a smrtelný zápas svého božského Syna svou bolestí doprovázela. Tato svatyně jest mezi místem přibiti na kříž a místem, kde stál svatý kříž, poblíž trhliny ve skále, která se utvořila mezi křížem Kristovým a křížem levého lotra, podnes jest patrná, v šíři dlaně zeje do hloubky.

Svatyni bolestné Matky Boží tvoří malý oltář zvýší půltřetího metru, zšíří půldruhého, z bílého mramoru, na němž

divotvorný obraz její se nalezá. Oltář je zcela přístupný a volný všem ctitelům Matky Boží, tak že bez překážky mohou se až k němu přiblížiti, a nemá ani stupně oltářního. Oltář ten je výhradním majetkem katolickým.

Milostný obraz sám stojí na ploše oltářní v bohatě pozlacené skřini kovové za sklem křišťalovým a zlaceným rámcem. Obraz, jenž samojediný při požáru v první polovici minulého století od plamenů vše kolem ničících divotvorně neporušen zůstal, představuje starou podobu Matky Boží bolestné v životní velikosti jako poprsí, jejíž hrud' meč proniká. Je to dar některého krále portugalského. Obličej jeví výraz velmi bolestný a mimovolně pohne každého k soustrasti, důvěře a zbožnosti. Oděv, sepjaté ruce a koruna Bohorodičky jsou vyzdobeny zářícími diamanty a jinými drahocennými skvosty, samými to milodary. Drahocenný meč jest rovněž dar. Důkazy důvěry věřících k bolestné Matce na Kalvarii, mnohých vyslyšení proseb jsou přemnohé skvostné, stříbrné a zlaté, věnované předměty, lampy, srdce, kříže, řády a čestné medaile, hodiny, řetězy, prsteny, perly a jiné skvosty, z nichž zvláště pozornost poutá jedno srdce neobyčejně veliké a krásné. Dar ten má cenu asi 23.750 korun, je z čistého zlata, ozdoben písmeny C T z diamantů. Je to dar jistě zbožné a bohaté paní z města Kahýry v Egyptě, která Matce Boží Kalvarské v Jerusalemě, k níž zvláštní důvěrou a úctou přilnula, darovala, zároveň poukávavši, aby Otcové františkáni jakožto strážcové sv. hrobu a ostatních svatých míst v Palestině v nejvyšší bídě srdce ono prodali a peněz

za ně stržených upotřebili. Milostný obraz již ode dávna poutal pozornost poutníků; ba pravi se, že Maria na tomto místě nám za Matku byla dána umírajícím Spasitelem, když pravil k Janovi: »Synu, ejhle Matka tvá!« V tazích Bohorodičky jeví se ona bolest a ona láska, která ji zde pod svatým křížem naplňovala. Mnoho zlatých a stříbrných lamp hoří ve dne v noci před milostným oltářem. O svátečních dnech však a zvláště v den Sedmibolestné Panny Marie, jakož i v třetí neděli měsíce září a v pašijový týden bývá oltář překrásně vyzdoben nejkrásnějšími a nejdrahocennějšími lampami, stříbrnými, jemně pracovanými svícny; divotvorný pak obraz sám bývá ovinut věncem ze zlatých květův a plodů, spodní část oltáře bývá ověšena nejjemnějšími vyšívanými krajkami. Snad nikdy se nepřišlo, aby tu před oltářem neklečel nějaký zbožný ctitel milé Bohorodičky, která sama na tomto památném místě nekonečně mnoho a těžce trpěla, jenž by srdce svého tu před ní nebyl otevřel a útechy a pomoci ve svých potřebách buď tělesných nebo duševních nebyl hledal a našel. Každý příchozí kněz do Jerusalema touží na tomto milostném oltáři obětovati oběť mše svaté a každý věřící líbá oltář ten v zanícení a v slzách.

Kolik asi světců tu klečelo a se modlilo, mučenků zde čerpalo odvahu a sílu a milost vytrvalosti k utrpení. Kolik zbožných osob, knížat, císařův a králů, kardinalů, biskupů a prelátů atd. zde konalo svou pobožnost, svá srdce před Bohorodičkou vylévalo; kolik hříšníků se zde obrátilo, kolik ubohých duší obětí mše sv. na tomto oltáři a modlitbou vysvobozeno bylo z trápení očišťovacích a tak rychleji k patření na Boha dospělo — ani tušiti se nedá. Ano i jinověrci, rozkolní Řekové,² Armeni, Koptové atd.

přicházejí sem a poji své modlitby s modlitbami katolíků k bolestné Matce Páně.

Měl by zajisté každý křesťan obraz blahoslavené Rodičky Boží znáti, který jest na tomto posvátném místě. Než bylo dosud skoro nemožno věrně obraz nápodobiti, ježto v kapli kalvarské jest světla velmi poskrovnu, a též pro jiné překážky. V nejnovější době podařilo se přičiněním P. Jindř. ze Santamarina zjednati podařilý fotografický snímek tohoto nejpamátnějšího obrazu Marianského. Tento obraz lze i ve věrné barvotiskové nápodobenině vyrobiti. Dovolení k rozšiřování bylo dáno od Otců Františkánů ve Svaté zemi, jichž vlastnictvím onen oltář i s obrazem jest, nakladatelství, Waltherova třída čis. 22 v Mnichově, a to dalo dvojí velikost poříditi, jedna měří 42 cm výšky a 22 cm šířky, druhá 70 cm výšky a 53 cm šířky. První obraz stojí 90 h, druhý 3 K 50 h. Obrazy lze dostati i s rámem buď jednoduchým neb vkusným. Adresa zní: Nakladatelství, Waltherova třída číslo 22, v Mnichově. (Bavory.) Obrazy jsou velmi živé a čilé v barvách. Četné dary obraz obklopující jsou velmi zajímavý; tím způsobem dosažena jest úplná věrnost původního obrazu a jeho okolí. Úchvatný ten obraz není toliko cennou upomínkou pro poutníky jerusalemské, nýbrž i pěkná okrasa způsobu vynikajícího pro místa zbožnosti, jakož i pro katolické příbytky rodinné; musí se tedy co nejlépe doporučovati.

Měl by velký obraz umístěn býti do všech kostelů, kapli a klášterův, a malý do každého křesťanského příbytku. Kdo by chtěl několik malých obrazů si objednat, dostane 12 kusů za 7 K 50 h. Obrazy vesměs pocházejí z Jerusalema a jsou všechny dotknuty o obraz původní. Prosím, objednávejte a rozšiřujte tento nejkrásnější ze všech obrazů Marianských.

Věřím v Boha.

(Část další.)

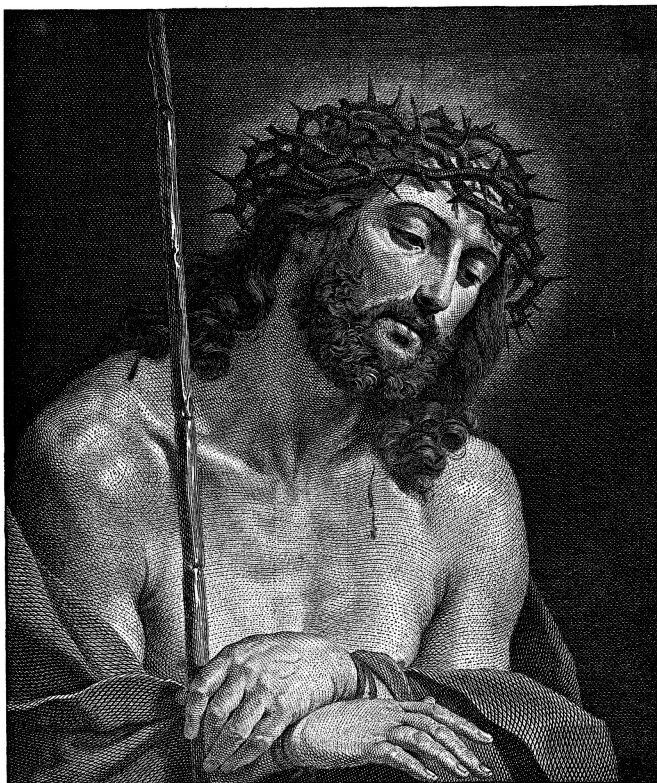

viditelné hlavy měla církev i v pozdějších časech na nejvýše potřebí. Vždyť se stále rozšiřovala, rostla, vždyť i mnohá nebezpečí jí hrozily, rozkolem a bludařstvími se v lůně jejím ukazujícími. Tu byla církev pravou lodičkou, zmítanou vlnami na širém moři, mohla by obs'táti bez kormidelníka? Mohl Kristus vše předvídati, církev svou takto opustiti a ji na pospasy dáti? Vždyť dal jí viditelnou hlavu v Petrovi, za časů sv. Apoštolů, kteří přece sami Duchu sv. byli přijali, a za dob, kdy i věřící nezřídka zázračným způsobem Duchem sv. ošvícováni byli; jak teprve bylo hlavy také zapotřebí v stoletích následujících, kdy nástupcové sv. Apoštolů neměli již ten dar neomylnosti pro svou osobu jako Apoštolé, kdy i dary Ducha svatého ve věřících řídkými bývaly, a kdy církev, rozprostírajíc se po všech dílech světa, hojnost našla nepřátel vnitřních i vnějších. Měla-li tedy dle vůle Páně církev sv. trvati, musila mítí vždycky jednu viditelnou hlavu, jako za dob apoštolských a tou byl a jest viditelný nástupce sv. Petra jakožto biskupa římského, každý biskup římský, jež pro tuto jeho důstojnost jmenujeme papežem t. j. otcem křesťanstva, a pro svatý jeho úřad »Svatým Otcem«. Že sv. Petr stolicí biskupskou v Římě založil a že sám do své smrti jako biskup obec římskou spravoval, jest zaručenou a nade vši pochybnost zjištěnou pravdou. Mluvíť o tom věřící spisovatelé starověku křesťanského, dokazuje to i hrob sv. Petra, jenž již po smrti jeho ve veliké úctě držán byl, dokazují to i jiné přechetné památky římské, z křesťanského věku prvního. A tak jako ve volební říši světské, řádně zvolený nástupce dědí všecka práva zemřelého vládce, tak i biskupové římsí zdědili a obdrželi netoliko moc biskupskou po sv. Petrovi, nýbrž i jeho obzvláštní pravomoc, býti nejvyšší hlavou celé církve, neboť toto oboje spojil Petr v osobě své nerozlučně a nikdy moc tuto nedělil. Proto praví církevní sněm Vatikánský: »Kdo na tomto stolci (římském) po Petrovi následuje, má také, dle nařízení Kristova i vrchní vedení nad církví.«

A právo toto papeže římského uznávala církev celá po dlouhý čas, od dob nejstarších až do století devátého. Tak již sv. biskup Jrenej, který byl přece žákem učeníka apoštolského, poukázal vladaře své doby na učení církve římské jak píše: »neboť jest potřebí, aby s touto, pro její právo přednostenské celá církev t. j. všichni věřící ve všem se shodovali.« Sv. Otcové církve celé ať na západu, ať na východě, jako sv. Atanáš, Pocián, Basil, Jeronym, Optat, Augustin, Ambrož a j. uznávali přednost biskupa římského netoliko co do důstojenství, nýbrž i co do pravomoci učitelské a pastýřské — před všemi ostatními biskupy. Vždy je to myšlenka sv. Petra Chrysologa, kterou jinými slovy vyjadřují: »že Petr žije na svém římském stolci neustále; on předsedá a hlásá těm, kdož za to žádají, pravé učení.«

Biskupové pak tuto přednost papeže římského i skutky uznávali. Když ještě sv. Jan apoštol žil, vznikly neshody v Korintě; tu neobrátili se na sv. Apoštola Jana za rozhodnutí, nýbrž do Říma k papeži Klementovi. Papež Viktor uklidil spor o dobu svátků velikonočních v Asii a papež Štěpán odsoudil mínění biskupů afrických, že se kacíři zase znovu křtí, jako bludné a hrozil vyloučením z církve, kdyby neuposlechli.

Cítil-li se některý biskup zkrácena ve svých právech, uchýlil se o pomoc k papeži a ten se ho mocnou rukou zastal. Tak dosadil papež Julius sv. Atanáše, patriarchu alexandrijského zase na jeho stolec, odkud bezprávně vypuzen byl.

Rovněž tak papež Pavel sv. Jana Zlatoústého na stolec v Konstantinopoli. Ale netoliko biskupové jednotlivě uznávali papeže za hlavu, i shromáždění jsouce na sněmech církevních uznávali jeho vrchní pravomoc. Neboť papež vždy předsedal buď osobně nebo skrze své zástupce. Nikdy také nenabýlo nějaké církevní ustanovení

všeobecné platnosti, pokud nebylo papežskou stolicí schváleno. Již první všeobecný sněm církevní v Nicei (325) řídili vyslanci papežovi a jeho jménem potvrdili usnesení jeho. Ovšem se tato pevná jednota církve sv. nelíbila nepřítelům jejím, proto obracovala se snaha jejich vždy proti ní, a tedy proti moci římského papeže. Dějiny nás učí, že od století 9. častěji vznikly pokusy církev Páně odtrhnouti od skály Petrovy; tak odstěpila se nejprve církev řecká s patriarchou v Konstantinopoli. V 15. století bludem Husitským odstěpeny jsou země české od jednoty církve, v století 16. Luther a jeho stoupenci odtrhli země německé od papežské stolice, podobně i král Jindřich VIII. říši anglickou. Přes to však zůstala věrná část církve věrna také papeži a tím úžeji jsou s ním spojena odolávala nátlaku i nájezdům ze strany nepřátel. I za našich dnů dějí se úsilovné pokusy odtrhnouti věřící od středu, od základu církve, od papeže. Proto volají »Pryč od Říma!« Volají po roztržce s Římem t. j. papežem, ale mají na mysli roztržku víry celé, neboť pryč od Říma znamená pryč od papeže a jednoty církve, pryč od papeže znamená pryč od Petra a pryč od Petra, pryč od Krista, neboť jen Petra ustanovil Kristus za svého zvláštního zástupce na zemi, jen jemu odevzdal nejvyšší moc, jen jej učinil základem, skalou, na níž vzbudoval církev svou. Odpad od papeže znamená tedy odpad od pravé církve, a proto přináší vždy jen záhubu odpadlíkům, neboť nemajíce základů kolísají se ve víře a učení až upadnou v blud ba čirou nevěru. Kdo chce tedy s Kristem spojen býti, musí býti s ním spojen skrze Petra, skrze papeže, jen tak má plnou jistotu pravého učení a všech milostí, které Pán skrze církev svou poskytuje. Ovšem nazývají se odtrženci také církví Páně, ovšem pro sebe také požadují uznání, jakoby byli tím pravým křesťanstvím, tou pravou církví od Krista založenou, ano spílají nám katolíkům bludařů ba i nevěroů. Ale vizme, jak znají pravdu. Jest nyní na světě skoro počet nesčíslný společností náboženských a každá z nich se holedbá, že jest právě křesťanská. To přece není možné, vždyť si v mnohých věcech veskrz odporují, a pravda může býti jen jedna. Kristus přece není rozdělen, nýbrž jest jen jeden, a proto také jen jedna může býti pravou jeho církví. Jak ji však poznáme? Dobře: Vždyť postaral se Zakladatel její již od počátku, aby rozeznávala se od společností náboženské pohanské i židovské, vtiskl jí nezrušitelné známky, podle nichž se snadno poznati může. O známkách těchto, které Kristus církvi své vtiskl, jakož i o tom, která ze společností náboženských křesťanských tyto známky na sobě má, pohovoříme si příště.

Boh. Hendl.

Co získá a co ztratí odpadlík od církve katolické?

(Část další.)

Předešle ukázali jsme, co odpadlík získal. Získal snad na nějaký čas pohovy u vykonávání povinností svých k Bohu, uspal snad na nějaký čas svědomí své a žije některou dobu vesele a lehce dále, neboť nové vyznání mu velikých povinností neukládá, zejména ne takových, které by mu za těžko přicházely. Ale viděli jsme také, že tato bezstarostnost nemá dlouhého trvání, přijde nemoc, zaklepá smrt a svědomí se probudí a tím více volá po smíření s Bohem — a toho mu nové vyznání dát nemůže. Ta krátká doba, v níž se těšil z dobrého obchodu, jež ve víře udělal, nestojí za ty hrůzy, které utrpí na konci života, neboť v celku získal málo, ztratil pak hrozně mnoho. A o této ztrátě, kterou odpadlík od církve katolické utrpěl, chceme nyní obšírněji pojednat. A tu pravíme: odpadlík získal málo, snad dokonce nic, za to však ztratil:

1. Největší poklad na světě.

Největším pokladem na tomto světě jest pravda o věcech nadpřirozených. Jako jen jeden Bůh jest, tak i poznání jeho jen jedno jediné bytí může pravé. A právě tuto pravdu jedinou, toto jediné poznání Boha pravdivé má lidstvu zprostředkovati náboženství; proto i náboženství pravé může býti jenom jedno. A toto jediné pravé náboženství podává nám zase jen jediná církev katolická. A proč? Poněvadž ona jediná jest od Boha založena. Ona jediná Synem Božím, Kristem Ježíšem zbudována jest, a to na skále Petrově. Proto právem praví protestantský spisovatel, Angličan Vilém Cobbet: »Církev katolická má svůj původ od Krista Pána sámého, jenž Petra postavil v čelo církve. Jen čtème dotýčna

místa Písma svatého a uvidíme, že buď se musí pravda Písma sv. popíráti, anebo připustiti, že Kristus všem budoucím pokolením církevní hlavu připověděl.«

A nyní co se stane, když svoláme všechny, kteří se křesťany jmenují, ale katolíky nejsou, když všechny svoláme a se jich otážeme: »Která pak církev je pravou církví Ježíše Krista?« A tu musejí všichni, chtějí-li míti nárok na jméno křesťana, zvolati jednohlasně: »Zajisté jen ta, která je Kristem samým založena.« A kde stojí tato církev, tážeme se dále, co se o ni v Písmě pravi? Na tuto otázku musejí nám otevřít Písmo sv. a ukázati na místo v evangeliu sv. Matouše 16. kap. 18. verš, kde se pravi: »A Kristus řekl: ty jsi Petr, to jest skála a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné jí nepřemohou.« Tedy na tak pevném základě postavil Kristus církev svou, že ani ta největší nepřátelská moc, jako jest moc pekelná, jí nepřemůže, jí neotřese, jí nezhroutí. A tu tážeme se dále všech nekatolíků: »Kde pak máte vy tu tak pevnou skálu? Kde máte Petra?« Na tuto otázku nemohou nám dáti přisvědčivé odpovědi. Nemají-li však Petra, základu, kterak mohou míti budovu na něm postavenou, církev Kristovu? Nemají tedy pravé církve Kristovy a proto nemají ani klíčů království nebeského, nemají Krista a nemají toho, jež Kristus své církvi na celý čas přislíbil, Ducha sv. Či snad pravil Kristus Pán k Lutrovi, Zvinglimu a jiným zakladatelům vyznání protestantských slova: »Já jsem u vás až do skonání světa«, jako byl to řekl svatým apoštolům? A proto pravdou nade všechno jasnější jest to, že katolík, odpadne-li

od církve své katolické, opouští zároveň pravou a to jediné pravou církev Ježíše Krista a zaměňuje ji se společností jinou, nemající základu pravdy, zaměňuje ji tedy za blud. Nešťastný to zajisté obchod, není-liž pravda, milý čtenáři. Kdo ztratí pravdu a získá lež a blud, ten zajisté ztratil vše. Je to smutná záměna, jako by kdo pevný dům svůj postavený na hlubokých základech, pod jehož střechou klidně mohl spát, vyměnil za dům postavený na písku, který každé chvíle naň se zřítiti může. Získal málo, snad nic, aby ztratil mnoho, všechno!

Proto také se nemůžeme diviti, když vidíme, že skrze stěny tak lehce stavěného domu, vyznání nekatolického, fučí vítr všemi skulinami, vítr mrazivý lhostejností, pochybovačností, který hrozí každým okamžikem shroutiti celou tu slabou budovu do propasti nevěry. Sami spravedliví protestanté s bolestí vyznávají, že již mnoho nevěry zahnízdilo se v lůně jejich vyznání, a přemýšlejí, kterak by se tomu dalo odpomoci. Kterak krásnou, majestátní naproti tomu jeví se budova katolické církve ve své jednotě! Kde jednota, tam síla, tam i pravda, neboť lež a blud nesjednocuje, nýbrž rozděluje.

Když byli Israelité na poušti táhnoucí z Egypta, stány své rozbili, volán byl Balaam od nepřátel Israelitů, aby vytkl nad nimi kletbu. Vyvedli jej na návrší, aby přehlednouti mohl celý tábor Israelitů. Jaká to však byla podívaná! Jak krásný byl tábor, jaký v něm pořádek, jaká kázeň! Unesen pohledem tímto zvedá Balaam ruce své k nebi, ale ne ku kletbě, nýbrž k požehnání. I obrací jej na stranu, aby neviděl krásné ležení v celosti, nýbrž jen jednu jeho část, ale i tu jest muž ten okouzlen poměrem jednotlivých částí k celku, tak že s udivením volá: »Jak krásní jsou stánkové tvoji, Jakobe, a příbytkové tvoji, Israeli!« (4 Mojž. 24, 6)

Tento tábor Israelitů byl dle učení sv. Otců obrazem katol. církve, která v lesku a kráse své jednoty a sjednocenosti již po 2000 let se stkvěje a i od nepřátel obdivována jest. »Katolická církev se smíř honositi,« tak píše jeden z nich, »že nedoznala během celých století žádné změny a že tytéž modlitby a vyznání ve všech jejích chrámech po celém světě se říkají. Uvážíme-li neklid našich dob, kdy různé duchové lidští proti sobě stojí, kdy všechna vyznání spolu zápolí, kdy všechno a každá jednotlivost v pochybnost se běže, tu zajisté vyznáme, že tak mnohým duším v tomto boji teskno jest a smutno, a proto jsouce v nitru svém znepokojeny, do lůna katolické církve se utíkají, poněvadž zde panuje všeobecný klid a úplná jednota, protože sem bouře časové vniknouti nemohou.« (Dr. Konrád Zumer.) Ano, jak krásní jsou stánkové tvoji, církvi katolická! Pohleď jen, milý čtenáři, na tu velebnou budovu církve své! Nikde není trhliny, nikde není skuliny skrze které by nesjednocenost, roztržka vniknouti mohla. Jednota ve víře, jednota v učení a mravech, jednota ve svátostech, jednota v oběti, jednota v kázni!

Neboť jedna jediná nejvyšší hlava spojuje a slučuje pevně všechny!

»Všecka milost církve pak,« tak praví slavný biskup Bossuet, »a všechna síla Ducha sv. záleží v jednotě: v sjednocenosti záleží poklad, v jednotě záleží život; nespravedlnost jest smrt. Skrze ducha katolické a všeobecné jednoty stala se církev matkou věřících, vždycky plodnou.«

Kolikráte již pokoušeli se bludaři rozbíti tuto jednotu, kolikráte již usilovali nepřátelé uzmouti církvi ozdobu panenské její neporušenosti, ale vždy nadarmo. Raději zřekla se vždy církve nezdárných těchto dětí svých, než-li by byla ztratila klenot jednoty své neporušené. A tuto

církev, jejíž celý plán v nebi byl sosnován, tuto církev tak krásnou a podivuhodnou měli bychom zaměnit za smutný obraz nesjednocenosti, který nám podává protestantství po všechny časy trvání svého? Již jsme dříve uvedli, že jméno protestantismus jest jménem souborným pro ty přechetné společnosti náboženské od církve naší odpadlé, které si vespolek ve vlasech leží, a jen v jednom srovny jsou, v zášti a zlobě proti Římu a papeži.

Když byl farář Martin Boos jednou vyzván, aby se stal protestantem pravil: »Moje církev jest mi nejmilejší, poněvadž je zde více kázně a mezí v myšlení a konání nežli ve vyznání protestantských, kde každý myslí, dělá a věří co chce a jak se mu to hodí.« A tak se to má vpravdě. Luther psal Zvinglimu: »Potrvá-li ještě svět, pak budeme nuceni, pro rozličné výklady Pisma sv., které se nyní dělají, zase sáhnouti k rozhodnutím sněmů církevních, abychom jednotu zachovali.«

My katoličtí křesťané stojíme pod jednou nejvyšší hlavou, a ta je římský papež. Protestanté naproti tomu mají celé hejno papežů, neboť tam každý vladař jest vrchní hlavou církve v zemi své; ba každý pastor si hraje na církevní hlavu, neboť požaduje, aby se větilo, jak on učí, jak on káže a jak on písmo vykládá, byť by se od jiných sebe více lišil.

V protestantství nalézáme jednoty tak málo, že sám Feuerbach praví: »Ze může křesťanství srdce z těla vytrhnouti a při tom přece dobrým protestantem zůstat.«

Nahledneš zajisté proto, milý čtenáři, že dobrý a myslící katolik nikdy se protestantem státi nemůže, nahledneš také, že ubohý odpadlík mnoho, všecko odpadem svým ztrácí. Odpadlík ztrácí pravdu, ztrácí církev pravou, ztrácí i 2. matku.

Ulicemi města ubírá se pohřeb. Nesli stařenu 71 roků starou ke hrobu. Byla

to jen prostá žena z lidu, žijící v poměrech obyčejných a přece byl pohřeb její slavný a plný nádhery. Dlouhá řada studujících jinochů kráčela v čele průvodu, za rakví pak šlo mnoho pánů a paní z vznešené společnosti města. Proč tak velká účast na pohřbu prosté ženy, která většině obyvatelstva byla neznámá. Žena tato měla syna, jenž se vlohami svými i pilí vlastní domohl stkvělého postavení, a byl jako učenec všeobecně ctěn a vážen. V mrtvé matce tedy chtělo obecnstvo poctiti syna a průvodem svým při jejím pohřbu chtělo na jevo dáti: »všechnu čest matce, která takového syna porodila a vychovala.«

Co však má příběh tento s naší úvahou společného? Ó mnoho! Každému katolickému křesťanu vznáší se před očima jedna postava, čistá, vznešená, svatá! »Největší mistři umění«, plše jistý protestant, »vyčerpali všecku svou dovednost, aby jen pokud možno taký obraz načrtli, v němž nebeské i pozemské, důstojnost mateřská i čistota panenská se zobrazila.« Kdo je to? Laskavý čtenáři už jistě uhodl, koho míníme. Je to blahoslavená Panna Maria, Matka Spasitele našeho a Syna Božího, Ježíše Krista. Je to ona, kterou Bůh sám před 2000 lety tak poctil, že k ní prvního knížete říše své nebeské, archanděla Gabriela poslal, a skrze tohoto ji pozdraviti dal pozdravem nejvzácnějším, nejkrásnějším, jehož se nedostalo mimo Marii žádnému smrtelníku, neboť ji pozdravil jako »milosti plnou«. Je to ona, kterou Všemohoucí Bůh již při nejprvnějším počátku života jejího v lůně matky Anny vyňal ze zákona obecného o hříchu prvotném, a kterou nechal přijíti na tento svět všecku čistou, krásnou, bez poskvrny. Je to ona, kterou svatý Jan Damašský nazývá zahradou rajsskou, z jejíž panenské půdy vypučel květ nejvzácnější, jediný druhu svého, Syn Boží

v těle lidském z ní zrozený. Je to ona, která nás s hroznými bolestmi duše své zrodila pro nebe, když stojíc pod křížem, umfrajícího Syna svého dobrovolně za nás obětovala, abychom my žili. Je to naše nejdražší, naše nejmilejší, nejkrásnější matka, Panna Maria. Víme ovšem jako katoličtí křesťané dobře, že Maria tím, čím jest, se stala zásluhou Ježíše, Syna svého; my víme, že Ježíš Kristus plný jest milosti sám ze sebe, Maria že plná jest milosti skrze Krista Ježíše; my víme dobře, že Ježíš již dle přirozenosti své jako Bůh prost jest vši poskvrny hříchu, že Maria počata byla bez hříchu jen skrze jeho neskonalou lásku a milost. Nemusíme také teprv ku protestantům do školy choditi a se od nich učit, že Ježíš Kristus Spasitel jediný jest prostředník, jediný orodovník za nás u Boha, jakož první apoštol; my víme, že se nikdo trůnu Božimu přiblížiti nesmí, ani Maria, královna nebes ne, jestliže Ježíš je tam neuvádí;

my katolíci se Marii Panně neklaníme, my ji nevyhlašujeme za vševědoucí, jak to mnozí zlomyslní a zaujatí proti nám protestanté pořáde nám vyčítají. My však také dobře víme, že přimluva matky mnoho zmůže u syna, jenž jí k vůli první svůj zázrak byl učinil v Kani Galilejské při svatbě. My víme, že ten Syn, jenž jí byl na zemi poddán a poslušen, i nyní v nebi prosbám jejím alespoň nakloní ucho své, my víme, že Maria, která aby nás za dítky přijala, Syna svého za nás obětovala, také vše vynaloží, aby pomohla nám, za takovou cenu vykoupeným, mocí své přimluvy. Neboť co stáli jsme Matku Marii? Ne méně nežli krev jejího Syna, ježž ona nade všecko milovala. Tak jako se nestala bez vlastního svolení Matkou Boží, tak se bez vlastního svolení nestala ani matkou naší. Jak chová se proto katolický svět k Matce Boží, Marii Panně a jak se k ní chová svět protestantský, uvidíme přistě.

Boh. Hendl.

— ZA JITRA. —

Ježíši, slunce, ježto svojí září
zahříváš slunce předsevzetí svatých,
živíš je mannou krmíš přebohatých,
aby vzrůst mohly v žatvu plnou síly;
rosou je krve nejsvětější vlašiš,
radostí srdce nejčistší sám blažíš.

Ty slunce stkvoucí, které se nám skrýváš,
paprsky lámeš chleba pod způsobou,
slávu svou hradíš prosté víry zdobou
a slabost dětí rozehříváš k činům;
k stolu Ty zveš nás hlasem církve svojí,
abys byl s námi světa ve příboji.

Předivný hrozne, který věrou puká
a vylévá se síly požehnáním,
úrody popřej duše mojí stráním.
Pastýři dobrý k nám se sklánějící!
Myšlenky moje řiď svou vůlí svatou,
osvěcuji září Srdce svého zlatou.

Mé touhy jitní aby neumřely,
denními větry by se nerozlétly,
poupata přes den do růží zkvetly,
ať v Tvého Srdce písničkách odpočínout
příjit můž' duše s hřivnou z daných chvílí,
jak včelka v úl se vracející s plíí.

M. Kaudnova.

První česká pout do Lurd

v jubilejním roce papeže Lva XIII.,

se svolením nejšťast. biskupské konsistoře v Brně, za protektorátu Jeho Milosti nejšťastnějšího pana

BENEDIKTA KORČIANA,

opata a preláta benediktinského kláštera rajhradského, člena panské sněmovny, rytíře řádu Františka Josefa atd. atd. atd

Katolíci české národnosti!

Ctitelé Panny Marie Neposkvrněné!

Lurdy — nejslavnější místo zjevení Panny Marie!

Zdali je možno, aby se Panna Maria skutečně někomu zjevila? Ano, to je možno, sice by Bůh nebyl všemohoucí. A kdo nevěří, že Bůh je všemohoucí, ten Boha pravého popírá. Kdo tedy v Boha pravého věří, musí býti přesvědčen, že Panna Maria se skutečně zjevití může.

Zdali se Panna Maria skutečně zjevuje a za jakým účelem? Ano, zjevuje se skutečně jen tehdy, když je toho dle Prozřetelnosti Boží potřebí. Ovšem cesty Prozřetelnosti Boží jsou nevyzpytatelný.

Zdali jsou všechna tak zvaná zjevení Panny Marie pravá, skutečná? Nejsou; ona tak zvaná zjevení P. Marie nejsou zaručeně pravdiva, o nichž nelze uvéstí důvodů, že by byla potřebna, tedy důvodů z Prozřetelnosti a Moudrosti Boží.

Zdali zjevení Panny Marie v Lurdech skutečně se stalo? Ano, v Lurdech se Panna Maria skutečně zjevila.

Zdali toho bylo potřebí? Zdali byl toho důvod z Prozřetelnosti Boží, aby se tak stalo právě ve Francii? Ano, byl, neboť ve Francii snad ze všech zemí nejvíce náboženství bylo ohroženo, a zvlášť články víry o Neposkvrněném Početí Panny Marie, nedávno před tím (1854) slavnostně prohlášený, právě ve Francii byl předmětem velikých potup. Jako chránitelka své cti vystoupila zde Nejsvětější Panna a hlásala: „Já jsem Neposkvrněné Početí!“ Jako dobroditelka lidí všech i hříšných volá tu časově potřebné slovo: „Pokání, pokání, pokání!“

Zdali události v Lurdech nejsou pověrou, nebo aspoň lehkověrností? Nikoli, nejsou, neboť všechny význačné případy byly soudné a odborně-znalecky zkoumány a od světských znaleců za neobyčejný uznány. Jsou to fakta skutečná, nikoli výmysly.

Jak se chovali národové mimo Francii k událostem v Lurdech? Když se přesvědčili o pravdivosti jejich, projevovali úctu k posvátnému místu tomu, které Prozřetelnost Boží sama určila, podnikali tam pouti, skládali dobrovolné dary k úctě Nejsvětějšího, jenž veleben a chválen jest ve vyvolené dívce pokorné a čisté — v Panně Marii.

Zdali také národ český úcty té se účastnil v Lurdech samých? Posud jenom jednotlivci a menší skupiny pouť tam vykonali — a byli dojatí, potěšeni, nadšeni...

Mnozí, mnozí však posud touží shlédnouti místo ono posvátné, dle vůle a Prozřetelnosti Boží světově proslavené, proto z důvodů rozumných, z pohnutek čistých a za účelem ušlechtilým rozhodnuto, aby pořádána byla roku 1903.

první česká pouť do Lurd.

Českou nazýváme ji proto, že vedení její bude české, záležitosti cestovní budou účastníkům vyřizovány česky, česky budou se konati poutní pobožnosti: modlitby, kázání atd.

Zveme ku pouti této co nejsrdečněji všechny katolíky české národnosti, zvláště pak upřímné ctitele Mariánské. Jiných národností neodmítáme, ale upozorňujeme, že účastníkům jiných národností bude se podvoliti jednotnému vedení.

Ačkoli k této první české pouti na proslavené místo Panny Marie Neposkvrněné co nejvšeleji zveme, nechceme nikoho snad zdržovati od poutí jiných, zvláště na poutní místa v našich vlastech českomoravských, nechceme také nikoho poutí touto uváděti do peněžní tísně a hmotného poškození. Komu je opravdu možno, a kdo touží Lurdy navštívit, tomu uspořádáním české pouti chceme poskytnouti vhodné a pohodlné příležitosti.

Také naši krajané američtí hodlají v tu dobu podniknouti pouť do Lurd, aby se tam setkali s přáteli ze staré vlasti. Odjezd z Vídně 28. srpna, návrat dne 11. září.

Doba zvolena proto na počátek září, poněvadž v předešlých měsících je tam nesmírné vedro, a poněvadž z kruhů rolnických projevono přání, aby se na ně vzal ohled, by se pouti mohli účastnit i také rolníci.

Směr pouti: Vídeň — Innsbruck — Buchs — Einsiedeln (zastávka) — Arth — Luzern — Bern — Ženeva — Macon — Paray-le-Monial (zastávka) — Lyon — Tarascon — Tarbes — Lurdy (4 dny a 4 noci) — Tarbes — Cette — Lyon (zastávka) — Ženeva — Curych (zastávka) — Buchs — Innsbruck — Vídeň.

Ceny: S celým zaopatřením cestou, na zastávkách, v Lurdech, tedy celé zaopatření z Innsbrucku a zase do Innsbrucku: pro poutníky I. třídy: 520 K; II. třídy: 400 K; III. třídy: 250 K. — Ostatní je obsaženo v programu, jež na požádání zasílá a přihlášky přijímá podepsaný duchovní vůdce pouti.

Frant. Voljaček, k. a. notář, farář v Janovicích, zástupce diecése pražské. — **Dr. Fr. Reyl**, docent theologie, ředitel bisk. Boromea v Hradci Králové, zástupce diecése královéhradecké. — **Ant. Zeman**, účetní konsistorní v Litoměřicích, zástupce diecése litoměřické. — **Alols Štasta**, farář ve Starém Městě, zástupce diecése budějovické. — **Dr. Cyrill Sládeček**, vicesuperior k. a. kněž. semináře v Olomouci, zástupce diecése olomoucké. — **Dr. Robert Neuschl**, biskupský rada, professor theologie v Brně, zástupce diecése brněnské. — **Leopold Kolisek**, farář v Předklášteří u Tišnova, duchovní vůdce pouti.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

IX. Lindy a nyní.

Za stara ležela na břehu Středozemního moře v Syrii staroslavná města Sidon a Tyrus, která i v Písmě sv. Starého i Nového Zákona několikrát se připomínají. Byla to města slavná a bohatá. Za našich dnů stojí sice obě města dosud na svém místě, ale po bývalé slávě a nádhře jejich není ani potuchy. Ani původních jmen svých nepodržela; ono sluje nyní Sajda, toto Sur.

Zavítejme v duchu svém do jednoho z obou měst, a sice do bývalého Tyru, nyní Suru. Kdyby tak vstal nyní některý z jeho bývalých obyvatelů, města by nepoznal. Tak hluboko pokleslo. Nynější obyvatelé ztratili už dávno tajemství, připravovati pověstný fenický nach čili purpur, jenž byl pramenem velkého bohatství jejich předků. Lid, jehož činy a dovednost ve starém věku obdivoval celý tehdejší vzdělaný svět, poklesl velice. Nynější obchod Tyru je vzhledem k ostatním syrským městům pobřežním, jež byli Evropané svou čilostí a podnikavostí oživil, nepatrný. Obchodní loďstvo Tyru hemžilo se kdysi na všech mořích. Dnes provozují obchod malé lodi plachetní podél pobřeží, a to jenom za příznivého počasí. Polovici roku leží bárky a lodi nečinně v přístavě a lodní mužstvo nalézá potom v městě samém sotva obživu. Za příznivé polovice roku je proto loďníkům napnouti všech sil a řádně se přičiniti, aby nabyli výdělku na celý rok. Většina jich žije proto v bídě a v nouzi.

Tyrus má nyní asi 6000 obyvatelů; z nich jsou 3000 křesťanů a mezi těmito asi 2000 katolíků. Katolický kostel, jenž je zároveň chrámem biskupským, pro ně nestačí. Nového kostela v přístavní čtvrti je nezbytně třeba, k tomu druží se důvod ještě jiný. Loďníci a rybáři přibývají na samém konci města a nejsou s ostatními věřícími v žádném spojení. Pro svou chudobu a poněvadž nemají kloudného oděvu, stydí se ženy choditi do stoličního chrámu. Kdo Syrii cestoval, ví, že na všech místech, kam ještě nevnikla moda evropská, ženy a dívky nikdy nevycházejí z domu, aniž měly závoje. Závoj

zahaluje tělo od hlavy až na paty a je dvojí: isare, z bílé bavlny, a habera, z černého hedvábí. Rozumní se, že ženy, které sotva mají to nejpotřebnější na výživu, takový závoj sobě zjednatí nemohou. Aby tedy ubozí Tyřané ke svatým svátostem přistoupiti mohli, chodí časem misijnáři do jejich čtvrti, slouží v soukromém domě mši sv., slyší sv. zpověď a podávají sv. přijímání. Tak to ovšem dlouho zůstati nemůže a bude tedy třeba v přístavní čtvrti vystavěti kostel nový. V naději, že nějaký příspěvek na novou stavbu obdrží, obrací se tamější biskup, msgr. Zulhof, na evropské katolíky a ujišťuje, že prosí nejprve. Vzhledem k tomu, že stav katolíků v městě Tyru jest opravdu smutný, lze doufati, že jejich biskupu štedrá podpora odepřena nebude.

X. Návštěva v pohanské svatyni.

Mnohému katolickému křesťanu, jenž o nezměrné bídě ubohých pohanů slyší, napadlo zajisté již: Jak dobrotiv byl Bůh ke mně, že mne nechal zroditi v církvi katolické! Tuto velkou milost doveče však ještě více posouditi ten, komu popsáno bylo působiti v zemi pohanské. Tam má nejlepší příležitost nahlédnouti z blízka do hluboké zpuštěnosti těch, jižto pravého Boha neznají. Dokladem toho budiž tento příklad.

»Nedávno«, vypravuje jistá missijní sestra v Africe, »vyšly jsme do okolí, abychom vyhledaly ženy a dívky, je poučily a k návštěvě služeb Božích a školy povzbudily. Na cestě doprovázelo nás děvče, z jehož chování jsme na první pohled poznaly, že pochází z rodiny ryze pohanské. Na otázku naši, kde bydlí její matka, zavedlo nás do neznámého nám a od silnice značně vzdáleného dvora. Cesta tam vedla nás větším prostranstvím. Uprostřed něhož stála malá chýše zasvěcená bůžku »legbovi« (ďablovi). Bůžek tam stojící byl z hlíny a kolem něho byly nahromaděny bubny a jiné hudební nástroje, na které pohané horlivě hrají, kdykoli bůžka uctívají. Často, zvláště za jasných měsíčních večerů, slyšeti bubny

daleko široko a dlouho do noci. Okolo sochy bůžkovy provádějí se při té příležitosti podivné divoké tance a půda okolní bývá následkem toho udupána jako na mlatě.

Před chatrčí uprostřed dvora seděla černoška, která měla na šíji zavěšeny podivné mušle a amulety. »Kdo je to?« tázala jsem se svých spolusester. »Čarodějka«, zněla odpověď. Na tváři čarodějky bylo znáti, že jí nejsme hosty vitanými; přes to však vstoupily jsme do dvora. Tam bylo právě hnízdo rozličných bůžků. Bůžkové z hlíny v podobě lidské různé velikosti a tvárnosti, před nimiž ležela ještě v krvi své kuřata jim obětovaná, dřevěné, kamenné i kovové nestvůry stály tam vedle sebe. Přistoupily jsme k čarodějce a pozdravily ji po způsobu černochoů. Odpověděla nám krátce a nevlídně. »Co to zde nosíš?« tázala se jí spolusestra ukazujíc na bůžka, kterého měla uvázaného kolem pásu. »To je tvá sestra«, odpověděla zlopověstně se chechtajíc. »A co vy to zde máte?« pravila ukazujíc na kříž. »To jest obraz pravého Boha, jenž nebe a zemi i všecko, cožkoli jest, stvořil a jenž všechny lidi velice miluje«, zněla naše odpověď.

Zatím shromáždilo se okolo nás několik pohanův a všichni naslouchali horlivě našemu výkladu o velikosti a lásce pravého Boha. Jeden z nich pravil však po chvíli: »Já sloužím raději legbovi (pohanskému bůžku, ďáblu). Bůh bělochů nedá mi nic, od legby však dostávám mnoho dobrého a proto mu sloužím.« Mluví ten byl čaroděj a měl na mysli všechny ty obětní dary, které mu pohané snášejí, z nichž pak největší část podrží pro sebe a jen malou část bůžku obětuje. »Avšak tvoji bůžkové jsou neživé, bezmocné bytosti, které jsi sám svou rukou zhotovil a které ani viděti, ani slyšeti ani mluvíti nemohou.« — »Nikoliv, naši bůžkové žijí, ano jeden z nich umí i mluvíti. Mluví také Bůh bělochů s vámi?« — »Jedině pravý Bůh, kterému my sloužíme, mluvil často k nám lidem, a my máme mnohá jeho slova napsána ve svaté knize, kterou nazýváme Písmem svatým. Ale tvého bůžka, o kterém jsi se zmínil, rádi bychom slyšely mluvíti. Který je to?« Po té vedli nás k bůžkům hliněným, jimžto byla před chvílí oběto-

vána kuřata. »Tohoto zde se zeptejte«, pravil černocho, ukazuje na jednoho z bůžků, »ten vám jistě odpoví.« Abychom ubohým pohanům ukázaly jejich zaslíbenost, daly jsme bůžku několik otázek, na které ovšem ani slovem neodpověděl. »Vizte«, pravily jsme okolostojícím, »že nejednáte moudře, jestliže tak bidnou bytost, jako je tento bůžek z hlíny udělaný, uctíváte. A nač mu obětujete kuřata, když jich nemůže jisti?« — »Legba jí kuřata rád«, pravil jeden z přítomných. »Nuže tedy, legbo, pojez nyní kuře«, pravily jsme, napichnu vše kuře na deštník a bůžkovi je podávajice. Legba ovšem k nemalé zlosti okolostojících modloslužebníků se k tomu neměl. Po chvíli však pravil jeden z nich: »Legba nemůže nyní jisti, poněvadž svou večeri již snědl, a mimo to není ve přítomnosti bělochů. Přijďte jenom ráno a uvidíte, jak mu kuřata chutnala.« Že kuřata do rána zmizela, není pochybnosti, o to postarali se už psi a kočky, ale mluvíti byl by legba ani ráno nemohl. My jsme ovšem nemohly do rána tam vyčkati, ale chystaly jsme se pomalu k odchodu.

Ža naší rozmluvy s černochoy dala čarodějka, která pořád ještě v koutku seděla a na nás škaredě hleděla, znamení jednomu z modlářů, načež se tento vzdálil. Za chvíli vrátil se s dlouhým nožem v ruce. Domnívaly jsme se, že půjde na dříví, a měly se k odchodu. Na rozloučenou dostaly jsme ještě jednou pozvání, abychom následujícího dne zase přišly, že legba jistě bude mluvíti. Sotva jsme asi 50 kroků se vzdálily, zpozorovaly jsme, že černocho s nožem nás následuje. Netušíce nic dobrého, pospíšily jsme k blízké chatrči, jejížto obyvatelé jsou již křesťany. Stáli právě před chatou a daly jsme se tudíž s nimi do rozmluvy. Černocho s nožem nás v malé vzdálenosti ostře pozoroval. Na štěstí začali se k večeru lidé vraceti z trhu, jenž se toho dne konal ve vzdálené osadě, a tak jsme mohly bezpečně na zpáteční cestu se vydati. Černocho nás ještě chvíli následoval, načež se dal cestou vedoucí do lesa. Plny radosti, že jsme tak šťastně vyvázly z hroziícího nebezpečí, vrátily jsme se domů, kde nás spolusestry už s obavou očekávaly.

První naše návštěva v pohanské

svatyni se tedy nezdarila; snad bude mít návštěva budoucí, kterou co nevidět učiníme, výsledek příznivější.

XI. Křest krve.

Byl bouřlivý podzimní den. Právě přistál na pobřeží alžírském francouzský parník, a tato jindy tak nepatrná událost tentokráte všechny chovanky missijního ústavu ve Sv. Karlu vzrušila a pobouřila. Zpráva, která Francie kláštery pronásleduje a řeholníky i řeholnice vyhání, pronikla také k jejich uším a jejich obrazovnost viděla již v nejbližší budoucnosti zkázu ústavu Sv. Karla a ukrutné pronásledování všech křesťanů.

«Co si jenom počneme», šeptaly si plačky, «až naši milí otcové a sestry ozdobení palmou mučnickou odejdou od nás do nebe? My zde musíme zůstat, a kdo nás potom vyučí a pokřtí?» To byla otázka, kterou si plačce a nařikající opět a opět kladly. «Nechť nás Otec ihned pokřtí», pravil kterýsi dětský hlásek, «potom budeme křesťany a umřeme s ním.» — «Ano, to musí učiniti», zaznělo ze všech mladých úst, a celý zástup vyhledal ihned missionáře.

«Otče», volaly už zdaleka, «pokřtí nás, ale hned!» S podivem díval se missionář na děti a marně se snažil vysvětliti sobě jejich prosbu. «Pokřtí nás», prosí děti znova, «právě přišli zlí lidé z Francie, kteří vám srazí hlavu, právě tak, jak to kdysi Mohamed mnohým lidem učinil. Kdo nám tedy potom nebe otevře, jestliže to neučiníš nyní?» Missionáři vloudil se na mysl žertovný nápad. «Dobře, děti», praví, «já vás pokřtím, ale dříve musíte mi zodpovídati některé otázky; víte dobře, že každý se musí dříve zkoušce podrobiti, nežli k svatému křtu bývá připuštěn.» — «Ano, otče», přisvědčily jednohlasně, «ale nebuď jenom při zkoušce tak přísným, vždyť musíme býti pokřtěny na každý způsob a co možná nejdříve.» — «Zeino», obrátil se nyní missionář na čiperné, černo-
oké děvčátko, «ty víš zajisté, že křtem svatým s duše bývá smazán hřích dědičný a že člověk z otroka ďáblova stává se dítětem Božím. Rovněž nebude ti neznámo, jak se křest svatý uděluje; ale víš-li pak,

čím tato svátost může býti nahrazena v případě, kdy není možná jí přijmouti?» — «Otče», odpovídá děvče bez váhání, «křest může býti nahrazen vřelou žádostí po této svátosti; je to křest žádosti. A proleje-li někdo, kdo ještě není pokřtěn, krev svou pro víru v Krista Pána, dosáhne tím křtu krve.» — «Dobře jsi odpověděla, Zeino», pochválil ji missionář, «ty zasluhuješ skutečně státi se dítětem církve svaté, a já tě pokřtím.» Dítě zářilo radostí. «Avšak», vece missionář dále, «ježto studně jest odtud daleko a zde žádné vody nemáme a mimo to pronásledovatelé tu každou chvíli býti mohou, mohu ti uděliti jediné křest krve. Za tím účelem usmrťm tě svou silnou železnou holí, avšak — rozuměj mi dobře — jenom tehdy, jestliže výslovně k tomu svolíš.» To řka, díval se zkoumavě na dětský zástup. Ale na tvářích malíčkových nebylo vidíti strachu. Vpravdě v těchto malých černoších přebývaly duše mučnicků... Co se týče malé Zeiny, odpověděla po krátkém rozvážení pevným hlasem: «Ano, otče, dávám k tomu z celého srdce své svolení.» Potom sepjala své ručky a naklonila hlavu, jakoby chtěla říci: «Jenom udeř!» Tak asi vypadala svatá Anežka, když stála před soudnou stolicí Diokletianovou. Missionář chtěje pouze zkoušeti zmužilost dítek, ovšem neudeřil, a Zeina trpělivě čekala, až smrtelná rána dopadne. Čeká již dlouho, a nemůže se jí dočkat. Konečně nemohouc si vysvětliti, proč missionář otálí, pootevře oči a vidí, že se na ní vlídně usmívá. Úsměv ten zdá se zbožnému dítěti v tak vážném okamžiku býti nápadným a proto se táže: «Otče, ty to nemíníš doopravdy?» — «Ovšem že miním, ale podívej se, tamhle pracují lidé na poli a kdybych tě zabil, usmrtili by mne též, a kdo by potom pokřtil tvé spoluchovanky?» Zeina uznává tento důvod a ráda se vzdává vlastního křtu, aby jenom ostatní spolužákyne o křest svatý nepřišly.

V krátce na to dostalo se dítkám křtu sv. skutečně. Oděny bílými šatky a věnečkem stály plny radosti v missijní kapli a staly se dítkami božského Spasitele, pro kterého tak ochotny byly i život svůj obětovati...

Zvláštní sen a pomoc milostného Pražského Jezulátka. (Z východních Čech.) K potěše všech trpících a nemocných vypisují zaručenou událost ze svého života a plním spolu slib ve příčině svého uzdravení. — Asi v polovici listopadu minulého roku jedné noci uslyšel jsem ve spaní zřetelný hlas své v Pánu zesnulé, milované a zbožné matky: »Pražské Jezulátko tě vyslyší.« Hned na to probudiv se, přemýšlel jsem o slovech těch, nevěda, jak si je vykládati mám. V dobu tu cítil jsem se zcela zdravým. Asi 14 dní na to pozoroval jsem, že stižen jsem chorobou, která podrývala mé zdraví; dobrozdání odborného lékaře znělo na nebezpečnou nemoc vnitřní, proti které věda lékařská nezná prostředků. Vzpomněl jsem si na sen. Podotýkám, že ač se zemřelou matkou svou drahou, pokud živa byla, někdy rozmluvy obsahu náboženského jsme vedli, ale o uctívání Syna Božího jako »Pražského Jezulátka« nikdy jsme nemluvili. Přiznávám se, že ani nevěděl jsem, v kterém chrámě v Praze milý Spasitel nás jako »Jezulátko Pražské« se uctívá. V nejbližší volný poněkud den odebral jsem se do Prahy a poukázán jsem byl na kostel »Maltéžských rytířů« (u Karmelitánů) na Malé Straně u »Panny Marie Vítězné«. Vykonav před tím svatou zpověď, klekl jsem před milostnou sochou »Pražského Jezulátka« a s důvěrou prosil nebeského Lékaře za uzdravení. Slibil jsem ve dvou časopisech katolických uveřejniti poděkování, budu-li vyslyšen. Započav konati u milostného oltáře devítidenní pobožnost, odebral jsem se domů. Nežli pobožnost devítidenní jsem ukončil, cítil jsem se svěžím, příznaky nemoci

zmizely. Konal jsem ještě dvě pobožnosti devítidenní, ve kterých zvláště litanii k Pánu Ježíši, k uctění »Nejsv. Srdce Páně« a k uctění »Nejsvětější Svátosti oltářní« jsem se pomodlil. Nyní jsem úplně zdrav a po těžké chorobě ani stopy. Vzdávám tudíž radostné a nejsrdečnější díky dle slibu svého milostnému Jezulátku, dále Rodičce Boží Marii Panně, sv. Josefu, sv. Anně, sv. Janu Nep., sv. Antonínu Pad., sv. Filumeně, sv. Andělu strážnému, sv. Čtrnácti mocným pomocníkům, sv. Expeditu a sv. Třem králům, kteréžto světce a světice Boží po čas svých devítidenních pobožností za přmluvu jsem prosil. Děkuji všem milým svatým a světicím Božím, které v době své nemoci za pomoc jsem vzýval. Jak útěchyplná jsou slova milého Spasitele: »Pojďte ke mně všickni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím.«

Kněz diecése hrđlověhradecké.

Z Bratřejova. Jako vloni tak i letos byl věřícímu lidu připraven příčiněním dp. faráře P. Ant. Sopůcha krásný den, jenž připadl právě na pondělí ostatkové. Den 23. února je totiž výročním dnem, kdy trvale mezi věřícími bratřejovskými uhostil se svátostný Spasitel se svým nejsv. Srdcem instalací prvního nadřečeného pana faráře v ozdobené svatyni v Bratřejově. Aby tudíž nikdy nevymizela tato památka svrchované lásky Boží k této horské vísce a by zvláště v ten den vroucnými modlitbami pamatovali na všechny nesčetné známé i neznámé dobrodince, kteří dárky svými umožnili přebývání božského Spasitele mezi chudobnými osadníky, byl tento den 23. února »dnem uctívání« pro všechny katolické

farníky. Z té příčiny o 7. hod. před zpívanou mší sv. byla vystavena nejsvětější Svátost oltární za hojného účastenství. Uctívání bylo rozděleno mezi jednotlivé stavy. Čtvrt hodiny před počtem této pobožnosti dáno znamení zvonem pro každé jiné oddělení, čímž se pořádek velmi usnadnil. O 11. hodině byla opět zpívána mše sv. s assistencí, již sloužil,

a odpoledne o 4. hod. kázání, jímž snažil se pohnouti přítomné k živé víře a pravé úctě P. Vincenc Pecháček, farář z Pozděchova, načež k 5. hodině po kázání byly litanie k nejsv. Srdci Páně, modlitby za dobrodince a slavné svaté požehnání, jež zase vykonal P. Antonín Příbyl, farář z Polanky. Celý pak tento den byl vpravdě dnem Páně a svátkem pro všechny farníky.

*P. Vincenc Pecháček,
farář.*

Ze Žeranic. Z vděčnosti uveřejňujeme, že jsme darmo neprosily. Proto vzdáváme díky Pánu Bohu, Panně Marii a všem oněm svatým přímlovčím, jež jsme vzývaly.

Dvě sestry.

— Plníc svůj slib, vzdávám veřejně díky božskému Srdci Páně, nejsladšímu Srdci Panny Marie, sv. Josefu a sv. Antonínu za vyslyšení prosby.

*A. M.,
sestra třetího řádu.*

Z Val. Klobouk. Díky buďtež vroucně vzdány Pánu Bohu za vyslyšení mé prosby a za uzdravení z nemoci mé.

Čtenář „Školy“.

Z Palkovic. Tisíce díky vzdáváme nejsv. Srdci Páně, Panně Marii, Matce dobré rady, sv. Josefu a sv. Antonínu za dosažení zdraví a mnoho jiných milostí a za vyslyšení prosb našich.

J. B.

Z Boskovic. Vzdávám nejsrdečnější díky Pánu Bohu, Rodičce Boží za uzdravení mé sestry z těžké nemoci.

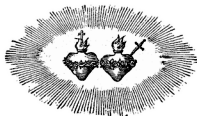
M. P.

Z farnosti předmostské. V těžké nemoci s důvěrou vzývali jsme božské Srdce Páně a za přímlovu prosili jsme sv. Josefa a sv. Antonína. Prosba naše byla vyslyšena. Z vděčnosti toto uveřejňujeme k rozmnožení úcty k nejsv. Srdci Páně a k upevnění důvěry v přímlovu sv. Josefa a sv. Antonína.

J. K.

Z Brna. Nevědouc, jak nejlépe a nejmocněji díky vzdát božskému Srdci Páně, Panně Marii Lurdské a sv. Antonínu Paduanskému za vyslyšení prosby ve velkých strastech, činím tak tímto uveřejněním. Díky nekonečné buďtež nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, Matce Boží a sv. Antonínu na věky věkův.

Fr. J.

Nábožné obcování mši svaté.

(Hlavní úmysl.)

Když za protestantky Alžběty, královny anglické, a jejích nástupců katolická bohoslužba pod trestem smrti a pod jinými těžkými tresty zapovězena byla, shromažďovali se přece věrní katolíci v neděli na neznámých, skrytých místech a byli přítomni mši svaté a jiným pobožnostem, což i jménem, ba i životem zaplatili. A byli mezi nimi netoliko prostí, ale i vznešení lidé. Tito všichni byli zajisté proniknuti svatostí oběti mše svaté, znali její neskonalelou cenu. I my vědět máme, že mše svatá je táž obět, kterou Pán Ježíš na kříži dokonál. Na oltářích našich děje se totéž, co se druhdy na hoře Kalvarii dělo. Tam se Pán Ježíš svému Otci nebeskému za nás obětoval, a totéž činí i při mši svaté, jen že nekrvavým způsobem. Na hoře Kalvarii nás s Otcem svým nebeským smířil, vykoupil a spasil, a totéž stává se i při mši svaté, kdež se nám zásluhy vykoupění přivlastňují. Jestli třeba mít toto na paměti, abychom při mši svaté nábožně, pozorně a uctivě se chovali, všeliká myšlení světská z myslí své vypudili a jen s Bohem samým se obfírali. Svatý Kazimír, kníže polský, měl největší radost na modlitbách a službách Božích a přiznal se vychovateli svému, že nemá větší radosti než v kostele před oltářem Páně.

Když Pán Ježíš tuto nejsvětější obět na kříži dokonál, celá příroda svědčila, že On jest Bůh a Pán všeho světa. Slunce se zatmělo, země se trásla, skály se pukaly, opona chrámová roztrhla se ve dvě. Na oltáři při mši svaté tatáž obět se obnovuje, a proto i na tobě, křesťane, vyžaduje největší pobožnosti a uctivosti. Či bys se nechal zahanbit sluncem a nechtěl bys litovati hříchů svých? Či nestyděl bys se před zemí, která se všechna chvěla v té posvátné chvíli, a ty bys nebyl pohnut a dojat tím přesvatým úkonem na oltáři? Viš, že opona chrámová se roztrhla na dvě od vrchu až dolů, a ty bys nechtěl roztrhnout pouta, vízící tě k tomuto světu a ke hříchům? Šalomoun padl na kolena před oltářem, na němž beránci toliko se obětovali, a ty bys nesklonil hlavy své, neseplal rukou svých před oltářem, na němž Beránek Boží, Ježíš Kristus, se za tebe hříšného obětuje? Mějmež při mši svaté utrpení a smrt Páně ustavičně na mysl. Pomnění na Krista trpícího ať vypudí všechna jiná myšlení z myslí naší. S Kristem za nás se obětujícím se celou duší obírejme jako přeblahoslavená Matka Páně a sv. Jan pod křížem Páně stojící neměli pro nic jiného smyslu, než pro Ježíše umírajícího, na kříži. A přece jakých vidáme roztržitostí, jakých zneuctění v chrámu Páně při oběti mše svaté! Mnozí ji docela vynechávají, mnozí pozdě chodivají, jiní opět přítomni jsou tak neslušně, že by lépe udělali, kdyby venku zůstali, jiní zase stojí jako kamenné sloupy nehybně a chladně. Ach, co všechno je Kristu Pánu snášeti na oltářích! Ó tvrdé skály, pukejte bolestí nad nevděčným lidem! Slunce nebeské, zastři tváří svou, abys nevidělo, jak bývá Stvořitel tvůj urážen neuctivým chováním lidu na místě posvátném! Obcujme tedy nábožně při nejsvětější oběti mše svaté. Vstupujme již do chrámu s úctou velikou. Padejme na kolena a volejme před svatostánkem se sv. Tomášem: »Pán můj a Bůh můj!« Skloňme hlavy své, bijme se pokorně v prsa před tvářmi Toho, jenž je sladký a libezný ve slitování svém, ale též hrozný ve spravedlivém soudě svém. Obět mše svaté jest největší počtou, kterou Pánu Bohu vzdáti můžeme.

Sám Ježíš Kristus ctí za nás Otce svého nebeského. Pomněme na tuto okolnost, abychom tím zbožněji mši svatou slyšeli a co možná nejvíce Pána Boha touto obětí uctili. Mše svatá jest největším důkazem lásky Kristovy k nám. On nás miloval, až do konce miloval nás. Obětí mše svaté můžeme také my osvědčiti lásku svou k Spasiteli, když co nejčastěji a nejpožobněji mši svatou slyšeti budeme. Podle slov sv. Justina Fulgence nemůže Bůh žádnou obětí tak velice poctěn býti, jako touto neposkvrněnou obětí oltářní. Obět mše svaté nám přivlastňuje ovoce vykoupění našeho. Chceme-li těch milostí, zásluh Kristových účastnými se státi, slyšme mši sv. s pobožností největší. Z této přesvaté oběti prýští nám nevyvážený pramen všeho požehnání. Svatý Řehoř Nazianský praví: «Obětováním nekrvavé oběti mše svaté bývají duše křesťanské božství a umučení Kristova účastny.» Ó veliká to milost! Buďme tedy při této nejsv. oběti vždy s takovou pobožností přítomni, jako svatý Petr z Alkantary, který často mnoho hodin na tváři před oltářem ležel. Buďme tak pobožni při mši svaté jako svatý Tomáš Akvinský, jehož tvář svatým zářila ohněm, kdykoli k oltáři přistupoval. Ó co to máme krásných příkladů na svatých Božích, jak velice si máme vážit oběti mše svaté a jak máme ji pobožně slyšeti! Svatý Jan Nepomucký býval mši svaté s takovou pobožností přítomen, že každý, kdo ho viděl, pobožností jeho se diviti a ji vzdělati se musil.

Roznětme tedy i my v srdci svém takový žár pobožnosti. Vážme si oběti mše svaté jako nejdrazší památky, kterou nám Ježíš Kristus zanechal. Vstupujme do chrámu Páně tak, jako bychom ubírali se na horu Kalvarii, abychom přítomni byli oběti veliké, oběti nekrvavé Nového Zákona, při níž se Beránek Boží tajuplným způsobem za nás obětuje, nás s Otcem svým nebeským smiřuje, za nás i s námi zároveň díky vzdává, za nás prosí nejmocnějším prostřednictvím svým. Ježíš Kristus nám za to přivlastní zásluhy své přehořké smrti a dosáhneme nebeského požehnání a pozve nás jednou k hodům věčným v království nebeském.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za pobožné obcování oběti mše svaté a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Obcovati co nejčastěji a pobožně mši svaté.

Úmysl v květnu: Úcta Marie Panny.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

KVĚTEN 1903.

Královno máje, buď mocnou ochrankyní národu našemu!

ZDRÁVAS MARIA!

Sktivánek vyletěl
nad pole, háje,
májovou píseň pěl
Královně máje:
„Pode mnou rozkvétá
celičký svět,
Tys nad vše krásnější
nebeský květ;
Zdrávas Maria!“

Slunéčko s blankytu
vesele svítí,
leskne se perlami
zrozené kvítí:
„Ó Panno oděná
v slunečný jas,
slyš drobných květinek
pokorný hlas:
Zdrávas Maria!“

A jitem májovým
zvony se chvějí,
a srdce všech s nimi
radostně péjí:
„Ó plná milosti,
s Tebou jest Pán,
Tebou nám ku spáse
Syn Boží dán, —
Zdrávas Maria!“

KONVALINKA.

Májem jsi se zrodila,
konvalinko spanilá,
plná něžných zvonků
na útlounkém stonku.

V háje klidném zátiší
ucho lidské neslyší,
co ty zvonky zvoní,
když se vánkem kloní.

V divoký náš ryk a řev
mírem plá tvůj milý zjev,
dýcháš blahem ráje,
sličné dítko máje.

Svěcení křestné vody.

Napsal Jarolm St Pavlík.

případě nouze může se křtiti i obyčejnou vodou — křest jest platný; avšak ke křtu, jenž se v chrámu Páně s obřady udílí, jest uchystána zvláštní voda, jež se chová ve křtitelnici. Už obyčejná svěcená voda s mnohými obřady se svěťí; křestní voda svěťí se zcela zvláštním a slavným způsobem, a sice dvakrát za rok: na bílou sobotu a vigílii Božího hodu svatodušního, poněvadž druhdy v ty dva dny katechumeni bývali křtěni.

Svěcení tomu předchází čtení prorockých míst ze Starého Zákona (na bílou sobotu 12, ve vigílii svatodušní 6), jež jsou jakousi přípravou na posvátný děj; ličí se v nich totiž účinky blahodárné duchovního znovuzrození. Když byl kněz proroctví přečetl, sdělá se s ním mešní roucho, a oděje se pluvialem fialové barvy. Cestou ke křtitelnici zpívá kůr: „Jako jelen žízní po pramenech vod, tak žízní po tobě duše má, ó Bože! Žíznila duše má po Bohu živém: kdy přijdu a ukáží se před tvář Boží? Byly mi slzy mé chlebem dnem i nocí, zatím co mi říkají každý den: Kde jest Bůh tvůj?“

Jako jelen touží po zřídle vodním, tak katechumen touží po vodě svatého křtu, jenž ho má očistiti a přivesti k spojení s Bohem živým a právo mu uděliti na nebe, tak že se bez bázně může ukázati před tvář Boží. Svatému křtu musí však předcházeti lítost nad hříchy (u dospělých) a pokání; slzy lítosti mají býti jeho

pokrmem. Tataž myšlenka vyjádřena v úvodní modlitbě, kterou kněz svěcení vody křestní zahajuje:

„Všemohoucí věčný Bože, vzezři milostivě na zbožnost lidu znovu se rodícího, jenž jako jelen touží po prameni tvých vod, a uděl milostivě, aby žízeň po samé víře tajemstvím křtu duši i tělo posvětila. Skrze Pána našeho atd. Amen.“

V následující modlitbě vzývá církev, jako před jinými důležitými výkony, Ducha sv.: „Všemohoucí věčný Bože, buď přítomen veliké dobroty své tajemstvím, buď přítomen svátostí, a k znovustvoření nových národů, jež tobě pramen křestní rodí, Ducha synovství Božího vyšli, aby, co službou naší poníženosti má se konati, účinkem síly tvé bylo dokonáno. Skrze Pána našeho Ježíše Krista Syna tvého, jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh:

Teď přijde samo svěcení, jež zpívá kněz na způsob preface, připojující se k předcházející modlitbě:

W. Po všechny věky věků.

B. Amen.

W. Pán s vámi.

B. I s duchem tvým.

W. Vzhůru srdce.

B. Máme k Pánu.

W. Díky vzdávajme Pánu Bohu našemu.

B. Hodno a spravedливо jest.

Kněz vzdává napřed díky za svaté svátosti, jimiž Bůh tak podivné věci v duších našich působí, a uznává se

nehodným jimi přisluhovati. »Vpravdě hodno a spravedливо jest, slušno a spasitelno, abychom tobě vždy a všudy díky vzdávali, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože: kterýž neviditelnou mocí působíš podivné věci skrze svátosti své; a ačkoliv jsme nehodní ku konání tak velikých tajemství, ty přece darů svých milostí nám neodpiraje, i k našim prosbám uší svého milosrdenství nakloňuješ.«

Křestní voda byla již v Starém Zákoně předobrazena: napřed vodou, jež na počátku stvoření kryla zemi a nad níž duch Boží se vznášel; tak i nad Jordanem, když byl Ježíš křtěn, vznášel se Duch svatý; a i nyní, při znovustvoření, hraje voda úlohu; Duch svatý vznáší se neviditelně nad ní a vlévá do ní sílu očišťovací.

Za druhé byla voda křestní předobrazena vodou potopní; ta o vyhladila hříšný svět a dala původ novému pokolení; neb kdo se do archy zachránili, našli takřka nový život. Křestní voda vyhlazuje hříchy a vrací člověka životu, ona ho znovuzrozuje k životu novému, duchovnímu, nadpřirozenému. Archou je katolická církev; v ní lze se zachrániti před smrtí věčnou.

Proto kněz zpívá: »Bože, jehožto Duch nad vodami na samém začátku světa se vznášel, aby již tenkrát přirozenost vody sílu posvětnou v sebe pojala. Bože, jenž proviny světa škodlivého vodami smýváje způsob znovuzrození samou potopou jsi zobrazil, aby tajemství jednoho a téhož živlu i koncem byl nepravostí, i počátkem ctností.«

V žalmu 45. čteme: »Prudkost řeky obveseluje město Boží.« Řekou tou je voda křestní, jež obveseluje církev svatou, voda živá, prudká, jež vše obživuje, zúrodňuje, znovuzrozuje, jako z jara potok louku znovuzrozuje a zeleným hořcem ji odívá, neboť na blízkou vody

bují zeleň nejspíš a nejvíce. Voda křestní obnovuje národy a zúrodňuje církev svatou a oplodňuje ji novými dětmi, nad čímž církev matka má velikou radost. Proto zpívá kněz dále: »Vzezři, Pane, na tvář církve své, a rozmnož v ní znovuzrození svá, jenž proudem tekoucí milosti své obveseluješ město své a pramen křestní otvíráš na celém okrsku země k obnovení národů; aby z rozkazu tvé velebnosti milost Jednorozrozeného tvého z Ducha svatého obržela.«

Kněz dělí vodu křížem; z kříže teče pramen všech milostí; nechť steče i do studnice křestní, aby jí dodal zvláštní, nadpřirozené síly, všechno rozumné stvoření znovuzrodit. Studnice křestní je kouzelnou studánkou, z níž kdo pije, byť i byl dospělý a na těle sestárlý, duchovním způsobem stane se znovu dítětem. Kněz zpívá, když byl vodu rukou ve způsob kříže rozdělil: »Kterýžto vodu tuto, k znovuzrození lidstva přichystanou, tajemným přimíšením svého božství nechť zúrodní, aby přijavši posvěcení, z neposkvrněného života pramene božského, v nové stvoření zrozené pokolení nebeské vzešlo; a jež pohlaví co do těla anebo věk různí co do času, všechny ve stejné dítky matka milost porodila.«

Následuje exorcismus čili zaklínání ducha zlého, pod jehož vlivem pro hřích Adamův stojí i nerozumná příroda. Kněz poroučí duchu zlému, aby se vzdal všeho práva na vodu svěcenou i na ty, kteří se v ní skoupají. »Daleko tedy nechť odtud na tvůj rozkaz, Pane, všeliký duch nečistý se vzdálí, daleko nechť stojí celá nepravost lsti ďábelské. Nic na tom místě neměj vlivu nepřátelská moc; nechť neoblétá, úklady strojíc, nechť nepodlézá se skrývajíce, nechť nekazí poskvrňující.«

Kněz dotýká se vody svou dlaní, chtěje naznačiti, že Pán Bůh sám bude ji chrániti proti vlivu ďábelskému a Duch svatý že se bude vznášeti, jako nad

vodami při stvoření světa, nade všemi, kteří jí budou obmyti, a že je na duši od všelikého hříchu obmyje a posvěti. »Necht je toto svaté a nevinné stvoření jisto před všelikým útokem nepřátelským, a očištěno vzdálením se všeliké nepravosti. Necht je pramenem živým, vodou znovuzrozkující, vlnou očišťující: aby všichni, kteří se umyjí v této koupeli spásitelné, působením Ducha svatého prominutí a dokonalého očištění dosáhli.«

Kněz žehná nyní vodu a dí: »Proto žehnám tebe, stvoření vody, skrze Boha † živého, skrze Boha † pravého, skrze Boha † svatého, skrze Boha, jenž tě na počátku slovem oddělil od souše, jehožto Duch nad tebou se vznášel.«

Kněz vylévá nyní vodu křestní ke čtyřem stranám světa, což má nás upomenouti na pramen rajský, všechno svlažující, jenž čtyřmi řekami se na čtyry strany světa rozléval. Čteme zajisté v knize Genesis o tomto prameni: »A řeka vycházela z místa rozkoše k svlažování ráje, kteráž odtud dělí se na čtyry hlavní řeky. Jméno jedné Fison; ta jest, kteráž obchází všecku zemi Hevilath, kdež se rodí zlato; a zlato země té výborné jest; tu se nachází bdellium a kámen onyx. A jméno řeky druhé Gehon: tať jest, kteráž obchází všecku zemi moufe-nínskou. Jméno pak řeky třetí Tygris; ta jde proti Assyřským. Řeka pak čtvrtá, ta jest Eufkrat. Čtvernásobný ten pramen rajský je předobrazem pramene křestního, jenž se rozlévá do čtyř úhlů světa a oplodňuje církev na východě a na západě, na severu i na jihu.

Jiným předobrazem křestní vody byla ona hořká voda, již Mojžíš učinil sladkou, vhodiv do ní dřevo, jež mu Pán Bůh ukázal, tak že se stala pitnou i Israelity od zahynutí žízni zachránila. Čteme o tom v knize Exodus: »Chodili Israelité tři dny po poušti a nenalezli vody. A přišli do Mara, aniž mohli

pítí vod z Mara, protože byly hořké; odkudž i příhodné jméno místu tomu dal, nazvav je Mara, to jest hořkost. I reptal lid proti Mojžíšovi, řka: Co budeme pít? Ale on volal k Hospodinu, kterýž ukázal mu dřevo; kteréžto jak vložil do vod, v sladkost obráceny jsou. Tu ustanovil jemu přikázání a soudy, a tu zkoušel ho, řka: Uposlechněš-li hlasu Hospodina Boha svého, a což pravého jest před ním, budeš-li činiti, a budeš-li poslouchati přikázání jeho a ostříhati všech ustanovení jeho: žádného neuhu, kterýž jsem vložil na Egypt, neuvedu na tebe; neboť já Hospodin uzdravitel tvůj.« Dřevo, jež Mojžíš hodil do vody, a stala se sladkou, je předobrazem dřeva svatého kříže, jež křestní vodě dodává zázračné síly skrze toho, jenž na něm pněl, tak že všichni, kdož té vody používají, jsou zachráněni od věčné smrti spojené s žízni, jež nikdy neuhasíná, jako žízeň onoho bohatce, jenž chtěl po Lazaru, aby aspoň prst svůj omočil a jazyk jeho ovlažil.

Jiným předobrazem křestní vody je ona voda, kterou Mojžíš ze skály zázračně vyvedl. Skála je Kristus; z jeho otevřeného boku vyšla voda a krev; napřed voda, poněvadž napřed musí býti člověk vodou křestní obmytý, dříve než jest mu dovoleno přijímati tělo a krev Páně. Hál, již Mojžíš vodu ze skály vyvedl, jest opět kříž svatý, jehož síla přechází na kougel znovuzrozců.

Též ona voda, kterou Pán Ježíš na svatbě v Káni ve víno proměnil, je obrazem křestní vody. Voda vyznamenává obyčejně podstatu lidskou, víno podstatu božskou, jako na př. při mši svaté, kdež se směšuje voda s vínem, aby se tím naznačilo spojení lidské a božské přirozenosti neb podstaty v jedné Krista osobě. Při svatbě v Káni přeměnil Pán Kristus vodu ve víno; při duchovní svatbě, při křtu svatém, přeměňuje se

přirozenost lidská, stávajíc se účastnou jistým způsobem přirozenosti božské; člověk se stává dítkem Božím, dědicem nebe, chrámem Ducha svatého.

I ta voda, po níž Pán Ježíš pěšky krácel, pamatuje nás na křestní vodu, přes níž kdo kráčí, neutone v moři záhuby věčné. I voda Jordanu, již Jan křtil a již i Kristus byl pokřtěn, je velikou křtelnicí, bezprostředně předcházející a předobrazující křestní proud Nového Zákona. Co se při křtu Páně událo, opakuje se při každém křtu. Při každém křtu sestupuje Duch svatý na člověka, nebe se otvírá, a Bůh Otec praví: Toto jest nyní dítko mé milé, na němž mám teď své zalíbení.

Konečně i ona voda, jež z boku Krista Pána se vyprýštila, a o níž svrchu jsem se zmínil, znázorňuje vodu křestní.

Všech těch předobrazení vzpomíná kněz, když zpívá, an pokračuje ve svěcení vody křestní a vylévá na čtyry strany světa: »Jenž tě ze zřídla rajskeho vyprýštiti nechal a ve čtyřech řekách celou zemi svažovati kázal; jenž tě na poušti hořkou, sladkost vloživ do ní, učinil pitnou, a žíznicimu lidu ze skály vyvodil. Žehnám ť tebe i skrze Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž tě v Káně Galilejské zázrakem podivným svou mocí proměnil ve víno; jenž nohama po tobě krácel, a od Jana v Jordaně v tobě pokřtěn byl; jenž tě zároveň s krví z boku svého vyvedl, a učeníkům svým rozkázal, aby věřící tebou byli pokřtěni, řka: Jděte, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.«

Co nyní následuje, nezpívá kněz, ale říká. Následuje nyní významný obřad, k němuž se kněz připravuje krátkou modlitbou, řka: »Nám toto nařízení zachovávajícím (abychom totiž křtili) ty, Bože všemohoucí, milostivě přispěj, ty dobrotivě provázej.«

Kněz dýchá nyní třikrát do vody, děláje dechem svým tři kříže a dí: »Ty tyto prosté vody ústy svými požehnej, aby kromě přirozeného očištění, jež mohou poskytnouti tělům se myjícím, i k očištění duší způsobilé byly.« Dýchání do vody značí dech milosti Ducha svatého. Kristus Pán též, chtěje sdělit apoštolům moc Ducha svatého, dechl na ně a řekl: »Přijměte Ducha svatého: komu odpustíte hříchy, odpouštěj se jim.« Křestní voda též má obdržeti sílu hříchů odpouštěti, a sice skrze Ducha svatého. Proto kněz na ni dýchá.

Nyní kněz spouští velkonoční svíce do vody, a sice třikrát, pokaždé hlouběji, a zpívá, při každém ponoření vyšším hlasem: »Sestup do té zřídla náplně síla Ducha svatého.« Při třetím ponoření až na dno dýchá kněz zároveň na vodu, tvoře dechem řeckou písmenu Ψ (ps). Velkonoční svíce představuje Pána Ježíše, a trojí, vždy hlubší ponoření její znamená, že křtěnec světlem víry v Ježíše Krista vždy víc a více osvěcen a jeho milostí čím dál, tím víc má býti proniknut. Kněz opět dýchá na vodu. Jako první člověk dechem Božím byl obživen, tak obživuje dech Ducha svatého člověka k novému, nadpřirozenému životu. Nad Jordanem vznášel se Duch svatý v podobě holubice, což znázorňuje řecká písmena Ψ, jež se podobá holubici s roztaženými křídly. Ψ je zároveň začáteční písmenou slova »psyché« — duše a značí sílu obživující, již Duch svatý při posvěcení do vody vlévá.

Když byl kněz do vody vdechl, drží ještě na okamžik velkonoční svíce ve vodě a píše: »Celou pak podstatu této vody nechť (síla Ducha svatého) oplodní k znovuzrození účinku.« Teď se svíce z vody vytáhne.

Kněz ještě jednou uvádí nám před oči, jaký účinek voda křestní bude a má jevit: »Zde všech hříchů skvrny

nechť se smýjí, zde přirozenost k obrazu tvému stvořená a ku cti svého původu obnovená, ode vši staré špiny nechť se očistí, aby všeliký člověk, jenž svátost tu znovurodicí přijme, k novému dětství nevinnosti pravé se znovu narodil.«

Všecky ty milosti, jichž se nám křtem svatým dostalo, máme k poděkování Pánu Ježíši, jenž je nám svou smrtí na kříži vymohl, a jenž přijde v soudný den se přesvědčiti, kterak jsme jich používali. Proto končí kněz prefaci slovy, jež však ne již zpívá, nýbrž jen hlasitě říká: »Skrze Pána našeho Ježíše Krista Syna tvého, jenž přijde soudit živé i mrtvé a svět skrze oheň. Amen.«

Tak požehnanou a posvěcenou vodou pokropí se nyní přítomní věřící, aby se upamatovali na svůj vlastní křest a v duchu obnovili. Též se kropenka s vodou tou naplní k použití jí při kropení nedělním před velkou mši svatou. Teď je vhodná příležitost, křestní slib obnoviti.

Nyní následuje ještě jeden obřad, jímž se posvěcení vody dovrší. Kněz míchá svaté oleje do vody křestní, napřed olej katechumenů, jímž se křtěnec na prsou a na bedrách maže, říká: »Buď posvěcen a zárodkem pramen ten olejem spásy znovu z něho se rodícím k životu věčnému. Amen.« Potom svaté křížmo, při čemž se modlí: »Vliti křížma Pána

našeho Ježíše Krista a Ducha svatého Utěšitele nechť se stane ve svaté Trojice. Amen.« Naposled olej katechumenů a křížmo, kterýmžto též se ditko maže při křtu svatém na temeni hlavy, dohromady vlévá se slovy: »Smlíšení křížma posvěcení a oleje pomazání a vody křestní rovněž nechť se stane ve jménu Otce † i Syna † i Ducha svatého. † Amen.« Ceremonie ta značí duchovní a vnitřní pomazání Duchem svatým, to jest, udělení milosti a darů Ducha svatého, jakož i vlití tří Božských ctností.

Teď se udílí křest svatý, jsou-li jací katechumeni, jako na př. v missionářských zemích, a celý obřad se skončí vzýváním všech svatých za novokřtěnce, na něž i při mši svaté před pozdvihováním zvláštním způsobem po celý velkonoční a svatodušní týden se pamatuje.

Ve vigílii svatodušní platí i hlavní modlitba mše svaté novokřtěncům a zní: »Uděl, prosíme, všemohoucí Bože, aby lesk jasnosti tvé nad námi zářil, a světlo tvého světla v srdci těch, kteří skrze milost tvou jsou znovuzrozeni, osvětlením Ducha svatého upevnilo. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého, jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh po všechny věky věků. Amen.«

Věřím v Boha.

(Číst dále.)

Známky pravé církve Kristovy.

namky, jež Spasitel církvi své na zemi vtiskl a podle nichž ji lze poznati, jsou: Že jest 1. jedna, 2. svatá, 3. obecná, 4. apoštolská.

1. Jednu a jednotnou církev založil Spasitel, a nikoliv dvě či tři anebo více. Vždyť učil jen jednomu učení, jedné víře, ustanovil jen jeden křest a jen jeden úřad učitelský a pastýřský, sbor apoštolů svých. Svatý apoštol Pavel píše v listu svém k Efesským: (4. 5) »Jeden

Pán, jedna víra, jeden křest.«

Je tedy také jenom jedna církev, neboť ona jest shromážděním křesťanů, kteří viru od Krista danou vyznávají a ta jest jedna. Dále nelze do církve vejít, nežli skrze křest, neboť tento jest branou církve. Kristus Pán však ustanovil jen jeden křest, je tedy jen jedna církev, neboť kdyby mělo jich býti více, musilo by býti i více křtů — více bran. Dále ustanovil Pán nás, jeden učitelský úřad, pro všechny lidi celého světa — je tedy církev jedna. Neboť ač jest mnoho učitelů a pastýřů podle osob, přece úřad učitelský jest jen jediný a to jest úřad římského papeže, jakožto vrchní hlavy církve a biskupů s ním spojených. Kde jest však jen jeden úřad učitelský, tam musí nutně býti jen jedna společnost věřících — neboť nemůže přece tentýž učitelský úřad rozličně, ba sobě odporně — učit a církev spravovati. Kdo tohoto učitelského úřadu neposlouchá, nepatří do pravé církve Páně; vždyť řekl Pán: »Kdo církve neposlechne, budiž jako pohan a publikán.«
»Kdo vás slyší, mne slyší.«

Ustanovuje Petra za základ, praví Kristus: »Ty jsi Petr, skála a na té skále vzdělám církev svou;« praví církev a ne církve. A jindy mluví Pán »o jednom pastýři a jednom ovčinci.« Svatí apoštolé neznali církvi — nýbrž jednu církev — jakožto duchovní tělo Kristovo, jehož údy jsou pravdověřící křesťané; Kristus má však jak samozřejmě jest, jedno duchovní tělo; je tedy i církev jen jedna.

Církev Kristova pravá, musí býti jednotná a nerozdělená, vždyť pravil sám Pán Kristus: »Každé království proti sobě rozdělené zpusťne a dům na dům padne.« (Luk. 11, 17.) Jak by tedy obstála církev rozdělená proti sobě? A jak velenutná jest jednota v církvi, ukázal nám Pán Ježíš, že při poslední večeři právě o tuto k Bohu Otci se modlil: »Prosím«, tak se modlil, »aby všichni jedno byli jako ty Otče ve mně a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli, aby uvěřil svět, že ty jsi mne poslal« (Jan 17, 20). To má na paměti sv. apoštol Pavel a proto poroučí věřícím, aby se stranili těch, »kteří činí různice a pohoršení na odpor učení, kterémuž jste vy se naučili, varujte se jich« (Řím. 16, 17). Která však z náboženských společností má tuto známku jednoty? Mezi všemi jediná naše církev katolická, neboť jen ona podržela jednu nejvyšší hlavu nástupce Petrova, jen ona podržela jedno a totéž učení, jen ona má tytéž svátosti. Během času odtrhly se od katolické církve lidé z rozličných příčin světských — ponejvíce z pýchy — a příčin sobeckých a založili společnosti náboženské. Pak odtrhli se Řekové v století 12., Protestanté v století 16. atd. Žádná z nich nemá však žádné viditelné hlavy, která by byla řádným nástupcem Petrovým, i v učení se liší vespolek a svátosti některé mají, některé zavrhlí. A právě tato jednota církve katolické jest její nej-

větší ochranou. Kolik bouří již sneslo se na ni za těch 1900 let, a přece obstála — jako hrad na skále vystavený — do něhož marně perou vlny mořské. Jednota vždy silí; to věděl Pán a proto tak na jednotu církve své dbal. Církev katolická jest jednotná, jest tedy pravou církví Kristovou.

2. Další známka církve pravé jest svatost. Zakladatel církve Kristus Pán byl nanejvýše svatý a také chtěl, aby skrze církev lidstvo k svatosti vedeno bylo. Svátý apoštol Pavel o tom dí: „Kristus miloval církev a vydal sebe samého za ni, aby ji posvětil, očistiv ji obmytím vody skrze slovo života, aby sobě učinil církev slavnou, nemající poskvrny ani vrásky, ale aby byla svatá a neposkvrněná.“ (Efes. 5, 26.)

Musí býti svatá, neboť má býti tělem Kristovým svatým, nevěstou Kristovou, domem a chrámem Božím; dle výroku Písma svatého. Musí býti svatou, ne sice ve všech svých údech, ale v zakladateli, v učení, které ku svatosti života nabádá, ve svátostech, které milost posvěcující uděluje. Proto také musí míti vskutku své svaté, neboť každý dobrý strom nese i dobré ovoce. A která církev může o sobě říci, že tuto známku svatosti má? Ona od počátku vždycky jen Ježíše Krista za svého zakladatele považuje a žádného člověka, kterýž by ji teprve během času založil. Její zakladatel je tedy nejsvětější Syn Boží sám. Od Krista Pána má své učení svaté, které také vždy nezkrácené, nezměněné zachovala, za to ručí její ustavičná jednota. Učení její dnešní je totéž jako bylo za dob apošolských, tedy rovněž tak svaté, jako tehdy. Také ještě posud ani jeden z nepřátel a protivníků nemohl nalézt v církvi nějaké učení, které by svatosti odporovalo. Církev katolická vždycky na to hledí a vždy k tomu nabádala, aby se lidské náruživosti krotily sebezapřáním, pokáním, pokorou, trpělivostí, ona poroučí lásku k Bohu a bližnímu, ať je tento kdokoliv.

Jako Kristus učil, učí i ona nejvyšší dokonalosti, dává radu dobrovolné chudoby, ustavičného panictví a dokonale poslušnosti duchovního představeného. I Bůh oslavil církev zázraky, které činili ti, kteří učení církve rozšiřovali a hlásali; k bludnému učení by Bůh zázraky nepomáhal.

Kristus dal církvi své 7 svátostí, skrze něž lidem milost posvěcující buď uděluje neb udělenou rozmnožuje. On ustanovil obět mše svaté, aby tak sám bratry své posvěcoval, jim hojnějším způsobem ovoce vykoupění přivlastňoval. Všecky tyto prostředky posvěcující zachovala církev katolická věrně po všecky časy a udělovala a uděluje je neustále a vždy napomíná, aby se hodně přijímaly. Mimo tyto má církev ještě jiné prostředky, jež dle ducha učení Kristova jsou, a ku svatosti napomáhají: Půst, modlitbu, dobré skutky, slavnou bohoslužbu a rady evangelické, tak aby věřící vždy čistšími a nebeskému ženichovi vždy podobnějšími a milejšími byli.

V církvi byli a jsou vždycky svatí, jichž svatost Bůh sám mimořádnými dary milosti a zázraky potvrdil.

Církev římsko-katolická nehlásila nadarmo svaté učení Kristovo, neudělovala nadarmo prostředků posvěcujících. Obrodilať celý svět, obrátila pohanský starověk a zavedla ctnosti dříve nevidané. A to děje se posud. Posud obracuje církev národy pohanské po celém světě a činí z nich dobré následovníky Kristovy. Tu jakoby se znova jevila prvotní horlivost křesťanů i s jejich svatostí. Po celý čas trvání církve není století, v němž by se veliký počet dítek církve naší nevy-

znamenal ctnostmi hrdinskými, kde by celé společnosti lidí se nezasvěcovaly Bohu skrze konání skutků milosrdenství anebo kajicnosti, kde by nežili mnozí, jejichž svatost sám Bůh vyznamenal dary milosti svých za živa a po smrti oslavil zázraky. Církve katolická jest církví svatou, proto jediné pravou církví Kristovou; známku svatosti má také ze všech vyznání jen ona jediná.

3. Třetí známkou právě církve Kristovy jest, že jest katolická, což značí obecná. Nechtěl Kristus Spasitel založiti církev na způsob židovské synagogy, která určena byla jen pro jeden národ a pro jistý vyměřený čas. Kristus spasil lidi všechny — a proto i církev jeho — kterou tato spása se u lidí uskutečňuje, musí býti pro všechny lidi, všechna místa a všechny časy až do konce světa vůbec. Proto také poslal apoštoly do veškerého světa hlásat evangelium všemu stvoření. Církev jest královstvím Božím, a to má podle proroka táhati od moře k moři a nezahynouti na věky. Ona jest tou horou Sionem, na němž Pán vládnouti bude nad národy nyní až na věky (Mich. 4, 7).

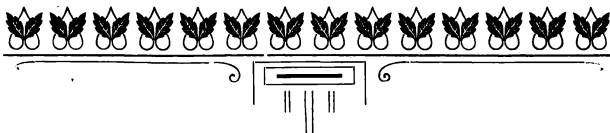
A které vyznání má tuto známku? Zase jenom jediná církev naše. Ona trvá již od časů Kristových, neustále bez přetržky v tomtéž učení, neměnic se. Je tedy po všechny časy.

Církev naše jest katolická, neboť rozšířena jest i co do místa všudy. Již za dob apoštolských slyšán byl hlas jejich a učení všudy po známém světě. I když celí národové od naší církve odpadli, nepřestává býti katolická — obecná. Není zajisté třeba, aby každého času všechny země zaujímala, a dostačí zajisté, aby jako slunce poněmáhle postupovala, je ozářujíc světlem víry a oživujíc milostí svátostnou. Jestliže skrze zlobu hříchu světlo toto tajemné v některých zemích shasíná a pramen milosti vysychá, zůstává jí přece zásluha, že je osvětila a oživila a že vždycky ochotna jest zase totéž učiniti. Zůstává proto vždy katolickou čili obecnou. Naše církev jest proto i katolická, že pro všechny lidi pracuje. Od svého počátku až po naše doby vysílala a vysílá věrozvěsty své ku všem národům, i tam, kde krvavým pronásledováním ohrožen jest život jejich. Padnou-li jedni, nastupují na jich místo druzí. Církev má k tomu zvláštní řehole a ústavy, aby doplňoval se sbor misijnářů, ona založila v Římě obrovský ústav k rozšiřování víry čili „Propaganda“ zvaný, kde se horliví kněží ze všech národů připravují k povolání misijnářskému mezi pohany. Ani jedna z jiných společností náboženských nemůže se vykáhati takovou prací ani takovými výsledky, ač pomůcky hmotné a peněžní mnohdy jinověrcům u větší míře po ruce jsou nežli katolíkům.

Za poslední století bylo na vinici Páně mezi pohany 80.000 misijnářů činných. Kde však jsou ti národové, které jinověrci obrátili? Kde jest země, kterou by byli Kristu získali? Které vyznání má tak apoštolské a hrdinné muže a věrozvěsty jako byl sv. František Xaverius, jenž máje kříž na prsou a hůl v ruce, neobával se do nejzazších pohanických zemí Číny a Japonska vniknouti a tam kříž Kristův hlásati? A takových mužů má naše církev hojný počet, ale zase jen ona sama jediná, žádné jiné vyznání.

(Přítště dále).

Svatá Maria, oroduj za nás!

Zavítal máj a zas kráčí světem
s veselou písní, s líbezným květem;
a srdce lidské, vzkříšeno znova,
půjčuje máji k modlitbě slova:
Svatá Maria, oroduj za nás!

Každé to kvítko Marii chválí,
k ní volá pramen z omšené skály,
skrívánek k nebi s písněmi letí
a v chatě s matkou modlí se děti:
Svatá Maria, oroduj za nás!

Zahučel vítr v korunách stromů,
ozval se z dálky mocný hlas hromu,
kloní se les a chvějí se hory,
k nebi se nesou národů sbory:
Svatá Maria, oroduj za nás!

•Obzor•

VL. ŠT.

Hvězdo mořská!

Viz bouřivých vln divý rej,
boj moře v tajné hloubi,
Nám šťastně místa zniknout dej,
kde s žitím smrt se snoubí,
hvězdo mořská!

Loď hračkou burných větrů jen,
o skály vlny bijí,
ach, k Tobě spěje žalný sten,
ať loďka skal těch miji,
hvězdo mořská!

Ó chraň nás v žití zhoubných skal,
chraň bouřivých vln víru,
by mužně každý odolal,
nepozbyl srdce míru,
hvězdo mořská!

•Obzor•

A. ZÁHOBSEKÝ.

O papežích.

(Část další.)

minulém článku pojednali jsme o papežích více se stanoviska osobního, nyní pohledme na jejich činnost a zásluhy, jichž si o lidstvo dobyli. Zásluhy tyto jsou neskonale, nezměrné, a přece není na světě nikoho, kdo by měl více nepřátel nežli papežství. A proč? Co učinilo toto zařízení v církvi Páně lidstvu zlého? Nic! Naopak rozsévalo jen požehnání a rozdávalo dobrodiní celým národům i celému lidstvu. Považme jen, co papežství jest.

Jest 1. sloupem pravdy. Jen to, co od Boha pochází, jest pravda, pravda věčná, nezměnitelná. Ježíš přinesl nám tuto pravdu a uložil ji ve svém svatém učení, v evangeliu, které se nazývá »blahou zvěstí«. A toto evangelium Ježíše Krista, tuto pravdu božskou, tuto blahou zvěst hlásá papežství všem národům prostředně nebo bezprostředně. V šestém století bylo přivezeno několik krásných mladíků do Říma jako otroků na prodej. Jistý mladý kněz uviděl je a dal se s nimi do řeči. Poznal hned, že tonou ještě v nevěře pohanské a proto jich velice litoval. Později stal se tento šlechetný kněz papežem; byl to slavný, svatý papež Řehoř I. Veliký. Ale i jako papež nezapomněl oněch mladíků; vyslal hned missionáře do jejich otčiny, do Anglie, Augustina se 40 kněžími, a neminulo ani sto let a celý ostrov anglický získán byl Kristu Pánu, a to ne zbraní hmotnou, nýbrž přesvědčivým slovem pravdy božské.

Odtamtud zase přišel mnich Vinfrid do Říma, aby navštívil hroby svatých apoštolův, a tehdejší sv. Otec Řehoř III. posílá ho zase k Němcům pohanským hlásat svaté evangelium. S horlivostí apoštolskou káže Vinfrid Krista pohan-

ským Němcům, a když se mu podařilo větší část jich obrátiti, zakládá biskupství mohučské a je tam prvním arcibiskupem. známý pode jménem Bonifác. Jiní věrozvěstové vstoupili do slépějí jeho a za čas obrácen je celý veliký národ německý na víru Kristovu. Všecko požehnání a dobrodiní, kterého se národům těm dostalo, vyšlo od papežství, které jim přineslo pravdu a tak osvětilo rozum a posvětilo život jejich.

A podobně se to má i s národy slovanskými. Moravský kníže Rostislav prosí za missionáře pro říši svou. I přicházejí dva nadšení kazatelé, Cyrill a Metoděj, a hlásají víru Kristovu. Aby však měli k tomu právomoc a požehnání apoštolské Stolice, jdou do Říma, tam vyznávají pravou víru svou; papež je vysvěcuje na biskupy a posílá zpět s pravomocí zřizovati církevní okrsky, světit biskupy a spravovati církev slovanskou. Tak z Říma od papeže dostalo se předkům našim světla pravdy křesťanské a s tím počala doba nová, doba vzdělanosti, osvěty, pokroku a blahobytu národního. Národ náš vstoupil do řad národů vzdělaných a započal slavnou historii svou. S křížem přinesli nám od papeže svatí bratři i knihu, s vírou i vzdělanost.

2. Papežství jest ochranou svobody. Jak hnusné, nespravedlivé, nemilosrdné jest otroctví! Člověk s nesmrtelnou duší, člověk rozumem a svobodnou vůlí od Boha obdařený považován je za věc, za zboží bez ducha, bez práva a nakládáno s ním také podle toho. Až vlasý vstávají hrůzou, když člověk čte zprávy o ukrutnostech u starých Římanů proti otrokům páchaných. A kdo se ujímal ubohých? Nikdo, neboť

otrok nebyl člověkem. Teprve církvi Páně bylo ponecháno, aby povznesla prapor svobody mezi těmito vyděděnými a navrátila jim práva lidská. A papežové to byli, od svatého papeže Řehoře I. počínaje, kteří vždy a všude se otrokův ujímali a svobodu jim zjednávali. Ovšem to nejednou nešlo. Svatý Řehoř I. vydal nařízení, že když se otrok věnuje stavu řeholnímu, má být na svobodu propuštěn. Dle zákona světského nesměl žádný otrok bez svolení pána svého pojmuti manželku. Papež Hadrian I. vymohl zrušení tohoto zákona, tak že každé manželství otroků církevně uzavřené i před státem platnost mělo. Papež Pavel III. vyslovil se v slavném listě, že každý člověk má trojí svobodu, t. j. že každý o sobě sám rozhodovati, jmění nabývat i jmění mít může. A nynější sv. Otec Lev XIII. píše v listě svém k biskupům brasílským roku 1888. o nedůstojnosti a barbarství otroctví a poukazuje na zásluhy církve o jeho zrušení.

Pokrokáři naši často berou slovo »svoboda« nadarmo, neboť chtějí mít svobodu pro sebe, pro jiné však nikoli, tu rádi panují tyransky. Papežství svobodu národům vymohlo a také ji ochraňuje. Papežství vymohlo svobodu v rodině, neboť povzneslo ženu a matku, která dříve byla otrokyní muže svého, na rovný stupeň s ním. Bůh sám povznesl ženu tím, že vyvolil si jednu za Matku svou. Maria Panna jest obrazem ženy od Boha vysvobozené z otroctví a z pout jeho a postavené na stupeň, který jí od stvoření patřil jako družce a pomocnici mužově. I Ježíš Kristus sám kázal ženám, těšil je, odpouštěl jim, posvěcoval je. Křesťanské panenství činí ženu andělům podobnou a manželství povýšeno je Spasitelem na svátost Nového Zákona. Žena má tatáž práva, neboť jsou to dva v jednom těle. S jakou srdnatostí opřeli se papežové i mocným

panovníkům, když chtěli ženu o její práva oloupiti a svévolně manželky zapuditi. Tak stál papež Mikuláš I. na zásadě nerozlučitelnosti manželství proti císaři Lotárovi, papež Paskal proti Filipovi I. francouzskému, papež Celestin III. a Innocenc III. proti Filipovi II., papež Klement III. a Pavel III. proti anglickému králi Jindřichu VIII. a papež Pius VII. proti Napoleonu I., císaři francouzskému. Co by se bylo stalo ze ženy a matky vůbec, kdyby nebylo papežů, svobodu a práva jejich hájících?

3. Papežství je záštitou práva. V životě společenském vidíme mnohdy mezi lidmi boj jako mezi divokou zvěří. Silnější bývá vítězem a pohltí slabšího, bohatec zničí chudáka. Jednou z nejhorších saní, lidstvo hubících, jest lichva, neboť tu se vykořisťuje bída chudších na prospěch bohatších, a to způsobem co nejnepřádivějším. Ustavičně pozvedali papežové hlasu svého proti tomuto škůdci, hrozili tresty církevními lichvářům a podobným dobrodinečkům chudých. Jména papežů Urban III., Innocenc III., Řehoř X., Alexander III., Klement V. jsou nesmazatelnými písmenami zapsaná v dějinách boje s lichvou a s lichváři, neboť ti všichni co nejhorlivěji se přičiňovali o vyhubení lichvy. A kdo se ujímá více potlačovaných proti potlačovatelům nežli náš sv. Otec Lev XIII. ? Jak krásné jsou listy, které v tomto smyslu vydal! Kéž by také napomenutí tam obsažená ode všech uvážena a prováděna byla! Pak by za jisté bezpráví jedněch přestalo a právo druhých by se zase vrátilo.

4. Papežství jest podporou vzdělanosti. Kam by se vzdělanost poděla, kdyby nebylo papežů bývalo? Ti zachránili kulturu starých národů římského i řeckého před zkázou, která jim hrozila stěhováním se národů nevzdělaných do jiných zemí a pádem císařství římského. Lev I. to byl, jenž Řím za-

chránil před zničením za Attily, vůdce Hunů. Pius V. zachránil Evropu před záplavou tureckou vítězstvím u Lepanta, ku kterému mravně i hmotně nejvíce přispěl. A že moc turecká na dlouhá leta zlomena byla u Vídně roku 1683., toho nemalou a neposlední zásluhu má papež Innocenc XI., jenž knížata křesťanská proti nim sjednotil a peněžními prostředky pomáhal.

Uvedme ještě, co o osvětové činnosti papežů praví protestant Gregorovius: »Dějiny lidstva nemají dosti titulův a pojmenování, aby jimi jen přibližně označily osvětovou činnost, veliké a tvořící činy a nepomíjitelnou slávu papežů. Jejich dlouhá cesta bude vždy na nebi dějin osvěty a vzdělanosti tvořiti soustavu, která leskem svým všechny říše knížat a panovníků daleko přezáří.« — Dr. Müller, protest. professor na berlínské universitě, píše: »Papežství je zjevem ze všech nejvelikolepějším. Bez papežství stal by se středověk kořistí barbarství. Ještě dnes by byla svoboda bez papežství nanejvýše ohrožena. Papežství jest nejlepší protiváhou proti všemocné státní modle.« — A ještě jednoho slavného spisovatele nekatolického uvedeme — »do třetice všeho dobrého« — Herdera, který píše: »Že Evropa od Hunů, Turků, Tatarův a Mongolů pohlčena nebyla, jest dílem a zásluhou papežství. Bez římské svatovlády by se se Evropa bezpochyby stala plnem tyranů, jevištěm ustavičného boje anebo docela mongolskou pouští.«

Jak krásné to svědectví z úst nekatolíků pro kulturní a osvětovou činnost papežů na prospěch lidstva! A tu jsou přece lidé posud, a to lidé, kteří chtějí býti za vzdělané a spravedlivé pokládáni, kteří veškerou tuto zásluhou činnost papežství neuznávají, jí pohrdají; vliv papežů na svět za škodlivý vyhlásují, a co nejvíce proti papežství brojí, mravní váhu jeho podkopati a zničiti usilující. Ani v prostředcích nejsou vybíraví. Není pomluvy, pohany, lži, která by se jim nehodila do krámu, jen když jest proti papeži. Strašné nesmysly už několikráte vyvrácené a ze lži usvědčené ohřívají se ustavičně, aby jen lid uveden byl v pochybnost a zášť proti papeži vnikla do něho. A proč to? Inu takový jest vždy vděk světa.

Pravda nemůže nikdy spojití se se lží ani s ní smír uzavřítí. Právo s neprávem, svoboda s otroctvím nemohou pod jednou střechou svorně bydliti. Proto ten boj proti papežství. Kdo byl Ježíš? Co činil Ježíš? Co učil Ježíš? Byl Bohem, činil dobré, mluvil pravdu. A jest možné, aby byl pronásledován? I ano, až na kříž. V tom je záhada ona vysvětlena. »Mne pronásledovali — i vás pronásledovati budou«, pravil Pán. To jest údělem pravdy práva, že vždy od lži a bezpráví pronásledováno jest. To jest údělem církve i papežství. Proto však netratí na zásluze a ceně, nýbrž tato tím více stoupá.

Boh. Hendl.

Co získá a co ztratí odpadlík od církve katolické?

(Část další.)

Svět katolický věda, co v Marii Panně má, že v ní má poklad veliké ceny, že v ní má lásku nejčistší, nejnezištnější, že v ní má pomocnici nejmocnější a také vždy ochotnou. Svět katolický miluje a ctí požehnanou Matku Páně, po Bohu nejvřejeji a nejvíce. Nebylo doby od počátku církve Páně, kdy by křesťané nebyli Marii Pannu ctili; vždyť již svatí apoštolé ji za matku svou považovali, kněží se utíkali, a věřící své jí doporučovali. Nebylo a není místa, kam jméno Ježíš bylo vniklo, aby tam nevěděli o Marii, přecisté Rodičce Boží, a aby tam nenadchli se k jejímu milování. »Osmkráté mluví Písmo sv. o Matce Ježíšově,« praví Luther, »a to jest věru pro ni velika čest.« Ano, když Duch svatý takovou čest jí prokázal, proč bychom my lidé, synem jejím vykoupení neměli ji ctíti tak, jak toho zasluhuje? Lid katolický také žárlivě bděl nad úctou Marianskou, a nedopustil nikdy, aby kdo se odvážil Marii Panně na cti a důstojnosti její utrhati. Vidíme příklad v 5. století. Tehdy bludař Nestorius začal učiti, že Maria Panna nebyla matkou Boží, nýbrž jen matkou Kristovou, totiž že porodila Spasitele jen jako člověka; i pobouřen byl celý katolický svět domněnkou touto, která chtěla Marii Pannu vytlačiti z postavení, které zaujímá v díle vykupitelském a vztí ji svatozář Matky Boží, proto sešla se církev na sněmě v Efezu. aby přesně stanovila, co jest katolické a co bludné v ohledu tom. Mezitím co biskupové rokovali v chrámě o věci tak důležité, čekal venku nesmírný dav lidu věřícího s velikou netrpělivostí. Když pak rozléty se dvěře chrámové a ozná-

meno bylo, že sněm blud Nestoriův zavrhl a že učením katolickým jest ctíti Marii Pannu jako Matku Boží; tu neznal jásoť lidu křesťanského mezi. Provolával »Slávu« Matce Boží, s velikým plesáním doprovázel biskupy obzvláště Cyrilla Alexandrinského s pochodněmi a s kaditelnými do jejich bytů, a osvětloval na mnohých místech město. Rozhořčení proti bludař Nestoriovu bylo všeobecné a lid volal: »Budiž proklet!« To se stalo r. 431 po Kr. Podobné nadšení uchvátilo katolický lid, když r. 1854 papež Pius IX. slavně prohlásil učení církve o Neposkvrněném početí Bl. Panny Marie, čímž poslední drahokam vložen byl do zárné koruny Matky Boží, církvi katolickou. Učení toto, kterému církev vždycky učila, bylo prohlášeno a lid plesal nad ním a stavěl chrámy na počest tohoto tajemství, nešetře nákladu k oslavení přecisté Panny a Matky Boží. Ano lid katolický vždy a všude ctil, ctí a miluje svou nejdražší Matku a orodovnici Marii Pannu, a kdo by mu sahal na tento vznešený předmět úcty a lásky, dozná nejtěžšího odporu.

Proto nezapomíná katolík ani jeden den na Rodičku Boží. Den co den několikrát posílá jí vroucí pozdrav; tam vysoko na horách, kde jen která stojí kaplička, dole k údolí po všech městech a dědinách, hlaholí třikrát za den zvonek a srdce katolické se povznáší tam k nebeským výšinám, kde panuje královna panenská, a ústa šeptají v roznění ten krásný pozdrav: »Zdravas Maria, milosti plná!« Tak zní to po všem světě, tak zní to z milionů srdcí. Více než jest listů v lesích, více než travinek na lukách, více než se trpějí krůpějí rosy v zlatém slunce jasů, vícekrát zaznívá po světě den co den: »Zdravas Maria!« A tak

to není od věčejška ani od 50 let, nýbrž již skoro po 2000 let; od té doby, kdy Rodička Boží i matkou naši se stala na Kalvarii. A netoliko v životě, netoliko v radostech slavi srdce katolické Matku Boží, i ve strastech i ve smrti se k ní utíká. Dolehne-li na nás strast a svízeľ, těžký-li jest křížek, který Bůh nám na bedra vložil; kam spěcháme, ku komu se utíkáme? K Marii Panně, neboť ona jediná může nám nejlépe vyprostiti a vymoci pomoc u Boha všemohoucího. Proto spiná ruce katolik před obrazem Marianským, jakoby klečel před Marii Pannou samou, spiná ruce ve zbožné modlitbě a volá: »Maria, ó Maria pomoz!«

I v kříži nejtěžším — v hříších — není lepší pomocnice nad Marii. Ona »útočiště hříšníků« prosí za ně u Synáčka svého, ona vymáhá jim milost pokání a obrácení se a tak jim razí cestu k Srdci Ježíšovu. A když život se kloní ku smrti a rty již sotva se pohybují, tu srdce ještě bije, bije pro Marii Pannu, a byť ne ústy, aspoň srdcem volá umírající: »Zdrávas Maria!« Bylať mu Maria Panna hvězdou, jako plavci na rozbouraném moři, hvězdou vůdčí, tou zůstala mu i když stíny smrti ho obklopují. Kde Maria Panna stojí u lůžka umírajícího, tam zlý duch nemá přístupu. To dobře cití srdce katolické, proto volá: »Zdrávas Maria!«

A tuto vznešenou Matku Boží a přeciistou Pannu, tuto naši nejmilejší a nejpečlivější Matku, Marii Pannu měli bychom ztratiti, ji opustiti, ji zraditi? Měli bychom se přidati k těm, kdož pro Marii, útočiště hříšníkův a pomocnici křesťanů nemají ani slůvka cti a lásky? Měli bychom vznešenou Matku Ježíšovu, neposkvrněnou Pannu, jako oni, na roveň stavěti s matkou obyčejnou, matkou lidskou? Měli bychom, mluvice o ní — jak oni to činí — ji jmenovati jen »Marií«, »Matkou« a ne »svatou«, ne

»Pannou«? Co říká srdce tvoje tomu, zbožný katoliku? Co tomu říká celá naše krásná, drahá vlast? Pohleď na ty přechetné chrámy Marianské, jichž věže velebné se k nebi zdvihají, ta četná místa poutní, kamž nesčetní poutníčkové z daleka putují, slyš ty nadšené zpěvy, jimiž lid náš Matku Páně oslavuje, pozoruj zbožnost, kterouž svátky Marianské slaví a pak řekneš: lid náš, vlast naše je Marianský lid, Marianská vlast, a nedá si vzíti Marii Pannu, nedá si vzíti účtu a lásku svou k ní. Katolik myslící, katolik citící, nikdy nezradí Rodičky Boží, nikdy jí neopustí, nikdy se nepřidá k těm, kdož ji hani a tupí. Ano, bohužel říci musíme, že vyznání protestantské vzalo Marii Panně všecku lásku a účtu, které právem u lidu křesťanského požívala. Mají sice ve svých velkých městech také velkolepé kostely »Marianské«, ale to jsou staré, bývalé chrámy katolické, Matce Páně zasvěcené, jimž zbylo jen jméno jako skořápka, ale jádro zmizelo. Byli jsme sami v několika takových kostelích v německých městech, avšak jaký tam chlad! O teplé, o zahřívající lásce k Matce Boží není tam ani potuchy. Není tam obrazů, a je-li ještě některý, jest to zbytek z dob starých, katolických, a jen pro svou starožitnost bývá trpěn. Neozývá se tam chvála Mariina, neozývá se tam pozdrav andělský, »Zdrávas Maria«, zvon nevybízí k modlitbě: »Anděl Páně«. Umlkly písně Marianské, zanikly její svátky, na kazatelně nevybízí kněz k následování jejich vznešených ctností; Maria není jim ničím více, než obyčejná žena, obyčejná matka. Zpláče srdce naše, když do takového chrámu vstoupíme, který předkové katoličtí na počest přesvaté Panny zbudovali. Kameny sice hlásají slávu Mariinu, ale lidé k tomu mlčí. Ba co horšího ještě, kolik pohan, potup, zakusila Maria Panna od protestantů! Tak jako nezdárný syn když zapřel

matku svou, tuto ještě hanobí a tupí a co nejhoršího může, jí činí, tak to vidíme i u protestantismu. Zavrhlí v ní vznešený vzor lidského života, zavrhlí v ní nejvyšší ctnost panenství, zavrhlí v ní nejvznešenější důstojenství Matky Boží, zavrhlí v ní Matku svou, a proto ta nenávisť k ní. Kteří pak mezi nimi spravedlivější jsou a prozíravější, ti poznávají to bezpráví, které se děje Matce Boží, a proto přikloňují se k nám, proto nám skorem závidí tu lásku a úctu, kterou chováme k Marii Panně.

Ovšem na omluvu svou uvádějí protestanté, že úcta Marianská ubírá Ježíši Kristu povinnou úctu a jest jí na úkor. Jak lichá to výmluva! Bude-li pak se hodný syn na toho zlobiti, kdo matku jeho cti? Anebo bude chtíti dobrá matka, aby snad někdo miluje ji, syna jejího nenáviděl? Co praví sv. Bernard o účtě k Marii Panně? On, jehož srdce plálo láskou největší k neposkrvněné matce Páně, on zvolal: »Kdo Marii nemiluje, budiž proklet!« A to byl Bernard, muž svatý a dokonalý, jež i protestanté svatým zovou, a obdiv svůj mu upřítí

nemohou. To řekl Bernard, jehož srdce viselo na Ježíši Kristu, a jenž pro slávu jména jeho mnoho a mnoho učinil! Jen ať nám protestanté jmenují jednoho, jediného pravého katolíka, jenž by pro Marii zapomínal na Ježíše.

Syn Ježíš nedá se dělití od Matky Marie! Úcta, kterou máme k Marii přesvaté jeho Matce, padá na něho, a takový syn, jaký jest Ježíš Kristus, zajisté chce a si toho přeje, aby věřící jeho, i matičku jeho ctili a milovali. On sám jim ji dal za matku a tím též jim přikázal, aby ji jako matku ctili a milovali.

Ejhle, drazí čtenátové, jak veliký to je rozdíl mezi katolíkem a protestantem, co se týče úcty Marianské! Katolík má v Marii Panně matku a protestant ji za matku neuznává. Kdo tedy odpadá od církve katolické, musí odpadnouti i od Marie Panny, musí ji zapřítí jako matku svou, musí ji zraditi, zkrátka ztratí ji a v ní ztratí matku. Ó, jak hrozná to ztráta! Kdo nahradí mu ji? Avšak ještě hroznější ztráta mu hrozí, neboť s matkou ztrácí odpadlík i »syna«! O tom přistě.

Boh. Hendl.

Jacinto Verdaguer, básník Srdce Páně †.

Před několika lety věnovali jsme ve »Škole« články slavnému básníkovi španělskému, knězi Jacintu Verdaguerovi, proto, že tak krásně uměl opěvati nejsvět. Srdce Páně. Ústa tato umlkla, péro z ruky vypadlo, Jacinto Verdaguer odešel z vlasti pozemské do vlasti nebeské, aby tam uzřel ono Srdce, k němuž takovou láskou plálo srdce jeho, aby uzřel tvář v tvář Spasitele a za lásku svou k němu přijal

odměnu věčnou. Několik řádek na památku věnujeme zde zesnulému básníkovi.

Jacint Verdaguer, jeden z nejslavnějších básníků a spisovatelů španělských posledního století, narodil se 17. května 1845 ve Folgarolesu, nedaleko biskupského města Vichu v provincii Barcelonské, jakožto syn chudého lamače v lomech kamenných. Rodiče ovšem nemohli nakládati na vzdělání nadaného syna, ale tu pomohli kněží, jak to už u mnohých slavných mužů se stalo, a Jacinto mohl

studovati. Již tehdy, když chodil do seminární školy ve Vichu, sedával večer a psal básně své, když druhí odpočívali anebo se bavili. I jeho dřívější chudoba mu přišla vhod; byla jednou vysazena cena 5 franků pro toho, kdo nejrychleji přeběhne bosky strniště. Jacinto, jenž z domu už zvyklý byl bosky chodit a tedy otužilý, vyhrál cenu tu a koupil si za peníze básně Homera, slavného básníka řeckého. Později bylo jeho radostí probírat se ve starých knihách a rukopisech biskupské knihovny ve Vichu.

Když mu bylo 20 let, byla jedna jeho větší báseň první cenou počtána v Barceloně a podobného vyznamenání se mu dostalo i v příštích letech několikrát. Ovšem bylo to vyznamenání bez hmotného zisku, a Jacinto zůstával chudým. Když slavil primici svou r. 1870. tu se musil spokojit starým brevítem, jenž jest nyní na památku v museu.

Nějaký čas kaplanoval Jacinto, avšak pro ustavičné bolení hlavy, musil hledat úlevu na moři. Proto přijal místo kaplana lodního a léta strávil na lodi kupecké, jezdě z Barcelony na Kubu a zase zpět.

V tomto čase složil největší svou báseň, zvanou »Atlantis«, která se pokládá za největší báseň celé literatury Španělské v 19. století. Složena jest v provenčalském nářečí a cenou korunovaná jsouc r. 1877. byla do španělštiny i jiných řečí evropských přeložena. V této velkolepé básni líčí Jacinto zkázu pohádkového ostrova »Atlantise«, objevení nové »Atlantise«-Ameriky a její posavadní osudy.

V jiné básni své zvané »Canigo« opěvuje vítězství křesťanstva nad bohy pohanskými. Každého roku složil i krásné lyrické, některé platí účtě nejsv. Srdce Páně a v kterých se jeví celá hluboká zbožnost velkého jeho ducha. Ještě pře

smrti vyšly od něho sepsané »Květy Marianské.«

Jacinto byl skromný kněz nebažící po slávě světa. Nabízený mu hodnosti církevní, ale on se za ně poděkoval. S klidnou myslí snášel mnohé útoky nepřátel, kterých ovšem tak veliký duch prost býti nemohl, neboť závist jest slepá. Krátce před smrtí obdržel list královny s darem 1000 franků, telegram od krále, spolu s řádem vysokým mu uděleným a — čeho si nejvýše vážil — požehnání Sv. Otce Lva XIII. Ve věku 58 let zesnul Jacinto tiše v Pánu a Barcelona vypravila mu pohřeb, jako nějaké hlavní města. Mrtvola jeho oděná v habit III. řádu sv. Františka, vystavena byla na radnici a celé zástupy lidu přicházely, aby se u něho pomodlili a s ním se rozloučili, kdežto ve chrámech veliký počet mší sv. za spásu duše jeho byl obětován. Pohřbu sučastnili se španělský ministr vyučování, místodržitel provincie, vojenský generál se svým štábem jakožto zástupce armády, celá městská rada a měšťanské ozbrojené sbory, všechna honore města a nesčíslný zástup lidu. Věnců bylo veliké množství od ctitelů jeho darováno. Výkrop mrtvolu předsevzal sám kardinál arcibiskup Barcelonský Cassañas, kapitola metropolitní, duchovní hodnostáři a veliký počet kněží provázelo slavného básníka a zbožného sluhu Páně ke hrobu. Tak cti Španělé zasloužile muže své, tak vážil si vlast slavných synů svých!

I »Škola« věnuje tomuto pěvci nejsv. Srdce Páně tuto pohrobnou vzpomínku a čtenářové zajisté neopomenou za duši Jacinta Verdaguera, který s nimi ctil, miloval a opěvoval nejsvět. Srdce Páně a blahosl. Rodičku Boží, zbožně se pomodlit. Ať odpočine v pokoji — po boji!

Boh. Hencl.

Blahoslavení milosrdní.

(Část další.)

8. U požáru.

Fouquier se svými dohlížiteli přiběhl k požáru skoro v touž dobu jako Schlostaler se svým lidem. Kůlna stála v plamenech, a vítr brozil oheň rozšířiti i na příbytek osadníkův. Fouquier byl celý bez sebe. »Za to vám náleží dík, Schlostalere,« vzkřikl skřípaje zuby. »Vy a nikdo jiný neosvobodil otroka senegalského, a ten mi dům nad hlavou zapálil. Vy mi musíte všechno nahraditi, o to se postarám!«

»Nyní, sousede, bezúčelně nás neobviňujte, ale raději spojenými silami snažme se dům zachrániti. Ta kůlna jest již ztracená, ale dá se bez velkého nákladu opět zbudovati. Napřed však prosím, abyste oba psy stranou někam uvázali, neboť moji lidé se dříve z místa nehnou, dokud budou ohrožováni psy.«

»Chtěl bych jen, aby toho člověka na kusy roztrhali, který se odvážil Plutona uvázati; a to asi neučinil nikdo jiný než váš podařený synáček, jak Flobert správně tvrdí; Pluto nedal by nikomu jinému k sobě se přiblížiti. Přiznej se jen, že jsi to učinil!« vzkřikl Fouquier na malého Jiřího, jenž stál po boku otcově.

»Ovšem, že jsem to učinil,« odvětil chlapec neohroženě.

»A s mým svolením vykonal ten skutek milosrdný,« vysvětloval P. Benedikt. »Styďte se, že ten hoch má více křesťanského citu než vy.«

Než kapucín byl by se stal málem obětí hněvem rozlíceného muže. Ani ctihodného stáří ani kněžské důstojnosti nedbaje, napřahoval již Fouquier svůj karabáč, aby ho uhořel, v tom mu však daleko silnější Schlostaler padl v náruč a karabáč mu vyrval. »Což jste úplně bez sebe, sousede? zvolal. »Vzpamatujte se, sice budeme nuceni vás i váš dům svému osudu zanechat. Podívejte se, střecha se již chytá a — co je to? — zdá se mi, že vaše paní volá o pomoc!«

V tom bylo slyšeti úzkostné volání ženského hlasu. To poněkud Fouquiera vzpamatovalo. »Dům hoří — a sotva bude lze jej zachrániti!« zvolal ustrašeně. »Musíme aspoň můj lepší nábytek vynešti. Jen před několika měsíci jsem jej koupil na prosbu své paní za 6000 lir, stoly, police a židle, jest z nejvzácnějšího dřeva. Floberte, Jene, Petře! Kde jsou naši lidé? Kde je Bob a všechna ta černá havět? Všichni pryč? A tož at je — a tu muž hrubě zaklel. Ježto však viděl, jak rychle se oheň šíří, obrátil svou pozornost na Schlostalera a pravil: »Nyní skutečně, sousede, ježto všichni moji otroci mi uprchli, musím vás prositi, abyste mi můj skvostný nábytek pomohl zachrániti. Ale, nač prositi —! To jest vlastně příliš mnoho; neboť váš synáček to neštěstí způsobil, a já opakuji, že se postarám, abyste mi škodu nahradil, vy tedy vlastně budete zachraňovati na svůj účet.

»Nechme nyní toho sporu! Především musíme vaši paní zachrániti. Vždyť již zoufale volá o pomoc!«

»Nepochopuji, proč stále ještě v domě prodlévá. Vždyť přece může sama bez pomoci do zahrady po schodech sejítí,« bručel Fouquier.

»Stihlo ji asi neštěstí, Slyšte jen, kapucín také volá! Skutečně, zatím co my se zde bezúčelně hádáme, odesel ten slechetný člověk již do domu, aby zachraňoval. Nyní uvažte pevně psy, a potom se pokusíme o ubašení střechy. Vy a vaši lidé mohou zatím cenný nábytek vynášeti.

Tato rada Schlostalerova konečně došla sluchu. Když Fouquier se dvěma dohlížiteli do domu odesli, přivázal Flobert oba psy ku stromu, a nyní teprv odvážili se lidé Schlostalerovi s náčiním k hašení blíže. »Dejte se do práce!« zvolal jejich pán. »Dopravte stříkačku tam ke studni a spojte hadice. Rychle! Pomozte přece Pavlovi! Co tu stojíte jako koly v plotě? Jiří, pomoz ty Pavlovi! Tak. Nyní silně pumpujte, abychom na střechu dostříkli. Co to znamená? Musím vám poprvé dtkami hroziti?

Lidé hbitě stříkačku k studni dopravili. Když však nyní měli pracovati, aby dům nenáviděného trýznitele otroků zachránili, dívali se jeden na druhého a ani prstem nehnuli. Schlostaler poroučel, prosil, vybrožoval — ale vše marno. »Pan Fuk zlý muž býti; ubohé černochoy k smrti bičovati, Bůh za trest panu Fukovi dům zapáliti; černochoy oheň nikdá nehasiti. Nikdá!« tak pravil konečně Šum, nejstarší z otroků Schlostaleroových. A se zálibou nyní ukazovali jeho druhové na jasně hořící střechu a opakovali: »Černochoy dům Fukův nikdá hasiti!«

Schlostaler zůstal jako omráčen. Poprvé mu odřekli jeho otroci poslušnost. Zdvihl dtky se země, které tu Fouquier

nechal, avšak hned je zase odhodil. »Ani to by nyní nepomohlo! A v několika minutách jest dům ztracen, nebude-li stříkačka pracovati!« zvolal. V tom spatřil P. Benedikta s Fouquierem z domu vycházeti. Nesli nařikající paní, která v temnu a rozčilením při útěku spadla se schodů a zlomila si nohu. Schlostaler běžel jim vstříc a převzal úkol kapucínův řka: »Pokuste se přivéstí mé otroky k poslušnosti, otče; snad lze dům ještě zachrániti, budou-li ihned stříkati.« Potom uložil paní na zahradní lavici a pravil konějšivě: »Zde jste v bezpečí, paní sousedko,« teprv nyní zpozorovav, že jest v bezvědomí.

»Však ona se zase zotaví,« mínil bezcitný Fouquier. »Nyní musím dbáti o to, abych svou kasu a drahocenný nábytek zachránil. Pomozte mi!«

Potom spěchal s Flobertem a s ostatními dvěma dohlížiteli zpět do domu.

»Skutečně, jest zarytý hrubian — mohl bych mu skoro přáti ten požár!« pravil sám k sobě slechetný Schlostaler. »Než v takovém stavu nemůžeme tu nechatí nebohou paní. Bylo by nejlépe, kdybych ji dal zanéstí do svého domu a odevzdal ji péči své choti.«

Co zamýšlel, to také učinil. Pojal bezvědomou silnými pažemi a spěchal s ní k domovu co mohl nejrychleji. Paní Schlostalerová přivedla brzy opět sousedku k vědomí a obvázála jí těžce raněnou nohu studenými obkladky. To zmírnilo bolesti a zabránilo nebezpečnému zápalu. »Jen buďte trpělivá, paní Fouquierová, zítra ráno přijde lékař a rána se vám opět brzy zahojí,« těšila paní Schlostalerová, zatím co její manžel, co mu nohy stačily, k ohni se vracel.

Tam mezitím podařilo se kapucínovi aspoň některé z černochoy k pomoci pohnouti. »A vy jste křesťané?« pravil. »Což jste nikdy neslyšeli, že máte zlé dobrým odpláceti? Haste! Tím uhasíte plamen

svého ohně očištcového, budete-li zde hasiti z křesťanské lásky k nepříteli.« Tak volal, a část jich skutečně chopila se stříkačky a uvedla ji v pohyb. Kapucín sám uchopil se hadice a namířil proud vody na hořící střechu. Nyní přicházeli i okolní osadníci jeden za druhým pomáhat. Ale otroci, které s sebou přivedli, byli jen překážkou. Hlasitě nadávali na černochoy u ohně pracující a volali na ně, čím asi si zasloužil ten bezbožný Fuk takové laskavosti a ochoty. Následkem toho byl, že stříkačka stále méně pracovala, mohl P. Benedikt prositi nebo nadávati, až konečně vodu ani do výše střechy nevytlačila. Mrzutě tedy dobrý kapucín hadici odložil a pravil: »Vše jest nadarmo; stavení nelze zachrániti. Hleďme tedy, abychom ještě něco ohni urvali.«

Fouquier za pomoci dohlížitelů vynešl již z domu značné množství drahocenného nábytku. Nyní se pokoušeli snést se schodů těžkou polici ze dřeva mahagonového. Tu vyklouzla tíže z rukou Flobertových a vrazila tak nehorázně do dveří domovních, že je úplně zavřela. »Nech to býti, zvolal zlostně Fouquier, »snažme se ještě něco uchrániti oknem v loubi.«

»Ale půjde to nějak přece«, pravil Flobert. Zde u sklepních dveří ji poněkud zdvihneme, potom ji asi o píd zpět odstrlíme a otočíme v levo.« S Janem protlačil se mezi zdí a polici až ku dveřím do sklepa. Když se nyní sehnuli, chtějíce rukama těžkou polici nadnésti, zdálo se Janovi, že slyší ze sklepa kňučení. Fouquier však na to nedbal. »Křisy cítí asi oheň«, zvolal. »Nechte tu polici zde a pospěšte se mnou nahoru. Musíme ještě drahocenné šatstvo mé paní oknem vyházeti. Mnoho času již nemáme. Slyšte jen, jak střecha praští!«

Emil ve sklepě zavřený zaslechl tato slova otcova a učinil poslední zoufalý

pokus, aby strašné smrti v ohni unikl. Již půl hodiny uplynulo, co ho Bob do sklepa zavřel, ruce na záda mu svázav. Šátek v ústech mu bránil o pomoc volati. Nemohl nic jiného, než nohama do sklepních dveří kopati. To však nikdo neslyšel; neboť když Bob s ostatními otroky na útěk se dal, byl sám s matkou doma, a když ona před požárem utíkala, spadla tak nešťastně se schodů, že pozbyla hned vědomí, aniž měla nějaké zdání o osudu synově. Hluk při požáru přehlášoval slabé klepání chlapcovo, jenž z nesmírné úzkosti skoro smyslů pozbýval. »Za živa uhořím«, nařikal, zoufale po zemi se převaluje, když zář stále jasnější malým okénkem do sklepa vnikala. »A to jest spravedlivý trest za mou ukrutnost. A potom přijdu asi do věčného ohně; neboť trýznění otroka senegalského bylo zajisté těžkým hříchem! Ach, milý Bože, jen aspoň tentokráte mi odpusť a zachraň! Smiluj se nade mnou! Matičko Boží, anděle strážný, pomozte mi, zachraňte mne!«

Tak bědoval Emil ve smrtelných úzkostech. V tom uslyšel rachocení police u dveří sklepních; zprvu měl za to, že již celý dům se řítí a že jej pohrbí svými čmoudícími troskami. Zaslechl hlas otcův; vztýčil se a naposledy se pokusil. Dobře rozuměl slovům Janovým a slyšel, že jeho otec s dohlížiteli se vzdalují a jak trámův praští a oheň víc a více hučí. »Jsem ztracen!« zasténal a vrhl se na kolena, prose Boha, aby mu aspoň udělil milost dokonale lítosti a hříchy mu odpustil.

Zatím co Emil ve smrtelné úzkosti se modlil, blížilo se mu vysvobození, a sice s té strany, odkud by se toho nejméně byl nadál. Již dlouho stála malá otrokyně Lola, již byl tak často trýznil, nedaleko hořícího stavení. Slyšela hlas Fouquierův a štěkot obávaných psů. »Dostanu-li se bezbožnému Fukovi do rukou, usmrť

mne«, pravila sama k sobě: »Však oni uslyší Emila klepati a zachrání ho bez mé pomoci.« V takové myšlenky jsouc pohřížena, prodlévala a čekala; než zdálo se jí, že lidé chlapce neslyší; jistě že dosud z hořícího stavení neunikl. Vyš a výše šlehaly plameny. Malá otrokyně slyšela stenání a praskot. A nyní volali lidé na Fouquiera, aby rychle opustil dům; že střecha se proboří. V tom uviděla Schlostalera rychle k požáru se vracejícího, rozběhla se za ním, volajíc: »Pane, pane! Pan Emil ve sklepě býti! Pan Emil shořeti!«

Hned neporozumněl Schlostaler děvčeti; potom však poznáv, co děvče praví, rychle pádil k domovním dveřím. Fouquier právě sestupoval po řebří z horního pokoje. »Váš syn jest ještě v domě!« zvolal soused, oddychuje.

»Emil? Nemožno! Byl jsem v jeho ložnici, a postel jest prázdná!«

»Je ve sklepě zamčen! Milé nebe, a tu musíme onu polici ode dveří odkliditi! Rychle sekeru sem!«

»Uzamčen? To jistě Bob učinil — a ty mi za něho odpýkáš!« Hněvem

bez sebe chtěl se vrhnouti ten bezcitný muž na Bobovu dcerušku, byl však sousedem zadržen.

»Styďte se«, pravili všichni. »Nebýti té otrokyně, byl by váš syn ztracen.«

Spojeným úsilím podařilo se polici odstraniti; potom zaduněla sekera do dveří sklepních, kteréž ještě v pravý čas z veřeji vyvrátila. Schlostaler vynesl chlapce ven a rozvázal mu pouta. Když uslyšel, komu má za své zachránění děkovati, prosil malou otrokyni kleče za odpuštění. »Otče!« zvolal potom, »musíme přistě se svými otroky laskavě jednati. Když jsem již smrt před očima viděl, hroznou úzkost před soudem Božím jsem pocítil. Jiří Schlostalerův a Kapucín, jimž jsem se vždy vysmíval, mají přece pravdu, když říkají: „Blahoslaveni milosrdní!“«

»Obávám se, že to dobré předsevzetí jest poněkud pozdě,« pravil Schlostaler. »Slyšte, co přichází tam od lesa! To jsou vzbouření otroci! Pospěšme do mého domu! Tam se jim můžeme brániti až do příchodu vojska, pro něž jsem již na štěstí jízdného posla poslal.«

(Přítěle dále.)

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z 19. století. — Podává Ign. Zhdáně. (Část další.)

Příchod svůj takto vylíčila: »Opustila jsem dne 14. května 1840 všecka unavena po dlouhé cestě ráno o pěti hodinách v Anklamu rychlopoštu. Přišel ke mně panský kočár a tázal se, jsem-li slečnou, kterou očekává paní z Behrů v Pinnově. Když jsem přisvědčila, dal na kozlík má zavazadla a usedla jsem do vozu. Když jsme ujeli kus cesty, jeli jsme dlouhou řadou stromů, a viděla jsem rybník; brzy na to zastavil vůz před pěkným,

dlouhým stavením; schody vedly z venku a spočívaly na čtyřech velkých sloupech, které nahoře tvořily pavlač. Se schodů přišlo v modrých šatech mladé, libezné děvče, podalo mi obě ruce a řeklo co možná nejmilejším hlasem: snad je vám zima, zavedu vás hned nahoru, abyste se mohla převléci a zavolám vás, až přijde matinka do salonu.

A milé děvčátko přišlo také za chvíli s dvěma menšími sestrami a

bratříčkem. Zavedli mne do velkého salonu, z něhož byla překrásná vyhlídka na rozkošnou zahradu se skvostně kvetoucími záhony květin; trávník stídal se s krásnými skupinami květin, všechno bylo tak vůni dýchající, tak čerstvé a vkusné, ozářeno ranním sluncem, celek činil okouzlující dojem. Po obou stranách salonu byly bohatě vyzdobené společenské světnice. Otevřely se dveře salonu a vstoupila vážná, ve smuteční oděv oblečená dáma, jejíž obličej prozrazoval laskavost a dobrosrdečnost. Chtěla jsem ji políbiti ruku, avšak obejmula a políbila mne pravíc: »Doufám, že budete mít srdce plné lásky k mým dětem a ke mně, a že vykonávati budete věrně své povinnosti.« Zvláště mi doporučila má velitelka Julinku, kterou mám míti ne za žákyni, ale za přítelkyni a že by proto byla ráda, kdybychom si tykali; pak ještě připojila: »Julinka je na svůj věk příliš samostatnou, a protože se musím šetřiti pro churavost, obstarává také hospodářství.« Když mi sdělila paní svá přání, odešla ze salonu; Julinka očekávala mne na chodbě a pravila: »Není-li pravda, matinka je laskavá a milá; odpoledne půjdeme do zahrady a rozveselíme se trochu.«

Ačkoliv jsem si zamilovala tři mladší děti, přece dobyla útokem srdce jen Julinka; byla tak dobrosrdečná, tak rozumná, tak pracovitá a veselá, že ji milovali a ctili z celého kraje všichni, kdož ji znali. Paní z Behrů byla velmi dobročinná a Julinka uměla zvláštní kouzlo přidat těmto darům svou dobrosrdečností. V létě jezdili jsme vozem, když se odbylo vyučování ku Vangelkoverskému jezeru, tam vyhodili jsme udice a chytli pokaždé velké množství karasů, které dali jsme do koše a rozdali při zpáteční jízdě mezi chudé vesničany, kteří byli Julince velmi povděční za to. Věděli, že jest duší všech darů, které tak hojně dostávali. Nejstarší syn

byl již na berlínské universitě, o prázdninách podnikl delší cestu a přišel pak do Pinnova. Radost matčina, sester a bratří byla k nepopsání velká. Rozloučení bylo smutné, vykouzilo všem mnoho slzí. Julinka vzala mne pod paži a procházeli jsme se dlouhou chodbou sem a tam, hořce plakala, neboť milovala velice nejstaršího bratra. Najednou však řekla: »Smutné je takové rozloučení, ale vím, že není příčiny; Fríc vrátí se zdráv a vesel z university, jak hrozné by bylo, kdyby od nás odešel k vůli nějakému souboji a nyní by ho pak zavřeli na pevnost do vězení.« Velmi i mne potěšil tento obrat Julinčiných myšlenek, tak jsem měla příležitost, poznati dokonale dobré její srdce; okouzilo mne její porozumění a smysl pro vše dobré a šlechetné.

Jednou jsme jeli do Volgastu, kde měla paní naše dům. Všechno město bylo příjemně vzrušeno; neboť spouštěli právě do moře novou velkou loď, která patřila radovi Homeyerovi, bratru naší paní, a na moři viděli jsme druhou loď, která byla spuštěna před chvíli. Mladí i staří se radovali, líbali ruce šlechticům mužů, který byl otcem všech, zvláště chudých. I ve Volgastu milovali všichni upřímně Julinku. Až potud denník slečny Deybrokovy.

K velké žalosti paní z Behrů byla povolána tak dobrá vychovatelka asi za půl druhého roku od svých rodičů zpět do Mnichova; zvláště bolestně loučila se slečna od Julinky. Julie byla již tehdy básnicky nadána a napsala své milé přítelkyni do památníku krátkou, ale krásnou básničku, k níž přidala: kéž tě potěší víra ve všech těžkých hodinách tvého života a vzpomeň si vždy radostně na mne! Přeji ti, milá Aninko, stále jen krásné dny. Julie z Behrů.

V Pinnově, 9. listopadu 1841. Nezapomeň na mne!

Julie neměla ještě úplně patnáct let, když opustila Pinnov vychovatelka; nyní věnovala se docela vyučování mladších sester a při tom rozšiřovala i své vědomosti. Byla stále veselá, duchaplná a ochotná, převzítí všechnu starost domácnosti, a proto milovala ji matka; bylať její podporou a útěchou.

Julie zamilovala si Pinnov a idylický pobyt v něm; paní z Behrů uměla vše zpřijemnit. Krása a bohatost květin rozsáhlého parku, vždy uchvátily pro vše krásu nadšenou duši dívčino. Často natrhala matka květin, upletla z nich věnce a ověncila jimi skráň svých dítek; nejkrásnější však z kvítek vybrala a nosovala na hrob manželův do Volgastu.

Fric, bratr Juliin dosáhl již věku, že chodil do Anklamu do společností a na zábavy. Líčil vše živě a přibuzní se ptávali, kdy dovolí matka konečně Julii, abyúčastnila se také; avšak paní z Behrů nevyslyšela žádných proseb a nedovolila dceři. Tak vyrůstala Julie za stálého matčina dozoru ve ctnostnou, půvabnou pannu.

Roku 1841 onemocněla mladá Leopoldina nebezpečným očním zánětem, což donutilo matku, že se odstěhovala již počátkem podzimku do Berlína. Julie opouštěla velmi nerada Pinnov, který jí přirostl k srdci, a kdež nyní již podzimní slunce zbarvilo všechno listí, což tak překrásné bylo. Teta, která pomáhala paní z Behru stěhovati, řekla mladé své neteři prorocká slova: Drahé dítě, jak nerada nyní opouštíš Pinnov, tak nerada se sem vrátíš!

3. Smrt matčina. Revoluční rok 1848.

Paní z Behrů žila první čas svého berlinského pobytu v ústraní a obcovala jen skoro výhradně s rodinou Homeyrovou a přece kdo Julii užířel, zajímal se o ni a svět prokazoval jí pozornost,

která tak snadno uchvátí mladé srdce divčino. Julie však nezajímala se o nikoho a ráda splnila přání bratrovo, aby co nejméně byla u okna. Nebyla sice tak okázale krásná, jako mladší sestra Leopoldina, která podobala se bledostí stejnoměrného rysu krásného obličejě bílé růži; Julii pak dodávaly zvláštní líbeznosti tmavohnědé, duchaplné oči, růžová barva obličejě a světlohnědé vlasy.

Duchaplná teta Homeyeroва povzbudila Julii k velkým užitečným věcem; protože měla mladé ještě dcery, brávali s sebou strýc i teta jim tak milou neteř do koncertů, do přednášek, do společností a uváděli ji znenáhla do velkého světa. Ač Julie příliš samostatná byla, přece bývala ve společnosti zamlklá a rozpačitá; nejraději dlela ve společnosti duchaplných, znamenitých osob, umělců a učenců a těšila se, mohla-li své vědomosti obohatiti. Rodiny, do kterých byla uvedena, byly hlavně: hrabě Bismark — bratranec známého říšského kancléře, baronka Buddenbrocková, paní z Eckartsteinů a rodina státního ministra Friedricha Karla ze Savigny.

Seznámila se tehdy Julie s mladým hrabětem V. ze Švédské, ku kterému počalo srdce její se kloniti. Protože však matka nepřála mnoho známosti této, přemohla se poslušná dcera a odřekla další styk obou rodin.

Když v květnu r. 1842 opouštěla celá rodina Berlín, napsala si Julie do denníku: „Loučíme se, všichni známí přišli k nám i paní V.; mnoho jsem se přemáhala. Nejvíce mne dojalo rozloučení s bratrem Fricem, který slouží nyní u vojska... Změněna přišla jsem zpět do Pinnova. Teta Luisa dobře prorokovala a říká nyní, že vypadám zasmušile. Založila jsem si zevrubný denník, který odpovídá mé tehdejší duševní náladě a jako již v Berlíně i nyní ustanovila jsem

si přísný denní pořádek. Matka učila mne hře na kytaru, já zase vyučovala sestry v zeměpisu a dějepisu a protože v Pinnově nebylo pastora, i náboženství, též přijala jsem dozor nad hospodářstvím; čas a práce přivedly brzo srdce mé do rovnováhy. Matka měla i tehdy dceru stále na očích a ujala se jí s velkou láskou a pozorností.

Julie těžce onemocněla, čímž ještě více duši protřbila. V létě pak vzal ji strýc Homeyer na svou loď a Julie tehdy uzřela ponejprv moře, v němž tak krásně zrcadlí se velikost a všemohoucnost Boží; tu otevřelo se její mladé, vznětlivé srdce štěstí a radosti; nazývala pak tuto svou první námořní krátkou cestu svou rozkoší a radostí.

V sedmnácti letech přijala ponejprv Večeři Páně, nenašla však poklidu, jakého doufala. Napsala si do denníku: »Dne 8. října 1843 přijala jsem s matkou Večeři Páně, když jsem se den před tím v Pinnově zpovídala; doufala jsem, že pozdraví mne Večeře svatá a zbaví zármutku, o němž nemohla jsem s nikým mluvit; takovou moc připisovala jsem této svátosti.¹⁾ Ale tížily mne stále mé hříchy a nikdo mne na ně nevzpomněl.« I později setkala se častěji v Berlíně s hrabětem V., až docela se vrátil do Švédska roku 1846; bylť přidělen u berlínského švédského vyslanectví.

Vedle Boží ochrany byla láska ke studiu, která zachránila Julii od všelikých malicherností, do nichž padne někdy uprostřed světa mladé, hezké děvče. Pořádek, který si předepsala roku 1846, byl následující: pondělí: frančtina; úterý: angličtina; středa: němčina, dějiny, literatura, výpisky; čtvrtek: italtina; pátek: švédština; sobota: denník, kuchářská kniha, zápisky; neděle: bible, nedělní kniha (sbírka rčení z písma svatého a z duchovních knih), opis písní.

¹⁾ Protestantky se i zpovídaly.

Bratr Juliin Fric poslal jí z Berlína mnoho knih a pozoroval s radostí, kdykoliv dojel do Pinnova, jaký učinila prospěch jeho milá sestra; varoval ji však, aby příliš se neobírala učeností, což méně přísluší dívkám. A napomenutí bylo oprávněno, neboť při své živé povaze, oddala se Julie mnohdy velké vědyčtivosti, až často byla rozčilená a nepokojná; ale na štěstí starala se také o domácnost, jak dosvědčuje v denním jejím pořádku studium kuchařské knihy, což dělávala vždy v sobotu. Především však dodala jí pravé povahy láska k chudým a velká dobročinnost. Byla vždy duší všech dobrých skutků, které matka tak ráda udílela rukama své dcery; mnoho starostí měla vždy s vánočními dary a rozdávaním polévky chudým pinnovským.

Všichni srdečně děkovali paní z Behrů, když odjela koncem roku s třemi dcerami z Pinnova do Volgastu. Fric hledal byt pro matku v Anklamě a v Berlíně a mladší syn Karel byl v ústavu vychovávacím. Ještě jednou vrátila se paní z Behrů do Pinnova, a pak neuzřela ho již. Bezpochyby tušila již tehdy brzkou smrt, neboť našli na jejím psacím stole popsanou cedulku, na níž napsala, že si přeje, aby prohlášeny byly všechny tři dcery za plnoleté; též přála si, aby jí dali do hrobu schránku, v níž byl myrtový věnec, který měla při svatbě a v němž byl i obraz jejího nebožtíka muže; vše bylo tak připraveno, že to služebníci mohli hned najít.

Když Julie nastoupila cestu do Berlína, netušila, jak brzy zraní druhý bolestný trn růžový sad jejího mládí. Těžce připadlo jí, rozloučiti se s bratrem Fricem, který nastoupil delší cestu do Italie, a přece očekávala ji ještě hroznější rána. Paní z Behrů neměla již zde na světě uvidět svého syna; zemřela dne 16. dubna v Berlíně po dlouholetém utrpení a po

krátké nemoci. Její smrt byla klidná a pokojná, jako býval všecek její život.

Pro Julii nebyla již smrt matčína »Královnou hrůzy« jak si myslela při otcově smrti; snášela trpkou ztrátu s pravou duševní srdnatostí a namáhala se, aby potěšila druhé. Krásný obraz jak matka zemřela a jak dcera pokročila v dokonalosti, podává zpráva, kterou zaslala Julie tetě baronce z Pfeiffů do Svědska. Zní takto:

Má drahá teto! Připadá mi, že je povinností mou, mírniti svůj i Tvůj zármutek tím, že vyvlčím Ti obšírně obraz míru o smrti naší milované matky.

A jako Leopoldina přišla ke mně ráno 16. dubna 1847 i já jdu k Tobě s týmiž slovy: matka spí tak krásně, jak nikdy ještě nespala. Teprve, až jsme se dotkly její ruky, pohnuty jakousi temnou předtuchou, a cítily, že je studena, tu pozorovaly jsme teprve, jak pravdivá byla ona hořejší slova; a u takového tichého blaženého spánku umklo každé hluché slovo, každý hlasitý nářek.

Ležela tiše, blaženě; světlo denní nepadalo dosti jasně na milé rysy; nebylo ani pozorovati, že vtiskl jim pečet anděl smrti, viděly jsme jen její nerušený, blažený klid; jakoby mluvila polootevřenými rty, ruka její byla měkce spustěna — jen blaženým pokojem byla naplněna v Pánu zesnulá; když jsme na ni pohlížely, pokoj ovládal i naše srdce. Tak nám zemřela matka bez boje, bez sta-

rosti, my ani nevěděly, že je mrtva; a i když nyní pohlížíme na ni s neobyčejnou toužebností, cítíme přece, že je pravá láska mocí a žádnou slabostí — mocí, která přemůže i smrt. Matčína nemoc byla krátká a lehká. V sobotu dne 10. dubna probudila se se zimnicí, která jí zůstala a strávila její životní síly; když trvala šest dní, byla zničena a dokončen její krásný, oblažující život! Lékař nám řekl: »Zhasla jako lampa, v níž došel olej.« Ztratily jsme neskončeně mnoho, a Ty drahá teto, truchliš s námi. ale jistě potekou i Tvoje slzy mírně, jakož i k ní přišla smrt a k nám bolest; obě ve své nejkrásnější a v nejvíce povznášející postavě... Kdyby byla věděla, že musí nás opustiti, jak by byla bojovala její láska pro nás, jak by se byla starala o vzdálené syny!... Ubozí bratři, kteří jsou ještě méně připraveni než my, a tak daleko mezi cizími lidmi, vzmuží se brzy?... Jsme tak obklopeni láskou a věrností, že cítíme každý okamžik, jak se modlí mateřská láska v nebi za nás a jak posílá Bůh všechny své anděly lásky, aby nám přinesli v sladkých a líbezných slovech pozdravy a útěchy od naší drahé matky, která nás tak milovala... Co budoucnost přinese, ví jen Bůh, který nám vzal matku a z nás učinil sirotky; přemyslím jen o životě po smrti a doufám, že naleznu cestu z nebe přes zemi k naší matce!

(Přistě dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XII. Úcta nejsvětější Panny u černochů.

V onom čase, — vypravuje jistý missionář v Ugandě ve Východní Africe — kdy u nás řádily neštovice, podlehl nemoci té jeden z našich malých černochů, jménem Marcell. Při té příležitosti

mohli jsme na tomto dítěti zázračné působení milosti Boží a patrnou ochranu nejsvětější Panny zřetelně pozorovati.

»Trpíš zajisté velké bolesti Marcelli, pravil jsem mu jednou navštívit ho. — »O, ano.« »A nereptáš proto proti

Pánu Bohu? — »Proč bych reptal? Vždyť je On sám, který chce, abych trpěl.« — »A jak pak kdyby tě Kristus Pán chtěl odvolat a vzíti k sobě do nebe, radoval by ses proto?« — »O, zajisté, neboť pak bych uviděl Krista Pána a jeho svatou matku, která je i matkou mou. Ach otče, já bych tak rád k ní do nebe! Ale já jsem dosud dítětem zlého nepřítele, dědičný hřích je dosud na mé duši; ach otče, prosím, pokřti mne!« — »Ale kdož ví, když nyní té milosti se ti dostane, a ty se zase pozdravíš, kdož ví, zdali i potom Kristu Pánu věren zůstaneš?« — »O ano, chci mu sloužiti až do konce svého života.«

Vida jeho zbožné nadšení, udělil jsem mu křest sv., načež jsem mu řekl: »Nyní pros Krista Pána, aby tě pozdravil.« — »Nyní jsem jeho dítětem a smrti se tedy nebojím.« — »Vzpomeň si v nebi na ty, kteří tě z otroctví vykoupiili?« (Bylť před delším časem od missionářů koupen od jistého otrokáře). »Nikdy na ně nezapomenu, denně budu prositi nejsvětější Pannu za ty, kteří mně dobře prokázali.«

Po několika dnech zhoršil se jeho stav povážlivě, proto tázal jsem se ho: »Pán Bůh tě možná chce vzíti k sobě do nebe; dám ti něco, abys šťastně umřel, chceš?« — »Prosím za to, vždyť chci do nebe přijíti.« Vysvětlil jsem mu ihned význam posledního pomazání, udělil mu tuto svátost a přijal ho do bratrstva sv. škapulíře. Nemoha konečně slovy, dával aspoň posušky na jevo svou vroucí lásku ku Kristu Pánu a nejsvětější Panně. Následující noci, mezitím co jsem mu předříkával modlitbu umírajících, přišli andělé pro čistou jeho duši.

Následujícího dne zrána sloužil jsem za něho mši sv., ale bezmála že bych jej byl spíše prosil za přímluvu, neboť ustavičně zněla mi v uších jeho slova: »Denně budu u Marie, své matky prositi za ty, kteří mi zde na světě dobře prokázali.«

Vůbec zaujímá v životě zdejších křesťanů, dospělých i mládeže, účta Marie Panny přední místo; každou radost, každé štěstí jí připisují. Ve svých listech připsují k svému podpisu pozdrav: »Kéž Marie tě chrání!« A nejsvětější Panna má zajisté na účtě té zvláštní zalíbení

a své věrné ctitele patrně chrání. Nečetné příklady jsou toho důkazem.

S radostným srdcem slaví Bagandové — tak se nazývá zdejší kmen — vedení missionáři měsíc květen a svátky mariánské. A jak hrdí jsou na prapor mariánský, který nosí na svých průvozech. Také katechista, jenž missionáři rázi cestu, skládá svou práci a námahu do rukou Marie prose ji, aby srdce jeho posluchačů obměkčila a ku přijetí víry křesťanské pohnula. V nebezpečnoství první myšlenka náleží Marii; utíkají se k ní jako děti k matce. Když v době války mužové táhnou do boje, ubírají se ženy a děti do kaple a modlí se růženec, prosíce Marii za ochranu pro bojující. Je-li chatrná loďka hříčkou rozbouřených vln, volají tonoucí o pomoc ku hvězdě mořské. Missionář P. Leane zakusil toho na své cestě do Ugandy.

Šestý den naší plavby po jezeře Nyaza, vypravuje, povstala prudká bouře, vlny dmuly se do závratné výše a loďka stala se jejich hříčkou: brzy tančila na jejich hřebeni, brzy propadala se do propasti; zdálo se, že je ztracena. Již dere se voda do ní, naše záhuba zdá se jista, poroučím svou duši Bohu. Avšak hle! starý jeden lodník upěnlivě volá k Marii: »Jsmo ztraceni, Maria Panno, přispěj nám ku pomoci!« A to řka, snaží se otvor, jímž voda do loďky se dere, ucpati a všecku zbytečnou přítěž vyhazuje z loďky ven. Také ostatní lodníci bojují zmužile proti rozbouřeným vlnám. Křesťané mezi nimi neustávají vzývati Marii za pomoc, já se modlím růženec a prosím Marii, aby mi zachránila život k vůli a pro spásu mých milých Bagandů. Po několikahodinném nadlidském namáhání podařilo se nám přistáti u malého ostrova; veslaři vyskočili na zem, já jsem jich následoval a všichni jsme se ihned za ochranu nám poskytnutou vroucně poděkovali.

Katolickým Bagandům je mnoho trpěti od jejich soukmenovců. Popichování jsouce od svých pastorů, spílají při každé příležitosti Marii a všemu, co jí zasvěceno jest. Avšak jejich bezbožné spílání účtu a oddanost k Marii jenom podporuje a zvyšuje. V obzvláštní účtě chovají katoličtí Bagandové růžence a medailky, jež jim byli jejich protivníci

vyrvali a polámali; a čím více protestanté nadávají a spílají, tím větší úctu prokazují této Rodičce Boží zasvěceným předmětům.

Tak uctívají černoši Rodičku Boží a nejsvětější Panna zase navzájem svou mocnou ochranu ve všech potřebách jim poskytuje.

XIII. Katolické dobročinné ústavy v Indii.

Nešťastná to země, britská Indie! V posledních letech řadí tam v mnohých krajích hladomor a miliony obyvatelů umírají hladem. Příčinou hladomoru tak často se opakujícího je nedostatek dešťů v krajích od moře vzdálených a povstávající z toho velká sucha a přechasté neúrody. Mimo to původní domorodé obyvatelstvo, kdys zámožné a bohaté, bylo vyssáto Angličany, jimž Indie náleží, a kteří bohatství zemského se zmocnili, domorodé však obyvatelstvo hladomoru vydali na pospas.

Za takových okolností otevírá se církvi katolické v Indii více než kde jinde rozsáhlé pole činnosti a činnost ta jeví se hlavně zakládáním chudobinců, nemocnic, útulen, sirotčinců a p. Takových katolických ústavů je nyní v různých diecésích asi 200 s 12.000 chovanci. Tento způsob misijní činnosti je celkem velmi požehnaný. Přemnoho dětí, které by jinak na duchu i na těle zahynuly, bývá zde přijato, z otráveného ovzduší okolního pohanstva vysvobozeno, a vyrůstá za bedlivého dohledu misijnářů nebo misijních sester v hodné křesťany. Ovšem počet dosavadních ústavů vzhledem k nevýslovné bídě a zároveň soutěži protestantských sekt nikterak nestačí. Proto docházejí stále ze všech končin Indie tklivé a snažné prosby o podporu do křesťanské Evropy. Není ovšem možná vyhověti všem. Zvláště potřebny jsou dvě útulny pro děti, hlavně sirotky: sirotčinec ve Visigapatanu a v Bandoře.

Chlapecký sirotčinec ve Visigapatanu byl založen r. 1900 od opatů sv. Františka Saleského. Leží na pozemku od misijnářů zakoupeném, ve zdravé poloze s vyhlídkou na moře. R. 1902 bylo tam 44 chlapců. „Všichni mají“, píše bratr Eugen, „dobrou vůli a ještě lepší chuf. Vidíme-li, jak zdravě a vesele vypadají, řekli bychom, že

pocházejí ze zámožných rodin. Několik loket plátna přemění snadno žebráka na pána. Jsoutě ubožáci nejnížšího původu. U jejich kolébky stály bída s nouzí. Jednoho dne umřel otec a matce, když byla nadarmo proti hladu se bránila, nezbyvalo nyní než obě děti přinést k misijnářům. „Svami“*) pravila, jsem blízka smrti. Hle, to jsou mé ditky; ony náležejí tobě. Usmrť je nebo si jich podrž; já jich nemohu uživit.“

Takové výjevy odehrávají se nyní v době hladu každodenně. Jiní sirotci nemají zase matky a opět jiní ztratili oba rodiče. Do chudší ještě a zajímavější třídy náležejí tak zvaní bosáci, nebo-li posílci v bazarech. Těch-li se někdo neujme, jsou ztraceni na těle i na duši. Zkrátka, kdo ví, jak velké bídě jsou v Indii vydány malé děti, pochopí, proč katoličtí misijnáři na zakládání dětských útulen tak velkou váhu kladou. Mezi dětmi jsou křesťané i pohané. Zařízení útulen je ovšem velmi jednoduché. Kabátek a kalhoty z bavlněného plátna jsou oděvem; obuvi není potřeby, hoši běhají rádi bosí. Za to drží Ind na pěknou čapku. Rovněž jednoduchá je strava: k obědu a k večeři hodně opepřenou rýži, národní to pokrm Indů. Jídelní náčiní je zbytečné; z rýže se udělají rukama kulíčky a dovedné ústům podávají. Místo postelí jsou měchy; večer se rozprostou, ráno svinou a v koutě složí na hromadu. Tak jsou denní výdaje ovšem nepatrný; avšak dokládá misijnář — má-li nosič na ramenou již své celé břemeno, pak cítí i každý malý přídavek. Tak je to i s misii, která jinde téměř přeplněna jest.

Hoši jsou vesměs hodní a poslušní; dokonalejší jsou ovšem ti, v jejichžto žilách starší křesťanská krev proudí. Chodí do blízké školy pro domorodé Evropany a náležejí namnoze k nejlepšímu žákům. Když školu vychodili, vyhledají jim misijnáři nějaké místo v dílnách anebo u železnice a telegrafu. Pro telegrafní službu mají Indové zvláštní vlohy. Později ovšem jednotlivci se nevydají, většina však chová se dobře a slouží jak misii, tak i víře křesťanské ke cti.

Jiný podobný ústav je dívčí sirotčinec sv. Josefa v Bandoře, před-

*) Otče.

městí to bombayským. Spravován je missijními sestrami sv. Kříže. Tuto podáváme zprávu sestry představené Gabriely, která píše:

„Jest nám zde starati se o 300 sirotků, ale podpory se nám nedostává od vlády žádné. Počet dětí stále se množí a proto musili jsme naši kapli a naše obydlí značně zvětšiti. Odkud však vzíti peněz, abychom mohli náklad hraditi a mimo to i naše dluhy dřívější spláceti? Společáme na to, že nám Bůh v Evropě vzhudí šlechetné dobrodince, kteří se nad bídou našich opuštěných hnědých dětí ustrnou. Bída je zde nesmírná; hlad a mor vyžadují si denně svých obětí a my nejsme s to, abychom odmítali sirotky za přijetí prosící, ačkoli již po kolik měsíců ani chleba zaplatiti nemůžeme. Z Evropy dostáváme tu a tam slušnou podporu; onehdy v sobotu došlo nás na př. 100 marek od spolku sv. dětství v Čáchách. Jsme za takové dary povděčny, nicméně však musíme zvolati: „Což jest to pro tak mnohé?“ Mimo zdejší sirotčinec máme také nalezinec v Bombaji. Nemluvnata nabízejí se po ulicích bombayských za několik desetníků. Mnohá ovšem umírají; rodičové špatně s nimi nakládají a naše námaha, je na živu zachovati, bývá přecasto marná.

Naše děti zůstávají u nás až se vdají. Dáti je do služby, znamenalo by tolik, jako vydati je jistě záhubě. Volba manžela děje se podivným způsobem. Nastávající manžel přijde do kláštera a prosí o manželku. Šest, osm dívek zavolá se do hovorny; ženich prohlédne si jednu po druhé a vyvolí si jednu. Dívka nedělá zpravidla žádných obtíží. Onehdy vzala si 17letá dívka hluchoněmého a ku podivu ihned se s ním posunky porozuměla. Často bývá 25 párků sezdáno téhož dne. Dívky jsou obyčejně při zdavkách velmi ostýchavý a netroufají si ani oči pozvednouti. Často musí sezdávající kněz se tázati: „Nuže, kde je tvůj muž?“ anebo: „Je to ten tvůj?“ Je-li dívka v pochybnosti, volají za ni okolo stojící: „Vezmi si ho jenom; to je ten pravý!“

Svatební šaty jsou nádherny, ale jenom — vypůjčeny. Ženich bývá tak vycpán, anebo má na sobě tak úzké šaty, že se může sám posaditi, ale vstáti bez cizí pomoci nemůže. Po odavkách přicházejí známí ke klášteru. Čím bohatší je svatba, tím pestřejší jsou deštníky svatečků, tím více tanečních párků doprovází snoubence.

XIV. Na řece Zambezi.

Na řece Zambezi, v jihovýchodní Africe, působí missonáři z řádu Jesuitů. Lonský rok byl pro tamější missie velmi smutný. Dlouho trvající sucho zničilo úrodu polní a následek toho byl hladomor. Missionář P. Hiller o tom píše:

„Upadli jsme do velké nouze. Poslední neúrodný rok vyčerpěl všechny naše zásoby. Na sta černochů obléhalo ještě nedávno náš dům a já jsem nebyl s to, abych jich odmítnul, ačkoli obilí náramně přidražilo. Nyní je už trochu lépe, ježto narostly některé polní plodiny, jako okurky, melouny a dýně. Poněvadž delší čas přšelo, očekávali jsme letos dobré žně, ale nastojte! po dešti objevila se na obilí nová nepohoda. Listí zdálo se býti jako olejem polito: byly to miliony hmyzu sotva viditelného, jenž všechno sežral. Děti se domnívaly, že je to med, a jaly se listí jazykem lizati, ale onemocněly z toho. Čeho ušetřil hmyz, to zničily potom kobylky. Právě přišel ke mně jeden z pohlavárů, ukazoval mi klasy od kobylek sežrané a pravil: „otče, my musíme ze zdejší krajiny se vystěhovati, neboť nemáme co jisti. Včera dostavily se kobylky a sežraly všecko.“ V r. 1885—1886 zemřelo zde 20.000 černochů hladem a nebylo ani hmyzu ani kobylek, jen sucho. Proto pravil mi starý jeden černoch: „Tohoto roku nepřežije zde žádný černoch, neboť proti trojímu nepříteli nelze se ubrániti.“ A skutečně stěhují se černoši z nešťastné krajiny o překot, aby unikli smrti hladem. Jediná naděje nám zbývá, že se aspoň na dolním Zambezi urodí obilí a nám pak bude možno aspoň toho nejpotřebnějšího pro živobytí nakoupiti. Kéž by nás naděje ta nesklamala!“

Různé zprávy.

Jak sv. Josef svým ctitelům pomáhá.

Bylo posledního února t. r. Zavzněl z nenadání zvonek s »Pánem Bohem«. Žádná sice zvláštnost, ale přece koho budou tak náhle zaopatřovat? »Tursovku«, zněla krátká odpověď. Ubohá matka! Po šťastném porodu zdravého dítěte sama hleděla jistě smrti vstříc. Nedůvěřoval nikdo. »Musí prý umřít!«, tvrdili všichni i s přítomným lékařem. »Jediný Pán Bůh může pomoci, lidská pomoc je zde marna.« Doslechla tu zprávu jistá ctitelkyně sv. Josefa, a pozastavila se nad ní. »Že musí umřít!«, opakuje si, »Bože pomoz, zachovej matku třem malým dítkám.« Pak se obrátila s prosbou na sv. Josefa, kterémuž Božské Srdce Páně žádnou prosbu neodepře. »Milý svatý Josefe! Vzpomeň si, že zítřkem začíná březen, měsíc ku tvé zvláštní účtě zasvěcený. Pomoz, ó sv. Josefe, vypros matce zdraví, nedopusť, aby zemřela, a děti aby se staly obětí světa, bez dobrého vychování mateřského. Chci Tě tím více milovati,

jakož i onu matku častěji povzbuzovati ku Tvé účtě a zvláště, aby děti zbožné vychovávala. Již předem Ti děkuji za pomoc. Pro lásku, kterou milého Ježíše a blahoslavenou Pannu Marii miluješ, a pro účtu, která se Ti v tomto měsíci vzdává, pomoz, ó sv. Josefe!« Byl jí darován také svěcený pásek sv. Josefa, a zároveň povzbuzena, aby s důvěrou doporučila se v ochranu sv. Josefa, což s radostí učinila. A nastojte! Do rána na 1. března bylo již lépe. Nebezpečí ovšem ještě nebylo pryč, ale bylo přece lépe. Trvalo to tak 14 dní skoro při stejném pořádku. Bylo jí tedy poraděno, aby začala devítidenní pobožnost k sv. Josefu. A hle! druhý den bylo po nebezpečí! Dřívější slla ovšem jen pomalu se vrací, ale nebezpečí smrti přeshlo. Již za 5 neděl mohla Pánu Bohu a sv. Josefu ve chrámu Páně poděkovat. Z vděčnosti a zároveň k povzbuzení k důvěře ve sv. Josefa uveřejňujeme tuto skoro zázračnou událost.

Ctitelkyně sv. Josefa ze Studeně.

Děkuvzdání božskému Srdci Páně.

Ze Zásnuk. Plníce slib učiněný, vzdáváme tímto povinné díky Panně Marii lurdské, sv. Josefu a sv. Antonínu za uzdravení z těžké nemoci.

Školské sestry.

Ze Slavonie. (Lipovljany.) Plním tímto učiněný slib v těžké nemoci mé ženy. Vzdáváme vroucné díky nejsv. Srdci Pána Ježíše, neposkvrněnému Srdci Panny Marie za uzdravení

Čtenář „Školy“.

Od Bydžova. Vzdáváme díky nejsv. Srdci Pána Ježíše, nejčiššímu Srdci Panny Marie, sv. Josefu a sv. Antonínu Pád. za vyslyšení prosby v důležité záležitosti. A prosíme všechny čtenáře »Školy B.

S. P.«, aby se za nás aspoň jeden »Otče náš« pomodlili.

A. C.

Z Hluboké. Ve veliké tísní postavená prosí jistá osoba o nábožnou modlitbu a slibuje, když by někdo potřeboval, že také bude na něj s modlitbou pamatovat, přejíc všem, by takové bolesti a takového soužení nepoznali. Za modlitbu všem zaplat Pán Bůh.

Ze Sedlcan. Plním slib svůj, jež jsem byl učinil sv. Josefu, bude-li má prosba vyslyšena. A ejhle, po vykonané devítidenní pobožnosti obdržel jsem, zač jsem prosil a vzdávám Pánu Bohu nejserdečnější díky za obdrženou milost.

V. J.

Vroucná úcta nejblahosl. Panny Marie.

(Hlavní úmysl.)

Zdá se, že nepřátelé Boží napínají všechny síly své, aby křesťanství a s ním i úctu nejsvětější Rodičky Boží smetli s povrchu země. Smutný obraz toho vidíme ve Francii. Tam vládne zednářstvo, a proto vypovědělo všechny kongregace a řády ze země, zabralo majetek jejich i kostelů, zrušilo katolické školy a nyní došlo i na světoznámé Mariánské místo Lur'y. Časopis »L'Indépendant«, který vychází v Tarbes, diecesním městě, k němuž i Lurdy patří, sděluje, že zednářský předseda francouzského ministerstva, odpadlík Combes, měl v úmyslu co nejdříve zavřít i lurdskou basiliku jakožto »soukromý chrám«. Ale prefekt toho okresu zajel zvlášť do Paříže a upozornil Combesa, že by náhle zavření svatyně lurdské způsobilo v Pyreneích velké vzbourení lidu, proto prý jest nutno aspoň na čas odložit zavření svatyně lurdské. A přece byla svatyně zavřena. Tak i toto nejslavnější místo poutní není ušetřeno, tak lid křesťanský smí býti uražen až v nejvnitřnějších citech svých! Již nemají rozléhati se plesy radostné ve velebné svatyni lurdské ke chvále neposkvrněné Panny! Ale čeho není možno nyní činiti v Lurdech, chceme na všech jiných místech ve vlasti naší a všude jinde, kam tyto řádky zavítají, tím vroucněji ctíti nejblahoslavenější Pannu Marii a vynahradiť jí ty veliké urážky, činěné jí od neznabohů. Ctíme a oslavujeme Tu, již Bůh sám proslavil již zde na zemi, a jež jest hodna největší po Bohu cti. »Není ctnosti«, dí sv. Bernard, »kterou by se Maria nebyla stkvěla; všechny ctnosti, jaké jednotlivě na svatých obdivujeme, byly v Marii shromážděny.« A sv. Vavřinec Justinian dí: »Maria jest ona nejsvětější Panna, která krásou všech ctností ozdobená, plností milosti obdařená, vůni těchto ctností Krále nebeského na zemi přivolala. Vždy a všude byla svatá, vždy a všude milostiplná, vždy a všude neposkvrněná.« Ctíme-li člověka pro jeho šlechetnost nebo dobročinnost, tím více musíme ctíti Marii Pannu, oděnou věncem všech ctností.

Ctíme a chválme nejsvětější Pannu pro její bezhříšnost. Ani ostatní svatí nebyli tak bez hříchu, jako nejsvětější Panna a Matka Syna Božího Ježíše Krista. Toť největší důvod, proč Maria od všelikého hříchu ochráněna byla, že z ní narodil se Ježíš, jenž slove Kristus. Dobře dí sv. Řehoř z Nové Cesarey: »Všecky tvory nebe i země jsou povinni Tebe, ó nejsvětější Panno, ctíti, protože Ty jsi nejčistší trůn božské velebnosti.«

Oslavujeme tím více nejsvětější Pannu, protože jest Matkou Syna Božího. Matkou Boží býti, to jest důstojnost nad všechny ostatní, ani ji my lidé s dostatek nepochopíme. »Každý tvor«, volá sv. Petr Damianský, »ať se odmlčí a odvaž se jen se svatou hrůzou uvažovati tuto nesmírnou důstojnost. Bůh sám nemohl Marii Pannu výše vyznamenati než tím, že ji učinil Matkou Syna svého Ježíše Krista. A pak považme, tato převažá Matka je též naší Matkou dobrou, milosrdnou, přelaskavou. Pozdravme ji s celým světem katolickým: Maria, požehnanás Ty mezi ženami a požehnaný plod života Tvého, Ježíši! Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšní!«

Když byla Maria Panna tak ctihodná, jsouc ještě na zemi, čím ctihodnější jest nyní na nebi! Máme ji ctíti jak ostatní svaté, kteří radují se v záři Boha samého? Nikoli, více, daleko více, Maria byla světejší všech svatých. Či máme ji ctíti a velebiti jako anděly, které Bůh k službě své stvořil a k sobě tak vyvýšil? Nikoliv, Maria jest daleko nad anděly povýšena a proto i větší cti hodna. A kde máme hledati v nebi tuto nejslavnější Pannu? Snad mezi trůny andělů? Také ne; neboť církev svatá praví: »Ty, ó Panno, svatá Boží Rodičko, Ty jsi povýšena nad všechny kůry andělů v nebeské říši!« Bůh jí vykázal trůn vedle trůnu Syna svého a tím povýšena jest Maria nad všechny svaté a světice Boží v nebi. A co chce Bůh od nás jiného, než abychom i my ctili a velebili tuto převažnou Královnu nebes.

Ó ctěme a zvelebujme nejsvětější Pannu a Matku Boží, neboť skrze ni, skrze její přímlovu obdržíte pomoc ve všech potřebách duše i těla. Není pochybnosti, že Maria Panna jako Matka Syna Božího, jako Královna nebes má také velikou moc u Boha. Byla-li již na zemi milostiplná, tím více milostí a moci má nyní, že jí Bůh ničeho neodepře, začkoliv prosí. Sv. Jan Damascenský praví: „Ponevadž jsi, ó Maria, Matkou Boží, můžeš všechny lidi svou přímlovou zachrániti, protože Tvá přímlova nabývá moci Tvým božským mateřstvím.“

A nevoláme nadarmo k této své Matce nebeské; neboť není slyšáno, aby byl někdo marně k ní o pomoc volal, protože ona nám pomoci chce. Ó kolik duší, které zasloužily od Boží spravedlnosti zavrženy býti, milosrdenstvím Matky Boží je zachráněno! Ona jest poklad Boží, jest pokladem všech milostí, tak že spasení naše nyní v její rukou spočívá!

Aj, nyní nastal máj, nejkrásnější měsíc v roce, doba květů jarních a vůně libezné, doba zasvěcená nejkrásnějšímu květu nebeskému, Marii Panně. Ať není nižádné sochy ani obrazu Mariánského bez věnce, ať zaznívá doma i v chrámu Páně píseň na oslavu nejsvětější Panny, Královny máje! Ať výmluvnými ústy hlásají kazatelé chvály Rodičky Boží, ať naplní nadšením myslí věřících a roznítí srdce jejich vroucnou úctou a láskou k Matičce nebeské! Kdo jen trochu času máš, účastni se májových pobožností, konejte je doma též a přijímejte svaté svátosti na počest nejsvětější Rodičky Boží. Zvláště její slavnosti hleďte, ctitelé Marie Panny, co nejskvěleji konati a připravujte se tak na světovou oslavu 50leté ročnice prohlášení neposkvrněného početí Panny Marie, čímž nejkrásnější drahokam vsazen byl do koruny Královny nebes. Ó panovnice světa, Matko Slova věčného, nezhrdej slovy našimi, nýbrž vyslyš volání naše, které k Tobě z tohoto slzavého údolí vysíláme! Přispěj nám ubohým v boji našem a ve všech našich úzkostech, ó přívětivá, ó milostivá, ó přesladká Panno Maria!

Královno máje, buď mocnou ochranou lidu svému!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymáhají, za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za větší oslavu neposkvrněného početí Panny Marie a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zabraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Co nejvíce oslavovati svátky Mariánské.

Úmysl v červnu: Království nejsvětějšího Srdce Páně.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ČERVEN 1903.

O Srdce Boha našeho, popřejte nám milosti, abychom byli Tvými apoštoly uprostřed tohoto světa!

OBRAZ.

My na oltáři máme obraz
jak Boží Syn ve slávě své
— Bůh — na hruď tiskne drahý odkaz
běl přesvaté si hostie.

V ni vtlačeno rudé jeho Srdce
plá v jasné záři aureol —
ty hýčkají je v lůně měkce,
jak narcis rudý karneol.

Když před oltářem skrán se sklání,
ret „confiteor“ šepce v zem,
mi často zdá se, v slávy plání,
že sestupuje Kristus sem.

Sňal s řader svatých bílou hostij
s ní svoje Srdce krvavé,
ji v chvějící se ústa vložil,
zved clonu duši zajaté.

Jeť ona pták, jenž letí v zemi,
když roztál na ní tvrdý led
nad žalář těla v zbožném chvění,
nad dálnou řadu lidstva let.

Ji vede Kristus v svatou říši
přes povalenou duše hráz
ve blankyt čistý — nebes výši,
kde věčný klid a věčný jas.

Tam před trůn tvůrce v zářném plání
již stoupá duše bílý zjev,
kdež v červánkové záři ranní
Mu slunce pějí chvalozpěv.

Jich chorovod plá kolem trůnu
ve duhy zářné stkvělý lem,
jim rozechvěl Pán retě strunu —
kol hvězdy stkalý diadem.

A nad ledovce srážných tesů
zíří upevněný duše trůn
jak slunce zlaté deštěm lesku
mrak — podnoží svých divých run.

A ocean svůj třímal příval
bouř borem zalkala si v ston,
jenž s ptáčet pěním tichým splýval
jak u oltáře akkordon.

Teď na trůn vstoupil Kristus v glori
a duši zachvěl svatý žas,
on na hruď tiskne drahou hostij,
v ni rudý srdce vtčen je jas.

Schaller.

Apoštolát v měsíci božskému Srdci zasvěceném.

Krásá měsíce května jest přípravou na velkolepost měsíce června. V květnu shromažďují se věřící u nohou nejblahoslavenější Panny, aby s dětinnou vroucností a důvěrou oslavovali Rodičku Boží. Kéž potrvá tato povznešenost myslí také v červnu, aby velebila neskončenou lásku nejsv. Srdce Páně. Jako v díle spásitelském Bohorodička Vykupiteli jest nejbližší, tak i v roce nejbližší měsíc po květnu měl by býti zasvěcen zvláštní zbožnosti k nejsvětějšímu Srdci Páně.

Pro toto zasvěcení jsou důvody nad míru vážné. Neboť jen v poznání a v lásce k Ježíši Kristu jest blaho a spása národů, a jedině navrátí-li se společnost lidská ke Spasiteli, dojde otázka společenská pravého roz-

luštění. Jak jinak však mají býti lidé přivedeni k tomu, aby poznali a milovali Ježíše Krista, než když se jim ukáže nezměrná jeho láska, jejíž zdrojem a středem jest nejsv. Srdce Páně? Mohou-li lépe naučiti se a zvyknouti ctnosti, než následující Srdce Páně? Ano zde máme bez ustání se učiti, velebiti, děkovati, prositi. Tato zbožnost k nejsv. Srdci Páně má zvláště v měsíci červnu společně býti projevována. Za tím účelem utvořil se apoštolát nejsv. Srdce Páně a snaží se dosáhnouti toho, aby v měsíci červnu všude mezi katolíky konaly se pobožnosti k nejsv. Srdci Páně.

V žádné rodině neměla by býti zanedbávána pobožnost k nejsv. Srdci Páně. Neboť Ježíš Kristus slíbil, že se udělí pokoj a požehnání těm rodinám, ve kterých se uctívá obraz jeho nejsv. Srdce. Měsíc červen měl by v každé rodině zvláštním čtením a pobožností Srdci Páně býti zasvěcen. Tato domácí pobožnost červenová nejsnáze přivede náboženství k rozkvětu a připraví cestu spokojenosti v rodině. Čtení o nejsv. Srdci Páně utvrdí nás v základech naší sv. víry, sestálí v nás lásku k Bohu i k bližnímu. Právě v rodinách musí se zakořeniti úcta k nejsv. Srdci Páně, má-li se státi všeobecnou, a chceme-li plniti vůli Spasitelovu, jenž pravil, že chce panovati v každém jednotlivci i v celé společnosti lidské. Rodina pak jest školou pro jednotlivce, ona však jest zároveň kolébkou celé společnosti. Proto zavedeme-li úctu k nejsv. Srdci Páně v rodinách, připravíme jemu panování v jednotlivci i v celé společnosti.

A jak snadno jest, účtu takovou v rodině zavést. Je to ovšem na prvním místě starostí matky. Ona má dítkám vypravovati, jak nezměrnou láskou k nám naplněno jest nejsv. Srdce Páně, ona má vzbuditi v dítkách účtu a lásku k nejsvětějšímu Srdci Páně. Proto neměl by chyběti v žádné rodině obraz Srdce Páně, před nímž by častěji konána byla pobožnost. Zvláště v měsíci červnu měl by obraz býti ozdoben a pobožnost měla by se konati každodenně.

Jak blahodárnou byla by pobožnost k nejsv. Srdci, konaná po celý měsíc červen každodenně v kostelích, netřeba dokazovati. Avšak málo je těch kostelů, kde by každodenně taková pobožnost s kázáním mohla býti konána. Za to však snadno může býti konána po všechny pátky v červnu, a bude zajisté pramenem hojných milostí věřícím.

Sv. Otec sám praví ve svém listu k biskupům (21. července 1899), že zasvěcení měsíce června přivede nový, veliký rozkvět náboženství, a proto co nejvřeleji to zasvěcení doporučuje. Dekretem Urbis et Orbis ze dne 30. května 1902 uděluje všem, kteří červnovou pobožnost konají denně, odpustky 7 roků a 7 krát 40 dní, a plnomocné odpustky těm, kteří nejméně desetkrát byli v kostele přítomni červnové pobožnosti, aneb vykonavše ji soukromě navštívili kostel neb kapli v červnu neb v prvních osmi dnech července. Listem ze dne 12. dubna 1902 uděluje sv. Otec apoštolské požehnání těm, kteří starají se o rozšíření té pobožnosti.

Toť nejlepší důkaz, jak užitečná, ano potřebná jest účta nejsv. Srdce Páně, a zasvěcení června nejsvětějšímu Srdci. Proto přičiňme se, aby čest a chvála byla vždy vzdávána nejsv. Srdci Páně, zvláště pak v měsíci červnu, měsíci této účte zasvěceném.

Srdce Páně a duch naší doby.

Během století vyvinuly se ve svaté církvi naší rozličné pobožnosti, o nichž nepřátelé myslí, že vytryskly z okamžitého nábožného rozmaru jednotlivců, a že tedy pro náboženství nemají ani důležitosti ani ceny. Proto také se tak rádi takovým pobožnostem posmívají. To myslí a činí proto, že nedovedou vyniknouti do ducha dějin církve svaté, že nevědí o tom, kdo vlastně církev vede a řídí; o Duchu svatém, který rozličných prostředků užívá, aby duše lidské ku spáse vedl. Pobožnosti tyto, jako na př. k nejsv. Srdci Páně, pobožnost růžencová, křížové cesty atd.,

nerozmnožují ovšem poklad viry novými snad zjeveními božími, ale jsou jednotlivých pravd náboženských vysvětlením, přivádějí je v život náš, tak že nescíslné množství věřících z nich čerpá pomoc a milost k osvěžení vnitřního života svého, které ovšem prospívá i celé církvi svaté.

Co jsou tedy takové pobožnosti zejména pobožnost k nejsv. Srdci Páně? Jsou andělé Boží, kteří uspané svědomí probouzejí, jsou to pravda a milost v život provedená, které proto život k činnosti dobré vzpružují, jsou silnými provazy, které archa Boží, církev svatá spouští do moře časnosti, aby tonoucí se zachytili, jsou majáky ukazující cestu

k Bohu, zkrátka jsou to cenné prostředky, zachovati se ve spojení s Bohem.

A mezi takými pobožnostmi, které božská prozřetelnost během času v církvi katolické v život uvedla, je to zvláště pobožnost k nejsv. Srdci Páně, kterou sám Spasitel pojmenoval pobožností »posledních časů«. Proč však zadržoval Vykupitel tento pravý klenot tak dlouho? Vždyť velikolepá pobožnost k nejsv. Srdci Páně jak se za našich dob jeví, jest přece jen pobožnost mladšího původu. Na otázku onu odpověděla již před 600 lety svatá Gertruda, která tuše v prorockém duchu svém budoucí vývin této pobožnosti, obrátila se s tou otázkou na miláčka Páně sv. Jana, jenž na prsou Kristových odpočíval, a obdržela za odpověď: »Bůh podržel si právo, tuto pobožnost k nejsv. Srdci Páně teprve tehdy lidstvu darovati, až se bude chýliti ke konci, aby se plameny lásky, které tehdy budou uhasínati, ještě jednou vznítily.«

Našemu pokolení dána jest skrze milosrdenství Boží tato pobožnost, jakožto spása z bludů, trampot a všelijakých potřeb doby naší. Nejhorší a nehlubší nemocí naší doby jest nevěra. Tato neobrací se jen, jak tomu i dříve tak bývalo, proti jednotlivým pravdám našeho sv. náboženství, nýbrž proti celému dílu Božímu vypověděn jest boj až na zkázu. A tato hrubá nevěra jeví se nám nyní ve světě v rozličných úkazech a tvarech.

Jedním z nich je t. zv. materialismus, t. j. nezřízená touha po hmotném blahu. Nikdy ještě od počátku křesťanství nebyla láska ku hmotě a všemu tělesnému na úkor ducha, tak zastávána, tak vědami a uměním podporována jak nyní se to děje. Tělo platí, duch ničím není. Hmota, požitky tělesné atd., jsou nyní hlavní touhou lidstva, dary ducha necení se nic. A touha tato není jen přechodní jako snad bývaly jiné za časů dřívějších,

nýbrž stálá, hluboko zakořeněná, je to cíl jak velikých, tak malých, cíl veliké většiny lidstva. A z této své vlastnosti, která zajisté době naší ke cti neslouží, dělá se nyní veliká ctnost a tak mnozí se jí holedbají. Co nelze viděti, hmatati, čichati, vážiti, počítati, co se nedá okusiti, to nic neplatí, to jednoduše se popírá, že toho není. Jen hmota jest; co není hmotné, není vůbec. Tak soudí materialisté. Na jedno však zapominají — ve své veliké moudrosti a to jest pravda, že tato země není naším stálým sídlem, že k vlasti jiné kráčíme. To krásné a pravdivé slovo sv. apoštola Pavla: »Nemáme zde stálého sídla« a to svatého Augustina: »Pro sebe jsi o Bože nás stvořil a nepokojné jest srdce naše, dokavadž nespočine v Tobě«, toto vše vyhláshují hmotáři za bláznovství.

Jen užívat zde — jak — na tom nezáleží, jen užívat, to jest heslem jejich. A proto plní se slovo Písma svatého: »Všecko tělo zkazilo svou cestu.« Kam to však takto dospěje? Tam, kde byla města Sodoma a Gomorra za dob Abrahamových, k hroznému zkáze mravní. Co tedy zbývá? Sv. Augustin praví: »Buď veliká bída, anebo veliké milosrdenství.« A úkazem tohoto velikého milosrdenství Božího, kdy Bůh snad posledně pomocnou ruku svou nám podává, jest úcta a pobožnost k nejsv. Srdci Páně, která jest oživením touhy a naděje po statech nadpřirozených, duchovních, po spáse nesmrtelných duší. A poněvadž Spasitel sám osobně tuto pobožnost a úctu v církvi své nařídil, ukazuje nám jako ondy sv. apoštola Tomáši, že on je to — vpravdě on živý — jednající, milující a nikoli přelud nebo nějaký sen. Ukazuje však také, že duše naše něčím jest a sice něčím vznešeným, drahocenným, když jí podává sám Syn Boží tak veliký důkaz lásky své. Kristus Pán tak zastává

se sám našich nesmrtelných duší proti všem, kdož je zapírají, kdož je dusí, ničí, za nic pokládají; a tak člověka jen k nerozumnému zvireti snižují. Ještě více. Pobožnost k nejsvětěj. Srdci nám samým Ježíšem daná, ukazuje celému světu nad slunce jasněji, že jsou ještě jiné, větší, drahocennější statky, nežli ony, po nichž touží svět Bohu odcizený. Láska k Bohu a k bližnímu se všemi svými podivuhodnými plody, oslava Boží, pokoj v Bohu, spokojený život rodinný a blahobyt národů, a svornost světa v Srdci Božím. Ano ještě více. Pobožnost k Srdci Ježíšovu oživuje a posiluje křesťanskou naději na život jiný, krásnější po smrti těla, neboť ukazuje nám v Srdci Páně základ a vzor důvěry v Boha, touhy po Bohu a hrdinné se odtržení od všeho pozemského, časného a pomíjivého. Neboť co by nám mohl Bůh odeprti, když nám sám Srdce svého Syna, které jest přece Srdce Boží, byl daroval? Ba ještě více. V Srdci Páně máme již všechny poklady, po nichž žábiti máme a můžeme, je tu světlo, milost, síla, vznešenost, ušlechtilost, Božská velebnost a Božská radost. Požehnání, které Pán byl přislíbil všem, kdož Srdce jeho ctí a milují, toto požehnání plyne přirozeně z pobožnosti této samé, neboť tu se ukazuje Srdce Páně jako nehynoucí strom života. Tak jest pobožnost k Srdci Páně evangeliem spásy pro účastníky, a jest protivou snažení ostatních po statech tělesných a pomíjivých. Kde se zakořenil materialismus — to hrubé hmotářství — tam přirozeně musí vyhynouti a vymřítí duch víry a s ním i láska. Proto nemá naše doba lásky k Bohu; z toho plyne, že stůně nemocí srdce odloučeného od Boha, a tato nemoc jest hrozná a záhubná a jmenuje se sobectví. Kde jen samoláska a to nezřízená panuje, tam není pro pravou lásku k druhému, ať k Bohu,

ať k bližnímu místa, tam zahrází se hrubé sobectví, t. j. hříšná náruživost, hledati jen své blaho, své štěstí, byť při tom i jiní trpěli musili. A sobectví jest povahou našeho věku. Nemiluje se to, co by se milovat mělo, Bůh, Kristus, církev, ctnost, vznešenost a šlechetnost ducha; co pak lásky nezaslouží, to se zbožňuje, po tom se honí a po tom běží, toho se drží doba naše vši moci a všemi prostředky i špatnými a hříšnými. Sobectví člověk vidí všude jen sebe, sama sebe pokládá za střed, sází osobu svou na trůn, chce, aby jemu všechno se klanělo a sloužilo. Kde je potom Bůh? Tak odvádí sobectví od Boha, ničí víru, naději i lásku křesťanskou, ničí ctnosti křesťanské a žene duši v záhubu. A tu již jest ruka Boží k pomoci pohotově. Vyslala nám lodičku, na níž bychom se z tohoto rozbouřeného moře lidských vášní zachrániti mohli, a to jest pobožnost k nejsv. Srdce Páně. Vždyť v ní nám září jasně příklad Kristův, který sama sebe vydal za jiné z lásky čisté, a příklad tento je tak mocný, nalezl tolik následovníků v pravých křesťanech, že již před 2000 lety pohané na křesťany ukazovali řkouce: »Ejhle, kterak se milují!« A věřící byli jedno srdce a jedna duše. Tak o křesťanech svědčí Písmo sv. (Sk. ap. 4. 32). Svět nynější zapomíná, že se zjevila láska Boží mezi námi, aby nám ukázala cestu k nevýslovnému štěstí příkladem svým a obětí svou tuto cestu nám razila. A proto zjevuje se nyní láska tato poznovu a ukazuje na své Srdce, trny zbodané, na kříž a na hlubokou ránu, na všechny tyto přestálé bolesti a útrapy a volá při tom: »Ejhle, to srdce, které lidi tak milovalo!« Ukazuje však také na jas slávy věčné, která Srdce Páně obkličuje a která ozařiti má každou duši a dává při tom zákon nový, vpravdě královský: »Milujte se vzájemně, jako já miloval

vás.« (Jan 15, 12.) Avšak nemáme jen sobectví potlačit, to by byla jen činnost jednostranná: musíme zajisté samy sebe obnoviti oživením pravé lásky, lásky k Bohu, pravého nadšení pro Boha, pravé touhy po Bohu. A touto školou lásky takové jest pobožnost k nejsv. Srdci Ježíšovu, které jen Boha milovalo a za zájmy Boží se obětovalo, při tom nezničilo ovšem žádnou čistou lásku srdce lidského, nýbrž ji povznadlo, uslechtilo, jako jest láska rodičů, dítek, přátel, manželů a láska k bližnímu.

Srdce Ježíšovo samo jest nejzářivějším příkladem a vzorem takové lásky. Naše doba však potřebuje také mocného popudu k obnovení osláblé a ochablé lásky ku Spasiteli, Kristu Ježíši. A tuto lásku v nás rozněcuje právě pobožnost k nejsv. Jeho Srdci. Neboť kdo by mohl odepřítí Kristu Pánu lásku svou, když on král vši lásky své královské srdce odhaluje a o lásku naši žádá?

Potřebujeme však také obnoviti lásku k matce naší, církvi Páně. A pobožnost k Srdci Kristovu vnuká nám úmysly i city Ježíšovy, jenž celou svou péči věnoval církvi své, jí odevzdal všecku svou moc, své poklady, své naděje a svá práva. Kristus miloval církev svou. A pobožnost k Srdci Páně uvádí nás vždy hlouběji v podivuhodný, milosti plný život církve, této nevěsty Kristovy.

Doba naše potřebuje obnovení lásky k bližnímu a to jako soli, neboť uhasla velice. Láska tato vyžaduje nyní hrdinného ducha, zapírání sebe, obětí velikých, neboť jest zakoušeti nevděku, jest přemahati sterých překážek. A tu je právě pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Páně, která nás učí a nám pomáhá vše toto s radostí činiti a přemahati, neboť nám v každém člověku bídícím a nuzným ukazuje toho, o němž Spasitel pravil: »Cokoli jste učinili nejmenšímu z bratří

mých, mně jste učinili.« Tak Srdce Páně ukazuje hned také na tu velikou odměnu činorodé lásky k trpícím a ubohým, neboť ono samo se nám prohlašuje za dlužníka a slibuje, že samo odplatí.

Doba naše potřebuje obnovení lásky k vrchnostem a proto zamezení neposlušnosti a vzpoury, která se vždy více a více roztahuje. Sobectví jest otcem revoluce, proti všemu co ve světě, církvi, státě a rodině vážnost míti má. Duch času našeho bojuje ohněm i mečem, jedem a slinou, slovem i písmem proti vši auktoritě. »Není Boha, není Pána!« tak se volá, pryč s Bohem, pryč s králem, pryč s kněžími! Trůn a oltář jest mnohým trnem v očích, a pracuje se horečně na jejich zvrácení. Svoboda nevázaná, bezuzdná, bez Božích a lidských zákonů, toť přání tisíců zbloudilců. Kam by to však s lidstvem dospělo? Až k hroznému krveprolítí! A tu dává nám Bůh prostředek — Srdce Páně. — Toto Srdce Božího Syna bylo samo poslušné Otci až do konce, až k smrti a to smrti kříže. Toto nejsv. Srdce káže úctu a poslušnost, neboť učí pokoře ducha a v pokoře zaslibuje štěstí. Ze svatostánku a z oběti mešní volá toto pokorné a poslušné Srdce Páně celému světu na začátku 20. století: »Učte se ode mne, národové i jednotlivci, neboť já jsem tichý a pokorný srdcem.« Kéž by svět slyšel tato slova, než-li bude pozdě!

Naše doba jest konečně dobou velikých zločinů proti Bohu a proti sv. církvi. A tu jako lék podává nám Bůh pobožnost k nejsv. Srdci Páně. Jméno Boží bere se nadarmo klením a rouháním se, aniž si z toho lidé hřích dělají. Neděle a svátky se znesvěcují, zosnované nájezdy na svatou víru v nesčíslných novinách a knihách se hemží, bezbožnost a nenávist Bohu se veřejně bez ostychu roztahuje a slinou posměchu a potupy potřásňuje vše, co

nám drahé a svaté; věru ancikrist již již panuje. Doby staré, kdy Kristus, Bůh, vira byla jedněm bláznovstvím a druhým pohoršením, se vrací zase, a mnozí vidí v pohanství pravé náboženství lidstva. A jaké páší se zločiny? Ani obrazy svatých a sochy nemají pokoje, ruka bezbožníků ničí je; ani chrámy Páně a svatostánek není před zlosyny jist, bez bázně rukou bezbožnou kradou a zneuctívají nejsv. Svátost, nohama ji šlapajíce. Můžeme si větší padoušství a větší zločinnost pomyslet? A zločinů takých vyskytuje se nyní mnoho. Rušení náboženství a rouhařství jest nyní na denním pořádku. Nemysleme si však, že se nás takové zločiny netýkají. Lidstvo jest velkou rodinou a tu stojí všichni za jednoho a jeden za všechny. Všichni jsme zodpovědni Bohu za takové hrozné zločiny od některých lidí páchané. Ó běda nám, běda nám, jestliže nedbáme, abychom takové zločiny zase smířili před tránem? Či mám dopustiti, aby pro některé vyvrhele na celé lidstvo svezla se trestající spravedlnost Boží? Proto běda nám, jestliže nechceme pokáním nahraditi co zločin-

nost jiných zavinila! Avšak co máme my bídní, slabí lidé sami hříšit Bohu dáti, aby zase usmířen byl hněv jeho spravedlivý a odvrácen trest? Bůh jest hrozně uražen, Bůh se hrozně hněvá, kdo pomůže nám usmířiti ho?

Ježíš Kristus je to zase, jenž nám pomoc svou nabízí. On je to, jenž všechny pokiady zásluh nejsv. Srdce svého dává nám, abychom jimi usmířili hněv nebeského Otce a tak zaplatili vinu, kterou nevděčná srdce lidská byla spáchala. Pobožnost k nejsv. Srdci Páně otevírá nám pramen Spasitelův, abychom dle slov Isaiašových »čerpali vodu z pramenů Spasitelových s radostí,« (12, 3) onu vodu milostí, která by očistila naši dobu, občerstvila ji, posvětila a zúrodnila k skutkům lepším.

Císaři Konstantinovi zjevil se před bitvou, která měla rozhodnouti o křesťanství či pohanství, zjevil se jasný kříž na obloze a v tomto kříži zvítězil císař, zvítězilo křesťanství. I nad hlavami našimi a na obloze doby naší září jako vítězné znamení nejsv. Srdce Páně. V tomto znamení zvítězíme!

Boh. Hendl.

Píseň zaslíbená.

Hle, Srdce Páně rdí se ve plameni
a na něm kříže převaťé znamení,
to Srdce Tvé nás láskou k sobě zve.
»Nuž Tvoji jsme, ó Pane, Tvoji jsme!«

Sem, kteří pláčete, on též zde kvílí,
sem, kdož spěcháte, onť zde v každou chvíli,
sem, kdež trpíte, on vše zahojí
zde srdcí vašich touhu ukojí.

Tvé Srdce ostrým kopím poraněné
je dosud vodou, krví porosené;
má duše, obmytá v té koupeli,
srak povznést k nebi zas se osmělí.

Tvé Srdce, Jesu, schránou všem je skvělou;
jak houbice jaty smrtnou stělou
my do hnízdečka rány krvavé
se skryjem a jsme vždy jen Tvé, jen Tvé!

To Srdce zahradou je otrněnou,
v ní vonnou kytku krví Tvou zrosenou
si z květek ctností Tvých my uvijem,
ó svlažuj milostí je pramenem.

Ó Srdce Páně, kniho žití věčná,
v níž o lásce čtem, jež je nekonečná,
nás napiš, Pane, do té knihy své,
že choem vždy býti dětmi lásky Tvé!

Tvé Srdce též se ke mně potom skloní,
až mroucí líc mi vposled alza zroní,
bych mohl, vejda v stan Tvůj přeskvělý,
Tě spívat Alleluja s anděly!

P. A. Dosedla.

Srdce Páně mluví k srdcím našim.

(K slavnosti nejsv. Srdce Páně.)

slavnosti dnešní zalétá duch náš tam do dalné Francie, do malého města Paray le Monial a tam zase do nepatrného kostelíčka zbožných řeholnic; tam vidíme Marii Markétu d'Alacoque klečící před svatostánkem, pohrouženou celou v zbožné rozjímání o lásce Spasitelově, jevíc se v nejsv. Svátosti oltární. A tu jasná rozleje se záře od svatostánku, zbožná panna pozvedne oči své a co vidí? Ježíše Krista, o němž právě tak byla rozjímala, vidí Spasitele svého, jenž ukazuje ji nejsvětější Srdce své zdobené korunou trnovou, ozářený jasem světla nebeského a praví: »Viz toto srdce, jež tak velice lidi milovalo, a jež od nich tak málo je milováno.« Tento zjev a tato slova nebeského našeho Spasitele připadají nám dnes živě na mysl, neboť nezjevil se Kristus Pán toliko oné zbožné duši, nýbrž i nám, a slova jeho neplatila tak jí, neboť Ježíše milovala, ale nám všem, kteří mnohdy v lásce k němu ochabujeme.

Rozjímáme tedy dnes poněkud a uvažujeme obsah slov Spasitelem tehdy pronesených a uvidíme, kterak si 1. Ježíš Kristus stěžuje na srdce naše. »Ejhle srdce«, tak pravil Pán. Či srdce je to? Srdce Syna Božího, dlo Ducha sv. mistrovské, v němž dle slov svatého apoštola Pavla (Kol. 2, 9) »přebývá všechna plnost božství tělesně«. Srdce toto jest sídlem citů nejslechetnějších, nejčistších a nejvznešenějších. Je to srdce mistra nejlepšího, Otce nejnežnějšího a přítele nejupřímnějšího. A toto srdce »tak velice lidi milovalo«. Dá se mysliti větší láska, nežli láska Krista Ježíše, jenž se vydal za všechny ná smrt? »Nemá větší lásky nežli ten, kdo život svůj položil za přátele své.« Tak pravil sám Spasitel

a učinil též; a dal netoliko život za přátele, nýbrž i za nepřátele své. Není na světě ani jednoho člověka, jenž by o sobě nemohl říci s Pavlem: »On miloval mne a vydal sebe samého za mne.« (Gal. 2. 20.) A jakou měrou nás miloval? Kdo to může pověděti? Kdo vylíčiti? Ó přemíťme jen na mysli o jeslích, oltáři, kříži Páně, a hned zjeví se nám ta nezměrná hloubka lásky Kristovy. On miloval láskou božskou, nezměrnou, nekonečnou. A jak milujeme my jej? Ó jak bolestně si stěžuje Spasitel: »a jež od nich tak málo jest milováno.« Jak trpí a pro nás zahanbující to jsou slova! Ó kolik jen duší nemá vůbec vědomosti o veliké lásce Srdce Ježíšova k nim! Spočtíme je. A kolik je duší, které tu lásku znají, ale přece nesplácejí, jak by měly. Spočtete i tyto.

Dále stěžuje si Spasitel: »Nedostává se mi od přemnohých ničeho, než nevděku. Jsem opuštěn, zavrhován, tupen ve svátosti Srdce svého.« A tu Spasitel hledá, kdo by ho potěšil, hledá, hledá a bohužel nenalezá. Má toto hrozné slovo — nenalezá — platiti i o nás? Ó běda, stokrát více zasluhujeme výčitek, nežli nám jich dělá Pán. Ó spěchejme k Ježíši, odprosme pokorně nejsv. Srdce jeho, aby si na nás nestěžovalo a výčitky jeho trpké a bolestné neplatily nám.

2. Srdce Ježíšovo mluví k srdcím našim a prosí.

»Nemůžeš mi dokázati větší lásky, než budeš-li činiti, zač jsem tě již tolikrát žádal.« Tak pokračuje Spasitel mluvě k služebnici své Marii Marketě. Vizte Pána nejvyššího, vizte, kterak takřka prosí vás. On by, jsa Pánem, mohl poručiti, ale nečiní tak, prosí, a to snažně a opětně. A zač prosí? Aby Srdce jeho došlo útěchy, aby odčiněny

a smířeny byly urážky, které se mu ději, aby oslavován byl láskou naší. Ó, cvičme se ustavičně a rádi v té krásné a milosti plné pobožnosti k nejsv. Srdci Páně, která mu jest tak milá, tak žádoucí; rozšiřujeme ji všude, kde posud není, neboť jest ona mocným prostředkem k polepšení mravů, k obrození života jednotlivců, celých rodin a národů. Posvěťme jeho Srdci naše srdce, naše rodiny, naše domácnosti a naše osady. K němu utíkejme se s největší důvěrou ve všech svých potřebách, a když slyšíme lahodný hlas lásky jeho v srdci svém, nezatrzuje tohoto srdce. Kristus prosí, prosí nás všechny, kdo by odolal prosbám jeho? Nuže, vyslyšme je a činme, co od nás žádá!

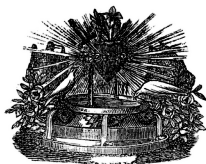
III. Srdce Ježíšovo mluví k srdcím našim a slibuje. Sliby jeho některé jsou určeny všem věřícím, některé těm, kteří konají zvláštní služby pro spásu duší. »Slibuji, že Srdce mé se otevře, aby vylilo požehnání hojné na ty, kteří je ctíti budou a svou péči vynaloží, aby též od jiných ctěno bylo.« Tato záslibná slova týkají se všech, kteří oslavují Srdce nejsvětější a pokud jim možno, k tomu přispívají, aby také u jiných úcty docházelo. »Jsi-li slabosti uchrácen, vece blahoslavená Markéta, padáš-li opět do hříchů, toneš-li v bédách, Srdce Ježíšovo milosrdenstvím a silou oplývá. Pozoruješ-li, že jsi velice nakloněn k pyšě, pokor se v pokorách Srdce

Ježíšova. Nevím, je-li v životě duchovém nějaké pobožnosti, která by tak mocná byla, by duši povznesla k dokonalosti vyšší.«

Avšak vizme, co nám nejvíce mysli dodává: »Spasitel můj dal mi na rozum, že ti, kdož duše spasiti se snaží, uměti budou, jak by srdce nejtvrdší pohnuli, a pracovati budou s výsledkem zázračným, jsou-li sami naplněni něžnou pobožností k jeho Srdci božskému.« O duše křesťanská, co chceš více? Přeješ si netoliko sebe spasiti, ale i duše jiné, a to duši mnoho, chceš probuditi své svědomí a svědomí jiná, zvláště ta, která jsou zatvrzelá, ejhle, tu máš prostředek jistý. Ježíš sám ti jej oznámíti ráčil. Sliby Ježíšovy zajisté za to stojí, abychom s celou horlivostí ujali se díla toho a tak vyplnění jejich sobě zasloužili.

Ó Srdce nejsvětější, tobě se klaníme ve velebné Svátosti, která nám připomíná všechny zázraky tvé dobroty k lidem. Ó Srdce lásky hodné, jak málo jsi milováno od nás, které láskou zahrnuješ. Ó pomoz naší slabosti, abychom vždy více a více tebe milovali. Tys náleželo Pavlovi i Františkovi Xaverskému a všem Božím ctitelům, budiž také naším! Obohat nás svou pokorou, svou laskavostí, svou horlivostí a všemi ctnostmi svými. My opět se tobě zasvěcujeme, tobě věnujeme své práce a své námahy, své starosti a radosti, svůj život i jeho konec. Srdce Ježíšovo zůstanež naší láskou na věky!

Boh. Hendl.

Věřím v Boha.

(Část dálků.)

4. Konečně čtvrtá známka pravé církve Páně jest, že jest apoštolská. Co to znamená, praví nám slovo samo, že založena a vzdělána jest, jak praví svatý Pavel, na apoštolech, neboť apoštolé byli první, kteří církev Kristovu ve světě rozšiřovali a prvními jejími biskupy byli. Proto jen ta církev pravá být může, jejíž kněží a biskupové řádnou právomoc od apoštolů byli obdrželi, a to zase jest jediné možné nepřetržitou řadou svěcení biskupského až na některého apoštola. Apoštolskou učinil Pán církev svou, neboť jen jím svěřil celou svou moc a jen jím přislíbil: „Já s vámi jsem až do skonání světa.“

A které vyznání může o sobě právem říci, že jest apoštolské? Zase jediné naše, sv. církev katolická. Neboť její biskupové jsou řádnými nástupci sv. apoštolů a její papež řádným nástupcem sv. Petra. Kdybychom stopovali postup svěcení některého nynějšího biskupa katolického a jeho předků, došli bychom posléze k tomu, že spojen jest nepřetržitou řadou s některým sv. apoštolem. Proto mají naši biskupové řádnou právomoc apoštolskou, proto i kněží od nich svěcení téže právomoci účastni jsou. Římská církev se nikdy neodloučila a zůstala mateřskou církví všech. Církev katolická jest apoštolská, neboť hlásá učení totéž, které svatí apoštolé hlásali a uděluje tytéž svátosti jako oni. Vždyť církev naše římsko-katolická od apoštola Petra a jiných založena jest a proto má i Ducha sv., jež Pán zaslíbil apoštolům, aby učení jeho čisté a neporušené zachováno bylo. Dějiny dokazují, že katolická církev vždy statečně víru hájila, všechny novoty a bludy zavrhovala a netoliko vždy Písma sv., nýbrž i podání ústního apoštolského se držela. Důkazem toho jsou všechny sněmy a synody církevní během času proti bludařům držané. Proto také vidíme, že jinověrci, čím více v Písmě sv. a v podání apoštolském bádají, tím více se církvi naší přibližují, až mnohý úplného přesvědčení o pravosti její dosahnuv, do lůna jejího se navrací. Tak to vidíme ponejvíce u protestantů anglických, kde nejučenější a také nejušlechtilejší mužové církve anglické zase vrací do církve katolické.

Církev naše jest však také mezi všemi vyznáními jediná apoštolská. Ona počala s apoštoly a trvá nepřetržitě až podnes. O všech ostatních vyznáních platí slova sv. Hilaria: „Tuze pozdě jste přišli, tuze pozdě jste povstali!“ Vždyť všechna vznikla teprve dlouhý čas po apoštolech a to ještě odtržením se od tehdejší jedné církve římsko-katolické. Ať si říkají co chtějí, zůstávají vždy jen odtatými haluzemi od pravého stromu.

Jestli tedy naše církev všechny známky církve Kristovy má, co následuje z toho? Že ona jediná jest pravou církví Krista Ježíše, že ona jediná má pravé od Krista hlášané učení, tedy pravdu nebeskou, že ona jediná uděluje prostředky posvěcující sv. svátosti, že ona jediná tedy vede bezpečně a jistě ku spáse věčné, že jest samospasitelná. Bůh nám dokázal již nesčíslněkrát zázraky mnohými její pravost. Zázrakem jest její jednota nerozborná přes všechna úsilí nepřátel, zázrakem je její ustavičné trvání přes toliké hrozné pronásledování, zázrakem je její rozšíření přes všeliké kladené překážky, zázrakem je to požehnání, které přináší národům, kteří se k ní připojují. A může Bůh zázrakem potvrditi něco nepravého? To jest proti rozumu. Ano církev římsko-katolická jest ona pravá církev Páně,

je to nebeský Jerusaleml na zemi, město Boží se 12 branami, na nichž napsána jsou jména sv. apoštolů, město Boží, jehož základem sám Syn Boží jest, jehož sláva rozšířena jest po celém světě, je to město Boží, k němuž putují všichni národové země a v němž nalezají ochranu proti všem nepřítelům spásy a zakoušejí již radosti nebeských.

Proto ale následuje z toho také ta hrozná pravda, že kdo od církve odpadne, od Krista odpadne a se vzdává nároků na Kristovu milost a proto i na spasení. Z toho vysvítá, že kdo jest nepřitelem církve katolické i nepřitelem Božím jest a má se báti trestu co největšího. Z toho jde na jevo, že i my co nejvčetněji při církvi své státi máme jako děti při matce, abychom tak spojení byli s Otcem nebeským. Neboť praví sv. Cyprian: »Nemůže míti Boha za Otce, kdo nemá církve za matku.« Milujeme tedy a ctíme církev svou svatou a budeme ctíti a milovati Ježíše; držíme se pevně učení jejího i přikázání a užívejme pilně prostředků, jichž nám podává, a jistě dojdeme spásy věčné. Pracujme ale i svědomitě a horlivě, aby naše sv. církev všude se rozšiřovala, poznávala a tak co nejvíce království Boží po zemi se rozmohlo. Při tom ovšem nikdy neopovrhujeme těmi, kdož v církvi naši nejsou a kteří buď v nevěře anebo bludu ještě tonou. I ty spasil Kristus, i za ty zemřel, i ty by rád viděl ve svém ovčinci. A proto řiďte se slovy sv. biskupa Augustina, jenž ve výkladu 65. žalmu s pohnutím praví: »Jestliže hlas vašeho biskupa něco u vás platí, tedy prosíme vás všechny, kteří v církvi jste, netupte ony, kteří v ní nejsou, nýbrž spíše modlete se za ně, aby i oni do ní přišli; neboť Bůh jest dosti mocný, aby je zpět přivedl.« A při výkladu žalmu 32. praví tentýž světec: »Bratři, důtklivě vás vyzýváme k lásce k těm, kteří mimo církve jsou, ať jsou to pohané, kteří na Krista nevěří, ať jsou to oni, kteří sice v něho věří, ale od těla církve jeho se odloučili. Litujeme jich jako našich zbloudilých bratří. Proto zapřísahám vás ve jménu lásky našeho Spasitele, jménem jeho nevyslovitelné mírnosti, zapřísahám vás, prokazujte zbloudilým bratřím velikou lásku a milosrdenství, vysílejte z hloubi srdce svého zbožné modlitby za ně k Bohu.« Ejhle, tak jedná katolík vůči nekatolíkům. Kéž by i oni vždy stejnou měrou nám spláceli! V tom právě se také jeví pravost církve, že podobna jest Spasiteli v mírnosti a lásce k nepřítelům a že podle jeho svatého Srdce hledí je láskou přemoci, přesvědčiti o pravdě a tak Kristu získati. Kéž tento článek o církvi svaté Kristově povzbudí nás k horlivosti v naší sv. víře, k úctě k církvi a ku poslušnosti k ní, kéž děkujeme Bohu na kolenou, že již v lůně pravé církve jsme se zrodili a vychováni byli; kéž jest naší radostí a pýchou vědomí: křesťan jsem, a to katolík a církev svatá mou jest máti!

Boh. Hendl.

Co získá a co ztratí odpadlík od církve katolické?

(Část další.)

Nredešle objasnili jsme broznou ztrátu, kterou utrpí odpadlík, ztratí-li Marii Pannu jako matku, dnes obrátíme zřetel svůj dále a vizme, kterak ztráta tato se zvětšuje a hroznější stává tím, že neztrácí toliko Matku, ale ztrácí s Matkou i Syna. Maria a Ježíš — buď jsou oba, nebo nikdo z nich. Kdo ubírá jednomu, ubírá i druhému. Pozoruj jen, milý čtenáři, jak se to má s úctou povinnou k Ježísi Kristu, Synu Božimu a Spasiteli světa u katolíků a jak u protestantů, a lehce z toho poznáš, kdo Spasitele si zachoval a kdo ho ztratil!

Vstupuje-li katolík do svého chrámu katolického, tu první jeho pohled platí velkému oltáři. Tam sídlí ve svatostánku Spasitel jeho Kristus Ježíš v nejsvětější Svátosti oltářní, jako Bůh a spolu člověk, s tělem i duší, živý, skutečný a pravý Ježíš, jenž se ráčil zde zahaliti v nepatrné způsobě chleba, ve způsobě svaté hostie. Proto hoří tam před oltářem ustavičně dnem i nocí světlo, jemuž říkáme proto „věčné světlo“, aby nás upomínalo na přítomnost Kristovu, jenž jest světlem nebeským, božským, osvěcujícím každého člověka. Světlo toto značí lásku Kristovu, s kterou dlí mezi námi jako bdělý pastýř³ mezi stádem svým, jako pečlivý otec, aby zde přijímal naše prosby, slychal naše modlitby a stesky

a milostí svou hojně dařil ty, kdož se mu klaní a k němu se utíkají. Světlo toto znamená i lásku srdce našeho, která vždy planouti má plamenem velikým k Spasiteli našemu, neboť srdce naše patří jemu a jest nešťastné a nepokojné, odvrátí-li se od něho. Světlo toto zastupuje nás v klanění se, kdykoli nejsme přítomni v chrámu Páně, ono ukazuje, že bychom ustavičně měli, kdyby možné bylo, před svatostánkem klečeti a tak rádi s Kristem rozmlouvat, jako zbožná Marie, sestra Martina, klečící u nohou Kristových. Světlo toto značí přítomnost Boha v našich chrámech, ne přítomnost onu, kterou přítomen jest Bůh všude, nýbrž přítomnost zvláštní, milosti plnou Spasitele a Boha našeho Ježíše Krista. Tam na oltáři máme Boha našeho vždycky, tam naléztí jej můžeme v každé době, tam k němu utíkatí se můžeme v každé potřebě.

Ó jaká je to potěcha pro katolíka, že může kdykoliv chce navštívit Spasitele svého a to beze všech obtíží. A což teprve když s ním klečí před oltářem zástup stejně věřících katolíků, když ze srdce i z úst ožívají se chvalozpěvy na Spasitele našeho, když kněz žehná nejsv. Svátostí zbožné davy, ó tu zajisté rozproudí se radost v duši naší, radost čistá, vznešená, radost, kterou dává Bůh! A což mám říci o slavnosti Božího Těla?

Tu když Spasitel jako vítěz a král nesen jest v pokorné a skrovné způsobě svaté hostie nesen jest ulicemi lidnatých měst i tichých dědin, kdy mládež syje mu kvítí na cestu a staří provázejí ho zpěvem a modlitbou, kdy všecko odělo se v háv nejskvostnější, ó tu necítíme se ve vyhnanství světa tohoto, tu zdá se nám, že jsme již ve vlasti nebeské, kde nám bude popřáno užití Beránka Božího tvář v tvář

Nikdo není z nás opuštěn, nikdo osamocen. Vždycky jest Ježíš mu na blízku. Ani v hodině smrti nejsme opuštěni a tu právě ne, neboť Pán sám přichází k nám. Tak činí přítomnost Spasitele našeho v nejsv. Svátosti oltářní život náš domácím, radosti a útěchy plným.

Avšak tentýž Ježíš nepřebývá toliko u nás jako Pán a jako otec, aby rozdával dary své, on se také za nás obětuje a to den co den v nejsv. oběti mše sv. Tu obět, kterou za nás na kříži přinesl na první Veliký pátek na hoře Kalvarii, tu obnovuje den co den, každé téměř hodinky, na všech místech. A obět tato Syna Božího činí nás tak bohaté, že můžeme všem požadavkům Boha spravedlivého zadost učiniti, všechen náš dluh za hříchy spáchané zaplatiti, celi se očistiti a k tomu ještě Bohu nadbytek chvály, dikůčinění a úcty podávati. Z oběti Kristovy na našich oltářích pryští se hojné požehnání na nás, na naše rodiny, města a země, celé národy, pomoc pracím našim, požehnání polim našim, zkrátka všem radost, milost, pomoc, odpuštění. A to toliko nám živým na světě. Až do temností očišťovacích vine se proud požehnání a milostí za svaté oběti Kristovy ve mši sv. a ubohé trpící duše v očišťci cítí úlevu, cítí potěchu a naděje jejich roste a sílí, naděje na brzké vysvobození a život věčný v nebi.

Když přijímáme nejsvět. Svátost

oltářní, tu přemáhá v nás Kristus Pán hřích a náklonnost k němu, krotí vášně a náruživosti v naší duši, občerstvuje a posiluje život duševní a přetvořuje nás ponenáhlu láskou, horlivostí a radostí v Krista, v sebe samého, tak že se vyplňují slova jeho: »Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ten přebývá ve mně a já v něm.« Kristus v nejsv. Svátosti oltářní je to, jenž v církvi sv. uchovává čisté panenství a tak ji zdobí liliovým věncem sv. čistoty. On je to, jenž slíá apoštolát v rozšiřování sv. víry i s největšími obtížemi. On je to, jenž povzbuzuje k mučeníctví a tak sází církvi své na hlavu korunu trnovou, která však promění se v korunu královskou. Všecko bohatství, všechna síla, všechna milost a krása přichází církvi od Ježíše v nejsv. Svátosti oltářní. A tohoto Ježíše plné lásky, moci, síly a dobroty, tohoto Ježíše, přítomného v nejsv. Svátosti oltářní, měli bychom zaměnití za Ježíše, jak nám jej vyznání protestantské, zejména profesoři protestantští našich dob, podávají? Jaký to rozdíl! V katolictví obraz Ježíšův jest jasný, skvělý, neboť se nám jeví jako pravý Bůh a spolu člověk, v protestantství je tento obraz, tento pojem o Spasiteli, jakoby mihovou rouškou zastřený, vodnatý, pouhý stín pravdy. Vždyť nejsou svorní v učení o Kristu Pánu. I korunu božství již mnozí strhli mu se svaté hlavy a prohlašují jej za pouhého člověka, proti vlastním jeho slovům. A jaký hlad panuje v jejich kostelích! Vypudili odtud slunce, které zahřívá srdce naše — Krista Pána v nejsv. Svátosti oltářní — nemají velebnou Svátost na oltáři, nemají světla věčného. Jistý protestant přišel se synem svým do katolického chrámu Páně. Hoch spatřil věčné světlo před oltářem a poněvadž to v jejich kostelích neviděl, tázal se otce, proč zde ve dne lampa hoří? Otec jsa lépe poučen pravil: »Poněvadž jest

zde Pán Ježíš.« »A co pak v našich kostelích není Pán Ježíš?« tázal se hošík. »Není,« odvětil krátce otec. »Ó otče, zůstaňme tedy, kde je Pán Ježíš,« zvolal hoch. Jak dobře vystihl mladý jeho

rozum, že tam je lépe, kde jest Ježíš Kristus, odpověď jeho podobá se odpovědi Petrově při proměně Krista Pána na hoře Tábor, když zvolal: »Pane, zde jest nám dobře býti.« (Přístě dále.)

Život blahoslavené M. Krescencie,

terciářky sv. Františka v Kaufbeuren, kterouž dne 7. října 1900 za blahoslavenou prohlásil náš svatý Otec Lev XIII.

Část první.

Průběh života blah. M. Krescencie.

Hlava první.

O rodičích a rodinných poměrech blah. M. Krescencie.

V úhledném městečku bavorském Kaufbeuren, čítajícím nyní asi pět tisíc obyvatel dílem katolíků dílem protestantů, žil ku konci sedmnáctého století chudobný sice, ale pro svou zbožnost a jiné výborné vlastnosti velice vážený tkadlec, jménem Matěj Höss. Měl v »Nové ulici« svůj vlastní domek, a poněvadž byl pilný a pracovitý, aniž kdy čeho promarnil, živil se slušně se svou rodinou svým řemeslem, jakož i jinou prací, když se mu právě naskytla. Víru svou katolickou nade všecko miloval a v životě věrně zachovával, tak že pro svou ctnost, rozšafnost a neúhonnost vážen byl a ctěn i od protestantských spoluměšťanů. Nejen před lidmi, nýbrž i před Bohem ctnostným životem vynikal tou měrou, že zasluhoval býti otcem dcerušky, kteráž napotom jako trpytná hvězda svou svatostí zářila na obloze svaté naší církve. Jeho sousedé chválili ho pro jeho prostotu, přímost, pracovitost a spravedlnost a že byl věrným katolíkem a otcem vzorným v rodině, ale oko Boží mnohem více na něm spařovalo. On totiž potají vykonával ctnosti nad míru vznešené a vzácné,

jakých schopna je toliko duš, s Kristem v milém obcování úzce spojená. Prostý tento řemeslník každého dne rozjímal a uvažoval s velikou nábožností o tajemstvích lásky Boží, jak se nám jeví na Kristu Ježíši, ukřižovaném Spasiteli. Z toho pak čerpal takovou úctu a neobyčejnou lásku ke Kristu ukřižovanému, že sobě žádal, aby s ním utrpení a kříž sdíleti mohl. Obtíže a strádání, jež mu ukládala chudoba jeho, nedostačily nikterak k ukojení touhy té po utrpení, on i dobrovolně ukládal si různé skutky kajicné, aby jimi tělo své křižoval. Posty církevní přísně zachovával a mimo to i jiné ještě si ukládal, a to i při vši těžké práci. Často se bičoval, v době svatopostní každého dne. Zejména chuť svou umrtvoval, požívaje k pokrmům obyčejným hořké byliny. Nosíval při sobě i hořké pilulky, jež před jídlem i při obědě žvýkal, aby udusil smyslnou rozkoš, již se i při požívání své prostinké stravy míti strchoval. (Act. B. Summ. object. n. 15. §. 2. d. 3.)

Ačkoliv sám byl chudobným, nikdy chudého, když ho o almužnu žádal, s prázdnou neodbyl; neměl-li mu co dáti, měl pro něj vždycky alespoň přívětivé a potěšitelné slovo s příslibem, že mu brzy snad bude moci něčeho poskytnouti.

Na tomto muži bohabojném naplnila se i slova Písma sv.: »Díl dobrý jest

žena dobrá, za podíl bojícím se Boha dána bude muži pro činy dobré.* (Sir. 26, 3.) Jeho manželka byla pro své ctnosti křesťanské rovněž hodna muže svého. Jméno její bylo Lucie Hörmannova

dnem i nocí neunaveně ošetřovala. Nabývši u otce v ranhojičství mnohých vědomostí i praktických zkušeností, mohla chudým lidem, kteří z celého téměř města o pomoc k ní se obraceli, při různých

a pocházela z městečka Füssen na hranicích tyrolských; její otec byl ranhojič. Vyznamenávala se obzvláštní láskou k chudým nemocným, jež jako milosrdná sestra ráda a bezplatně s velikou obratností

nemocech, zvláště pak při ranách i zlomeninách, platnou pomocí prospěti, rány a boláky jejich dovedně obvazujíc, ba i zlomeniny napravujíc.

Bůh pozhnal jejich snátku a obdaril

je osmi dětmi, z nichž byli tři chlapci. (Ott, B 1. c. 1.) Dva synové a dvě dcery záhy zemřeli již v dětském věku; třetí syn, Josef, přišel ve věku chlapeckém nešťastným pádem o život. Rozpustilý jeden chlapec strčil jej tak, že spadl do sklepa, při čemž se povážlivě poranil a následkem toho brzy zemřel. Hoďný a zbožný hoch tento odpustil ze srdce soudruhu svému, jenž zavinil jeho předčasnou smrt a zesnul v Pánu s úplnou odevzdaností do vůle Boží.

Tak zůstavili rodiče po sobě toliko tři dcery, z nichž byla naše Krescencie dle stáří prostřední. Starší sestra Marie (nar. 19. dubna 1679) vstoupila do kláštera třetího řádu sv. Františka v Hagenavě ve vzdálenějším pozemí Elsaském, kdež jakožto řeholní sestra Marie Anděla vedla život velice zbožný a příkladný, a zemřela u vysokém stáří 83 let.

Mladší sestra Regina (nar. 1697) nabývala od svých nábožných rodičů pečlivého vychování, provdala se za ne sice zámožného, ale velmi hodného měšťana v Kaufbeuren, jménem Josefa Heinrice, který byl téhož řemesla, jako její otec. Šestnáct dětí poslo z tohoto pozeňnaného manželství; pět z nich věnovalo se v různých klášterech životu řeholnímu. Jeden syn, kterýž vstoupil ke křižovníkům v Memminkách, tak se vyznamenával, že byl zvolen prelátem.

Avšak ubohá matka tak četné rodiny strádala trpce. Ovdověla, když ještě dívky byly nezaopatřeny; k tomu stížena byla stálou nemocí s mnohými bolestmi spojenou, což ji v dalším provozování řemesla po manželé nejvíce překáželo. Tím upadla v nejkrutší bídu a nouzi. Ale Bůh se nad ní smiloval a prostřednictvím sestry světice seslal jí pomoc. Mnohé vysoce postavené osobnosti, kteréž ku blahoslavené Krescencii velikou úctu chovaly, zejména vévodkyně savojská, rozená kněžna z Liechtensteinů, ujalý

se stísněné vdovy, pečující hlavně o výchovu jejích dětí. Ona pak s příkladnou trpělivostí snášela všechny trpké zkoušky života a očistěna byvši mnohým utrpením, jako zlato v ohni se čistí, zesnula v Pánu (r. 1758.) v 61. roce věku svého.

Obě sestry po smrti blahoslavené M. Krescencie písemně zaznamenaly, nač se z mládí o jejím životě a ctnostech upamatovaly. Cenné tyto zápisky až na nás se dochovaly a uloženy jsou v archivu klášterním v Kaufbeuren. Zápisky pocházející od starší sestry datovány jsou 26. května 1748, druhý rukopis jest ze dne 11. července téhož roku.

Milostmi a ctnostmi nad obě sestry vynikala Krescencie, jejížto život vypravovati hodláme. Bl. Krescencie narodila se dne 20. října 1682. Na křtu sv., kterýž udělen jí ve farním chrámu Páně sv. Martina dne 21. října, obdržela jméno Anna. Křest sv. vykonal tehdejší místní farář a děkan v Kaufbeuren, Filip Gäch, doktor theologie, kmotrové byli: Matěj Propst a Marie Vögel, oba zbožní katolíci.

Sám Duch sv. uložil na křtu svatém plodné semínko vyššího, nadpřirozeného života do srdce tohoto dítěte, a vypěstil z něho s nevšední oblibou kvítek zvláštní milosti a krásy ku potěšení nebeského pěstitele samého a k obdivu celého okolí, jež naplňoval libeznou vůní převzácných ctností. Je-li pro křesťanské rodiče nejvzácnějším darem od Boha, mají-li zdárné a ctnostné, ba svaté dívky: pak můžeme říci, že zbožní a chudí manželé Hössovi v Kaufbeuren svým bohomyšlným životem zasloužili sobě od Boha dar, kterého by jim králové a knížata byli mohli záviděti. Na statky pozemské byli sice chudí, bohatí však svými ctnostmi a požehnáním zdárných dětí. Na nich se osvědčila pravda slov Mudrcových: „V domě spravedlivých jest přemnoho síly (všeho hojnost), ale v užitečích bezbožného bývá

zmatek (nedostatek).« (Přísl. 15, 6).
 »Mnohý jest jako bohatý, ježto nic nemá,
 a mnohý zase jest jako chudý, ježto má
 mnoho zboží.« (Přísl. 13, 7).

HLAVA DRUHÁ.

Dítko o milostněné.

Dočítáme se nezřídka v životech mnohých svatých, že Bůh již při jejich narození anebo v útlém věku jejich zvláštními neobyčejnými událostmi jakési návěští jejich budoucí svatosti na jevo dáti ráčil. Podobného cos přihodilo se též při narození blahoslav. Krescencie.

Starší sestra M. Anděla vypravuje, že od své matky nejednou slyšávala, kterak při porodu dítka tohoto žádných bolestí necítila. Brzy po narození malé Anny jevil se v ní již v kolébce zárodek onoho Božského života, kterýž byl uložil Duch sv. do jejího srdce při křtu svatém. Zdálo by se to téměř neuvěřitelné, kdyby nám dějiny nevypravovaly podobné zaručené příběhy v životech mnohých jiných svatých a světic Božích. Čtemeť cos podobného o sv. Rose z Limy, o sv. Julianě Falconieri, o sv. Veronice Juliani, o sv. M. Františce od sv. pěti ran, a v době nedávné o známé Kateřině Emmerichové.

Matka sama nejednou odrostlejší m dcerám vypravovala, že již tenkrát, když malou Annu na rukou chovala, na ní pozorovala, jakoby toto něžné a tiché dítko zvláštní smysl bylo jevilo pro věci božské. Nábožná matka ráda chodívala z rána na mši sv., a nemajíc komu by zatím dítko svěřila, brávala je v náručí s sebou do kostela. Tam prý se chovala malá Anna vždy tiše a pokojně a nedělala jako jiné dívky výtržnost ani plácem ani jiným způsobem, ano bývala tam nad míru šťastná a spokojená, sepínala ručky a hleděla upřeně na oltář. Při pozdvihování jevila velikou radost a nábožnost, a milá její tvář zářila nache-

vroucností. Když mluvití počínala, byla první její slova modlitba Páně: »Otče náš!« Ještě jí nebylo ani tři léta, a již říkala vícekrát za den a to s velikou nábožností a vážností »Otče náš.« a »Zdravas Maria!« V tomže věku nemohla se dosti napovídati o Pánu Bohu a o věcech náboženských, dychtivě o nich poslouchala, často se dotazovala a jim ráda se učila. Brzy věděla nazpaměť články víry, a na otázky z katechismu tak jasně a bhytě odpovídati, že se tomu každý divil. Od roku čtvrtého bylo na ní pozorovati ustavičnou horlivost na modlitbách. Nepohnutě jako socha klečívala někde v koutku a modlila se dlouho. Nejraději však pobývala v kostele. Kdežto jiné dívky v tomto věku rády sobě pohrávají, toužila ona jen po kostele, jakoby ji tam jakási tajemná moc byla vábila. Solva kdy rodičů svých o něco jiného prosila, než aby směla jíti do kostela. Tam pak prodlévala celé hodiny klečíc a vroucně se modlic. Volila ráda místo blízko u oltáře, aby byla blíže nejsv. Srdce Páně, na oltáři přítomného, jež bylo nejdražším pokladem jejího mladého srdíčka. Nespokojila se s jednou toliko mší sv., nýbrž zůstala na všech, co jich kdy bylo, nebyla-li od rodičů domů volána. I mimo dobu ranní, kdy bývaly mše sv. zaskočila si, kdykoliv jen směla, do kostela, a považovala chrám Páně za bránu nebeskou. Rodiče věděli již, nebyla-li Aninka doma, že není nikdež, než v kostele, a tam ji obyčejně našli před oltářem klečeti ve vroucí modlitbě pohříženou.

Takto povznášela se již tehdež útlá její dušička mocně k nebi s takovou vytrvalostí, že zahanbovala horlivostí svou mnohé vyspělé duše křesťanské. Z jejího dětinného srdíčka povznášela se jako vůně libezná zbožná modlitba ku trůnu Otce nebeského, tak prostá, tak čistá, tak vroucí, že se jí modlitby křesťanů

obyčejných, kteréž bývají přecasto dosti chladné a ledabylé, z daleka nevyrovnaly.

O této neobyčejné nábožnosti malé Aninky mohl každý, kdo ji znal, dáti svědectví, ale do nitra jejího nahlédnouti a tajnosti jeho vyzkoumati nemohl nikdo; teprve v podějších letech vyjevila ona sama z poslušnosti zpovědníkům svým tajemství svého dětství. Ve spisech beatifikačních toliko všeobecně se připomíná, že již ve třetím a čtvrtém roce věku svého vidala zázračně malého Ježíška a svého anděla strážce. Ott vypravuje o tom následující podrobnosti: »Když byla jí tři léta, ukázal se jí Pán Ježíš v podobě spanilého, překrásného pacholátka ve fialové, kvítkované sukničce, s červeným pláštěm, s holou hlavičkou a bosýma nožičkami. Byla tehdy sama a měla před sebou něco mléka, jablko a hrušku, co jí byla právě matka k jídlu dala. Malá Aninka dala se s pacholátkem ihned do řeči a zvala je, aby s ní jedlo. Pacholátko jí odpovídá: »Můj otec má ve své zahradě mnohem lepší pokrmu a mnohem chutnější ovoce, nežli ty máš.« »Kdo pak je tvůj otec? a kde bydlí? Jak tobě říkají a jak se jmenuje tvoje matka?« táže se malá Anička. »Můj otec,« dí pacholátko, »jest Otec nebeský, obydlí mé jest nebeský Jerusalemy; jmenuji se Ježíš, a jméno mé matičky jest Maria.« I zaradovala se Anička a prosila vroucně pacholátko, aby ji dovedlo k jeho Otci do zahrady. I byla v tu chvíli v duchu u vytržení a nalézala se v ráji u Otce nebeského, kterýžto promluvil k ní takto: »Chceš-li býti mým dítětem, miluj jediné mne a tohoto Syna mého, s jinými dětmi se nespolečuj, buď ráda o samotě, a buď ve všem poslušna svých rodičů.« Božské pacholátko mile na ni pohlíželo a pravilo: »Jeden jest Bůh, v něhož musíš věřit; ten jest ve třech osobách: Otec nebeský, já, Syn Boží, a Duch sv., a my tři jsme eden toliko Bůh. To je to první, co

musíš vědět a věřit.« Tu dáno jí jako zvláštní milost užívání rozumu, a když přišla k sobě, ležela na své postýlce. Matka ji tam položila považujíc toto vytržení mysli za tvrdý spánek. Účinek tohoto vidění byl nadobyčejný, mocná touha, dojiti toho nejvyššího dobra a s ním spojena býti, zahřela v srdci jejím; od té doby byla modlitba a rozjímání její nejvyšší a jedinou rozkoší.

Takové nadobyčejné obcování její ve světě nadpřirozeném ještě několikráte se opakovalo. Toliko o jednom podobném zjevu chci se ještě zmíniti, o němž týž spisovatel vypravuje (Ott, kn. I. str. 52): Jednou ukázalo se jí Božské pacholátko řkouc: »Rozkoš má jest býti se syny lidskými; dej mi, dcero má, srdce své, a všecko, co mám já, bude tvé.« A objevši ji laskavě, navléklo jí Božské pacholátko prstének na prst řkouc: »Nyní jsem si tě zasnoubil: ty jsi má, a já jsem tvůj; srdce tvé a srdce mé budou srdce jedno.« Podobně jako jiné mystické světice mívala i ona styky nadpřirozené se svým andělem strážným: často se jí viditelně ukazoval, do kostela a do školy s ní chodil, kdež po boku jí stával, cvičil ji v pravdách sv. náboženství, a jak má při všem konání svém vzbuzovati dobrý úmysl. (Ott, kniha III. str. 4.) Ba starší sestra její Anděla tvrdí, že prý od něho dostala jednou kajené roucho s rozkazem, aby je z lásky k Pánu Ježíši na sobě nosila. Jisto jest, že již od čtvrtého roku svého nevinné tělo své různým mrtvením, ano i postem a bičováním, tuhé kázni podrobovala.

Dopuštěním Božím stalo se, že toto milostmi zvláštními obdařené dítě svátost sv. biřmování a nejv. Svátost oltářní dříve přijalo, než jak to nyní bývá zvykem v církvi katolické. Sv. biřmování přijala již ve třetím nebo čtvrtém roce věku svého zároveň se svou asi o šest let starší sestrou Marií, dne 23. května 1685

(neb 1686), od tehdejšího světlého biskupa Augsburského. Nejpatrnějším však důkazem o její záhy vyspělé nábožnosti a ctnosti jest nám ta okolnost, že již v sedmém roce svém připuštěna byla duchovním správcem ku sv. přijímání. Touha její po tomto pokrmu nebeském byla u ní již dávno před tím nesmírně veliká. Konávala již po kolik let dříve často duchovní přijímání, a to s takovou vroucností, že mu nezřídka celé hodiny věnovala (Ott, kn. II. str. 5). Již v nejtěšším mládí chodila do školy a do kostela na křesťanské cvičení. Dle výroku mnohých věrohodných svědků obracela již tehdy na sebe všeobecnou pozornost jak svým vzorným chováním, tak i odpovědmi na kladené jí otázky. Rádní městský, Jan Kř. Neth dosvědčuje, že prý katecheta, kdykoliv jiné děti neuměly odpovědět, malé Aninky se tážal, a ta že tak jasné a moudré odpovědi dávala, že se tomu všichni přítomní na nejvyšší divili. Náboženství křesťanskému učil tehdy P. Ignác Wagner z tovaryšstva Ježíšova. Ten mnohokrát

nemohla v sobě utajiti své podivení veřejně řekl: „Dítě mé, tebe cvičí nějaký vyšší mistr.“ Několikrát ji i na lavici vystoupiti kázal, aby ji, když odpovídala, všichni přítomní náležitě mohli viděti, slyšeti a jí se obdivovati. A vskutku měla ona vyššího mistra a učitele, onoho totiž, který proroky osvěcoval a apoštoly, a který neučí písmenem a slovy vně, nýbrž dává uvnitř duši světlo, lásku, porozumění a život. Tak ve škole jevila Anna předčasně vyspělost duševní. Sám učitel vyznal, že nikdy podobného dítěte neviděl, a že nemůže býti jinak, než že ji někdo s nebe cvičí. V době velmi krátké naučila se čísti a psát. Tím přestala školu navštěvovati; později cvičila se toliko jeden rok v hudbě, ve které až do svého stáří obzvláštní zálibu měla. Učitelem jejím v hudbě byl tehdejší ředitel kůru, jménem Biber. Také on vyslovil své podivení nad tím, jak snadno dítěto to všeliké obtíže překonávalo. (Ott. kn. I. str. 1.) Hlas měla příjemný a dovedla pěkně přednáseti, tak že zpěv její všeobecné obliby docházel. (Přistě dále.)

Pouť.

Vykvetly růže
mystické květy,
na nebi družé
hvězdiček vsety,
máj strásá vložky
květové složky
na cestu nám.

Tam v dáli spějeme, hory kde tmavé.
kraj celý v hráze sepjaly tmou,
nás touha vede, město kde svaté
ční v modré nebe nad krajinou.

Jak lůna sirá v stříbřivém jasu
tká v závoj hebký modravou pláň
ret poutní písní zaznívá v plesu:
„Ó vítěj nám již, přesvatá stráň.“

Ty's Sion, svaté podnoží Panny,
té nebes říše oblévá jas,

zpěv ptácat slavné pje Ti žalmy,
s ním náš nechť chvály spojí se hlas.

Ve chrámu bílém přede Tvou tvář
až roucha Tvého zlíbáme lem,
jak anděl míru, zahalen září,
nám čela zlíbá radostný sen.

A v hymnů slavných průvodu veden
zrak uzří v touze svatý Tvůj zjev,
ten duši zmdlenou dovede v eden
nad noční mlhu — v májový svět.

Vykvetla růže,
mystický květ,
z celé své duše
zaplesal svět.
Ruce k ní sepal:
„Sviť, Hvězdo“, zaštkal,
„na cestu nám!“

Schaller.

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z 19. století. — Podává *Ign. Zhděhl*. (Část další.)

Až k nám přijdeš do otčiny, drahá teto, bude příjezd Tvůj velmi smutný, neboť ona, na niž jsi se vždy tolik těšila, nebude již mezi námi; ale nalezneš památku na ni čerstvou a krásnou ve všech našich srdcích.

Řekni našim jménem svým dětem, že vzal nám Bůh mnoho lásky, ale že dal nám za to mnoho víry a naděje.

Libám Ti se sestrami ruku a jsem v pravé lásce a pravé oddanosti

Tvá neteř Julie z Behrů.

V Berlíně 20. dubna 1847.

Šlechtické rodiny berlinské nabízely sirotkům útočiště, než by se vrátil nejstarší bratr z cesty italské, což tehdy státi se mohlo teprve za 14 dní; nejvíce lásky jim prokázala baronka z Buddenbrocků. Byla první, která našla tři sestry plačící u mrtvé matky a hned si je vzala s sebou za své děti. Přátelé a známí donášeli nejkrásnější květiny, aby ozdobili jimi mrtvolu; pastor Schweder poskytl zarmouceným sirotkům náboženskou útěchu a i lékař staral se o ně otcovsky.

Modlice se, obstoupili všichni, příbuzní i služebníci, ještě jednou dne 18. dubna rakev, která byla připravena k velké cestě. Tíse a bez nároku políbila Julie naposledy matčinu rakev a pravila: »Na shledanou tam nahoře ve světle!« Starý sluha, který doprovázel před desíti lety z Berlína otcovu mrtvolu, vykonal zase nyní po druhé tutéž smutnou službu. Přišel z Pinnova a donesl schránku, v níž byl svatební věnec a obraz milovaného manžela, vedle něhož nyní měla pochována býti věrná choť. Když bylo vše uspořádáno, poslala Julie služebnictvo a všechny vozy do Pinnova a zůstala v Berlíně jen s jednou služkou. Ve smutečních šatech přestěhovaly se nyní tři sestry do domu baronky z Budden-

brocků, aby očekávaly příchod bratrův a pak s ním jely do Pinnova.

Ze dne 13. června čteme v denníku Julie: »Modliti se a pracovati; jak krásně příjemní nám to naše živobyti. Přijmi vřelý dík, drahá matko, že's mne naučila modliti se a pracovati, dříve než jsi mne opustila, dvaadvacetiletou, jak hlavu četné rodiny, s mnohými starostmi a námahami.«

Dříve než slova tato napsala, uspořádala vše Julie svědomitě a pilně; jak toužila však po svých studích a po jiném zaměstnání, dokazují následující slova z jejího denníku: »Mohu se sice spokojiti po mnoho dní s takovými obyčejnými povinnostmi: hospodařiti, rovnati nářadí, inventář a pod., jak předpisuje přítomnost; ale nemohla bych vždy tak žíti. Pro přítomnost je mi vlastně všechno dosti dobré, ale pro budoucnost požaduji více, mnohem více!« Toužila po jiném ovzduší duševním, v němž dýchala by lehčeji a v němž byl vlastní její živel.

12. května přišel bratr Fric z Italie, 16. odcestovali do Pinnova, kamž brzy dorazil také nejmladší bratr Karel, aby tam ztrávil svatodušní prázdniny. Pak navštívilo všech pět dětí hrob rodičů a 26. byla otevřena matčina poslední vůle. Jak si přála paní z Behrů, byly prohlášeny všechny tři sestry za plnolety; učinila to proto, aby nepřišly pod poručenství a aby v pokoji si rozdělily všechny majetek.

Staré dědičné statky rodu z Behrů, Schmoldan a Volgast dostal nejstarší syn Friedrich; rytířský statek Pinnov zůstal sídlem čtyř sourozenců a připadl později mladšímu bratrovi. V nejbližích letech žili všichni jako dříve, střídavě v Pinnově a v Berlíně, kamž

odstěhovali se vždy na zimu se všim služebnictvem a příslušenstvím. Protože nejstarší ze sester, Julie, měla teprve jedenadvacet let, vzaly si sestry z počátku starší dámu za společnici; ukázalo se však, že je to zbytečné, neboť paní z Eckardsteinů, u níž bydlely, ujala se jich jako svých dětí.

Roku 1847. podnikla Julie první větší cestu do Dánska, ku kteréž ji a bratra Frice pozval strýc Homeyer; nastoupili ji po jeho parniku dne 27. července. Jak šťastna byla Julie, která již jako dítě tak ráda dlela v Boží přírodě a nyní obklopena byla krásnou severní přírodou! V Kodani 29. července si zapísala tato slova: »Život můj podobá se snu a zaujímá všecken svět s nejrozmanitějšími obrazy. Slunce a měsíc ozařují okolo mne výjevy, jakých doposud nikdy jsem neviděla; co chvilé přihodí se něco, co zachytla bych ráda, ale kde vzlíti času k poznámkám?

Z Pinnova odjeli jsme dne 27. července, večer k sedmé hodině vstoupila společnost naše, sestávající ze dvanácti osob na strýcovu parolod' jménem »Prane«. Rychle pluli jsme, hodiny utikaly při příznivém větru; sedla jsem si na před' a zpívala si, hledíc do moře, cítila jsem se tak šťastna a svobodna v tom živlu! Zašlo slunce, vystoupil měsíc v plné kráse, ozařuje hladinu, kynuly nám stříbrné vlnky, až je všechny utišila večernice. Každým okamžikem bylo všechno krásnější; nezapomenu nikdy na krásnou, měsíční noc, na bílé, křídové skály Rujany a na nekonečné moře, na tolik hvězdiček na nebi a na milou společnost. Když ráno vyšlo o čtyřech slunce, zazpívali jsme chorál a právě když dozněly pomalu poslední zvuky a zahrál první sluneční paprsek na mořské hladině, objevil se na dalekém obzoru švédský břeh.«

Za osmidenního pobytu uviděla Julie

mnoho krásných a zajímavých věcí v Dánsku. Navštívila kostely, staré královské zámky, velkolepá muzea v Kodani a okolí, podívala se též na hrob Hamletův, nadechly ji scchy Thorwaldsenovy. Na zpáteční cestě byl poslední cestovní stanicí matčin hrob ve Volgastu. Julie končí zprávu o cestě ve svém denníku těmito slovy: »Tam poděkovala jsem Bohu za tolik radosti, za zdraví, silu, radost a lásku! Těch sedm dní zůstane mi stále v paměti.«

Jinou radostnou událostí bylo zasnoubení bratra Frice se sestřenicí Marií Homeyerovou; svatba byla ještě na podzim, a to 18. listopadu. Smutnější byl pro sestry rok 1848. a Julie, která zastávala u nich místo matčino, trpěla nejvíce hrůzoplínou revolucí. Když přišla zpráva do Berlina o hrůzách v Paříži, byly právě nemocny Leopoldina a Julie. Brzy následovaly podobné zprávy z Neapole a z Vídně; a i na ulicích berlínských byl nepokoj a nejistota. Přišel 18. březen a rychlostí blesku započal boj o barikady; zvonilo se ve všech kostelích na poplach, ozývaly se ze všech stran výstřely, hulání hnali trysem po ulicích, ač házeli na ně se střech kamení; večer ozařila se obloha tmavorudě následkem požárů, které byly zločinně založeny. Dojmy, které Julie zažila, byly dle jejích slov: strach o krále a království, soustrast s ubohými vojáky, ošklivost nad buřiči, soustrast se svedenými!

Po dlouhé, úzkostí plné noci ozařily první paprsky sluneční pohřební vozy, které nepovšimnuty jely městem, vezli-li k poslednímu odpočinku některého ubohého padlého vojáka; ale byl-li to buřič, hned povstal bluk a křik. Za dne stále se opakoval boj a nové krveprolití; stále prudčeji zmítala revoluce základem všeho pořádku, ano kolísal i trůn. Nikdy neútočily prudčeji vlny vzpoury hlavním a sídelním městem, jako u dravých zvířat

byly rozpoutány všechny náruživosti. Trásli se, kdož byli dobře smýšlející; kdo mohl utéci, utekl z Berlína. Za osvětlení, které si večer vynutil »panující lid«, přichystala Julie všechna zavazadla, ač se zdálo, že pro nemoc Leopoldininu

sotva bude možno odjeti. Druhého dne z rána opouštěl s jinými také hlavní město jednoduchý vozík, v němž seděly tři mladé dívky, jichž cílem byl Volgast, kde je přijal strýc Homeyer s otevřenou náručí jako své vlastní děti.

(Příště dále.)

Blahoslavení milosrdní.

(Část další.)

9. Zmaření Toussaintova záměru.

Očekávání náčelníci spiklenecký jeden po druhém se ku »třem palmám« sešli dříve ještě, nežli černoch kamerunský poprvé dal strážce vystřídati. Napřed se objevil Dessalines, postavou obr. Jeho široká prsa, svalnaté páže a mohutná plece prozrazovala skoro nadlidskou sílu, kdežto hrubý výraz jeho širokých, masitých rtů, nízké, kadeřemi zakryté čelo, malé, divoce blikající oči strach naháněly; neboť jeho vzezření jevílo ukrutnost a zálibu v zabijení. Přišel právě vhod uprchlým otrokům, prahnoucím po pomstě svých trýznitelův, a radostně pozdravili muže, jenž mezi ně vstoupil hned se tázaje, zdali k pálení a plenění jsou připraveni.

»Veď nás ku pomstě, Dessaline!« zavzučelo v jizbě.

»Veď nás k svobodě! máte volati«, pravil stihlý muž, jenž tiše vstoupil, zatím co otroci divoce jášajíce Dessalina obklopovali. Příchozí byl rovněž černoch, jak tomu nasvědčoval kudrnatý vlas a barva pleti; rty jeho však nebyly tak široké a masité jak Dessalinovy, a vysokým, klenutým čelem podobal se bělochům. Jeho tahy nejevily tak tělesné síly jako vzácnou pevnost vůle a nadšení plálo z jeho velkých, jasných očí.

»Připravte místo pro Toussainta,

který umí čísti a psáti jako běloch«, zvolal Tom.

»Nepotřebujeme učitele za vůdce, ale vojína!« pravil Dessalines, pohrdlivě pohlížeje přes rameno na Toussainta o hlavu menšího.

»Oho, bratři! Toussaint není učitelem, ale jest ušlechtilým potomkem královského rodu našeho národa,« zvolal Chrištof, jiný vůdce, jenž zároveň s černými obry přišel. »Potřebujeme v boji s bělochy netoliko silného ramene, a to jsi ty, Dessaline, ale také otevřené hlavy, a to jest náš přítel Toussaint, nejučenější z nás ze všech, na něž můžeme býti pyšní.«

»Ať žije Toussaint! Ať žije Dessalines! Ať žije Chrištof!« volali černoši.

»Ať žijí všichni, kteří černochy milují a bělochy nenávidějí,« pravil černoch kamerunský. »Nyní však se nehádejte o vrchní vůdcovství, uvažujte raději, jak bychom nejdříve vítězství dosáhli.«

»To je rozumné slovo,« pochvaloval si Toussaint a podal ruku Dessalinovi. »Zde, bratře, máš mou pravici, ty budeš naším vůdcem v tomto boji! Jen ať to není pouhý vražedný boj, nýbrž boj za naši svobodu. Víte zajisté, bratři, že náš dobrý král ve Francii své věrné poddané na tomto ostrově chce osvoboditi a jim

rovnoprávnost s bělochy chce udělit. Naše pouta otrocká zamýšlí zlomiti. Můžeme právě tak dobře býti osadníky, soudci, důstojníky a kněžími jako běloši. Kdo zde nebude chtíti dobrovolně zůstat, tomu jest volno zpět do Afriky se vrátiti.«

»Cože? To vše zamýšlí král? — Ať žije náš dobrý Ludvík!« volali černoši.

»Ano to chtěl,« pokračoval Toussaint.

»Avšak jeho poddaní na odpor se mu staví a nechťejí ve všech lidech své bratry uznati. Mišencům přiznali by ještě svobodu a rovnost, ježto v jejich žilách aspoň část krve bělošské proudí; než v nás černoších nevidí bratry a rovnoprávné lidi. Proč? Protože slunce africké naši pleť do černa zbarvilo! Jaký jiný důvod mohli by uvést? Což nemáme rovněž tělo a duši jako oni? Ba naše tělo jest silnější než jejich a naše duševní schopnosti dají se také tak vycvičiti a vzdělati jako jejich. To vidíte na mně. Ač jsem jen málo do školy chodil, vyrovnám se ve čtení a psaní každému bělochu. Také jsem se učil zeměpisu, měřictví a poněkud i latině, v náboženství býval jsem nejlepším žákem starého, zbožného Jesuity, jenž mne zároveň s dětmi mého pána vyučoval. Nepravím to proto, moji bratři, abych se snad svými vědomosti před vámi pyšnil, nýbrž jen, abych dokázal, že my černoši máme rovněž takové duševní schopnosti jako běloši. Víím, že byste ještě vyššího stupně vzdělání dosáhli, kdyby se vám naskytla příležitost školu navštěvovati. Naším dětem to scházeti nebude! A co praví křesťanské náboženství o naší duši? Činí nějaký rozdíl mezi duší bělocha a černocho? Což neučí obojí modliti se: „Otče náš, jenž jsi na nebesích?“ Zdaž neprolil náš bratr Ježíš Kristus na kříži krev svou právě tak za černocho jako za bělocho, aby nás všechny s Otcem svým v nebesích smířil? A jestliže tžž Bůh v nebi naším Otcem a Vykupitel

náš, jeho přemilý, jednorozený Syn, naším bratrem jest, jak by se mohli běloši vzpíratí nás za své bratry uznati a nám stejných práv a svobody nepřiznati.«

»Ha, vždyť hůře s námi zacházejí než s dobyt看!« zvolal černocho kame-runský.

»A jak oni s námi jednají, tak i my jim odplatíme. Děkuji za bratrství s nimi. Musíme jim každou ránu bratrsky vrátiti.« pravil zlostně Dessalines pěstě hrozivě zatínaje.

»Ano, však my jim to oplatíme!« volali černoši.

Toussaint si přál boje s bělochy, ne však boje mstivého, nýbrž za svobodu svých bratří. Křesťanské náboženství, jemuž od srdce byl oddán, bránilo mu v pohnutí na osadnicích. Rád by byl ušlechtlejší pohnutky v srdce černochoů vdechl; avšak tušil, jak je to těžko. Přece však se ještě jednou pokusil.

»Běloši ovšem,« pravil, »špatně se o nás starali. Avšak spravedlivý Bůh zapsal již všechny jejich bezbožné skutky do své velké knihy a děsně je potrestá. Přenechme to jemu! Neboť naše pomsta zasáhla by vinné i nevinné.«

»Jako dnes Flobertův bič oko mého dítěte zasáhl!« vykřikl černocho angolský. »Však já ho najdu! Což nestojí psáno: „Oko za oko, zub za zub?“«

»Tak výrok ten byl vykládán, dříve než náš Spasitel zákon lásky prohlásil a na kříži za své mučitele se modlil,« odpověděl Toussaint.

»Ty chceš boj vésti bez krveprolití?« tázal se posměšně Dessalines.

»To asi sotva bude možno. Avšak spravedlivý a křesťanský boj chceme vésti se svými nespravedlivými utiskovateli. Nikoliv my, ale oni jsou vzbouřenci. Řekl jsem vám již, že dobrý král náš Ludvík chtěl nám dáti svobodu. A co neučinili naši nepřátelé, aby tomu zabránili? Budete to považovati skoro za

nemožné; avšak noviny, které přivezla poslední loď z Francie, prohlašují jejich zločiny. Zajali dobrého krále, našeho otcovského přítele, a uvěznilí jej s jeho manželkou a s nevinnými dětmi.

»Toho šlechtetného krále, který nám chce svobodu dátí?!« zvolalo několik hlasů. To není možné! Přinutíme ty ničemy, aby našeho otce s vězení propustili!«

»Jej a jeho paní a prince,« objasňovali jiní.

»Dbejte jen, abychom měli dobrou záminku ku spravedlivému a svatému boji!« pokračoval Toussaint, a jeho zrak zářil nadšením. »Toto napíšeme na svůj prapor místo pomsty: „Svoboda našeho krále a naše svoboda!“ To jest spravedlivá věc. Ano, vždyť již usilují naši nepřátelé o bezživotí krále a jeho ctné manželky. Veřejně přejí si jejich záhuby.«

»Jejich nepřátelé musí padnouti!« zvolal Dessalines.

»Necht padnou, s tím souhlasím. Nyní však slyšte mou radu. My všichni o nejbližším úplňku měsíce jako jeden muž povstaneme. Ve francouzské části ostrova jest přibližně 11 až 12 tisíců osadnických statků asi s půl milionem černochů, jimž jen několik tisíců bělochů ozbrojených na odpor se může postavit. Mísenci přidají se k nám, a 100 tisíc černochů na španělské části ostrova bude nás následovati. Je tedy více než sto černochů na jednoho bělocha. Když tedy všichni v týž den jako jeden muž povstaneme, neodváží se odporu. Potom je přinutíme, aby nám krále vydali, jehož již nechtějí poslouchati. On k nám přejde, a my jej pozdravíme jako svého otce na tomto krásném ostrovu.«

Šlechtetný Toussaint se již domníval, že řečí svou hluboký dojem působil na rozdrážděnou mysl svých posluchačů a zlého ducha pomsty z ní vypudil, když tu pojednou se dvěře otevřely a dva hlídači vlekli jakéhosi černocha. Jest

mrtev? či jen v bezvědomí? To nebylo lze hned poznati, když byli oba muži své břímě k nohám Toussaintovým složili. Nyní ozářil paprsek světa bolestí staženou tvář; v tom vrhla se stará Nána, z kouta od ohniska přiběhnuvší, na kolena srdce-lomně naříkala: »Mé dítě! můj synu! můj hezký Marti! Bezbožný Fuk tě k smrti zbičoval? Tu vizte jeho záda! Krev, Krev! Košile lpí na kůži! Ach, ach, že moje staré oči toto musí viděti! Jest mrtev Marti, nejkrásnější muž a nejlepší syn!« Tak naříkala ubohá stařena a spánky bezvědomého vodou třela.

»Vždyť není mrtev,« těšil Toussaint matku. »Podívej se jen, jak se mu rty chvějí a oči otvírají! Vlej mu do úst trochu osvěžujícího nápoje, aby se brzy vzpamatoval.« A mezitím co stará černoška svého syna křísila, tázal se Toussaint strážců, jak toho muže našli.

»Dopodrobna vám to vyložím,« odpověděl jeden z nich. »Musím si jen napřed, hrdlo ovlažiti, ale ne pouhou vodou, nýbrž kapkou rumu, jak se na počestného černocha sluší.«

»My dva tedy, totiž Jo a já, byli jsme na stráži a tak nám napadlo, že by byl již čas, aby nás někdo vystrídal. V tom slyšíme, že někdo lesem běží a tak těžce oddychuje, že můj druh úzkostí skoro chtěl prchnouti.«

»Nikoliv, ne! Ty jsi měl větší strach,« volal druhý černoch. »Já však šel jsem zmužile vstříc onomu muži, jenž deset kroků od nás vzdálen pojednou se svalil, jakoby byl zastřelen býval. Hned potom jsem zpozoroval, že je to jeden z našich, jež běloši ukrutně zbičovali.«

»Patrně pronásledoval jej Fouquier svými zuřivými psy, a proto se ubohý Marti cestou do kopce schvátí,« pravil Tom. »Snad jste nenechali přístup k lesní samotě nestřežený?«

»Jsou ještě dva na stráži,« pravil Jo. Přece však bylo nutno opatření pro

nenadálý vpád. Tom proto rozdělil zbraň a černoši nabili své pušky. Mezitím otrok senegalský tak se zotavil, že mohl příběh o svém týrání vypravovati. Jeho řeč a pohled na jeho rány rázem smazala dojem ježž Toussaint učinil, aby se totiž černoši zdrželi od skutků divoké pomsty a ukrutné odplaty. Stará Nana ukazovala na krvavá a rozedřená záda svého syna a volala vznícené: »Pomstěte mé dítě na bezbožném Fukovi!«

A tu nepomohla žádná prosba, žádné přemlouvání. »Pomstu! ještě dnes v noci!«

»Nyní, hned!« volali černoši.

»Dessalines ať jest naším vůdcem!«

všichni volali, a za divokého křiku, puškami nad hlavou mávajíce, všichni téměř vyhrnuli se z domu.

»Jest vše marno! Nedají si říci a tak v šanc vydávají zdar tohoto nevčasného výpadu,« zvolal Toussaint. »Musím se vynasnažiti aspoň nezdaru pokud možno zabrániti.«

»Zachraň hodného Elsasana a jeho syna,« volal otrok senegalský na odcházejícího.

»Vše učiním, co lidské svědomí káže,« odvětil Toussaint. »Než kdo udrží na uzdě ty divochy, když již jednou krev spatřili?«

(Příště dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XV. Mezi uhlokopy na Sumatře.

Druhý, co do velikosti mezi ostrovy Sundajským i v Indickém oceánu slove Sumatra. Náleží Hollandanům. Roku 1868 byla na březích řeky Ombili objevena bohatá ložiska uhelná. Uhlí bylo dobré jakosti, ale nedobývalo se hned, ježto nebylo žádného spojení mezi onou krajinou a mořským pobřežím. Teprv r. 1887 odhodlala se hollandská vláda vystavěti železnici, která by uhelná ložiska s mořem spojovala. Od té doby doluje se uhlí pravidelně. Mezi uhlokopy jsou tu a tam katolici a k nim dochází časem »kočující« missionář, od vlády k tomu účelu placený.

»Již několikrát,« píše takový kočující missionář P. Hoevenaars, »zmínil jsem se ve svých zprávách o svých missijních cestách po Sumatře, o nové zdejší dráze, která uhelné doly na řece Ombiti s mořem spojuje a svými dlouhými mosty a tunely, jakož i náhlými záhyby a příkrým stoupáním pověstna jest. Stavba dráhy stála přes 20 milionů zlatých. Že tolik peněz na stavbu dráhy bylo věnováno, toho příčinou byla velká

výnosnost uhelných dolů. Doly jsou skutečně veli výnosny a pozůstávají ze tří vrstev. Horní dvě vrstvy jsou přes 2 metry široké, spodní vrstva měří šest metrů. Odborníci odhadují množství nhlí na 300 milionů tun.

Když jsem se svými missijními pracemi v osadě Soloku byl hotov, navštívil jsem uhlokopy na řece Ombili. Dráha vedoucí tam vine se nejprve úrodnými polmi rýžovými, načež vniká do údolí, čím dále tím těsnějšího. Údolí ohraničují příkré kopce přes 200 metrů vysoké, na nichž roste jenom vysoká tráva. Blízko uhelných dolů sůžuje se údolí tak, že ani pro dráhu místa nebylo a bylo třeba tudíž prokopati tunel 825 m dlouhý. V okolí uhelných dolů je náramně živo. Z temných podzemních chodeb vyjíždějí nepřetržitě vozíky uhlím naplněné a sjíždějí pak po příkrém svahu s ohromnou rychlostí dolů k velkým železným rožňům. Dole se uhlí na různé vyspe, rožně se parou uvedou v pohyb a uhlí se tříbí, čili jak se tam říká »pere«. Štěrky odloučí se od čistého uhlí, uhlí velké od drobného a vše pěkně roztříděno

padá do připravených železničních vozů. Parostroje bez přestání odjíždějí a přijíždějí vlaky prázdné vystřídají se s plnými a mezi tím hemží se zástupy Číňanů, trestanců a indických kulí, kteří se všichni navzájem k rychlejším ještě spěchu pobádají, křičíce na sebe a volajíce.

V květnu r. 1890, když jsem tam přišel ponejprv, bylo tam mimo svobodné kulí a Číňany na 3200 trestanců. Byli rozděleni ve tři skupiny, které se v práci neustále vystřídaly. Práce trvá 8 hodin. To by jinak nebylo mnoho, ale pro trestance je to přece trestem krutým, považíme-li, že za pouhou stravu a malou mzdu musejí konati práci tak těžkou. Ne nadarmo nosí dozorcí nabitý revolver neustále při sobě. Také mně chtěli, kdykoli jsem doly obcházel, takovou zbraň vnutiti; ale já jsem nabídnutí nepřijal. Trestancům se naopak velmi líbilo, že jsem mezi nimi tak volně a bez starostí obcházel. Kdykoliv spatřili »pána s dlouhým kabátem,« tak mne pro můj dlouhý talár nazývali, dělali mi o své újmě místo a odklízeli s cesty všecko, o čem bych byl mohl klopýtnouti. Ostatně je trestancům dovoleno, mimo čas pracovní v údolí volně se procházeti.

Ačkoliv jsem mezi trestanci žádných katolíků nenalezl, navštěvoval jsem přece denně obě nemocnice, ve kterých nemocní se ošetřují. Býval jsem očitým svědkem bídý nejstrašnější. Viděl jsem tam na bídých ložích ošetřovance těžkou prací, nedostatkem a nemocí zcela vysílené. Jejich srdce bylo plno nenávisti k dozorcům. V duchu obírali se neustále svými ženami a dětmi, které na odlehlých ostrovech bydlely, od nichž navždy byli odloučeni, o jejichžto osudu neměli zpráv prázdných. Těšil jsem je, jak jsem mohl, naslouchal jejich steskům, pomáhal jim dle možnosti a snažil jsem se nenávisť a pomstychtivost z jejich srdce vymyti. Mnozí z nich tohoto soucitu muže zcela cizího nechápali. Kéž křesťanská láska, kterou jsem jim dával na jevo, aspoň některým oči otevře a srdce jejich účtou k náboženství »pána s dlouhým kabátem« naplní!

Mezi úředníky nalezl jsem 24 katolických Evropanů, sedm jich byli ženati. Mimo to byli tam dva protestanté, kteří žili ve smíšeném manželství, své dívky

však v náboženství katolickém dali vychováti. Navštívil jsem všechny po pořádku, abych s nimi o záležitostech jejich náboženských promluvil. Všichni dali mi na jevo svou důvěru, a ti, kteří měli dívky, posílali je ochotně na křesťanské cvičení, které jsem každodenně konal; jednoho, jenž žil v neplatném manželství, smřil jsem s Bohem.

V první dny svého tam pobytu sloužil jsem mši svatou ve své světnici. Proti všemu očekávání obcovalo ji po každé několik věřících. V neděli popustil mi k tomu účelu můj přívětivý hostitel, báňský inženýr Van Lossen, svou prostranou kreslírnu, kterou jsme pro posvátný úkon co možná nejkrásněji pokaždé vyzdobili. Mši sv. bývali přítomni četní věřící. Chovali se při ní sice velmi slušně, ale na chování mnohého bylo přece pozorovati, že mši sv. již odvykli a o velkém tajemství, jemuž obcovali, neměli pravého ponětí. Kázal jsem jim o vzkříšení Páně, neboť byli jsme ještě v čase velikonočním. Bohužel těch, kteří vykonali svou křesťanskou povinnost, nebylo mnoho, pouze čtyři přistoupili ke stolu Páně. Bázeň před lidmi a hříšný život zdržely bezpochyby ostatní od povinnosti velikonoční. Na štěstí náboženské lhostejnosti v Indii spíše ubývá než přibývá; na svých apoštolských cestách jsem se nejednou o tom přesvědčil.

XVI. Život katolického missionáře v Číně.

Už mnoho se napsalo o dobrých službách, jež missionáři činí, prokazují nejen náboženství a mravnosti, ale i vzdělanosti vůbec. Je známo, že nezdávka hrozná mučnická smrt je očekává na jejich apoštolských cestách, avšak méně známo jest, jak klopotný a drsný jest každodenní život jejich. To uznávají i protestanté. Jistý protestant, jenž měl příležitost život katolických missionářů v Číně pozorovati, napsal o nich v jednom protestantském časopise toto: »Vydávají se na cestu buďto na voze nebo na koni anebo na hřbetu mezkové nebo oslově. Berou s sebou malý cestovní vak, druhý oděv na převléknutí, příkrývku a všecko ke mši sv. potřebné nářadí. Potraviny s sebou neberou, neboť jí a spí v člnských noclehárnách. Neustále jsou na cestě. Den mají po dni. Unaveni usínají na

vyzábě mrše, aby najednou na zemi se probudili, jestliže zvíře klopýtlo. Usednou opět do sedla a jedou dále, jakoby se nic nebylo přihodilo. Takovým způsobem přerušuje se cesta každou chvíli.

Konečně dorazil missionář k jedné z missijních stanic, jichž je v Číně přes 7800. Věřící vycházejí mu vstříc a provázejí ho ve slavném průvodu ke kostelu. Obyčejný venkovský kostelík je vlastně dřevěná kůlna, 50 stop zdělí, uvnitř pak stojí oltář a lavice pro věřící. Chud je sice kostelík, ale modlitby a kostelní zpěvy konají se tam zrovna tak dobře jako v chrámech nádherných. Po mši sv. udělí missionář věřícím svaté požehnání a pokropí je svčcenou vodou, načež se uchýlí do své komůrky, to je místnosti ohražené čtyřmi zděmi z hnědé hlíny. Tam na stolek vedle polního lůžka postaví svůj missionářský kříž, svůj budíček, brevír, je-li kuřákem, svou krátkou dýmku a svou cestovní knihovnu t. j. své tři, čtyři knihy. S takovým pohodlím jest se mu pro celý missionářský život jeho spokojiti. Hladu však nemá. Domorodí křesťané přinesou mu čaje a buchet pečených v řepkovém oleji, pochoutka to, které aspoň ze zdvořilosti ke svým hostitelům okusiti musí. Po večeři by si ovšem rád odpočinul, ale jeho ovečky nedají mu pokoje, musí jim hlásati slovo Boží a to trvá do dvou hodin z rána.

Starí, mladí derou se do jeho chýže. Mladí kouří, starší plijí na zem, děti dovádějí. Z rána začínají vlastní missie: Křesťanské cvičení, zpověď, oddavky, křty. To trvá osm dní. Když byl takto své stádečko ve víře utvrdil a posilnil, usedá opět na svou mrchu a ubírá se k nejbližší křesťanské osadě, aby si zase pochutnával na olejových koláčích! A tak to chodí 365 krát do roka. Tu a tam vyskytne se ovšem v missijním životě větší nebo menší změna, ale celkem opakují se výjevy právě vylíčené každodenně.

XVII. Tygr.

Německá osada Kamerun leží v Západní Africe. S německými osadníky a vojáky přistěhovali se tam i katoličtí missionáři a na jedné z četných nyní missijních stanic působí missionář P.

Schillitz. Není knězem, ale pouze bratrem řeholním a má na starosti malé hospodářství missijní. Lonského roku nedařilo se však hospodářství tomu valně, a bratr Schillitz stěhuje si v jedné ze svých missijních zpráv následovně:

»V hospodářství, zvláště pak při chovu dobytka měli jsme mnoho neštěstí. Naše stádo kozí pozbyli jsme skoro úplně, dílem nemocemi, dílem dravou zvěří. Mezi drůbeží, slepicemi, husami a kachnami, řádili strašné hadi. Teprve včera dostal se had náhodou do myši pasti v kurníku naláčené a tak učinil sám sebe neškodným. Vůbec pobili jsme zde za jeden rok více hadů, nežli jsem za svého osmiletého pobytu v Kamerunu viděl. Jiný, dlouhý a černý, vloudil se až do našeho domu a byli jsme rádi, že se po nějakém čase dobrovolně zase vzdalil.

Náš domácí skot posel až na jedinou krávu zápalem plíc. Tři ušipaně, které jsme nedávno teprv byli koupili, odnesl nám z krmíka šelma tygr. Na zloději jsme si však pomstili. Jak se to stalo, vylíčil v následujícím odstavci:

Hned po ztrátě ušipaného jsme chlív co možná nejlépe opevnili a na tygra tam past nalíčili. Past byla z pevných kolů bambusových a vypadala jako klec. Byla 2 50 m. dlouhá, 0 90 m. široká a 1 80 m. vysoká. U vchodu visela na pevné páce těžká kláda, a páka byla spojena s pevnou sítí nemající žádného východu. Sít dělila past ve dva nestejně díly. Past sama stála ve stáji, tak že z venčí byla neviditelná. Na druhý konec pasti uvázali jsme kozu, ale tak, že k ní tygr nemohl. Tygr musil, chtěl-li ke koze se dostat, vniknouti úzkým otvorem do pasti a celou pastí projíti, následovně i nataženou sít protřhnouti. Jakmile však sít se dotekl, stáhl ji dolů, páka, která těžkou kladu zvedala, se uvolnila, vyskočila do výše, klada spadla a otvor zadělala: tygr byl chycen. Poněvadž však klec nebyla dosti silná, aby dravec déle než půl hodiny vzdorovala, pověsili jsme na páku zvonec, jenž nám v okamžiku, kdy páka se zvedla, měl oznámiti, že past je zavřena.

Dychtivě očekávali jsme nyní každou noc, až zvonec nám dá znamení, že tygr je chycen. Teprve třetí noc, a sice

k páté hodině z rána zazvonil. Rázem byli jsme z postele v sátech a spěcháme ke stáji. Past byla skutečně zavřena, ale tygra nikde. Když jsme okolo stáje hledali stopy, ukázalo se, že se naše kráva k páce příliš blízko přiblížila a o ni zavadila, načež past sklapla. Tentokrát jsme se tedy klamali, nicméně však byla past ještě téhož rána znovu nalíčena.

Teprve dvanáctou noc z rána o čtvrt na pět zavzněl zvonec opět a tentokrát velmi silně. V několika minutách byli jsme na cestě ke stáji. Blíže se k ní slyšeli jsme tam cosi šustěti a z toho soudili jsme, že tentokrát přece něco živého je uvnitř. Koza ve stáji uvázaná ani nedutala, bezpochyby strachem. Když jsme se přiblížili ku kleci, svítily nám vstříc dvě velké zelenavé oči; byl to tygr. Sotva jsme k pasti přistoupili, vyskočil proti nám, odrazil se od dřevěné mříže. Se strašným řevem chystal se k novému skoku. V tomto okamžiku vpálil jsem mu kouli do hlavy, koule vnikla do levého oka a měla okamžitou smrt dravcovu v zápětí. Po

té odvázali jsme kozu a vrátivše se domů čekali jsme na dělníky, kteří o šesti hodinách měli přijíti.

Když dělníci došli, vytáhli jsme tygra z klece. Tělo dravcovu bylo 1'60 m. dlouhé, ocas 0'80 m., výška obnášela 0'65 m., váha 45 kg.; hřbet a přední tlapy byly obrovské. Všecko obyvatelstvo z celého okolí přišlo na tygra se podívat a tu udály se mnohé i směšné výjevy. Všichni, jimž byl na stádech nadělal škody, četli mu nyní levity a mstili se na něm táhající ho za uši nebo kožešinu. Odpoledne jsme mu kůži stáhli a za peníze stržené za kožešinu a kostru nakoupili jsme ušípaného.

Od té doby potuluje se krajem zase nový dravec. Podle stop soudíme, že to tygřice s dvěma mláďaty. Doufáme, že i tuto chytíme, aspoň past jest každou noc nalíčena. Z toho vidíte, končí missionář „že tento rok nezačal pro nás příznivě. Modlete se proto tu i tam aspoň jedno „Zdravas“ za naši missii, aby nám Pán Bůh žehnal naše práce a snahy, neboť: „bez Božího požehnání, marné lidské namáhání!“

Kostelní jednota dekanátu Vyzovského

pod ochranou Bohorodičky Marie Panny a svatých apoštolů Cyrilla a Methoděje.

Ze statku svého dávej almužnu a neodvracuj tváře své od žádného chudého: neboť tak bude, že ani od tebe nebude odvrácena tvář Páně. (Knihla Tobiašova 4, 7.)

Kdož by nerozuměl těmto zřetelným, jasným a vzácným slovům Písma svatého? Z knihy Tobiašovy, kteráž církvi svatou zařaděna jest mezi knihy Starého Zákona, mluví k nám dobrotivý Bůh. Blaze tomu, kdo dbá věrně a svědomitě slova Božího, dokud vládne jakýmkoli statkem na tomto světě. Neboť jednou zavolá Pán: „Vydej počet z vládařství svého; neboť již nebudeš moci vládnouti.“ (Luk. 16, 2.) Aby toto účtování dopadlo dobře, přičiň se každý. „Syn zajisté člověka přijde ve slávě Otce svého s anděly svými: a tehdaž odplatí jednomu každému podle skutků jeho.“ (Sv. Mat. 16, 27.) Na Moravě chudým jest kraj valašský. Říkáť se obecně: „Ubohé Valašsko“, „na ubohém Valašsku“. Chudým jest lid valašský, neboť kamenitá půda málo chleba dává, tudíž lidé v tomto kraji, zvláště letos, jídávají za den dvakrát, ba jenom jedenkrát. Hory panské rovněž málo poskytují lidu na obživu, tudíž lid zdejší jenom nepatrné věci hotoví: křiváčky, lopatečky, puténky a podobné dřevěné věci, jež do světa roznáší, do světa dalekého a prodává je za nepatrných několik haléřů. Jak chudě bývá lid valašský ošacen! Jak malé a nedostatečné jsou ty dřevěné domky valašské! Vpravdě lid chudobný! Chudobné jsou zde kostely, prachudobné. Nemají kolikrát ani nepotřebnějších věcí bohoslužebných, na př. na Pozděchově, ve Všemíně, a co mají, bývá chatrné, nevkusné, kolikrát i nepříhodné, na př. soška „Vzkříšení“ na Pozděchově nebo křížová cesta ve Všemíně. Šindelovou střechou, starou, prohnílou, děravou v Jasené teče veřejně na kostel, ba i do kostela. Kostely, věru, chudičké, prachudičké! Volají o pomoc! Dobrodincové, pomozte jim ze statku svého! Buďte štedří! Pán Bůh odplatí hojně štedrotu vaši!

Jinovčerci, evangelíci, mají zde úhledné modlitebny; katolíci nepatrné, ošumělé kostelíčky. A přece katolický chrám jest domem Eozím, je stánkem Boha nejvyššího, který v něm trůní v nejsv. Svátosti oltární. Katolický chrám měl by tudíž opravdu se stkvíti nádhrou důstojnou. Jinovčerci dostávajíce hojně podpory z Německa, odvažují se mnoho, troufají si mnoho proti katolíkům; katolíci chudí, opuštění v bídě své, krčí se a všelijak ubývají a tvořice v obcích menšinu, jsou utiskováni. Aj, dobří katolíci, slitujte se nad ubohými bratry svými na Valašsku a posilujte jich, povznášejte dobrodiním ze statku svého! Pán Bůh odplatí vám bohatě tuto posilu a pomoc spasitelnou. Kněžstvo působící v duchovní správě na Vyzovsku, znajíc ubohé poměry zdejšího lidu, znajíc i nejnaléhavější potřeby jeho, jednomyslně usneslo se zaříditi „Kostelní jednotu dekanátu Vyzovského“, kteráž byla potvrzena vys. c. k. místodržitelstvím v Brně 5. prosince 1899 č. 46.584 i nejd. kn.-arcib. konsistoří v Olomouci 20. prosince 1899 č. 22.254.

Výňatek ze stanov. Dle § 2. účelem jednoty jest napomáhati, aby chatrné kostely katolické v dekanátě Vyzovském byly důstojně opravovány, malé zvětšovány nebo i nové stavěny a kostelními potřebami opatřovány. Dle § 3. Prostředky jsou: a) příspěvky údů; b) příspěvky zakladatelův a dobrodinců; c) milodary, nadace a odkazy jmění movitého a nemovitého; d) sbírky úředně povolené. Dle § 4. Údem může býti každý katolický křesťan, který se zaváže ročně věnovati aspoň 24 h. Údové jsou: a) zakladatelé, kteří jednou pro vždy věnují k účelu jednoty 200 K najednou nebo ve lhůtách; b) dobrodinci, kteří dají na účel jednoty buďto sami dar vlastní 100 K, nebo odevzdají týž obnos jakožto dar, získaný od neúďů; c) řádní údové, kteří ročně přispívají 2 K; d) přispívající údové, kteří ročně přispívají 24 h; e) čestní údové, kteří sobě zvláštních zásluh o jednotu získali. Dle § 5. c) jest povinností modliti se zvláště při mši svaté za živé i zemřelé údy jednoty.

Členové a dárcové, kteří poslali své příspěvky přímo jednotě dekanátní. President jednoty 1; a) zakladatelé (200 K) 4; b) dobrodinci (100 K) 1; c) řádní údové (2 K) 36; d) přispívající údové (24 h) 7; e) dárcové 33; f) farní jednoty kostelní 4.

Úhrnný příjem obnášel 1272 K 14 h.

Výkaz vydaných peněz. Farním jednotám kostelním v Bratřejově z „jejího jmění“ 7 K 25 h, v Jaseně z „jejího jmění“ 40 K 73 h, první a druhý dar 930 K, ve Vyzovicích z „jejího jmění“ 58 K 44 h, v Želechovicích z „jejího jmění“ 166 K 86 h; kolký, tisk stanov, provolání atd. 55 K, knihy spolkové 5 K 70 h, otisky „První dar“, náhrada za poštovné 8 K 16 h, dopisy, obálky, papír, poštovné, poděkování atd. okolo 50 K dal „ze svého“ ředitel jednoty. Dohromady 1272 K 14 h.

Prosba. Nebylo marno volání naše, nýbrž utěšený výsledek přineslo chudým kostelům našim, zvláště nejchudobnějšímu kostelíčku v Jaseně, kdež „za své dobrodince farníci společně se modlívali při službách Božích“. Podobně v Bratřejově po každé mši svaté kněz i lid modlíval se: „Svatá Panno Maria a svatí Cyrille a Methoději, orodujte za dobrodince naše! Otčenáš a Zdravas.“ Tak ustanoveno základní listinou na věčné časy. Voláme tudíž opětně s důvěrou velikou: Pomozte, pomozte, přátelé dobří, ubohým katolíkům na Valašsku, poskytněte rádi z hojnějšího statku svého jakýkoli dárek na důstojnou opravu domu Božího, a Bůh sám hojně, přehojně odplatí vám! Praví Kristus Pán: „Dávejte a bude vám dáno, míru dobrou a naulačenou a natřesenou a osutou dají v lůno vaše; tou zajistě měrou, kterou měřiti budete, bude vám zase odměřeno.“ (Sv. Lukáš 6, 38.) „Pán Bůh zaplatí!“ za poslaný dárek.

V Želechovicích na den sv. Josefa, pěstouna Páně, dne 19. března 1903.

Antonín Sopůch,
farář v Bratřejově, jednatel.

Jan Vychodil,
děkan a farář v Želechovicích, ředitel a předseda.

Poznámka. Příspěvky a dary přijímá pro „Kostelní jednotu dekanátu Vyzovského“ děkanský úřad vyzovský v Želechovicích u Zlína (pošta Želechovice u Zlína, Morava). Za příspěvky nebo dary každému se hned a přímo pošle poděkování.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Čáslavska. Za příčinou upravení svého platu měl jsem se vykázati důležitou listinou, nároky mé potvrzující. Ačkoliv všechny listiny důležité pečlivě pohromadě uloženy mám, potřebnou listinu po nebedlivějším kolikadenním hledání nalézti jsem nemohl. Poslední téměř chvíli, kdy už nároky své prokázati jsem měl, utekl jsem se k svatému Antonínu Paduanskému s prosbou za nalezení listiny. A tu vnučením puze, otevřel jsem staré album s fotografiemi, kde listina po osm let založena ležela. Album to, s fotografiemi starých památek v knihovně ležící, nikdo po osm let neměl v ruce. A ježto i v jiném případě po vzývání sv. Antonína Paduanského jistý důležitý poukaz, založený náhodou, též jsem našel, vzdávám milému světcu sv. Antonínu Pad. za pomoc tak zřejmě poskytnutou srdečné díky. *Š.*

Z Kutné Hory. Čtenáře „Školy B. S. P.“ prosí o vzpomínku na modlitbách za přispění božského Srdce Páně v jisté těžké záležitosti *M. M. T.*

Z Olomoucka. Měl jsem k vyřízení důležitou záležitost, kteráž nikterak ku konci přivedena býti nemohla. I obrátil jsem se s důvěrou k sv. Antonínu Pad. a bl. Gerardovi, prose o přispění. K jejich počtě konal jsem 9denní pobožnost a učinil slib, bude-li mi spomoženo, ohlásiti toto

poděkování ve „Škole B. S. P.“ ku povzbuzení jiných. Tak plním slib svůj.
Odběratel „Školy B. S. P.“

— Za vyslyšení v jisté záležitosti vřelé díky božskému Srdci Páně, blahoslavené Panně Marii, sv. Janu Nepom. a sv. Antonínu vzdává jejich ctitel

Dr. J. H.

Z Králova Pole. Sv. Antonínu Pad. vzdávám srdečné díky za nalezení ztracených věcí po učiněném slibu, že dáme 2 Kna chléb sv. Antonína, což jsme učinili.

Z Měrovic. Plníme učiněný slib a vzdáváme díky za vyslyšení naší modlitby v těžké nemoci. Čest a chvála budiž za to nejsv. Srdci Páně, blahosl. Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu! *J. A. H.*

Z Brna. Plním slib svůj a vzdávám vroucné díky nejsv. Srdci P. a blahosl. Panně Marii Lúrdské za brzké uzdravení z nemoci po vykonané 9denní pobožnosti. *J. S.*

Z Opavska. Konaje tímto povinnost svou dle učiněného slibu, tisícere díky vzdávám božskému Srdci Páně za polehčení v nemoci a sv. Josefu za mocnou jeho přímluvu. *J. J.*

Od Tábora. Vzdávám vroucí díky nejsv. Srdci Páně, neposkvřněnému Srdci Panny Marie a sv. Josefu za udělenou milost, totiž za pozdravení mé nemocné dcery. *M. R.*

Království nejsv. Srdce Páně.

(Hlavní úmysl.)

Když Pán Ježíš se ráčil zjevití ctihodné služebnici své Markétě Alacoque a zjevil jí Srdce své, které tolik lidí milovalo a žádal ji o rozšíření pobožnosti k nejsv. Srdci svému, tu se naskytlo mnoho protivníkův mezi laiky i mezi duchovními, kteří, jak obyčejně bývá, bránili nové pobožnosti, jako zbytečné. A ejhle, překonány všechny překážky se strany lidu a účta k nejsv. Srdci Páně dočkala se rozšíření po všem světě. Především byli to papežové sami, kteří, prozkoumavše průběh zjevení a základ pobožnosti této, a také z popudu Božího, podporovali pobožnost k nejsv. Srdci Páně. Byl to papež Innocenc XII., Benedikt XIII., Kliment XIII., Pius VI., VII. a IX. a konečně nyní slavně panující sv. Otec Lev XIII. Již r. 1889. dekretem ze dne 28. června povýšil slavnost tuto na slavnost první třídy. Posledně pak r. 1899. ustanovil sv. Otec nové zasvěcení celé církve nejsv. Srdci Páně, a to způsobem nejslavnějším, který měl býti dovršením vši pocty, která se nejsv. Srdci Páně prokazuje. Tak opanovalo nejsv. Srdce Ježíšovo všechna srdce lidská a rozhojnilo v nás lásku Boží, která již již zmírala. O tomto království nejsv. Srdce Páně nade všemi lidmi hovoří sv. Otec ve svém listě okružném, který za tou příčinou byl vydán. Právě sv. Otec: Naležít zajisté Ježíši Kristu tento nejobsáhlejší a nejvyšší příkaz pocty a oddanosti, protože je nejvyšší vládce a Pán náš. Vždyť jeho panství nepodléháji toliko katolíci národové ani toliko ti, kdož platným přijetím křtu sv. dle práva k církvi přináležejí, třeba by je blud na scestí svedl nebo rozkol od lásky odtrhl; nýbrž podléháji také všichni, kdož křesťanské víry neznají, tak že vpravdě celé pokolení lidské moci Ježíše Krista podléhá. Neboť ten, jenž je jednorozený Syn Boha Otce a stejnou s ním má podstatu, musí mít vše s Otcem společno tedy i vládu nade všemi věcmi. A proto praví syn Boží o sobě u proroka: „Já pak ustanoven jsem králem od něho na Sionu, hoře svaté jeho. Hospodin řekl ke mně: Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe. Požádej ode mne a dám tobě národy v dědictví tvé a končiny země ve vladařství tvé.“ Sam pak Ježíš Kristus mluví o své vládě a praví se býti králem a potvrzuje velikost moci své slovy, která pronesl k apoštolům svým, řka: „Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi.“ A protože mu dána moc na nebi i na zemi, musí mu nebe i země býti poddána. Než Kristus Pán panuje také právem dobytým jako náš Spasitel. On nás vytrhl z moci temnosti a dal sebe samého na vykoupení za všechny. Jemu tedy stali se lidem dobytým netoliko katolíci, nýbrž lidé všichni vůbec. O této moci Krista Pána nad všemi lidmi praví sv. Tomáš Akvinský: „Kristu je vše podrobno co do moci, třeba mu nebylo vše podrobno co do vykonávání moci. Tuto moc a vládu Kristus nad lidmi vykonává pravdou, spravedlností a především láskou.“

A tento Pán náš, tak neskonale mocný a bohatý, volá k nám ubohým: „Synu, dej mi srdce své! My tedy můžeme jemu obětovat srdce své, svou vůli i svou lásku. Tim uznáváme vládu osobní a ji s radostí přijímáme a skutkem zasvěcení svého dokazujeme. A poněvadž ve svatém Srdci Páně jest obraz a podoba neskonale lásky Ježíše Krista obsažena, jest věcí docela přiměřenou, bychom jeho přesvatému Srdci se zasvětili a vládu jeho nad sebou uznali. Ať panuje Ježíš Kristus nad svými věrnými, kteří jej znají a milují; neboť oni porostou u vire a a lásce. Ať panuje Ježíš Kristus i nad těmi, kdož jej sice znají, ale jeho příkázání

zanedbávají, ti nabudou příležitosti, aby plamen lásky z Božského Srdce znova rozzáli. Ať panuje Ježíš Kristus i nad těmi nešťastnými, kteréž ovládá slepá pověra, aby i oni jemu, králi věčné slávy se podrobili, aby zanechavše nevěry, věrou a svatosti Boha náležitě uctívali a věčné spásy v nebi dojití mohli.

Takové panování Pána Ježíše prospěje všem, církvi i státům, protože je s to, aby obnovilo a upevnilo pasky, které podle zákona přirozeného státu s Bohem spojují. Potom každé právo nabude naděje na uznání, pokoj se navrátí a meč i zbraně z rukou vypadnou, když všichni vládě Kristově se poddají, ji ochotně poslechnou a »každý jazyk vyzná, že Pán Ježíš Kristus jest ve slávě Boha Otce.«

Jako se mladistvému císaři Konstantinu ukázal na nebi kříž, jakožto znamení vítězství, jež brzy následovalo: tak ukazuje se dnes zrakům našim blahověstné, božské znamení, totiž nejsv. Srdce Páně, nad nímž ční kříž, leskem nejjasnějším zářící. Nechať i ono dopomůže církvi sv. k vítězství nad tolika nepřáteli, aby všichni přemožení jsouce láskou, zase z lásky přivinuli se ke společné matce všech národů, k církvi katolické. Nechať zavládne Ježíš Kristus láskou svou ve všech rodinách, aby dali výhost duchu světa a všemu sobectví, a svatou láskou posvěcovali se členové vespolek. Nechať vládne Ježíš Kristus ve školách našich, aby dítky již od nejútlejšího mládí naučily se vroucně milovat toho, jenž je tak miloval a dosud miluje a volá k sobě: »Nechte maličkých přijíti ke mně!« Otcové, matky, synové a dcery, dejte srdce své králi nebeskému, který již dříve vám daroval své a s ním neskonanou lásku svou, prve než jste jej poznali a milovati začali. Ať všichni malí i velcí, vznešení i prostí, staří i mladí v jeden hlas se spojí volajíce: Pochváleno budiž Božské Srdce Páně, skrze které věčnou spásu máme; jemu čest a sláva na věky.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ce), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za království nejsv. Srdce Tvého nad celým světem a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Všemohoucí šířiti účtu nejsv. Srdce Páně.

Úmysl v červenci: Podporování spolků dobročinných.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ČERVENEC 1903.

*Nechť se pyšná neněra kol vzmáhá a peklo seje koukol nových zmatků, nebudem dbíti odvěkého vraha, nedáme věčných bráti sobě statků; vše vždy věrni budou Moravané: Dědictví otce zachovej
ndm, Páne!*

Skála Petrova.

Církvi svatá na Petrově skále,
viz tu bouři divých útoků
nevěr, bludů, lží a úskoků,
zplozenců to pekelného krále!

A v boj zloboh černý honí stále
nové smečky mrzkých otroků:
Ty však s plamem božském ve oku
mocna vzrůstáš, žiješ, trváš dále.

Často čelo mé se strachem tmělo,
když jsem zřel, jen stříbrovlasý kmet
že Tě brání pekla před mátohou;

Tu však vždy mi slovo duší znělo,
v Tobě jež vyřkl božský ret:
„Brány pekelné jí nepřemohou!“

•Obzor.

Fr. Škalk.

Matko Stvořitele.

Marin, buď zdráva!
Poselství Ti nese
anděl v blahém plese
v podíl se Ti dává
Trojjediný Bůh!

A Ty, Panno svatá,
kloníš jasné skráně:
Hle, já děvka Páně,
pravíš, láskou jatá.
Tys můj Pán a Bůh!

Ó div nad vše divy:
Jenž se zrodí z Tebe,
Pán jest země, nebe,
jenž vše tvoří, živí,
všemohoucí Bůh.

Ejhle, jak v té době
tvorstvo se Ti koří,
neboť kdo je tvoří,
uchýlil se k Tobě,
všemohoucí Bůh.

Matku Stvořitele
země v Tobě vítá,
vždyť jen Tebou skýtá
duši odumřelé
nový život Bůh.

•Obzor.

Vl. Št.

Poslední řeči Mojžíšovy.

Napsal Jarolím St. Pavlík.

Knihou Pisma svatého poměrně málo známou je 5. kniha Mojžíšova, jež má název »Deuteronomium« to jest druhý zákon.

Předposlední měsíc 40letého pobytu Israelitů na poušti, měsíc před svou smrtí zopakovali Mojžíš shromážděnému lidu celý zákon a dal mu svá poslední otcovská naučení a napomenutí. Všecky jeho řeči jsou obsaženy v páté jeho knize, jež se proto jmenuje »druhý zákon«. Naučení ta zasluhují býti více povšimnuta a ve známost uvedena. Proto chci čtenářům »Školy«, co se mi zdálo příhodné, aspoň u výtahu sděliti a ukázati, kterak příkázání a rady Israelitům udělené i pro nás se hodí, a kterak Starý Zákon našel svého vyplnění v Zákoně Novém. Všechna zařízení Starého Zákona byla totiž jen obrazem a stínem toho, co se v Zákoně Novém mělo udáti.

»Tato jsou slova«, začíná kniha Deuteronomium, »kteráž mluvil Mojžíš ke všemu Israelovi za Jordánem na poušti polní proti moři Červenému... Léta čtyřicátého, jedenáctého měsíce, v první den měsíce mluvil Mojžíš k synům israelským všecky věci, kteréž mu byl přikázal Hospodin, aby pověděl jim.«

Jménem Hospodinovým mluvil Mojžíš k lidu, jako zástupce Boha; slovo jeho bylo slovo Boží. Církev svatá opakuje nám a vysvětluje rok po roce ústy biskupů a kněží příkázání Boha a Syna jeho Ježíše Krista. Biskupové a kněží

jsou též zástupci Božími a prostředníky mezi Bohem a lidem; slovo jejich je slovo Boží, jež s úctou a s ochotou máme poslouchati.

Mojžíš připomněl napřed lidu israelskému všecky důležité události, jež se sběhly za pobytu jejich na poušti, aby viděl, kterak podivně je Bůh vedl, chránil a spravoval, a aby mu byl za to vděčen. Mojžíš připomněl napřed Israelitům, kterak je Bůh rozmnožil »jako hvězd nebeských«, a blahopřál jim k tomu: »Hospodin, Bůh otců vašich přidej k tomu počtu mnoho tisíců a požehnej vám, jakož mluvil.« Hle, jak dobře s nimi smýšlel a dobré věci jim přál. I novozákonních synů Abrahamových, to jest křesťanů, kteří zdědili po Israelitech důstojnost národa vyvoleného, jest sice velmi mnoho; ale církev svatá si přeje, aby jich bylo ještě více; ona má radost nad obrácením a zrozením nových křesťanů. Podporujeme missie, aby církev svatá se den ode dne vzmáhala a rostla.

Mojžíš nebyl v stavu, aby tak četný národ sám řídil, spravoval, učil a soudil; ustanovil tedy nad nimi soudce a představené, vyšší a nižší, sám si ponechav věci nejdůležitější. Představeným těm dal dobré napomenutí: »Slyšte je (totož Israelity), a což spravedlivého jest, suďte, nechť jest on domácí nebo přichozí. Nebude žádný rozdil osob, tak malého vyslyšíte jako velikého; aniž přijmete čízkoli osoby, nebo soud Boží to jest.«

Pěkné napomenutí pro všechny vrchnosti a představenstva, aby si hleděly spravedlnosti. Známe jest přísloví „Justitia est regnorum fundamentum“ — spravedlnost je základem států. Spravedlnost je jednou ze čtyř základních ctností. Než i my mezi sebou máme být spravedlivými v myšlení, mluvení a konání. Každému což jeho jest!

„Milujte spravedlnost vy, již soudíte zemi“, čteme v knize Sirachově; „Jaký je soudce lidu, takoví jsou i služebníci jeho; a jaký je správce města, takoví jsou i obyvatelé jeho... Království s národu na národ přenáší se pro nespravedlnosti a křivdy a pohanění a pro rozličné lsti.“ Která vláda není spravedlivá k poddaným, přivede říši do záhuby.

Dále připomněl Mojžíš Israelitům, kterak 12 mužů vyslal do zaslíbené země na výzvědy, kteřížto vrátivše se, lid postrašili přehnanými zprávami. Tenkrát jim řekl Mojžíš: „Nebojte se, aniž strachujte se jich (obyvatelů zaslíbené země); Hospodin Bůh, kterýž vůdce vás jest, sám bojuvati bude za vás, jakož učinil v Egyptě, an to všichni viděli. I na poušti nesl tebe Hospodin, Bůh tvůj, jako nosivá člověk malíčkého syna svého, po vší cestě, po kteréž jste šli, až jste přišli na místo toto.“ Hle, jak krásně se tu ličí prozřetelnost a starostlivost Otce nebeského, jenž nejen Israelity, ale i nás nosí zrovna na rukou, nás miluje, o nás pečuje, nás vede do země v nebi zaslíbené. Ovšem se nám jako Israelitům staví v cestu mnoho nepřátel,

silných nepřátel, tři vojevůdci se svými armádami, to je tělo, svět a ďábel; než nebojme se jich; Hospodin bojuje s námi a za nás. Pomáhal-li Israelitům, čím více nám pomáhati bude?

Israelité poděšeni zprávami vyzvědačů, reptali proti Hospodinu, nechťce nyní o zaslíbené zemi ničeho slyšeti.

Za trest nesměli do ní vejíti kromě Josue a Kaleba; na rozkaz Boží bylo jim dotud zdržovati se na poušti, až by všichni pomřeli. Avšak jako by Bohu na vzdory táhli o své újmě dál, aby bojovali proti Amorritům, kteří jim stáli v cestě, a nedbali výstrah Mojžíšových; a hle, byli na hlavu poraženi, a nezbylo jim nic, než zpátky do pouště

ucouvnuti. To všechno jim uvedl Mojžíš na pamět. — Tak i teď mnozí lidé jakoby na vzdory přestupují zákazy Boha, a nedbají výstrah církve svaté; tím však jen sami sobě škodí, neboť Pánu Bohu nevyvzdoruje nikdo.

38 let uplynulo; pokolení staré vymřelo, a přišel čas, kdy mělo nové pokolení vejti do země zaslíbené. I dali se na cestu. Dříve však poslali posly ke králi v Heseboně, jenž se jmenoval Sehon, a prosbou, aby jim dovolil jeho územím projít a aby jim prodal za peníze pokrmu a vody. Sehon nejen že nechtěl toho dovoliti, ale i vytáhl k boji proti Israelitům; než Bůh ho vydal v ruce Israelitů. Byl na hlavu poražen, a lid jeho na rozkaz Boží mečem pobit. Totéž se stalo s Ogem, králem basanským, jenž vytáhl proti lidu Božimu. Tím se stali Israelité pány nad celým Zajordáním, kteréž připadlo v majetek pokolení Rubenovu a Gadovu a polovici pokolení Manassesova, avšak s tou podmínkou, že jenom ženy, děti a dobytek měly zůstatí za Jordánem, kdežto mužští museli táhnouti přes Jordán a pomoci bratřím svým při vydobývání země zaslíbené; když by pak byla země v pokoji, mohli se vrátiti do svých usedlostí. To všechno uvedl Mojžíš lidu na pamět; sám i pokorně vyznal, že chtěl přejíti celou zemi zaslíbenou až k Libanonu, aby ji seznal; ale Hospodin rozněval se na něho a řekl, že pouze ze vzdálí je mu dovoleno na zemi tu popatřiti; že však — za trest pro jeho nedůvěru — ne on, ale Josue uvede lid do země zaslíbené a ji mezi jednotlivá pokolení rozdělí. Mojžíš musil se s lidem svým rozloučiti; proto byl shromáždil všechen lid a jal se mu nyní dávatí otcovská napomenutí. Nejvíce je napomínal k ostříhání zákona, k plnění vůle Boží.

•A nyní Israeli,« mluvil k nim, »slyš přikázání a soudy, kterýmž já učím

tebe, abys plně je, živ byl, a vejda, vládl zemi, kterouž Hospodin, Bůh otců vašich, dá vám. Nepřidáte k slovu, kteréž vám mluvím, aniž ujmete od něho; ostříhejte přikázání Hospodina, Boha vašeho, kteráž já přikazuji vám.« — I církev svatá nás napomíná, abychom ostříhali všech přikázání, kterýmž ona nás učí; kdo je ostříhá, bude mítí život věčný a vládnouti nebem. Není nám dovoleno, podle libosti něco k nim přidávati, nebo ubíratí, jak to nynější svět rád dělá, jenž si nechce dávatí od církve předpisovat, co má věřiti a jak má žiti, ale sám si podle vlastní chuti náboženství tvoří, náboženství, jež by se hodilo i pro žida, Turka a pohana. Teď chtějí lidé Pánu Bohu předpisovati, za jakými podmínkami má je vzíti do nebe; ale Pán Bůh si nedá předpisovati. »Kdo vás slyší, mne slyší; kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.« Kdo se tedy nechce církvi podrobiti, bude z nebe vyloučen.

Ti moderní lidé mají se za nevím jak chytré a vzdělané, když si předpisů církve nevšímají a na náboženství nedrží; avšak v očích lidí, kteří mají ještě pět smyslů a zdravý rozum pohromadě, jeví se zcela jinak. Právě ten, kdo na náboženství drží, je rozumným člověkem, jak již Mojžíš pravil: »Víte, že jsem učil vás přikázáním a spravedlnostem, jakož přikázal mi Hospodin, Bůh můj; tak činiti budete je v zemi, kterouž vládnouti budete, a zachováte i naplníte je v skutku. Neboť to je vaše moudrost a rozum před lidmi, aby, slyšíce všechna přikázání tato, řekli: Aj lid moudrý a rozumný, národ veliký.« V soudný den se ukáže, kdo byl vlastně rozumným: ten, co si Pána Boha a církve svaté nevšímá, nebo ten, kdo si obou všimá a zbožně žil; neboť tenkrát budou ti nevěrci nuceni vyznati, jak v knize moudrosti čteme: »Toť jsou ti, kteří nám byli někdy k posměchu a za přísloví potupy. My

nesmyslní měli jsme život jejich za bláznovství a konec jejich za bezectný; aj jak jsou počteni mezi syny Boží a mezi svatými jest los jejich. Zbloudili jsme tedy s cesty pravdy, a světlo spravedlnosti nesvitlo nám a slunce rozumnosti nevzešlo nám. Ustali jsme na cestě nepravosti a zahynuti a chodili jsme po cestách neschodných, cesty pak Páně neznali jsme. Což nám prospěla pýcha? aneb co nám spomohla chlouba s behatstvím? Pominulo to všecko jako stín a jako posel mimo běžící aneb jako pták, kterýž leti pověťm... Tak mluvili v pekle ti, kteříž zhřešili; neboť naděje bezbožného je jako pyří, kteréž vítr zachvacuje... Spravedliví pak na věky žítí budou, a u Pána jest odplata jejich, a myšlení na ně u Nejvyššího. Protož přijmou království slavné a korunu ozdobnou z ruky Páně. Lépe tedy, když se teď necháme počítati k tmářům, zpátečnickům, nevzdělančům, lépe, když posloucháme teď těch, kteří prý lid »ohlupují«; po smrti bude tma věčná na druhé straně, a my budeme bydleti ve světle, v bezprostřední blízkosti Pána Boha, kteréhož už zde na světě tak blízko máme. Blízko byl Israelitům, přebýváje v jejich středu v oblaku nad archou úmluvy, což připomněl Mojžíš Israelitům v poslední své řeči, řka: »Aniž jest jiný národ tak veliký, kterýž by měl Bohy přibližující se, jako Bůh náš přítomen jest všem prosbám našim.«

Svatý Tomáš Aquinský přijal toto místo Deuteronomia do hodinek, jež složil na počest nejsvětější Svátosti, a měl zcela dobře. Není národu žádného, jemuž by Bůh byl tak blízko jako nám; neboť bydlí s námi a uprostřed nás v nejsvětější Svátosti oltářní, ba bere i příbytek v našem srdci, tak že nám blíže nemůže býti, než je. V nejsvětější Svátosti je přítomen prosbám našim; vždyť právě pro to je tak blízko u nás,

abychom ho mohli kdykoliv navštívit a jemu žádosti a prosby své přednésti.

»Nebo který je jiný národ«, řekl Mojžíš, pokračuje v řeči své, »tak slavný, aby měl obyčeje posvátné a spravedlivé soudy a všekren zákon, kterýž já dnes předložím před očima vašima?« Tak i my můžeme se tázati: Kde je národ na světě, jenž by měl úplný zákon a úplnou víru a obyčeje tak posvátné a slavné a obřady tak krásné, jako my, katoličtí křesťané? Obřady církve katolické jsou zcela oprávněny; když již Starý Zákon vyznamenával se hojnými a významu plnými obřady a obyčejí, jak by jich mohl postrádati Zákon Nový a dokonalý v němž všechno má býti lepším než v Starém? Obřady působí mocně na rozum i srdce člověka, znázorňují a staví viditelně před očí pravdy náboženské a vzbuzují k pobožnosti. Jak prázdnou a jednotvárnou je bohoslužba nekatolíků! Není možné, aby se člověk povzněl a pro vyšší věci nadchl, když pozoruje ty holé stěny bez obrazů, holé kázání beze mše svaté a bez požehnání, oltář bez Pána Boha! O jak pěkně a přívětivě je v našem katolickém kostelíku! Cítíme blízkost Pána Boha a důvěrně s ním rozmlouváme jako dítka s otcem a jako přítel s přítelem. Už i samým protestantům se ta jednotvárnost jejich bohoslužby nelíbí, a v mnohých věcech už i nás napodobují.

V další řeči své napomínal Mojžíš syny israelské, aby pamatovali na všechny veliké věci, kteréž učinil s nimi Hospodin, a aby o tom vykládali dítkám i vnukům svým; dále aby se vystříbali modloslužby a neudělali sobě nějakého »podobenství«, to jest nevzdávali nějakému tvorů nebo neživé věci božskou úctu, poněvadž Hospodin Bůh jest »ohně šízrající, Bůh horlivý«, jenž netrpí jiného Boha vedle sebe. Budou-li se modloslužbě oddávati, bude je Pán Bůh trestati; pakliže však

tristem stížení, se skroušeným a lito-
stivým srdcem navrátí se k němu, odpusti
jim a přijme na milost, poněvadž je
«milosrdným Bohem».

«Věz tedy dnes», mluvil Mojžíš
dále k lidu, «a myslí v srdci svém, že
Hospodin sám jest Bůh na nebi svrchu
i na zemi dole, a není jiného. Ostříhej

příkázání jeho a ustanovení, kteráž já
přikazuji tobě, aby dobře bylo tobě i
synům tvým po tobě.» Jest tedy jen
jeden Bůh, kterého sluší poslouchati.
Pakli toho rozhníváme, není jiného Boha,
jenž by nás mohl spasiti. Budeme-li ho
však poslouchati, bude nám dobře, i
potomkům našim. (P. d.)

Co získá a co ztratí odpadlík od církve katolické?

(Část další.)

Ano, protestanté nemají Krista
v nejsv. Svátosti oltářní, vždyť nemají
kněze, kterým světil Spasitel vládu nad
tajemným tělem svým, nemají sv. oběti
mešní, v níž by se proměňoval chléb
v tělo Kristovo a víno v jeho přesvatou
krev. Zavrhlí nejsv. Svátost a mši sv. a
zasypali tak pramen milosti Boží. Co
pak jsou vlastně jen chrámy jejich?
Nejsou stánkem Božím, aniž místem
obětí, jen domem modlitby, a modliti
se lze všude. Jistý katolík přišel na
cestách svých v Norsku také do pro-
testantského kostela. A poněvadž tak
z domova zvyklý byl v kostele smek-
nouti, učinil tak i tam. Ale kostelník jej
provázející pravil: «Zde můžete, pane,
nechat klobouk na hlavě, není zde
beztoho nikoho.» Jakou pravdu promluvil
tento muž a to zajisté bezděčně! Není
zde nikoho, to je pravda, není zde toho,
jenž by naplňovati měl chrám, jenž by
zde trůniti měl jako král a rozdávat
dobrodiní jako otec. Není zde Ježíše,
není zde Boha v nejsv. Svátosti oltářní.
A co jest chrám bez Boha skrytého ve
svatostánku? Co jest náboženství bez
Svátosti nejsvětější? Je to obloha bez
slunce, země bez vody, tělo bez duše.

Ovšem v dnech stěsti, zdraví a spokoje-
nosti tu myslí si i tak mnohý katolík,
že nepotřebuje Spasitele svého. Jen
zřídka vede ho cesta k němu do chrámu
Páně. Nemá ani skoro času, aby v neděli
a svátek mši sv. přítomen byl; světu
patří celý jeho čas, Bohu ani ta půl
hodinka v neděli a svátek ne. Avšak
vztáhne-li Bůh ruku svou a dotkne se
ho a povalí na lože bolestné, tu když
láhvičky léků jedna vedle druhé na stole
stojí a stále jich přibývá a lékař povážlivě
hlavou kroučí; ó tehdy je zajisté pro
takového ubohého útěcha největší, když
ví, že sluha Páně může mu přinést
z chrámu Pána, Spasitele, pravého Spa-
sitele a ne jen kousek chleba, jako u
protestantů, kde není posvěcených kněží,
není tedy velebné Svátosti oltářní. A
jaká radost musí rozliti se v srdci ta-
kového ubožáka, když ví, že kdyby
hříchové jeho byli červení jako šarlat,
t. j. největší a nejtěžší, že zběleny mohu
býti jako sníh, t. j. odpuštěny, zcela
odpuštěny, pokáním a rozhrěšením kněze,
a že pak může přijmouti do čistého
srdce svého pokrm na cestu do věčnosti,
pokrm nejsladší, nejživnější, přesvaté
tělo a předrahou krev Spasitele svého,

Syna Božího. To vše ovšem může mít jen katolík, neboť odpadlík se toho všeho, té útěchy, toho bohatství duchovního, ztrácí. Ejhle, tak ztrácí odpadlík od církve i Krista, Syna Marie Panny a ztrácí ho v hodině, kdy by ho nejvíce potřeboval, v hodině smrti. Kdo nahradí ztrátu tuto?

Opadlík však ztrácí Ježíše Krista i jinak již v životě svém. Modlí-li se katolík buď soukromě anebo společně v chrámu Páně s jinými, tu po příkladu církve, končí vždycky modlitbu svou slovy: »skrže Krista, Pána našeho. Amen.« Katolík nemodlí se jako onen pyšný farizej v chrámě, který své dobré vlastnosti a zásluhy Bohu vypočítával a na ně se spoléhal, nýbrž modlí se jako onen pokorný publikán, jenž věděl dobře o své hříšnosti a slabosti a proto modlil se kajicně. Katolík tedy nespolehá nikdy na zásluhy své, nýbrž prosbu svoji zakládá na zásluhách Kristových, které jsou neskonale, proto končí vždy: »skrže Krista, Pána našeho. Amen.« Tak si činí katolík Krista Pána spolu prosebníkem, prostředníkem u Boha, a podle slov sv. Jana: »máme u Boha prostředníka, Krista Ježíše.« Odpadlík však k protestantismu slov těchto nezná, nemodlí se »skrže Krista Pána« a ztrácí tedy Syna Božího v modlitbě, ztrácí i to veliké zaslíbení, které Kristus dal: »začkolí budete prositi Otce mého ve jménu mém, dá vám.

Katolík má Krista Ježíše neustále na očích, s ním žije, s ním pracuje, s ním se raduje, s ním trpí a truchlí. Proto má obraz jeho, sv. kříž, v bytu svém a to na předním místě, před nímž často, aspoň v pátek rozžihá lampičku, aby ukázal, že věčně pamatuje smrti Páně. Kříž Kristův jest ozdobou příbytků katolických a ustavičným učitelem obyvatelů jejich. Odpadlík musí kříž ze svého bytu vypuditi, neboť protestanté necítí sv. kříže

Kristova, ač v poslední době ve svých chrámech si na oltáři také kříž stávají, ale to u nich původně nebylo. Chtějí jen tak katolíky přilákat. Také helveté a jiné sekty protestantské kříže nemají. Tak ztrácí odpadlík Krista v domácnosti své.

Katolík pozdravuje pozdravem křesťanským »Pochválen buď Ježíš Kristus«, neboť tak nás učí sv. apoštol Pavel, řka: »Všecko, cokoliv činíte, činite ve jménu Ježíše a chvalte Boha skrze něho.« Tak i pozdravem chválí a ctí katolík Ježíše Krista, Spasitele svého, a ukazuje tak, že mu jde čest a sláva Boží nade všecko. A věru není krásnějšího pozdravu nad tento, a není lepší odpovědi nežli: »Až na věky věkův amen.« Chceme se připodobniti kůřům andělským, kteří dnem i nocí chválí beránka neposkvrněného, pro nás zabitého. A odpadlík? Nezná takového pozdravu, nesmí ho užívat, neboť zavrhlí jej protestanté. Tak ztrácí odpadlík Krista i v obcování s jinými lidmi. Jdeš-li krajinami katolickými, tu uvidíš na cestách, na polích, na horách kříž Kristův, znamená to, že zde bydlí křesťané, a prosbu to zároveň, aby Kristus Pán ochraňoval pocestné, žehnal polim, lukám našim a takřka stráž držel nad krajinou. V zemích protestantských kříže neuvidíš. Není jim posvátným znamením a proto ztrácí odpadlík i Krista Pána na cestě, nebo při polní a venkovské práci, ztrácí jeho sv. požehnání, které z kříže Páně se prýší na luh, les, pole i háj! Katolík vstává, lehaje, anebo začínaje nějakou práci, žehná se svatým křížem, aby si vyprosil od Pána pomoc a posilu a takřka práci svou Bohu zasvětil. Totéž činí před jídlem i po jídle na díkůčinění, před a po modlitbě, v pokušení, starostech, trápení, bolestech, vždy žehná se sv. křížem. Vždyť je to znamení mocné, před nímž prchají moci pekelné. Vkročí-li do chrámu, po-

kropí se svčcenou vodou a požehná sv. křížem. Taktéž jde-li z chrámu ven, častěji při službách Božích, a přijímá požehnání kněze ve znamení kříže. Tímtež znamením žehná otec a matka syna i dceru, když se narodili anebo když opouštějí dům otcovský a dávají jim nejlepšího opatrovníka a pomocníka na cestu. Znamením kříže žehná se dítko při křtu sv., že jest dítkem Kristovým, žehná se při posledním mazání, žehná se i v hodině smrti, ba i po smrti tělo studené již, žehná se svatým křížem, aby jednou slavně vstalo a s duší spojeno jsouc, věčný život žilo v nebesích. To vše ztrácí odpadlík; ztrácí kříž, ztrácí Krista samého.

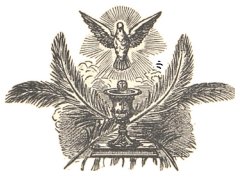
A ve tři hod. odp. každého pátku jak dojemně zaznívá zvon na památku smrti Kristovy a volá k nám: »Pomněte že Syn Boží za hříchy vaše trpěl, zemřel, čiňte pokání!« Tak mnohou duší zachví zvuk tento a ona obrátí se k Pánu a najde odpuštění a milost. Této upomínky nemá odpadlík, neboť protestanté toho neznají. Ejhle, tak ztrácí odpadlík v celém svém životě, v konání svém, v modlitbě, v blahých i trudných dobách i v hodině smrti Krista, Spasitele svého. Ztráta tato pochází z toho, že ztratil Ježíše v nejsv. Svátosti oltářní a v nejsv. oběti mše svaté. Proto jsme pravili, že neztrácí toliko Matku, Marii Pannu, nýbrž i Syna

jejího, svého Spasitele, Ježíše Krista. Ztráta to ohromná, nenahraditelná.

A proto tážeme se ještě jednou: máme církev svou, která nám Ježíše Krista podává, jak v učení, tak ve svátostech, zejména v nejsv. Svátosti oltářní i mši sv., máme církev tuto svou drahou, pravou, katolickou, zaměnění za vyznání bez Krista v nejsv. Svátosti, bez mše sv., bez svátosti? Kdo chtěl by pravdu zaměnit za blud? Kdo chtěl by ztratiti Matku Marii i se Synem Ježíšem? Kdo chtěl by opustiti církev založenou Synem Božím a přidati se k vyznání založenému odpadlým mnichem? Zajisté nikdo, kdo trochu myslí a uvažuje a jehož mysl a rozum neobestírá mlha zavilá a zarputilá nenávisti ke všemu katolickému. Proto můžeme směle říci, že odpadlík odpadem od církve katolické nenabývá ničeho dobrého, ale ztrácí všechno dobré; ztrácí pravdu, milost, spásu, neboť ztratil Ježíše Krista, Boha svého

Ó ty svatá, apoštolská, katolická církví, tys pravá církev Kristova, tys matkou věřících! Tobě přísaháme věčnou věrnost! Spíše by musil náš jazyk ztřeštěnati, nežli by jen jediné slovo nevěry k tobě promluvil. A naše ruka by musila uschnouti, kdybychom chtěli přísahati na víru jinou. Proto veřejně vyznáváme, že ve svaté, apoštolské, katolické víře chceme žiti a v ní také umříti!

Boh. Hendl.

Kažte evangelium všemu stvoření.

Novokněžím.

„Bože, chválíme Tě!“ církev jásá,
zvonem k nebi povznáší se dík;
ejhle! ženců nový, statný šik
poslal Pán dnes v pole zlatoklasů.

„Ó již pojdte!“ vlast tak volá celá,
„touží po Vás Moravěnky lán,
úrodou jenž šumí pozehnán,
jižto ruka Soluňanů sela.“

„Ó již pojdte! šumí hory, doly,
očekává hojná práce Vás:
žeň již zralá, — žněte zlatý klas,
shromážděte jej Páně do stodoly!“

Slunce praží a pot z čela trýská,
neklesej však pilná Vaše dlaň!
nebes dech Vám zlěčí horkou skrář,
vždyť čas kvapí a mzda Páně blízká!

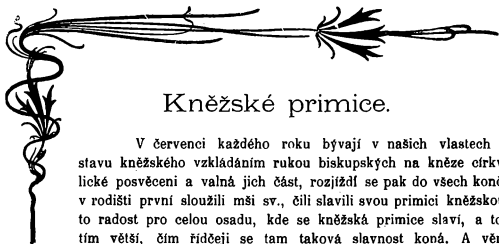
Každou krůpěj, jež Vám s čela skane
a jež svaluje svěcený Vám luh,
v perlu změni dobrotivý Bůh,
která v slávy koruně Vám vzplane.

„Obzor“

Fr. Skálík.

žeň jistě
mnohá jest, ale
dělník málo.

Regia Apostolorum ora pro nobis

Kněžské primice.

V červenci každého roku bývají v našich vlastech čekanci stavu kněžského vzkládáním rukou biskupských na kněze církve katolické posvěceni a valná jich část, rozjízď se pak do všech končin, aby v rodišti první sloužili mši sv., čili slavili svou primici kněžskou. Bývá to radost pro celou osadu, kde se kněžská primice slaví, a to radost tím větší, čím fidčeji se tam taková slavnost koná. A věru dosti jest příčin, proč se prvotiny kněžské tak slavně slaví a proč lid náš zbožný až z daleka na ně spěchá. Vždyť je to začátek veřejné činnosti novosvěcence, která má velkou důležitost, jak pro církev, tak pro lid věřící — i pro novosvěcence samého. Nezměrná a neocenitelná obět Syna Božího, Ježíše Krista, na kříži spasila a vykoupila svět celý, lidstvo veškeré. Avšak lidstvo musí si tento poklad přivlastnit, musí účinkův smrti Kristovy účastno býti. Kristus rozdává milost tuto každému, kdo po ní baží a jí hoden jest, ne osobně, neboť sedí již na pravici Boží, ale svými zástupci, kterým odevzdal moc svou. A zástupcové jeho první byli sv. apoštolé a po nich ti, kteří moc jejich zdědili, biskupové a kněží sv. církve katolické. Tak jako Bůh za strážce nebeského království svého ustanovil anděla, tak ustanovil za strážce svého království na zemi, církve katolické, kněze.

Veliká je důstojnost a moc andělů, ale moc i důstojnost kněží Páně jest přece větší. Porovnává je, praví sv. Tomáš Aquinský: „anděl jest prostředníkem mezi Bohem lidmi, totéž jest i kněz, proto jmenuje prorok Malachiáš kněze „andělem Pána zástupů;“ nyní však jest Kristus nejvyšším prostředníkem a prvním veleknězem a má podle svého božství i člověčenství daleko větší moc nežli mají andělé, neboť o něm stojí psáno, „andělé přistoupili a sloužili jemu“ (Math. 4. 14). Tak převyšují i jeho nástupci v kněžském úřadě mocí a důstojností anděly nebeské.“ V tom právě záleží ta veliká důstojnost kněžského úřadu, že jako zástupce Kristův činí totéž, co Kristus činil. Tak to praví svatý apoštol Pavel v I. listu svém ku Korintským 4. 1, říká: „Tak o nás smýšlej člověče, jakožto o služebnících Kristových a rozdávacích tajemství Božích.“ A tento úřad svůj vznešený a milostiplný, započíná novosvěcenec úkonem nejsvětějším, inší svatou, v níž sám Kristus Pán se jemu v moc odevzdává, a z které nesčetné milosti plynou pro církev celou i jednotlivce. To dobře ví a cťtí náš zbožný lid katolický, proto tak rád bývá přítomen kněžským prvotinám, aby tak účastným byl milostí a darů Kristových. Chce na jevo dáti účtu svou stavu kněžskému, chce i dokázati, že kněz a lid jedno jsou a jedno býti mají, chce ukázati, že kněz je vůdcem jeho na cestě k Bohu a spáse, jehož hotov jest poslouchati. Lid náš však také dobře ví, že ta certa kněze životem je cestou trnitou a proto chce slavnými prvotinami mu poněkud počátek této cesty křížové osladiti a ho upomenouti, že sláva i radost věčná kněze čeká, který vytrvá až do konce a věrným bude nalezen služebníkem Páně. Proto lid také rád přijímá při primici požehnání novosvěcence a staré přísloví dí: „že se má roztrhat pár střeviců raději, jen aby kdo požeňnání novokněze obdržel.“

Lid dobře ví a dobře to cítí, co v knězi má, že by bez kněžstva nikdy nemohl ku Kristu přijíti a spásy obdržeti, že by byl stádem bez pastýře, vlkům lačným v šanc vydaným. Proto také zajisté při prvotinách tak mnohá zbožná duše modlí se za blaho a Boží pozeňání pro novosvěcence, neboť ví, že dobrý, horlivý, hodný kněz velikým jest dobrodiním pro lidstvo. A každý zajisté, kdo pozeňání novosvěcence dostal, řekne za to z hloubi srdce vděčného: »Pán Bůh zaplať.« Tak je to dobře! Kdo něco bere, ať také něco dá! Když od kněze dostává pozeňání, tuto záruku milosti Boží, tu mu za to má dáti vřelou modlitbu, by mu za to Bůh hojně odplatil!

Hle, knězi mladý, jak jsi najednou bohatý! Tolikero přání, tolikero vzdechů zbožných vstupuje pro tebe k nebesům, tolikero »Pán Bůh zaplať!« Tvoje první kněžské pozeňání přináší ti stonásobný užitek. Ale ty také potřebuješ darů takových a to v míře co největší. Slabý jsi, mladý, nezkušený a máš začít práci těžkou, zodpovědnou, mnohdy nevděkem a zlobou nepřátel provázenou. Máš spasiti sebe, a nesčetné jiné péči tvoji svěřené, postaven jsi do světa jako do příboje vln na moři a máš státi neochvějně pevně, máš býti všem vším, abys všecky Kristu získal. Jak bys to vše mohl bez veliké, hojné a nadpřirozené pomoci a posily? Ejhle, lid tvůj se za tebe dnes modlí, lid tvůj svolává na tebe Boží pozeňání s nebes. O kéž by to nebylo jenom dnes, nýbrž i jindy. Církev sv. sama napomíná věřící lid, aby o dnech suchých čili quatembrových postem i modlitbami obracel se k Bohu, aby hodné, horlivé dělníky seslal na vinici svou. Jak mnoho katolíků, ale buď o tom ani nevědí, buď to nezachovávají. Udělení svátosti svěcení kněžstva jest přece v církvi naší úkonem velice slavným a předčtostným, a přece jak mnoho jest katolíků, kteří mají příležitost ji se účastniti a toho nečiní! Před svěcením na kněžství prosivá a vyzývá biskup své ovečky věřící, aby se s ním modlili k Bohu, by ti, na něž ruku vloží při svatém úkonu a jež pak za pastýře duší vyšle mezi lid, aby ti zůstali Bohu věrní, biskupovi poslušní, aby s celou silou ducha svého pracovali na vinici Páně, a byli soli země. A přece kolik jest věřících, kteří ve dnech sv. svěcení hlasu toho poslouchají?

Rodina brává vřelou účast, kdykoli přibude nějaký nový člen do ní; a rodina křesťanská, veliká, Bohem zalíbená, neměla by účast míti, když svatým svěcením rozmnožuje se počet otců, otců duchovních? Dobře pravil jistý zbožný spisovatel, že lid tím lepší bude míti kněze, čím více se za ně bude modliti. Ano, zbožná vroucí modlitba proráží i nebesa, a Bůh rád ji slýchává. Proto lidé dobří, lidé zbožní, modlí se za své kněze a pastýře duší nesmrtelných, odplat jim takto alespoň poněkud tu obět, kterou pro tebe přinášejí. Modlí se za ně den co den a ve dnech sv. svěcení vzpomínají i těch, kdož toto jho Kristovo na sebe berou, novosvěcence. Spěchej pokud ti možno na slavnost svěcení kněžstva, spechej na slavnost kněžských prvotin, vždyť jsou to slavnosti rodinné, týkající se všech údů církve svaté. A když s radostí přijímáš pozeňání novosvěcence a ústa tvá v dik mu šeptají vřelé »Pán Bůh zaplať« tu se rozpomeň, že pozeňání kněze denně dostáváš a proto také denně se za kněžstvo modli.

Pak, když kněžstvo lidu a lid kněžstvu sloužití bude v lásce, svornosti, když dle slov svatého apoštola »za sebe vzájemně se modlití budou«, pak dojdou spásy pospolu, a pastýře i ovce uvítá jednou pastýř nejvyšší, Kristus Pán v svém království.

Na novosvécence svoláváme požehnání Boží a z toho srdce jim všem přeje, aby ta radost v Pánu, ta horlivost a nadšenost pro slav kněžský potrvála až do konce; aby podle slov básníka římského pevně a neohrožené stáli na trůnu Božím i kdyby celý svět se řítil; Bůh vám žehnej a vás provázej. *Boh. Hendl.*

Sv. apoštol Pavel a nejsvětější Srdce Páně.

Málokterý smrtelník může se rovnati apoštolu Pavlovi po jeho obrácení co do horoucí a hluboké lásky ku Kristu Ježíši. Láska tato byla ohněm, kterýž šířal ducha jeho a apoštol neměl většího přání, nežli, aby láskou takovou nadchl i ostatní na víru obrácené. Proto také jsou listy jeho, které k rozličným církvím psal, plné tohoto ohně svatě lásky ku Kristu Pánu. Tak píše v listu svém ku Galatským 2, 19—20. »S Kristem ukřižován jsem; živ pak jsem již ne já, ale živ je ve mně Kristus.« A na jiném místě 6, 17. praví: »Já jistě nosím jizvy Pána Ježíše na svém těle.« A v listu svém k Filipinským 1, 21. píše: »neboť mně živu býti Kristus jest a umřítí zisk.« Při takovém hlubokém pojmu o vykupitelské činnosti Krista Pána, jaký měl sv. Pavel, nelze se jistě diviti, že došel milosti vytržení, v němž duch jeho vnímavý se povzněl k nazírání nadpřirozených pravd. Sám o tom píše, ovšem ze skromnosti jméno své zamlčuje, jakoby mluvil o jiném, v 2. ep. ku Korintským 12, 2—4, říká: »Znám člověka v Kristu, který před lety čtrnácti (zdali v těle nevím, čili krom těla, nevím, Bůh ví) vtržen byl až do třetího nebe . . . a vtržen byl až do ráje a slyšel tajná slova, kterýchž nelze člověku mluvit.« A tento veliký apoštol národů, tato nádoba vyvolená Kristem, odvolává se ve své veliké horlivosti pro spásu duší i k Srdci

Boha-člověka Vykupitele. On jest první, jenž o účtě a lásce k nejsv. Srdci Páně zmínku činí v Písmě sv. Několik ukázek z jeho listů uvedeme.

Velice důležité a vážné je jeho slovo k Filipenským 1, 8., kde píše: »Svědék jest mi jistě Bůh, kterak po vás všech toužím v útrobach Ježíše Krista.« V útrobach Ježíše Krista znamená zde v Srdci Ježíše Krista. Nejsv. Srdcem Páně. dotvrzuje sv. apoštol velikou lásku svou, kterou choval k církvi Filipinské, a přísahou ji stvrzuje, říká: »Bůh jest mi svědkem.« Církev Filipenská ptirostla mu k srdci, neboť to byla první církev, kterou na půdě evropské založil a křesťané filipenští zasloužili si lásky svého apoštola svou dokonalostí a vznešenými ctnostmi, a sv. evangelium Kristovo, které Pavel tam hlásal, přinášelo hojného užitku.

Bůh sám povolal ho viděním ku kázání jména Kristova Filipenským. Neboť když se chystal s průvodci svými opustiti břeh asijský, tu, jak sám vypravuje ve Skutcích ap. 16, 9—10. »I ukázalo se Pavlovi v noci vidění: muž nějaký macedonský stál a prosil ho, říka: přijď do Macedonie a pomoz nám.« A sv. Pavel poslechl. A jak utěšený byl asi stav církve Filipinské, když sám apoštol ji jmenuje »moje radost, moje koruna«, a jím píše: »nosím vás ve svém srdci.« A s láskou touto srdce svého spojuje i lásku Srdce Ježíšova, v níž láska jeho původ svůj má. Proto praví:

• Bůh je mi svědkem, kterak po vás toužím v útrokách Ježíše Krista. • Osada Filipenská sloužití může zajisté každé osadě křesťanské za vzor, kterak se v lásce k nejsv. Srdci Páně vyznamenati má a může.

I na jiném ještě místě odvolává se apoštol sv. Pavel na nejsv. Srdce Páně (2. 1.) řka: »Protož jestli jaké napomenutí v Kristu, jestli které potěšení lásky, jestli které společenství ducha, jestli které srdce slitování, naplňte radost mou tím, abyste jednotejného srdce byli, jednotejnou lásku majíce, jednomyslní jsouce, jednotejně smýšlejíce.«

Ve slovech těchto obsažena jest celá učta k nejsv. Srdci Kristovu. Obsahují nejlepší pokyny jakou pobožnost k nejsv. Srdci Páně býti má a jaké ovoce má přinášeti v srdci těch, kdož ji učí i těch, kdož učení této přijímají. Slova tato jsou proto obsahuplným předmětem rozjímání co se týče pobožnosti k nejsv. Srdci Páně. A slova tato jsou také proto pro nás tak závažná a poučná, že vycházejí ze srdce muže, který Krista nade všechno miloval a z lásky této i život svůj za Krista obětoval.

Sv. Pavlovi byly však také dobře známy ony krásné a vznešené vlastnosti nejsv. Srdce Páně, z nichž Spasitel sám dvě přední vždycky k následování nám na oči stavěl, totiž »tichost a pokoru«. To vysvětluje ze slov, která napsal v druhém listu ku Korintským 10, 1. řka: »sám pak Pavel prosím vás, skrze tichost a mírnost Kristovu.« Zdalíž nám zde na mysl neptipadají slova Spasitele samého, jenž pravil: »učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.« A Pavel neobdržel svaté evangelium skrze lidi,

nýbrž od samého Krista Pána bezprostředně. Sám o tom dříve ku Galatským 1. 12: »neboť já jsem evangelium ani nepřijal ani se mu nenaučil od člověka, ale skrze zjevení Ježíše Krista.« Jestliže tedy Pavel miluje nejsv. Srdce Páně a je nazývá »milosrdné, tiché a pokorné«, tu zajisté srovnává se s pojmem, který má sv. naše církve o pobožnosti k Srdci Páně. Srdce přece platí všude a vždy za sídlo lásky, a pobožnost k Srdci Páně učí nás, klaněti se lásce Ježíšově v obraze Srdce jeho. Učta tato obsahuje o sobě celou vykupitelskou činnost Ježíšovu od

jesliček až ku kříži, jelikož se v celém životě Boho-člověka jeví láska jeho Srdce k lidstvu nešťastnému, která vrcholu svého dostoupila v nekrvavé oběti mešní i krvavé oběti kříže. Proto také modlí se církev sv. v hodince první na svátek nejsv. Srdce Páně: »Kriste, Synu Boží, smiluj se nad námi, který jsi pro nás trpěti ráčil, smiluj se nad námi.« Ze všeho toho vidíme, že pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Páně, která za našich dob tak

utěšeně se rozvila, jakoby jádro v skotěpce již v prvních dobách křesťanských byla pěstována. Důkazem toho je právě veliký apoštol Pavel, jenž s Petrem nazývá se knížetem apoštolů a jenž pro zásluhy své o obrácení pohanů církví sv. počten jest jménem: »apoštol národů«. On vstěpoval všem, které ve víře vyučoval, účtu, lásku a vděčnost k nejsv. Srdci Páně a zkusil sám na sobě i na jiných, jaké blahodárné účinky pro život lidský a dokonalost křesťanskou tato krásná pobožnost má. On nosil na těle svém rány Ježíše Krista, tedy zajisté i ránu nejsv. Srdce jeho. Proto ta jeho pla-

menná láska ku Kristu Ježíši a k duším nesmrtelným. Kéž by láska tohoto velikého apoštola Páně nadchla i chladné srdce naše láskou alespoň poněkud podobnou, abychom srdce své zasvětili Srdci nejsvětějšímu, v lásce jeho našli svou radost, útěchu a štěstí na zemi a jednou po

dokonalé pouti vzezřejší Kristus Pán nás přijal do otevřeného Srdce svého, nejbezpečnějšího útočiště. Srdce Páně jest a zůstane nám vždy srdcem milujícím a milosrdným, kéž i srdce naše zaslouží si této jeho Božské lásky.

Boh. Hendl.

Věřím v Boha.

(Část další.)

Svatých obcování.

Obraťme nyní zřetel náš ku druhé části článku 9. v apoštolském vyznání víry, kde se nám připomíná to tajemné spojení všech údů církve Kristovy vespolek, které označeno je zde slovem »obcování«.

Že členové církve Páně zde na zemi žijící vespolek spojení jsou týmž učením, témitěž svátostmi, toutěž mší sv., tlmítež učitelským a pastýřským úřadem a pod jednou nejvyšší hlavou, že berou účastenství na všech modlitbách církve a všech dobrých skutcích a zásluhách jejích, bylo již předešle řečeno. Na tom však není ještě dosti, a páska, která členy církve za živa spojuje, netrhá se smrtí, trvá i dále, a proto nás učí církev sv., že duchovně spojení jsme i s těmi, kteří nás už opustili, ať jsou již v nebi. tedy svatými, anebo úpi ještě v očistci, tedy trpícími dušemi. My, kteří ještě na tomto světě žijeme a pro Boha a spásu duše své s nepřáteli bojovati musíme, jsme církví bojující. Oni pak, naši zemřelí bratři a sestry, kteří již boj pozemský byli šťastně dokonali, v milosti Boží zemřeli, pro malé však nedostatky a poklesky ještě však pokání činíti musejí v očistci, dříve nežli jsouce úplně čisti, mohou popatřiti na tvář Boží, zovou se církví trpící; oni pak, kteří již úplného došli spojení s Bohem, a kteří již v nebeském Jerusalemě požívají ovoce svého boje a života na zemi; svatí a světice Boží, nazýváme církví vítěznou. Všichni však dohromady tvoří církev jednu; ač dle místa i času jsou od sebe odděleny, přece skrze Krista Pána jsou duchovně spojeny v celek jeden, a tvoří jediné království, království Ježíše Krista Spasitele, až do dne soudného. Potom přestane církev bojující i trpící a bude jen církev vítězná, která na věky trvati bude, jakožto jediná říše radosti spásy Spasitele světa. Rovněž jako my na zemi, tak i svatí v nebi i duše v očistci tvoříme jedno tělo, jehož hlavou jest Kristus. Tak praví sv. ap. Pavel v listu ku Kolosenským: »On (Kristus) jest hlavou těla církve« (1. 18) a v listu k Efeským dí: »Bůh učinil ho hlavou celé církve« (1. 22) a v listu k Římanům praví: »Tak jako na jednom těle máme více údů, tak jsme mnozí jedno tělo v Kristu a každý zvláště jeden druhého údem« (12, 4, 5). Toto spojení duchovní děje se skrze křest svatý, neboť jak praví sv. ap. Pavel: »neboť zajisté skrze jednoho Ducha my všichni v jedno tělo pokřtěni jsme, buďto židé (byvše), buďto pohané, buďto služebníci aneb svobodní; a všichni jsme jedním Duchem napojeni« (Kor. 12, 13). K tomu

dodává sv. Jan Zlatoústý: »to jest, jeden jest Duch, který nás znovu zrodil a způsobil, že jedno tělo tvoříme. Ano, není to jen jeden Duch, který nás pokřtíl, nýbrž jest i jeden, k čemu nás pokřtíl. Neboť nejsme pokřtěni, abychom rozličná těla tvořili, nýbrž abychom všichni jedno tělo byli« (hom. 30.).

Kristus jest hlavou svých spasených dvojím způsobem: 1. neboť Bůh ho posadil na pravici své, dal mu vládu a moc nejen nad tímto světem, nýbrž i nad budoucím. Proto jest on králem a Pánem celé církve; 2. uděluje Kristus dary své, milosti všem členům, byť ne ve stejné míře, a těmito dary všechny oživuje a posvěcuje. Tím se stává, že páska duchovní všechny údy církve jeho úzce obejímá. A jako na těle jednotlivé údy na př. oči, uši, ruce atd. činný jsou nejen pro sebe, ale ku prospěchu celého těla, tak i na těle Kristově, co dobrého jedni mají nebo činí, všem ku prospěchu slouží. A v tom právě záleží význam »obcování svatých«. Svatými nazývá pismo sv. často i křesťany na zemi, ne proto, že by již jako svatí v nebi, svatosti dosáhli, nýbrž že všichni k svatosti povoláni jsou a ve sv. křtu skutečně posvěceni byli, dle slov sv. Pavla: »omyti jste, posvěceni jste, ospravedlněni jste« (I. Kor. 6, 11). I duše v očišti lze právem svatými nazývat, neboť jsou ve stavu posvěcující milosti Boží a každým okamžikem se více očišťují a větší svatosti dosahují.

Ó jak vznešený jest tento článek víry a jak pro nás utěšený. Můžeme si něco vz. esenějšího a krásnějšího mysliti, nežli je toto duchovní spojení všech údů církve Spasitelem, Kristem Pánem? Kdo k tomuto obcování patří, není zajisté chudým a kdyby v očích světa na posledním místě stál a ode všech opuštěn byl, není chudým, ani opuštěným, neboť pevnou páskou lásky a obětavosti spojen je s jinými, kteří o něho pečují. Jeho bohatství jsou zásluhy Ježíše Krista a »svatých Božích, jeho slechtictví je vznešenost Syna Božího, jehož duchovního těla údem jest. Jak velikých užitek poskytuje nám jen obcování s církví vítěznou, se svatými v nebi! Všecky jejich zásluhy, jichžto si byli zde na světě dobyli, i všechny jejich modlitby a prosby v nebi slouží nám všem ku prospěchu. Oni jsou našimi bratřími a milují nás tím něžněji, čím jasněji poznávají, jaká blaženost je spojení býti s Bohem, a čím toužebněji si přejí, abychom i my také blaženosti dosáhli dle vůle Boží. Oni žili kdysi na světě jako my, znají dobře všechny boje, utrpení, nebezpečí, úklady nepřátel, proto mají s námi útrpnost a prosí za nás. A Pán Bůh libuje si v jejich modlitbách a prosbách, vždyť jsou to jeho miláčkové a přátelé, jeho milované dítky a proto rád slyší prosby jejich za nás a udílí za ně milost nám. I v Starém Zákoně udělil Bůh mnoho darů Šalomounovi, a to pro Davida, otce jeho; celému národu israelskému odpustil několikrát, a to pro zásluhy patriarchův Abrahama, Isáka a Jakuba. Ó jak mnohem více miluje Bůh svaté Zákona Nového. Jak mnohem mocnější jest tedy jejich přimluva u Boha za nás. Z toho ovšem následuje i naše povinnost svaté a svěťce Boží ctiti, jich si vážiti, jejich ctnosti následovati a je za přimluvu u Boha prositi. Na svatých vidíme moc sv. učení Kristova a jeho prostředků milosti sv. svatosti. Na svatých vidíme, že možno jest člověku i sebe slabšímu dojiti svatosti, jenom když se přičiní a Bůh mu pomůže! Ve svatých máme přátele nejmocnější a nejvěrnější. A jak se ozebračili ubozí protestanté, že zavrhlí úctu svatých a o pomoc a přimluvu jich nevzývají. Zbavili se mocné vzpruhy života bohubíhého, neboť příklady vždy vábí k následování, zbavili se i nadpřirozené pomoci, kterou svatí vyprositi mohou. Ovšem vymlouvají

se, že přý účtou svatých se zmenšuje účta Bohu povinná. Jak směšná jest a nerozumná tato výmluva! Co a kdo může účtu Boží zmenšiti a nebo zvětšiti? Vždyť on je sám o sobě nejvyš blažený a dokonalý, Bůh nepotřebuje ku své blaženosti žádného tvora. Jestliže Boha ctíme, je to pro nás milost jeho, že vůbec počtu tuto přijímá, aby nám ukázal, že on jest Pánem a my jeho poddanými, on Stvořitelem, my jeho tvory. Nikoli, čest Boží nezvětšujeme účtou, nýbrž své štěstí, svou spásu rozmnožujeme, čím více Boha poznáváme, čím větší účtu a lásku k němu chováme. Proto se nemění účta Boží účtou svatých, neboť čím jsou, stali se milostí Boží, svatost jejich a blaženost jest dílem Božím. A nyní mi řekněte; kdo pak ctí lépe mistra: ten, kdo si jeho výtvořil a děl, byť by byly sebe mistrnější, nevyšší, anebo kdo je chválí? Zajisté tento. Proto ctíme ve svatých Boha, jako v díle mistra. »Veliký je Bůh ve svatých svých«, praví Písmo svaté. Že nám nepřátelé vyčítají, že se svatým klaníme, jest jenom nespravedlivou a lživou výtka, která nepotřebuje odpovědi. Víme dobře, že jen Bohu samému se klanění máme, a svaté jeho že v účtě máme. Mezi klaněním se a pouhou účtou je rozdíl ohromný.

Úcta svatých a světic Božích je pro nás také velice účtýchplná. Myslenek na život budoucí nezbaví se člověk žádný, byť by i na venek se zdálo, že se o takové věci nestará. Vědomí života posmrtného je tuze hluboce zakoreněno v srdci lidském, než aby se vypuditi dalo. A tu tak mnohý se sama sebe táže: a co dovede mne k životu šťastnému po smrti? A slyší odpověď: »víra«. Ale která víra? Jest jich tolik, a to různých na světě, která vede k životu věčnému? Ó jaká to útěcha pro nás! Celé nebe nám odpovídá, nesčíslní světci mávají palmami v rukou svých a volají: »Nás přivedla sem víra katolická, jediná to pravá víra v Krista Pána. Ona ukazuje cestu, ona jest pravda, ona dává život sv. svátostmi.« Může nás někdo lépe poučiti, nežli tito nesčíslní světci, kteří vírou katolickou skutečně života věčného dosáhli? Co jsou platny všechny plané řeči lidské proti víře, pohlížíme-li na ovoce její, ježto se jeví ve svatých? Proto také jest život svatých naším vzorem, a nejvíce je uctíme a největší jim radost způsobíme, když jich následujeme. »Život svatých jest praktické evangelium,« praví sv. František Saleský, »v němž nalzáme i poučení i povzbuzení.« Proto má každý křesťan život světců stavu svého znáti, poněvadž oni jsou nejpovolanějšími jeho učiteli, rádci a vůdci, jak by ve stavu a povolání svém jiti měl, aby spásy došel. Ó jak mnohý již čtením životů svatých byl obrácen! Vzpomeňme si jen na sv. Ignáce z Loyoly, jenž z vojína královského stal se vojínem Kristovým a proč? Četl životy svatých a nadšen jsa jejich ctnostmi, umínil si jich následovati.

(Přítě dále.)

Blahoslavení milosrdní.

(Část další.)

10. Příprava k boji

Když ustrašení osadníci u hořícího stavení Fouquierova zaslechli pokřik černochů, kteří pod vůdcovstvím Dessalinesovým lesem táhli, mohli toliko nabídku Schlostalerovu přijati, útočiště totiž hledati v jeho domě před zuřivostí otroků. Všichni tedy spěchali seč mohli na blízké návrší, aby dorazili k obydlí hodného Elsasana, dříve než by jim otroci cestu zamezili.

»Vy jste nám rádně tu polévku přesolil svou nerozváznou ukrutností, sousede Fouquiere,« nařikal osadník Lebrun, když již na výšinu byli vystoupili. »Co bude z našich domů nyní? Co bude z našich žen a dětí?«

»Naše obydlí za hodinu k nebi vzplanou, tak jako vaše, a naše ženy s dětmi za obět padnou této vzbourěncům, neučiní-li milosrdný Bůh nějakého zázraku,« přizvukoval jiný soused.

»Ano, naříkejte jen a svalujte vinu všechmu na mne samého,« bručel Fouquier polozlostně, poloustrašeně. »Vždyť vy jste své otroky také bičovali! A kdybychom to bývali všichni činili, nebyli by se oni nyní odvažili vzpoury. Schlostaler a ten bláznivý kapucín to zavinili. Mohli by nyní těm zbojníkům jiti vstříc a jim kázat, že vzpoura jest hříchem!«

Nikdo tomu zatvrzelci neodpověděl. Všichni pohlíželi na divoce řádící otroky, jež bylo nyní při rudé záři požáru viděti z tmavého lesa se valiti.

»Běda!« zvolal Lebrun. »Jest jich jistě sto a ještě více!«

»A jsou puškami ozbrojeni! Vizte jen, jak se jim zbraň při tom světle bleskotá!«

Nyní počala se vzpurnost Fouquierova strachem o život měniti. »Přátelé,

sousedé,« žebroň, »ti ničemové ukládají o můj život; nevydávejte mne pro Boha jejich zuřivosti v šanc. Dám vám rád vystavěti zase domy, padnou-li skutečně v plen. Chci —«

»A co chceš nám dáti za náhradu za naše paní a děti, pomstí-li se ti vzbourenci, tvým zločinem rozjitřeni, i na nich?« zvolal Lebrun.

»P. Benedikte, nebylo by nejlépe, kdybyste šel otrokům vstříc a nabídl jim tohoto vinníka, aby nevinní byli ušetřeni?«

»Nikoliv, sousede!« odvětil šlechtný Schlostaler. »Spojme se jako jeden muž a musíme tak dlouho útočnickům odpor klásti, až nám pomoc z města přijde. Vždyť i tam jistě požár pozorují a proto tím rychleji nám žádané vojsko pošlou. Již jsme u mého domu. Rychle spodní okna dveřmi, stoly a lavicemi zataraste. Zbrani mám dostatek. Jen buďte stateční! Přivítáme útočníky, i kdyby jich počet sto převyšoval, tak, že jim zajde chuť ještě některý dům osadnický pleniti.«

»Ano, moji přátelé! Připravte se k boji, a je-li vůle Boží, i ke křesťanské smrti,« pravil kapucín. »Chci se však naposledy pokusiti, zdali bych snad ještě černochy k rozumu nepřivedl.«

»Nikoliv, nikoliv, toho nestrpím! Nesmíte svého života vydávati v šanc těm zběsilým divochům! Z okna mého domu, kde aspoň poněkud budete chráněni, můžete k nim promluvit,« pravil Schlostaler.

»Slibuji si větší výsledek, vyjdu-li jim zcela volně vstříc. Můj reholní oděv kapucínský jest mi jistějším prostředkem ochranným nežli zdi vašeho domu. Ani se neodvážím knězi ublížiti.«

Sotva P. Benedikt řeč svou ukončil, hned se dával na cestu černochům vstříc, kteří již se hemžili kolem hořícího stavení Fouquierova. V tom však Schlostaler zadržel jej za rámě a prosil: »Neopouštějte nás! Budeme potřebovati vaši duchovní pomoci.« Také Lebrun a ostatní osadníci pravili, že by se rádi vyzpovídali před bojem. Ježž za nevyhnutelný pokládali.

Kapucín přemýšlel okamžik, zdali by nemohl všem najednou dáti rozhřešení, jak se udílí vojákům před bitvou; v tom pravil malý Jiří: »Také má maminka a paní Fouquierová a všichni domácí budou zajisté chtít se zpovídati. Nesmíte jich opustiti, Otče. Zůstaňte s maminkou a s tatínkem! Chci místo vás otroky poprositi, aby se s požárem domu Fouquierova spokojili a více se již nemstili. Otrok, kterého jsem od vazby osvobodil nedopustí, aby se mi něco zlého stalo; vždyť mi to přislíbil. A ostatní otroci jsou mi také nakloněni.«

»Vim, že milá Matička Boží ti to vnukla, mé dítě!« zvolal P. Benedikt; potom pravil k Schlostalerovi: »Nechte svého syna odejiti k černochům! Má-li je kdo k mírnosti přiměti, tedy je to Jiří; neboť černošé nejsou neuznalými k prokázanému dobrodiní. Nic zlého mu neučiní, ba naopak na jeho prosbu dovolí nám i vašim paním a dětem bez úrazu přestěhovati se do města. A kdož ví, nepodaří-li se Jiřímu dokonce k úplnému poddání je přiměti. Jdi tedy s mým požehnáním! Svatý Anděl Strážce tě doprovázej, a my zatím se budeme modliti, aby blahoslavená Panna slovům tvým síly vyprosila.«

Schlostaler ovšem zdráhal se přivolití, aby syn jeho tuto nebezpečnou cestu podnikl; avšak ostatní osadníci přisvědčili slovům kapucínovým. Nzbývalo také času k další poradě. Skoro přinucen svolil konečně čeký osadník a propustil

chlapce se slovy: »Jiří, mé dítě, jdi s Bohem! A poslyš, nebudeš-li je moci zdržeti od útoku na náš dům, nevracej se již za námi, nýbrž hleď uprchnouti do města a brzy nám odtud pošli pomoc. Neboť se obávám«, pravil Schlostaler k svým sousedům, zatím co Jiří běžel rychle s pahorku k požáru, »že dlouho nebudeme moci náš dům proti přesile hájiti, zvláště podniknou-li ti divošé na něj útok.«

Hbitě sběhnul malý Jiří s návrší k požáru, kam právě první tlupy černochů přicházely. Z Fouquierova stavení ještě mocné plameny slehaly. Střecha se probítila; ze všech oken plály červené jazyky, spojující se nahoře v jeden mohutný sloup, ježž rozdmýchoval tichý noční větřík. Daleko široko byla pole i lesnatý horský svah jasným světlem ozářena.

Černoši se nyní hemžili kolem hořícího domu.

Se zástupy povstalců, kteří ozbrojeni od tří »palem« přitáhli, smísili se otroci Fouquierovi a jeho sousedů. Také Schlostalerovi černoši, zdráhající se nyní hasiti, byli nyní tu přítomni. Ozbrojení byli s jásotem uvítání.

»Pomstu! Svobodu!«

»Pryč s Fukem a všemi trýzniteli! Ejhle, jeho dům již hoří!«

»Nechte nás také ostatní zapáliti! Smrt všem bělochům!«

Tak křičeli černoši jeden za druhým a chopivše se za ruce, tančili v divém jásotu kolem hořícího stavení.

V tom zvolal obrovský černoch hromovým hlasem: »Přestaňte, bratři! Co zmůže ubohý tvor, dokud vítězství nedoáhle? — Napřed krvavou pomstu všem trýznitelům. Potom můžeme teprve kolem jejich hořících domů tančiti a vítězství oslavovati, jak to dělali naši otcové na řece Kongu. Lebky našich nepřátel budou nám poháry!« Byl to Dessalines, jenž k otrokům mluvil.

»Výborně! Ať žije náš vůdce! Přinesme si ty poháry!« křičeli černoši, kolem Dessalina se kupíce.

»Vpřed tedy!« zvolal Dessalines. »Ty, Bille, dáš se do nedalekých plantáží a zcela je spálíš. Veškeré plemeno bělošské musí být naprosto vyhubeno, slyšel jsi? Také ženy a děti! Ty, Tome, půjdeš se zálohou k cestě vedoucí do města; několik vojáků jistě přitáhne, neboť ve městě uvidí, jak jedna plantáž hoří za druhou. Nech je 50 kroků přejít mimo a potom teprv je důkladně olovem přivítej; já pak sám podniknu útok na hnízdo Schlostalerovo tam na výšině, kamž se všichni osadníci skryli, jakmile náš příchod zpozorovali. Toto mi oznámili tito hodní lidé zde, kteří jsou připraveni nás ve všem podporovati. Vzhůru! Žádné slitování! S námi neměli také žádného!

Černoši naslouchali slovům Dessalinovým, tak pozorně, že téměř ani malého Jiřího nezpozorovali, jak zatím k nim se přiblížil a konec řeči zaslechl. Nemálo ulekl se chlapec, když onoho obra tak mluvit slyšel, a když zpozoroval tu pomstychtivost, která v tvářích všech jeho posluchačů se jevila. Než s důvěrou v Anděla Strážce, k němuž se byl mezi tím vroucně modlil, dodal si srdce a zvolal: »Mýlí se, velký muži! Můj otec, má matka a já vždy jsme s vámi milosrdné jednali. Také Lebrun a sousedé nebyli tak ukrutní. Jen Fouquier je bezbožný člověk. Avšak i on i Emil jsou již dosti potrestáni tím, že jste jim spálili jejich krásný dům; Emil mimo to by málem byl uhořel, a jeho matka si nadto nohu zlámala. Fouquier se nyní jistě obrátí a nebude vás již nikdy bičovati. Buďte tedy s jeho trestem již spokojeni, aby vás také milý Pán Bůh nepotrestal, jak zlého Fouquiera a celý dům jeho!«

Tato slova, která Jiří z počátku třesoucím se hlasem, potom důraznějším

pronesl, nezůstala bez účinku na černochy; než divokého Dessalina, který to zpozoroval, tím více ještě rozjitzila. »Ó vy blázni!« vzkřikl, »vy slabosi! Vy se necháte tím hloupým žvástáním takového děcka k mfrnosti přiměti a zapomenete na to moře potu a krve, již jste pro bělochy prolili? Vinní, nevinní — všichni nás trýznili, nechť nyní za to všichni pykají! A začneme s tímhle bláznivým klukem. Do plamenů s ním!«

Potom chopil Dessalines chlapce, chtěl je hoditi do ohně. Avšak toho otroci nedopustili. V zástupu bylo více než sto otroků Schlostalerových a jeho sousedů, kteří malého Jiřího znali a milovali. S pokřikem hrnuli se na Dessalina, chtělce mu hocha z náruče vyrvat. Hrozila vypuknutí mezi otroky všeobecná pranice; neboť ozbrojenci, kteří přitáhli s Dessalinem od »tří palem«, drželi se vůdce, pomstu slibující ženám i dětem nenáviděných bělochů. Jiří, jenž málem by byl na kusy roztrhán, plakal úzkostí a bolesti, volaje k nebi o pomoc. Domníval se, že již nadešla jeho poslední hodinka. Tu objevil se Toussaint a svou přítomností zjednal opět brzy klid. »Neostýcháte se zkriviti pouze jediný vlas na hlavě onoho chlapce, který před několika málo hodinami na jednom z našich soudruhů šlechtitý čin vykonal! S nasazením vlastního života odvázel od stromu zbičovaného Senegalčana. Pro tento dobrý skutek budíž jemu i jeho rodičům odpustěno. Nechť uchýlí se s dětmi i s majetkem klidně do města. Jdi, mé dítě, a zvěstuj jim to.«

»A také ostatní, kteří skryli se do našeho domu, mohou s námi do města?« tázal se Jiří. »Ó dobrý muži, buď milosrdný; viš zajisté, že milý Spasitel pravil: »Blahoslaveni milosrdní!«

Toussaint byl by vyhověl této prosbě; avšak černoši hlučně odporovali. Aspoň na ukrutném Fouquierovi a jeho dohlizetelích krvavě se pomstíti, přáli si

jednohlasně. Vydá-li Schlostaler ho a jeho zlého kluka, může sám bezpečně odejít a také ostatní osadníci se mohou po notném výprasku vzdáliti; na tomto se konečně usnesli. Na to táhla celá tlupa za hrozného křiku k obydlí Schlos-

talerovu a odevšad je obklíčila. Umluveno; buď na Fouquierovi krvavě se pomstí, nebo, kdyby jim nebyl vydán, na dům útok podniknouti a pak nešetřiti života nikoho, jenž by padl do rukou vítězů.

(Přítě ďále.)

Život blahoslavené M. Krescencie.

(Část další.)

Nadána byla od Boha dary nadobytými: rozum bystrý a pronikavý, obraznost živá, mysl jasná, něžná, povolná a čistá jako pramen křišťálový, srdce jemnocitné, laskavé a zároveň velkomyslné, mužné a statečné, schopné hrdiných činův i utrpení — toť byly hlavní rysy její povahy. Ač byla postavy útlé, žádné práce se neštítala, a co počala, šlo jí také od ruky; dovedla býti pečlivou Martou i rozjímavou Marií.

Tyto krásné schopnosti ku všeliké ctnosti uslechtilé nalézaly též v rodině skrz naskrz křesťanské k svému rozkvětu a z daru nejpriznivější půdy. Od svého nejtělejšího mládí viděla na otci a na matce jen vtělené křesťanské ctnosti, a slychala jen, co dobrého a Bohu milého. Takovýto pravý křesťanský život v rodině spořádané dovede nejen nahraditi všeliká sebe moudřeji vymyšlená pravidla pedagogiky, nýbrž on je veskrz převyšuje.

Nejmocněji dojmala ovšem vnitřné srdce malé Anny hluboká nábožnost jejího výborného otce a přinášela v ní užitek stonásobný. Jeho vroucí láska k přehorkému utrpení Páně, jeho mrtvení a horlivost na modlitbách, to všecko bylo jí mocné povzbuzujícím příkladem. Kdykoli zbožný otec mluvil o umučení Páně — což rád a často činival — prolévala malá čtyřletá Anička hořké slzy. Ano brzy i sama rozhovořila se, v hloubi srdce jsouc proniknuta, způsobem tak divným o pře-

horkém umučení Pána Krista, že otec všecek udiven a dojat zvolal: „Dítě, odkud to víš? Ona sama nevěděla — mlčela a slzela; to byla jediná její odpověď.

Těchto darův a milostí od Boha sobě svěřených užívala malá Anička k stálému prospěchu s nevšední věrností a vytrvalostí, a tak bez přestání, bez únavy a bez oddechu rychlým během, stále se zdokonalujíc, kráčela po úzké cestě k cíli dokonalé svatosti. V celém životě jejím neznáme stopy jakési duchovní ochablosti, s jakou se v životě mnohých jiných svatých nezřídka setkáváme. Z vlastního popudu, nebo spíše vedením Ducha sv., učinila již rok před prvním svatým přijmáním, tedy v šestém roce věku svého, ke cti neposkvrněné Rodičky Boží, Marie Panny, slib čistoty. (Summ. N. 5. V této listině od 10 sester podepsané ze dne 28. srpna 1753 činí se zmínka, že toto i své představené Johanně z poslušnosti objevila.) Čistá byla tehdy jako anděl, a tak čistou zůstala povždy, ano, jak zpovědníci její došvědčili, ona beze všeho pokušení proti sv. čistotě prošla jako anděl čistá tímto nečistotou prosyceným životem.

Účinek milosti Boží jevil se na ní patrně rovněž i v životě zevnější, pospolitě, tak že ji v sousedstvu neříkali jinak, než „malý andělíček“. I jinak hodné dívky dávají nezřídka rodičům svou lehkomyšlností a nepozorností příčinu

k nespokojenosti a mrzutosti. Její rodiče dosvědčili později představené kláštera v Kaufbeuren, že jim dcera jejich nikdy ani dost malé příčiny k nevoli nějaké nezavdala. Ze tato povolnost a nevinnost neležela již v přirozené její povaze, nýbrž spíše byla účinkem jednak milosti Boží, jednak i pevné vůle její, z toho jest patrné, že již v dětském věku nenáviděla každý, i ten nejmenší hřích, tou měrou, jak ji pohříchu u dospělých zřídka shledáváme. Říkávala v příčině té otci svému: »Ach, tatínku, kéž by mne Bůh chránil po celý můj život, abych se nedopustila žádného hříchu! Ó Bože, jen žádný hřích! raději bych tisíckrát umřela, než abych se jediného hříchu dopustila!« Když se jí otázali: »Proč pak máš takový strach před hříchem?« odpovídala: »Vždyť se jim Bůh uráží!«

Ditky rády si hrají a s jinými dítkami se baví. Malá Aninka nerada z domu vycházela, než toliko když šla do kostela nebo do školy. Mluvila málo, ale o Pánu Bohu mluvila živě. Místo hraní a zábavy trávila celé hodiny o samotě v tiché komůrce na půdě na modlitbách, anebo klečela v kostele před nejsv. Svátostí oltární. Již tehdy měla ten vzácný dar, že se snadno od věcí stvořených povznášela ku věcem nadpřirozeným, božským. Kdykoliv pohlédla toliko na nějakou květinu, nebo obrátila zraky své k hvězdám na obloze nebeské, anebo i na nepatrnou travičku, roznitilo se srdce její vřelou láskou Boží a vrouci díky vzdávala Bohu, Stvořiteli svému.

Tak podobala se duše její slunečnici, kteráž tváří svou neustále k slunečnímu světlu se obrací, teplo z něho a život ssajíc. Šťastné dítě! Čeho jiní lidé sotva k stáru a po mnohých trapných zkušenostech počínají chápati, v tom již od kolébky ty's se cvičila: ty jsi darovala srdce své celé Bohu v životě i v smrti. Milostí Boží jsi, co jsi, a nemáš proč si

nařkati, jako my, že by milost Boží byla na tobě zmařena. (1. Kor. 15, 10.) A poněvadž jsme my z mládí srdce své přilisi záhy světu otevřeli a otevřeli do kořán, dejž nám milostivý Bůh, abychom alespoň k stáru naplnili slova Pisma sv.: »Vydejte se srdcem svým i duší svou na to, abyste hledali Hospodina, Boha svého.« (1. Par. 22, 19.)

Hlava třetí.

Krescencie, vzor panny křesťanské.

Dorůstajíc prospívala Anna nejen věkem ale i milostí, před Bohem i před lidmi, až se vyvinula v sličnou pannu. Veřejné mínění všech, kdož ji znali, ať byli katolíci nebo protestanté, vždy shodovalo se ve výroku: »Zbožná Anička podobá se více andělu, než lidem.« Již dávno byla pochována, a ještě dlouho po její smrti mluvili rodičové a učitelé o této Bohu milé panně a dětem za vzor ji stavěli a jako zrcadlo všelikých ctností, zvláště pak ochotné a radostné poslušnosti. (Summ. N. 15.) Nikdo ji nevidal ve veřejných zábavách, nikdy nebývala ve společnosti s druhým pohlavím, vůbec z domu nevycházela za jiným účelem, než když šla buď do chrámu Páně, anebo za nějakým porizením ven byla poslána, a tu pak celým svým zjevem, oděvem, pohybem a každým slovem, jakož i panenskou mravopoctností dávala na jevo, jak čistá je duše její a uvnitř sebraná.

Doma bývala podporou a radostí svých rodičů. Dovedně bývala matce své k ruce při obstarávání domácnosti a pomáhala jí při výchově a výcviku mladších sester; otcí vypomáhala při tkalcovství soukáním a jinými pracemi, ba i sama naučila se dobře tkalcovství, takže později v klášteře sama tkávala látky na domácí potřeby, a i řeholní sestry tomu učila.

Rodičů svých na každé slovo ba i na pouhé pokynutí tak ochotně a tak ráda byla poslušna, jako andělé v nebi konají vůli Pána nejvyššího. Ježto pak zbožnost její vycházela z čistého pramene hluboké víry, nebylo nikdy na ní pozorovati, že by po způsobu svatoušek hlavu věsila nebo zasmušile se dívala a svěhlavá byla: na její přívětivé tváři bylo viděti, že v srdci jejím dlel pokoj a radost v Duchu svatém. Mluvila velice málo, a nikdy o sobě, ani když jí někdy nedbalost nebo chyby jiných omylem přičítány byly, nikdy se neomlouvala.

Obzvláštním způsobem dávala na jevo víc a více něžnou a obětavou lásku k chudým a nemocným. Ona vpravdě říci mohla o sobě slova nábožného Joba: „Od dětinství mého rostlo se mnou slitování, a z života matky mé vyšlo se mnou.“ (Job 31, 18). Příklad zbožné matky mocně ji k tomu nabádal, sama pak vírou sv. hluboko proniknuta jsouc, v osobě chudého a nuzného spařovala vždy samého Pána Krista. Toto poznávání dodávalo lásce její vyšší, nadpřirozený, právě křesťanský ráz a dovedlo ji na stupeň tak vznešený, že při vykonávání skutků milosrdných sama na sebe úplně zapomínala. Jak dosvědčuje sestra její, Regina, cítila nejsrdečnější soustrast se všemi v nouzi, bidě a soužení jakémkoliv postavenými. Tyž soucit měla i se zvířátky trpícími a pokaždé ji to bodlo u srdce, když slyšela, že má některé býti zabito. Zaklepal-li chudý na dvéře neb na okno, běžela ihned otevřít s takovou radostí, jako by sám král nebes a země byl přišel, a přijala ho velice laskavě. Bylo-li to mezi jídlem, prosívala rodičů za dovolení, aby mu svůj podíl směla darovati. Když jí to rodiče dovolili, jevila radost, jako z největšího zisku. Vždyť dávati je blaženější než bráti, a kdo dává pro Boha, získá i pro sebe stonásobně. — Poněvadž přemahati sebe, čili mrtviti

přirozené náklonnosti, nezbytným je požadavkem, chce-li kdo následovati Krista, vydávala Krescencie veškeré přirozené náklonnosti své ve službu Boží, snažíc se, aby kříž Kristův vtiskla nejen tělu svému, nýbrž i do srdce a do duše. V pokrmu, v nápoji a v spánku ukládala si újmu v míře nevšední: pro sebe volila vždy to chatrnější a co nejskrvnější. Tělo své mrtvila kajicným opasem, bičovala se, požívala hořké byliny, bděla v noci na modlitbách, snažíc se takto tělesnost duchu víc a více podrobovati. Již tehdyž bylo jí snáseti, jak sestra její Anděla dosvědčila, zcela neobyčejné útoky zlého ducha, v nichž také velikou trpělivost na jevo dávala. Utrpení Páně, jež tajně v srdci svém nejen rozjímal, nýbrž i pocítovala, též zjevně na těle vtisknuté nosila. V modlitbě postupovala stále výš a výše. Konala ji při práci téměř nepřetržitě a všechny prázdné chvíle naprosto modlitbě věnovala. Měla v domě již svůj odlehlý kouteček, kde své modlitby a kajicné skutky, nikým nejsouc rušena, vykonávala. Tam po celé hodiny klečívala nepohnutě jako socha, naslouchajíc celým vnitřním smyslem tajným slovům svého jediného, nebeského Miláčka. V noci klečívala místo spaní dlouho u postele i při nejkřutší zimě. Již od dětinství spěchala každého dne časné z rána do chrámu Páně na mši sv., kdež na svém obvyklém místěčku nepohnutě tak dlouho klečívala, jak dlouho od rodičů dovoleno měla. Tato sebranost a vytrvalost na modlitbách roznitila v srdci jejím onen zář nadpřirozené lásky, která jediné dovede zapuditi všelikou roztržitost i tékavost myslí, a upevniti duši toliko v Bohu samém. Tajná tato síla vnitřná propůjčovala i tělu onu nehybnost, již se všichni, kdož ji vidali, nemálo divili, nazývajíce ji, jak radní Neth, očitý svědek, vypověděl, „nehybnou sochou“.

(Přítivě dále.)

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XVIII. Ze Svaté země.

V Jerusalemě nalézá se kněžský seminář u sv. Anny, jehož úkolem jest, vychovávat kněžský dorost pro řeckou východní církev sjednocenou. Tato církev užívá sice při bohoslužbách obřadu řeckého, ale co do víry, je za jedno s církví katolickou. Seminář u sv. Anny má proto velkou důležitost, neboť na duchovenstvu, jaké se pro sjednocenou církev vychovává, mnoho záleží. Podle poslední zprávy představeného semináře, P. Federlina, ústav dobře prospívá; větší počet duchovních v semináři vychovaných, působí již v duchovní správě a všichni významávají se horlivostí jaká u východních duchovních málokdy se vyskytuje.

Kněží ze semináře vyšli, podávají časem svému bývalému představenému zprávu o své působnosti na vinici Páně, které tu a tam jsou dosti zajímavé. Tak na př. píše jeden z nich:

Působím nyní v severní Syrii. Naučil jsem se tureckému jazyku, abych mohl kázat křesťanským pastýřům, kteří jediné tuto řeč znají. Moje turečtina není sice dokonalá, ale moji posluchači ji rozumějí, a to je hlavní věc. Jsou chudšaví rádi, že zase po dlouhém čase slyší slovo Boží.

Jiný z bývalých chovanců píše: »Konal jsem právě duchovní cvičení a slyšel svatou zpověď mnohých, z nichž většina skládali zpověď životní. Po jednom kázání přišel veliký hříšník, vrhl se mi k nohám a dával na jevo takovou skroušenost, že jsem hluboce byl dojat. Smlítil se s Bohem a způsobil mi svým obrácením radost velikou. Co nejdříve budu konati duchovní cvičení v osadě sousední a doufám, že i tam nebudu pracovat nadarmo.«

Jiný mladý kněz, jenž působí na horách Libanonských, sděluje, že děti rozkolníků, které docházejí do jeho školy a při křesťanských cvičeních jsou přítomny, jej snažně prosí, aby i je připustil ke sv. zpovědi; »naši duchovní, říkají ubohé děti »se o naše duše nestarají.«

Dva kněží z téhož semináře působí v Hauraně, hornaté to krajině v Syrii,

vydání jsouce stálému nebezpečení se strany nepřátelských Društ. Nový farář v Jaffě je rovněž bývalým chovancem semináře. Nedávno vystavěl v několika měsících nový kostel, jenž již od let byl pro město nutnou potřebou. Farníci jeho, kteří nemohli na stavbu ničím přispěti, konali při stavbě práce ruční.

Také v ústěch Akku, Syru, v Bejrutu a Damasku rozvíhuji seminaristé jerusalemské blahodárnou činnost všech ve školách a dobročinných ústavech. Škola má na východě velkou důležitost. Mnoho a mnoho katolických dětí navštěvuje bohaté školy protestantské. Co se potom po vystoupení ze školy s nimi stává, lze si domyslet. Většina jsouc chudobna upadla v osidla protestantů a odpadá od víry. Katolickému lidu nedostává se bohužel řádného poučení a proto tak snadno dává se svesti. Aby východní katolíci byli uvědomilejší a nástrahám protestantským spíše odolali, mají zapotřebí způsobilých kněží, a o výchovu takových pečuje právě ústav sv. Anny v Jerusalemě.

Lonského roku rozmnožil se počet domorodých kněží o sedm novosvětců; jiní se na svěcení připravují. Pacholecký seminář má 105, kněžský 33 chovanců, jejichž zbožnost a pile opravňuje k nejlepšímu nadějím.

XIX. Z britské severní Ameriky.

Severně od Spojených států rozkládá se ohromné území britské severní Ameriky čili Kanady. Její část severozápadní byla ještě před 50 lety obydlena skoro výhradně kočujícími kmeny indiánskými, kteří se živilí lovem. V novější době obrátil se proud vystěhovalecký do tamějších úrodných krajin a dost brzy možná bude mlti Kanada o jednu kvetoucí provincii více.

Do těchto odlehlých končin pronikla již dávno i víra katolická a na počátku panování nynějšího sv. Otce bylo tam zřízeno biskupství čili, jak se v misích říká, apoštolský vikariát. Biskupství obsahuje dvě velká, ale od sebe docela rozdílná území: území řečené Saska-

čevan a missijní území divochů na severu, jehož hranici jest severní ledové moře. Missijní práce v části jižní je snadnější a území to má skvělou budoucnost: Ze všech končin Evropy, Kanady a Spojených států proudí tam zástupy přistěhovalců. Mezi nimi je též mnoho Francouzů; teprv nedávno přišlo tam 50 Bretoňců a jini jsou na cestě. Mnozí přistěhovalci, kteří se tam již před delším časem byli usadili, měli většinou štěstí. Přišedše do nové vlasti neměli kromě své odvahy a svých páží ničeho a dnes po 6-8 letech jsou zámožnými rolníky. Kanadská vláda daruje každému mužskému přistěhovalci, jenž překročil 18. rok věku svého a o to žádá, pozemek 64 hektarů pod tou jedinou podmínkou, aby na onom pozemku si zřídil svou domácnost a aspoň 6 měsíců každoročně se tam zdržoval. Mimo to musí ve třech letech 15 jiter půdy obdělávat. Po těchto třech letech obdrží výsadní list, jímž se skutečným majitelem oněch 74 hektarů stává.

Půda je nad míru úrodná. Pšenice, žito, oves a ječmen daří se tak výborně, že to v Evropě neslycháno. Zemáky, řepa, tabák a jiné polní plodiny poskytují úrodu přehojnou. Jak krásná budoucnost otevírá se tu mnohým chudým rolníkům, kteří v Evropě sotva se užíví! Je tu již několik kvetoucích farností. Přes to čekají ještě velké plochy orné půdy na obdělávatele. Tamější biskup ustanovil jednoho missionáře za jednatele pro katolické osadníky. Jeho úkolem jest, jím při volbě krajiny a při prvním zařizování hospodářství býti rádcem a pomocníkem. Kanadská vláda propůjčuje takovým missionářům svobodnou jízdu na svých drahách. Brzy bude pro počet osadníků stále vzrůstajících nových kostelů a škol zapotřebí. Následovně musilo by přibýti i missionářů. Tamější biskup rád by přijal do své diecese horlivé kněze, kteří by se opuštěných vystěhovalců chtěli ujeti, je však bohužel odkázán na peněžitou pomoc z Evropy, aby je mohl udržovati. Spořivost musí tedy býti heslem každého missionáře. Mimo správu duchovní jest mu vlastnoručně postaviti si kostel a obydlí, pole obdělávati, vařiti, práti a pod.

V osadě Prince-Albert mají missionáři sirotčinec a v něm asi 50

chlapců a děvčat. Výlohy všechny musí ovšem hraditi biskup, správu mají ve svých rukou missijní sestry. Ubohé sestry! Jsou tak nezištny, skrovný a obětavý, a přece přály by si, aby měly více, aby své sirotky lépe šatili a živili mohly! V oněch severních končinách je za tuhé zimy teplého oděvu třeba. Kdyby věc nebyla příliš vážná, musil by se člověk dáti do smíchu, vidí-li, jak sestry svými dovednými rukami ze starých hadrů nové šaty dovedou vykouzlit. Sirotci mají sice to nejpotřebnější a netrpí nouze, ale pohled na jejich zalátovaný oděv dosvědčuje, jak chudé jsou.

Obtížnější a nevděčnější, za to však zajímavější je missijní působnost v druhé části vikariátu, v území tak řečených divokých missií. Čím dále postupuje bílé osadnictvo, tím více ustupují divoši na sever. O vzdělanosti nechtějí ničeho slyšeti. Ježto však zvíře tím více ubývá, čím více půdy se obdělává, jsou nuceni stěhovati se do krajín odlehlejších 200 až 300 mil severněji, neboť lov a obchod kožešinami jsou jejich jedinou výživou. Tam na dalekém severu žijí dosud kmeny, jímž se všemi svými ohavnostmi vládne staré pohanství. Avšak naši missionáři postupují neunavně dál a dále. Jeden z nich pronikl až k Eskymákům a naučil se jejich řeči v naději, že i tento ubohý národ katolické církvi získá.

XX. Lev.

• Prve nežli podám zprávu o žalostné nehodě, píše missionář P. König z missie Iringy v německé východní Africe, »která se nedávno v naší missii udála, chci se napřed za dárky, kterých se nám od našich dobrodinců v Evropě dostalo, poděkovati. Posílám všem srdečně: Zaplať Pán Bůh! Kromě tohoto přání a vroucí modlitby nemáme ničeho, čím bychom se jim odměnili. Kéž by se s tím spokojili a nás ani budoucně nezapomněli! Povzbuzen posledním dárkem, jenž mne tak radostně překvapil, osměluji se sdělití laskavým čtenářům ještě některá naléhavá přání naší missie. Byly by nám na výsosť vítány růžence, křížky, obrazy a obrázky svatých, kropicny, malý koberec oltářní, bílé knoflíčky ke košilám a jednoduché prsteny snubní. Doufám, že nebudu pokládán za nezdvořilého,

když důvěřuji, že prosba má nebude oslyšena a že milosrdní krajané v Evropě naši missii některou ze věcí jmenovaných přispějí. Nyní však, když už jsem byl trpělivost laskavého čtenáře až dlouho zkoušel, chci vypravovat smutnou příhodu, kterou jsem byl sám také spolu zažil.

Za posledních měsíců byl náš noční odpočinek často přerušen nemilými návštěvami levharda, jemuž se zachtělo naší drůbeže. Tu a tam objevil se na blízku také lev a naháněl celému okoli nebezpečného strachu. V několika týdnech padlo strašnému dravci osm černochů za obět. Nikdo není jist svým životem, ani ve dne, a jakmile se sšerí, netroufá si nikdo z chatrče.

Jednoho dne o 11 hod. dopoledne přepadl lev děvče sotva dvanáctileté. Děvče se bylo vzdálilo asi 50 kroků od své chaty, která stála uprostřed sežatého pole. Najednou vyřít se ze zadu na děvče nic netušící. Pronikavý jeho výkřik vyvolal z chaty matku, která se ohlíží, aby zvěděla jeho příčinu. V té užřela své milované dítě v drápech lvových. Vypravovala mi později sama, že v tom okamžiku ve smrtelných úzkostech chtěla priskočiti, aby dravci vyrvala kořist z tlamy. A ku podivu, když lev matku zotřil, pustil svou obět, kterou byl již několik kroků za sebou vlekl. Dívka, jménem Mkinulova, jedna to z mých nejlepších žákyň, nabyla sice opět vědomí, měla však na sobě těžké a smrtelné rány. Vzpamatovavši se pravila matce: »Pošli ihned někoho do Tosamagangy pro missijní sestru.« O 12 hod. dorazili k nám skutečně oba poslové od matky vyslaní a zvěstovali nám truchlivou zprávu. Ježto naši oslové byli právě na pastvě, šel jsem s posli pěšky. Cesta vedla nás hustými křovinami na úzké stezce. Oba moji průvodci byli ozbrojeni kopím a úzkostlivě snažili se každé houšti svými zraky proniknouti.

Když jsme přišli do vsi, byli právě všichni mužové a mladíci ozbrojeni kopími anebo ručnicemi, vytáhli, aby lva polapili. Bohužel nadarmo. Když jsme se blížili k chatě, ze které raněná pocházela, ukazovali mi moji průvodci místo, kde byla přepadena; podle stop bylo zcela dobře poznati, až kam dravec

kořist svou vlekl. Podivno jenom, že se odvážil za bílého dne učiniti svůj útok mezi dvěma chatrčemi, které sotva 120 kroků od sebe byly vzdáleny.

Když jsem do chatrče vstoupil, neviděl jsem nikoho mimo několik žen, které se krčily u ohně. Chatrče černochů nemají žádných oken. Abych raněnou viděl, přinesli ji ke dveřím. Jak smutný to pohled! Její šaty byly zbroceny krví. Po levé straně v boku měla zející širokou a na prst hlubokou ránu, dvě rány po obou stranách páteře a dvě na pravé noze, které však nebyly tak hluboké. Nejnebezpečnější byla rána v boku, bylatě tak hluboká, že bylo viděti vnitřnosti. Byla to rána smrtelná a na zachránění nebylo pomýšlení. Nicméně obvázal jsem nebohému dítěti rány, aby mu ulehčilo. Vděčně pohlédla na mne ubohá trpitelka svýma černýma očima. Byl jsem dojat její trpělivostí a odevzdaností do vůle Boží. S námahou vypravovala mi o svém leknutí. Uleknutí se pozbyla ihned vědomí. Když jsem ji těšil, zašeptala: »Byla to vůle Boží.« Když jsem jí slíbil, že přijdu následujícího dne z rána opět, stiskla mi srdečně ruku. Na zpáteční cestě doprovázeli mne opět dva ozbrojení mužové.

Druhého dne po mši sv. jel jsem na oslu ku své milé nemocné. Stav její se zhoršil a proto jsem ji pokřtil dav jí jméno téhož dne »Růžena«. Asi po šesti hodinách na to povolala ji nová její patronka do nebeské vlasti.

Kéž mladá, pro nebe rozkvétlá růže, přimlouvá se tam za své dosud pohanské krajany! Zahynula sice drápy a zuby dravcovými, ale její duše za to unikla šťastně drápům dravce pekelného. Všech ostatních sedm obětí lvových zemřelo na místě; po některých nalezeny pouze některé čáry, po jiných kousky jednotlivých údů, ona jediná byla ještě před smrtí pokřtěna. Budiž Bohu chvála za jeho milosrdenství!

Asi za 10 dní po této příhodě padl konečně obávaný dravec do našich rukou. Chytil se v pasti, kterou jsme na něho nalícili. Byla to lvice. Čtyřmi ranami z ručnice učinil otec převor konec jejímu životu za vítězoslavného křiku a jasotu černého zástupu, jenž se byl k tomu divadlu sběhl.

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z 19. století. — Podává Ign. Zhděnl. (Část další.)

4. Cholera; u milosrdných sester.

Revoluce, která vypukla v Paříži v únoru, rozšířila se jako lavina, která zničí vše, vždy dále a dále a vnikla i do Volgastu. Dne 27. dubna prožila Julie se sestrami druhou revoluci. Hrozně byly vydrancovány domy oněch boháčů, kteří označení jako nepřátelé lidu. Vzmužile vystoupili a lid rozbouřený krotili strýc Homeyer i nejstarší bratr Fric, který přišel za sestrami do Volgastu. Když však přišli revolucionáři s velkým hlukem ku Homeyerovu domu, provolali mu hlasitě slávu. Tak oblíben byl pro svou dobročinnost, že získal si lásku všech. Homeyer byl tehdy jediný, který ovládal lid a měl na něj vliv, dovedl buřiče zastavit a dobře smýšlejícím dodatí odvahu a důvěru.

V květnu navrátila se Julie se sestrami do Berlína; neboť toužila hlavně Leopoldina po lékaři, který znal její nemoc a poněkud jí vždy v bolestech ulevil. Revoluce nebyla však ještě ukončena; dne 15. června byly opět postaveny na ulicích barikády, arsenál byl dobýván a vojsko se utábořilo pod okny domu, v němž bydlely sestry. Julie rozkázala dávatí vojákům jídlo i nápoj. Několik dní na to odcestovala zase do Pinnova, aby lépe mohla ošetřovati nemocnou Leopoldinu. V této tak vážné době způsobila Julii radost svatba bratra Frice ve Volgastu a návštěva novomanželů v Pinnově. Brzy přestala revoluce, ale kolik zanechala trosek, kolik bíd a nouze! Když zevně zjedнан byl brannou mocí pořádek, rozšiřovaly se dále myšlenky převratů a záhuby.

Dne 28. září napsala si Julie do denníku: »Nyní zamýšleji novotáři i docela rozdělití církev a školu; chtějí vyvrátit školu správe kněží, odstraniti ze

škol vyučování náboženství, přenechatí vše dobrozdání rodičů a naposled ještě ustanoví, že odstraněn býti má předsudek „Bůh! Ó Otče nebeský, neopouštěj neobohých svých dítek, i když Tě samy opustily! Doved' je i po neštěstí, jež samy zavinily, opět k sobě do nebe! — Předseda »Spolku pro krále a vlast« poslal mi usnesení národní rady proti výše uvedenému výnosu, aby oddělena byla církev a škola, a žádal mne sebrati co možná nejvíce podpisů. Dala jsem vše v Pinnově přečísti a když podepsali, odeslati zpět. Podivně mi připadalo, že mé malé divčičí jméno, které jsem napsala na první místo, tak podivně se vyjímalo jako otec rodiny pinnovské!«

Bylať vskutku Julie hlavou rodiny v Pinnově, což ukázala hlavně v době cholery, která přišla hned po revoluci; uvedeme, co si zapsala o této době do denníku: »V Pinnově 26. srpna. Příbuzní, hlavně Fric a Marie, mají velké starosti o nás pro cholera, která zde vypukla, několik rodin opustilo již ze strachu před ní zdejší krajinu. Ale my zůstaneme, neboť zde je náš domov a otcina; proto, ač mne prosili, nepovolím. Všechny tři sestry jsme churavy, bezpochyby je zárodek nemoci ve vzduchu a ve vodě, ale dobře se snášíme, žijeme tak důvěrně v této hluboké tichosti a velké skličnosti a bolesti, že bych mohla mezi trny takových dnů často utrhnouti a rozdati tisíce růží a často uvažuji, jak se máme vlastně dobře. Sedíme pospolu celý den ve světnici, hovoříme, pracujeme, Aloisie i já studujeme velmi pilně. Fric zajímá se o mou četbu a posílá mi s italskou biblí ještě více látky; překládám švédská kázání a vedu bohatý duševní život. Nebohá Leopoldina nemůže se nijak zaměstnávatí, má oteklé oči, že nevidí

skoro nic a přece dovolila, abych ji ošetřovala jako dítě. Miluji ji náruživě.»

Leopoldina zasloužila si věru lásku upřímnou; neboť ač byla slaboučká a churava, přece bylo jí nejmilejším zaměstnáním ošetřovati nemocné a těšiti zarmoucené a opuštěné. Práním jejím bylo, věnovati se cele Bohu a ošetřovati stále nemocné; Tak byla těšicím andělem všem, když vypukla v Pinnové cholera.

Dne 10. listopadu zaznamenala si Julie do denníku: »Po delší dobu již nemohu potlačiti myšlenek na smrt; proto myslím, že je lépe, abych se s nimi smířila, neboť stále mám na mysli smutné obrazy a tak jsem nyní ticha a líbí se mi doma, modlím se jen, aby mi uchoval milý Spasitel mou víru, když bítí bude poslední má hodinka. Je mi tak podivno, mysliti si při všem, bylo to naposledy, je všechno pak člověku tak milo, tak důležitó! Napsala jsem všechna má poslední přání. Na můj náhrobní kříž se napíše: „Láska nikdy nepřestává“. Neboť to je má nejmilejší vzpomínka, nejblazebláhější jistota, kterou vezmu s sebou z mého celého, bohatého života! Tato pravda vysvětluje mi život i smrt a proto že jsem zde na světě mnoho jej milovala, odpustí mi mnoho i milý Bůh na věčnosti.»

Obírajíc se těmito myšlenkami, napsala též svou poslední vůli. Píše v ní: »Vyslovuji zde několik pozemských přání; o čem soudí moji drazí sourozenci, že lze provésti, kéž učiní tak, když nebude mne více. Ráda bych určila pět set dolarů na nadaci, z jejíž úroků by podporováni byli nuzní mé milé otčiny, a Leopoldina starejš se, aby utišila mým i svým jménem nátky a slzy chudých; 50 dolarů darovala bych na zřízení kříže na spici věže v naší osadě s letopočtem 1848. pomník za naše kříže v témže roce. Dejte za mne 50 dolarů na pomník, který chceme společně rodičům postaviti. 50 dolarů použije bratr Fric v nejbližších

letech pro nemocné a raněné vojáky a vůbec k podobným sbírkám. Co patřilo mně, je nyní vaším společným majetkem. Náradí, stříbro, plátno, šaty, knihy atd. vezmou si sestry a prosím, aby na mou památku lépe a užitečněji všech těch maličkostí a mých libůstek užívaly. Ráda bych všem známým a přátelům zanechala nějakou malou památku.»

Vyjmenovala osoby i předměty hlavně ze svých šperků a knih, do má kdo dostati. Vzpomněla si i na služebnictvo a poručila mu menší dary a odkazy. Pak končí slovy: »Drahá Leopoldino, oblec mi šaty, které jsem měla na Fricově svatbě, neboť již dávno uminila jsem si, že budou mým rubášem. Je u nás starým, pěkným zvykem, že kdo neměl myrtového věnce za živobytí dostane ho při smrti, dejte mi věnec z myrty, kterou mi darovala hraběnka Bismarcková a dejte mi též i křížek, medalion a prsten s řetízem, který mi zavěsila matka krátce před smrtí. Hudba at hrá chorál: „Jak jasné svítí nám hvězda jitřní“ a pomyslete si při tom: „jak krásný je nový svět“, neboť jsem v něm pro milosrdenství Boží a očekávám Vás tam. Ráda jsem žila a ráda též zemru s pomocí Boží a odejdu, když zavolá mne Bůh. V Pinnové 10. listopadu 1848.

Takové smýšlení měla tehdy dvacetiletá Julie, pokojně hleděla střílc ukončení vši lidské slávy a moci. Ale ač ustavičně myslila na smrt, nezemřela; ale jak oprávněna byla její předtucha, neboť řádila krutě po všem okolí cholera, vypukla brzy zde, brzy onde, později přidružila se i hlavnička. Neměli ji již nyní oplakávati příbuzní a sourozenci; neboť bylo její úlohou dlouho ještě jiné těšiti a jiným pomáhati.

Zhouba, kterou způsobily nakažlivé nemoci v Pinnové, poskytlý všem třem sestrám dosti příležitosti konati dobré; ač bratr stále je prosil, aby odešly

dotud, říkaly jen: nemůžeme; a ač zdánlivě byla jen vůle sester, neopustiti místa, hrůzy, kde řádila smrt, přece pravdu mluvily, když řekly: nemůžeme; neboť Bůh sám zadržel je tam, aby pomáhaly jako milosrdné samaritánky a těšící andělé. Dne 18. listopadu napsala si Julie do denníku: »Jak krásné jest, že má život tolik povinností, které nás těší! Cítím jak nás osamotnělý a starostí plný život je důležit a prospěšen pro zdejší lidi a jsem přesvědčena, že právě štěstí nyní je: těšiti chudé, sušiti slzy a mírnoti nouzi chudých!

I Julie onemocněla, teprve v prosinci ulevily nemoci. V lednu 1849 odstěhovaly se sestry zase do Berlína a bydlely kde dříve, u baronky z Eckardsteinů, která ujala se jich jako vlastních dětí. S ní navštěvovala Julie slechtické společnosti, z nichž pro Julii byla nejzajímavější rodina ministra ze Savigny, s kterou navázala nejpříjemnější svazky přátelské; Leopoldina a Aloisie šly jen velmi zřídka někam. Ale ačkoliv chodila Julie ráda do světa, přece zůstalo jejím idealem, který se vždy snažila uskutečnit, pomáhati bližnímu, hledati vlastní štěstí v tom, když učiníme jiné šťastnými, pomáháme sušiti slzy a mírnoti bolest. Směr ducha dívky, která světem oslavována byla, ukazuje krásně popis návštěvy, kterou vykonala u sester svatého Karla Borromejského. Ať mluví sama:

»14. dubna. Návštěva s paní ze Savigny u Milosrdných sester. Život bez vlastního, 'Já' a jenom pro 'Ty' pro jiné, a sice přátelská, srdečná pomoc pro každého spoluobčana; toť vykonávají zde sestry sv. Karla Borromejského z Nancy a vystavěly si uprostřed cizího, jim úplně neznámého města chrám míru, jež nelze ani opustiti; kdybych jen vše zevrubně mohla popsati! Ale bylo by mi mluvíti andělskými jazyky, abych slovy oděla takové dojmy; i kdyby někdo vylíčiti mohl

skutky, kdo odhalí důvod, který je učí činiti a pomáhati, který tak zesílil a potěšil těchto pět slabých žen a učinil je tak šťastnými při všech nedostacích a starostech. Zdá se mi, že neviděla jsem dosud tak spokojeně zářících očí a tváří; každá z nich nazývala se šťastnou; jedna sestra mladických kvetoucích tváří zacloněných klášterním krojem, slavila výroční den slavných slibů a nazývala ho nejšťastnějším ze všeho života. Tam, za výjevů pokoje, pilnosti a pořádku, ve světnicích nemocných, kde všichni trpící děkovali a chválili, kde mluvili umírající o štěstí, staří o krásných, dnech; tam jsem pochopila ponejprv, co sílí a pobízí lidi, aby zasvětili všechn svůj život takovému těžkému povolání a obrátili všechnu mysl k nebi.

Taková touha mne uchvátila dobře činiti a dokonalou byti, že bych byla v tom okamžiku všechno obětovala a vše učinila. Nejraději bych byla hned tam zůstala, učila se, obětovala se a jistě bych byla šťastna! Vane tam u sester takový vzduch klidu a radosti, který vdychuje cizinec přicházející z hlasitého, pestrého světa, že když tam někdy vkročí, změni se jeho myšlení, otevrou se mu nové myšlenky; slova, jichž doposud nepoznal, zjeví se mu, každému by zde podal ruku a opakoval slova: služme všichni Pánu Bohu! Zde u sester neptají se po náboženství, po stavu, nýbrž po nemoci; každého bližního přijmou jako bratra, opatrují ho až buď ozdraví anebo zemře, ku každému jsou uctivy, přívětivy, vesely; u nemocných, které ošetřují, neviděla jsem zasmušilého obličej, neslyšela nářku, nýbrž pozorovala všude slova i skutky právě křesťanského smýšlení. Ó jak vznešené je takové smýšlení, ať již žije a působí buď v katolické anebo v protestantské církvi!

Paní ze Savigny přijaly v klášteře radostně a nazývaly ji »naší matkou«

naším dobrým andělem.⁴ I Leopoldinu a mne uvítaly velmi srdečně, jakoby nás byly dávno znaly, ale neviděla jsem doposud takových osob a ráda bych jim byla všelicos řekla pochvalného, kdyby tomu porozuměla jejich pokora. Po domě nám ukazovala vše sestra Kalista; všude byl pořádek a čistota, i v nejmenších místnostech. Ústav vydrží jen dobrovolné příspěvky a viditelné milosrdenství Boží, neboť započaly zde před třemi lety sestry s holýma rukama, ale s rukama, které vroucně se modlily a pilně pracovaly a nyní ošetřuje pět sester 60 nemocných; v celku mají místo pro sedmdesát, a jest mimo nemocnice dvůr, zahrada, kaple, lékárna, prádelna a p. a všechno obstarávají a udržují ve vzorném pořádku sestry s jedním pacholkem a jednou služkou která se sama přihlásila a slouží beze mzdy. Vyládaly: Bůh dává nám vždy co potřebujeme a co si přejeme. Jich život je vskutku stálá modlitba účinná v pravdě a ve skutku; všichni jsou veselí a pilní, zdraví na těle i na duši. Představená darovala Leopoldině a mně po obrázku, objala nás a pravila při odchodu: jsme sestry doporučením paní ze Savigny. Když se zavřely dveře za milými, dobrými sestrami, kterým jsem příslibila, že přijdu zase brzy k nim, skoro jsem se divila, že vypadá svět jako dříve; ve mně však změnilo se mnoho a mám velkou touhu po milých sestřích a po chrámu milosrdné, účinné lásky.*

Protože se bylo obávati nových nepokojů jako rok před tím a protože v Pinnově bylo málo jistoty, přijaly

povděčně sestry pozvání hraběnky Bismark-Bohlenové a byly často na jejím hradě Karlsburgu blízko Pinnova; Julie nazývala pobyt ten, svou vysokou školou. Dvě náklonnosti malé Julie, zůstaly jí i když vyrostla, a sice záliba cestovati, podivovati se všemu, co Bůh a lidé učinili velkolepého, a tak vlastní srdce vzdělati a zúšlechtili, pak záliba obcovati se staršími, duchaplnými osobami. Nejlepší přítelkyní byla jí hraběnka Bismark-Bohlenová, ale více ještě její matka hraběnka Bohlenová sídlem na Niederhofu u Stralsundu. Krásné přátelství vázalo Julii k oběma těmto paním, které opětovaly také tuto lásku. Roku 1849 doprovázela hraběnku Julie na větší cestě do Hamburku a Hannoveru, radujíc se, kdykoliv užítí mohla krásy přírody anebo výtvary umění; úplně uspokojená byla však v Itálii, kamž doprovázela bratra Frice s jeho mladistvou chotí. Neboť vzdáliti se mohla nyní beze všeho; Leopoldina uposlechla hlasu svého srdce a ač jí všechna rodina i přibuzenstvo zrazovali, vstoupila do Bethanie, domu diakonissek t. j. protestantských milosrdných sester v Berlíně; třikrát vrátila se zpět k rodině pro nemoc, ale s pomocí Boží vždy se pozdravila a dosáhla cíle svého; později založila nový dům v Danzigu, kdež působí až podnes jako představená.

Když tak uspořádala vše, zapsala si Julie do denníku: „raduje se srdce mé, radost roste, neboť starosti odesly, brzy budu odpočívati pod zlatým italským sluncem.

(Přítě dále.)

Dikůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Poděbrad. Tisícere díky vzdávám božskému Srdci Páně, nejčistšímu Srdci Panny Marie, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení prosby ve dvou záležitostech.

Čtenářka „Školy“.

Z Lánů v Čechách. Plnice slib učiněný v těžké a dlouho trvající nemoci, vzdávám nejvřelejší díky za opětné navrácení zdraví především pražskému milostnému Jezulátku, Panně Marii, Matce ustavičné pomoci, dále sv. Josefu, sv. Filoméne a jiným světcům, které jsme též o přimluvu vyzývaly.

Školáček sestry.

Z Brna. Nejsv. Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefu vzdávám slíbené díky za uzdravení z nebezpečné nemoci mé i mého otce.

M. Z.

Ze Štítné ve Slezsku. Nejvroucnější díky božskému Srdci Páně, Panně Marii, sv. Josefu a sv. Janu Nepomuckému za vyslyšení prosby v nemoci mé.

J. H.

Od Olomouce z L. Jako veliký dlužník splácím tímto ja nehodný aspoň část svého dluhu božskému Srdci P. J., jeho nejsv. Matce Marii, sv. Josefu za několikrát vyslyšení proseb mých. A prosím čtenáře „Školy“ o jeden »Zdravas«.

Čtenář „Školy“.

Ze Zábřeha. Důvěra má k sv. Josefu nebyla zklamána. Konám svou povinnost, uveřejňuje toto dikůčinění k větší slávě sv. Josefa.

E. J.

Z Olomouce. Onemocněv r. 1898. velmi těžce, hledal jsem pomoci lékařské u mnohých lékařů, profesorů universitních a ve mnohých místech lázeňských, avšak marně. Konečně, ztrativ naději v uzdravení pomoci lékařů jel jsem do Lúrd a do Říma, vyzýváje bl. Rodičku Boží, Matku vždy trvající pomoci, slibiv, že to uveřejním, najdu-li pomoci. Dnes děkuji té mocné Královně veřejné a prosím všech, kdo v jakékoliv nouzi jsou, by bl. Rodičku Boží s celou důvěrou vyzývali, ona pomáhá vždy, anť jest Matkou vždy trvající pomoci.

J.

Ze Sušice. Nejsrdečnější díky vzdávám bolestné Matičce Boží v Sušici za uzdravení v těžké nemoci, kterou jsem byla stížena po čtyry roky. Uveřejňuji toto k větší cti a slávě Boží a bolestné Matky Páně Marie s prosbou o jedno »Zdravas« v nové záležitosti.

K. N. v. S.

Ze Sv. Kopečka. Plnic slib svůj, vzdávám veřejně díky božskému Srdci Páně a Panně Marii Svato-Kopecké za vyslyšení prosby.

S. J.

Vezmi kříž svůj a následuj mne!

„Pojď!“ řekl Kristus, pod tíží se kloně,
a pravici kříž na rameně zvedal
a okem v slzách průvodčího hledal,
co líc mu bledla mrtvou bělí sloně.

Stál dole člověk, vstal a zase sedal
na dřevo kříže, kapky potu roně,
a jeho sandál o křemení zvoně
jak byl by v kovu, kroku křidel nedal.

„Pojď!“ řekl Kristus, stoje na temeni
a člověk níže seděl na kameni,
kříž položiv, zpět v světa hluk se díval.

„Pojď!“ řekl Kristus, štkal a znova, znova kýval,
„hle, nebes brána září ve plameni!“
a vešel. Ticho. — Muž dál odpočíval.

Podpora spolků dobročinných.

(Hlavní úmysl.)

Nynější společnost lidská trpí velmi, o tom přesvědčiti se může každý, kdo jen trochu uváží poměry nynější doby. Jako mrazem hyne vše v přírodě, protože nedostává se dosti tepla a světla slunečního, tak jest i v lidské společnosti za doby naší, hyne v jednotlivcích, v rodinách, v obcích a národech, a to duševně i hmotně. Všude nárek na úpadek mravů a na vzrůstání se bíd. Při všem lopotení a ducha namáhání, přece živoříme jen. Kde toho příčina? Nedostává se potřebného tepla a světla, to jest lásky Boží a kde ta hyne, hyne život vůbec. Lidstvo odvrátilo se od Boha, přestalo Boha milovati, jeho přikázání se přestupují; víra klesá a s ní i mravy lidu. Za to zaujímá místo v srdci nevěra, neláska, sobectví, zášť a závist, prostopášnost a hýřivost a jiné takové nectnosti. Tu je potřeba pomoci a to vydatné. Jednotlivec nepořídí mnoho, ale když několik stejně smýšlejících se spočítá za dobrým a šlechtitným účelem, ti již něco přece zmožou. Tak povstaly rozličné spolky dobročinné a bratrstva prospěšná, přihlížející ku povznesení křesťanského života a k odstranění sociální bíd. Takovým velikým spolkem je především svatá církev Kristova; má konati své poslání, má býti solí, kvasem, má proniknouti soukromý i veřejný život; víra naše musí jeviti se skutky v celém životě.

Ku povznesení víry a křesťanského života jsou zbožné spolky, katolické jednoty, spolky missijní, zejména je to apoštolát sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou bl. Panny Marie. Jestliť spolek tento pokračováním díla sv. apoštolů našich Cyrilla a Methoda; spolek na utvrzení víry u nás samých a na sjednocení bratrů našich slovanských, kteří trvají v rozkolu.

S virou souvisí též mravy křesťanské. Tu napomáhají opět jiné spolky mužů a jinochů katolických, jednoty sv. Josefa, jednoty sv. Ludmily pro matky a sv. Anežky pro panny. V těchto spolcích a jednotách povzbuzuje jeden druhého k životu pořádnému, křesťanskému. Neméně blahodárné působiti může III. řád sv. Františka, jehož členové ve světě žijící, zbožností a chudým živobytím mají postaviti hřáz bezbožnosti a rozmařilosti světské.

Na odstranění bíd jsou tu opět spolky lásky účinné čili charitativní, prokazující chudíně dobrodiní a ujmající se chudoby zaviněné i nezaviněné. Církev svatá jest věčně mladá, je pro všechny časy a věky, pro všechny lidi a poměry a s ní i láska její. Církev, dědička lásky Kristovy, rozsela po celém oboru světa spolky lásky účinné, a to ve způsobu nejrozmanitějším. O církvi sv. dí Macaulay: «Církev stojí tu pořád ještě plná života i síly, když již všechny ostatní říše dávno se rozpadly v prach...» A s touto církví potrvá láska a s láskou skutky milosrdenství projevované od spolků, společenstev, ona přizpůsobí se novým poměrům, neustane na pouhé formě a duch její nezmizí a provozovati bude vždy skutky tělesného i duševního milosrdenství. Připomínám jen spolky sv. Vincence Paulan-kého, co tyto již dobrého pro chudinu v městech vykonaly. Dále vzpomínám na spolek «Chléb sv. Antonína» a jiné podobné. Všecky tyto spolky potřebují a zasluhují podpory hmotné i mravní. Kdyby každý katolík podporoval seč může ten nebo onen spolek dobročinný, daleko více dobrého by mohly působiti k odstranění bíd mravní a tělesné. Nemohu opomenouti též spolky sociální, křesťanské. Protože nynější společnost lidská je rozervaná a mezi jednotlivými stavy se trhlíny

a propasti vytvořily, je potřeba hledati prostředky, kterými by lidstvo bylo opět sjednoceno, a propasti překlenuty. A tu zase je to víra a z ní vykvetající růže lásky křesťanské. Dokud byla jednota u víře, kvetl i společenský řád. Přišla revoluce náboženská, za ní ihned politická a s ní hospodářská a sociální. Církev oživuje tuto jednotu víry, řád společenský, urovnává poměry rodinné i národní, snaží se pomoci i v bídě hospodářské a sociální. Ona sjednocuje jednotlivé stavy a nechce aby byl stav proti stavu; církev nechce stvátí třídu proti třídě, nýbrž hledí je usmířiti, urovnati neshody a proto zakládá spolky sociální na půdě křesťanské. Tyto musí žít z víry, z náboženství a při všech opravách, potřebách a snahách má udávati směr náboženství, učení Kristovo.

Komu tedy záleží na povznesení života křesťanského a na odstranění bídy tělesné i duševní, ten rozehtej napřed srdce své v ohni svatě lásky nejsv. Srdce Ježíšova a pak působ dle sil a prostředků svých sám u sebe, ve své rodině, v obci, v národě a v celé vlasti naší. Podporuj účinně všechny katolické podniky, všechny dobročinné spolky a jednoty, ať již jsou na rozšíření víry, na upevnění mravů dobrých anebo na umírnění bídy lidské založeny. Budeš-li je účinně podporovati, budou moci tím blahodárněji působiti a ty budeš mít velikou zásluhu u Boha. Ó jak budeš jednou rád, až uziš Spasitele svého s velikou mocí a velebností přicházejícího z oblaků nebeských a až uslyšíš slova jeho: »Pojďte požehnání Otce mého a vládněte královstvím vám připraveným od ustanovení světa.« Pak nebudeš litovati žádné oběti, žádné almužny, nebudeš litovati cokoliv jsi dobrého jiným prokázal, věda, že za to odplata tvá hojná je v nebesích. Heslem našim budiž podporovati všemožně všechny dobročinné spolky a jednoty v duchu Kristovém, působící k časnému i věčnému blahu lidstva.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za obětavou podporu dobročinných spolků a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Všemožně podporovati dobročinné spolky.

Úmysl v srpnu: Vznešenost života řeholního.

Škola Božského Srdce Páně.

ROČNÍK XXXVII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

SRPEN 1903.

Pro věčnost! Vše pro věčnost. Užiti času pro spásu duše, toť jistě moudrost veliká. Vše, co myslíme, mluvíme, konáme, směřuj k věčnosti. (Ze spíšť sv. Alfonse.)

Daniel Kubis O. Pr :

Růže a trní.

Kdys růži zřel jsem v sadě lepé krásy,
i vztáhnu, bych ji utrhl, po ní ruku,
tu cítím trnu bodavého muku
a zaplakal jsem bolestnými hlasy.

A Kristus, zjednati chtěl lidstvu spásy,
těž příklad, síly dáti v světa hluku
do posledního srdce svého tluku
byl trny bodán, však nenařká si.

Tak často v životě chci trhat růži,
však trnů bojím se, na mysli chabnu,
ta slabost nepřisluší reku-muži.

V sad růží nehynoucí, věčné krásy
mám spěti cestou trnovou; však slábnu.
Kéž Tvá mne, Kriste dobrý, pomoc spásí.

Proč mlčel?

Proč zmlkla před Herodem králem
Tvá, Kriste, ústa přesvatá?
Tím příklad s výstrahou nám dala
Tvá nebes moudrost bohatá.

Vždyť týž král zavraždit dal toho,
jenž „hlas byl v poušti volající“,
jenž největším je synem ženy,
jenž pravdu uměl králi říci.

Ó Pane, zapřel jsem Tě často,
když v srdci zněl mi hlas Tvůj milý.
Ó neumlkej, prosím, Pane,
však k plnění dej také síly!

Buď s Bohem!

„Buď s Bohem, s Bohem buď!
tak voláš v rozloučení,
a nad ten pozdrav tvůj
ni jeden lepší není.“

V něm skryta přání dvě:
Bůh s tebou, druhu milý,
buď On tvůj mocný štít
a k boji dej ti síly!

A druhé: S Bohem buď,
Ho nechtěj hříchem zranit,
buď Bohu věren vždy,
a On tě bude chránit!

Poslední řeči Mojžíšovy.

Napsal Jarolím St. Pavlík. (Č. d.)

vlastním zařízením u Israelitů byla města útočištná. Stalo-li se totiž, že někdo nechtě, zabil bližního svého, aby ušel pomstě příbuzných zavražděného, mohl se utéci do města útočištného, kdež byl před pomstou jist, a tak dlouho tam mohl pobýti, až pře jeho soudně byla vyřízena. Z měst levitských bylo šest útočištných, tři za Jordánem a tři před Jordánem. Za Jordánem: Bosor, Ramoth a Gaulon; před Jordánem: Cedes, Sichem a Hebron.

I v Novém Zákoně znám místo útočištné, kamž se může uchýliti ten, kdo pomstě Boží propadl: mistem tím je nejsladší Srdce Ježíšovo, plné lásky, plné milosrdenství k hříšníkům. Nás dobrý pastýř rád přijímá ovečku zbloudilou a chrání ji před trestem Otce spravedlivého, dokudž pře její není vyřízena před soudem zpovědním; potom je jista a nemá se čeho báti. Jiným místem útočištným je pro nás nejsladší Srdce blahosiavené Panny Marie, jež ne nadarmo se nazývá „útočištěm hříšníků“. Nikdo není ztracen, kdo se k Panně Marii utká, ona mu vyprosí milost slzí kajících a odpuštění u svého Syna. Křesťané, utkejte se do těch míst útočištných.

Když byl Mojžíš připomněl Israelitům, která místa za Jordánem určena jsou za útočiště, uvedl jim na paměť zákonodání na hoře: Sinaj a zopakoval jim desatero přikázání Božích. Zní pak ona úplně takto:

1. Já, Hospodin, Bůh tvůj, kterýž

vyvedl jsem tebe ze země egyptské, z domu služebnosti. Nebudeš mítí bohů cizích před obličejem mým. Neučiníš sobě rytiny, ani podobenství všech věcí, kteréž jsou na nebi svrchu, a které na zemi dole, a které u vodách pod zemí. Nebudeš se jim klaněti a nebudeš jich ctiti. Nebo já jsem Hospodin, Bůh Tvůj: Bůh horlivý, trestající nepravost otců na synech do třetího a čtvrtého pokolení těch, kteří nenávidí mne, a činící milosrdenství nad mnoha tisíci těm, kteří milují mne a ostříhají přikázání mých.

2. Nevezmeš jména Hospodina, Boha svého nadarmo; neboť nebude bez pomsty, kdož by ku věci marné vzal jméno jeho.

3. Zachovej den sobotní, abys jej světil, jakož přikázal tobě Hospodin, Bůh tvůj. Šest dní pracovati budeš a děláš budeš všeliká díla svá. Sedmý den je sobotní, to jest odpočinití Hospodina, Boha tvého. Nebudeš v něm děláš žádného díla: ty, i syn tvůj, i dcera, služebník i děvka, i vůl i osel, i všeliké hovado tvé, i přichozí, kterýž je v branách tvých: aby odpočinul služebník tvůj, děvka tvá, jako i ty. Pomni, žeš i ty sloužil v Egyptě a vyvedl tebe Hospodin, Bůh tvůj v ruce silné a v rameni vztaženém. Protož přikázal tobě, abys zachoval den sobotní.

4. Cti otce svého i matku, jakož přikázal tobě Hospodin, Bůh tvůj, abys živ byl za dlouhý čas, a dobře bylo tobě v zemi, kterouž Hospodin, Bůh tvůj dá tobě.

5. Nezabiješ.

6. Nezczizolozíš.

7. A krádeže neučiníš.

8. Aniž promluvíš proti bližnímu svému křivého svědectví.

9. Nepožádáš manželky bližního svého.

10. Ani domu, ani pole, ani služebníka, ani děvky, ani vola, ani osla, ani cožkoli jeho jest.

Nejenom na dvou deskách kamených, ale do každého srdce jsou vepsána tato přikázání Boží; neboť ona tvoří tak zvaný zákon přirozený, jenž všem lidem, i pohanům má být znám a od nich zachováván. Kdo je zachovává, může být spasen, i kdyby ke katolické církvi nepřináležel, pak-li jen bez vlastní viny k ní nepřináleží. Tím většího však trestu zaslouží ten, kdo jich nezachovává, ač mu je Pán Bůh nejen do srdce vepsal, ale slavnostně ústně zvěstoval, k zachování jich milost dal a tresty hrozil pro případ neplnění jich.

Na dvou deskách byla přikázání Boží napsána, poněvadž jsou obsažena ve dvou přikázáních lásky a poněvadž dvoje obsahují povinnosti: k Bohu a k bližnímu. Za blesku a hřmění zvěstoval je Bůh na hoře Sinai, abychom se báli je přestoupiti.

Důtklivými slovy napomínal Mojžíš shromážděný lid k ostříhání jich. »Ostříhejtež tedy a činite, které věci přikázal vám Hospodin, Bůh; neuchylujte se ani na pravo ani na levo; ale po cestě, kterouž přikázal vám Hospodin, Bůh váš, chodte, abyste živi byli a dobře bylo vám, a prodloužili se vám dnové v zemi vladařství vašeho... Slyš, Israeli, a hleď, abys činil, co přikázal tobě, a abys rozmnožen byl více, jakož slíbil Hospodin Bůh otců tvých tobě zemi mlékem a strdí oplývající.«

Nový Zákon je zákonem lásky; ale i v Starém Zákoně přikazuje se nám milování Boha. »Slyš, Israeli, Hospodin,

Bůh náš, Hospodin jeden jest. Milovati budeš Hospodina, Boha svého z celého srdce svého a ze vši duše své a ze vši síly své.«

Kdo Boha miluje, ten s ním rád obcuje, rád se modlí, rád na něho myslí. On též rád rozjímá o věcech nebeských a je přítelem nejen ústní, ale i rozjímací modlitby. Už Mojžíš naváděl lid svůj k rozjímání o pravdách věčných a o přikázáních Božích. Israelité měli je mít stále před očima, měli stále na ně myslet, nikdy na ně nezapomenouti. »A budou slova tato, kteráž já přikazuji tobě dnes v srdci tvém; a budeš vypravovati je synům svým a je rozjímali sobě v domě svém, i jda cestou, lehaje i vstávaje. A uvážeš je jako na znamení na ruce své, a budou mezi očima tvýma hýbati se. A napíšeš je na prahu a na dveřích domu svého.« Židé brali tato napomenutí doslovně; napsali si desatero přikázání a vtěsnali do schránky malé a tuto uvázali na řemen a připevnili na čele, když se chtěli modlit. Staří židé dosud tak dělají; to je jejich řízenec.

Ne podle písmeny, ale podle ducha máme rozuměti napomenutí tomu. Pán Bůh chce, abychom přikázání jeho v duchu měli stále před očima, tak abychom nikdy na ně nezapomněli a věrně je plnili.

Vede-li se člověku dobře, tu snadno zapomíná na Pána Boha; vede-li se mu zle, tu si teprv na něho vzpomene. To je stará pravda. Mojžíš též znal dobře srdce lidské, a proto napomínal Israelity, aby, když se jim dobře povede, nespustili se Pána Boha.

»A když uvede tebe Hospodin, Bůh tvůj do země, kterouž přísáhl otcům tvým, Abrahamovi, Isákovi a Jakobovi, a dá tobě města veliká a velmi dobrá, kterýchž jsi nestavěl, domy plné všelikého zboží, kterýchž jsi nevzdělal, cisterny, kterýchž jsi nekopal, vinice a zahrady

olivové, kterých jsi neštlpil, a jedl bys a nasýtil bys se: varuj se pilně, abys nezapomněl na Hospodina, kterýž vyvedl tebe ze země egyptské, z domu služebnosti.«

Dále varoval Mojžíš Israelity před modloslužbou; jen jediného pravého Boha měli ctíti, jemu sloužiti, jeho přikázání zachovávat i dobré skutky konati: »Hospodina, Boha svého báti se budeš a jemu samému sloužiti a skrze jeho jméno přísahati budeš. Nepůjete po cizích bozích všech národů, kteříž okolo vás jsou, nebo Bůh horlivý, Hospodin, Bůh tvůj uprostřed tebe: aby někdy nerozhněval se prehlivost Hospodina, Boha tvého proti tobě a shladil by těbe s povrchu země. Nebudeš pokoušeti Hospodina, Boha svého, jako jsi pokoušel na místě pokušení. Ostříhej přikázání Hospodina, Boha svého a svědectví a posvátných obyčejů, kteréž přikázal tobě; a čiň což libého a dobrého jest před obličejem Hospodinovým, aby dobře bylo tobě, a vejda, abys vládl zemi výbornou, o kteréž zapřisáhl Hospodin otcům tvým, aby zahladil všechny nepřátely tvé před tebou, jakož mluvil.«

Na kolika místech přikazuje Bůh Israelitům, aby vedli děti své k náboženství, aby je v něm vyučovali, jim vysvětlovali, co ty a ony obřady významávají, aby je napomínali k zachovávaní přikázání Božích. Proto i tentokrát pravil Mojžíš: »A když by se otázal syn tvůj tebe zítra: Co znamenají svědectví tato a obyčejové posvátní a soudové, kteréž přikázal Hospodin, Bůh nám? Pověš mu: Služebníci jsme byli Faraonovi v Egyptě, i vyvedl nás Hospodin z Egypta v ruce silné, a činil znamení a zázraky veliké a nejhorší v Egyptě proti Faraonovi a všemu domu jeho před obličejem naším, a vyvedl nás odtud, aby uveda, dal nám zemi, o kteréž přisáhl otcům našim. A přikázal

nám Hospodin, abychom činili všechna ustanovení tato a báli se Hospodina svého, aby dobře bylo nám po všechny dny života našeho, jakož jest dnes. A bude nám milostiv, jestliže budeme ostříhati a činiti všechna přikázání jeho před Hospodinem, Bohem naším, jakož přikázal nám.«

Tak by i teď křesťanství rodičové měli děti své v náboženství vyučovati a jim všecko vykládati. Mysl dětská je vnímavá; co člověk za mladu slyšel, tak lehko nezapomene. Jsou však rodiče, kteří se o děti nestarají, a když se jich děti na to a ono táží, je nepoučí, ani poučiti nemohou, poněvadž sami nejsou v pravdách náboženských obeznáni. Ten mladý lid je zcela jiný. Mnohý stařeček, mnohá stařenka umí katechismus ještě teď nazpaměť; ptejte se však ženicha a nevěsty na něco z náboženství: kolik toho vědí? Jsou i takoví, kteří už ani desatero přikázání nazpaměť neumějí. Kolik toho mají potom děti vědět? Z nastoupilých do školy mnohdy ani jedno dítě neumí se dobře pokřizovati. Co kdo nemá, druhému nedá.

Opět a opět slibuje Bůh těm, kdož přikázání jeho zachovávají, že se jim dobře povede, opět a opět je napomíná k ostříhání jich »aby jim bylo dobře«. Co v Starém Zákoně platilo, platí i dnes. Proč se dělnickému lidu nevede dobře? Proč nejsou spokojeni? Protože se spustili Pána Boha. Nemíním všechny, ale ty jisté. V nic nevěří, neděl nesvěti, do kostela nejdu, jenom klnou a na celý svět, nejvíce však na kněze nadávají, rodičů a jich dobrých rad a napomenutí si nevšímají, »svobodnou lásku« hlásají, pravdu překrucují, zkrátka přikázání Božích, od prvního až do posledního, si nevšímají. Potom není divu, že se jim vede zle. Bohabojný dělník nemá si proč naříkati; třebaš mu pečení holubi do úst nelitají, on je přece šťasten a

spokojen; má v srdci víru a dobré svědomí. Než i na časném statku žehná mu Pán Bůh. Už David dříve v žalmu 111.: »Blahoslavený muž, kterýž se bojí Hospodina; v přikázáních jeho libovati sobě bude velmi. Mocné na zemi bude símě jeho: rodina upřímných požehnání dojde. Sláva a bohatství bude v domě jeho, a spravedlnost jeho zůstane na věky věků.«

Ó jak stkvělou odměnu sliboval Mojžíš jménem Božím Israelitům, pakli by přikázání jeho zachovávali! »Ostříhejž tedy přikázání a posvátných obyčejů a soudů, kteréž já přikazuji tobě dnes, abys činil je. Jestliže, když uslyšíš tyto soudy, budeš jich ostříhati a je činiti, ostříhati bude také Hospodin, Bůh tvůj, tobě úmluvy a milosrdenství, kteréž přísáhl otcům tvým; a bude milovati tebe a rozmnoží tě, a požehná plodu života tvého, i úrodě země tvé, obilí tvému i vina sbírání, oleji, skotům, stádům ovcí tvých v zemi, o kteréž přísáhl otcům tvým, že ji dá tobě. Požehnaný budeš mezi všemi národy. Nebude u tebe neplodný oběho pohlaví, tak v lidech, jako v stádech tvých. Odejme od tebe

Hospodin všeliký neduh, a nemoci egyptských nejhorších, kteréž znáš, nedopustí na tebe, ale na všechny nepřátele tvé.«

Tedy už zde na světě odměňuje Bůh zachovávaní jeho přikázání; jaká odměna čeká na nás teprve na onom světě!

Jestě jednou připomněl Mojžíš Israelitům, aby se nespustili Pána Boha, když se jim dobře povede, aby nezpyšněli a neřekli: Síla má a moc ruky mé toto všechno mi způsobily, ale aby pokorně uznali, že všechno, což podivného se s nimi dalo, mají jen Bohu k poděkování: jen on je vyvedl z Egypta, z domu služebnosti, jen on je krmil mannou čtyřicet let a zachoval po ten celý čas roucha jejich, tak že nebyla roztrhána; jen on je sprostil trestů, jichž tolikráte zasloužili; jemu tedy samému aby sloužili a nikoli bohům pohanským; pohany aby vyplnili a modly jejich spálili, aby snad jimi nebyli nakaženi.

I my měli bychom všechno odstraniti, co nám dává příležitost k hříchu, podle slov Páně: »Pakliže oko tvé neb ruka tvá tě pohoršuje, vrz je od sebe!

(Přistě dále.)

Křesťanský otec.

III.

»Neboj se, synu můj; chudý sice život vedeme, ale mnoho dobrého mítí budeme, jestliže se budeme báti Boha a jestliže odstoupíme od všelikého hříchu a budeme-li dobře činiti.«

(Tob. 4. 23.)

Velikou úlohu má křesťanský otec; má svým dítkám dopomoci k časnému i věčnému blahu; avšak do-sazení blaha toho přiči se mnoho překážek a obtíží, jež mohou zmařiti i sebe lepší přičinění otcovo. Odtud ty

starosti otcovské! Bohužel jest mnoho otců, kterýmž hlava pro takové starosti nesešediví, mají příliš lehké vázky; zdaž jsou při tom šťastni, velice pochybujeme.

Mnoho starostí působí opatření denních potřeb, či jak říkáme vezdejšího chleba, jehož většina otcův, aby dobývala v potu tváři namahavou práci, rukou svých. Tyto starosti jsou den ze dne těžšími; tisnivé dolehají na dvěře rolníkovy, řemeslníkovy, dělníkovy; život neschůdných rodin spočívá jenom

na dvou zdravých pažích otcových; tyto-li nemoci nebo nedostatkem práce jsou odsouzeny k nečinnosti, aj, pak se usadí v domě bída, nouze, nedostatek, hosté to nemilí, ba zlí! Nemoci a úmrtí v rodině, neúroda, živelní pohromy, špatné obchody, válka a jiná obecná dopuštění Boží, to všeho není příliš daleko nás, ba vznášej se nad našimi hlavami.

Podarí-li se otci s Boží pomocí dobře o svou rodinu se postaratí, měl zajisté při tom mnoho starostí. Starostí takových těžkých a zlých jen málokdo jest ušetřen; na ostatní dolehají těžce, a bylo by jim ještě hůř, kdyby se nedovedli povznést ku křesťanskému pojetí této své tísně. Smýšlejí-li ubožáci oni jenom pozemsky, velmi snadno roztrpčí se srdce jejich, že jsou na všecek svůj život odsouzeni jen k bídě a nedostatku, kdežto druzí vedle nich všeho mají hojnost, všeho si mohou dopřát, čeho se jim zachce, roztrpčí se srdce jejich, že svým dítkám jenom stěží uchrání holého života a zůstávají jim jenom podrobenost a závislost na jiných lidech, kdežto s bohatců bohatství takorba hravě přechází na jejich dítky. Smýšlejí-li ubožáci oni jenom pozemsky, jak snadno vdere se jim do srdce závist, nenávisť, hněv a zlost proti lidem šťastnějším! Pozemským smýšlením stávají se všeliké ty starosti prostého muže nesnesitelnými, a ký potom div, že ubožák v zoufalosti buďto probhýří, promarní i tu maličkost, kterou pracně byl vydělal, anebo zatne hrozivě pěsti a přidá se k lidem, kteří chtějí nynější poměry násilně zvrátiti, chtějí všeobecnou revoluci provést! Jak lehko jest vysvětlitelno takovéto poblouznění! Spíše ho želeť, než na ně žalovat! Ano tím více želeť, ježto pravá útěcha tak na snadě.

Nezáležej věru štěstí člověkovu tak na zevnějších poměrech, jako na

vnitřním smýšlení, ne tak na světě, jako na srdci. Už povážím-li pomíjitelnost a prchavost všeho pozemského, nebudu příliš ceniti výhodnější a pohodlnější pozemské poměry svého šťastnějšího bližního, jež trvají jenom chvilku. Pommím-li nejmoudřejší prozíratelnosti Boží, vím, že nikoliv náhoda postavila souseda mého na výhodnější místo a mne na místo chudé, nepatrné, nesnadné, plné starostí — ne náhoda, nýbrž nebeský Otec, kterýž o mne nejlépe smýšlí, nejlépe ví, co mi s prospěchem — ne na chvilku pouti pozemskou, ale na věky. Mám-li pravou křesťanskou naději života věčného, aj, jak povznášej mne naděje tato nade všechny slasti i strasti tohoto slzavého údolí; závist, nenávisť nepřejnost jeví se mi pošetilostí; jsem spokojen se svým údělem, pokládám jej za bezpečnou cestu k cíli věčnému.

Každý upřímný křesťan musí takto patřiti na život; poslechne-li, bude uprostřed svých těžkých starostí, uprostřed klopotné práce spokojenějším a utěšenějším než sebe větší milionář, jenž holduje modernímu pohanství, milionář, jehož chrámem jest ohromná wertheimka, modlitební knihou bankovky, obligace, dlužní úpisy, a Bohem peníze, zlaté tele.

Pán Ježíš dobře předvídal, že nerovné rozdělení statků pozemských svede mnohého k nespokojenosti a zlosti; proto vypravoval na výstrahu příběh o bohatci a chudém Lazaru: »Byl jeden bohatý člověk, který se oblécel v šarlat a kment, a hodoval na každý den slavnostně. A byl jeden žebrák jménem Lazar, kterýžto ležel u vrat jeho pln vředů, žádaje nasycen býti z drobtů, kteréž padaly se stolu bohatce, a žádný mu nedával; avšak psi přicházejíce lízali vředy jeho. Stalo pak se, že umřel žebrák, a nesen byl od andělů do lůna Abrahama. Umřel pak i bohatce, a po-

hřben jest v pekle. Pozdvih pak očí svých, jsa v mukách, uzřel Abrahama z daleka a Lazara v lůně jeho, a zvolav řekl: Otče Abraham, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať omočí konec prstu svého ve vodě a ochladí jazyk můj; neb se mučím v tomto plameni. I řekl mu Abraham: Synu, rozpomeň se, že jsi přijal dobré věci v životě svém, a Lazar též zlé; nyní však tento se těší, ale ty se mučíš. A nad to nade všecko jest mezi námi a vámi velká propast utvrzena, aby ti, kteří chtějí odsud k vám jít, nemohli, ani od onud sem přejít. I řekl: Tedy prosím tebe, otče, abys ho poslal do domu otce mého; neboť mám pět bratrů, ať jim svědčí, aby také oni do tohoto místa muk nepřišli. I řekl jemu Abraham: Majíť Mojžíše a proroky, těch ať poslouchají. A on řekl: Ne, otče Abraham, ale kdyby kdo z mrtvých k nim přišel, budou pokání činiti. I řekl mu Abraham: Jestliže Mojžíše a proroků neposlouchají, ani byť kdo z mrtvých vstal, neuvěří. (Luk. 16, 19. až 31.)

Taktéž věčná Pravda, nejmoudřejší Syn Boží sám ukazuje, jaká náhrada uchystána na věčnosti trpělivým chudášům a zpupným, nelidským boháčům. Než nejenom příkladem Lazarovým chtěl tebe potěšiti, milý otče křesťanský, jenž strádáš chudobou, nýbrž nejdojemnější příklad podal sám na sobě. Syn Boží opustiv slávu nebeskou, stal se chudým, nejchudším. Kdo by se nebyl domníval, že Syn Nejsvětějšího spatří světlo světa v nejpřednějších paláci světa, že bude oblečen nache, že se bude zlato trpytiti na jeho kolébce? Avšak ničehož z toho nespátřujeme při narození Páně. Narodil se ve chlévě, vydán jest všem nepohodám, bídné plénky kryjí slabounké tělo, jesle a sláma jsou mu lůžkou. Nemohla věru chudoba více býti uctěna a vyznamenána; Syn Boží zvolil si ji

družkou nerozlučitelnou; stála mu po boku nejen v Betlémě, ale i v Egyptě, Nazaretě, v době veřejného působení, všude, vždy. Co řekl v třicátém roce věku svého, mohl říci hned první den pozemského života: »Lišky mají doupata a ptáci nebesť hnízda; ale Syn Boží nemá, kam by hlavu sklonil.« (Luk. 9. 58). Na Kalvarii neměl ani šatu, aby přikryl svou nahotu, neměl ani sklenice vody, aby uhasil žízeň. Pravdu, svatou pravdu pověděl sv. Bernard o Kristu Pánu: »Chudý při narození, chudý v životě, nejchudší na kříži.«

Ó, jak se máme kořiti chudému Pánu Ježíši! Jestli chud, ne že musil býti chud, nýbrž že chtěl, dobrovolně chtěl. On jest všemohoucí Bůh, skrze něho všecko jest učiněno, jemu všecko náleží. Kdyby byl chtěl, byla by země položila k nohám jeho všechny své poklady. Člověk neznal ceny chudoby, Syn Boží však znaje ji a váben jsa jejími vřadami, vyvolil ji sobě nerozlučitelnou společníci, aby si ji též člověk zamiloval.

Příklad Páně nebyl marným. První přihlásili se do Ježíšova pluku dobrovolníci chudoby svatí apoštolé; právem mohli říci božskému Mistru svému: »Hle, Pane, my jsme opustili všecko a následovali jsme Tebe!« Za apoštoly zříme nepřehlednou řadu křesťanů, kteří učinivše slib dobrovolné chudoby a zřekše se takto všeho osobního majetku, ve světě nebo ve klášterích žijí jedině Bohu, spáse vlastní a spáse svého bližního; doznají jednou, jak pravdivé jest slovo! »Blažslaveni chudí duchem; neboť jejich jest království nebeské.« (Mat. 5. 3.)

Toho všeho jest si povědom hodný křesťanský otec, jemuž pracně jest dobývati chleba vezdejšího; věří v Boží prozřetelnost a doufá život věčný; práce a starosti jsou mu denním dílem,

jež mu uložil nebeský Otec a za něž již se mu chystá odměna v nebesích; proto drží se hesla, jež sám Bůh nám ohlásil: »Modli se a pracuj!« a ostatek všechno moudrosti a lásky Boží ponechává a se zbožným, trpělivým Tobiášem se těší, jenž takto promluvil drahému dítěti svému: »Neboj se, synu můj; chudý sice život vedeme, ale mnoho dobrého mítí budeme, jestliže se budeme báti Boha a jestliže odstoupíme od všelikého hříchu a budeme-li dobře činiti.« (Tob. 4, 23.)

* * *

»Protož moji nejmilejší, s bázní
a třesením spasení své konejte!«

(Filip. 2, 12.)

Důležitějším předmětem otcovské péče nežli chléb vezdejší je náboženská a mravní výchova dítěte. Má své dítě vychováti pro nebe; avšak není ještě jisto, zdaž se tam skutečně dostane; již ona možnost, ono pomýšlení, že by se drahé dítě jeho minulo věčného cíle, už to přidělavá starosti; a je starost ona ještě větší popatří-li pečlivý otec na přerozmanité překážky dobrého vychování, na nebezpečnoství a pokušení, v nichž duše drahého dítěte může vzíti škodu. Platí sice všem slovo sv. Pavla: »Protož, moji nejmilejší, s bázní a s třesením spasení své konejte!« (Filip. 2, 12.) avšak zvláště aby otec vzal si slovo to k srdci vzhledem k bohumilé výchově svých dětí; jestliže ona za nynějších časů mnohem těžší a nesnadnější než kdy jindy byla.

Bývaly časy, kdy křesťanská domácí výchova dětí byla takoruka se všech stran podporována a odnikud jí nepřekáženo. Dětky rostly před očima svých rodičů, až do plnoletosti byly podřízeny jejich bezprostřednímu dozoru, jejich správě. Církev, škola a rodina byly oduševněny týměž křesťanským duchem

a působily u výchově a vyučování stejně a vzorně. Nebezpečí pro víru mladého křesťana téměř nebylo a proti mravním pohromám pevná byla postavena stavidla přísnou kázní veřejnou; nebylo — alespoň ne tolik — špatných knih, spisův a novin, nebylo tolik příležitosti k rozmarilým zábavám a hříšným rozkoším, nebývalo tolik zbytečných a rozpustilých výletů. Veřejné mínění v obci bylo provanuto duchem víry a líbeznou mravopoečností. Kde všechno tedy spolupůsobilo k dosažení jednoho cíle, mravní zvednosti mládeže, tam ho také snadno bylo dosaženo. Tak bývalo za dobrých, starých časů; jinak je dnes; jakoby jakás ďábelská moc rozvrátila ušlechtilou budovu zdárné výchovy mládeže, rozvrátila na sto kusů.

Přemnoho otcův už nemešká u svých dětí; musejí daleko po své práci, po svých obchodech, a zbude-li jim jaká chvíle, stráví ji raději v hospodě, než doma ve své rodině. Moderní škola náboženské výchově také mnoho nedá. Dětky odcházejí z otcovského domu, prve nežli vychování jejich ukončeno, odcházejí do světa, jdou za kusem chleba či do učení; svět však je ve zlém. Odtud pochází, že spatřujeme nyní tolik nezdrábníků.

Ó věru, děti bohumile vychovati, toť za nynějších časů mnohem obtížnější než kdy jindy; avšak svatá církev naše i za těchto trudných poměrů stejně je bohata, stejnou má hojnost prostředků k posvěcení a zúšlechťení drahých duší synův a dcer našich; kéž by jich otcové jenom svědomitě užívali! Křesťanům prvních století bylo hůře než nám, veřejné poměry tehdejší byly daleko horší našich a přece vychovávali děti své v rekovně vyznavače Páně a neohrožené mučedníky. Pomněme na př. sv. Řehoře Nazianského († 389); otec jeho rovněž Řehoř, matka Nonna, bratr Césarius a sestra Gorgonia, všichni cti se svatými.

Jako církev stejně je mocna, tak i otec ve své pečlivosti a opatrnosti více zmůže na dítě svém než pokažený svět, jen když i v této příčině řídí se osvědčeným heslem: »Modli se a pracuj!« Boží pomoc, Boží přispění svolává si s nebe vroucími

modlitbami a věrným obcováním službám Božím i hodným přijímáním svatých svátostí, vůbec životem vpravdě křesťanským, a sám činí, seč je; Pán Bůh mu požehná.

(Přístě dále.)

Čas a věčnost v životě sv. Alfonsa z Liguori.

(Ke dni 2. srpna.)

Nynější doba brouší si ráda své rozumy o svatých a světicích Božích. Ovšem neprávem, neboť by měla dosti příčin zabývatí se nedostatků a chybami vlastními a nepátrati po cizích. Ale to už tak bývá, kdo sám plný je chyb a to velikých, hledí vždy pozornost od sebe odvrátiti a proto vytýká chyby jiným, byť by jich ani neměli. Tak i svatí církve naší nemohou ujíti zlolajnému jazyku nynějšího pokolení. Brzy ten, brzy onen octne se buď v knihách, neb novinách anebo ve shromážděních, ba i v radě zástupců národa na pranyři a pro nevěrce je to pravou pochoutkou, když se svatozáře s hlavy svatých Božích zločinnou rukou strhne. Ba je to zločin a sice zločin druhu nejhoršího a nejpodlejšího, napadati padoušsky osoby dávno mrtvé, jichž ctnostný, spravedlivý, záslužný a Bohu milý život přísným šetřením církve a dokázanými zázraky Božími nade vši pochybnost postaven jest; jež proto církev také jako miláčky Boží a svaté ctí a velebí.

I veliký muž doby novější sv. Alfons z Liguori, neušel pronásledování tomuto. Není tomu dávno, v r. 1901., spustili nevěrci pekelný rámus proti tomuto učiteli církve. Kydali naň pohanu jednu horší než druhou, ba vyhlášovali ho za

nepřítele lidstva. A proč? Někde v Německu napsal starý jeden pastor, jehož život sám byl plný kalu a hříchů, spisek proti sv. Alfonsu z Liguori, čelící proti jeho zásadám a radám mravního života. Toho ovšem chytili se s radostí velikou i naši nevěrci a jméno tohoto velikého světce bylo vláčeno novinami, ve schůzích i v radě říšské a pohaněno měrou hroznou. A přece jest sv. Alfons mužem, jemným, kteří o něm dovolují si souditi, nesaňají ani po kotníky, je světce, života bezúhonného, ustavičně činného, moudrosti a učenosti úžasné a ctností výtečných, tak že naše sv. církev zařadila ho s radostí mezi učitele církve po bok sv. Augustinovi a sv. Ambrožovi.

Neminíme zde rozebíratí život tohoto svatého biskupa a zakladatele velezasluzilého řádu řeholního Redemptoristů, nýbrž poukážeme k poučení a povzbuzení čtenářů na to, jak užíval sv. Alfons času přítomného k zajištění věčnosti. Sv. Alfons patřil mezi ony lidi, kterým čas života je velikým majetkem, z něhož nechtějí ztratiti ani toho nejmenšího. Náš lid sám má pěkné přísloví v tom smyslu, říká: »Čas jsou peníze« t. j. že čas má cenu peněz, tedy že se ho šetřiti a co nejvíce využítkovati má. Jak mnoho je těch, kterým je čas chvíle dlouhá? Nevědí ani, jak si čas ukrátiti, chvíli dlouhou zabiti.

Sv. Alfons učinil slib, že neztratí zbožhdarma ani minoutky, a slib tento nám ukazuje, kterak jemu byl čas dražocený; v ohledu tomto je on první, který takový slib učinil. Dosáhl věku požehnaného 91 roků a přece v tomto dlouhém životě svém neměl nikdy »dlouhé chvíle«, aniž se »nudil«, jak se to u mnohých stává. Také nepotřeboval nikdy sv. Alfons pomýšleti teprve na prostředky, jimiž by si čas ukrátil. Nazýval čas dobrodincem, jemuž se od mnohých křivda činí a veliký nevědek. A zajisté nikdo nebyl takovým zastancem a obhajcem času života, jako sv. Alfons; cenil sám čas nad míru a navádal i jiné k tomu. Proto i pro svůj řád rozdělil čas tak, že skoro každá minoutka nepotřebná ku spánku nebo občerstvení těla a ducha je prací dobře zužitkovaná. A proč si tolik času časného vážil? Poněvadž vzpomínal neustále na věčnost. Vždyť má býti čas života, a ten je krátký, přípravou na věčnost nezměrnou, má býti dobou práce, z níž po celou věčnost duše naše těžiti má! V zásadě té našel sv. Alfons vzor pěkný ve sv. Teresii, proto byl jejím zvláštním ctitelem a započínal listy své obyčejně jmény: »Ježiš, Maria, Josef a Teresie«. I svatá Teresie byla již jako dítě prochnuta myšlenkou na věčnost. Časem života projíti jako poutník k věčné vlasti jdoucí, času dobře a pilně užití, tuto myšlenku se zásadou nalazíme jak u sv. Teresie tak i u sv. Alfonse živou a účinnou, proto ta příbuznost ducha mezi nimi.

Sv. Alfons žil pro věčnost, tak že mu všecko pozemské bylo ničím, čas mu byl tuze krátkým, duch jeho vždycky se pozvedal v modlitbě k věčnosti. V konání modlitby shodují se všichni svatí, kteří nám za vzor sloužiti mohou na cestě dokonalosti. Ovšem i zde jsou jakési stupně. Ale zajisté jedním z prvních a největších pěstitelů modlitby, zejména

modlitby rozjímavé jest sv. Alfons, který i v tom následoval sv. Teresii. Ty četné jeho návody ku křesťanskému životu, které dával biskupům, knížatům a řeholníkům, začínají a končí vždycky vyzváním k modlitbě. Je to touha duše po věčnosti.

Sv. Alfons ale není jednostranný. Neničí u něho péče o věčnost péči o časné potřeby života; ba obě tyto starosti nalazíme u sv. Alfonse v úplné shodě, v úplném souzvuku. Sv. Alfons nekrácel tímto světem jako zapomnělý, v myšlenkách úplně světu odumřelý člověk; naopak vznešená myšlenka na věčnost činila jej i praktickým a užitečným pro tento život a jeho potřeby. Vysvítá to zřejmě, že si obral za obzvláštní úkol svého bádání a svých studií mravovědu křesťanskou, která jest vodítkem člověka v životě jeho vezdejší. Jako pečlivá matka, která dětem svým v každém případě dobrou dává radu, tak i svatý Alfons hledí pokud možno každému v rozličných věcech raditi a pravou cestu ku štěstí ukazovati. Sv. Alfons znal dobře dobu svou a její zvláštní potřeby, proto snažil se všem dobrým a zkušeným učitelem býti. V jeho návodech nalazne každý katolík poučení moudrá, kterak by úkol svůj životní zde vyplniti mohl.

»Pro věčnost«, »vše pro věčnost«, to bylo heslem sv. Alfonse; a heslo toto dodávalo činnosti jeho povahu serafinskou, lásky nezištné a se obětující, kterou v srdci jeho rozžehla láska k Bohu. Láska je to, která vždycky zůstává i tehdy zůstane, když víra přejde a nazírání a naděje přestane tam na věčnosti. Proto také vede vzpomínka na věčnost nutně k lásce, která je největším dobrem ze všech trvalých. Věčně trvajícím tato láska přivozuje nutně s sebou poněmhlé odvracení se od pomíjivějších statků vezdejších, všelikého druhu. Tak jako sv. František Serafinský s láskou ženicha objal sv. chudobu, poněvadž srdci jeho

dostačily statky nebeské, tak i sv. Alfons stará se o to pečlivě, aby sám i ti, kdož učeníky jeho býti chtějí, prosti byli každé přílišné lásky ku světu. »Musíme se«, píše k rektoru jistého svého řeholního domu, v němž nouze panovala, »musíme se držeti naší sestry, totiž trpělivosti, která vlastní sestrou chudoby jest.« Tento výrok ukazuje nám také nebeskou lásku světce s jiného ještě stanoviska. Od té doby co božská láska v těle lidském byla křížována, není žádné pravé lásky bez utrpení a bolu. A proto je také radostné, trpělivé snášení utrpení veškerého pravým zkušebním kamenem lásky pravé. Sv. Alfons obstál stkvěle v zkoušce této. Vždy celá a dlouhá řada jeho let životních nic není jiného nežli řetěz ustavičných bolestí, ustavičného utrpení pro Krista a duše nesmrtelné. Poněvadž ale byl mužem pro věčnost, děkoval Bohu srdečně za utrpení každé jako za vzácné dobrodíní.

Stejný podíl na věčnosti jako láska má i pravda. Ptejme se s Pilátem »co jest pravda? Kdo nám dá pravou odpověď? Jestliže posloucháme a srovnáváme odpovědi, které lidé a lidská věda nám dává, tu zármutek naplňuje srdce naše, neboť tu pravda světská má krátký život. Sotva se něco za pravdivé prohlásí, už brzy přijdou jiní a prohlašují to za lež. Proto plesá srdce naše po pravdě lačníc tomu vstříc, jenž o sobě říci mohl »já jsem pravda«. A toto plesání a tato radost, která provází Krista a jeho sv. víru, tato radost naplňovala srdce svatého Alfonse měrou vrchovatou. Ohnivá horlivost pro víru a pravdu věčnou strávila život jeho. Proto se celý obsah jeho děl a spisů v dvou napomenutích

shrnutí může: »držte se pevně svatě katolické víry a 2. prospívejte v lásce k Bohu a k bližnímu.« Proto také nalezáme ve spisech jeho napsaných na obranu proti bludařům, hlubokou bolest nad ztrátou a ohrožením spásy duší odpadem od sv. víry. On jako muž pro věčnost horující, přeje si věčné spásy všech lidí, proto třese se při myšlence na možnou zkázu věčnou tak četných duší nesmrtelných. Přčetné spisy jeho prozrazují, že při sepsání jich veden byl sv. Alfons obavou o spásu duší, tak jako se bojí matka o dítě vidouc je u kraje propasti beze strachu si hrát. Proto

neustává stále napomínati a volati ku sv. svátostem, k účtě a pobožnosti k Matce Boží, Matce milosrdenství; u svátostného Ježíše, u Matičky největší orodovnice, přál by si viděti všeko lidí.

Takový muž jako svatý Alfons, který tak pro věčnost žil a pracoval, který i ostatní křesťany časností touto k věčnosti vesti chtěl, takový muž ovšem nenalezá za našich dob obliby. A proč? Proto že celé snažení nynějšího věku nese se jenom k tomuto světu; požitky pozemské a časné jsou předmětem touhy a pachtění se lidského — na věčnost se zapomíná. Doba naše, kterou nazývají moderní, jest pychou zpitá nad vynálezy ducha lidského, které činí život na světě pohodlnějším a příjemnějším, proto také myslí, že tento život jest všechno. O budoucí se nestarají, ten odbývají slovem: »neznáme ho, nevíme o něm.«

Církev katolická nikdy nestaví se proti opravdovým výzkumům vědy a lidského rozumu, neboť je si dobře vědoma toho, že takové pravé a nezvratné vý-

zkumy nemohou se přičítí víře a svatému náboženství, ona podporuje pravé bádání a to co nynější věk dobrého vyzkoumal a vynášel, stalo se na základě, který položila církev v stoletích předešlých. Ovšem však nemůže církev ničeho míti s těmi, kteří ve všem jen hledají něco, co by se víře přičilo. Náboženství naše za bláznovství vyhláshující a proti církvi naší, která prohlašuje, že spása věčná bez víry zde možná není, nepřátelsky se stavíce. Proto také není divu, že svět nynější, od Boha většinou odpadlý, odpuzuje od sebe muže, jakým byl svatý Alfons, který ještě nyní k lidstvu z hrobu mluví, upomínaje je na věčnost a napomínaje k víře a lásce. Vždyť za dob našich vzpomínka na smrt patří mezi ty nejnejpříjemnější, a zejména vzdělanější a bohatší lidé ji velmi neradi si připouštějí. Proč pak právě myslet na smrt, dokud není čas? Jakoby jim čas teh na několik neděl napřed musil od Pána Boha oznámen býti.

Sv. Alfons sepsal knížku: »Přípravu na smrt«. Veliký státník a obhájce lidu irského O'Connel nosil ji u sebe neustále. Ovšem O'Connel byl také vzorným katolíkem a bojoval za víru svou udatně.

Se světem vlašným u víře spojuje se v boji proti sv. Alfonsovi i protestantismus, který chová nevyhladitelnou zášť proti papežství a neposkvrněnému Početí Panny Marie. A sv. Alfons byl obojího vřelým obhájcem. Proto také spisek proti sv. Alfonsovi vyšel z lůna protestantského, ale ne toho věřícího, nýbrž spojeného

se zednáři a jinými nepřáteli církve naší. Mnohý by snad nad tím v pochybnost přijíti mohl, ale my katolíci víme, že Bůh často i takové věci na církev dopouští, aby ji očistil a potvrdil. Jestliže Pán nás, jenž kdysi Šavla obrátil voláním: »Šavle, Šavle, proč mne pronásleduješ?« Jestliže dopouští, aby tak velký světec, sv. Alfons byl za dob našich od nepřátel potupen, tu zajisté chce, aby věřící lid tím více si tohoto světce všiml a podle jeho slova i života se řídil. A hle! Katolíci praví, věrní, horliví, nespl. Sotva se ta veliká pohana sv. Alfonsovi veřejně stala a v něm svaté svátosti pokání a zpovědi, tu na mnohých místech a zejména ve Vídni, kde se to stalo, konány smírné pobožnosti velkolepým společným sv. přijímáním.

Dne 2. srpna slaví se svátek svatého Alfonse z Liguori. Nedejme si ujíti příležitosti této, abychom světce tohoto obzvláště neoslavili a k němu se nemodlili, by tam u trůnu Božího orodoval za nás zde bojující a potřebné posily a pomoci nám vymohl, aby utvrdil v nás zejména onu víru a důvěru v mocné účinky svátosti pokání, které nám třeba k odpuštění hříchů. Sv. Alfons jest bez pochyby Prozřetelností Boží vyvolen za zvláštního vůdce lidu katolického v nynějším boji za největší statky duchovní, za víru a pravdu katolickou a za křesťanskou lásku, kteréžto statky jedině jsou s to, aby nynější tak zubožený svět zase šťastným a spokojeným učinily. Svatý Alfonsi oroduj za nás!

Boh. Hendl.

Svatý Bernard.

(Ku dni 20. srpna.)

Jeden z největších mužů století dvanáctého v církvi svaté jest bez odporu sv. Bernard, okrasa, ba můžeme právem říci, druhý zakladatel řádu Cisterciackého.

Patřít činností svou mezi nejzasloužilejší členy církve, ušlechtilostí pak a nevinností duše, mezi světce nejvíce milované. Činnost jeho životní přinesla veliký užitek netoliko řeholi, již náležel, nýbrž i církvi celé, neboť život jeho je s osudy církve svaté století 12. co nejúžeji spojen. Zajisté je tedy záhodno, abychom si tohoto světce a života i ctností jeho, dnes o svátku jeho poněkud blíže povšimli k poučení a povzbuzení svému. Bernard narodil se ve vesnici Fontainesu blíže města Dijonu ve Francii r. 1091 a to z urozené a ctnostné rodiny. Otec nazýval se Tecelin a matka Aletha z Mombardů; byli blízce zpřízněni s vévodskou rodinou Burgundskou. Jistý spisovatel praví o Bernardovi: »není pochyby, že Bernard již v životě mateřském byl posvěcen; neboť matka jeho zbožná Aletha hrozně se ulekla toho, co ve snu viděla, že totiž nosí pod srdcem psa ovčáckého, jenž bez ustání štěkal; sen tento vyložil ji domácí kněz; vyložil matce sen v ten smysl, že dítě, kterému život dá, bude jako dobrý pastýř jednou stádo věřících s největší péčí vésti a opatrovati a před divokými šelmami chrániti. Podobné sny měly i matky jiných slavných i svatých mužů, tak matka sv. Norberta a Dominika. Aletha měla v obyčeji dítky své hned po narození Pánu Bohu obětovati. Bernarda však netoliko že obětovala, nýbrž si umínila co nejzbožněji k zvláštní službě Boží vychovati a stavu kněžskému věnovati. Aby pak bystrý hošík k budoucímu svému povolání byl připravován od počátku, odevzdali rodičové malého Ber-

narda kanovníkům v Chatillonu na řece Seine. Tam vyznamenával se malý Bernard netoliko bystrostí a chápavostí ducha, nýbrž což více váží, i čistotou srdce, tak že příkladem byl ostatním.

Již jako hoch miloval samotu, kde se obíral svými knihami a modlitbou. Obličej jeho byl krásný a při tom velice milý; chování jeho velice přívětivé a laskavé, tak že ode všech milován byl. Přívětivot a laskavost jsou hlavní známky v životě Bernardově, které mu mnoho přátel i mezi protivníky získaly. Při tom bděl vždycky nad svými smysly, krotě náruživosti tuhým sebezapíráním; miloval chudobu a rád uděloval almužny. Již v dětství svém měl krásné vidění. Čekaje v chrámě Chatillonském na mši sv. půlnoční o svátku Narození Páně upadl do spánku a byl v něm potěšen viděním nejsv. Panny s děťátkem.

Když mu bylo 19 let, zemřela mu zbožná, dobrá matička Aletha a Bernard byl nyní takřka opuštěn, neboť otec Tecelin nemohl se pro své vojenské starosti tak oň starati, jak by potřebl bylo. A tak měl Bernard, jenž obdařen byl vším, co ve světě se líbí, krásou těla i bohatstvím, vstoupiti do života bez spolehlivého vůdce a opatrovníka. Tu ovšem nescházelo ani pokušení a to veliké, avšak čistá mysl Bernardova nedala se svesti k hříchu; nahlédl však také brzy, že ve světě těžko jest zlému, odolati a proto přemýšlel, kam by se měl uchýliti. Tehdy zřízen byl před něj-kým časem nový klášter v Citeaux, jehož mnichové řídili se přesně podle prvotní řehole sv. Benedikta a od toho kláštera dostali jméno Cisterciaci. Byl to řád velice přísný a tuhý, tak že jen málo se hlásilo k němu mladíků; zdálo se, že zahyne. Tu však přišel Bernard a s ním ještě

pět jeho bratří, strýc a 30 jiných příbuzných a přátel a žádali za přijetí do kláštera. Příklad tento nalezl následování a klášter Citeaux dostal hojnost vzorných řeholníků, čímž řád proslul, se rozšířil a až na doby naše blahodárně působí. Bernard platí za nejsvětějšího světce řehole této a také za druhého zakladatele. Ukázav Bernard všechny ctnosti své ve světle nejkrásnějším, byl od opata poslán, aby nový založil klášter v Clairvaux čili „jasném údolí“. Klášter tento, jež Bernard spravoval dlouhá léta, nabyl proto pověsti světové a z něho založeno množství jiných. Spravoval Bernard před smrtí svou 160 klášterů. Jaké břímě jaká starost! A přece ještě mnoho služeb prokazoval církvi. Kolik cest podnikl jen do Říma a po Německu ve prospěch náboženství a církve. Kolikrát prostředkoval mezi církví, mocí duchovní a císařem, mocí světskou. Bernard byl tehdy nejprvnější osobou. Papežové, císařové, knížata ho ctíli a radu s ním brávali. Bernard blásl všude obnovení mravů, sám dával příklad nejskvělejší; Moudrostí a učeností slynul převzácnou a i zázraky proslaven byl od Boha za živa. Trojí ctnost obzvláště jest povšimnutí hodna v životě Bernardově, a slouží nám k poučení.

Jeho nevinnost byla přece spojena s přísným pokáním.

Jedenkrát utkvěl očima svýma na předmětu nebezpečném, který vyvolal v duši jeho city hříšné, ihned vrhl se do vody, chtěl se tak potrestati za neopatrnost, která se mu nepomíjitelnou bytí zdála. Jaká to něžnost svědomí, které ani chvíli nemůže snést tíži toho nejmenšího poklesku! Za to pak odměnil ho Pán, že často s matičkou Marií ho navštěvoval a obdařil darem zbožné modlitby. Od té doby bavíval se ponejvíce s Bohem. Takový byl už kající jeho život ve světě. A což teprve v klášteře! Ačkoliv

byl útlého těla, přece nebylo pokání, kterého by sám byl nepoužil k mrtvení těla. Nic mu nevadily nejtěžší posty, které zdraví jeho oslabovaly, noční bdění, které ho unavovalo, nemoci, které ho tížily. Pozbylo-li něčeho těla, tím více získal duch.

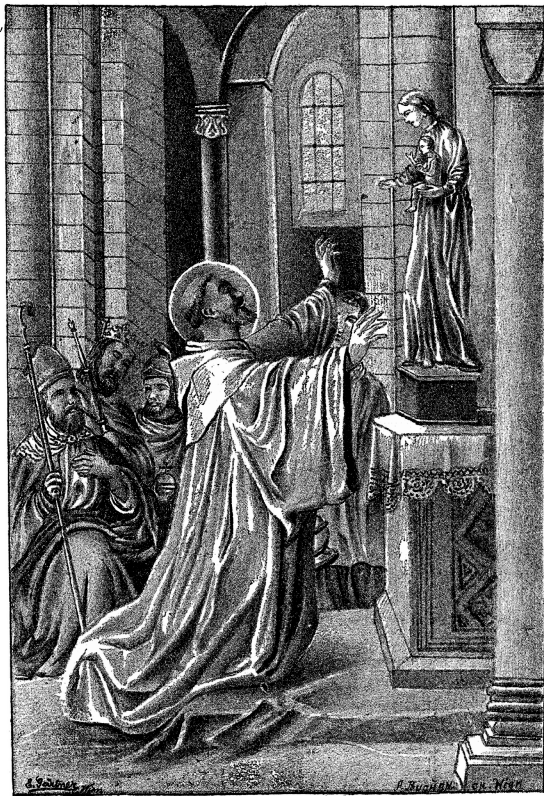
Trochu vody, něco zeleniny a mnohdy jen několik lístků stromových, krátký spánek, to jest vše co tělu svému podával. A tak přísně žije všude, netoliko v celi klášterní, nýbrž i v palácích královských a na cestách.

A proč se tak trestá, když není hříchu tak velikého? Pohnutky svatých v tomto ohledu jsou vnitřní tajemné a my málo o nich rozvažujeme. Čím méně si mají vyčítati, tím větší pokání činí, nemají-li co pykati v minulosti, tím více děsí je budoucnost. A proč to? Příčina leží v lásce vniterné, žhoucí lásce ku Kristu ukřižovanému.

Milují přliší Ježíše Krista, než aby chtěli býti bez utrpení pamětlivi jsouce Boha, člověka, jenž tolik pro ně vytrpěl; přejí si, aby říci mohli, jako apoštol Pavel, že s ním jsou ukřižováni. Proto všechny, jež církev ctí svatými, ctí také kajícími. Duch Boží nemá zde mezí. Tak i u sv. Bernarda. Nemá-li co trpěti za sebe, trpí za jiné, chce i jiné přivést ku pokání. Neboť zajisté nejlépe spasí duše jiných ten, kdo usmíruje Boha s nimi.

Druhá ctnost veliká Bernardova byla, že ač činnost jeho byla ve světě a na venek obrácená, přece život vedl vnitřní. Sám zvolal jednou: „hádankou jsem světu věku svého, jsem poustevník bez samoty, zaměstnán všemi věcmi světskými ačkoliv světa jsem se vzdal, abych mysliti mohl pouze na Boha“. Jisto jest, že Bernard měl činné účastenství ve všech událostech doby své, ba říci možno, že byl duší jejich. Tu vidíme jej, kterak třikrát horstvo alpské přestupuje na cestě do Říma, tam zase ubírá se na

dvory královské, tu viděti ho v městech, tu zase na sněmích; prochází Francií a vniká až do středu Německa. Jemu lidskými všeho druhu. A přece ač tak pracemi byl zanesen, byl vždycky pokojným, ustavičně byl s Bohem spojen a

uloženy byly buď císařem, buď papežem úkoly nejtěžší, nejdůležitější služby byly od něho žádány; bojovati musil s kacířstvím a bludy, s rozkolem a naruživostmi

Boží vůli a řízení odevzdán. Neraď se obíral všemi těmi věcmi světskými, vždyť nařikal vždy, kdykoliv musil opustiti klášter svůj. »Pak-li, o dobrý můj Ježíši,

uchází všechen život můj v bolestech. Smutná jest duše má dokud se nevrátím. • Tak žaloval zbožný opat Bernard, kdykoliv odcházel. Nemůže-li s sebou odnésti svou světničku, praví jeho životopisec, tož odnáší s sebou sebranou mysl a vnitřnou samotu. Bernard podobal se všude andělu, který konaje rozmanité služby stále pohlíží na tvář Boží, tak i on, ač ve světě trvati přinucený, přece jest od světa odloučen a neotvírá srdce své leč Bohu. To je duch života apoštolského pravý. Není výlučně ani Martou ani Marií, nýbrž spojuje obě, i práci i rozjímání, a tím právě vyniká svatý Bernard nad jiné. Sám jest vždycky úplně s Bohem spojen a hledí i jiné práci svou k tomu přivést.

Třetí ctnost Bernardova, a to ctnost, kterou jinde velmi zřídka vidíme, jest, že sám sebou pohrdal, ač byl od celého světa oslavován. Je zajisté velice těžké zachovati si tu pravou pokoru a to právě mínění o sobě, když svět člověka vynáší, ctí a velebí. A kdo byl více ctěn a vážen nežli sv. Bernard? Králové vyhledávali ho v jeho cele klášterní, tři papežové spravovali se jeho radou a na bedra skládali mu řízení církve ve věcech nejobtížnějších. Všude, kde se objevil, považovali ho za anděla z nebe přišlého, a poslouchali ho jako proroka. Váženosti svou a moudrým slovem rozhodoval spory. Skládal výroky čtyř církevních sněmů, zvěstil nad císařem Jindřichem, bludařem, proměnil Viléma z vlka na beránka. Výmluvnost jeho a zázraky vábily množství lidu k němu, tak že lidé houfně práce a příbytky opouštěli, aby ho viděli. Ve Špýru a v Kostnici byl by býval davem utlačen, kdyby ho nebyli biskupové a kněží vysvobodili. Ve Frankfurtě jej odnesl na rukou sám císař, aby nebyl množstvím ve shromáždění umačkan. Jméno Bernardovo jmenováno s úctou

a obdivem ve všech křesťanských zemích, sláva jeho byla všeobecná. Kamkoli zavítal, býval vítán slavněji nežli císař sám. A hle, při vši této oblibě světa, při všech počtách, které mu i hlavy korunované prokazovaly, při všelikém úspěchu činnosti své, zůstal Bernard nedotknutým pýchou, pokora jeho byla příkladná, ba čím výše vystupoval v očích světa, tím více skláněl se v pokoře před Bohem, tím menší měl mínění sám o sobě.

Jak mnohý již klopytl přes tento kámen chvály lidské, propadl pýše? Tak vidíme to i u vrstevníka Bernardova Abélarda, jenž veliké těšil se oblibě pro výmluvnost i učenost svou u světa; ale nedovedl sebe sama opanovati. Zpyšněl a dovedl to až na bludaře, jež svatý Bernard vítězně potíral. Ne nadarmo se praví, že pokora jest základem všech ctností.

Bernarda si žádala četná města za biskupa; a co činí světec? Prosí papeže, aby zvláštním listem ho zachránil před takovými žádostmi, před všelikou hodností církevní. Chce zůstatí jen prostým řeholníkem. Sama sebe pokládá za největšího hříšníka, ač ostatní v něm vidí svatého. Známé jest jeho pořekadlo: »Pohrdám světem, pohrdám sebou, nepohrdám člověkem; pohrdám i tím, když jsem pohrdán. • Když ho lidé chválí, prosí je Bernard, aby měli útrpnost s jeho duší. •Chcete-li o mně věděti«, psal svým přátelům, »tož věrte mně a ne těm, kteří mne velebí, ač mne neznají, poněvadž vidí toliko zevnějšek. Takto pravím, poněvadž o sobě mluvím, ne z domnění, nýbrž z přesvědčení; nejsem takovým za jakého mne mají anebo jakým mne nazývají, což všem s takovou bezpečností vyznávám, s jakou jistotou poznávám. • (List 11.)

Chce se jeviti tak bidným, tak nízkým, aby, kdož jej podle své pošetí-

losti velebl, se stydéli, že tak velikou chválou vynášejí člověka takového opovržení hodného. Jaké z toho mohou čerpati naučení ti, kteří, ač z mnohých příčin by se měli ponížovati, přece vši mocí snaží se požívatí úcty a vážnosti veliké u jiných. Ejhle, jak veliký to byl muž, jak veliký je to světec, Bernard, prostý a přece od světa uznáný a chválený řeholník. On vpil do sebe evangelium Kristovo a také v životě svém podle učení jeho se řídil. Víra jeho šla ruku v ruce s láskou a láska tato přinesla tak krásné ovoce. Bůh ale také oslavil sluhu svého Bernarda již na této zemi. Na přimluvu jeho vzkřísil Bůh tři mrtvé a jiných 50 zázraků zaznamenáno je v životopise jeho, vesměs hodnověrnými svědky pod přísahou zaručených. Zvláštní dar udělil mu Bůh, že dovedl bludaře na cestu pravou přiváděti, a to křesťanskou moudrostí a apoštolskou jedno- duchostí.

Tělo Bernardovo bylo slabé; byl hubený, pleť jeho byla jemná, tváře poněkud začervenalé. Vlasy měl z prvu světlé, později šedivé, rovněž takový měl vous. Postavy byl vyšší nežli prostřední.

Bernard dočkal se 62 roků věku svého. Obtížné cestování, ustavičné posty, noční bdění a starosti o kláštery podkopaly zdraví jeho, že upadl v těžkou nemoc. V nemoci této poslední píše Bernard příteli svému opatu benediktinskému, Arnoldovi z Bornevalu, takto: »Modli se ku Spasiteli, jenž nechce smrt hříšníka, aby konec života mého neodkládal, nýbrž mně k němu svou pomocí pomáhal. Prokaž mně i tu milost a přikryj nahotu mé poslední hodinky modlitbami, aby nepřítel, jenž mi úklady

strojí a mne přepadnouti chce, nenašel místa, kam by zub svůj vtisknouti a mne zraniti mohl.«

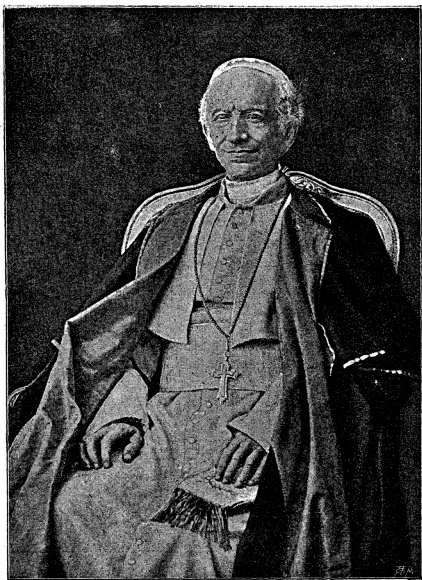
Loučení jeho od milých bratří a žáků jeho, prosby a napomenutí, aby jen vždy zůstali čistí a svatí před Bohem, byly tak dojemné, že mužové nejotužilejší vypukli v usedavý pláč. Tiše a klidně zesnul v Pánu sv. Bernard 30. srpna 1153 v 62. roce věku svého, když byl 38 let jako opat klášter »Jasně údolí« spravoval. Tělo jeho pohřbeno jest v klášterním kostele před oltářem nej-světější Panny Marie, kterou byl za živa co nejvíce a nejněžněji miloval a co nejdětinněji vzýval.

Po smrti oslavil ho Bůh tak četnými a velkými zázraky, že papež Alexandr III. ho již r. 1165. slavně v počet svatých zařadil a papež Pius VIII., za učitele církve veřejně prohlásil.

Jak plodný může býti i krátký život lidský, jestliže kdo v milosti Boží poctivě a pilně spolupůsobí. Musí však člověk vždy cíl svůj před očima mít, aby úlohu svou na světě vykonal. Proto tážával se sv. Bernard často sama sebe: »Bernarde, Bernarde, Bernarde, proč jsi sem (do kláštera) přišel?« A odpovídal si: »Abys svatým se stal.« To jej vždy vzpružilo. Ptejme se i my sama sebe, proč jsme zde na světě, co naším je cílem a který způsob nás k němu vede? Každý máme jiný úkol, ale cíl tentýž, totiž: čest a slávu Boží a spásu duše naší. Kristus svým učením je nám vůdcem; jej milujme jako Bernard, jemu služme, jej poslouchejme jako Bernard, pak dá nám Bůh milost a pomoc, abychom dobré i začali i dokončili a tak za Bernardem do nebe se dostali. Veliký světče, svatý Bernarde, oroduj za nás!

Boh. Hendl.

Veliký papež

LEV XIII.

zemřel dne 20. července 1903.

Věřím v Boha.

(Část další.)

svatí a světice Boží orodují za nás u Boha a proto, je vzýváme. Kolik dobrodiní dostalo se lidstvu skrze přímlovu svatých od Boha! Dějiny nám vypravují, že celí národové zachráněni byli přímlovou svatých. Tak i náš národ českomoravský zachráněn byl přímlovou Matky Boží na Hostýně a s pomocí Boží porazil sveřepé Tatary, kteří, kdyby byli zvítězili, vlast naši by byli zničili. Celá města a země ochráněny jsou na přímlovu svatých od moru, jiných nemocí a nebezpečností. Kolik rodin bylo požehnáno, kolik jednotlivců radostmi zasypáno na přímlovu svatých, to ví Bůh sám! Pomoc, které se nám na přímlovu svatých dostává, zakládá se na zásluhách Kristových, jimiž ctnosti a skutky svatých záslužnými jsou u Boha. Vyslyšení prosby svatých je také odměnou, kterou Bůh svým miláčkům uděluje, a která je také částí jejich nebeské blaženosti. A tak působí láska svatá, že svatí za nás orodují a že Bůh jejich prosby přijímá a vyslýchá. Vždyť láska k bližnímu byla již na zemi význačnou ctností svatých a světíc Božích. Milovali své bližní pro Boha a pro lásku Kristovu. A ze všech ctností zůstává i na věčnosti láska, ano na věčnosti dosahuje stupně nejvyššího, neboť roste v blízkosti Boha. Čeho si však pravá láska více a toužebněji přáti může, nežli spásy věčné těch, jež miluje? Zač může Boha pro ně více prositi, nežli za pomoc a ochranu, aby také spásy té dosáhli? A když nyní svatí naši již okusili té veliké blaženosti nebeské, nemají touhy, aby i ti, s nimiž páskou lásky na světě spojeni byli, téže blaženosti jednou účastni se stali a tam se dostali, kde sami nyní jsou? Jestli pak již dle slov Kristových modlitba lidí nedokonalých na světě Bohu příjemná jest a on rád ji vyslyší, čím více zmůže u Boha modlitba duchů čistých a svatých, kteří prosí za dary milosti Boží pro jiné? Toto vše, co zdravý nám dává rozum, potvrzuje i Písmo sv. Sv. apoštol Pavel prosí v listu svém k efeským věřícím slovy: »Všílkou modlitbou a prosbou modlice se každého času i za mne, aby mi dána byla řeč v otevření úst mých v doufanlivosti.« (6, 18). V Starém Zákoně vyslyšel Bůh prosby Abrahama, Mojžíše, Eliáše, Elisea, Samuele, Josue a mnohých jiných svatých a spravedlivých mužů. A v Novém? Nevyslyšel Bůh prosby sv. apoštolů? Nevrátil na přímlovu Petrovu a Janovu chromému zdraví a mrtvé Tabité život? O tom praví sv. Jeronym: »Jestli apoštolové a mučéníci již na tomto světě s takovým výsledkem za jiné modliti se mohli, ač tehdy ještě o vlastní spásu pečovali musili, čím více mohou nyní přímlovou svou nám pomahati, když již došli vítězství.«

Jak však mohou svatí věděti, čeho nám třeba a jak vědí, že je vzýváme? Tak táže se pochybovač. Jak bláhová to otázka! Což nebyli svatí také jednou na zemi jako my? Nežili v téžže okolnostech, v témž stavu, netrpěli, nebojovali jako my nyní? Ano, srovnáváme-li život svůj s životem světů, uvidíme, že život mnohých z nich byl daleko strastiplnější nežli je život náš. A proto dobře znají svatí všechny svizele, všechna nebezpečí, všechna pokušení, všechny nepřátele spásy naší na zemi, a hledí přímlovou svou nám v tom pomahati. Svatí ovšem nejsou vševědoucí, a tedy by ze sebe nemohli věděti, že se k nim modlíme. Ale nejsou u Boha, nenazírají na Boha? V Bohu vševědoucím vidí jako v zrcadle co se děje

na zemi. »Chystáš-li se k modlitbě«, praví sv. Jan Zlatoustý, »představ si, že se nalezáš v síni, kde král slávy věčné trůní a obklopen jest nesčíslnými obyvateli nebeskými, kteří všichni oči své na tebe upírají.«

Mezi námi sídlí Kristus v nejsvětější Svátosti, ač v pokoře, přece ne tak chudý a opuštěný jako kdysi v Betlemě a na kříži. Svati i andělé Boží obklopují ho, klaníce se mu; a vyléváme-li prosby své před oltářem, tu nesou je před trůn jeho. A sv. Petr Damiani krásně o tom dí: »Skrze moudrost Boží, s kterouž jsou spojeni, vědí všecko, a skrze všemohoucnost Boží mohou všecko. Neschází jim ani vědomost ani moc, jestliže je vzýváme. Proto obracíme k nim a jejich nebeské lásce naše naděje plné zraky.« A Písmo sv. samo nám praví, že svati kralují a vládou s Kristem.

Ó jak útěchyplné a radostné je pro nás učení církve sv. o »obcování svatých«. Hle, nebe jest nám otevřeno, nesčíslní naši bratři a sestry volají nás k sobě, ukazují nám cestu, pomáhají nám. Nejsme opuštěni, láska Boží oživuje lásku svatých k nám! Proto lásku láskou splácejme, svaté ctíme a následujeme, ve všech potřebách skrze ně k Bohu volejme.

Avšak ne všichni, kteří ve smrti nás předešli, dosáhli již takové blaženosti. Víra naše učí nás, že jen úplně čisté a posvěcené duše mohou vejíti v království Boží; duše pak, které sice bez těžkého jsou hříchu, ale přece ne bez malých vin, že musejí dříve i na věčnosti se očistiti, a to jsou dušičky v očištcí. Jsou tyto pro nás ztraceny? Nikoli! Páskou sv. lásky Kristovy jsou s námi spojeni a čím větší jest utrpení jejich, tím větší má býti naše láska k nim. Jak podle zjevení Božího a podle víry sv. o očištcí souditi máme, pověděli jsme v těchto listech roku lonského. Nastává nám tedy ještě jen otázka, zdali duším v očištcí trpícím pomoci můžeme. A tu praví sv. víra: ano, i za hrob sahá moc naší modlitby i naší nejsv. oběti. Že již v Starém Zákoně přesvědčení takové u lidu vyvoleného bylo, vysvětá z knihy Makkabejské, kde se vypravuje, že po krvavé bitvě proti Georgiovi, místodržiteli idumejskému, v níž mnoho židů bylo padlo, učinil vojevůdce Judas sbírku, a poslal tuto (12.000 drachem stříbra) do Jerusalema, aby v chrámě za padlé oběti přinášeny byly. A duchem sv. nadšený spisovatel dodává k tomu: »Spasitelné a svaté je myšlení za zemřelé se modliti, aby od hříchů vysvobozeni byli.« (2 Mak. 12). Stejně přesvědčení panovalo již v prvotní církvi křesťanské. Modlitba za zemřelé i při mši sv. byla u nich již obyčejem. Když císař Konstantin, jenž církvi svobodu dal, zemřel, přál si, aby pochován byl v chrámě od něho vystaveném, a to proto, aby mu modlitby a oběti tam přinášené pomáhali na věčnosti. A když byl ku hrobu nesen, provázelo mrtvolu jeho nepřehledné množství lidu, který lásku svou zemřelému na jevo dával, ne lkáním a nářkem, nýbrž zbožnou modlitbou za duši jeho. Podivuhodná jsou i slova sv. biskupa Ambrože, která proslovil při pohřbu císaře Teodosia k lidu, řka: »Já miloval jej a proto chci ho při jeho vstoupení do země žijících provázeti, nechci ho dříve opustiti, až jej doprovodím slzami a modlitbou na svatou Horu Páně.« Sněm církevní v Lyonu (1274) praví: »Svatá, římská církev učí, že duším v očištcí modlitby svatých prospívají, totiž mše svatá, prosby, almužna a jiné skutky zbožnosti, které od věřících za jiné věřící dle obyčeje církve konány bývají.«

Učení naší sv. vřy o obcování živých se zemřelými, ať svatými již, ať ještě v očištcí trpícími, jest zajisté pro nás a srdce naše velice útěchy plné.

Mohu milým a drahým svým zemřelým nyní pomahati a oni zajisté pomohou jednou mně až dojdou slávy, tak může každý sám sobě říci. A není v tom veliká útěcha? Že mohu pomoci i po smrti těm, jež jsem za živa miloval, jak sladké to vědomí. Že mohu od svatých očekávati sám pomoci, jaká radost; nejsem opuštěn, nejsem sám ani v životě, tím méně v hodině smrti! Vědomí toto také sililo ubohou královnu Marii Stuartku v jejím utrpení i když již na popraviště vedena byla. Ač protestantští pastoři na ni dotírali, aby ještě v posledních okamžicích víru její zviklali, nepovolila. A když před smrtí místo kněze katolického, jehož si přála, do vězení k ní vešel protestantský pastor, a ji napomínal, aby pamatovala na spásu a zřekla se víry katol., tu mu odvětila: »O spásu mou strachu nemějte. Ve víře katolické jsem se zrodila, v ní jsem žila, v ní chci také zemřít. Nikdy nechci ji opustiti, v níž i za hrobem láskou jsme spojeni a v níž za duše v očistci modlitbou a obětí se pamatuje.« Po té vykonala modlitbu, políbila vroucně kříž Páně, doporučila se do modlitby paní ji provázejících a se slovy: »Pane, do rukou Tvých poroučím ducha svého« položila hlavu na špalek a byla štata. Kéž silí i nás ve víře i ve všech trampotách tohoto života vědomí: Spojen jsem láskou čistou s nescísnými dušemi zbožnými, které za nás Boha prosí. Necht' i moje modlitby a dobré skutky těm pomáhají, kdož toho potřebí mají. (Příběh dále.)

Život blahoslavené M. Krescencie.

(Část další.)

Zpovědníkem jejím byl tehdaž P. Hailand z tovaryšstva Ježíšova. (Ott. sv. I. h. 1.) Týž vydal svědectví, že nepoznal nikdy duše, kteráž by byla tak nevinná, a při své nevinnosti přece tak kajicná a pokorná, jako Krescencie, a býval prý v nesnážích, aby nalezl na ní látku k rozhřešení (materiam absolventi). S jeho dovolením přistupovala každou neděli a svátek ku sv. svátostem. Kdo ji viděl přistupovati ke stolu Páně, býval vždy příkladem jejím nad míru pohnut. Příprava její trvala dlouho, a nábožnost její byla tak příkladná, že mnozí, jak sami dosvědčili, pouhým pohledem na toto stvoření, více andělu než člověku podobné, k nábožnosti a sebranosti povzbuzeni byli. Při sv. přijímání byla jako u vytržení myslí, a tvář její rděla se nachovým ruměncem. Po sv. přijímání

trvala dlouho v kostele v díkučinění, v němž pokračovala doma ještě po celý den jsouc více ještě pohřížena v mlčení a v myšlenkách se svým Bohem se obírajíc. Poněvadž vnitřní stav duše své před jinými pečlivě ukrývala, nevíme ničeho bližšího o tom, kterak Duch sv. v ní tehdaž působil a jakých mimořádných osvěcení, darů a milostí jí při sv. přijímání uštěďoval. Jen jednou, když již byla učitelkou novic, vyklouzlo jí z úst v kruhu světenek to jediné, že ve svém mládí nejšťastnější a nejblaženější se cítila, kdy přistupovala ke stolu Páně.

Tolik víme, že již v den před svatým přijímáním nábožnými modlitbami a ctnostnými skutky se připravovala. Žádost její býti spojena s Kristem v nejsv. Svátosti tou měrou se pak v ní roznítala, že ani státi nemohla (Ott. str. 32). Časné

z rána, než svítati počalo, vedla ji touha po Spasiteli již do chrámu. Nejednou klečela již o druhé hodině z rána přede dveřmi chrámovými zraky duše své k božskému snoubenci ve svatostánku upírajíc a trpělivě čekajíc, až se dvěře kostela otevrou. Ký div, že týž Duch Boží, jenž v srdci této panny tvořil takové divy milosti a nábožnosti nejednou též zázračně se prokázal způsobem viditelným, dílem aby služebníci svou za věrnost a stálost odměnil, dílem aby ji v dobrém upevnil. Zpovědník její P. Pamer z jejich vlastních úst slyšel, že dvěře u kostela těžkými závory a na zámek zamčené několikrát samy se otevřely, když před nimi poklekla, a opět se zavřely, jakmile vstoupila do vnitř. Nábožná dívka klečela pak někde v koutěku uvnitř kostela pohroužená v modlitbě, vděčnosti a lásce ku svému milému Bohu, aniž by byla kostelníkem zpozorována, když potom přišel kostel otvírat (Summ. Nr. 5. § 16, § 126, § 195).

Její zvláštní úcta k umučení Páně, kterouž po otci svém zdědila, čím dále více se v ní rozmáhala, takže ovládala celou její duši. Všecko, načkoliv oči své upoutala, uvádělo ji na paměť utrpení Krista Pána a vzbuzovalo v ní vroucí touhu, aby spolu s ním mohla ukřižována býti, aniž koho jiného milujíc než toliko Ježíše Krista ukřižovaného (1. Kor. 2, 3).

Nemohlo býti jinak, než že takovéto vznešené ctnosti skromné této, laskavé a přívětivé panně nevšední lásku rodičů, ale i všeobecnou úctu a vážnost, ano i obdiv zjednaly. Každý říkal, že na ní nelze ani té nejmenší chybičky pozorovati, ovšem však ne lidskou, nýbrž spíše andělskou dokonalost. Mnozí ji do očí velice vychvalovali. A právě toto mohlo jí býti velmi nebezpečným, kdyby jí nebyl Duch Boží střežil a již záhy nepoučil o tom, aby se co nejvíce chránila vši marnivosti, samolibosti a lidské chvály,

jako nejhoršího nebezpečí. Sladký jed lidské chvály neměl u ní přístupu pražádného. Zaslouchla-li, že ji někdo buď pro tělesné neb duševní vlastnosti chválí, ihned se zarděla a utekla cítěc bol nad tím v srdci svém, jako by jí byl někdo poráhl (Ott. s. 9). Poněvadž její zpěv velmi se všem libil, zúmyslně v něm dělala chyby, aby se uchránila pokušení k marnivosti. Nesrovnalost jediné marnivé myšlenky s pravdou kladla — a to právem — na větší váhu, nežli nejtěžší disharmonie v prchavé hudbě. Z téhož ducha pokory a lásky vycházelo i to, že nejnižší a nejobtížnější práce domácí sama pro sebe si volila a je nejraději vykonávala.

Takým způsobem ubíhalo mládí této duše, k dokonalosti andělské od Boha povoláné, v nevinnosti, v prostnosti a nerušené klidnosti jako potůček libým údolím. Jako zdárné dítě v nejlepším toho slova smyslu postavena byla světu na odív, všem pannám křesťanským jako nejkrásnější vzor k následování. Závratné bouře, kteréž později zasáhly do života jejího, tehdaž ještě nekalily ani nejmenším mráčkem jasnou hladinu tohoto paděného života. Všecky lidi milujíc a ode všech jsouc milována snadno mohla v sobě dáti vznik bludné domněnce, jakoby dostačilo srdci k lásce stvořenému lidské milování, kdyby již dávno víra svatá nebyla jí vedla směrem jiným, k milování Boha, v němž jediné rozumnému tvorů pokoj pravý najíti lze.

Tím však nebudíž řečeno, že by již tehdaž nebyla snášela utrpení. Vždyť byla vedena Bohem, jenž tresce těch, které miluje, a mrská, koho přijímá. (Žid. 12, 6.) Vímeť, že již v letech dětských bylo jí putovati děsnou pouští vniterné opuštěnosti, ba i pokušení a soužení ďábelských. Podrobnějších zpráv o tom nemáme. Mimo to již v nejtětlejším věku zakořenila se v duši její ustavičná touha

po tom, aby se Spasiteli svému životem řeholním úplně zasvětili mohla, kterážto myšlenka ji z klidu rodinného neustále vyrušovala. »Vyjdi ze země své, a z přibuzenství svého, i z domu otce svého,« (I. Mojž. 12, 1) mluvil k ní hlas Hospodinův jako kdysi k Abrahamovi. Ale viděla před sebou nepřekonatelné překážky, pro které vyplnění přání jejího zdálo se jí býti nemožným. Proto však nezdala se naděje, že se stane zasnoubenou Kristovou. Bůh sám v ní touhu tuto vzbudil a způsobem mimořádným utvrzoval. Jak vypravuje Ott, (sv. III. str. 4) ukázal se jí, když jí bylo čtrnáct let, anděl strážce, v jedné ruce nesa červený kříž, v druhé řeholní roucho sv. Františka. I promluvil k ní tato slova: »Viz dítě mé, takovéto roucho je ti připraveno.« Takto jí případně budoucnost vyjevil: Život kříže, kříž lásky v rouchu sv. Františka, toť byla cesta její k nebi, kterou se později ubírala. Jiné povolání bylo by se sotva hodilo pro pannu, o níž svědčila slova Ducha sv. »O jak krásné jest čistotné plémě v stkvělosti: nesmrtelná zajisté jest památka jeho; neboť i u Boha známé jest i u lidí.« (Moudr. 4, 1).

Hlava čtvrtá.

Kláster v Maierhoffu; zázračné povolání (Sum. N. 6, § 1—196).

Ve městě Kaufbeuren nacházel se klášter, ve kterém žily sestry třetího řádu sv. Františka u veliké chudobě. Dle starobylého a jak se zdá hodnověrného podání, založila jej slečna Anna z Hofu již okolo roku 1050. V počátcích svých nebyl to ještě zemský klášter ve smyslu církevním, nýbrž toliko nevelký domek, ve kterém žilo několik zbožných ženských osob pospolu Bohu sloužice a prací rukou svých se živíce. V zakládací listině nazývají se »družina sester v poplužném dvoře« (Sammlung der Schwestern im

Maierhoff). Asi okolo roku 1315. přijaly z biskupského nařízení řeholu svatého Františka; v bližším spojení s řádem Františkánským však nebyly. Duchovní vedení a udělování sv. svátostí ponecháno místní duchovní správě, poněvadž se žádný mužský klášter sv. Františka na blízku nenacházel, a sestry pro chudobu vlastního domácího duchovního si vydržovati nemohly. Teprve r. 1478. založena při klášteře mešní nadace a ustanoven zvláštní kněz, který v malém kostelíku klášterním mši sv. sloužiti za povinnost měl. Tento pořádek trval s některými přestávkami až do r. 1691., kdy ve městě Kaufbeuren usídlil se řád tovaryšstva Ježíšova, kterýž pak převzal trvale každodenní mši sv. a později též úřad zpovědníka řeholnic.

Strašným požárem lehlo roku 1335. celé město i s budovou klášterní popelem. Jen sedm domů pozůstalo. Dům klášterní byl sice opět vystaven, ale vypadal tak nuzně a v tak malých rozměrech, že se ukázala nová stavba potřebou nezbytnou. Pomocí nábožných dobrodinců podařilo se představené Anně Scherichové, že hlavní budovu, která dosavad stojí, jakož i malý kostelík se štíhlou věží v letech 1470—1472 dostavěla.

Správa městská osobovala si všeliká práva dozorní a poručenská nad klášterem, tak že vzájemný poměr nebýval vždy příliš přátelský. Hůře ještě utvářily se poměry pro sestry řeholní ve století 16., když vznikly i v zemi Bavorské novoty a následkem těchto i nepokoje náboženské. Od r. 1544. uchvátili protestanté, ač na mnohé sekty rozdrobení, nadvládu v městě Kaufbeuren a již r. 1445. vydala městská rada dne 6. srpna zákaz, že se nikde katolické služby Boží nesmějí konati, a že nikdo nemá již ku starému náboženství se přiznávat. Pět katolických duchovních opustilo hned město. Také sestry klášterní snažila se městská rada

všelikým zdvořilým i nezdvřilým způsobem od náboženství katolického, jakož i od řeholního života odvrátiti. Ale nadarmo. Představená Regina Kirchmayarová a všech čtrnáct sester zůstaly věrnými víře katolické.

Od 7. srpna 1545 až do 1548 zůstaly veškeré služby Boží katolické v klášteře a v celém městě zastaveny. Teprve po vítězné bitvě císaře Karla V., ve které poražen spolek Šmalkalský, otevřeny jsou opět chrámy katolické. Ačkoliv sestrám řeholním ve jménu »svobody evandělické« snášení bylo mnoho nátlaků a bezprávi se strany evandělíků, přece aspoň existenci svou při všem soužení udržely.

Představené bývaly v klášteře sester voleny doživotně. Seznam představených nalézá se v archivu klášterním, jest však ve stoletích dřívějších poněkud neúplný.

Na tento klášter panenský obrátila naše služebnice Boží zřetel svůj, když byla poznala, že ji Bůh volá k životu řeholnímu. Pro toho, kdo by byl okem pouze tělesným na klášter a obyvatelky jeho pohlížel, neměl do sebe zajisté nic lákavého. Chudoba v něm byla známa, a téměř odstrašující. Když M. Johana Altvegerova nastoupila roku 1707. úřad svůj jako představená, nalezla v pokladně na movitosti půl zlatého vedle mnohých a nevyhnutelných potřeb. Příjmy kláštera byly tak nepatrné, že sestry při nejpišnější a nejnamahavější práci sotva skrovně užívati se mohly. Kázeň však tím netrpěla a duch byl v klášteře celkem dosti dobrý. Sestry sloužily Bohu v pravé nábožnosti a prostotě, ač některým, jak se podobá, pravé zbožnosti a lásky sester-

ské se někdy nedostávalo. Bůh pak ve své moudré prozřetelnosti vyvolil právě naši chudobnou dceru tkalcovu, která ve své pokoře za nehodnou se považovala býti na posledním místě v domě Božím, aby tuto poměry nezaviněnými poněkud kleslou družinu řeholní v ohledu hmotném i duchovním povznesla ku vzorné dokonalosti. Tím způsobem může se blahoslavená Krescencie bez odporu pokládati za druhou zakladatelku tohoto domu řeholního; ona vtiskla celé rodině duchovní svůj ráz a téměř úplně ji obrodila. V čtyřicátém roce po její smrti r. 1782. vyslovil se světlý biskup Augsburský velmi pochvalně o výtečném stavu tohoto kláštera v ten smysl: »že jej dlužno považovati všim právem za nejskvělejší útulek nábožnosti a křesťanské dokonalosti, kamž nemá přístupu žádného, co by se s pravdou jakkoliv nesnášelo, anebo proti dobrému svědomí čelilo.« (Act. Positio addit. . .)

Mezi jinými klášteru nepřítulnými nařízeními městské správy bylo také to, »že žádné nemovitosti nesmějí klášteru ani prodejem, ani jiným jakýmkoliv způsobem postoupeny býti.« (Ott, sv. I. h. 2.) Sestry ovšem neměly prostředků dostatečných ani na vlastní výživu, tím méně na kupování nemovitostí, ale přece je ono nařízení tížilo velice jsouc na překážku k odstranění jedné nepřítulnosti, téměř nesnesitelné. Právě vedle kostelíka klášterního nacházela se hospoda ne příliš slušná, kdež pozdě do noci, ba až do bílého rána divý hluk tropili a sestry při službách Božích velice vyrušovali.

(Příště dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXI. Z Eski-Šehiru.

Katolické missie v Eski-Šehiru v Malé Asii jsou milým čtenářům „Školy“ již známy. Zprávy své uveřejněné v předešlém obrázku (viz str. 91) doplňuje sestra Lidvína z kongregace oblatů Nanebevzetí Panny Marie a vypravuje:

„Ve škole sester je 100—120 dítek z rozmanitých vyznání a národností. Škola stojí právě 10 let a za ten čas bylo v ní vyučováno 700 děvčat. Vychování těchto mládých dívek způsobilo již velkou změnu v rodinách. Mnohé z nich jsou nyní statné matky; některým se dokonce podařilo, své manžely na víru katolickou obrátiti. Tito jsou nyní horlivými katolíky a jejich dítky po katolicku pokřtěny a vychovány. Kdo zná mravy rodin vychodanů, byť i křesťanských, uzná zajisté, že to úspěch slušný.“

Žena je zde postavena na stupni nízkém, nevědouc, ani, jaké jsou povinnosti matky křesťanské. Nikdy nevidět ženu pracovati, šiti, pléstí atd. anebo o děti se starati. Děti vyrůstají jako stromy v lese, bez vzdělání ducha i srdce. To dlužno říci zvláště o děvčatech. Dospělo-li děvče 12 nebo 13 roků, může se už vdávati a rodičové nemají nyní jiné starosti, než aby se ho zbavili. V poslední prázdniny přišla k nám matka Rekyne se svou dvanáctiletou dcerkou, aby nám ji představila a za její přijetí do naší školy zažádala. Byla přijata. Po čtyřech nedělích začala škola, ale děvče nepřišlo. po nějakém čase měla matka u nás nějaké pořízení a z rozmluvy stala se ovšem zmínka i o dceři. „Škola začala,“ praví sestra představená, „proč pak vaše dcerka nepřišla?“ „Nyní už ji nemohu do školy poslati, leč že by si vzala dovolení od své tchyně.“ „Jak, vy jste své dítě provdala? vždyť je ještě mladá.“ „Co jsem měla dělat? Já nemám peněz, abych ji mohla zjednat nové šaty; její tchyně jí však je koupí.“ Je totiž zvykem, že snacha od své tchyně obdrží nové šaty. Jediným důvodem onoho sňatku byly tedy nové šaty! lze si snadno domácnost takové dvanáctileté hospodyně představit. Po jednoročním anebo i

kratším manželství povstávají mezi manžely nepokoje a různice a manželství končíva rozvodem.

Avšak byl by na omylu, kdo by se domníval, že nám změna těchto mravů a zvyků nepůsobí žádných anebo jen malých těžkostí. Z počátku je dětem velmi těžko přivykatí evropskému způsobu života; práce je jim protivná a jenom znenáhla odvykají zahálce. Teprv za několik neděl půs bl jim práce méně obtíží. Rodiče žasnou často a ptají se nás: „Kterak jste to navlékli, že jste našemu dítěti, které o práci a poslušnosti nechtělo ani slyšeti, obému naučili? My svého dítěte ani nepoznáváme, tak se změnilo.“

Avšak nejenom pracovitostí, nýbrž i pořádku, sporností a podobným ženským ctnostem jest nám základem učiti. Z domu těchto ctností s sebou nepřinášejí. A kde by se jim také měly učiti? O spořádané domácnosti u zdejších žen nemůže býti ani řeči. O prádle a pracích kuchyňských, které jsou tak důležitý, nemá žena ani potuchy. Prádlo a šaty se kupují a nosí tak dlouho, až na nich není ani jediné nitky celé; na to se šaty zahodí a nahradí novými, jež ovšem tentýž osud očekává. V kuchyni po celé týhodny nerozdělává se žádný oheň. Rodina spokojí se něčím zasmaženým a kusem chleba; tak je to v rodinách zámožných, chudáci nemívají k obědu než okurek anebo salát, který požívají syrový bez octa a bez oleje.

Náš dům a naše škola jsou asi 40 minut vzdáleny od evropské čtvrti města a cesty jsou za doby zimní nebo deštivé tak neschůdný, že zvláště malé dítky pravidelně do školy docházeti nemohou. Z té příčiny posílají mnozí katolíci rodičové své dítky do školy protestantské. Abychom to zamezili, odhodlali jsme se uprostřed evropské čtvrti ústav odbočný se školou zříditi. Koupě vhodné domy už je ustanovena, jenom že majitel žádá na nás ohromnou sumu 5000 franků. Přese všechnu svou chudobu napneme všech svých sil, aby nám tato příležitost ke koupi nešla.

Aby katolické děti, které navštěvují protestantskou školu, nebyly zatím beze všeho vyučování náboženského, dochází jedna ze sester jednou nebo dvakrát týdně do evropské čtvrti a vyučuje v soukromém domě svatě náboženství. Je to velké dobrodíní pro ubohé dítky. Navštěvují tyto hodiny také velmi rády a pravidelně, a jejich prosté, dětinné otázky dokazují, jak hluboký dojem činí na jejich útle srdce vyučování náboženské. Jedenkrát na př. snažila se sestra dětem víru ve všudypřítomnost Boží hodně hluboko vštípit do srdce. Chlapec jeden, jenž velmi bedlivě naslouchal, táže se konečně: »A může mne Pán Bůh také za noci docela temné, ve světnici, kde světlo shaslo viděti?« Jindy zase, když sestra vykládala příkázání církevní o slyšení mše sv. v neděli a ve svátek; ptalo se jiné dítě: »Dopouští se hříchu i moje matka, jestliže v neděli nejde do kostela? Řeknu jí, že slyšeti mši svatou jest naší povinností.«

Aby i na dívky dospělejší, které již do školy nechodí, mohly zdárně působiti, založily sestry zvláště pro katolické dívky arménské Mariánskou kongregaci. Ve svátek Neposkvrněného Početí bylo přijato prvních 25 Mariánských dítek. Mladý tento zástup dává velkou horlivost na jevo. Ačkoliv některé dívky mají k nám více než půl hodiny daleko a za špatného počasí až po kolena v blátě se musejí broditi, docházejí nicméně do spolkových schůzí pravidelně. Ve schůzích těch učí se nejen zbožnosti a účt k nejsvětější Panně, ale navádějí se také ku práci a ku konání dobrých skutků lásky k bližnímu. Po schůzi věnuje se na př. celá hodina šití šatů pro chudé dítky anebo jinému užitečnému zaměstnání. Nejhodnější z dívek mívají pak v předvečer některé větší slavnosti právo, ušíté šaty nebo jiné podobné dárky mezi chudé rozdělovati.

Jiné pole působnosti poskytuje sestrám nalezinec a útulna pro chudé opuštěné děti. Bohužel ráčila loňského roku v obou ústavech spála. Osm dítek onemocnělo tři zemřely, smrt jejich naplnila ostatní bážň a strachem. »Já tu nezůstanu«, pravil sedmiletý klučina, »zde všechno umírá«. Ano, ale kam? Ubozí sirotci nemají žádného jiného domova.

Děti nás kolikráte obveselují svými dětinskými otázkami a výroky. Nedávno procházel se čiperný klučina se sestrou Rosalií ve vinohradě, sestra utrhla několik zrněk zralého hroznu a dává mu je. Ale hošík žasne a praví: »Hrozny patří přece Pánu Bohu, my nemáme se jich ani dotknouti.« Potom však zamysliv se doložil: »Ó ano, můžeme si je už vzít, neboť Pán Bůh umřel.« »A kdo ti povídal, že Pán Bůh umřel?« táže se sestra. »Viděl jsem ho v jídelně; zlí lidé ho přibíli na kříž.«

Jednou v pátek sbíraly dvě děti na dvoře dříví. Jedno z nich sedlo si na jednu uprostřed práce a pravilo: »Už jsem unavena a nebudu déle pracovati.« Ale její družka povstala rozhorleně od práce a praví: »Jak, ty si stěžuješ na únavu a nechceš pracovati; myslíš, že náš Spasitel nebyl unaven, když po tři hodiny s rozpjatými rukama visel na na kříži? Co by z nás bylo, kdyby svou únavu nebyl překonal?« Tyto a podobné poznámky našich dětí dokazují, že dobré smíř nepadá vždycky na půdu neúrodnou.

Co se týče péče o nemocné, dostalo se v minulém roce v lékárně sester 4029 nemocným bezplatně lékův a ošetřování. Podle naší dosavadní zkušenosti jest péče o nemocné nejlepším prostředkem získati si náklonnost zdejšího obyvatelstva. Z počátku nám nikdo nedůvěřoval a bylo nesnadno někoho si nakloniti. Když jedenkrát kterási matka a babička nemocné dítě k nim přinesly, abychom je prohlédli, dala sestra malému pacientovi kousek čokolády. Avšak dříve než ještě dítě čokoládu dalo k ústům, vytrhla mu ji babička z ruky a rozhorleně vykřikla: »To je jed!« Teprv když jí sestra o úplné bezzávadnosti této evropské pamlsky přesvědčila, upokojila se a pravila své dceři: »Vidíš, my jsme přece dobře učinili, že jsme sem přišli. Co lidé v dědině proti lékařům mluví, je lež. Oni mají naše dítě rádi, jinak by mu nedávali žádných pamlsků.«

A skutečně roztrušovali o nás zlí lidé podivné zlomyslné zprávy. Avšak pověst o dobrých a dovedných »ekim«, t. j. lékařích, brzy všechny klevety rozptýlila a podezřívání ustoupilo dětinné důvěře. Tu přichází muž jakýsi a prosí: »Pojďte honem, sice mé dítě umře!«

Sotva odešel, stojí u dveří žena a prosí o léky pro svou nemocnou dceru. Na otázku, jakou nemoc má, praví: »Je teprv tři neděle vdaná a už sbila svého muže; je bezpochyby zlým duchem posedlá. Dejte mi nějakého léku, abych ho z ní vyhnala.« Jakýsi muž zastaví sestru na silnici řka: »Jste vy ten velký »ekim« (lékař) z Eski-Sehiru? Bylo mi řečeno, že máte zcela neomylné léky. Nechtěli byste mi dátí jeden pro mou nemocnou ženu?« »Ano, ale nejprve musíte svou ženu k nám přivéstí, abychom ji mohli prohlédnouti.« »Ano, kdyby to nebylo tak daleko, a má žena mohla choditi.« Zamysliv se však doložil: »Už to mám! Můj soused příští týden poveze sem drví; naložíme mu ji tedy na vůz.« Lze si snadno představití, jaká to byla pro ubohou nemocnou cestu.

Ženy přicházejí často v zástupech a to z velké vzdálenosti, aby u sester buďto samy nebo pro své dítky hledaly zdraví. Rozmluvy za takových příležitostí vedené prozrazují často, jak zmatené pojmy mají tyto turecké ženy o sestřích a životě klášterním. Na příklad. »Jak dlouho jste vdaná.« »Nejsem vdaná; My sestry se nevžíváme.« »A proč se nevžíváte?« »My jsme zasvětily svůj život Pánu Bohu a konání skutků křesťanského milosrdenství.« »Máte v Evropě rodiče a příbuzné a proč jste od nich odešly?« »Většina z nás máme rodiče a příbuzné; my jsme jich opustily, poněvadž Pán Bůh nás povolal k tomu, abychom k vám přišly a vám dobře činily.« »Co vám dává sultán za léky a za ošetřování našich nemocných? Platí vám dobře, není-liž pravda?« »Od sultána nedostáváme ničeho; ale v Evropě jsou dobří lidé, kteří s vaší bídou soustrast mají a nám čeho potřebujeme, posílají.« »Kdo vám tedy platí za vaši námahu?« »My za námahu nechceme žádných peněz; Pán Bůh nám slíbil po smrti odměnu věčnou v nebi.« »Pro nás není žádného nebe; po smrti je po všem. Duše oddělí se od těla a ubytuje se v těle některého psa. Když pak se narodí některý jiný člověk, vejde duše do něho a slouží mu po celý život (to je náhled mnohých venkovanů) My Turci máme také své duchovní (derviše), ale jejich hlavní zaměstnání je tanec. Tančíte vy též?« »Nikoliv, my netančíme,

naš řád to zapovídá.« »U vás je to velmi přísné, já bych nechtěla býti u vás. Já mám sestry velmi ráda, že chodí zahaleny jako my Turkyně; já bych ráda některé z vás pozvala na kávu.« »My nesmíme konati žádné návštěvy.« »Zůstáváte zahaleny také doma? Vždyť tam není žádných mužů, můžete tedy závoj svůj odložití. (Turkyně nesmějí totiž nikdy před cizím mužem ukázati se bez závoje.)« »My nosíme závoj vždycky a nesmíme ho nikdy odložití.«

»Nakreslila jsem tuto,« dokládá sestra Lidvína, »několika rysy obrázků z našeho missijního života. Z něho vidno, že máme zde příležitost působiti mnoho dobrého a mnoho duší Bohu získati.«

XXII. Šestiletý missionář.

Před několika roky přistálo několik missionářů u malého ostrova blíže afrického pobřeží. K svému nemalému úžasu spatřili tam na skále hrubý dřevěný kříž, okolo kterého klečelo několik černošských hochů; mezi nimi byl jeden bílý, asi šest let starý. Malí černoši byli vesměs téhož stáří a modlili se špatnou španělštinou pozdravení anđelské. Jelikož v oněch krajinách bylo křesťanství zcela neznámo, a ani kostelů ani škol tam nebylo, žasli missionáři tím více, že tam křesťanské dítky nalezli. Když bílý hoch cizince spatřil a podle talaru poznal, zvolal po španělsku: »Kněží, kněží jsou zde!« a mladí černoši pohlíželi s podivem na příchodci. Missionáři vřídne se usmívajíce žehnali dětem a prosili bílého chlapce, aby je zavedl do domu svých rodičů. »Nemám rodičů již,« pravil chlapec smutně. Potom vypravoval, že se plavil se svými rodiči do Afriky, že loď se ztroskotala, a že byv vyvržen na pobřeží africké s rodiči již se neshledal. Černoši na břehu přijali ho vřídne a u nich zůstal, během pak času naučil mladé černochy modlitbám, které byl kdysi na klíně své matky odřikával. Modlitby ty konali společně před zmíněným křížem. »Jsou černoši křesťany?« ptali se missionáři. »Křesťany?« divil se hoch, »já ani nevím; oni mne vidí klečeti a činí totéž, oni opakují slova modlitby, která jsem je naučil, ale já nevím, zdali ji rozumí, neboť jejich řeči neznám. Já jsem je naučil dělati kříž a oni znamenají

se křížem, kdykoliv okolo kříže se ubírají. »A kdo pak vztýčil na skále ten dřevěný kříž?« »To jsem učinil já; vzpomněl jsem si totiž na četné kříže, které v mé otčině na různých místech stojí.«

Když byl hošík dokončil své vy-

pravování, dal se do pláče. Missionáři se ho ptali, jak se jmenuje. »Jmenuji se Antonín.« Více nevěděl, ani jméno své vlasti ani jména ztroskotaného korábu. Dvou věcí však nezapomněl: znamení sv. kříže a Zdravas Maria.

Různé zprávy.

Velehradská pout na den sv. apoštolů moravských, Cyrilla a Methoděje, stkvěle se vydařila. Účastenství lidu bylo veliké, jemuž dodala lesku i přítomnost tří kněží církevních: brněnského biskupa Dra Fr. Bauera, pražského arcibiskupa kardinala bar. Skrbenského a lvovského metropolity rusinského hraběte Szeptyckého. Posledně jmenovaný hodnostář sloužil ve velechrámu mši sv. ve slovanském obřadu, jenž vzbudil pochopitelnou a všestrannou pozornost. Po slavnostech církevních konána schůze na nádvoří, vyplněná z větší části ústními i písemnými pozdravy. Další významnou řeč pronesl J. E. nejdp. biskup Dr. František Sal. Bauer. Radostně vyslechnuta byla též slova pražského pana arcibiskupa a lvovského metropolity, jakož i ostatních pp. řečníků, mluvících v zastoupení toho onoho kraje nebo stavu.

Církevní statistika v Anglii. Každých deset let bývá jako v jiných zemích tak i v Anglii sčítání lidu. Protože tam však díky Bohu katolíků značně každým rokem přibývá, a stát se bojí veřejně to uznati, vynechávají rubriku: náboženství; pak přišlo by též na jevo, kolik různých nepatrných sekt je v anglikanismu. Za to chopily se této církevní a náboženské statistiky různé listy. Londýnský časopis »Daily News« uveřejnil statistiku londýnské části města, zvané Lewisham, která má 125.851 obyvatelů, velkou většinou dělníků, a má 29 anglikanských, 35 nekonformistických, 4 katolické a 32 misijních kostelův. Katolíků jest asi šest tisíc, čili dvacetina všeho obyvatelstva a mají tři kněze. Přítomno bylo mši svaté jednu neděli 1187 katolíků, a sice 289 mužů, 561 žen a 337 dětí. Zajímavá je statistika jiné části londýnské, pojmenované Woolwich, kde mají anglikáni

21 kostelů a bylo jich v neděli v kostele 4825 — mezi nimi 2301 vojáků, kteří musili z rozkazu jíti — čili průměrně 229 v jednom kostele; baptisti mají jedenáct kostelů a bylo průměrně v každém 129 osob; Wesleyáni mají šest chrámů a bylo v každém průměrně 130, kongregationalisté mají též šest kostelů, v nichž bylo průměrně po 93 osobách; katolíci mají tři chrámy, v každém bylo po 403 osobách; methodisté mají dva kostely a bylo v nich po 105, presbyteriáni též mají dva kostely, v nichž bylo po 162, konečně mají Unitáři jeden kostel, v němž bylo 38 lidí. Viděti, že katolíci nejlépe navštěvovali kostely v neděli. Všech obyvatelů má Woolwich 11.242. — V loňském roce přijal katolický biskup v Liverpoolu myšlenku, zjistiti statistikou horlivost svých věřících. R. 1902. bylo v městě Liverpoolu 135.412 katolíků, z nichž asi třetina v neděle a svátky do kostela jíti není povinna, totiž jsou to malé děti a nemocní, tak že by mělo býti přítomno mši svaté 90.263 osob, bylo jich však v neděli postní, ve kterou předsevzato sčítání 67.213, čili čtvrtina nevyplnila církevního příkázání. K velikonoční zpovědi mělo přijíti 98.391 osob, a přišlo jich 69.266, čili vyplnilo svou povinnost 75%. Týž biskup sděluje data i z jiných obcí své diecese: v Pretonu na př. je 31.669 katolíků, ku mši svaté v neděli přijíti bylo povinno 21.113 a přišlo 18.870 čili 90%; jen 11% neprijalo o velikonocích svatých svátostí; podobně sděluje se zprávy ze všech obcí celé diecese, až je tento konečný výsledek: Katolíků počet: 334.168, křtů dětí 14.590, dospělých bylo přijato do církve 964, sňatků 2309, o velikonocích přijalo svaté svátosti 174.485 osob, v postní neděli

bylo přítomno 162.095 osob mši svaté. Zanedbalo mši sv. 27% všech katolíků, tolikéž procent nepřijalo o velikonocích svatých svátostí. Z katolických dětí, jichž bylo všech 73.796, navštěvovalo protestantské školy 2515, což byli velkou většinou děti ze smíšených manželství. Zdali naši katolíci jsou tak horliví? Ve

Škotsku bylo roku 1878 360 tisíc katolíků, nyní 510 tisíc; missijních stanic je 222 čili o 60% více než před 25 lety, kostelů a kaplí je 359 čili vzrostl počet o 36%, počet kněží vstoupil ze 376 na 462 čili o 70%, škol přibýlo o 55%. Školstvo je velkou většinou kalvínské.

Ignát Záhnel.

F. Vrátíl:

Ježíš, pokrm duše mé!

Kriste, ve Svátosti skrytý!
Ty chceš pokrmem mým býti;
proto na oltáři sídlíš,
tělem, krví svou mě sytíš!

Jaký jsem já tvor přestátný,
že požívám pokrm spasný;
svého Spasitele tělo,
které kdys na kříži pnělo.

Ó zavítej, Kriste, ke mně
a přebývej stále ve mně,
kroť ve mně náruživosti
a hříšné těla žádosti!

Nasyť tělem svým duši mou
a posvěť ji milostí svou,
bych prospíval ve vši ctnosti
a dokonat ve svatosti!

V poslední života chvíli
navštív mne, Ježíši milý;
posilň na věčnost duši mou
svatým tělem svým a krví svou!

Královno nebes, oroduj za nás!

Ó Maria, mocná Královno nebes,
Tebe všechno tvorstvo pozdravuje dnes:
„Zdráva buď, Maria, Panno přesvatá,
která jsi dnešní den na nebe vzata!“

Zdráva buď, Matičko Ježíše Krista,
a Matičko naše, Panno přecísta,
slyš, jak Tě celý svět, Panno, velebí,
že korunována jsi tam na nebi.

Ó shlédni k nám, Panno, s nebeské výše,
a přimlouvej se za nás u Ježíše,
abychom do nebe též se dostali
a věčné odplaty korunu vzali.

Buď mocnou ochranou, Maria, všem nám,
abychom dospěli k nebes výšinám,
tam s Tebou, Maria, spojení byli
a Boha na věky věků chválili.

Prosba k svatým Andělům Strážným.

Svatí Strážní Anděléové,
mocní naši ochráncové,
vroucně všickni vás prosíme,
chráňte nás, ať nezhrěšíme!

Ve dne v noci při nás stávejte,
od zlého nás ochraňujte;
zvlášť od hříchu smrtelného
a od ďábla pekelného!

Povzbuzujte nás k zbožnosti,
chráňte od světa marnosti,
a hříšných žádostí těla,
by se duše ctnostmi stkvěla!

Boha za nás v nebi proste,
ať ctnost naše stále roste;
bychom zbožně, ctnostně žili
a věčné spasení byli!

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Čáslavy. Ztratil jsem klíč od skříně, v níž důležité listiny a cenné papíry uloženy jsem měl, kterými v týž den, kdy ztrátu jsem upozoroval, vykázati jsem se měl. Zámečníka povolati jsem nemohl, bylo to o slavnosti Božího Těla, kdy dílny byly zavřeny a pak i opatření zvláštního klíče nového bylo obtížné. Čas kvapil, všechno hledání bylo marné. V úzkosti vzýval jsem svatého Antonína Pad. a věrné duše v očištěci za pomoc. A hned, jako puzen, přišel jsem k místu, kde klíč uložen byl; byl zapomenut na místě, kde nenapadlo by mne jej hledati. V nejvyšší úzkosti bylo pomozeno. Za pomoc tuto tak patrnou vzdávám dle slibu svého díky sv. Antonínu a milým duším v očištěci. *J. A.*

Z Brna. Srdcem nejsvětějším i svatému Antonínu Pad. díky nejupřímnější za uzdravení. *F. J.*

Z Mor. Ostravy. Náš chlapecek byl sklíčen těžkou nemocí. Vykonali jsme devítidenní pobožnost k nejsv. Srdci Páně a k blah. Panně Marii, a nebyli jsme v důvěře své klamáni. *K. J. V.*

Z farnosti bohuňovské. Díky nejvroucenější vzdávám nejsv. Srdci Pána Ježíše a předčistému Srdci Marie Panny, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za obdržení mnohých milostí, za troje vyslyšení a nápadnou pomoc v nesnázích života. *M. C.*

Z Měřína. Není tomu dávno, co jsem v Praze, sloužíc tam, seznala člověka, jímž lidé takřka opovrhovali. Byl to člověk duševně velmi skleslý; mluvil řečí rouhavé, velmi reptal proti svaté zповědi a přiznal se, že již po 40 roků tuto svátost nepřijal. I měla jsem litost nad nešťastníkem, útrpnost s jeho duševním stavem a touha zachrániti jej rostla u mne víc a více. Hledajíc prostředky, jak bych přece duši jeho zachránila a k Bohu přivedla, umínila jsem si konati devítidenní pobožnost k nejsv. Srdci Páně a uctivati vroucně Královnu sv. růžence. Ó láske Srdce Boha mého, volám, neboť vyslyšel mne, bídou hříšnici, pro Matku Syna svého, to jisté útočiště hříšníků! Za nějaký čas se srdcem kajícím ubíral se hříšník onen se mnou do chrámu Páně u Dominikánek, kdež hříchy své skroušeně vyznal. Divila jsem se té zbožnosti, s jakou přijal nejsv. Svátost. Veselost a štěstí hledělo mu z tváře a sliboval, že často bude nyní svaté svátosti přijímat za náhradu promařených let dřívějších. A proto volám vděčně: »Ó Srdce Boha našeho, popřej nám tak mocné milosti, abychom byli Tvými apoštoly uprostřed světa a hlasatelé úcty Královny svatého růžence. *Čtenářka „Školy“.*

Z Brna. Plníc slib svůj, vzdávám sv. Josefu nejsrdcečnejší díky za dobré vykonání zkoušky. *H. E.*

Vznešenost života řeholního.

(Hlavní úmysl.)

Smutně to vypadá nyní ve Francii. Vláda jest naskrze liberální, ba zednářská, která vypověděla válku zjevnou Bohu a církvi svaté. Začátek učinila tím, že zrušila zbožné kongregace mužův i žen, že vypověděla řeholníky a řeholnice ze země a zabrala jejich všecken majetek. A co prospělo to národu a zemi francouzské? Nic. Lidé se bouřili na mnohých místech, chráníce své milované duchovní otce a ctihodné řeholnice, a přece vláda neustoupila. A čím se provinili členové těchto řádův a kongregací? Tím, že působili mnoho dobrého pro dítky, chudinu a pro nemocné, že budili život křesťanský, že stát nic nestáli, ale také nebyli na něm závislí. A proto pryč s nimi! A kým je vláda nahradila? Svými školami světskými a lidmi světskými, které musí platit a kteří přece nikdy neprokaží tolik dobrého a nedokáží toho, co členové duchovních řádův a kongregací, kteří to činili z lásky k Bohu a z povolání.

Tento duch nenávistný zaplavil takřka všechny země a národy. Neboť nikde se nedaří dobře kněžím a řeholníkům. Všude a každý si dělá jen posměch z duchovních, hodné je špiní a hanobí a lže se o překot, aby jen duchovní stav byl zostuzen, aby lid ztratil úctu a lásku k svým představeným a tím ztratil konečně i víru svou. Proto za doby naší tak málo jest jinochův a dívek, kteří by se ochotně věnovali stavu duchovnímu a řeholnímu. A jestliže se přece někdo odhodlá, pak jistě přináší velikou obět. Než netřeba se báti nepřátel. Přese všechno tupení a pohanění jest přece stav duchovní vůbec a řeholní zvlášť nade všechny stavy povýšen. To musí uznati i nepřítel, a právě proto, že jest duchovní stav tak vznešený, má také tolik nepřátel. Mnohý tupí stav duchovní a neví ani, co vlastně jest. Mnohý zase straní se tohoto stavu, nevěda, v čem záleží, a posuzuje jej očima světa, nehledí k jeho jádru.

Co tedy je stav duchovní a řeholní zvláště? Stav řeholní je stav lidí, snažících se ustavičně po dosažení dokonalosti, a to třemi sliby: slibem dobrovolné chudoby, ustavičné čistoty a dokonalé poslušnosti, sliby složenými dle jisté určité řehole, potvrzené od církve svaté. Je to stav, jakýsi stálý způsob života, založený na slibech jej vážících. Je to stav lidí, a to věřících, neboť »bez víry nemožno Bohu se libiti« (Žid. 11), a sice snažiti se mají tito věřící dosáhnouti křesťanské dokonalosti, co jest hlavní účel řeholního života. Svatý Bernard praví: »V té chvíli, kdy řeholník v dobrém neprospívá na cestě dokonalosti, již kráčí zpět.« K tomu napomáhají sliby chudoby, čistoty a poslušnosti, které čelí třem hlavním nepřátelům dokonalosti, a ti jsou: »Všecko, co ve světě jest, je žádost těla, žádost očí a pycha života.« (1 Jan 2.)

Stav duchovní a řeholní jest vlastně věrné následování netoliko apoštolův, ale Krista samého. Proto dť sv. Jarolím: »Kristus a jeho apoštolé byli prvními řeholníky.« Účel pak a cíl stavu duchovního jest povznešený. Bůh sám, blaženost věčná v nebi a prostředky k dosažení této blaženosti jsou nejvšš účinné. Cílem jest Boha nade všechno milovati, jemu dokonale sloužiti a ustavičně chváliti; prostředky k tomu jsou řeholní sliby. Stav duchovní a řeholní snaží se následovati stav blažených. Jako světci v nebi ustavičně Boha chválí a velebí, tak i členové

řeholí, pokud lidské slabosti možno, hledí Boha chváliti a velebiti ve společné modlitbě, velebou služeb Božích, věrným plněním předpisů řádu, straněním se světa a radostí jeho, obětováním se Bohu a blahu bližních. Může býti něco krásnějšího a vznešenějšího? Ovšem svět toho nevidí a nezná, protože to viděti a znáti nechce. Pravý řeholní život jest pravý opak života světského. Jak snadno člověk ve světě ztratí ducha dobrého, jak snadno propadne zlému a stane se obětí hříchu! Jinak jest ve stavu duchovním a řeholním, v němž, jak dī sv. Bernard, člověk žije čistěji, klesá řídčeji, povstává rychleji, kráčí opatrněji, pracuje pilněji, odpočívá jistěji, očištuje se dřívěji, umírá tišeji s větší naději a odměněn bývá hojněji. Tak přislíbil Pán Ježíš Petrovi a ostatním apoštolům, když pravil: »Amen pravím vám, že vy, kteří jste následovali mne, v druhém narození, když seděti bude Syn člověka na stolici velebnosti své, budete i vy seděti na dvanácti stolicích, soudíce dvanáctero pokolení israelské. A každý, kdož opustí dům, nebo bratry, nebo sestry, neb otce, nebo matku, nebo manželku, nebo syny, nebo pole pro jméno mé, stokrát více vezme a životem věčným vládnouti bude.« (Mat. 19.)

A proto modleme se, aby Duch svatý osvětlil světlem nebeským mysl mnohých jinochův a dívek, aby zvolili si stav sice těžký, ale vznešený jak povoláním tak cílem svým a věnovali se službě Boha samého a pro Boha pracovali k blahu svých bližních. Ó jak radovati se bude božské Srdce Páně, když najde více ctitelův a milovníků svých!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za stav duchovní a řeholní, prospěšný církvi i pro spásu duší, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Ctíti stav duchovní i řeholní.

Úmysl v září: Lásky k nejsvětější vůli Boží.

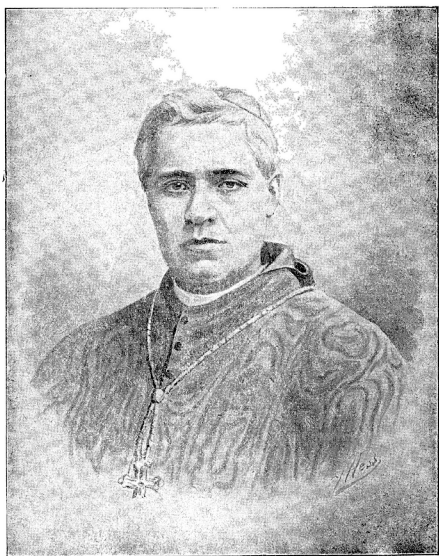
Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

Září 1903.

Obětují Ti, ó Pane, všecku lásku a klanění, které Tobě přinášela Tvá Matka nejsvětější od první chvíle Tvého vtělení.

J. Josef Kunz and Santo Calbiarchano

Máme papeže!

Osířelý stolec sv. Petra je obsazen. Lvu XIII. dostalo se v úterý 4. srpna šťastnou volbou důstojného nástupce. Hlavou církve svaté, papežem římským zvolen byl patriarcha benátský, kardinal Josef Sarto, jenž přijal jméno

PIUS X.

V povinné úctě vzdáváme hold oddanosti novému náměstku Kristovu na zemi a věrnost jemu i církvi své slibujeme. S upřímným zadostučiněním a radostí vítáme na stolci sv. Petra muže z lidu, syna chudých rodičů selských, jenž jen vlastní silou a svými ctnostmi, svou učeností a všestrannou zkušeností demohl se vysokého postavení, jako patriarcha benátský a kardinal sv. církve římské, nyní pak povýšen byl k nejvyšší důstojnosti, jaká na zemi dá se mysliti.

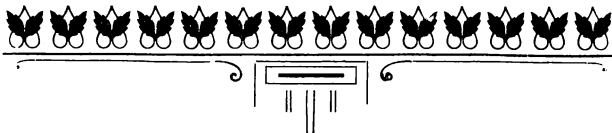
Bože, Pia X. žehnej a nám zachovej!

Josef Sarto, dosavadní patriarcha benátský, narodil se v Riese v Benátsku, v diecési Treviso, dne 2. června 1835. Bohosloví studoval v Trevisu a Padově. Jako kněz působil v duchovní správě, stal se farářem v Salzanu, později ředitelem semináře a kanovníkem v Trevisu. R. 1884. stal se biskupem v Mantově a brzy obrátil na sebe pozornost a získal si lásky a přízně sv. Otce Lva XIII. Když patriarcha benátský kard. Agostini zemřel, vláda italská osobovala si právo, obsadit stolec patriarchální, avšak sv. Otec Lev XIII. jmenoval arcibiskupem a patriarchou benátským biskupa mantovského Msgra Josefa Sarto, dne 15. června roku 1893. Současně 12. června 1893 pak jmenoval ho kardinalem. V Benátkách patriarcha Sarto brzo získal si všeobecné úcty u lidu i duchovenstva.

Vláda italská po letech odpírala uznání patriarchovi Sartovi, ale na konec uznala ho přece. Nový sv. Otec vyniká velkou znalostí práva kanonického i mezinárodního. Politikou zabýval se málo, věnuje se zcela duchovní správě a horlivě pracuje o povznesení svého lidu i duchovenstva. V Benátkách velice byl oblíben. Když před volbou odjížděl z Benátek do Říma, zástupy lidy vprovázely ho na nádraží a kardinal Sarto velice pohnut loučil se s Benátkami. Snad tušil, že nikdy už nespátí královnou Adrie.

Bratr nového svatého Otce je vinárníkem v Mantově, švagr je obchodníkem v rodném místě sv. Otce v Riese, druhý švagr je varhaníkem v Salzanu, kde sv. Otec býval farářem, třetí švagr je trafikantem v Riese. Dvě sestry žily v Benátkách u bratra patriarchy.

Narození Panny Marie.

(Ku dni 8. září.)

Narození Mariino celému světu radost zvěstovalo, neboť z ní narodil se ten, jenž kletbu hříchu sňal a přinesl požehnání, smrt potupil a život věčný nám daroval.

(Církevní hodinky.)

Každého roku oslavují věrní poddaní narozeniny milovaného panovníka, krále nebo královny, a zajisté s tím větší radostí a vděčností, čím lepší a blahodárnější je jejich panování. Všichni přejí si z toho srdce, aby milovaný panovník nebo panovnice ještě dlouho žil a dlouho ještě šťastně panoval, neboť dobře jest si lid toho vědom, že dobrotivý, moudrý vládce velikým je štěstím pro národ a že pod žezlem spravedlivého a otcovského panovníka dobře se vede všem poddaným.

Čím větší tedy ale radost musí naplňovati srdce naše, slavíme-li dnes narozeniny královny nejvznešenější a také nejdobrotivější, královny všech Kristových vyvolených, narozeniny té, kterou Bůh na nejvýše vyznamenal milostí svou a která také proto po Bohu největší jest naší dobroditelkou? Proto plesá dnes celá ta veliká říše Boží na zemi, církev svatá, a radujíc se z narození panovnice, patronky a matky své Marie Panny s radostí prozpěvuje: »Narození Tvoje, panenská Matko Boží, přineslo radost celému světu.« Ano, celému světu přineslo narození Panny Marie radost, radost čistou, vznešenou, neboť její na-

rození bylo již červánkem blízkého spasení lidstva.

Radost přinesla Maria narozením svým, předně rodičům svým ctihodnému Jáchymovi a bohabojné Anně. Vstupme v duchu do skrovného jejich přibýtečku tam v dalším městě Nazaretu a vizme tu čistou, tichou radost těchto spravedlivých rodičů nad narozením dítka Marie. Nevěděli sice tehdy, k čemu Bůh v milosti a lásce své dítko toto ustanovil, netušili ještě to veliké důstojenství dcerušky své, ale radovali se, že Bůh úpěnlivé prosby jejich vyslyšeti ráčil, neboť věděli, že Marie byla darem Božím. Když však tak to dítko spanilé, plné půvabů přirozených a nadpřirozených pozorovali, zdaž v mysli jejich maně nevyskytla se otázka: čím bude dítko toto? O zajisté za to mítí můžeme, že Hospodin v duchu potěšil je odpovědí velikou, že bude dcera jejich tak velikou a vznešenou pro celý svět i pro nebe, že blahoslavenou ji budou velebiti všichni národové země. Maria Panna ukázala životem svým, že se rodičové při jejím narození neradovali nadarmo. Život její čistý jak bělostná lilie, ušlechtilý, plný ctností Bohu libých i skutků záslužných. Život lidem za vzor sloužící, byl chloubou a radostí rodičů, tak že na kolenou Bohu děkovali, že obdaril je dítětem takovým.

Radost přineslo narození Mariino i ji samé, neboť jako čistá a nevinná byla duše její v hodinu příchodu jejího na tento svět, tak čistou a nevinnou zůstala

po celý život až do konce; Maria byla milosti Boží plná, a to jak ze zvláštní dobroty Boží při počátku života tak i z vlastní zásluby při sklonku jeho, tak že s radostí mohla zpět pohlednouti k době narození svého. Život její podobal se v skromnosti fialce, která, že všem milá, přece skrývá se očím všech, čistotou a něžností podoben byl bělostnoucí lilii, která úctou naplňuje každého pro bělost svou a neposkvrněnost, zásluhami a ctnostmi podobal se život její nádherné růži, kteráž libou vůni rozšiřuje vůkol sebe, a nádherou barev svých každého naplňuje obdivem. Radost přineslo narození Marii Panně samé, neboť bylo počátkem života svatého, milostiplného a také počátkem velikého důstojenství, k němuž předurčil ji Pán.

Narození Mariino přineslo radost i lidem ostatním, a to všem, kteří jsou dobré vůle. Ovšem tehdy, v den jejího pozeňnaného narození, když blažená matka sv. Anna ponejprv přitiskla dítka své k srdci mateřskému, tehdy svět si této události nevšiml. Neměl tehdy tušení, čím toto dítko proň bude, a přece byl to den radosti pro celý svět, jak budoucnost ukázala, neboť z Marie Panny narodil se Kristus Ježíš, jenž kletbu hříchu z lidstva sňal a přinesl požehnání, jenž smrt potupil a život věčný všem daroval. Jako jasná jitřenka oznamuje krásný den, tak i narození Panny Marie jakožto Matky Ježíšovy, oznámilo světu, že přiblížila se doba, kdy Bůh vyplní příslibení své o ráji dané a sešle kýžného Spasitele světu a lidstvu hříšnému. Čas ukázal, že narození Panny Marie bylo počátkem nové doby pro člověčenstvo, doby naděje, doby milosti, proto počata a narozena byla Maria Panna v plné milosti Boží, bez poskvrny hříchu prvotného. Ona jako Matka Spasitelova započiná příchodem svým dobu vykoupení, ona předchází Krista jako

jitřenka slunce, proto volá sv. Bernard: »Ó blahoslavená Panno, Ty jsi jitřenka předcházející slunce a východ slunce oznamující.« Odtud pochází všeobecná radost věřících o svátku tomto, odtud ten jasot církve sv., která vyzývá všechny: »Radujme se a plesejme v den narození nejblahoslavenější Matky Boží Marie, která novou radost světu zvěstovala a celé spásy lidské začátkem se stala.« A sv. Augustin volá: »S nejbvětším plesem raduj se země naše tak veliké Panny narozeninami ozářená.« Jisto jest, že kdyby byli lidé poznali štěstí, jež jim přinášelo toto narození, že by bylo viděti, kterak se obnovuje od konce světa do konce jeho, co se vypravuje o národu židovském, když zachráněn byl od záhuby prostřednictvím Esteriným: »Zdalo pak se, že jim nové světlo vzešlo, a radost, čest a veselí.« (Ester 8, 16.)

Marii ustanovil Bůh za matku Ježíše Syna svého: »z níž narodil se Ježíš, jenž nazván jest Kristus.« To byl základ všech výsad jejich, jakož i všeliké chvály, jež ji přísluší: »cokoli chceš věděti o Panně, vše zahrnuje se v krátkém rčení: z níž narodil se Ježíš«, praví svatý Tomáš z Villanovy.

Jako matka Spasitele našeho bude Maria Panna i útočištěm a ochranou hříšníků, proto jest den narození jejího dnem naděje a útěchy všech, že nejsou v bídě své opuštěni, nýbrž že nad nimi ochrannou ruku svou drží tak mocná a dobrotivá matka nebeská.

Svátek narození Marie Panny nám však také připovídá, abychom každý pilně konali povinnosti stavu svého. K tomu vybízí nás Marie Panna příkladem svým i mocným přispěním, jehož nám vymáhá.

Sotva že se Maria Panna narodila, již vzdává Pánu Bohu díky své úcty a lásky. Radost, s kterou se podrobovala božské velebnosti a děkovala za pro-

kázané milosti, byla veliká, neboť o sobě
fci mohla slovy písma: «Když jsem malá
byla, líbila jsem se Nejvyššímu.» Bůh
Otec spatřuje v Marii svůj obraz zářící
a neposkvrněný, obraz, jenž znetvořen
byl hříchem u lidí ostatních. Duch Svatý
skoro ze všech srdcí vypuzený, bydlí
v srdci jejím jako ve svatyni sebe důstojné.
Syn Boží tolik nalézá v ní ctností, že
s radostí ji si volí za matku podle svého
požehnaného člověčenství. A Maria Panna
koná povinnosti své vůči Bohu s horli-
vostí ji vlastní tak, že nám ze všech
světců a světic jest nejkrásnějším vzorem.

Nemůžeme-li jemu se rovnati, aspoň
se snažme jej nápodobiti, jak můžeme
nejvřeleji pomoci milostí, jichž nám udílí
Bůh v míře hojné, byt i ne tak veliké
jako Marii Panně. Víme dobře všichni
a každý z nás, jak veliká jest naše
slabost. Víme, jak často si umíníme dobré
konati a přece zase ve zlé upadáme,
býváme vrtkaví, roztržití, netrpěliví,
poddáváme se lehce svým zlým ná-
klonnostem a naruživostem a zapomináme
na Boha a na spásu duše.

Tu však útěchu nám přináší ochrana
Rodičky Boží. Je-li Maria při nás, kdo

bude proti nám? A při kom by raději
byla, nežli při těch, kteří věří v jejího
božského Syna, a hledí dle možnosti mu
sloužiti? Její láska k Ježíši Kristu a
její vřelá náklonnost k duším, jichž
matkou se státi nemohla, leč skrze smrt
Syna vroucně milovaného, dávají nám
svědectví o péči, kterou ona provází
práce naše směřující ku cti Boží a spáse
duše naší. Vyzvějme ji tedy s důvěrou
neobmezenou. Dnešní den jest obzvláště
příhodný našim prosbám. Líbí-li se
králům a královnám pozemským slaviti
ročenku svého narození udílením darů,
které milosti by mohla odepřiti královna
nebeská, jež se narodila právě proto,
aby byla rozdatelkou všech milosti,
aby život dala lidem, aby je zahrнула
láskou matky nejlepší? Prosme ji za
sebe i za ty, kteří páskou víry a lásky
jsou s námi spojeni, prosme ji za ty,
kteří posud vyhýbají se péči její mateřské.
aby tak všechny sloučila v jednu rodinu,
v níž ona má úlohu prostřednice mezi
dětmi nezdárnými a otcem přísným.
Narození Mariino přineslo radost celému
světu. Radujme se!

Boh. Hendl.

K narozeninám Panny Marie.

Ó vítána buď nám, Ty hvězdo jasná,
Ty dítko nebeské, Maria krásná,
Ty's dcera nebe, vonný květ země.
Tvé zrození vítá veškeré plémě!

Tebe pozdravuje dnes veš-
kerý svět,
nebo Ty jsi překrásný, nejvonnější květ,
vůni vydáváš Ty po všem světě,
nad tebe voně, jak květ zde nekvete.

Z Tebe se nám zrodil Vykupitel náš,
Ty Matkou Maria, jeho bytí máš,
proto s radostí vítáme Tebe,
neb Syn Tvůj otevře nám bránu nebe!

Ó vítěj, vítěj nám, Ty dítko milé,
neboť již nadejde šťastná nám chvíle,
že bude naše shlazená vina,
skrz Tvého, Maria, milého Syna!

Maria, buď naší ořadovnicí,
ať jsme věrní Tvoji následovnicí,
ať následujem Tvé svaté ctnosti,
a chválíme Tebe tam na věčnosti!

F. Vrdtil.

Jak se Bohu slouží?

ročítaje spisy sv. Augustina, tohoto velikého učitele církevního, na němž se zřejmě ukázala moc neskončené milosti Boží a moc modlitby: dočetl jsem se v osmé knize jeho „vyznání“ o události, která mne mocně dojala a převýborně se hodí i na naše časy a poměry, ačkoli se byla již před více než 1500 lety přihodila.

Onoho času, totiž před rokem čtyřstým po narození Páně, žil v Římě slavný řečník jménem Viktorin. Byl v takové cti a vážnosti, že mu rada městská postavila čestný pomník na veřejném náměstí. Všichni členové této nejvyšší rady byli jeho vyučenci; hluboká učenost a nelíčená šlechtnost srdce, přímost povahy a nezištná lidumilnost, nebyly jediné chvalitebné ctnosti jeho. Viktorin byl již starcem a přece ještě tonul v bludech pohanských. Tu dostalo se mu do rukou Písmo svaté; četl v něm s horlivostí a čím déle četl, tím více se mu líbily vznešené zásady sv. evangelia.

I začal čísti také jiné spisy křesťanských spisovatelů, hlavně svatých Otců, až došel s milostí Boží pevného přesvědčení o pravdě křesťanské víry.

Potkal jednou biskupa Simpliciana a pravil k němu s radostí: „Víš to, že jsem již křesťanem?“

„Nevěřím tomu“, odvětil biskup, „aniž tě mohu mít za křesťana, dokud tě nespattím v kostele ve shromáždění věřících.“

I usmál se Viktorin a s posměchem pravil: „Tak tedy zdi chrámové dělají z lidí křesťany?“

A podobně se to opakovalo často-krátě při setkání se těchto dvou mužů. Viktorin tvrdil, že je křesťanem a biskup odpíral, že ho za křesťana nepovažuje, poněvadž do kostela mezi křesťany ne-

chodí. Viktorin namítal vždy, že zdi kostelní nedělají křesťana, ale vlastně se nechtěl ku křesťanství veřejně přiznati, aby proto neztratil úcty a přízně vznešených pohanů. Než, četl v knihách křesťanských dále a vůle jeho klonila se k veřejnému vyznání víry pořád více. Když však byl přečetl slova Kristova v evangeliu sv. Matouše: „Kdo mne vyzná před lidmi, toho vyznám i já před Otcem svým, jenž je v nebesích“ (10, 32, 33). „Co platno člověku, kdyby celý svět získal, ale na duši své zkázu trpěl?“ Tu zachvěl se z celé duše své a užasl nad sebou a řekl sám u sebe: „Kristus, Syn Boží, opustil pro mne slávu věčnou, přijal na se podobu člověka hříšného, trpěl jako největší zločinec, při svrchované svatosti své učiněn jest poslušným až k smrti, a to k smrti kříže; a já bych se měl stydět vyznati jej veřejně, já, který jsem tak zjevně a horlivě po celý život sloužil mrzkým modlám, zlým to duchům? Kterak by se mohl nadíti smilování a spasení u Boha?“

Hned po tom se vzhopil a chvátal k biskupovi Simplicianovi a zvolal: „Pojďme do chrámu, chci se stát křesťanem!“

Když do chrámu vstoupil, nastalo veliké udivení; mnozí volali: „Viktorin! Viktorin!“ Biskup ale pokynul a nastalo ticho. Viktorin pak, jsa již dosti poučen o víře křesťanské, hlasitě skládal vyznání víry a byl od biskupa pokřtěn. Všichni slzeli radostí a každý se k němu tlačil, aby mu svoje blahopřání vyslovil. V celém tomto vypravování nejvíce nám do očí bijí slova Viktorinova: „Což pak zdi kostelní dělají z lidí křesťany?“ Zdaž tato slova nejsou vzata z úst tak mnohých vlažných křesťanů i doby naší, kteří se vymlouvají způsobem podobným? Co by tu bylo Simplicianů zapotřebí, aby se

všem těmto netečníkům ukázalo, že neplněním jedné z předních křesťanských povinností zapírají Krista, a činí samy sebe neskončených jeho zásluh nehodnými.

Dokud nedokážeme — a kdo to může dokázati — že člověk sám sebe stvořil, dotud zůstáváme tvory Stvořiteli našemu podrobenými, dotud budeme vždycky míti povinnosti k Bohu původci a Otci svému. Svědomí naše, letopisové veškerého pokolení lidského, Písmo svaté Starého i Nového Zákona, hlásají nám a káží, že Stvořitel náš jest bytost nejdokonalejší a nejsvětější. Pakliže ale Stvořitel a Otec náš takým jest, tu člověk jako tvor rozumný, a zvláště křesťan, co syn jeho milovaný, nevyhnutelně povinen jest ctíti jej a klaněti se jemu.

A jak můžeme této povinnosti dostáti? Způsobem dvojím: vnitřním a zevnitřním. Ctímeť Boha uvnitř, když mu svou podrobenost, oddanost a lásku projevujeme citem a myšlením, ctíme jej zevnitř, když to, co o Bohu ctíme v srdci a smýšlíme v duchu, slovem a skutkem též pronášíme. Boha pouze zevnitř ctíti jest marné, neboť »Bůh jest duch, a ti, kteří se mu klanějí, mají se mu klaněti v duchu a vpravdě.« (Jan IV.)

Chtěl-li by však některý člověk Boha ctíti pouze uvnitř, bylo by mu to téměř nemožné, neboť člověk není pouhý duch, nýbrž má též tělo, obdařené smysly, a vše, co se v duchu jeho děje, jeví se mu patrně ve tváři. Proto zajisté dobré jest, aby křesťan oba způsoby, kterými mu lze Boha, Pána a Stvořitele svého ctíti, rozumně spojoval, a věčného Otce oslavoval i velebil nejen citem a myšlením, ale též slovem a skutkem. To poznávali lidé již od prvopočátku a již synové prvních rodičů obětovali Bohu, Pánu nebes a země. Aby pak pocta Boží byla slavnější, důstojnější, a duch ducha příkladem mocným vespolek vzbuzoval

k nábožnosti, zavedly se společné služby Boží. Již Enos, Sethův syn a vnuk Adamův, počal vzývati jméno Hospodinovo (I. Mojž. IV. 26). Po veškerém okrsku zemském nenalezáme ani jediného národu, který by nějaký způsob společných služeb Božích neměl. »Vše, co konáš, počínej s Bohem.« Toto přísloví mají nesčetní národové světa, byť ne slovy, aspoň smyslem společné.

Ano, již za prvotních dob lidstva, kdy člověčenstvo takofka ještě v kolébkce spočívalo, vidíme patrně, že lidé, dříve nežli něco důležitého započínali, vždycky Boha vzývali a dokonavše šťastné dílo, děkovali mu za pomoc udělenou. Tak učinil nábožný Noe, když vyšel po strašné potopě na suchou zemi z archy, nežli co jiného konati započal, zapálil Bohu obět na dikůčinění za zázračné zachování své i rodiny svojí. Později snažili se Mojžíš a Aron, ducha lidu israelského, otupeného a zesláblého v otroctví egyptském, náboženskými slavnostmi zase k činům vznešenějším vzbuditi a opět vzkřísiti.

David král, jenž pln svaté vroucnosti zbožné žalmy zpíval před stánkem Hospodinovým; jak nadšeně propěvuje: »Pane, miluji okrasu domu Tvého, kde přebývá sláva Tvá.« (Žalm 25.) Jak milí jsou stanové Tvoje, Hospodine mocností, duše má touží a omdlévá po síních Hospodinových. — Blahoslavení, kteří přebývají v domě Tvém, o Pane — titíž na věky věkův chváliti budou Tebe. Nebo lepší jest jeden den v síních Tvých, nežli tisíce dnů jiných. Zvolil jsem raději státi u prahu domu Boha mého, nežli přebývatí ve stanech hříšníků. Neboť tu dává milost a slávu Hospodin, aniž odepře čeho dobrého těm, kteří sem chodí v nevinnosti. Hospodine zástupě, blahoslavený člověk ten, který doufá v Tebe.« (Ž. 93.)

Ano i divocí lidožrouti chodívají v určitý den na horu zasvěcenou, kde

se klanějí duchu hromovládcovu. Turek kráčívá v pátek do své mešety a padna na tvář proti východu slunce, dle svého způsobu chválí Boha. Žid úzkostně světi sobotu, by se neprohřešil proti zákonu Mojžíšovu. Mezi křesťany není církve, která by neměla společných služeb Božích a katolíků. Jenž má to přesvědčení, že plnou a čistou má pravdu křesťanskou, ten by sobě neměl všimati svých slavných, veřejných a společných bohoslužeb? Katolíků by neměl alespoň ve dnech Bohu zasvěcených, v neděli a svátek, našťěvovati dům smilování Božího. Katolíků by neměl věrně následovati vznešeného příkladu Páně, krásného příkladu apoštolův a prvních křesťanů?

Spasitel náš Ježíš Kristus, jenž sám pravil: »Bůh jest duch, a kteří se mu klanějí, mají se mu klaněti v duchu a pravdě,« odcházival na hory, aby se tam Otci svému nebeskému pokoril a o samotě vroucně se modlil, ale přece přítomen býval také každé slavnosti v chrámě Jerusalemském. A jak horlivě scházeli se sv. apoštolé a prvotní křesťané ku společným službám Božím, to vidíme z knihy Skutků apoštolských, kdež jednou čteme, že trvali společně v poslouchání slova Božího a lámání chleba, t. j. přijímání Těla Kristova. Ano křesťanství předkové naši prvních století za tak velikou povinnost sobě pokládali navštěvovati společné služby Boží, že uprostřed krvavých pronásledování raději život svůj dávali v nebezpečení, než by byli opomenuli v den nedělní a sváteční na vykázaném místě, dle učení Kristova, klaněti se Bohu svému. A neměli tehdy tak krásných chrámů jak my! Ve skryších podzemních a skalních slujích a jeskyních musili vyzývati jméno Hospodinovo. Poslušni jsouce napomenutí velikého apoštola národů sv. Pavla, jenž dí: »Neopouštějte společného shromažďení našeho k službám Božím, jakožto

obyčej mají někteří, ale vespolek sebe napomínejte.« (K židům X, 25); v paměti měli příkaz Páně: »šest dní dělali budete dílo, sedmý pak bude vám svatý, sobota odpočinutí ke cti Hospodina; kdo by dělal dílo v něm, zabit bude.« (2 Mojžíš 25. 2.) Ostatně kterak by se mohl domnívati křesťan, že by světil neděli a svátek, kdyby se mu zdálo obtížné i v těchto dnech do chrámu Páně jíti, toho věru nenahlížím. Kdo společných služeb Božích si nevšímá, je zanedbává, odrhnuje se od církve, ku které náleží, zapírá věru a jest horší nežli pohan. Rozumí pak se samo sebou, že nestavíme chrámy, neozdobujeme oltáře snad proto, aby tím Bohu něco přibýlo, čeho neměl, vždyť Bůh jest sám v sobě neskončeně blažený netřeba mu vezdejšího zboží; podobně nezpíváme k vůli Svrchovanému, ježž ustavičně všechny světy velebí: Svatý svatý svatý, Pán Bůh zástupů! Jemu není třeba našich chvalozpěvů. On bez našeho klanění jest neskončeně veliký, bez našeho přispění neskončeně blažený. Ale nám je těchto viditelných a zevnitřních prostředků zapotřebí, abychom mysl a ducha svého od této hroudy zemské odvrátili k statkům vyšším a nepomíjitelným, a nezapomínali na povolání své zde pod sluncem.

Ale Otec nebeský nezamítá to, co mu obětujeme jako dítka z lásky a vděčnosti, neboť vidí, že netoliko říkáme »Pane, Pane«, ale i ochotně plníme vůli jeho; On nezamítá ani darův ani hlasův našich, ovšem však žehná milostivě všem horlivým ctitelům svým.

Říká tak mnohý člověk: vždyť jest Pán Bůh všude, tedy mne všude vidí, slyší a všude se mohu k němu modliti, není třeba tedy do chrámu choditi. Ovšem jest Bůh všude přítomen; ať jsme kdekoliv, všude zpytuje a zná srdce naše i leďví. Svět veškeren jest jeho chrámem od končin země až ku končinám nebes

má své ctitele; všude mu plane obět, kde se jmenuje jméno jeho. Než i chrámy sobě na zemi zasvětil on a přislíbil vyslyšeti, když v nich k němu volají. Pomněme jen, jaké zaslíbení učinil jen Šalomounovi v chrámě Jerusalemském. Když byl totiž řečený král vystavěl tuto nádhernou svatyni, vrhl se přede vším lidem před Hospodinem na tvář svou a vzýval jej řka: »Pane pánův, jestliže nebesa tebe obsáhnouti nemohou, čím méně dům tento, který jsem vystavěl, Tebe obsáhne? Ale vzhlédni ku prosbám služebníka svého, slyš modlitbu, kterou koná před Tebou, aby oči Tvé byly otevřeny na dům tento v noci i ve dne, na dům, o němž jsi řekl: bude tam jméno mé.« (Z Králů VIII. 27—30.) I ukázal se mu Hospodin po druhé, jakož se mu byl ukázal v Gabaon a řekl jemu: »Vyslyšel jsem modlitbu tvou a prosbu tvou, kterouž jsi se modlil přede mnou: posvětil jsem dům tento, kterýž jsi vystavěl, abych položil jméno své tam na věky, a budou oči mé a srdce mé tu po všechny dny.« (Z Král. IX. 2. 3.)

Jestliže však Bůh ve Starém Zákoně sobě posvětil chrám Šalomounův, a ná-

božnému králi učinil takové zaslíbení, slávu svou zjevuje ve svatyni svatých, kdežto přece služby Boží starozákonné nebyly leč toliko stín, obraz a podobenství služeb Božích křesťanských: čím více vyslyší těch, kteřížto jméno jeho nejsvětější vzývají a jemu klaněti se budou v přetajenné svatyni jeho novozákonní, kde ve způsobech chleba a vína co Bůh-člověk skutečně přebývá a sedmipramennou studnici milosti své ve svátostech otevřel? Proto kdo se vyhýbá kostelu, vyhýbá se Bohu a milosti Boží. Chrám křesťanský je to jediné místo na světě, kde patrně jest, že jsme dítky jednoho otce v nebesích, že jsme povoláni k stejnému cíli, radostné věčnosti ve stanech blahoslavenců. Zde ve chrámu Páně přestává všeliký rozdíl stavu i rodu, žebrák co král, sprosták co mudrc, všichni mají stejné právo: úsilně pracovati na spáse své. A to by, křesťane milý, nemělo povznésti mysl tvou a tě nabádati, abys co nejčastěji do domu Božího chodil? To, jsi-li malomyslný, nemá tobě dodati ducha a důvěry? Hleď, ve chrámu Páně slouží katolíci Bohu svému nejlépe!

(Přetřď dále.)

Boh. Hendl.

Poslední řeči Mojžíšovy.

Napsal Jarolím St. Pavlík. (Č. d.)

Pán Bůh vyznamenal lid israelský přede všemi národy země a zasypal jej zrovna svými dary. Aby však nespýsněl, připomněl jim Mojžíš všechny hříchy jejich a řekl bez obalu, že je lidem »přetvrdé šije«. »Neříkej v srdci svém: Pro spravedlnost mou uvedl mne Hospodin, abych touto zemí vládl... Věz, že ne pro spravedlnosti tvé Hospodin, Bůh tvůj, dal tobě

zemi tuto výbornou, abys vládl jí, poněvadž přetvrdé šije jsi lid. Pamatujž a nezapomínej, kterak jsi k hněvu popouzel Hospodina, Boha svého, na poušti. Od toho dne, kterého jsi vyšel z Egypta až na toto místo, vždycky jsi se proti Hospodinu na odpor stavěl.« Nejvíce dohněvali Israelité Pána Boha, jak se klaněli zlatému teleti. Jenom Mojžíšovi a jeho 40dennímu postu, jeho přimluvám a prosbám měli k poděkování, že je

Pán Bůh nevyhladil jako obyvatele sodomské. »Padl jsem před Hospodinem jako prvé, čtyřiceti dní a nocí, chleba nejeda a vody nepije, pro všechny hříchy vaše, kteréž jste činili proti Hospodinu a jej k hněvu popudili.« Tenkrát se Mojžíš přimlouval za lid, řka: »Pane Bože, nezahlazuj lidu svého a dědictví svého, kteréž jsi vykoupil ve velikosti své, kteréž jsi vyvedl z Egypta v ruce silné. Rozpomeň se na služebníky své, Abrahama, Isáka a Jakoba; nehleď na tvrdost lidu tohoto, a na bezbožnost jeho a hřích, aby snad neřekli obyvatele země té, z kteréž jsi vyvedl nás: Nemohl uvéstí Hospodin jich do země, kterouž zaslíbil jim, a měl je v nenávisť; proto vyvedl je, aby je pobil na poušti. Onť jsou lid tvůj a dědictví tvé, kteréž jsi vyvedl v síle své veliké a rameni svým vztaženém.«

A nyní se táží: Jsme my lepší než Israelité? Nepopouzíme též Pána Boha hříchy svými, netoužíme po hrncích egyptských žádostivosti tělesné? Ach, kolikrát již jsme zasloužili, aby nás Pán Bůh vyhladil z počtu vyvolených a my zemřeli smrtí věčnou! Proč se tak dosud nestalo? Kdo je naším Mojžíšem, zastancem a přimluvnickem? To jest Ježíš Kristus, jenž se též za nás 40 dní postí, útrapy snáší, za nás se obětuje, za nás prosí a hněv Boží usmírjuje; »kterýžto«, jak píše sv. Pavel k židům, »za dnů těla svého s velikým křikem obětoval modlitby a ponižené prosby tomu, kterýž by ho mohl vysvoboditi od smrti.« Když se Mojžíš za lid modliti chtěl, vešel obyčejně do svatostánku. I náš Mojžíš, Pán Ježíš Kristus, modlí se za nás ze svatostánku, v němž přebývá pod způsobou chleba. Život jeho »svátostní je ustavičnou účinnou přimluvou, a ustavičnou obětí za naše hříchy. My jsme lid jeho a dědictví jeho, jež on sobě vykoupil v síle své lásky veliké a v rameni

na kříži vztaženém. Utíkejme se k němu tedy se srdcem skroušeným v bídách svých a prosíme za smilování, když jsme Pána Boha urazili.

Mojžíš vypravoval dále lidu, kterak musel opatřiti nové desky kamenné, když byl staré roztrástil, a kterak Bůh znovu do nich vepsal desatero přikázání, načež byly vloženy do archy úmluvy. Potom cestovali Israelité dále a přišli na místo dobré, kdež bylo dosti vody. Tenkrát i Levité byli odděleni, aby sloužili ve stánku úmluvy, nosili archu a dobrořečili jménu Páně. »A nyní, Israeli«, napomínal Mojžíš lid svůj, »čeho Hospodin, Bůh tvůj žádá od tebe, jediné abys se bál Hospodina, Boha svého a chodil po cestách jeho a miloval ho a sloužil Hospodinu, Bohu svému z celého srdce svého a ze vši duše své, a abys ostříhal přikázání Hospodinových i obyčejů posvátných jeho, kteréž já dnes přikazuji tobě, aby dobře bylo tobě. Aj, Hospodina, Boha tvého, je nebe i nebesa nebes, země i všechny věci, kteréž na ní jsou; avšak s otci tvými spojil se Hospodin a miloval je a vyvolil sámě jejich po nich, to jest vás, ze všech národů, jakož se dnes dokazuje. Obrežtež tedy neobřízku srdce svého a šlje své nezatvrzujte více; nebo Hospodin, Bůh váš, sám jest Bůh bohů a Pán panujících, Bůh veliký a mocný a brozný, kterýž osoby nepřijímá, ani darů. Činí soud sirotku i vdově, miluje také příchozího a dává jemu živost i oděv. I vy tedy milujte příchozí, nebo i vy byli jste příchozí v zemi egyptské. Hospodina Boha svého báti se budeš a jemu samému sloužiti budeš; jeho se držeti budeš, přísahati budeš ve jménu jeho. Onť jest chvála tvá a Bůh tvůj.«

Mojžíš tedy napomínal lid k milování Boha a bližního, poukazuje na to, že i Bůh miloval nás. Poupě lásky, v Starém Zákoně štípené a zkvělé, rozvilo se

v krásnou růži v Zákoně Novém, zákoně to lásky. Lásku Boží nám připomínal zákonodárce náš, Ježíš Kristus, při mnohých příležitostech a napomínal k milování jak Boha tak bližního, zvláště v poslední řeči své, již držel u večer zeleného čtvrtku. »Příkázání nové dávám vám, abyste se milovali vespolek, jakož i já jsem miloval vás, tak abyste i vy se vespolek milovali. Po tomto všichni poznají, že jste moji učeníci, budete-li mítí lásku jedni k druhým... Milujete-li mne, příkázání má zachovávejte... Kdo má příkázání má, a zachovává je, tenť jest, kterýž mne miluje. A kdo miluje mne, milován bude od Otce mého; i já budu jej milovati a zjevím jemu samého sebe.« Zachovávání příkázání Božích je nejlepším výrazem a důkazem lásky k Bohu. Proto už i Mojžíš spojoval jedno s druhým, jak z následující řeči vidno: »Milujž tedy Hospodina, Boha svého, a zachovej příkázání jeho i řády posvátné, soudy i rozkazy po všecken čas.«

Pán Bůh nežádá zadarmo lásky a poslušnosti našl. »Jestliže budete poslouchati«, dí Mojžíš, »příkázání mých, kteráž já dnes prikazuji vám, abyste milovali Hospodina, Boha svého a sloužili jemu z celého srdce svého a ze vsí duše své: dá déšť zemi vaší časný i pozdní, abyste sklízeli obilí i víno i olej i seno s polí k pokrmění dobytka, a abyste i vy jedli a nasyceni byli.« Jsou však lidé, které ani slibovaná odměna nepohne k milování Boha a k zachovávání jeho příkázání; na ty musí jiti Pán Bůh zhruba, těm musí pohroziti, jinak by si ho nevšimli. »Vystřihajte se, aby snad nebylo svedeno srdce vaše, a abyste neodstoupili od Hospodina a nesloužili bohům cizím a klaněli se jim a Hospodin, rozhněvaje se zavřel by nebe, a dešťové by nepršeli, a země nedávala by úrody své, a zahynuli byste rychle ze země výborné, kterouž Hospodin dá vám.«

Člověk je obdařen svobodnou vůlí. Pán Bůh jej sice láká ke konání dobra slíbenou odměnou a odstrašuje od zlého pohroženým trestem; nicméně se může člověk rozhodnouti pro co chce. Proto i Mojžíš pravil: »Hle, předkládám před obličejem vašim dnes pozeňnutí i zlořečení: pozeňnutí, budete-li poslouchati příkázání Hospodina, Boha svého, kteráž já dnes prikazuji vám; zlořečení pak, jestliže byste neposlouchali příkázání Hospodina, Boha svého, ale sešli byste s cesty, kterouž já nyní ukazuji vám.« Kolik však je bláhových lidí, kteří dobrovolně sahají po zlořečení!

V dalším napomínal Mojžíš lid svůj, aby modly a všecko, co na modloslužbu upomíná, v zemi nově dobyté zničili a spálili, a jen na jednom místě Bohu živému obětovali a desátky i prvotiny odevzdávali. Jedno místo bylo tenkrát k bohoslužbě určené, aby Israelité živě měli před očima základní nauku víry, že jen jeden jest Bůh. U nás křesťanů není již toho nebezpečí, že bychom v modloslužbu upadli; v Novém Zákoně může se Bohu nekrvavá obět na každém místě přinášeti, jak to prorok Malachias předpověděl. Je to však jedna a táž obět, jež se jednomu a témuž Bohu přináší, v jedné a téže řeči (kromě církve řecko-katolické a některých s pravou církví spojených východních církví), s týmiž obřady, tak že i v oběti novozákonní přichází jednota k výrazu. Jak výhodnou je jednota ta! Katolický křesťan cítí se všude doma, byť i byl v zemi cizí, kde se mluví řečí neznámou, neboť vidí, zrovna jako doma, sloužiti mši svatou.

Dále připomněl Mojžíš lidu svému zákaz, krve požívatí, a povinnost, desátky k bohoslužbě a vydržování stavu kněžského odváděti. »Vystřihej se«, pravil, »abys neopouštěl levitů po všecken čas, kteréhož přebýváš v zemi.« I křesťané nemají svých kněží opouštěti, ale ochotně

je po lporovati, neboť kdo oltáři slouží, má právo z oltáře žiti. Kněz potřebuje podporu ne tak pro svou osobu, jako spíš, aby sám mohl druhé podporovati: neboť ku knězi se tlačí všichni chudáci a nuzáci, a mnohý, třebaž se nikde nestavi, aspoň na faru si zajde. Jedná-li se někde o nějaký spolek, dobročinný účel, stavbu kostelů atd., kněz je vždy první, od kterého se podpora žádá. Kněz musí se stále vzdělávati a knihy potřebné jednati, aby mohl s prospěchem slovo Boží kázati. Kněz musí i kostel okrašlovati; kdyby se spolehal jen na farníky, málo by toho zjednal. Odkud má tedy potřebné prostředky k dobročinnému působení zjednati, kdyby ho hodný lid nepodporoval? Ti, co na „štolu“ nadávají, nepomyslí, ani neví, co a nač duchovní správce příjmy své potřebuje. Proto i teď je v platnosti napominání Mojžíšovo: Vystříhej se, abys neopouštěl duchovních po všechen čas.

V další řeči své vystříhal Mojžíš lid svůj před falešnými proroky. »Povstali by uprostřed tebe prorok, aneb který by pravil, že sen viděl, a předpověděl by znamení a zázrak, a stalo by se, což mluvil a řekl by tobě: Pojďme a následujeme bohů cizích, kterýchž neznáš, a služme jim: neuposlechněš slov proroka toho aneb snáše: nebo zkouší vás Hospodin, Bůh váš, aby známé bylo, milujete-li ho z celého srdce a z celé duše své, čili nic. Hospodina, Boha svého, následujte a jeho se bojte a příkázání jeho ostříhejte a slyšte hlas jeho: jemu sloužiti budete a jeho se držeti. Prorok pak ten, aneb kterýž sobě smyslí sen, zavražděn bude; nebo mluvil, by vás odvrátil od Hospodina, Boha vašeho, který vyvedl vás ze země egyptské a vykoupil vás z domu služebnosti; aby tě svedl s cesty, kterouž tobě přikázal Hospodin, Bůh tvůj; a cilejmeš zlé z prostředku svého.«

Falešnými proroky jsou tedy ti, kteří nás hledí odvrátiti od pravé víry a od cesty ctnosti, po kteréž máme kráčet. Takových falešných proroků máme nyní více než dost. To jsou ti, kteří ve schůzích a novinách chtějí nezkušenému lidu namluviti, že není Boha, není nebe, není pekla, není duše, anebo jej chtějí odvrátiti od Říma a získati pro nějakou sektu. To jsou i ti, kteří romány a ilustracemi, písněmi a divadly, sochami a malbami chtějí umrtviti v člověku veliký stud, kteří mu ty nahoty pořád staví před oči, kteří nevinné duše o nevinost a čest připravují a žádného prostředku se nelekají. Kristus Pán též nás varuje před takovými proroky, an dle: »Pílně se varujte falešných proroků, kteří přicházejí k vám v rouše ovčím, vnitř pak jsou vlci hltaví: po ovoci jejich poznáte je.« To roucho ovčí! Roucho krásné, ale uvnitř jed. Tak jsou ty mnohé moderní spisy: výprava velkolepá, ilustrace nádherné, ale obsah jedovatý, zrovna jak u těch muchomůrek. Proto milý křesťane, nehleď jen na zevnějšek, ale na obsah. Čteš-li něco v novinách, co tvou víru uráží, takých novin už neodbírej; nač bys podporoval ty nádeníky ďablový? Kdyby nebylo kupců a abonentů, nebylo by ani těch špatných novin; aspoň by neměly tolik odběratelů a nemohly se všude roztahovati a své špatné náhledy každému vštěpovati.

Mojžíš přikázal zabiti toho, kdo by lid israelský k modloslužbě sváděl; tak se aspoň stal neškodným; města, která k modlářství se přidala, měla býti vyhlazena. Špatná společnost kazí dobré mravy. Jedno jediné shnilé jablko nakazí celou hromadu zdravých; proto pryč s ním. Špatného člověka se varovat, s ním neobcovati, jak kdyby ani nebyl.

V další řeči své varoval Mojžíš Israelity, aby se při pohřbu zemřelých neoddávali zvykům pohanským, aby ne-

čistých zvířat nejedli, a aby desátky ze všech plodin svědomitě odváděli. Právě věrní židé doposud nečistých zvířat nejedli a zahanbují tím ony katolíky, kteří v pátek masitých pokrmů zdržeti se nemohou.

V roku sobotním neměli Israelité dluhů vymáhati. »Kdo má dluh na příteli aneb bližním a bratru svém, nebude ho moci upomínati, neb léto odpustění Hospodina jest.« Chudé a nuzné měli všemožně podporovati. »Jestliže by někdo z bratří tvých, kteří přebývají v branách města tvého, v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, ochudl: nezatvrdíš srdce svého, aniž skrčíš ruky, ale otevřeš ji chudému, a půjčíš, čehož bys věděl, že potřebuje... Nebude se nedostávati chudých v zemi přebývání tvého; protož já přikazuji tobě, abys otevřel ruku bratru svému potřebnému a chudému, kterýž s tebou přebývá v zemi.«

Měli bychom se my křesťané dáti od židů zahanbiti? Skutečnost nás učí, že židé podporují hojně své souvěrce; nikoliv však křesťany, poněvadž pod slovem »bližní« vyrozumívali jenom soukmenovce. Každý však člověk je našim bližním; každému máme pomáhati v jeho bídě. To také církev svatá koná: zakládá chudobince, sirotčince a jiné dobročinné ústavy. Než i my každý pro sebe máme chudé podporovati; podporujme zvláště ty, kteří se stydí prositi o almužnu. I s půjčením máme býti ochotni; ovšem má dotčený povinnost, vypůjčené peníze svědomitě vrátiti; vypůjčovatí a na placení nemysleti, je velikou nesvědomitostí, ba zrovna krádeží.

Židovští otroci měli býti v roce sobotním na svobodu propuštěni a k tomu ještě obdarováni. »A koho svobodou obdaříš, nikoli nepustíš ho prázdného; ale dáš na cestu ze stád a z humna a z lisu svého těch věcí, kterýchž Hospodin Bůh tvůj požehnal tobě. Pamatuji, žeš

také sám sloužil v zemi egyptské, a vysvobodil tebe Hospodin Bůh tvůj, a protož ja to nyní přikazuji tobě.«

Sobotní a jubilejní roky u židů byly předobrazem roku jubilejních u křesťanů. V roků jubilejním odpouští nám církev svatá dluhy, jichž jsme u věřitele nebeského nahromadili, totiž tresty časné; ona nám získává svobodu, zbavujíc nás svatostí pokání otroctví ďablova, a nepouští nás prázdné, ale obohacuje milostmi. Dary, jichž se nám v roku jubilejním dostává, mají daleko větší cenu, než výhody, jichž židé za let jubilejních požívali. Židům prospívalo jubileum k životu časnému, nám k životu věčnému.

Pakli kdo z otroků svého pána tak si zamiloval, že nechtěl odejiti z jeho domu, ač mohl, tomu se mělo ucho šidlem ke dveřím připíchnouti na znamení, že nyní navždy k domu přináležel.

Prvorozených zvířat pohlaví mužského nesměli Israelité podržeti pro sebe, nýbrž museli je obětovati Hospodinu, pakliže neměla žádné chyby na sobě.

Tri velké svátky bylo židům každý rok světiti: velkonoce na památku vyjití z Egypta; letnice na památku zákonodání na hoře Sinaj, zároveň slavnost dožínkovou; a slavnost stánků na památku pobytu na poušti. Tri hlavní slavnosti židovské, k nimž se všichni mužští Israelité museli do Jerusalema nebo na místo stánku dostaviti, připomínají nám tri hlavní slavnosti křesťanské: velkonoce, letnice a Boží Tělo. Povinnost, službám Božím obcovati, zavazuje každého křesťana v každou neděli a svátek. Israelitům bylo obtížnou cestu, která i několik dní trvala, k tomu účelu podniknouti. Naše povinnost není s tak velikými obtížemi spojena; a kdyby i byla, proč bychom je na sebe nevzali? Či chceme jenom na samých růžích do nebe se dostati? Mnozí křesťané chtějí ovšem způsobem co nejpohodlnějším k cíli svému

se dostati; jenom v samých zábavách a vyraženích. Než pamatujme si: do nebe nevede cesta růžová, ale cesta trnitá a kamenitá.

Podle dalších nařízení Mojžišových měli soudci spravedlivě souditi, aniž darů přijímati; u oltáře neměly se žádné háje vysazovati, aby neupadli Israelité v modloslužbu pohanů, kteří byli zvyklí v hájích modlám poctu vzdávati. Poskvrněná zvířata nesměla se Bohu obětovati. Modloslužebníci měli býti ukamenováni. Nesnadné věci měly býti kněžím k rozhodnutí ponechány. Výroku kněze měli se všichni podrobiti. »A učiníš, cožkoli řeknou ti, kteří jsou představeni místu, kteráž by vyvolil Hospodin, a čemuž by učil tebe vedle zákona jeho; a následovati budeš výpovědi jejich, neuchýlíš se ani na pravo ani na levo. Kdo by pak zpýchal, nechtě poslechnouti rozkázání kněze, kterýž toho času posluhuje Hospodinu Bohu tvému, a výpovědi soudce, umře člověk ten, a odejmeš zlé z Israele; a všechen lid uslyše to báti se bude, aby žádný potom nenačínal se pýchou.«

Kristus Pán též poroučí, církve poslouchati. »Kdo církve neposlechne, buďž tobě jako pohan nebo veřejný hříšník.« Za našich časů je moc takových pyšných lidí, kteří církve neposlouchají, kteří si od ní nic nedají rozkazovati. Slovo knězovo není jim ničím; právě jemu musí se konati vše na vzdory. Jak s takými lidmi Pán Bůh jednou naloží, může se poznati z přísného trestu, jaký v Starém Zákoně ustanovil na ty, kteří by kněžů neposlouchali.

Pro případ, že by sobě Israelité krále nad sebou zvolili, nařídil Mojžíš, kterak si má tento počínati: zákon Páně má si nechati opsati, aby jej měl při sobě a četl z něho po všechny dny života svého, aby se naučil báti Hospodina Boha svého a oštrňhati slov a obyčejů

posvátných jeho. Tedy i státní zákonů mají se srovnávati se zákonem Božím; světská vrchnost je povinná, zákonem Božím se řídit. Jak to zodpoví ony vlády, kteréž vydávají zákony zákonům Božím protivné, které dovolují to, co Bůh zakazuje?

Mojžíš dale ustanovil, z čeho kněží a levitové měli žiti. Pověř a zvyků pohanů měli se Israelité varovati. »Když vejdeš do země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, vystříhej se, abys nenásledoval ohavnosti těch národů; aniž buď nalezén u tebe, kterýž by očisťoval syna svého neb dceru, veda je skrze oheň, aneb kterýž by se tázal hadačů a šetřil snů a štěbetání ptačích; aniž buď u tebe kouzelník, aniž zaklínač, aniž jenžto by se s věstci neb hadači radil, aneb od mrtvých vyptával se na pravdu. Nebo všechny tyto věci v ohavnosti má Hospodin, a pro takové hříchy zahladí je u vjití tvém. Dokonalý budeš a bez poskvrny s Hospodinem Bohem svým.«

Žijeme sice ve století osvíceném; ale pověr ještě dost, a ne právě u lidí nevzdělaných, ale naopak u vzdělanců. Tito mají náboženství za pověru; ale ledajaké cikánce, a co karty vykládá, a co spiritismus provádí, věří jak v evangelium. Mnohý se z nich obyčejnému lidu směje, že všemu věří; ale ten obyčejný lid má více rozumu v hrsti, než ti, co se považují za nevím jak vzdělané. Berlín, Paříž a j. ná velká města jsou dokladem, jak tam pověra zkvétá.

Ne těch falešných věstců a proroků, ale Pána Boha máme poslouchati. »Proroka z národu tvého,« řekl Mojžíš, prorokuje o Messiáši, »a z bratří tvých jako mne vzbudi tobě Hospodin Bůh tvůj: jeho poslouchati budeš.« Tato slova Mojžíšova jsou velmi důležitá; obsahují prorocství o Messiáši. Prorokem tím z národu židovského je Pán Ježíš Kristus

nynější prorok, nejlepší učitel: toho máme poslouchati. »Prorok veliký povstal mezi námi,« volal lid po vzkříšení mládence Naimského. Na hoře Tábor ukázali se Mojžíš a Eliáš, a Otec nebeský volal: »Tentoť jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo; tobo poslouchajte.« Ale co dělá svět? Ledajakému pisálkovi a nevystudovanému mudrákovi, i židovi věří jak v evangelium; soustavy filosofické,

kteřé vznikly v hlavách, v nichž rozum nebyl v pořádku, považují se za svatou pravdu; ale co v Písmě sv. stojí, je prý jen bajka a pověra. Však přijde jedenkrát den, kdy se ukáže, na čí straně byla pověra. Držme se cirkve svaté a jejího učení, jež je učením samého Syna Božího, proroka nejvyššího, jehož máme poslouchati.

(Přítě dále.)

Život blahoslavené M. Krescencie.

(Ostatek.)

Abyste se toho soužení sprostily, nezbývalo, než aby dům ten koupily. To však bylo dosud nemožné, jednak že ve své chudobě nemohly sehnati kupní cenu, jednak že jim městská rada povolení k tomu odeprěla. A právě tato trapná nesnáze stala se v rukou prozřetelnosti Boží prostředkem, kterým se naši nábožné Anně zavřené brány kláštera otevřely.

Tehdáž nezabývaly se ještě sestry, jako nyní, vyučováním mládeže, ani opatrováním nemocných, leč na nejvýše výmínečně v některých případech. Modlitba a práce bylo jejich výhradním zaměstnáním. Také neměly jako až po dnes přístnou klausuru. Nepodléhaly jurisdikci biskupské, nýbrž toliko poslušnosti provinciala řádu Františkánského, který každého roku kanonickou visitaci tam vykonal, při volbách, zejména představené, ředsedal, v důležitějších věcech rozhodoval, a ve věcech kázně se týkajících závažné slovo měl.

Úřad zpovědníka zastávali až do r. 1719. kněží světlí, napotom různí členové tovaryšstva Ježíšova, od té doby, co se byli v Kaufbeuren usídlili.

Nyní obraťme zřetel svůj opětně k zbožné panně, jejíž život vypravujeme.

To přesvědčení, že ji Bůh volá, aby opustila svět a obětovala se úplně Kristu, bylo při ní nezvratné. Touha, aby konečně došla cíle svého, nedala ji otáletí déle, až se konečně s tajemstvím srdce svého otci svěřila snažně prosíc, aby ji radou a skutkem ku přijetí ve městském klášteře byl nápomocen.

Však nastojte! prosba její narazila na tak vážný odpor, že by se ho byla u otce jinak velice zbožného nikdy nenadála. Otec jí úmysl takový rozhodně vymlouval; jest prý nemožno, dáti jí takové věno, jakého se ku přijmutí do kláštera vyžaduje; mimo to jest klášter tak chudobný a život v něm s tolikerými a takými obtížemi spojený, že by tam ani nevydržela; lépe prý by udělala, kdyby zůstala doma, a u něho ve stavu svobodném prací rukou svých živobytí si vydělávala.

Řeční takovými podával dobrý otec opětný důkaz, že nebývají rodičové při volbě stavu teholního vždycky dobrými a spolehlivými rádci. Odloučení se od dcery nad míru milené bylo by otcovskému srdci připravilo bolest trpkou zajisté velmi, a tak zatemnil bolný dojem u něho světlo víry, jinak vždycky jasné,

takže při posuzování této záležitosti dal se vodití ohledy pouze lidskými, a v rozhodování svém pochybil. Neboť úmysly a cesty Boží byly zcela jiné, a protož poznala Duchem Božím vedená panna, ponejprv ve svém životě, že se tomuto rozhodnutí otcovu podrobiti nemůže. Rozhodnutí její bylo pevné, důvěra v pomoc Boží nezlomná. Nemohouc nikterak prosbami svými otce svého k tomu pohnouti, aby se o její přijetí v klášter ucházel, odvážila se sama toho kroku a šla s tlukoucím srdcem k tehdejší představené M. Teresii Šmidové prosit pokorně za milost, aby přijata byla do kláštera. Jak otec ředpovídal, stalo se; prosba její byla odmítnuta s tím podotknutím, že jest klášter příliš chudobný a proto prý nemohou přijati žadatelku, která nemá dostatečného věno. Ať prosila jak prosila, nic platno nebylo. »Jeden až dva roky,« di z odpovědi její Jan Kř. Pamer, »bylo všechno její prosení marné; slzy, které by kamenem byly pohnuly, neměly u lidí žádného účinku.«

Avšak statečná panna doufala přece, doufala proti vši naději, spolehajíc jediné na všemohoucnost dobrotivého Boha, u něhož není nemožno nižádné slovo; zdvojnásobila vroucí modlitby svoje Boha o pomoc vzývajíc a majíc viru, o níž řekl Pán, že hory přenáší. Tato nezlomná důvěra nemohla zůstat bez výsledku u Otce nebeského, jenž dítko své zázračným způsobem jal se těšiti. Na chodbě klášterní, kde se vchází do choru, visel kříž s ukřižovaným Spasitelem, týž, kterýž tam až po dnes visí. U toho kříže poklekla jednou nábožná Anna vroucně prosíc Pána s těžkým srdcem za milost, po níž tolik toužila. I slyší tu zřetelně z úst Spasitelových slova: »Zde bude přebývání tvé.« (Summ. N. 6.) Při této zázračné události budiž i té zvláštní okolnosti vzpomenu, o které věrohodná s. M. Gabriela Merzová

vydala toto svědectví: »Ukřižovaný Spasitel na tomto kříži měl dříve, jak všechny starší sestry na své oči viděly, a mně a mým spolusestrám vyprávěly, ústa zavřená. Od toho dne však, co svrchu uvedená slova ku Krescencii promluvil, má ústa otevřená, jak každý až po dnes viděti může, anť na témže místě nepohnut visí.«

Nad touto nápadnou změnou na kříži povstalo mezi sestrami velké udivení a mnoho se o něm mluvilo; ale nikdo neměl ani tušení, kterakým způsobem by se změna ta byla udála. Teprv po mnohých letech, když se byla služebnice Boží ve ctnostech již osvědčila, přišlo tehdejší představené na mysl, aby promluvila o tom s Krescencii. Tato se zapýřila, vyjevila však z poslušnosti celou událost dle pravdy, což napotom představená mnohým sestram vyprávěla.

Anna tajila se s tím, co jí bylo zázračným způsobem sděleno i před otcem, toliko jednou pravila: »Tatínku, já myslím, a pevně doufám, že se přece dostanu do zdejšího kláštera.« Otec ji pokáral řka: »Dítě, co to mluvíš? Čeho se to domýšlíš? Vždyť víš, jak jsme chudi; na to ani do smrti nepomýšlej! Já ti ničeho dáti nemohu, a bez věna tě do kláštera nepřijmou!«

Služebnice Boží čekala však klidně s neoblomnou důvěrou, až jí sám Boh brány kláštera otevře. Mezi tím rozneslo se po městě, že »nábožná Aninka« od představené kláštera byla odmítnuta. A poněvadž dívka u všech požívala neobyčejnou vážnost a lásku, domnívali se všichni, že by »takový andělek« musel býti pravou ozdobou kláštera, a slycháno i z úst protestantů příkré výtky proti klášteru.

Božská prozřetelnost však již připravovala cesty své a volila za prostředníka protestanta, Matěje Wörla z Würburku, jenž tehdáž byl městským starostou v Kautbeuren. Tento muž,

jinak rozsáhlý, ač jinověrec, poznával, jak velké bezpráví se činí klášteru, že se mu nedovoluje, aby se zbavil onoho nepokoje pocházejícího ze sousední hospody, jímž vyrušovány bývají sestry při službách Božích. I zasadil se v městské radě ve prospěch kláštera s takovou důrazností, že se tato jednomyslně usnesla na tom, aby se onen hostinec za cenu co nejmírnější postoupil. Touto nad míru důležitou službou zavázal si ovšem sestry k vděčnosti, tak že po případě přání jeho ochotně vyplniti za povinnost pokládaly.

Znal pak starosta nábožnou Annu a ctil ji od jejího mládí a bylo mu jí lito, když slyšel, že se žádostí za přijetí do kláštera byla odmítnuta. Rozhodl se sám u sebe, že se ubohé dívky ujme. Bez vědomí dívky a jejich rodičů došel za tou příčinou do kláštera, předkládaje představené i konventu zdvořilou prosbu, aby chudou sice, ale nade všecky jiné ctnostmi vynikající pannu Annu Hössovu, o které prý slyšel, že se k nim do kláštera hlásila, neodmítaly. »Neboť«, pravil výslovně, »bylo by jí na věky škoda, kdyby tak nevinný andělek měl zůstati ve světě.«

Přimluvě tak mocné nebylo lze stavěti se děle na odpor, a to tím méně, když pan starosta s toužou prosbou obrátil se i k P. provincialovi, Odoriku Schnablovi, jenž právě přibyl do města návštěvou. Tento dal si ihned dívku zavolat, která ničeho netušíc, učinila celým svým zjevem tak příznivý dojem na něho, že se rozhodně o to zasazoval, aby byla ihned přijata beze věna. Dle řeholních předpisů bylo ihned hlasováno a dne 5. června 1803 usnesl se konvent jednohlasně, že zbožná Anna má nastoupiti noviciát čili rok zkušební.

Tak splněny jsou dlouholeté naděje, tužby a modlitby pojednou řízením Božím cestou podivnou, že by se toho nikdo byl nenadál. Když jest nejhůře, je Bůh nejbližší, a kde lidská moudrost jest

v koncích, tu počíná zasahovati božská Prozřetelnost, kteráž dovede vytvořiti bránu průchodnou i tam, kde člověk krátkozraký nevidí než neprolomnou zeď.

Z toho se Bohu milá panna zaradovala nevýslovně. Všichni, kdo ji znali, radovali se s ní, zvláště ale dobrák starosta. (Tento rozsáhlý muž, za něhož se Krescencie stále modlila, měl upřímný úmysl, stát se katolíkem, ale ustavičně odkládaje provedení svého Bohu milého úmyslu byl konečně smrti překvapen a úmyslu svého neprovedl.) Blaženost její dostoupila tím většího stupně, když po jedenácti dnech skutečně do kláštera nastoupila. Dne 16. června opustila dům otcovský, kdež trávila pod dozorem milovaných a dobrých rodičů léta mládí svého v pokoji, nevinnosti a tiché blaženosti, až volal ji hlas Spasitelův: »Tak tedy každý z vás, kdo se neodřekne všech věcí, kterými vládne, nemůže býti mým učeníkem.« (Luk. 14, 33.) Bylo ji tehdy dvacet let a devět měsíců, když se rozloučila se svým domovem.

Hned druhého dne byla obláčka. Z rozkazu provincialova vykonal ji kvardian kláštera františk. z Augsburgu, P. Fr. Imhoff.

Tím počíná v životě jejím nové období; krokem tím nastoupila onu posvátnou cestu kříže, která dovedla ji až na vrchol čisté, zcela proměněné lásky. Duch Páně, který již od dětinství řídil kroky její a »dosahá mocně od konce až do konce, a řídí všecko lbezvě« (Moudr. 8, 1), vedl ji mocí zázračnou od stupně ke stupni a proměňoval zdánlivé překážky ve spásné stupně na zlatých schodech, po nichž ubírala se stále výš a výše k miláčku svému Ježíši Kristu.

Uč se, ó duše křesťanská abys vždy pozorna byla vedení Božího; řiď se dle výroku žalmisty Páně: »Poruč Hospodinu cestu svou a naději měj v něm: a on všecko dobře učiní.« (Žalm 36, 5.)

P. Prokop Baudyš, O. S. B.

Práce 00. Redemptoristů vídeňsko-pražské provincie.

Podává Ignác Zháněl.

Je obvyčejem, že vydává kongregace nejsvětějšího Spasitele čili Redemptoristů každoročně v latině spis pod názvem: »Zprávy o pracích provincie vídeňské a pražské kongregace nejsv. Spasitele«, v němž jednoduše a stručně líčeny bývají práce, missie, výkony, které tito horliví synové sv. Alfonsa z Liguori za některý rok po vlastech našich vykonali. Pro zajímavost a poučení vyjímáme něco z poslední zprávy, vydané za rok 1901.

Jak oblibenými a hledanými zpovědníky jsou kněží Redemptoristé ve Vídni! Mělit za celý rok 1901 70 tisíc komunikantův. V městě B. v diecesi královehradecké byla dříve než missie započaly velká proti nim agitace; měšťanosta žádal hejmanství, konsistoř a místodržitelství, aby missie byly zakázány, ano sám okresní hejtman psal nejđ. panu biskupovi a žádal, aby byly aspoň odloženy, až se rozjitřené obyvatelstvo poněkud upokojí. Missionáři zavítavše do města, dělali u všech předáků návštěvy a docílili u ředitele továrny tabákové, že dovolil, aby dělnice mohly jíti do kostela na kázání a přijmouti svaté svátosti. Kázání pro dělníky bylo ráno o půl šesté a kostel byl nabitý. Děvčata z měšťanské školy nechtěly jíti ku sv. zpovědi a když jim katecheta hrozil trestem, postavily si hlavu a prohlásily, že nepůjdou k missionářům; ano po svaté zpovědi mnohé zlostí roztrhaly památku na svaté missie, což se stalo návodem učitelky, mnohé však z děvčat byly trápeny proto výčitkami svědomí a přišly ještě jednou ku svaté zpovědi. Po cvičení pro ženy chodili agitatoři od domu k domu, pomlouvali a vyprávěli, jakoby missionáři ženám u sv. zpovědi roztodivné otázky kladli a vybízeli muže, aby nedovolili manželkám jíti ke svaté zpovědi. Avšak

docela jinak počínali si žáci gymnasia. Dobrovolně se přihlásili a žádali, aby nikdo jiný při závěrečném kázání nenesl missijního kříže; učinili tak žáci vyššího gymnasia. Sváté svátosti přijalo 3750 osob.

Méně uspokojivý výsledek byl v Č. L. v Čechách, kde nepodařilo se kazatelům ani několik set lidí přivést na kázání. Několik otců dětí stěžovalo si a žádalo u starosty, aby zakázáno bylo jejich dětem jíti ku sv. zpovědi k »potulným kazatelům« a docílili, že nesměli katecheti děti k nim vésti zpovídati se. Pouze z reálkyúčastnili se žáci jak naučení pro ně tak i sv. zpovědi, neboť katecheta se žádným křikem svobodomyšlníků nedal zastrašiti.

V jedné osadě Sekavské diecese nebylo viděti mnoho úspěchu hlavně proto, poněvadž učitel horlil proti missiím. Ale ještě za missie náhle těžce onemocněl a zemřel dříve než mohl býti zaopatřen; jinému z agitatorů posel náhle kůň; obě tyto události povzbudily liknavé a nerozhodné, tak že býval pak kostel vždy nabitý.

Všbec lze častěji ve zprávě čísti, že učitelé bohužel častěji lidi od missie zdržovali a i dětem zakazovali hromadně se něčeho účastniti. Ovšem že tím více nutno se zmíniti, že jinde často dostavili se všichni učitelé do jednoho ku kázáním i ku sv. svátostem.

V R. diecese Litoměřické byly před příchodem missionářů nalepeny na rozích ulic plakáty a rozdávány zdarma spisky brojící proti »jezuitům«, ale výsledek byl skvělý, přijalť svaté svátosti i okresní hejtman, mnoho úředníků a profesorův.

V R. diecesi Vratislavské obrátilo se k církvi katolické šest protestantů, čtrnáct dětí bylo vzato a dáno do katolických škol, několik civilních manželství bylo církevně požehnáno; zpovídalo se do půl druhé v noci; jakás žena čtouc

nápis na missijním kříži: »zachraň svou duši!« tak byla dojata, že odpadnuvši od víry při zdavcích, vrátila se nyní zpět k mateřské církvi.

V H. v téže diecesi, kde vládla hrozná náboženská netečnost, bylo přece na 1400 osob u svaté zpovědi. Kterýsi otec, jenž posílal děti do protestantské školy, dal je do katolické a žádal, aby dovoleno bylo jeho ženě, protestantce, připravovati se ku přijetí do církve katolické. Kterési protestantské děvče chtělo se mermomocí vyzpovídati a když bylo jí sděleno, že nelze dokud není katoličkou, chtěla se jí hned stát.

V obci G., diecese Solnohradské, měli převahu urputní Schönerianovci a přece byli missionáři velmi mile přijati; i nejzvrůvější radikáli šli k sv. zpovědi, což i starosta učinil s celým obecním výborem, ano ku konci všichni se starostou v čele missionářům za vše velmi pěkně poděkovali.

Podivno, že v Š., diecese Vídeňské, hoši mnohem horlivější byli než děvčata, která často vynechávala kázání. V L., diecese Svato-Hypolitské chodíval ku kázáním lékař místní, protestant, a rozhodl se, státi se katolíkem.

V kteréši obci v Olomoucké diecesi, kde rozšířena byla až k neuvěření kořalka, vybídl missionář všechny farníky, aby učinili slib, že po celý měsíc nenapijí se kořalky, pak že půjdou zase ku sv. zpovědi a slib opět obnoví. Všichni povstali na znamení souhlasu; i ženy, děvčata i chlapci tak učinili a dodrželi slib. — Na několika místech v téže diecesi pracoval proti missionářům nešťastný odpadlík kněz Ehrhard; městečko X., kde byly právě missie, častěji navštívil a pořádal přednášky, ano povolal i divadelní společnost, aby jen hodně lidu odvrátil navštěvovati missijní kázání. Když bylo před kostelem kázání a svěcení kříže, chtěl konati shromáždění starokatolíků v hospodě naproti

kostelu, což však nedovolilo hejtmanství. — Jakýsi rolník v G. vykládal před missiemi v hospodě a zapřisahal se, že nevtroučí nohou do kostela a nedovolí nikomu ze svých domácích, aby šel na kázání. Jel pak téhož dne odpoledne na pole a zlomil si nohu. Když mu ji dobře nespravili a ležel doma, posílal svědomitě všechny domácí na kázání a vzkázal missionářům, že prosí, aby ho navštívili a jej vyzpovídali, neboť potrestal ho Bůh za jeho zlý jazyk. Ve W. v téže diecesi navrátilo se z 15 mužů, kteří následkem agitace »prýč od Říma« stali se starokatolíky, 13 do církve katolické.

V továrním městě Z. u Olomouce zakázal protestantský továrník, který mnoho ze svých dělníků přivedl k odpadnutí od víry, že z jeho lidí nesmí nikdo jíti na missie. Ale očividně přibývalo posluchačů, jichž bylo z počátku velmi málo. Dva sociální demokrati přišli též na kázání, aby pak vysmáli se mohli kazatelům. Ale Bůh jinak usoudil. Příštího dne časně z rána přijali svaté svátosti. Protože byl kostel malý, bylo nutno udělovati svaté přijímání venku, ku kterému vedli missionáři v největším pořádku věřící z chrámu ven. Jakýsi rolník jel právě okolo a se smíchem volal: »Ejhle, páni missionáři vedou své ovečky na procházku!« Při tom se ohlédl, spadl s vozu a poranil se povážlivě na hlavě.

V celém roku 1902 měli kněží z kongregace ve svých kostelích 5761 kázání, uspořádali 55 exercicií, k nimž přišlo 462 kněží a 1228 laiků; svaté svátosti přijalo 672.000 věřících; mimo své kostely měli 246 missií, 122 obnov missií, 132 triduí, 46 exercicií pro kněze, 96 pro jeptišky, 81 pro laiky, 16.644 kázání a promluv, 509.803 sv. přijímání. Zajisté vykonali kněží kongregace nej-světějšího Spasitele obrovskou práci. Posilniž je Bůh ku dalším pracím a pozhnej je!

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXII. Ze Sv. země. Kolera.

Možná, že laskaví čtenářové „Školy“ dočetli se už z denních novin o velké a hrozné útrapě, kterou Sv. země na konci roku minulého a na začátku roku tohoto navštívena byla. Přes to bude zajisté zajímavý, dovědí-li se bližších okolností z pera katolických missionářů. Píše na př. o koleře missionář z řádu Lazaristů P. Klinkenberg z Tabghy na jezeře Genezaretském.

V srpnu a září r. 1902. přišly do Sv. země první zprávy, že v Egyptě vypukla kolera. Tentokrát však nikdo ani nepomyslel, že tento příšerný host i k nám zavítá. Již od kolika let totiž musejí všechny lodě z Egypta se plavící v přístavu Bejrutském několik dní čekati, dříve nežli se jim dovolí ku břehu přistáti. Za příčinu udává se, že v Egyptě stále nějaká nákaza se vyskytuje a odtud do okolních krajín se šíří. Příčina tato je prý však jenom domnělá; vlastní důvod má prý pozadí politické. Sultán je prý na místokrále egyptského a jeho poručníky Angličany velmi žárliv a ukládáje lodím egyptským několikadenní karanténu, hledí prý obchod a návštěvu cizinců v Egyptě poškoditi. Jiní zase tvrdí, že sultán sám nerad to vidí, jestliže cizinci do jeho říše přicházejí a tak příležitost mají rozličné nepřístojnosti tureckého

panství na vlastní oči viděti. Proto domnívali jsme se, že turecká vláda této příležitosti s radostí použije a tím přisněji lodě z Egypta se plavící dá prohlížeti. To se také skutečně stalo; Bohužel však zapomnělo se na cestu po souši a dopravě vozové nekladeno překážek žádných.

Na začátku října dostala se náhledem toho kolera do města Gazy, které leží na cestě z Egypta a je nejjižnějším městem ve Sv. zemi. Počet těch, kteří tam nákaze padli za obět, byl veliký; z obyvatelstva 25—30.000 čítajícího zahynulo 7600 lidí. Zmatku v městě panujícího použili Beduini v okolí města žijící a jali se loupiti a drancovati. S rozličnými věcmi v městě uloupenými přinesli si však domů i hojnost kolero-vých bacilů a nákaza počala i mezi nimi strašně řádit.

Avšak ani tyto smutné zprávy z Gazy nebyly s to, aby nám nahnaly strachu, neboť z Gazy až sem k jezeru Genezaretskému jsou dobré čtyry dny cesty. Kdyby v Turecku bylo tak uspořádaných poměrů jako v ostatním vzdělaném světě, bylo by se zajisté podařilo postupu nemoci zabrániti. Avšak za daných okolností nebylo naděje, že se tak stane. Naopak, nežli se kdo nadál, nastoupila nákaza brzy vítězný svůj pochod a zabrala v krátké době všechny

krajiny od Bersabee až po Dan. Brzy došla zpráva, že se nákaza objevila v městech Jafě a Lyddě. Zvláště v Lyddě podleho jí mnoho lidí. Vláda dala město obklíčiti vojskem tak hustě, že tam vypukl hladomor. Obyvatelé požívali prý delší dobu listí fíkových, aby nezahynuli hladem. Ne lépe vedlo se obyvatelům Jafy. Tam zatajovali před vládou počet obětí a pochovávali mrtvé v noci. Mnozí platili za takový pohřeb svých příbuzných 200—300 franků. Jafa sama utrpěla za příčinou epidemie velkých ztrát hmotných, neboť v ten čas připadá právě žeň oranžová a nebylo možno ovoce skliditi. Kdo zná tamější oranžové sady, dovede posouditi, jaká to byla pro město ztráta.

Do Jerusalema a Belléma kolera nepřišla, ačkoli obyvatelé tamější se příchodu jejího více než kde jinde obávali. V Jerusalemě konaly se pro vše případy přípravy, mimo jiné postaven byl na západním svahu hory Olivetské dřevěný barák pro nemocné. Mimo to konána i jiná ještě ochranná opatření, která svatému městu dodala docela jiného vzezření: ulice byly bedlivě meteny a čistěny, jatky častěji prohlíženy atd. Co však zvláště koleru od města vzdalovalo, bylo úplné uzavření města na venek. Doprava na dráze mezi Jafou a Jerusalemem byla na čas docela zastavena. Tato opatření měla ovšem i nemilé následky: jmenovitě zdrazily se velmi potraviny. Co se nestalo na př. v trapistkém klášteře Latruně, stojícím na cestě mezi Jerusalemem a Jafou? Mniši, aby se zachránili před smrtí hladem, zabijeli svůj dobytek a živili se masem, ačkoli jejich řehole jim přísně zapovídá masa požívatí. Ubozí řeholníci byli totiž vojenským kordonem od celého světa tak odloučeni, že mimo maso neměli jiných potravin.

Zatím šířila se kolera vždy dále na sever. Dne 24. října bylo obklíčeno vojenským kordonem město Tiberias na jezeře Genezaretském, asi 2 hod. od nás vzdálené, neboť kolera řádila tam podtají již plných čtrnáct dní. Úmrtnost byla tam větší než v Gaze, neboť ze 6—7000 obyvatel zemřelo 1250 lidí. Také osady okolo Tiberiady kolerou hrozně trpěly a celé jezero Genezaretské

bylo nákazou zachváčeno. I zde potvrdilo se mínění lékařů, že se bacily kolerové ne tak vzduchem, jakž spíše vodou rozšiřují. Kdežto Beduini, kolem jezera bydlící, kteří jeho vodu pijí, kolerou houfně umírali, zůstali jsme my a všichni sousední obyvatelé od nákazy uchráněni, ježto jsme vody z jezera nepili. A přece byli jsme nákazou ze všech stran obklíčeni; ano na dvou místech asi na dostřel od nás vzdálených byli nemocní, kteří na koleru umřeli, pochovávaní. Pravdě podobno, že voda jezera vytékající do Jordanu zanesla nákazu na jih a takto celou nížinu při Jordanu až k naší Mrtvému nakazila.

Z okolí Tiberiady byla nemoc zavlečena do Safadu kamenníky, kteří u jezera pracovali a pak před kolerou byli přehli. Poněvadž však město leží vysoko a zatím i chladnější počasí bylo nastalo, neměla tam nemoc náležitého vzniku. Celkem zemřelo pouze 50—60 lidí.

Brzy potom pronikla kolera až do Damasku a sice krátce před odchodem každoročního poutního průvodu do Mekky. Tehdy byl vojenský kordon, kterým bylo město uzavřeno, na několik dní otevřen, až všichni poutníci město opustili a po té zase obnoven. Jak velký byl počet obětí v Damasku, nevíme. Na štěstí nastalo brzy deštivé počasí, které všude nákazu mírnilo a zeslabovalo. Nicméně zavlekla poutnická karavana do Mekky koleru i do oné části Sv. země, která leží za Jordanem. Na celé cestě poutnické vyžádala si nemoc mezi poutníky četných obětí.

Čas, ve kterém se strašný tento host Sv. země od jihu k severu a od západu k východu prošel, obnáší asi pět měsíců a já mám za to, že nepřeháním, udávám-li počet jeho obětí na 15—20.000. Úřední udání turecké vlády jsou sice mnohem nižší, ale za to nespolehlivá. Tak na př. udal starosta města Tiberiady počet mrtvých na 318, ačkoliv Turci sami, ač tvoří jenom pátý díl všeho obyvatelstva, ke 300 mrtvým se přiznávají.

Rozumí se, že nemoc v celé Svaté zemi mnoho bídý za sebou přivalila. Na štěstí poslali nám naši přátelé a příznivci v Evropě, čtoucí v novinách o zdejší kolere, značné podpory, aby bídu naši zmírnil. Bůh jim to mnohonásobně odplatí!

XXIV. Násilná smrt.

V červnu t. r. došla do Evropy smutná zpráva o násilné smrti jednoho z katolických missionářů v Indii a zněla takto: »V missii tyrolských kapucínů v Bettiah byl P. Kosmas Glader na cestě do předhoří Himalaje ode tři tygrů napaden a na kusy roztrhán. Missionář, teprv 40 roků starý a od roku 1892 v missii, chtěl svým spolubratřím dodatí nových zázob.« V červenci na to došly o jeho smrti zprávy podrobnější, jež tulo podáváme.

Dne 13. března meškal P. Kosmas ještě v Bettel kde byl právě závěrek každoročních duchovních cvičení. Následujícího dne vrátil se na svou stanici Ramnagar a 16. března z rána vydal se na cestu do Somesaru na úpatí Himalaje, kde má missie malý domek. Účelem jeho cesty bylo, bratru Jeremiášovi v řečeném domku bydlícímu přinést něco peněz a potravin. Oděn bílým habitem, se starým plstěným kloboukem na hlavě, střevice nesa v rukou, na zádech maje ranec a pušku broky nabitou na rameni kráčel P. Kosmas statně ku předu doprovázen třemi služebníky, kteří nesli potraviny. Brzy za osadou však obrátil se k služebníkům a mluvil ve své dobrotě, že příliš těžké břímě na sebe naložili. Právil jim tedy, aby šli pomalu, on sám že pospíší napřed a jim ze Somesaru jiné tři služebníky pošle na-proti, aby se pak s nimi rozdělili. Jak řekl, tak učinil; šel napřed sám jediný.

Okolo 11. hod. před polednem dorazil P. Kosmas do vsi Gubarjairu, kde začíná cesta stoupající do pohoří Himalaje a kde jsou hranice království Nepálu. Za osadou střetli se s ním ještě dva domorodci; byli to poslední lidé s kterými missionář mluvil. Již kynul mu missijní dům v Somesaru, již nebyl cíle svého daleko, když z nenadání stihlo ho strašné neštěstí. Tygři ho bezpochyby napadli ze zadu, neboť služebníci za ním jdoucí našli na cestě nejprve klobouk, jeden střevíc a pak pušku ještě nabitou. Stranou vedly stopy do vysoké trávy. Nic dobrého netušíce vzali nalezené věci s sebou a pospíšili k missijnímu domu. Již z daleka volal jim vstříc bratr Jeremiáš, kde že nechali svého pána.

Služebníci netajili se svou broznou předtuchou.

Bratr Jeremiáš všecek polekán shromáždil rychle asi dvacet mužů, kteří se svítilnami, ozbrojeni klacky a dvěma ručnicemi vydali se na cestu, aby missionáře vyhledali. Sledující stopy v poslapané trávě přišli ke stromu, pod nímž byla velká louže krve. Několik kroků odtud ležel druhý střevíc a opodál neporušený ranec. Zatím přiblížila se půlnoc a domorodci naléhali na bratra Jeremiáše, aby se vrátil dovozující, že P. Kosmas beztoho již je mrtvý a další hledání je zbytečné. Bratr Jeremiáš svolil nerad.

Za svítání druhého dne 17. března v hledání se pokračovalo. Nejprve našli kus nohy a dva stříbrné peníze. Konečně po dlouhém hledání našli hrozně zkomolenou mrtvolu nešťastného missionáře. Habit a ostatní oděv byly roztrhány na cáry, kapuce utržena, kapesní hodinky visící na šňůře krví zcela prosáklé ukazovaly na druhou hodinu odpoledne. Mrtvole scházela jedna noha úplně, na druhé kousek. Hrdlo bylo prokousnuto a masa zbaveno, levá tvář rozdrápána, život a prsa rozdrápána. Vnitřnosti ležely kolem, některé scházely. Byl to pohled hrozný a sám jinak otužilý bratr Jeremiáš zaplakal hlasitě. Od místa, kde dravci nebožtíka byli přepadli, až k místu, kde ležela jeho mrtvola, bylo asi pět čtvrtí hodiny daleko. Ze stop konečně tlapami dravců v měkké půdě vytlačených bylo lze souditi, že to byl tygr, tygřice a mládě.

Mrtvola byla, ježto nebylo rakve po ruce, zaobalena do plátna a zavezena nejprve do Ramnagaru, pak do Bettiah. V Ramnagaru se konal právě trh. Když se zpráva o neštěstí v městě rozšířila, byl trh ihned odročen a vše spěchalo vozu s mrtvolou vstříc. Podobně dalo se v Bettiah, kde dokonce domorodci voly od vozu vypřáhli a vůz sami k missijnímu domu přitáhli.

O pěti hodinách večer téhož dne (17. března) byl nebožtík na katolickém hřbitově v Bettiah pochován. Mimo anglického vyslance účastnili se pohřbu i pohané a mohamedáni. Z těchto mnozí hlasitě plakali, neboť P. Kosmas byl všeobecně oblíben a neměl asi žádného

neprítel. Pomáhal a těšil, kde a jak mohl, a nečinil při tom žádného rozdílu mezi vírou nebo národností.

Tyrolská missie ct. o. kapucínů v Bettiach a Nepalu ztratila v něm jednoho z nejhrodivějších průkopníků

křesťanství a vzdělanosti. V nově vystavěné hřbitovní kapli odpočívá nyní a očekává budoucí své vzkříšení; jeho spolubratři však a přátelé zachovají mu zajisté povždy milou a požehnanou vzpomínku.... Odpočivejz v pokoji!

Císař Vilém II. v Monte Kassino.

Mínění o císaři německém Vilému II. je různé; ale nikdo mu neupře, že nestydí se za víru, že při každé příležitosti, kdykoliv a kdekoliv se naskytne, o nutnosti víry v Boha s přesvědčením mluví. Proto nepřekvapí, že katolíci v Německu váží si a milují císaře svého.

Často již ukázal Vilém II., že porozuměl výhradně katolickému zařízení, t. j. klášterům, a hlavně je to řád benediktinský, jemuž ukázal již častěji, jak velice si ho váží. Tak několikrát navštívil benediktiny v Maria Laach, kláštere blíže města Bonn u Rýna; benediktinům odevzdal místo svaté „Dormitio“ v Jerusalemě, které císaři daroval sultán. A nejnověji prokázal benediktinům poctu velkou tím, že navštívil s králem italským i s dvěma svými nejstaršími syny kolébku řádu benediktinského, hrob jejich zakladatele, proslulý a prastarý Monte Kassino.

Kdo jel z Říma do Neapole, jistě, nemohl-li se zastaviti, aspoň v duchu litoval a se podíval na překrásně ležící, na úpatí Abruzz se malebně rozprostírající obrovský klášter Monte Kassino. Již okolo roku 629. přišel ze Subiaku svatý Benedikt do oné krajiny, dostav ji darem od římského patricia (šlechtice) Tertulla a založil tam kostel i s obydlím pro své soudruhy a žáky.

Vilém II. není prvním císařem německým, který putoval v tato krásná místa; již Karel Veliký navštívil r. 787. hrob sv. Benedikta. První německý panovník, který tam došel i s papežem byl Lothar II., který dne 30. července 869 přijel v průvodu papeže Hadriana II. Bylo by možno vypočítati celou řadu německých panovníků, kteří od nejstarších dob až po naše časy horu Monte Kassino navštívili.

Je zajisté památno, že přišel dne 5. května t. r. s císařem německým italský král Viktor Emanuel II., který, jak se obyčejně myslí, není velkým přítelem klášterův. V poledne přijel za nejkrásnějšího počasí dvorní vlak do stanice Kassino, kdež stály připraveny dvorní vozy i četníci na koních, kteří doprovázeti měli panstvo po cestě měřící asi osm kilometrů. Nejprve jelo se městečkem San Germano, které ozdobeno bylo slavnostně a bylo plno svátečně oblečeného lidstva — bylať právě neděle. Jízda trvala asi tři čtvrtě hodiny.

Na průvod byl překrásný pohled. Ze všech stran ozývala se veselá hudba, která hrála ponejvíce hřmotné pochody, všechna příroda v nejkrásnější zeleni, hory některé měly ještě sněžný klobouk, všude plno „slávu“ provolávajícího lidu, průvod císařský, sestávající z několika dvorních, nádherných čtyřspřežních kočárů, doprovázející důstojníci a jezdci ve

skvostných ústrojích s vlajicemi prapory, překrásná pohoda, zkrátka vše skýtalo okouzlující pohled.

V klášteře samém byla u vchodu postavena krásná slavnostní brána s nápisem „Pax“, t. j. pokoj, u níž stál arcioopat vdp. P. Bonifác Krug, všichni klášterníci i žáci jejich. Vozy zastavily u schodiště, čítajícího na sto schodů a vedoucích do překrásného, od Bramanta vystaveného, sloupovým ozdobeného, prvního klášterního dvora. Další čtyřicet schodů vede pak zrovna do kostela. Císař i ostatní průvod byvše důstojně uvítáni, odebrali se hned do kapitolní síně, kde bylo teprve vlastní slavnostní oslovení, jež pronesl vdp. arcioopat, připomenuv, jaký význam má v dějinách klášter montekassinský a v jakém poměru byl s klášteřem benediktinským ve Fuldě v Německu.

Pak prošli všichni celý klášter. Navštíven byl především kostel, kde zvláště zajímala císaře obrovská, bronzová, bohatě reliefy, t. j. vypouklými obrazy ozdobená chrámová vrata, jež byla ulita v Cařihradě; z chrámu odebrali se všichni do krypty čili do dolního kostela, kde pracují již po tři léta o nádherné výzdobě beuronští mnichové z Německa. Císař prohlížel již hotové mosaiky s největším zájmem, otevřené a vřele uznával překrásnou práci a několikrát blahopřál a povzbuzoval k další činnosti ředitele celé výzdoby P. Desideria Lenze; bylo viděti, jak je císař všecek zaujat a jak s porozuměním a s nadšením o církevním umění mluvil. Synové císařovi vylezli na lešení, vyptávali se, jak se obrazy sestavují a sami zasadili několik barevných kaménků do křídla andělova. Císař daroval ku další opravě a výzdobě deset tisíc marek (12 tisíc korun).

I ostatní místnosti, jako knihovny, obrazárny, obrovské chodby, velké sály zajímaly císaře, který se se svými prů-

voděmi, hlavně s arciopatem velmi příjemně bavil. Dlouho pobýlo panstvo v archivu, v němž uloženo jest na třicet tisíc důležitých listin, z nichž několik vztahujících se na německé dějiny ukázali císaři; zde odevzdal také císař arciopatovi svůj dar, totiž překrásně vázané třicetčtyři svazky „Spisů Bedřicha Velkého“. Arcioopat dal zase císaři dar překrásné na pergamenu provedený opis několika nejdůležitějších listin z klášterního archivu.

Též zajímaly císaře nástěnné obrazy, které provedli již před několika lety umělci beuronští, představující události ze života sv. Benedikta. V archivu je na zdi obrovský kříž malovaný; císař stál déle před ním a bylo viděti, jak vážně a hluboce dojat obraz pozoroval a odcházeje, řekl polohlasitě: „Tu musí člověk sám se sebou i s Bohem býti“ (da muss man mit sich und mit Gott allein sein).

Když prošli všechen klášter a častěji pokochali se překrásnou vyhlídkou do hor, do okolí i do údolí, odebrali se vzácní hosté do tak zvaných kardinálských světnic, kde připravena byla snídaně. Císař Vilém byl velmi vesel a stále mluvil jen o klášteře a o benediktinech. A jak o nich smýšlí, ukázal také tím, že poslal mezi jídlem srdečné telegramy benediktinskému arciopatovi do Beuronu, opatovi do Maria Laach a biskupovi v Uhrách, bývalému opatovi v Maria Laach.

Pobytv půltřetí hodiny v klášteře, odjel císař, jak několikrát opakoval, se vším velmi spokojen.

Italové říkají o Monte Kassino, že je to nyní: národní museum; ale císař německý ukázal, že jemu je klášter něco více, že je mu kolébkou řádu benediktinského, hrobem zakladatele sv. Otce Benedikta, ježž přišel uctíti a navštívit.

(Podáno dle zprávy »Sct. Benedikts Stimmen«, jež vydávají benediktini v Emausich v Praze.)

Ignát Záhnl.

Znamení věku a pravdy.

Vystoupí-li někdo z naší církve sv. katolické a přestoupí-li k protestantům, co tu bývá v novinách hluku, co chlouby! Takový odpadlík bývá vynášen do nebe, jakoby Bůh ví jak hrdinský kousek vyvedl. Ale věru není k tomu příčiny prázdné. Býval jsem taky mezi protestanty a vím jaké lidi oni dostávají od nás a proč je dostávají. Církev naše netrpí odpadlíky škody žádné, ba získá jen tím, neboť zrno dobré neodpadne, a o plevu není co státi. A protestanti sami mnohdy brzy poznávají, že příchodem odpadlíků ničeho nezískali. Příčinou odpadu bývá buď statek pozemský nebo rozkoš a požitkářství tohoto světa, buď osobní zášť a vzdor, a to jsou zajiště pochoutky nekalé. Kdo pro takové příčiny zavrhuje víru svých otců, nechť si přejde od protestantů k nám anebo od nás ku protestantům, vždycky zůstane špatným člověkem, neboť víra jest mu jen jako věc, s níž se obchoduje pro zisk.

Náboženství protestantské jest v každém ohledu o mnoho pohodlnější nežli naše katolické, a pročež není divu, když protestanté časem někoho z církve uloví, jemuzto se přiči svědomitá přisnost víry naší. Církev naše však mimo pravdu a mimo poklady milosti Boží, nemá ničehož, co by člověka lákalo; ano má mnoho do sebe, co člověka smyslného a tělesného odráží. A hle, přece tak často mužové znamenití, učení a slavní přicházejí od protestantů k nám. Co je toho příčinou? Snad statky pozemské? či rozkoše tohoto světa či sláva a důstojenství? Právě naopak, oni opouštějí tyto věci, aby volnější přístup měli k nám. A co je tedy obrácení jejich příčinou? Je to pravda nebeská, božská, která jest na naší straně, která má sílu magnetickou, že kdo jednou ji důkladně poznal, nikdy již ji opustiti nemůže.

Protestanté také mají ve své bibli slova Kristova: „Chceš-li dokonalým býti, prodej co máš a rozdej chudým a budeš mítí poklad v nebi.“ „Kdo opustí dům nebo bratry nebo sestry neb otce neb matku anebo manželku aneb syny aneb pole pro jméno mé, stokráté více vezme a životem věčným vládnouti bude.“ Protestanté říkají, že velice na bibli drží. Kde pak však mají důkazy, že se u nich tato slova Páně zachovávají v životě? My katolíci máme příkladův takových na sta ba na tisíce; my máme řehole, které mají slova Kristova svrchu dotčená za heslo a pravidlo; u nás králové a knížata byli údy takovýchto řeholí. Posud přicházejí mnozí, kteří pro jméno Kristovo odloživše bohatství, nádheru a skvostnost berou na sebe roucho klášterní a dobrovolně snášejí chudobu. Tak před nedávnem vstoupil do řádu Jesuitů bohatý hrabě Jan Confalorieri znamenitý právník a bratr jeho v Miláně vstoupil do řádu Barnabitů.

Řehole Benediktinů a Benediktinek mají také několik členů z rodin knížecích a hraběcích. Před nějakým časem byl v klášteře Barnabitů v Monze řeholním bratrem bohatý ruský hrabě Šuvalov. Zanechav své veliké bohatství dětem, vymínil si 42.000 fr. aby jich k dobrým účelům užívatí mohl. Takovýto obrácenec musí svému přesvědčení přinést nejhojnější oběti, neboť jest posud v mnohých zemích nekatolických návrat ku církvi pokutován tresty dosti citelnými. Ale muži hledající pravdu ze toho nelekaří. Neuman a Manning byli anglikáni, poznali katolictví, obrátili se, zřekli se všeho a byli ozdobou církve naší jako arcibiskupové a kardinálové. Necht se vykáží protestanté takovými příklady, nechat jmenují někoho ze své společnosti, jenž za našich dnův pro jméno Kristovo opustil dle slov Páně

vše co má a vyvolil si chudobu, tichost a samotu, aby lépe sloužiti mohl Pánu? Oč, že kdyby se takovými příklady vykázáti mohli, celý svět by o tom musil věděti a po všech novinách, ve všech veřejných místnostech hlásalo a kázalo by se o tom. Pravda zůstává, blud mine a kdo přemýšlí, ku pravdě se navrátiti musí. A pravdu nejvznešenější chová jenom církev katolická.

Boh. Hendl.

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z 19. století. — Podává *Ign. Zháňel*. (Část další.)

5. Italská cesta. Generál Gross. Audience u Pia IX.

Dne 6. března 1850 právě o půlnoci odjeli z Berlina Julie, bratr Fric a jeho choť; dul vítr, byla mlha, v srdci kvetly jim však růže radosti, které rozvíjely se tím více, čím byl blíže jih. Ve všech větších a památnějších městech se zastavili, hlavně ve Vratislavě, ve Vidni, v Terstě, Benátkách, Miláně a v Janově. Julie vedla si zevrubný denník o všem; vyjímáme z něho místa pro všeobecnost zajímavější.

Domy v Benátkách byly dle jejich slov melancholické, tiché; obraz »vodní růže« vtiskl se však přece hluboko v její duši; přemocný dojem učinil na ni kostel sv. Marka. Piše: »Byli jsme tam přes celou slavnou mši svatou, při níž hrála hudba, pomodlila jsem se ranní modlitby, naplněna podivem a úctou před národem a bohoslužbou, kteří vytvořili takové předměty.« Všechny krásy přírody, všechny výtvary umění povzbuzovaly Julii k úctě a k díkům Bohu, jež uznala za původce obojího. Častěji volala všecka rozradostněna: »Děkuji Bohu, že zemi naši učinil tak krásnou!« a častěji modlívала se vřelě modlitby hledíc na libeznou zemi italskou. Jako nejvíce cestujících okouzli Neapol, tak i Julie jásala hlavně, když pohlížela na město z vyhlídky u San

Martino. Pišeť: »Za tři dni a noci nepřijemné jízdy dojeli jsme z Janova do Neapole. Tam rozvíjejí se květiny pro všechny cestující; prožila jsem tam celý měsíc a myslila o každém dni, že jest nejkrásnější. Důkladně i když ne dosyta jsem užívala všeho, co obkličuje rajsky krásný neapolský záliv, co je zde krásného na horách, pod zemí i na zemi. Když jsem byla nahoře na popelu vesuvském, viděla jsem západ slunce; byla jsem v katakombách, kam nikdy nevnikne jeho jas. Lehký člun zavezl mne do modré jeskyně, kde vypravuje pohádka modrý zázrak, a s mého pavlánu naslouchala jsem před spaním každou noc uspávací písní mořských vln, a líto mi jen bylo, že i chvíli jen ztrácím vědomí o této vši nevyrovnané kráse. Brzo slídilo oko po Vesuvu, brzo naslouchalo ucho zrovna zázračnému hukotu vln. Myslívala jsem si: Vyspati se mohu dosti u nás na severu, neboť co prosím za celou noc doma, prožiji zde v překrásném jihu ve skutečnosti, vše vidím jako nejlibeznější předmět před sebou. Neapol má nejkrásnější oči — modré Středozemní moře. Pluli jsme ven, modro nad námi, pod námi, duše nemohla se dosyta najísti vši té krásy.«

Zvláště příjemným byl pro celou společnost pobyt v Neapoli tím, že mimo

nadání setkali se se starým, věrným přítelem generálem Grossem, který byl právě na dovolené. Gross byl rodem Švýcar z Churu a sloužil krátce v Prusku, vstoupil do neapolského vojska, kde postoupil až na generála; byl velitelem v Gaetě, když tam žil jako vyhnanec papež Pius IX. Fric seznámil se totiž s generálem, když byl v Itálii roku 1847; nyní doprovázel neunavně všechny, a jak Julie řekla, dělal jim vykládače neapolských krás; hlavně si oblíbil staříčkový generál Julii a měl radost z jejích duchaplných rozhovorův. Udělal vždy plán na celý den a otevřel vlivem svým mnohou bránu, která by se jim nebyla otevřela, jako pevnost, zámek Kasertu, arsenál, válečný přístav. Julie proto říkala, že je hlavním klíčem všech jinak zavřených dveří. — Generál měl také velkokříž Piova řádu; papež byl právě tehdy hostem neapolského krále Ferdinanda v Portici a udělil mu toto vyznamenání.

Julie by byla velmi ráda uviděla papeže, ale jak ona, protestantka, se tam dostane? Doufala však v generála; ať však mluví sama, má ve svých zápiscích zvláštní oddělení, na němž je nápis: Pio nono, Pius IX., vzpomínka pro život. Píše: »Rádi bychom viděli papeže! Dne 30. března ráno řekla jsem generálu Grossovi: učiňte zázrak, ukažte nám jiným neviditelného papeže! Nic neodpověděl; jedouce v poledne v drožce, potkali jsme se s ním, a jako se zde hází často do vozů při setkání kytičky květin, tak zavolal na nás: v úterý máte audienci u papeže, zaveďte vás k němu! Ukázali jsme mu pokud okolnosti dovolovaly, vděčnost a dík. General zavedl nás do Portici. Jeho přičiněním poznali jsme dva preláty, Hohenlohe a Borromeo, jakož i velitele švýcarské gardy; též nám představil své soudruhy u stolu, švýcarské generály Muralda a Zucchiho. Tak přiblížil se den a hodina audience; jak

předespáno, oblékli jsme černé šaty, na hlavu dala jsem si koralovou šňůru a černý šáteček s krajkami. Ač nás bavil po cestě general, byla jsem ve slavnostní náladě. Z vozu jsme vystoupili u krajana a přítele našeho, majora čestné papežovy stráže pana z Jungů, který nás přijal s francouzskou dvorností. V jeho předsiní bylo plno prosebníků, stolek byl pokryt samými listy o podporu a major měl jistě hlavu plnou starostí. Vzdor všemu však bavil se nenuceně s námi a doprovodil nás až na dvůr zámku. Fric byl unesen takovou vybranou dvorností, já byla nedočkava a bleďa vnitřním napjetím. Je mi, jakobych šla k oltáři, ku zdavkám, řekla jsem k Marii, která se obávala, jak dopadne audience; já však neměla pražádného strachu; Palác v Portici je velký a mohutný. Zavedli nás přes čtyři sály do předsině, kde jsme čekali asi hodinu. Mohla jsem však stále mnoho věcí pozorovati a pan z Jungů byl k nám tak pozorliv, že čas plynul rychle. Přitomno bylo mnoho kněží; zvláště nás upozornil náš průvodce na tři, oděné ve fialové roucho. Byli to monsignore Stella, který prý je papežovým důvěrníkem a dávno již na jeho dvoře; princ Hohenlohe, Prus, ač mlád, bude prý co nevidět kardinálem; generál Gross obeznámil ho s Fricem, a msgr. Borromeo, mladý, živý, útlý pán. Mluvili jsme s msgr. Borromeo, který nás litoval, že nutno tak dlouho čekati a uvedl nás pak ač mnozí jiní čekali, hned k papeži. Pozorujíc tak různé, rázovité a barevné stejno kroje podotkla jsem ku monsignorovi, že mi to připadá býti hlavní známkou jihu a katolicismu; nazval naši bohoslužbu chudou a bleďou, měla by poskytnouti něco oku. Já na to: máme však ne viděti, ale slyšeti. Vyvrátil mne, vypravuje několik příkladů. Projevila jsem přání, míti něco svěceného, nabídl mi hned svůj papežem svěcený růženec a

tak laskavě, že jsem ho přijala — aspoň mohu něco katolického donést přítelkyni paní ze Savigny.

Pak zvolali: Jeho Svatost vás očekává! Po boku generála Grossa přišla jsem sálem do malé světničky papežovy. Borromeo ohlásil nás kleče — a stála jsem před Piem IX. — okamžik, na nějž nezapomenu nikdy. Pokleknuvši políbila jsem mu nohu — pozdvihl mne a políbila jsem mu ruku; po mně učinili tak bratr a jeho žena. Pozdrav byl ze srdce upřímný, jež mi budou snad zalívati souvěrci moji, protestanté, ale pak nepoznali nikdy také duševní vysosti a hodnosti, neviděli, co viděla jsem v oné hodině. Piem musí se nazývati osoba, která nosí papežskou korunu. Byl tak otevřeně laskav, tak mile přivítiv, že okouzil nás vpravdě a při tom tak úctu vzbuzoval svou důstojností, že stál člověk před ním v myšlenkách hluboce zamyslen. Oděn všecek v bílé roucho seděl u stolu, nohu s červeným střevícem na polštáři; mluvě čile pohyboval ruce; ve skutečnosti menší a silnější, než jsem si ho představovala, ale okouzluje a velkolepý zjev! Světnice byla málo osvětlena, neviděla jsem sice docela dobře jeho úsměv, když bratr Fric na jeho francouzskou otázku italsky v rozpacích odpověděl; živě řekl: papež tanto meglio tanto meglio, tím lépe. Hlavně mluvil general, já jen jednou, když se otázal, která jsme ženou Fricovou. Tak znělo libezně, když se vyptával na bratrovo dítě a na naše rodiště. Mezi jiným řekl: jak se dovídám, je v Prusku nyní vše již v pořádku, což mne těší, váš dobrý král — Bedřich Vilém IV. — nabídl mi útulek na Rýnu a psal mi velmi milý list, ale chci zde zůstat i čekati, ano čekati, což opakoval trikrát a skláněl při tom bolestně hlavu; mně vstoupily slzy do očí. Co již zkusil a co ho očekává ještě! Ptal se po proboštovi berlínském

Kettelerovi a chválil ho; pak obrátil se velmi přívětivě na Grossa a nazýval ho svým ochráncem, svým dobrodincem. Náš starý přítel uklonil se hluboce a byl velmi dojat takovým uznáním. Rukou nás požehnal slovy: felice viaggio, šťastnou cestu; byli jsme propuštěni a šly s naplněným srdcem domů.

Major vedl mne k vozu. Nadšeně jsem mu řekla: je to krásná vzpomínka pro můj celý život; těšil se z našeho nadšení a řekl: tak je vlastně každý nadšen, kdo viděl Pia a tázal se mne, zda jsem konvertitkou, což mne velice překvapilo. Plní nejkrásnějších dojmů prožili jsme den, všichni velebili papeže a každý tvrdil, že je z nás nejvíce pro něj nadšen.

Několik dní později a sice 5. dubna čteme v Juliině denníku: »nyní cestuje papež do své nevďěčné říše; do mé večerní modlitby vkrádá se vždy prosební myšlenka za jeho blaho. Dříve než jsme odcestovali z Neapole, učinil nám ještě general radost a zavedl nás na hrad San Elmo, odkud je nejkrásnější vyhlídka na město i záliv. Protože je tam vězení politických zločinců, nemá nikdo přístupu, ale Gross zaopatřil nám ho. Byl přijat s počtami, které jeho vojenské důstojnosti přináležejí; pak obklopila nás celá společnost švýcarských důstojníků, kteří nás provedli po zděch pevnosti. Julie byla všecka okouzlena přeskvostným obrazem který viděly oči její. Těžce loučili se všichni s milým generálem; dvaasedmdesátiletý stařec zamiloval si je jako své děti, ale i oni ctili jej velmi.

O odchodu z Neapole zapsala si Julie: »ano, loučení je těžká věc všude; cítila jsem nyní dobře, jak je nemilo rozloučiti se. Hodila jsem do moře překrásnou kytici z kvetoucích oranžových stromů, které tak jsem si zamilovala, jako dik za všechny radosti, které mi poskytlo — dar nevěsty místa, které si

oblíbila. Slunce osvitilo ještě jednou vše jasne nám neobvyklým, že bylo krásnější než jindy. Dne 26. dubna došli do města sedmi pahorků, do Říma; na cestě viděli jsme ve Velletri krásnou slavnostní bránu, která zřízena byla ku počtě papežové, který ubíral se touže cestou. Proti živému Neapoli, učinil Řím na ně aspoň z počátku dojem vážný, zasmušilý.

S truchlícím srdcem psala Julie do denníku svých cest: »Kdo by zapomenouti mohl na zlé dny římské republiky; ale mluví zde ještě vše o ní, liduprázdné ulice, cizí posádka. Tráva bují na nejkrásnějších náměstích, poněvadž zahnali Římané své hosty. O pravém vandalismu vypravují rozbořené letohrady, zvláště villa Borghese; je do něbe volající, že římský lid takový postavil si barbarský pomník zde na půdě, která by bytí měla jeho největší chloubou a pýchou. Zdi jsou pobořeny, rozmetány sochy — Fric je nešťasten, že našel své miláčky v takové spouště. Všichni nařikají na špatné časy — ale nezmoudří nikdo takovou zkušeností zlou?« Nic nemohlo Julii potěšiti, nenašla záliby, o jaké snila, ani v památkách starého Říma a v různých sbírkách. Toužíc po kvetoucích, neapolských zahradách, říkala: »Klasičká půda římská má tak změněnou květenu, že musím teprve pracně hledati a zkoumati květiny radosti, kdežto v Neapoli květy všude na cestě.«

Krásné a významné je místo, jež napsala Julie své sestře Leopoldině:

»Říme, Roma! Hledíš na mne tak vážným, tajemným očima, že jsem nucena říci: nerozumím ti. Víím, že jsi zdaten, silen, velik, ale nenašla jsem doposud klíče, abych ti porozuměla!« Ale přece zajímalo ji vše, a je pamětihodno, jak zaujímala v kostele svatého Petra osoba knížete apoštolů, Petra, jejího ducha. Když popsala ve svém zápisníku několika smělymi črtami velko-

lepý kostel, pokračuje: »Mohu zachytiti jenom mé nejmilejší myšlenky, neboť celek je příliš ohromný; předně jmenuji obraz mosaikový Giottův, vysoko nad hlavní branou: Petr kráčí po vlnách mořských; pak poklad svatopetrský, bronzovou sochu sv. Petra, jejíž nohu libávají poutníci. Mně se také zalíbila vážná, stará socha a proukázala jsem jí tutéž úctu; v ruce má klíč a napolo jím hrozí, napolo pozdvihuje ho k nebi slibuje, že přijdou nevědomky na mysl slova: otevři i mně; hrob sv. Petra, v němž hoří stále 89 lampiček; vše je ze zlata a dole u zlatem pobitých dveří hrobu klečí Pius VI. a klade svou korunu do prachu zemského... Přítomna jsem byla bohoslužbě na poděkování šťastného návratu; modlili se, zpívali, klečeli, nakuřovali oltář a mezi tím zněl hlas lidu: ora pro nobis, oroduj za nás. Ráda vezu s sebou tento obraz se vši krásou a bohatostí.«

Byli též přítomni slavnému vjezdu papeže, viděli všechny slavnosti, které mu uchystali Římané. Tak uviděli Pia IX., jehož dobrotě a spanilomyslnosti se podívovali v Portici i nyní ve věčném městě, jak obklopen byl vši nádherou, která mu přináležela jako náměstku Krista. Viděli velkolepý slavnostní průvod, přítomni byli slavným bohoslužbám ve svatopetrském dómě a viděli báni i dóm v onom skvostném osvětlení, které osvitilo jako majestátní koruna, hlavu největšího křesťanského kostela. O dojmu, který na ni způsobilo požehnání, jež udělil papež, stojí na pavlači kostelní, píše Julie:

»Najednou volal lid: papež již jde! a uviděla jsem vysokou, bílou postavu, ozdobenou zlatou, papežskou korunou, sedící na trůnu, který nesli služebníci. Hudba zazvučela a radostný jásot ozval se u všeho lidu. Pak pokynul kdosi bílou hůlčičkou. Utisily se vlny nepokojného,

burácejícího zástupu, vše pokleklo papeži k nohám, že připadalo mi, jakoby i on měl moc a právo říci k moři: utiš se, rozbourená hladino! Pak se blásitě, srozumitelně modlil, vpadla hudba, pak zase vše utichlo, žehnal a i na mne přišlo požehnání jeho. « Večer byl ohňostroj, na nějž dívala se Julie z předdvorí kostela sv. Petra in Montorio, kde shromážděno bylo několik, známých, německých rodin; líči vše takto: »Seděli jsme uprostřed jásajícího zástupu lidí. Radovala jsem se s nimi, tak překvapilo mne vše. Zdálo se mi, že překonána má býti jasnost

hvězd a temnota noční — najednou objevil se zlatý snop s miliony klasů, které se rozsypaly vějířovitě i jednotlivě. Pak ukázal se čarovný hrad v tisíci barvách s nápisem: a piono nono, autore della rinovata prosperita, t. j. Piu devátému, původci obnoveného štěstí. Dále viděli jsme spoustu zlatých rybiček, jasných, libých, světlých, které rozletěly se po celé obloze; a celý andělský hrad byl bengálským ohněm osvětlen — zase nový, zajímavý obraz. Mezi tím prskavky, kola, hvězdy. Milý sen byl krásným rozloučením s Řimem. (Příště dále.)

Děkuvzdání božskému Srdci Páně.

Od Rajhradu. Plníc slib svůj, vroucí vzdávám díky nejsv. Srdci Pána Ježíše, nejčistšímu Srdci Panny Marie a svatým patronům za uzdravení dítky z nebezpečné nemoci po vykonané devítidenní pobožnosti k P. Marii lúrdské. *K. M. B.*

Z Mor. Lodénice. Nejsv. Srdci Pána Ježíše a P. Marii svatokopecké vzdávám nejvroucenější díky a chválu za nescíslné duchovní milosti a záchranu úrody Bohem hojně požehnané. O jak mocná je přímůva Panny Marie, Matky dobré rady, v každé době života! *F. K.*

— Plním tímto učiněný slib a vzdávám tisícere díky božskému Srdci Páně, neposkvřněnému Srdci P. Marie, sv. Antonínu a sv. Aloisu za pomoc a mocnou ochranu v těžkých záležitostech. *B. M.*

Z okolí Rajhradu. Plně slib učiněný, vzdávám vroucí díky za uzdravení z mé nemoci po vykonané devítidenní pobožnosti k božskému Srdci Páně, nejčistšímu Srdci Panny Marie, vyzýváje o přímůvu též sv. Josefa, sv. Antonína a sv. Jana Nepomuckého. *Čtenář „Školy“.*

Z Frenštátu. Z vděčnosti vzdávám tímto chválu a čest božskému Srdci Páně a neposkvřněnému Srdci P. Marie za vyslyšení proseb mých. *M. P.*

Ze Sedlice. Děkuji tímto božskému Srdci Páně, bl. Panně Marii a sv. Antonínu za uzdravení z těžké nemoci. *M. L.*

Z Vysokého Mýta. Na přímůvu sv. Antonína vyslyšena jest prosba naše. Jestliť mocný přímůvce ve všech potřebách. *Školáček sestry.*

Láska k nejsvětější vůli Boží

(Hlavní úmysl.)

Vypravuje svaté evangelium, že přistoupil jednou k Pánu Ježíši mládenec a otázel se ho řka: »Mistře dobrý, co budu dobrého činiti, abych měl život věčný? A on řekl jemu: Co se mne ptáš o dobrém? Jediný dobrý jest Bůh. Chceš-li pak vejíti do života, ostříhej přikázání. Dí jemu: Kterých? A Ježíš řekl: Nezabiješ, nezcižoložíš, nepokradeš, nepromluvíš křivého svědectví, cti otce svého i matku svou a milovati budeš bližního svého jako sebe samého. Dí jemu mládenec: Všeho toho ostříhal jsem od své mladosti, čehož se mi ještě nedostává? I řekl mu Ježíš: Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej, co máš, a rozdej chudým, a budeš mítí poklad v nebi, a pojď a následuj mne. Uslyšev pak mládenec slovo to, odešel smuten, neboť měl mnoho statku.« (Mat. 19, 16—22.) Mládenec ten zachovával tedy přikázání Boží, a jak praví jiný evangelista, s láskou popatřil naň Pán Ježíš. Tak miluje Pán všechny, kdož jeho svatá přikázání věrně plní. Jsouť přikázání vůle Boží a jedinou cestou do života věčného, chrání nás, abychom nezboudili na bezcestí. Tuto vůli svou oznamuje nám dobrotivý Bůh také skrze církve svou, skrze sluhy své, skrze hlas svědomí, někdy také při modlitbě nebo při čtení nábožné knihy anebo dopuštěním: nemoci a jiného zla.

Ó kéž bychom vždy poslechli hlasu Božího! Kéž bychom vždy z lásky podrobili vůli svou: svrchované vůli Boží! Než co se děje? Jedni plní sice vůli Boží, ale jen ze strachu před věčnými tresty, jako dítko se bojí metly otcovy. Jiní zase plní vůli Boží, ale ze zvyku, že tak musí býti. Jiní opět se chovají lhostejně k přikázáním Božím a přemnozí protiví se zákonu Božímu, ano naplnění jsou nenávisť proti Bohu, pohrdají v pýše své i přesvatým zákonem jeho. Bůh žádá na nás, abychom jej milovali z celého srdce svého a z této lásky plnili také svatý zákon jeho, jako hodné dítko z lásky k rodičům plní rádo a ochotně vše, co jen rodičům na očích vidí a čím by svou lásku k nim osvědčilo. Modlíváme se: »Buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi.« Oč jiného tu prosíme, než o to, abychom vůli Boží na zemi plnili tak rádi a ochotně, jako ji andělé a svatí v nebi plní. Ó kéž bychom měli vždy na paměti krásné příklady svatých, a vůli svou vždy a ve všem podřídili nejsvětější vůli Boží, ale z lásky, jak to učinil svatý patriarcha Abraham, jenž z lásky k Bohu hotov byl i jediného syna svého obětovati, anebo jako cudná a ctnostná Suzanna, která raději chtěla smrt podstoupiti, než aby Boha urazila. Svatý Eusebius, mučovník, pravil k soudci pohanskému, jenž usiloval, aby modlám obětoval: »Ani oheň ani meč nepřivedou mne na jiný úmysl. Dej tělo mé na kusy rozsekati, učíš se mnou, co ti libo, má duše, jež Bohu patří, takovými mukami žádná škoda nevezme. Svatého zákona, kteréhož od dětinství jsem pilen byl, i nyní se nespustím.«

Svatý Pollion, mučovník, za císaře Diokleciána jako křesťan k soudu pohnán jest. Když vladař Probus víru Kristovu tupil, pravil sv. Pollion: »Mýlíš se, křesťané tak vyznávají pravdu, že ani muka jich k tomu nepřimějí, aby přestoupili zákony věčného krále.« »O jakých zákonech mluvíš?« pravil Probus. Načež Pollion: »Miním zákon Pána Ježíše.« Vladař na to: »K čemu vás zákony ty zavazují?« Pollion: »Velí nám, abychom se klaněli jednomu Bohu, kterýž vládne v nebi i na zemi; učí nás, že dřevo a kámen nemohou bohové býti; napravují naše mravy

a spravedlivé ve ctnostech utvrzují. Kážou nám čistotu, věrnost a lásku; pánům vřidnost a spravedlnost, poddaným ve věcech slušných poslušnost. Učí nás, abychom rodiče ctili, přátelům sloužili, nepřátelům odpouštěli, dobré skutky konali, na pozemské věci srdce své nevěsili a konečně, že věrný křesťan dosáhne radosti nebeské. Než ani toto krásné učení nehnulo vládařem a Polion byl za živa upálen.

Svatá Kateřina tázala se svého zpovědníka, čemu by měla při modlitbě Páně a čtení biblickém největšího pozorů věnovati. Ctihodný kněz odpověděl: »Milá dcero, při modlitbě té uvažuj vždy slova: »Buď vůle Tvá!« a při biblickém čtení rozjíměj slovíčko: »lásko!« kdykoliv tvému zraku se objeví. Nebo věziž: toto slůvko je největší a nejzávažnější všech slov Pisma sv. Toliko v plnění božské vůle a lásky záleží veškerá dokonalost; těmito ctnostmi jsouc opatřena, bezpečně budeš kráčet a nikdy nezbloudíš s cesty k nebesům, aniž bys kdy jiného vodítka měla zapotřebí.« Od té doby modlila se a čtla sv. Kateřina věrně dle způsobu od zpovědníka naznačeného, čímž dosáhla nebeské slávy a nebeských slasti.

Ten, jenž za nás se ponížil a poslušným se stal až ke smrti kříže, praví: Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do života věčného, ale kdo plní vůli Otce mého, ten vejde do života věčného! Slova tato vryjme sobě v paměť, v srdce své vštěpme lásku k Bohu a plňme věrně a ochotně, vždy a ve všem nejsvětější vůli Boží, zachovávejme zákon Boží, ne z ohledu na odměnu ani z bázně před trestem, nýbrž z čisté lásky k Bohu a Ježíši Kristu, který tolik nás miloval a sebe samého za nás vydal na smrt kříže.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymíjaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, abychom z lásky k Bohu plnili vždy vůli jeho, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zacheňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Děkovati Bohu za vše, co vůle jeho na nás sešle.

Úmysl v říjnu: Apoštolát mezi mládeží.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ŘÍJEN 1903.

Pane Ježíši, jednej s našimi srdci docela dle vůle své, my Ti je obětujeme, darujeme a zasvěcujeme na vždy. Sv. František Šal.

Královno svatého růžence, oroduj za nás!

Královno přesvatého růžence!
lid českoslovanský ještě žije,
a vonné růžičky vonné ve věnce
na důkaz lásky své Ti víje!

Víje věnce z růží nejkrásnějších,
volá v důvěřivém hlase k Tobě:
„Ochraňuj, Maria, nás nejbídnějších,
přispěj nám k pomoci v každé době!“

Ochraňuj naše slovanské země,
Královno růžence přesvatého!
i všecko českoslovanské plémě,
od bludů, nevěry světa zlého!

Obrať k nám, Maria, přejasný zrak svůj,
zachovej nám víru katolickou,
před pádem do hříchů nás ochraňuj,
neboť Ty dobře znáš slabost lidskou!

Neopouštěj nikdy své velebitelé,
Královno růžence, v každém čase
ochraňuj nás na duši i těle,
buď nám nápomocnou k věčné spáse!

Královno růžence, my prosíme
všichni s důvěřivostí velkou Tebe:
„Vypros nám, až pouť zde skončíme,
by nás Bůh uvedl k Tobě v nebe!“

Lék proti pokušení.

Když na tě doléhá pokušení,
vzpomeň na Kristovo umučení;
tak odoláš duchu zlému,
zalíbíš se Bohu svému!

Nedej sluchu hlasu ďábelskému,
obrať zrak ke kříži přesvatému,
spatříš na něm ztrýzněného
pněti Spasitele svého!

Rozvažuj smrt jeho přebolestnou,
kterou on podstoupil pro spásu tvou,
svaté rány jeho líbej,
a o pomoc Krista vzyvej!

Spasitele kdo si vroucně zamiluje,
rád o mukách jeho uvažuje,
ten při každém pokušení
nabývá vždy posilnění!

V paměti měj Ježíšovy muky,
podá ti kdys pomocné své ruky
dožiješ-li život v nevinosti,
do věčné tě přijme blaženosti!

F. Vrátíl.

Papežství a svět.

emoc a smrt zesnulého svatého Otce Lva XIII. a následující volba nového papeže Pia X. ukázaly zřejmě, jak ohromnou důležitost má papežství ve světě, dokázaly pravdu, že papežství nejvznešenějším a také účty nejhodnější je úřadem, opravdu že má důležitost pro celé lidstvo.

Neboť sotva že se rozletla zpráva, že sv. Otec Lev XIII. vážně onemocněl a že při jeho požehnaném věku 93 let možná jest rychlá smrt, tu celý svět zajímal se o nemocného starce na stolci sv. Petra. Hlavy korunované, náčelníci států, netoliko katolických, nýbrž i nekatolických, ba i pohanských, poptávali se s největší účastí jak se nemocnému vede. Noviny všech směrů, i církvi nepřátelských, přinášely podrobné zprávy o stavu papežově a telegraf římský byl jako v obležení. Všude jevila se účast a můžeme říci, upřímná s trpícím svatým Otcem a věřící katolíci po celém světě vroucí vysílali modlitby ku trůnu Božímu za blaho nemocného papeže. Kde jest jen jediná osoba na celém světě, byt by i na trůně královském seděla, o níž by se celý svět tak zajímal? Není z toho vidno, že papež římský více jest, než králové říší i těch nejmocnějších? Nedoказuje tu svět — byt i nerad a bezděky — že papež je zástupcem zde krále nejvyššího. Věru, úcastenství toto jest zajisté nejlepším dokladem, že papežství netoliko vznešeností svou předčí všechny ostatní, nýbrž i mocí a vážností.

A když sv. Otec Lev XIII. dokonal zásluh plný život svůj, tu truchlil u rakve jeho celý svět. Ohromné úcastenství při službách Božích za zemřelého papeže konaných, ukázalo, jaké se těšil účtē a lásce a posudky veřejnosti s chválou uznávaly šťastné jeho panování na stolci

sv. Petra. I nepřátelé musili uznati, že měl vždy nejlepší úmysly, že chtěl vždy jen blaho církve a blaho lidstva a že, pokud možno mu bylo, při tolikerých překážkách, také mnoho k blahu členstva vykonal. A sotva že pohřben byl mrtvý papež, již zase celý svět s největší nedočkavostí hleděl k volbě nového papeže. Nebylo snad ani jediného listu, aby se v něm o příští volbě papežské nejednalo; celý svět byl dychtiv, kdo z volby jako papež vyjde. A když konečně 4. srpna rozletla se zpráva, že za papeže zvolen jest posavadní patriarcha benátský Josef Sarto, jenž si dal jméno Pius X., a zvony tuto radostnou zvěst všemu světu zvěstovaly, tu teprve bylo viděti, jak důležitým úkonem je volba papeže. S radostí přijal svět zprávu tu a hned popisován byl celý posavadní život nového papeže. I o ty nejmenší podrobnosti postaral se tisk, aby ve známost vešly. Svět katolický a věřící jásal a děkoval Bohu při slavném »Te Deum« za šťastnou volbu, neboť má sv. Otec Pius X. všechny vlastnosti, které otec křesťanstva a hlava církve míti musí, aby úkolu svému dostál.

Ejhle, jaká jest moc papežství! Papež jednotlivý, jako člověk umírá, mizí z tohoto světa, ale papežství neumírá. Petr oživuje zase v nástupci novém a pořád platí o něm slovo Páně: »Ty jsi Petr — skála a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné ji nepřemohou.« V tom právě leží ta veliká moc papežství, neboť Syn Boží sám je zde na světě zřídil, z jeho vůle trvá, z jeho vůle vládne. Tak jako nemůže se svět uzavíratí před vlivem křesťanství, tak nelze se mu uzavíratí před vlivem papežství. Papež jest moc jediná svého druhu a povýšena jest nad ostatní všechny. Je to nej-

vyšší moc učitelská, kněžská a pastýřská, moc, již vykonával Spasitel a již odevzdal zástupci svému Petrovi, aby moc tato trvala nepetržlitě, až do skonání světa a uskutečňovala to, čemu Spasitel chtěl, totiž spásu lidstva. Ať ostatní panovníci moc svou a velikost posuzují podle milionů poddaných, podle počtu děl a vojska, podle lidské moudrosti a chytrosti, kterou se oni i jejich rádcové vyznamenávají, v knížeti pokoje, v papeži září zase velikost a moc Boží. Ač vzata mu jest moc světská, přece stojí zde papež jakožto nej přednější všech panovníků, ač vzaty jsou mu země, přece má celou armádu oddaných duší, věrných katolíků, kněží a řeholníků, ač opuštěn jest od vlád světských, přece k němu do Říma spěchají národové země a uctívají v papeži krále otce svého.

Tak to bylo až posud, tak to bohdá zůstane. Důkazy lásky a dětinné úcty i poslušnosti, které křesťanský svět dával na jevo zemřelému papeži Lvu XIII., ty přenese i na nového otce Pia X. Věřící budou se za něho modlit, jako staří křesťané za Petra, budou zaň obětovati dobré skutky své, budou zaň bojovati, pro něho žítí a potřeblí bude, pro něho a svatou viru, kterou on zastupuje, také umírat. K němu jako ku Lvu XIII. voláme: „Otče a biskupe duší našich, uť nás, my věříme Tobě, poroučej nám, my Tebe posloucháme, rač nám, my Tobě důvěrujeme, veď nás, my jdeme za Tebou! Tys otec náš, my Tvoje děti jsme!“

Ovšem i toho se nadíti můžeme, že nepřátelé křesťanstva i na dále budou podřívati budovu církve sv., že nadále budou útočiti na skálu Petrovu. Vždyť tak bylo již i od počátku po všechna století a nepřátelé bude církev vždycky míti, neboť zlé nevymizí nikdy. Avšak, kdo by tu zoufal, kdyby i co nejvíce nepřítel bylo! Neučí nás dějiny církve a dějiny papežství o bojích, ale také i

o vítězstvích církve katolické? Pohledme jen na první listy dějin církevních! Císařové římsí, sedící na trůně veleříše, a poroučející všem končinám země, zvedli boj proti Petrovi a jeho prvním nástupcům. Z katakomb vycházeli papežové jeden po druhém na popraviště, s volbou na papeže už byla spojena naděje na smrt mučnickou. Po tři sta roků trval boj ten; tyrani, jako Nero, Decius, Dioklecian, doráželi na ně všelikou mocí svou, na obranu papežů nehnula se žádná moc, ani jedno ráme netasilo pro ně meč, a hle! V Římě zhynula, zmizela sláva trůnu císařského a z katakomb vyšel papež jako vítěz, aby vládl ve jménu Páně a žehnal všem národům!

Nastalo veliké stěhování se národů, barbari opanovali Itálii, Gallii, Španělsko a Afriku římskou; Alarich, Genserich, Atila hubili, pálili, vyvraceli všecko, což kvetlo za dnů starodávných; ne jednou lehl popelem i Řím; avšak stolice sv. Petra uprostřed požárův neuhorela nikdy a divoch Atila v čele velikého vojska svého sklonil meč svůj před papežem, kmetem to, provázeným několika bezbrannými kněžími.

Obraťme list a vízme dále. Na východě v Arabii vzmohl se Islam-mohamedanismus; rozlícení vyznavači Mohameda rozlétali se tu na koních tam na lodích po všech končinách země; pod mečem jejich klesaly říše, kácely se trůny. Stolice sv. Petra však se nezachvěla, Řím přečkal Bagdad, papež s holí pastýřskou a s prstenem rybářským přečkal Kalify a sultány, kteří velili milionům. A zase o list dále. Nastaly boje s císaři římskými, německé národnosti. Synové vzbouřili se proti Otci křesťanstva. Ve vyhnanství, na útěku, opuštěný ode všech, kterým chtěl býti otcem, umřel slavný papež Řehoř VII., milovník spravedlnosti a horlitel pro dům Páně; avšak papežství

pozvedlo se smrtí jeho a stalo se hradem, kde národové hledali ochranu a útočiště proti zlobě a nespravedlnostem světských vládařů. A nastala doba nejhroznější, doba odpadu od jednoty a víry. Tu hnál na papežství divokým útokem zpronevěřilý mnich Luther, tam později filosof, omámený nenávisťníkem církve křesťanské Voltaire: Jeden i druhý přál a žádal si dočkati se zkázy věčného Říma; než papežství přečkalo Luthra i Voltaire, a novou mocí rozšiřovalo vládu jména i kříže Kristova. A tak dospěli jsme k dobám posledním, i ty byly plny bojův proti papežství. V Římě usadila se vojska francouzská, papež Pius VI. zemřel na útěku, Pius VII. držán jest v zajetí mocným Napoleonem, jenž drtil trůny a svíral knížata i národy po celé Evropě. Nezdálo-li se tehdy, že konečně musí klesnouti s papežem i Stolicе Petrova? že v Římě založen bude nový trůn pro krále Římského? A hle! Pius VII. vrátil se do Říma, odevšad slavnostně jsa vítán a Napoleon, vězněn od nepřátel svých, umořil se hořem na holém, skalnatém ostrově Sv. Heleny. A jakých útrap zažil papež Pius IX. Utéci musil z Říma a přece zase mohl se vrátiti; kus po kusu majetku mu zabírán až konečně 20. září 1870 vzat mu i Řím a on učiněn vězněm ve vlastním domě svém. Král usídlil se v paláci papežském, ani jedna velmoc nepřispěla papeži zachrániti právo staleté proti násilí; již hlásali do všeho světa, že Pius IX. poslední jest papež, a hle, Pius IX. zemřel a na stolec po Petru dosedl muž, který novým leskem ozářil papežství Lev XIII. Panoval 25 let a v té době vzrostla mravní moc Stolce Petrova úžasně. Už umkli nepřátelé, už netroufají si prorokovati, že bude brzy s papežstvím

konec, neboť by je skutečnost vinila ze lži. Král světský sice sídlí v Římě, ale vlastním pánem tam jest přece jen papež král, k němu obráceny jsou zraky světa veskerého. Věru jak podivu hodný to zjev v dějinách, není druhého podobného jemu. Ovšem na boj musí i nyní sv. Otec připraven býti a snad na boj tuhý a prudký. Avšak neklesla-li Stolicе Petrova v tolikerých a můžeme říci horších nebezpečnostech, proč bychom se o ni báli nyní? Nezahynulo-li papežství tehdy, když i nehodní mužové tuto moc na bedrách nehodných a slabých nesli, kterak by mohla zahynouti nyní, když tak slavné, hodné a důstojné papeže nám dává Pán, jako byli Pius IX., Lev XIII. a jest nyní Pius X.

Boj bude, to je jisté, vždyť nepřátelé církve jsou mocní a četní, boj bude, neboť národové jsou pomámeni a porušení na mnoze svými vůdci a v národě, který se za nejstarší dceru církve pokládá, v národě francouzském už ten boj zuří. Tu zajisté potřebí jest sv. Otci hojných milostí Božích, všech darů Ducha Sv. Proto povinnosti naší jest, abychom mu pomáhali, vždyť bojuje za nás. Nemáme pluků ozbrojených, ne všichni vládnou statky vezdejšími, aby hmotně mu pomáhali, co však má každý křesťan, i chudšas největší, jest oddanost a láska k sv. Otci. Rozníceni touto láskou otočíme posvátný trůn sv. Otce Pia X. modlitbou víry, bojujíce s Otcem křesťanstva v duchu Páně. Kéž tedy sv. Otec Pius X. novým leskem ozdobí Stolec sv. Petra, novou slávou přiodí nevěstu Kristovu svatou církev. Kéž pomáhá mu všemohoucí Bůh, k němuž věrné dětičky úpěnlivě volají: »Bože Pia X. žehnej a nám zachovej!«

Boh. Handl.

Jak se Bohu slouží?

(Část další.)

Křesťane milý, po celý týden staráš, trudiš a namáháš se, abys vyzískal, čeho tobě k zachování života tělesného zapotřebí jest. A ty bys nechtěl a neměl alespoň dne svátečního rozpomenouti se na své vznešené povolání a v radostné zbožnosti rozvážiti, proč vlastně jsi na zemi? Šest dní s prachem se obíraje, nechtěl bys alespoň dne sedmého, ježž si Bůh sám pro sebe vyhradil, s vroucím důkudčiněním si uvědomiti vysokou důstojnost onu, žes více nežli prach, žes nenarodil se pouze, abys rozrýval zemi jako krtci, ale žes příbuzný andělův, a že, až tento prach pozemský se sebe selfeseš, ve společnosti jejich věčně oslavovati budeš Boha?

A jak spasitelná jsou rozjímání, ku kterým nás nabádá den nedělní a sváteční! Šest dní opět pečoval o mne Otec nebeský, od něho byla každá skyva chleba, kterou jsem požíval; od něho libezný oddech, kterým zemdlené údy své posilnil; od něho každé ráno, kdežto jsem světlo nového dne spatřil; od něho síla, již jsem potřeboval ku práci; od něho útěcha, která přišla do příbytku mého v čas příhodný; od něho každé dobré pomyšlení, kterým přispěl ku zdaru práce. A kdo, ne-li Otec nebeský, odvrátil všeliké nebezpečí ode mne v tomto témdni? Kdo, ne-li Otec nebeský, dal mi stálost snáseti trpělivě každý křížek, každou bolest? On jediný jest, bez něhož archanděl před trůnem jeho tak málo šťasten by byl, jako červ vinoucí se v prachu.

Týden uplynul, o týden zase blíže jsi se k hrobu svému přiblížil, a mimo Boha vševědoucího neví žádný, kolik ti

jich ještě zde popřáno bude. Neměl bys tedy alespoň v den nedělní pomýšlet na to, jak máš trávit život svůj? Kterak se snažiti, následovati Krista v zapírání sebe samého? Ach, na to bys neměl zapomínati, křesťane milý, že jen ony dny v životě tvém zapsány budou v knize života, v kterých jsi Hospodina, Boha svého, oslavoval slovem i skutkem!

A tu když to vše uvážíš náležitě zdravým rozumem, neměl bys pln vděčnosti spěchati do domu Božího, abys tam díky vzdal za obdržení dobrodini Otci světél, od něhož každý dobrý dar pochází, a na budoucí časy prose o milost sesrdcem kajicným, vyzýval jej za odpustění hříchů? A není-li každá neděle a každý svátek utěšený obraz oné veliké neděle, onoho přeslavného, přeradostného svátku na věčnosti, kde nám připraveny jsou rozkoše, kterých oko nevidělo, o nichž ucho neslyšelo, jichž srdce smrtelníka nepocítilo, jež však Pán připravil všem, kteří jej milují? Neměl bys každého takového dne zvolati s Davidem: »Jako jelen po čerstvých vodách, tak touží duše má po Tobě, Pane«?

Jak nám ctihodný kněz Bonaventura vypravuje, měl jakýsi nábožný poustevník podivný, ale velmi poučný sen. Poustevník tento rozvažuje po celý den neustále slova velikého apoštola národů sv. Pavla, »že jeden každý v den poslední ponese břímě své« (Gal. 6. 5), srovnával s nimi i slova knihy přísloví, že soudové Hospodinovi jsou váha i závaží spravedlivá (Přisl. 15, 11). Nač po celý den myslil, to mu ve snách představila obrazotvornost ducha. Zdálot se mu, že je na místě, kde jeden každý křesťan po smrti soukromě bývá souzen. Spasitel seděl na trůnu a u nohou jeho

anděl s váhou. Ustavičně přicházeli zemřeli k soudu. Každý z nich měl dvoje břímě; v jednom měl dobré, ve druhém zlé skutky své. Anděl odbíral přicházejícím obě břemena, vážil je na váze, a soudce věčný dle tíže dobrých neb zlých stanovil každému buď odměnu či trest.

Rozesmutnil se nábožný ten muž, když viděl, že vždycky břímě se zlými skutky bývá těžší nežli s dobrými a soudce přísný, hříšníky jako přestupníky svého nejsvětějšího zákona, odsuzoval tam kde jest pláč a skřípání zubů, a zoufání bez konce. Zatím však k veliké radosti své spatřil osobu, která břímě s dobrými skutky větší měla nežli druhé. Již se těší, že uvidí plesání spravedlivého, že spatří odměnu neskončenou. Avšak nastojte! Poustevníka obchází hrůza, an anděl obě břemena na váhu vrhl a břímě se zlými skutky, ačkoli bylo menší, převážilo břímě se skutky dobrými. »Kterak to možná!« dí sám k sobě s podivem a hrůzou. Anděl mu kynul, aby přistoupil blíže. A co viděl? Rozvázav břímě se skutky dobrými, viděl mnoho malých uzličkův s nápisy: vykonané modlitby, vyslyšená kázání a mše sv., vykonané zpovědi a svatá přijímání, odkazy ku chrámům, nemocnicím chudobinským ústavům atd.

A tu teprve počala růsti hrůza poustevníkova, tak že celý zděšený zvolal: »Tolik dobrých skutků, a přece odsouzení!« Na to mu dí anděl s důstojností nebeštana: »Člověče dobrý, jenž jevíš velikou lásku k bližnímu, věz, že všechny tyto dobré skutky buď z obyčeje, buď na oko k vůli lidem konány byly. Křesťan však má-li od Boha odměny dosíci, vše z lásky k Bohu činiti, všeho se z lásky k Bohu varovati a Hospodina oslavovati musí nejen ústy, ale i srdcem.«

Nuže křesťane milý, příběh tento je toliko sen, ale přece jest obrazem života a tudíž chová v sobě napomenutí

důležité. Modliti se, do chrámu Páně choditi, sv. svátosti přijímati, putovati na svatá místa, zachovávatí příkázání církevní i obyčeje: to vše je dobré a prospěšné, ale není ještě pravou službou Boží. To vše činili i zákonníci a fariseové; ti větší část dne trávili v chrámu, obětovali hojně almužny, postili se dvakráte v témdni, dávali desátky ze všech věcí, až i z kminu a máty; ba oni, aby tělo krotili, spávali na tvrdých prkénkách a ničeho neopomenuli, co k zevnějšímu uctění Boha se hodilo. A přece praví o nich laskavý Spasitel k zástupům: »Nebude-li hojnější spravedlnost vaše nežli zákonníků a fariseů, nevejdete do království nebeského (Mat. 5. 20.) Neříkej tedy: »jsem křesťanem, jsem katolíkem,« dokud neosvědčíš, že živ jsi dle svaté víry své. Co platno, žes pokřtěn ve jménu Ježíše Krista, jestliže slib, jež jsi Spasiteli na křtu sv. učinil, lehkovážně rušíš a skutky tvé horší jsou nežli mnohých pohanů? Co platno, že snad z libosti a často slycháš slovo Boží: jestliže zapomináš na slova Páně, že jen ti, kdo slovo Boží slyší a je ostříhají, blahoslaveni slovou? Co platno, že se častěji vyznáváš z hříchů svých a přistupuješ ke stolu Páně, jestliže navyklou hříšnou cestou svou ustavičně kráčíš? Chceš-li pravým katolickým křesťanem býti, musíš víru svou skutky ukazovati, jinak byl bys ohavným pokrytcem, obíleným hrobem:

Krásné jsou sice chrámy nádherné, a mocně vábí křesťana; ale smutno bývá v nich pravému cititeli Páně, když tam spatřuje lidi, studené jako kamení na němž stojí, a bez citu, jako ty stolice na nichž sedí. Jen nezapomínejme, že nejkrásnější ozdobou chrámů, a to ozdobou nade všechno zlato a stříbro, jest četné shromáždění křesťanů, kteří jedněmi ústy z vroucího srdce velebí Pána a mdlobu a hříšnost svou dosti pocitujece,

v pokoře kajicné se koří Nejsvětějšímu. Dojemné a jímající ducha i srdce jsou zajisté naše služby Boží, nábožný zpěv a hudba unášejí ducha lidského od prachu země vzhůru k jasnému nebeskému; ale vše to málo prospívá, jestliže zástup shromážděný v chrámu zapomíná na slova Spasitelova: »Dům můj jest dům modlitby, ale vy jste z něho učinili peleš lotrovskou.« (Mat. 21. 13.) Jestliže z něho více hříchů si křesťané odnášejí nežli tam byli přinesli. Hospodin jest nejsvětější a nebývá nadarmo posmíván. A proto nejen nábožným, ale spolu spravedlivým životem, životem to bez úhony máme sloužiti Bohu svému; nejen často klekávati před oltářem, ale též ustavičně planoucí oltář víry, naděje a lásky mítí musíme v srdci svém. Vždyť marné by bylo všeliké klekání před oltářem, kdyby v srdci stkvěl se oltář ducha zlého: žádost očí, žádost těla a pycha života!

Veřejné a společné služby Boží mají nás roznécovati a nabádati ku svědomitému plnění povinnosti našich vezdejších, v trampotách a bédách krátkého tohoto života sladkou útěchou naplňovati a vroucí touhu po radostné věčnosti v nás rozplameňovati. Proto di svatý apoštol Páně Jakub: »Jest-li kdo v zármutku: modliž se, pakli jest dobré mysli: prozpěvuž Pánu« (V. 13). A sv. Pavel dokládá: zbožnost ke všemu jest užitečná, a má zaslíbení i nynějšího blahoslaveného života i budoucího,« (I. Tim. 4. 8) v ní »kdo setrvá až do konce, spasen bude« (Mat. 24. 13). Taková pobožnost posvěcuje každý sebe-menší dobrý skutek náš a činí jej záslužným.

Dokud jsme na světě a v těle, máme povinnosti i v tomto ohledu a to povinnosti mnohé. Proto praví Písmo: »Modli se a pracuj«, »kdo nepracuje ať nejí« a »modlete se bez přestání«. Kterak

to spojit? Spasitel sám nás naučil spojavati vznešené pravdy víry svaté s pracemi obecného života.

Rolník připravuje pole k seti, jak může se rozpomenouti na rozsivače ve sv. evangelium, jemužto semě padlo vedle cesty mezi trní, na skálu a v zemi dobrou; je to téměř přirozené, aby sobě umínil, že chce srdce své bedlivě ostrážati, by v něm semě slova Božího neslo užitek stonásobný. Když na poli spatří pšenici a mezi ní koukol, tu mu opět musí na mysl přijíti, že Bůh sice zlým shovívá, že jich však, pakli se nepolepší, trest věčný nemine. Když pak se o žních svážeji snopy, koukol a plevel se pálí, tu mu bezděčně napadne den soudný, kdež andělé Boží všechny, kteří zlé činí, uvrhnou do ohně věčného, spravedlivé pak radostně uvítají ve společnosti své. Když do rukou bere pluh, zdaž nemusí se rozpomínati na slova Páně: »Žádný, kdo vztáhne ruku svou k pluhu, ohlíží-li se nazpět, není způsobilý ku království Božímu« (Luk. 9, 62). Když měří obilí, jakoby slyšel slova Kristova: »Jakou měrou měříte, takovou bude vám naměřeno« (Mat. 7. 2). Jindy zase, když obilí veze do mýlna, může snadně rozjímati o slovech: běda člověku, skrze kterého pohoršení přichází (totiž kdo zlý příklad jiným dává) lépe by mu bylo, aby mu byl zavěšen žernov osličí na hrdlo jeho a on uvržen byl do propasti mořské« (Luk. 17, 1).

Vidí-li, an pastýř stádo na pastvu vyhání a provází, zdaž nepřijde mu na oči obraz dobrého pastýře nebeského, jenž z neskončené lásky život svůj za ovce své položil? Když se na večer v rodině rozsvěcuje světlo, volá k nám Pán: »Tak světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a velebí Otce vašeho, jenž jest v nebesích« (Mat. 5. 16). Ano, ať si již nit navlékáš, na drůbež pohlížíš, tu holubice, tam vrabec, sobě

připomeneš: nejsou-li všeliké tyto předměty zároveň podněty k rozjímání slov Páně, jenž dí: »Snáze jest provléci lano lodní skrze ucho jehly, nežli bohatci vejítí do království nebeského« (Mat. 19. 24). Anebo: »kolikrát jsem chtěl shromáždit syny tvé jako slepice kuřata svá pod křídla a nechtěl jsi« (Mat. 24. 37). »Buďte opatrní jako hadové a beze lsti jako holubice« (Mat. X. 16). Anebo: »zdaliž neprodávají pět vraců za dva penízky, a přece ani jeden z nich není zapomenut před Bohem« (Luk. XII. 6).

A tak ovšem i při jiných rozličných předmětech nalezne křestan podnětu, ducha svého pravdami sv. evangelia povznášeti k Bohu. Stál připomíná mu, že má hleděti moudrost božskou a pokoj zachovávatí mezi sebou vespolek. Pokrm, jež připravuje a požívá, že není člověk živ samým chlebem, ale že i nesmrtelná duše žádá pokrmu, sytícího k životu věčnému. Utíraje stůl a vida drobtý, vzpomene na chudého Lazara, jenž sobě za živa žádá drobtů se stolu boháčova a po smrti spočívá v lůně Abrahámově. Zároveň (bez pochyby ozve se v mysli jeho rozkaz Páně: »Seberte drobtý, ježto zůstaly, ať nezhytnou« (Jan 6. 12) a hleďtež nepotřebné udělití bratrům nuzným!

Vida na poli kvítí, které ač nepředlo a nepracuje, Otec nebeský nicméně tak krásně odívá, zdaž si nepřipomene, že nesluší se úzkostně pečovati o potřeby tělesné, jelikož ten otec nebeský ví, že toho potřebujeme, a chce, abychom nejprve hledali království Božího a spravedlnosti jeho, aby to ostatní nám přidati mohl. (Mat. 6, 28.)

A co je sebe bělejší kment proti bělostnému kalíšku liliovému? Než, dotkneš-li se ho jen dost málo, pošpiníš jej! A tak může jediné slovo, ba myšlenka nevinnost zakaliti. Nad barvu růže krásnější jest zardění stydlivé. Líce, které

se snadno a častostudem zardívají, zůstanou dlouho červená a slíčná! Ejhle, tak se lze modlití bez přestání, vždy i při pracích všedních může duch náš obrátí se s Bohem a kochati se v krásách věčných pravd sv. víry Kristovy.

Všichni nejsme stavu jednoho, neboť svrchovaný správce a ředitel světa, Bůh, každému z nás vytkl jiný stav, jiné povinnosti. Dal také každému jistou, nestejnou míru schopností, jistý počet hřiven, jak praví Kristus Pán v podobenství, a chce, aby jimi hospodařil, a to pilně, obezřele a vytrvale, neboť bude z nich jednou Pánu nejvyššímu skládati účty. Blaze tomu, kdo jich nezakopal; blaze tomu, kdo svědomitě vykonává povinnosti stavu a povolání svého, ten v duchu a v pravdě slouží Bohu!

A proto rodičové křestanští, ač chcete-li v pravdě sloužiti Bohu mimo zevnější pobožnost, musíte ukázati, že máte bázeň Boží. Dítěm svým buďte zářivým příkladem ve všelikém jednání křestanského života a zasvěcujte sebe i děti Otci nejvyššímu, pak budou vaše modlitby Bohu milé!

Hospodáři, řemeslníci, dělníci, sloužte Bohu ve stavu svém, pakli že mimo pobožnosti zevnější pílíte se vyznamenávat, nikoho neutiskujete, neboť Bůh není přijímačem osob, jediné ten mu je vzácný, kdo svatou jeho vůli plní, a nic není před ním malé a nepatrné, co se na světě děje na rozkaz jeho otcovské lásky. Nádeník lopatou jako mudrc spisováním knih, rolník za pluhem jako kníže na trůnu prací svou nebe dojíti mohou; vždyť nezáleží na tom, co kdo činí, ale jak to činí. Ano, potěš se a povznes se, kdo pracuješ v potu tváře své a tak si lopotně dobýváš chleba pro sebe a své milé. Ejhle, andělé Boží sbírají krdpěje potu, který se fine s čela tvého a nesou jej k Otci nebeskému; práce tvá, byť ji svět za nepatrnou pokládal,

jest Bohu milá, když srovnává se s vůlí Boží, neboť on pravil: »Modli se a pracuj.« Pravidlo toto svaté patří i vám, které Bůh povýšil nad ostatní a obdařil statky vezdejšími. Chcete-li i vy Bohu spravedlivě sloužiti, tož mimo pobožnost zevnější buďte laskaví, štědrí k trpícím a strádajícím; nehleďte si přepychu, vidouce, že mnohým i toho nejnutnějšího se nedostává, ale dbejte, by milosrdenstvím se vyrovnávala ta hrozná zející propast mezi chudinou a boháči. Vždyť blaženější je dávat, nežli brát, proto dávejte na zemi věci pomíjející, aby soudce věčný dal vám na nebi věci věčné, nepomíjitelné. Jako sebekrásnější tělo bez ducha jest mrtvé, nemá ceny, tak i víra a sebe horlivější vyznávání její ústy bez skutků mrtvá jest a bez zásluby. A k tomu všemu co zde řečeno, nabádá nás chrám s našimi velebnými a dojemnými službami Božími. Není na světě obřadu, který by srdce více jímalo, ducha více vzpružoval, nad naše služby Boží, rozumí-li se jim jak se patří. Proto s úctou velikou mluví o nich i nekatolíci, učení a šlechetnější protestanté.

Sám král pruský, Bedřich II., nejřednější hlava německých evangeliků, byv přítomen slavným službám Božím katolickým, které kardinal Zinsendorf konal, hluboce pohnut jsa, zvolal: »Luteráni zacházejí s Bohem jako sobě rovným, helveti jako se svým služebníkem, jen katolíci chovají se k Bohu jako k Bohu.«

Veliký mudrc protestantský Leibnitz praví v jednom svém spise: »Nejsem dokonce mínění oněch, kteří nepamětliví jsouce mdloby lidské, pod záminkou, že se máme Bohu v duchu a vpravdě klaněti, ze služeb Božích vše odstranili, co na naše smysly působí. Věřím, že Bůh ony tklivé souzvuky, ony duchaplné zjevy, ono kadidlo, onen zvuk zvuků a vše to, co vroucí nábožnost ke cti a chvále Boží vynalezla: co od některých v jejich

zatemnělé sprostnosti zavrženo bylo, nikterak nezamítá a nikde nejví stavitelové umění své příhodněji, jako při stavbě chrámů a jiných památníků, které se zřizují ke cti Boží a jiným nábožným účelům.«

Krásná jsou slova protestantského profesora Klausena, jenž dí: »Když poutník po dokonané pouti umdlený sice, ale plný nábožné radosti a vroucnosti klečí na schodech chrámu a díky své vzdává tomu, jenž mu byl rovnal cestu, kroky jeho fídlil a opatroval; když matka v tichém chrámu před oltářem klečíc, dítě své v ochranu nejvyššího skrze Matku Boží poručí; když oltářní svíce při nešporách se kmitají a velebné zvuky varhan provázejí posvátný zpěv; když i půlnoční hodina i slunce východ klášterním zvonkem se zvěstuje, který tehlelnky volá, aby dnem i nocí velebili Pána a za blízké i vzdálené trpící a pracující se modlili: tu se tím patrně a zřejmě osvědčuje, a církev katolická činí to patrně a zřejmě, že veškeren život náš ustavičně Bohu se klanění býti má a že příroda i umění vládnou věčnou, všeobecnou řečí k projevení a vzbuzení toho nejvyššího citu v prsou lidských, vroucí to nábožnosti. Musíme pak blahoslaviti církev, která tak jest zřizena, že oné řeči v plné míře ku svému prospěchu užívá.«

A takých a podobných úsudků šlechetnějších a spravedlivých protestantů o bohoslužbě naší je více. Patrně, že poznali, kterak sv. církev naše skrze smysly chce působiti na ducha, aby takovým způsobem člověk celý, duch i tělo, pohroužil se v klanění se Bohu nejvyššímu a seč jest, poctu a chválu vzdával na zemi, připodobňuje se andělm, kteří totéž činí na nebi. Zůstane tedy chrám katolický s velebnou službou Boží v něm konanou středem všeho náboženského života, neboť netoliko že zde

křesťan co nejlépe Boha uctívá, nýbrž chrám s bohoslužbou svou působí i na celý život vezdejší, aby se přizpůsobil přikázáním Božím a tak byl klaněním se Bohu neustálým, a to v duchu a

vpravdě. Poznejme jen význam chrámu, poznejme hluboký smysl a ducha našich služeb Božích a obřadů posvátných a nábožnost naše bude se jevit i zevně i uvnitř a skutky dobré dojdou odplaty.

Boh. Honl.

Věřím v Boha.

(Část další.)

Hříchů odpuštění.

učení o církvi svaté a o láskyplném a milostném obcování všech údů jejích vespolek, řadí se učení o třech hlavních užitečích, které nám z obcování církevního vyplývají; totiž: hříchů odpuštění, vzkříšení (slavné) těla a život věčný. Touto trojnásobnou milostí nahrazuje se nám ona trojí škoda, kterou jsme hříchem Adamovým v ráji pozemském byli utrpěli, totiž »hřích«, smrt časná a věčné zatracení. Odpuštěním hříchů odstraňuje se smrt duše, vzkříšením přemáhá se smrt těla a věčným životem ničí se smrt obou, věčná smrt těla i duše. Ejhle, jak veliké a vzácné dary přináší nám víra Kristova! Mohli bychom si ještě větších přát? Větších již není.

Článek víry: »Věřím v odpuštění hříchů« nás učí, že každý v církvi a církvi odpuštění všech hříchů svých dojiti může, neboť církev obdržela od zakladatele svého, Syna Božího, božskou plnou moc kajcníků hříchy odpouštětí neb i zadržovati, podle kajcnosti hříšníka. Církev neoznamuje jenom kajcníkovi, že mu Bůh hříchy odpustil, jak tak mnozí novotáři učí, nýbrž církev ze své, Bohem propůjčené moci opravdu hříchy odpouští. »Přijměte Ducha svatého«, pravil Kristus Pán ku svým apoštolům po svém z mrtvých vstání, »kterým odpustíte hříchy, odpuštěny jsou, kterým zadržíte, zadržány jsou.« Proto má církev Páně moc všecky hříchy bez rozdílu odpouštětí těm, kdož podmínkám odpuštění dostojí. Církev pak vykonává moc tuto soudcovskou svými biskupy a kněžími, a to udílením svátosti křtu a pokání a dílem také svátostí posledního pomazání, kdykoli kajcník bez své viny na smrtelném lůžku se zpovídati nemůže. Veliká jest to zajisté milost, kterou nám Bůh církvi svou uděluje, když se nám hříchové naši odpouštějí. Jak těžké břímě bývá s duše naší snato, břímě, pod nimž mnohdy člověk klesá. Co platno mu vše na světě, co platno mu poklady, radosti, požitky tohoto světa, nemá-li klidu a pokoje v duši? Vždyť ten hlas svědomí, jemuž utéci nemůže, jest jeho nejprísnejším soudcem, týrá ho ve dne v noci a znechucuje mu i život. Běda tomu, kdo nenajde cestu k zpovědnici; ten potácí se po cestě jiné, která vede ku srážné propasti zoufalství, do níž se dříve nebo později sřítí. Ó jaký to dar, odpuštění hříchů! Mysl se rozjasní, svědomí si odlehčí, duše zase zaplesá a člověk raduje se ze života a v bezpečí jsa, žije klidně a spokojeně dále. Znovuzrozen, očištěn a omilostněn vychází i ten největší hříšník ze zpovědnice, učinil-li zážlost spravedlnosti božské litostí upřímnou a úplným vyznáním hříchů a pokáním.

Slovo kněze: »Rozhřešuji tě z hříchů tvých ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého«, jest slovo milosti, jimž se vrací život mrtvému, láska Boží zavrženému, štěstí nešťastnému a nebe odsouzenému. Věru na kolenou denně máme Kristu Pánu děkovati za milost a dar odpustění hříchů, jehož se nám dostává církví jeho a jehož on nám byl smrtí svou zasloužil. Avšak bohužel, kolik je těch, kdož toho daru si neváží, po něm netouží, jej nepřijímají! Kolik jest těch, jimž pokání a sv. zpověď proti mysli jest, ač jiným způsobem nelze smířiti se s Bohem!

Kolik jest těch, kdo se zpovědi vyhýbají, léta ji nevykonají, ba ještě proti této důležité a nutné svátosti brojí, ji hani a jiné od ní zdržují? Veliká to zajisté zaslepenost a veliký nerozum. Tací lidé jsou vlastními nepřáteli, a to největšími. Křesťan, jenž o duši svou se stará, jemuž netoliko štěstí pozemské, ale i věčné na srdci leží, křesťan, jenž chce si zachovati klid svědomí a záslužnými učiniti skutky své, neopomene zajisté užiti tohoto milostiplného prostředku, svátosti pokání, a to co nejčastěji, víť zajisté že si nejlépe poslouží. Hříšní jsme všichni před tváří Boží, proto všichni činme pokání, aby smazán byl hřích a milost Boží rozhojnila se v duších našich. Blaze nám, katolikům, že víme, kde hledati léku proti nemocem duše,

že víme, že církev, již náležíme, lék ten, odpustění hříchů, nám dáti a poskytnouti může. Proto tím pevněji buďme s církví naší spojeni, neboť bez ní není pro nás spásy, není odpustění.

Těla vzkříšení.

Smrtí dělí se člověk. Páska, která tak úzce a pevně pojila tělo s duší, se trhá, duše opouští tělo, aby žila bez těla dále, tělo ale bez duše rozpadá se v prach země, z níž vzato jest. O tom praví kazatel (12, 7) v Písmě sv.: »Prach vrací se do země z níž byl, a duch vrací se k Bohu, jenž jej dal.« O osudu těl lidských po smrti poučuje nás hřbitov. Tělo bohatce i chudáka, vznešeného i prostého, stejně propadá hnilobě; s ním mizí i sláva světská i vznešenost a nádhera. Proto

dobře měl Šalomoun, řka: »Ó marnost marností, všecko jest marnost.« Jinaký jest ale osud duše. Duše jest jednoduchá bytost, nesložená a dle vůle Boží nesmrtelnou stvořená. Proto i když opustila tělo, které byla oživovala, žije a vrací se tam, odkud přišla, k Bohu. Přichází k Bohu, aby složila účty z konání svého za doby života na zemi. Proto nastává soud. Ovšem jest smrt, soud a vyřčení ortele Bohem dílem jednoho okamžiku, vždyt Bůh dobře zná život jednoho každého z nás, ví co dobrého a co zlého duše na onen svět přináší a ví, jaký trest, jakou odměnu zasluhuje. Duše však nebude na věky postrádati těla svého, s nímž spojena byla. K člověku náleží obě, duše i tělo; tělo bylo také nástrojem duše v konání zlém i dobrém a proto jednou celý člověk má dojíti spravedlnosti, buď odplaty, buď trestu i podle těla. Proto i to tělo nepropadá na věky záhubě a zkáze. Až nastane den nejoslednější, den soudu světového, zvolá Pán a na jeho povel spojí se duše s tělem, které za živa měla a lidé vstanou zase z mrtvých. »Přijde hodina, kdy ti, kteří v hrobích jsou, hlas Syna člověka uslyší a vstanou«, praví sám Spasitel. Víra ve z mrtvých vstání jest prastará. Vidíme ji na trpitelovi Jobovi, jenž se těší v útrapách svých nadějí tou, řka: »Vím, že Vykupitel můj živ jest a že já v den soudný z mrtvých vstanu. Zase budu oblečen v kůži svou a v těle svém budu patřiti na Boha mého. Já sám budu ho viděti a moje oči budou naň patřiti a ne jiný; tato naděje leží v prsou mých.«

Tatáž naděje na z mrtvých vstání posilovala i bratry makkabejské v utrpení za víru, jež jim připravil zlý král Antiochus. Ve svatých knihách Starého Zákona nalazáme naději tu častěji vyjádřenou. Kristus Pán ji ale zřejmě potvrdil, rozmlouvaje o z mrtvých vstání všech a o odměně dobrých a trestu zlých. Svati apoštolové učili, co od Krista Pána byli slyšali. Zejména jest to sv. apoštol Pavel, jemuž Pán učení své zázračným způsobem zjevil, který často s velikým důrazem učí o z mrtvých vstání. Promlouvaje k vysoké radě židovské a k místodržiteli Felixovi, uváděl Pavel víru svou ve z mrtvých vstání těla. Zejména pak v listech svých k Římanům, Korintanům, Filipenským a Soluňským zmiňuje se často apoštol ten o tomto článku víry, aby věřící v útrapách a pronásledování těšil a sílil. Odkazuje na z mrtvých vstání Ježíše Krista, jakožto na základ naděje ve vzkříšení naše. V listu svém ku Korintským praví zřejmě (I. 18, 16): »Nebo jestliže mrtví z mrtvých nevstávají, ani Kristus nevstal.« »Ale nyní Kristus vstal z mrtvých, prvotiny těch, kteří zesnuli.« Kristus vstal ve svém těle, tak i my se svým tělem vstaneme, neboť praví: »Ten, jenž vzkřísil Ježíše Krista z mrtvých, ten obživí i smrtelná těla vaše pro přebývajícího ve vás Ducha sv.« (Řím 8, 11). A velmi obsírně mluví o tom v listu ke Kor. (I. 15, 51): »Aj, nyní tajemství pravím vám: Všichni zajisté vstaneme z mrtvých a ne všichni budeme proměněni. Hned, pojednou, v okamženi, k poslednímu zatroubení, neboť trouba zavzní a mrtví vstanou neporušitelní. Musí zajisté toto porušitelné (tělo) obléci neporušitelnost a toto smrtelné (tělo) obléci nesmrtelnost.«

Ačkoliv učení toto jest pro nás tajemstvím, neboť nemůžeme rozumem poznávati co teprve po smrti diti se bude, přece neobsahuje v sobě ničeho, co by se zdravému rozumu přičilo. Duše jest dle zjevení Božího nesmrtelnou a tihne touhou po těle, neboť jen s ním tvoří člověka úplného. Smrtí se dělí od těla; a proto by to bylo proti přirozenosti, kdyby na věky měla býti od těla odloučena. Jelikož však co proti přírodě jest a co děje se násilím (jako smrtí), nemůže ustavičně

trvati, neboť je to porušení věčného řádu, tu jistě rozum uznává, že duše zase se s těly, která byly opustily, jednou spojí. Tohoto důkazu užil i sám Spasitel dokazuje Sadduceům se všetečně dotazujícím z mrtvých vstání. Nečetli jste, co Bůh praví: Já jsem Bůh Abrahamův, Isakovův, a Jakobův? Nenít Bůh Bohem mrtvých, ale živých (Mat. 22. 31). Chtělt jistě Pán těmito slovy jim říci: »Vy Sadduceové nevěříte ve z mrtvých vstání těla, poněvadž nevěříte v nesmrtelnost duše. Nyní však je duše nesmrtelná, neboť kdyby s tělem zemřela, byl by Bůh Abrahama, Isáka a Jakoba, kteří přece podle těla zemřeli, Bohem mrtvých a ne jak sám praví Bohem živých. Proto žije duše po smrti těla, proto také jednou se s tělem spojí, t. j. vstane tělo z mrtvých. Ovšem je to jen dilem všemohoucnosti Boží. Bůh může všecko a i větší věci učinil. Dějiny svaté vypravují nám, že i mrtví vstali zase. V Starém Zákoně proroci modlitbou křísili mrtvé, jako Eliáš mládenečka. A mrtvý, jenž hoden byl do hrobu Eliseova — sotva se dotkl těla prorokova, vstal z mrtvých. A Ježíš Kristus vzkřísil slovem mrtvé k životu jako dceru Jairovu, mládence Naimského a Lazara již 4 dny v hrobce ležícího. I svatí vyprosili na Bchu milost tuto. Sv. apoštol Petr vzkřísil Tabithu, sv. Benedikt, sv. František Xaverský a jiní křísili mrtvé. Příroda rok co rok předvádí nám víru ve vzkříšení. Umírá na zimu. Všechn život zdá se že zemřel, a hle, na jaře zase se vrací. Všemohoucnost Boží nelze posuzovati podle omezených sil lidských. Viz kuklu zapředenou, bez života, a hle, za čas vyletí z ní krásný motýl. I tělo naše setlí a zpráchníví, ale neztratí se; Bůh sebere mocí svou pak částky jeho, ať jsou kdekoli a spojí duši s tělem a my žijeme dále, abychom již neumřeli.

Pak nastane

Život věčný.

Poslední to článek víry, jednající o posledním a konečném osudu našem. Nenít smrti všemu konec, nikoliv, člověk žije dále v duši a po z mrtvých vstání i v těle, život bez konce. A jaký? Jaký si zasloužil na zemi skutky svými. Buď nebe dosáhne a blaženost nebeská bude jeho odměnou. To je život svatých u Boha, radostný, slavný, svatý; věrné ditky tu odměňuje Bůh a sice podle Božské moci i lásky. Radost svatých jest bez konce, a žádný jim ji vzíti nemůže. Avšak ne všichni si toho zasloužili. I trest nastane věčný, hrozný, peklo. Hřůza pojímá nás, pomníme-li, na věky býti zatracen od tváře Boží, vydán na pospas všem nepřítelům, nejhorším ďablům a trpěti muka, která i ty nejhorší bolesti na světě tisíckrátě převyšují. A to na věky, bez ustání, bez potěchy. Tam krásný nebeský kvítek naděje nekvete. Tam zní jen hrozné trpět: trpět vždycky, nepřestat nikdy. O jak hrozné to pomýšlení. A co nás tam vede? Smrtelný hřích, a to ten, v němž jsme nekajicně zhřešili. Marná jest pak obět Kristova, marná i obět církve a modlitba, Bůh už rozsoudil, rozsudek se změnit nedá. Proto duším v pekle naše láska a obětavost, ani prosba svatých již neprospívá; Bůh jich nepřijímá. Protož vzpomínejme často na poslední věci člověka: smrt, soud, nebe a peklo, a to zdrží nás od hříchu a přivede ke kajinosti. Veliký poustevník a učitel dokonalosti Pachomius často pravíval učeníkům svým: »Především mějme den soudný vždy na mysli a buďme prodchnuti bázní před věčným trestem.« Život čistý, spravedlivý a kající jedině chrání před záhubou věčnou a má naději na život věčný u Boha.

»Amen« pravíme »tak jest«, vše co jsme v apoštolském vyznání víry slyšeli, to věříme pevně a nezvratně, neboť je to učení Boží. Rozjímejme jen často a

pozorně o člancích víry naší, tak obživí se víra naše, která často se zatemňuje, a víra poučí nás o povinnostech našich k Bohu, sobě samým a bližním. Víra nadehne nás k lásce, neboť vidíme, co Bůh vše pro nás učiniti ráčil, a že tedy i my pro něho žiti a jemu sloužiti povinni jsme. A láska zachrání nás před hříchem, povzbudí k životu dle příkázání Božích zařízenému a tak povede po cestě spravedlnosti. Život pak spravedlivý, zbožný a kající dává nám naději na šťastnou smrt a blaženost věčnou. Kéž by rozjímání toto ve »Škole« k tomu alespoň poněkud přispělo! Zdař Bůh!

Boh. Hendl

Poslední řeči Mojžíšovy.

Napsal Jarolím St. Pavlík. (Č. d.)

Mojžíš, sluha a prorok Boží, zaslíbení Israelitům Proroka nejvyššího, jak v předešlém článku bylo řečeno, znovu se rozhovořil o městech útočistných, jež však měla jen těm prospěti, kdož by z náhody nezaviněné a nechtíce, zabili bližního svého a propadli tak pomstě krevní. Kdož by však z nenávisti zabil bližního svého, i kdyby se utekl do města útočistného, měl býti vydán na potrestání. Dále zakázal Mojžíš mezníky polí pošínovati a tak podvodně majetek svůj na újmu bližního svého zvětšovati. Stran svědků ustanovil Mojžíš, že jeden svědek nedostačí k dokázání viny nějaké, ale dva nebo tři. Svědek falešný propadnouti měl trestu přísnému; na něm se mělo vyplniti ono známé: oko za oko a zub za zub. Falešné svědectví ukazuje na velikou zlobu a zpustlost člověka; takový nezasluhuje, aby se s ním mírně nakládalo.

Pro případ války dal Mojžíš různá naučení lidu svému, kterak by si počínati měli. »Jestliže kdy přistoupíš k dobývání města, podáš jemu nejprve pokoje. Jestliže přijme a otevře tobě brány, všecken lid, který jest v něm, zachován bude a sloužiti bude tobě pod daní. Pakli by v smlouvu vejíti nechtělo a počalo by

proti tobě boj, dobývati budeš.« Kněz Hospodinův měl státi před spořádaným vojskem a k důvěře v Boha a udatnosti je povzbuzovati. Bázlivci měli se navrátiti domů. Jenom mužské pohlaví mělo padnouti pod mečem; žen a dítek, stád a užitečných plodin mělo se šetřiti. Pouze výjimkou nařídil někdy Bůh, aby všichni obyvatelé dobytého města za trest pro modloslužbu a ohavnosti byli usmrceni, jako na př. v Jerichu. Tedy i ve válce měli si židé humánně počínati a všelikých výstředností se varovati.

Když by se našel člověk zabítý, a nevědělo by se, kdo vinen vraždou, měli starší nejbližšího města obětovati jalovici a slavně prohlásiti, že nejsou vinnými zločinu vraždy a modliti se: »Milostiv buď lidu israelskému, jež jsi vykoupil, Hospodine, a nepříčítej krve nevinné lidu svému israelskému.« Tím měli býti čistými od krve nevinného.

Kdož by ve válce v počtu zajatců spatřil ženu, jež by se mu líbila, mohl ji pojmouti za manželku. Kdyby ji však nemřnil podržeti, nesměl ji prodati, nýbrž svobodnou propustiti. Prvorozenství nesmělo se z dítek nemilých na dítky milé přenášeti; rodiče si měli v tom ohledu spravedlivě počínati.

Dále nařídil Mojžíš něco, co by si děti zapamatovati měly, kterak totiž naloziti se má s dítkami zpurnými a neposlušnými. »Měl-li by člověk syna zpurného a protivného, jenžto by neposlušal příkázání otce neb matky, a jsa trestán, nechtěl by poslouchati, uchopí ho a přivedou k starším města toho a k bráně soudu, a řeknou k nim: Syn náš tento protivný a zpurný jest, na napominání naše nic nedbá, žije nestřídme a páchá smilstvo: kamením jej uhází lid města, a umře, abyste odjali zlé z prostředku vás, a všechen Izrael slyše to, aby se bál.« Trest smrti stihl tedy v Starém Zákoně děti neposlušné, vzdorovité a nepořádné. Jaký trest stihne je na věčnosti, ujdou-li trestu časnému? Nedobrých dětí nikdy nechybělo; ale za našich časů je jich až mnoho, a není s nimi k vystání. Ještě hůře je s těmi velkými dětmi. Synci sedí po hospodách místo v kostele, pijí jako duha a karbaní; dcery se parádí a poddávají nestoudným nabídkám, tak že málo která jde s dobrým svědomím k oddávkám. Kolik by jich muselo ukamenováno býti, kdyby to šlo ještě tak přísně jak v Starém Zákoně! A mnozí rodiče bláhově ještě děti ve hříchu podporují a navádějí ze strachu, aby dcery neztratily ženicha. Kterak omluví takoví rodiče počínání své před soudem Božím? Oni se stali vražedníky svých vlastních dětí, obětovavše jejich duše ďáblu a duchu nečistému. Proto dobrý pozor na děti. Křesťanští rodiče, řekněte, když děti vaše neposlušají, řekněte jim, jak se vedlo neposlušným dětem v Starém Zákoně.

K smrti odsouzení bývali z pravidla kamenováni; největší zločinci bývali věšeni. Trest pověšení byl trestem hanebným; oběšený v týž den musel býti pochován. »Když by zhřešil člověk, že by měl smrtí trestán býti a odsouzen jsa na smrt, oběšen by byl na šibenici:

nezůstane tělo jeho na dřevě, ale v týž den pochován bude; nebo zlořečený jest od Boha, kdož visí na dřevě; a nikoli neposkvrníš tak země své, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě k vládnutí.« Proto si židé pospíšili, aby Krista Pána sňali ten sám den s kříže dolů. Kristus Pán vyvolil si tedy tu nejhanebnější smrt, poněvadž my, potomci Adamovi, nejhanebnějších hříchů jsme se dopustili a snad dosud dopouštíme. Zlořečení, jež nás mělo stihnouti, vzal Syn Boží na sebe, nechav se na dřevo pověsiti a přibiti. Teď však dřevo kříže není již nástrojem hanby a potupy, ale nástrojem a znamením cti a slávy. Císař Konstantin zapověděl lidi křížovati z úcty před křížem Spasitelovým. Kříž Kristův stkví se teď na nebetýchých věžích, na vrcholech hor, na korunách královských, na veřejných náměstích a cestách, v síních soudních a školních, a stkvíti se bude v den soudný na obloze nebeské, k radosti těm, kdož sebes Kristem ukřížovali, ke strachu těm, kdož Krista Pána nepravostmi svými znovu křížovali.

Ještě jiná dobrá napomenutí dal Mojžíš svému lidu. Kdož by na příklad našel zbloudilé dobytče, měl se ho ujmouti, pánu jeho navrátiti, anebo tak dlouho opatrovati, až by se někdo oň přihlásil. Kdož by zahlédl, že by dobytče padlo, měl mu pomoci, aby opět se postavilo na nohy. I k zvířatům měli býti židé útrpnými. Kdo nemá citu k zvířeti, nemá ho ani k lidem, svým spolublízním. Nemůže-li kůň dále, co tu klení, nadávání, mlácení a bití, až hrůza poslouchati! Staří židé by takového surovce poučili, jak zacházeti s dobytkem; ti by mu řekli, co v páté knize Mojžíšově stojí: »Uzříš-li osla bratra svého neb vola, an padl na cestě, nepohrdneš, ale pozdvihneš ho s nim.« Též ptáci neměli se hromadně zabíjeti, nýbrž jen co potřeba kázala. Bral-li kdo mláďata z hnízda, aby je připravil sobě za

pokrm, měl staré nechati odletěti, ač by mu více masa poskytl.

Těž bylo zapovězeno přestrojovati se v saty druhého pohlaví. »Neobleče se žena v roucho mužské, aniž muž užívati bude roucha ženského; neboť ohavný před Bohem jest, kdo ty věci činí.« Tak dělávali pohané a modloslužebníci a dopouštěli se při tom ohavných hříchů proti samé přírodě. Aby jich Israelité nenápodobovali, zakázal Bůh se přestrojovati. Než i nehledě k hříchům nečistým, není oblečení satů druhého pohlaví nikterak slušným a je zcela nepřirozeným. Jakýsi odpor pocitů člověk, vidí-li na divadle ženskou za mužského přestrojenou. I v modě opičí se moderní ženy po mužských, tak že jich lze sotva rozeznati: nosí hůlky, kouří cigarety, jezdí na kole atd. Nic není protivnějšího, jak takové zapírání pohlaví a opičení se po druhém. Muž nechť zůstane mužem a žena ženou, jak je Pán Bůh stvořil.

Stavěl-li kdo nový dům, měl střechu. — na východě plochou, tak že se po ní může choditi — zidkou ohraditi, aby se nikdo nezabil. Dvoje semeno nemělo se na témž poli neb též vinici či zahradě sítí, aby se neobětovaly dvoje prvotiny z téžé půdy. Nesměšování plodin bylo napomenutím pro Israelity, aby se s jinými národy nesměšovali. Dále bylo zakázáno orati spolu volem a oslem, protože osel, slabší jsa vola, nemohl by zároveň s volem táhnouti a přes svou sílu a moc byl by uhnán. Nejen k lidem, ale i k hovádkům třeba míti útrpnost. Roucha setkána ze smíšeniny vlny a lnu byla zapovězena z téže příčiny, jako osívání půdy dvojmí semenem. Na rozích svých pláštů měli nositi židé třepení; pohled na ně měl je pobádati k zachovávaní všech příkázání jednoho pravého Boha. Kdo by obvinil ženu svou, vytýkaje jí, že nebyla pannou, když ji pojal za manželku, ona však byla, měl býti od-

souzen k pokutě a trestu tělesnému. Pak-li však nevěsta skutečně oklamala ženicha, měla býti ukamenována. Na cizoložství byl ustanoven trest smrti. Rovněž nedovolené obcování svobodných nebo zasnoubených bylo různými tresty stíháno. Z toho vidno, jak má Pán Bůh v nenávisti všelikou nečistotu, jež bohužel u křesťanů je bezmála více rozšířena než u pohanů. Než, nečistí království nebeského viděti nebudou; za to však blahoslavení jsou čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.

V další řeči své určil Mojžiš, kdo nemá býti přijat do církve židovské: ne kleštěnci, ne ditky nemanželské, ne Ammonité a Moabité, tito poslední, že nechtěli Israelitům putujícím poskytnouti chleba a vody. Zakaz ten u dětí nemanželských a Ammonitů a Moabitů měl platiti až do desátého kolena; do třetího kolena jenom u Idumejských, s Israelity spřízněných a Egyptanů, kteří židům prokázali pohostinství. Tím však nebylo zakázáno, že by dotyční nemohli ctíti pravého Boha. Jako víra židovská ještě nezaručovala vyznavateli jejímu věčného spasení, to jest: proto ještě nikdo si nemohl nároky na nebe dělati, že byl židem, tak nežidé mohli dojiti docela dobře spasení věčného, pak-li pravého Boha ctili a v příští Messiasovo věřili. Vstup do církve Kristovy není však nikterak obmezen; církev Kristova je církví katolickou, to jest všeobecnou; jejímy údý mohou státi se všichni, kdož upřímně si toho žádají; pouze knězem nemůže se státi, kdo by chtěl; jsou okolnosti, které vysvěcení na kněze překážejí, zrovna jako jisté okolnosti vejíti ve stav manželský neplatným činí neb nedovoleným.

Všeliké tělesné nečistoty, i která není právě hřichech, měli se Israelité svědomitě vystříhati, aby tím více se vystříhali nečistoty hříšné. Půjčován

peněz na úroky též se nemělo dít; nuznému bratru měl každý pomoci, aniž by užitek z podpory poskytnuté vytloukal. Židé neměli žádné příčiny úroků požadovati, poněvadž žili z pozemků a úrody jejich, a nemuseli se obávat, že půjčené peníze ztratí, neboť se mohli odškodniti. Od cizinců úroky bráti bylo dovoleno. Nám křesťanům není sice zapovězeno bráti úroky, jako odškodné za obavu, kapitál ztratiti; zapovězena je však lichva, to jest nepoměrně vysoké úroky a odrátní bližního. Jedná-li se o to, chudému z bídý pomoci, nebudeme hned úroků požadovati, pak-li se bez nich můžeme obejít. I tu máme křesťanské smýšlení ukázati a kapitál na nebeské úroky uložit.

Sliby Bohu učiněné mají se svědomitě plniti; zaviněné neplnění jejich je hříchem. »Když s'ib učiníš Hospodinu Bohu svému, nebudeš prodlévatí splniti ho, nebo vyhledávati bude toho Hospodin Bůh tvůj; a budeš-li meškati; bude tobě počteno za hřích. Jestliže nebudeš chtítí slíbíti, bez hříchu budeš. Což pak jednou vyšlo ze rtů tvých, zachováš a učiníš, jakož jsi slíbil Hospodinu Bohu svému, a z vlastní vůle a ústy svými mluvil jsi.« Neplnění slibu je hříchem proti druhému přikázání Božímu, těžkým nebo všedním, podle toho, co jsme slíbili, věc důležitou nebo nepatrnou, a podle toho, jak jsme se k tomu zavázali, buď pod těžkým nebo jen všedním hříchem. Zaměnění slibu nebo dispens od něho vymyká se libovůli jednotlivce. Nikdo nemá lehkomyslně slibů konati, neboť slib je věc dobrovolná, a lépe, nic neslibiti než slíbené neplniti.

Hrozná, ovoce neb klasů na cizím pozemku k zahrnutí hladu si natrhali, bylo zákonem dovoleno; čteme i v evangelii, že apoštolé jdouce cestou natrhali si klasů. Fariseové jim toho nemohli vytýkati; jenom měli za zlé, že »v sobotu«

klasy trhali, jakoby člověk v den sváteční už ani těch nejnutnějších věcí neměl konati. Bylo však židům zakázáno, z cizího ovoce domů bráti, nebo obili srpem žati. Toho by si měli povšimnouti ti, kteří ve své lakotě pro jedno utržené jablko hned by kabát s člověka svlékli, jej žalovali a odsouditi nechali pro věc malichernou. Krásti není nikomu dovoleno; ale utrhe-li kdo květinu, nebo sní nějaké to ovoce, aby nemlsal, ale hlad zahnal, netřeba býti tak lakomým a nepřejným.

Židům bylo pro tvrdost jejich srdce dovoleno, z důležitých příčin manželku propustiti, v kterémžto případě měla dostati lístek zapuzení, a mohla se za jiného provdati. Provádala-li se skutečně, a druhý muž zemřel, nesměl si jí první muž již vzíti. I mnohoženství tenkrát bylo trpěno, aby se předešlo cizoložství. V Novém Zákoně je však manželství jedno, a to nerozlučné tak jako bylo v ráji. Kristus Pán navrátil totiž stavu manželskému jeho důstojnost a povýšil jej za svátost. Jednou se ho Fariseové tázali, pokoušeje jej: »Sluší-li člověku propustiti manželku svou z kterékoliv příčiny?« I odpověděl jim Ježíš: »Což jste nečtli, že ten, jenž učinil člověka z počátku, muže a ženu učinil je a řekl: »Protož opustí člověk otce i matku, a přidrží se manželky své, i budou dva v jednom těle. A tak již nejsou dva, ale jedno tělo. A protož, co Bůh spojil, člověk nerozlučuj.« Fariseové dobře vyrozuměli z té odpovědi, že není dovoleno, manželky propustiti a jinou si vzíti, a proto namítli: »Proč tedy rozkázal Mojžíš dáti lístek zapuzení a propustiti?« Dí jim Ježíš: »Pro tvrdost vašeho srdce dovolil vám Mojžíš propouštětí manželky vaše; ale s počátku nebylo tak.«

Muž, který ještě rok s manželkou svou nežil, byl sprostěn pro jeden rok služby válečné. Žernov do zástavy vzíti,

bylo zapovězeno, a sice proto, poněvadž byl v domácnosti věcí nevyhnutelnou. I nynější zákony zakazují, zabavit dlužníkům věci nevyhnutelně potřebné. Chudobným měly se zastavené věci ještě ten sám den vrátiti, rovněž dělníkům ten sám den mzda vyplatiti. Děti neměly trpěti za své rodiče a rodiče neměli trpěti za své děti, ale jedenkažný měl za svůj vlastní hřích pykati. Vdovy a sirotci neměli se utiskovati, chudí též ne. »Když bys žal obili na poli svém, a zapomenul bys snop, nevrátíš se, abys jej vzal; ale necháš, ať vezme přichozí a sirotek a vdova: aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj při všelikém díle rukou tvých. Když bys sbíral ovoce olivové, cožkoli zůstane na stromech, nevrátíš se, abys to sebral, ale necháš toho přichozimu, sirotku a vdově. Když bys sbíral víno na vinici své, nesebereš pozůstalých paběrků, ale dostanou se k užitkům přichozího, sirotka a vdovy. Pamatuji, že i ty sloužil v Egyptě, a protož přikazuji tobě, abys učinil tuto věc.« Hle, jak Israelité zákonem byli nabádáni, aby byli štedřími k chudině, aby prokazovali skutky milosrdenství. Co by Mojžíš řekl mnohým pánům, kteří nedovíli, ani kolečka v lese zdvihnouti nebo jahody utrhnouti? Každá maličkost, každá chvojka se zpeněží, místo aby se ponechala chudým. Podporovati vdovy a sirotky je skutkem velmi záslužným, podle sv. Jakuba náboženstvím čistým a neposkvrněným.

Nejenom k bližnímu svému, ale i k tomu nerozumnému dobytčeti měl mítí Israelita útrpnost a měl mu přát: »Nezavážeš úst vola mlátícího na humně obili tvé.« Když pracuje, nechť se i na i. Soudy se měly konati spravedlivě; kdo byl odsouzen k ranám holi, nesměl dostati více než čtyřicet ran, to bylo ta největší míra. Tím se mělo zabrániti přílišné ukrutnosti. Moderní zákonodárci

upadají do protivného extrému: děti ve škole aby se ani nedotkl, s trestanci aby se co nejpěkněji zacházelo, tak že mnohý má se ve vězení daleko lépe než by se měl na svobodě. Střední cesta je ta nejlepší.

Dále nařizoval zákon: umřel-li muž bez dětí, měl jeho bratr svobodný — byl-li jaký — vdovu pojmouti za manželku, aby jméno zůstalo v rodině. Nebylo-li bratra, měl tu povinnost nejbližší příbuzný. Z té příčiny pojal Booz Ruth za manželku.

V obchodě měli býti Israelité spravedlivými. »Nebudeš mítí v pytlíku rozličných závaží, většího a menšího, aniž bude v domě tvém korec větší a menší. Závaží budeš mítí spravedlivé a pravé, a korec jednostejný a pravý budeš mítí: abys za mnohý čas živ byl na zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě; nebo v ohavnosti má Hospodin Bůh tvůj toho, kterýž takové věci činí a protiví se všeliké nespravedlnosti.« Prikázání to platí podnes; je to sedmé prikázání, kteréž zapovídá, bližního šiditi a okrádati.

Dále vyložil Mojžíš, s jakými obřady měly se prvotiny a desátky obětovati, a skončil vysvětlování zákona následujícím doslovem: »Dnes Hospodin Bůh tvůj přikázal tobě, abys činil prikázání tato i soudy, a abys ostříhal a naplnil je z celého srdce svého a z celé duše své. Hospodina jsi vyvolil dnes, aby byl tobě za Boha, a abys chodil po cestách jeho a ostříhal posvátných řádů jeho a prikázání i soudů, a abys poslouchal rozkázání jeho. A Hospodin vyvolil tebe dnes, abys byl jemu lid zvláštní, jakož mluvil tobě, a abys ostříhal všech prikázání jeho, a aby vyvýšil tebe nade všechny národy, kteréž stvořil, k chvále a jménu a slávě své: abys byl lid svatý Hospodinu Bohu svému, jakož mluvil.«

Nejenom povrneň i tak na oko plnění prikázání Božích žádal Mojžíš

na lidu svém; takové plnění by dostačilo pro lidi, ale ne pro Pána Boha. Pán Bůh vidí do srdce a hledí na úmysl; jeho zákony máme plnit z celého srdce a z celé duše, a sice proto, že jsme se k tomu jako Israelité slavně zavázali, na křtu svatém a při obnově křestního slibu. Hospodin vyvolil si nás, a my jeho: to je ta nová úmluva, k jejímuž

dosvědčení a potvrzení Syn Boží prolil na kříži svou drahocenou krev. Nechal se vyvýšiti na kříži, aby nás vyvýšil nade všechny národy; obětoval se za nás, abychom byli lidem svatým Hospodinu. Buďme tedy lidem svatým, abychom zasloužili, ve společnosti svatých nade všechny Svatému zpívatí třikrát »Svatý!«

(Přítě dále.)

Blahoslavení milosrdní.

(Část další.)

II. Útok.

S otcovskou starostlivostí pohlížel Schlostaler za svým statečným synem, který rychle vstříc otrokům chvátal. Než, nebylo času k dlouhému uvažování. »Musíme se k boji připravit!«, pravil k soudruhům, »neboť velmi pochybuji, že se chlapci podaří ty divochy ukonejšiti. Poslyšte jen, jak zuřivě si počínají!«

Potom vešli mužové do domu a kvapně zatarasili dveře a okna. Schlostaler rozdál pušky, pistole a střelivo. Vsech bylo celkem 30 mužů, mimo to množství dohlížitelů, které černoši k smrti nenáviděli a jim krvavou pomstu strojili. Právě ti nejukrutnější z nich nyní nejvíce zmalomyslněli. Fouquier trásl se strachem jako osyka, obával se, že černoši, spatří-li ho, ještě více se rozvzteklí, a proto prosil, aby ho se synem skryli do sklepa. Tomu však nepřivolił osadník Lebrun, řka: »Ne tak, sousede, vy s námi musíte tu polévku snísti, kterou jste sám tak přesolil; postavte se hezky vedle mne k oknu a váš syn může nám aspoň pušky nabíjeti, až dojde ku střelbě.«

»Napřed bych se rád vyzpovídal«, pravil Emil plativě; »vždyť asi již dnes v noci čeká mne smrt, a milý Bůh

patrně proto mne vysvobodil od uhoření, abych do pekla nepřišel. Otče, zpovídej se, i ty!«

Avšak Fouquierovi nechtělo se polehnouti svého syna, jemuž smrtelná úzkost stala se spásným prostředkem k lítosti. Příklad chlapcův následoval Lebrun, Schlostaler a většina ostatních mužů. P. Benedikt chodil od okna k oknu a konal svůj posvátný úřad. Potom odešel do světnice, kdež odpočívala paní Fouquierová se zlamanou nohou, a ji ošetřovala paní Schlostalerová. Služky s nářkem obklíčily lůžko, a trvalo to dosti dlouho, než je kapucín upokojil. A když paní Schlostalerová uslyšela, že její syn sám k černošům odešel, tu teprve vypukl nářek a lkání. »Mé dítě, můj Jiří! Ti zběsilci tě usmrtí!«, plakala matka. Malá Anděla však ji těšila: »Toho nedopustí milý Andílek strážný a milá Matička Boží také ne, vždyť jsme její obraz včera tak krásně ozdobili. Pravda, P. Benedikte?«

»Toho jistě nedopustí«, potvrzoval Otec. Jen se důvěrně modlete; to více pomůže, než pláč a nářek. Andélko, vezmi růženec a předmodlítej se. Tak, nyní vás potěšuj blahosladená Panna.

Musím se vrátiti za muži, snad Jiří donese brzo dobrou zprávu. Také již bude půlnoc a v několika hodinách přijde nám na pomoc vojsko z města.»

Potom opustil P. Benedikt paní, modlící se růženec, a spěchal za osadníky.

»Jen statečnost!« pravil k Schlostalerovi, jenž rozčileně návrat svého syna očekával. »Když jest nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší. Slyšte jen, jak zbožně se vaše dítě růženec modlí! Modlitba nevinného proráží nebesa. Modleme se spolu!«

Bylo nyní slyšeti, jak paní odpovídají dítěti; polohlasně přizvukovali i muži. A zaznívalo vždy jasněji: »Pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Amen.« Stále úzkostlivěji zíral Schlostaler a kapucín v tmavou noc, zdali se snad již Jiří nevrací. V tom najednou psi Fouquierovi zavylí. Brzy potom bylo slyšeti kroky značného zástupu vstupujícího na návrší a hned na to zavzněl stohlasý výkřik. »Bože, stůj při nás! Chystají se k útoku. Tedy přece asi mého Jiřího zabili! Jeho a náš život draho jim přijde!« zvolal Schlostaler a natáhl kohoutek pušky.

»Nestřílejte dříve, než oni začnou.« napomínal kapucín. »Chci se ještě jednou a naposledy pokusiti, abych boji zabránil.«

»Tažte se jich napřed, zdali můj syn ještě žije, protože s vrahy svého dítěte nikdy nebudu vyjednávat. Hle, oni již střílejí! Nuže tedy, jak Bůh chce — na život a na smrt! Vytvrvejte jen mužně, přátelé! Nedaleké jitro nám spásu přinese!

»Snad bude tato hodinka již naši poslední,« pravil polohlasitě P. Benedikt a pokleknul, sebe a všechny ostatní milosrdenství Božímu poroučuje. Druhé Dessalinovi oba psy zastřelili. Hned na to jali se obležení stříleti. Než tento čin zabránil Toussaintovu úsilí Schlostalera

s jeho přívrženci zachrániti. Neboť v několika okamžicích leželo na zemi několik černochů těžce raněných, a strašný řev zavzníval noční temnotou. Přece však podařilo se ještě jednou Toussaintovi zjednatí klid.

»Zavolej na svého otce, ať okamžitě přestanou stříleti; jinak jest spása života jejich nemožna,« pravil k Jiřímu, jehož za ruku držel.

Jakmile zaslechl Schlostaler hlas svého syna, kázal ve střelbě ustati, a Toussaint přistoupil blíže k domu a pravil: »Jste v naší moci, marně se namáháte desateronásobnému počtu na odpor se stavěti. Nespolehejte na pomoc z města; velitel sám se bude útoku obávat, jakmile spatří statky osadníků daleko široko zpustošeny. Mimo to jsme cestu vojsku zatarasili a obsadili. Padne snad jeden neb druhý z nás, to však se stane jen k vůli vám — potom nikdo z vás zdrav nám neunikne, jakož se Toussaint jmenuje! Vydáte-li nám však Fouchiera s jeho lidmi, bude vám volno všem ostatním s ženami a dětmi pod mou ochranou do města odejiti. Ukrutnost Fouchierova zaslouží přísného potrestání. Volte si nyní! Nevydáte-li nám Fouchiera dříve, než měsíc, jenž právě nad lesem vychází, na píd' vysoko vystoupí, tedy podnikneme útok. Ještě něco! — Pak také nemohu ručiti za život tohoto chlapce!«

Když Toussaint domluvil, odešel s Jiřím do stínu křoví, jež zahradu Schlostalerovu věnčilo. V tom přišla zpráva, že vojsko z města již táhne. Toussaint zamýšlel ihned upustiti od obléhání a útoku a se všemi černochy táhnouti vstříc nepřátelům. Avšak Dessalines, jenž prahnul po pomstě, pokračoval. »Vezmi si polovinu a zdržuj Francouze tak dlouho, až já tento dům zničím,« pravil; »za čtvrt hodiny přijdu ti na pomoc.« Potom táhl Toussaint se zá-

stupem vojsku vstříc, hned však také poradil Jiřímu, aby v příhodné chvíli ku kapli se utekl a tam se za ochranu všech svých modlil.

P. Benedikt pokusil se ještě jednou důvody náboženskými pohnouti otroky k poddání neb aspoň k mírnosti. »Tvé kázání nemělo účinku u bělochů, když jsi je k mírnosti a milosrdenství k nám vybízel; nemysli, že sluch a srdce černochoů tvá slova raději přijmou,« pokřikovali někteří.

»Již nic nepomůže, Otče,« pravil polohlasně osadník Lebrun. »Skutečně spáchali jsme bezprávi na černoších, zvláště někteří z nás. Hodina odplaty jest již tu. Kdo by to otrokům zazlival, že nám chtějí odměriti tou měrou, kterou jsme jim sami měřili? A já skutečně věřím, že ten člověk měl pravdu. Neuhájíme domu ani hodinu. Co vy myslíte, sousede Schlostalere?«

»Hm, budou-li skutečně všichni útočiti, tedy jsme ovšem ztraceni. Mohli bychom ovšem kolem dvou set jich postřílet, a doufám, že by se pak vzdali. Potom by však byl můj syn jistě synem smrti!«

»A podniknou-li útok na dům, jak lze i očekávat, jsme všichni ztraceni, také paní i to hodné dítě, které jako andílek růženec se modlí. Sousede Fouquiere, kdybyste měl trochu cti v těle, dávno byste byl řekl: Otevřte dveře! Chci se obětovati a následky své krutosti sám na se vzít!«

Avšak Fouquier odvětil: »To bych byl blázen! Černí ničemové by mne k smrti ubíčovali; trýznili by mne a mučili, jak ještě nikdo z lidí mučen nebyl. A je-li skutečně jiný, posmrtný život a nějaké peklo — jaký bude můj osud na onom světě?« Ve smrtelné úzkosti rval si nešťastník vlasy a vrhnuv se na kolena srdceiomně volal: »Nevydávejte mne. Sousedé, přátelé, bratři

— nevydávejte mne do rukou těch otroků, neodsuzujte mne k té nejukrutnější smrti a do pekla — je-li vůbec jaké. Nebuďte tak ukrutnými ke mně, aby se také na vás nesplnila slova kapucína: Měrou, kterou jiným měříte —! Ó milosrdenství! Emile, klekni vedle mne a pomoz mi obměkčovati srdce našich milých sousedů! P. Benedikte, dobrý, svatý P. Benedikte, zapomeňte na mé úsměšky, ach, jak často jsem vás urážel; a řekněte sousedům, že by to byl těžký hřích, kdyby mne vydali; zachraňte mne!«

»Vstaňte, sousede,« pravil Schlostaler, jenž na smrtelnou úzkost muže déle patřiti nemohl, »i kdybych byl jist, že svoje tím zachráním, přece bych snést nemohl, abyste byl vydán těmto divochům. Než smířte se s nebem, neboť jsme všichni ve svrchovaném nebezpečí!«

Podobně mluvil P. Benedikt k Fouquierovi a přesvědčoval jej, že mu již všechny urážky ze srdce odpustil. Avšak ani Emil ani kněz nemohli nešťastníka ke zpovědi přimět. Pouze jako pomatený úzkostlivě nařikal a prosil, aby ho uchránili před pomstou černochoů, ba nebyl ani s to, aby duši svou uklidnil a připravil ji k příchodu před soudnou stolicí Boží.

Zatím měsíc vystoupil pď nad obrubu lesní a Dessalines opět žádal vydání Fouquierovo. P. Benedikt sám se nabídl, že osud osadníkův podstoupí. »Schlaďte si žár pomsty na mně, když tolik toužíte nějakého bělocha k smrti zbičovati. Pán, který za mě i za vás bičovati se nechal, dopřeje mne, starému muži, síly, abych vám odpustil!« Avšak ani černoši ani Schlostaler nechtěli o tomto šlechetném návrhu slyšeti, tolik dojímal netoliko osadníky, nýbrž i některé citlivější černochoy. Tito snažili se své soudruhy ukonějšiti; avšak Dessalines a touha po pomstě zvítězili. Schlostaler slyšel, že jakýs hrubý hlas dává rozkaz

k početí boje. »Statečně!« volal na své druhy. »Snad se nám přece podaří, budeme-li dobře mířiti, na útěk je zahnatí.«

Potom zahřměl kolem stavení hrozný pokřik otroků a střelba z pušek. V pravo, v levo vrážely kulky do zdí, do dveří a oken; nikdo však z obležených nebyl zasáhnut. Opatrně a k výstřelu připraveni skrývali se za okenicemi. Zatím přeskočily černé postavy plot zahrady a draly se krví k oknům přízemí. V tom zablesklo a zarachotilo dvacet pušek nad nimi, a skoro tolikéž útočníků válelo se ve vlastní krvi. Na okamžik se zrazili černoši a coufali. Avšak Dessalines zařval: »V před, vy změkčilci!« a vrhl se v čele zástupu ochabujících na dům. Dobře mířené střely skoro vždy zasáhly útočníky; avšak černoši předběhli střelbu a dříve než obležení nabili pušky, k oknům přízemí dospěli.

Nyni nastal divoký shon. Černoši se pokoušeli dvěře vypáčiti, okenní mříže vylámati; než to se jim nedařilo. Výstřely z pistol, sekerami a puškami byli zahnáni. Přineste řebře, ať vylezeme do horních oken! Připravte trámy, ať rozbijeme dvěře!« zvolal vztekem sipaje Dessalines. »Nyní nám Bůh pomoz!« zasténal a pravil Schostaler k Lebrunovi: »Dvěře a mříže budou ještě chvíli vzdorovati; ponechávám vám jejich hájení, sousede. My musíme vzhůru; chtějí horními okny vniknouti!«

Černoši přivlekli řebříky a snažili se po nich vylézt na střechu loubí, zatím jiní vráželi těžkou kladou do dveří domovních. Podařilo se sice Schostalerovi a jeho lidem některé řebře převrátiti a

většinu otroků se střechy shoditi, již opět naděje poněkud rostla; neboť do rána nebylo daleko a pomocné vojsko brzy mělo přitáhnouti. Zatím dal Dessalines nový rozkaz, nad nímž jim krev v žilách stydla. Když Schlostaler opět převrhl řebř s několika černochoy, zvolal vůdce otroků: »Nyní již dost! Přineste slámu a smolu! Spálíme to hnízdo i s havěti v něm ukrytou!«

Sjásotem přijali černoši tento rozkaz. »Dobře jim tak! Ať jsou všichni za živá upečeni! pokřikovali a snaželi rychle ze sousedních budov dříví a smolné látky. Výkřik zděšení ozval se v domě. »Svatá Panno! Oni nás upálí!« nařikaly paní. Bez rady, bez pomoci pohlíželi mužové jeden na druhého. »Již jsme ztraceni. Musíme se vzdáti. Raději každou jinou smrt, jen ne smrt v plamenech,« pravil Lebrun. I Fouquier mu přisvědčil. Potom volal Schlostaler na černochoy, připravující právě oheň, že jest připraven jim dům otevřítí. »Mne můžete usmrtiti,« pravil, »než ušetřte aspoň nevinných paní a dítek, které vám nikdy nic zlého neučinily.«

»Haha! On by nám chtěl ještě podmínky klásti, když již asi půl sta našich druhů pobil neb poranil,« posmíval se Dessalines. »Neotevřeš-li ihned, dám zapáliti.«

Co měli činiti? Musili se vzdáti na milost nemilost. Než uplynula čtvrt-hodinka, stáli všichni obyvatelé domu přivázáni ke stromům v blízkém lesíku a očekávali hroznou smrt. Ano i malou Andělku připoutali ničemové ku kmeni palmovému.

(Příště dokončení.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER

XXV. Z Číny. Návštěva křesťanských obcí.

V jednom z listů na své představené v Evropě líčí mladý missionář P. Jubarn z řádu jezuitského své první dojmy a zkušenosti, když přišel do Číny. Jednoho dne vyběhl otec převor své mladé spolubratry, aby ho doprovodili na některé missijní stanice jemu svěřené a tak missijní život čínský poněkud seznali. Mladí dělníci na vinici Páně nedali se dlouho pobízeti; odložili čínskou mluvnici, nad kterou si byli již od svého příchodu do Číny lámali hlavu, a vydali se na cestu do nejbližších dědin.

Cesta vedla je polmi, obilím zasetymi. Konečně spatřili na obzoru několik chatrčí. Byla to jedna z dvaceti missijních stanic, svěřených správě otce převora, a to ta nejchudší, z několika bídných chatrčí pozůstávající. Návštěva byla ohlášena. Všecko mužské obyvatelstvo vyšlo missionářům naproti, aby je přivítalo. Otec převor nové přichozí vesničanům představil. Uvítání dělo se podle předpisů čínské zdvořilosti, a to zvolen k tomu člověk němý. Volba ta stala se z ohledu na mladé missionáře, rovněž němé, t. j. jazyka čínského dosud neznalé. Avšak posuňky něměho byly tak zřejmé, výraz jeho obličeje tak výmluvný, že missionáři sami bez vysvětlivek otce převora smysl jejich pochopili. Právě asi toto: »Boxerové již čtyry missionáře zprovodili ze světa; tito jsou nyní v nebi a nosí korunu věčné slávy. Vy jste přišli, abyste mezeru vyplnili. Vy nemáte žádného strachu, vy boxerové zaženete a založíte zde říši Boží.«

Tu a tam byla řeč něměho plna šprýmů. Zástup okolo stojící sledoval každé hnutí řečníkovo velmi napnuté a ku každému případnému posuňku hlasitě přizvukoval. Všichni divili se s radostným podivem na nové missionáře a bylo na nich viděti, jak velice se z jich příchodu radují. Všichni tlačili se důvěrně k nim a dávali jim sta a sta otázek.

Obklopeni zástupem mužů a chlapců — vypravuje P. Jubarn — vešli jsme do vsi. Teprv nyní viděli jsme, jak chudobny jsou jejich příbytky. Neméně

chudobna byla kaplička, stojící v obehřazeném dvoře, která se od ostatních chatrčí pouze tím lišila, že místo olejového papíru měla v oknech sklo. — S pocitem úzkosti a smutku vstoupili mladí missionáři dovnitř. Lid hrnul se za nimi. Pravá strana byla již obsazena ženami a dívkami, které klečce na rohožkách, velmi nábožně se modlily. Po té jaly se zpívati. Zpěv byl vážný a zbožný, ale velmi jednotvárný. Byl to zpěv díky za příchod nových missionářů. Za zpěvu prohlíželi si noví missionáři svatostánek. Výsledek prohlídky byl smutný: oltář z upěchované hlíny, svícny zkrivené, obrazy na stěnách sežloutlé a vlhkem zkažené.

Po zpěvu měl otec převor ke shromážděným krátkou promluvu a bohoslužby byly u konce. Následovala obchůzka osadou. Nejprve navštívili školu; byla to chata kůlně podobná, o jednom stole a dvou lavicích; naproti škole nalezalo se obydlí missionářovo. Myslete si tu nejstudenější a nejbídnější chatrč. A přece nedovedete si ji představit; žádný chudák u nás nemá tak bídného baráku. Otec převor pozoroval jejich překvapení. »Nic nedělá«, minil, »vždyť nejsme žádní princové. Mimo to nebydlím zde po celý rok a konečně zvykne člověk všemu. Ostatně je tento domek nejchudší ze všech mých paláců a nějaký rok snad ještě vydrží.« Srdečně se s křesťany rozloučivše, ubírali se missionáři k nejbližší křesťanské osadě. Již v polovici cesty přicházeli jim tamější křesťané naproti. Otec převor jmenoval jména nových missionářů. Každé jméno vyslechnuto s jásotem. Kaple v osadě byla velká, čistá, jednoduchá, ale důstojná. Zbožnost shromážděné obce křesťanské mile dojala nové missionáře; neméně rodinný důvěrný poměr mezi »otcem«, jak svého missionáře nazývali, a věřícími.

Následující ves Tsi-kia-čaoang, t. j. ves rodiny Tsi, byla již starší obcí křesťanskou, známa svou pevnou vírou, a věrností k náboženství křesťanskému. Za povstání boxerů byla osada tak silně opevněna, že se nepřítel ani neodvážil

na ni uderiti. Také tam přišel velký zástup starců, mužů, jinochů a chlapců missionářům naproti. Jejich obličej zářil radostí. »Nikdy bych nebyl myslil«, praví jeden z missionářů, »že by na obličejích čínských mohl se zračiti pocit radosti tak čistý. Cesta vedla přes humna okolo plných stodol. Mládež kráčela před námi. Tu a tam obrátila se na nás některá tvář a zářila radostí, jestliže jsme ji oblažili svým pohledem. Aby se nám zavděčili, odvážili se někteří promluvit několik slov francouzsky. Byli se totiž trochu francouzsky naučili od francouzských vojinů, kteří až sem byli pronikli.«

Kostelík v Tsi kia-čouangu je skutečně pěkný. Zvláště hrdí jsou obyvatelé na štíhlou vížku. Mimo stoliční chrám v hlavním městě není pro ně v celé říši čínské nic krásnějšího. To dovědčují zřejmě jejich zářivé oči. Svatyně je prostranná, nedávno obnovená a střecha pestrými barvami natřená. Pěkný oltář dřevěný, za který dali křesťané bez mála 100 K v našich penězích, zdobí presbytář, za hlavním oltářem pak visí na stěně obraz sv. Josefa, jenž má ovšem pravě čínské vzezření. »Mně bylo«, praví jeden z missionářů, »dobráka světce skoro líto«.

Kostel se brzy naplnil věřícími. Kostelní zpěv při službách Božích byl rádný, hlasy zpívajících zvukné. Avšak krásnější nad to všechno byly zbožnost a důstojné chování přítomných. Zatím co po službách Božích ženy se modlily růženec, prohlédli sobě missionáři ve společnosti mužů rozličná nová stavení. Křesťané jsou na ně všim právem hrdí, neboť kostel, fara a škola jsou jejich dílem. Obrovská cihelna na blízku dodávala potřebného ku stavbě materiálu. Výrobu cihel stěžuje nedostatek paliva. Uhlí je dosud velmi drahé, pálení však slámou a roštim málo vydatné. Proto musí se topiti ve dne v noci. Když se byla pec po 7—8 dní vytápěla, naleje se shora do ní vody; horká pára, která se tím vyvine, dodává cihlám oně našedlé barvy, která v Číně je tak oblíbená.

Dům missijní, vystavěný rovněž z cihel, je velmi pěkný a má uvnitř tři místnosti: dvě světnice a síň, která je zároveň jídelnou i shromáždštěm. Dva stoly, 4—5 židlí a obraz Ukřižovaného ze dřeva na stěně jsou jeho ozdobou.

V jídelně dostalo se missionářům čínského pohostění na titěrných, pestrobarevných miskách. Podle domácího zvyku dávali se všichni přítomní na ty, kteří jedli. Považuje se to za počtu pro hosta. Při tom je podivuhodno, jak uhlazené způsoby tito prostí venkované na jevo dávají. Dodatečně přišel nás přivítat také zástup žen a dívek. Bylo viděti, s jak velkým namáháním se na svých zkomolených nohách držely. Tento směšný mrav čínských žen je příčinou jejich nejisté, kolísavé chůze. Je to člověku líto, uvidí-li je, jak bidné chodí. Mimo to vadí jim zmrzačené nohy při práci a činí delší chůzi nemožnou. Vznešené paní opírají se sice při chůzi o své sluhý, ale ženy chudé takové podpory ovšem nemají. Všechno domlouvání a poučování v této příčině je marno; Číňan nejenom na domluvy nic nedá, ale vůbec o té věci nerad mluví.

Plni radosti a potěchy rozloučili se konečně mladí missionáři s křesťanskými Číňany. »O těch dobrých Číňanů«, končí P. Jubarn svůj dopis, »kdož by nebyl ochoten, za spásu tak hodných duší i život svůj položit?«

XXVI. Na řece Zambezi.

Kromě Konga a Nigru je Zambezi největší řeka africká. V krajinách na řece té ležících působí už dlouhá léta katoličtí missionáři z řádu jezuitského. Jeden z nich, bratr František, přijímám Megens, píše nám toto:

»Jak již z nadpisu mého listu můžete poznati, nejsem již na stanici Boromě, odkud jsem psal naposled, nýbrž v Meruru, osadě to na nejzazších hranicích území portugalského, na stanici sv. Petru Klaveru zasvěcené. Pouze půl roku byl jsem v Boromě; potom dostal jsem od svých představených rozkaz, abych se s bratrem Welerem odebral dále do Meruru, asi 14 dní cesty od Boromy vzdáleného. Byla to má první cesta do vnitra Afriky.

Cestu bylo nám konati pěšky, ježto Zambezi nad Boromou je nesplavný, pro obvyklé pak potahy volské není podnes žádných cest a silnic. Asi 47 černochů mne provázelo a neslo zavazadla. O příznivé počasí nebylo nám třeba se starati, neboť tento měsíc (srpen) sviti

slunce ustavičně a nebe je stále modré. V první dny je člověku na pochodu všechno nové a zajímavé a proto obtíží cestovních tolik necítiti. Jestliže však slunce po několik dní zrovna kolmo praží na hlavu, jestliže celé dni je pocestnému zápasiti s nedostatkem vody, jestliže nosiči umdlévají a vážnou, neméně však každý z nás musí v před, pak začne přece toužiti každý po cili cesty. Urazili jsme denně 5—7 hodin a dorazili jsme 10. září šťastně do Meruru. Z Boromy jsme vyšli 28. srpna.

Země, kterou jsme cestovali, nebyla by byla špatná, kdyby tam nebylo velikého sucha a nedostatku vody. Dědin je proto pořádku. Tamnější černoši slyšíce, že jsme z Boromy, byli k nám velmi úslužní a ochotně pomáhali našim nosičům nésti zavazadla. Cestou potkali jsme se s Evropanem, jenž již přes dvacet let v Africe bydlí, nám mnoho ze svých zkušeností vypravoval a nás, jakožto své krajan, co nejlépe pohostil. Mimo to pomohl nám z nemilých nesnází. Došla nám totiž mouka pro naše nosiče a nových zásob nebylo lze nakoupiti, ježto toho roku byly špatné žně. Krajan tedy daroval nosičům nejen mouky, ale i luštěnin a kozu, nám pak několik kachen a kuřat.

V našem domě v Meruru zastali jsme pestrou společnost: dva Belgičany, Portugalce, Španěla, Rakušana, Němce a Hollandčana. Španěl však a Portugalce brzo po našem příchodu odcestovali.

Naše stanice má krásnou polohu. S výšiny, na které stojí nový missijní dům, je rozhled do širokého zalesněného údolí a nedaleko odtud proudí mohutný přítok řeky Zambezi, asi tak veliký jako Rýn. Obzor je oblemován horami. Okolo domu teče bystrý potok, jenž po celý rok nevysychá a pro naši zahradu i za suchého počasí dostatek vody dodává. Zahrada je veliká a krásná. Rostou v ní ananasy, citrony, pomeranče, banány a jiné ovoce. Ale i pšenice, kapusta, hrozny, salát a luštěniny dobře se daří. Mnohé plodiny zaseli jsme na zkoušku. Les hemží se zvířeti. Avšak jak krásné je venku ve dne, tak strašné je venku v noci. Před levhardy není člověk ani chvilku jist a také již i lvové pocítili nás svou královskou návštěvou a vedrali se do našeho dvora. Ostatně jsou to hosté, o

které se člověk málo stará, jestliže leží v posteli a spí; neboť dovnitř nemohou. Zde je pro nás bratry ještě mnoho práce. Nový dům je sice skoro hotov, ale na kostele třeba ještě mnoho pracovati. Až bude všechno v pořádku, výrovna se zdejší stanice Boromské.

Zdejší černoši jsou dobří lidé, silné, krásné postavy. Viděti na nich, že ještě nebyli vydáni špatnému vlivu bělochů, jako černoši jinde. Missionáři zabývají se sice vyučováním i dospělých, ale hlavní věcí je ovšem výchova mládeže. Rozdíl je ten, že v Boromě se vychovávají skoro výhradně vykoupené ditky otroků, u nás však děti svobodných, kteří je k nám dobrovolně posílají. Děti svobodných lidí jsou mnohem lepší a my jsme s nimi velmi spokojeni. Co toto píš, jsou všichni naši černí hoši doma na prázdninách a je tudíž u nás velmi ticho.

Mně se daří nyní střídavě, dobře i zle. Za půl roku, co jsem byl v Bor. mě, neměl jsem ani jednou zimnici, zde ji mám každých 14 dní a sice pokaždé 3 dny. Z počátku byla velmi silná, nyní je slabší. Ostatně není zimnice tak zlá, z lásky k Bohu lze ji už snést. Bratr Šup mluví dokonce: „Tak každých 14 dní mluví zimnici, není vlastně nepříjemno, člověk si aspoň odpočine.“ Podivno, že od té doby, co jsem v Africe, jsem úplně pozbyl bolení hlavy, které mne dříve velmi trápilo. Příčinou toho bude asi okolnost, že každodenně užívám chininu proti zimnici.

Před několika dny bylo by se mi málem zle dařilo. Časně z rána odebral jsem se do lesa, abych pro kuchyni ulovil nějakou zvěřinu. Chtěl jsem se asi za hodinu vrátiti a proto jsem nevzal s sebou žádného čerňocha jako průvodčího. Sleduje četné stopy srnčí, zašel jsem tak hluboko do lesa, že jsem brzy ani nevěděl, kudy kam. Šel jsem na zdarbůh dále směrem, o kterém jsem se domníval, že vede k našemu domu. Avšak šel jsem již tak dlouho, že bych byl býval musel již dvakrátě býti doma, kdybych byl šel pravou cestou, zatím však neviděl jsem kolem sebe nic jiného než sám neznámý hustý les. Poznal jsem, že jsem zbloudil, a to je v našich lesích velmi zlá věc. Konečně našel jsem k nemalé své radosti stezku. Ačkoliv

jsem se vzdal veškeré naděje, že ještě téhož dne domů přijdu, doufal jsem, že aspoň najdu lidi, kteří mne na pravou cestu zavedou. Šel jsem tedy stezkou. Avšak čím dále jsem šel, tím divočejší byl les. Sotva jsem viděl 5 m. před sebe. Ale to nejhorší přijde teprv. Najednou zpozoroval jsem v půdě čerstvé stopy lvů a levhartů, kteří byli tlapy své hluboko ve vlhké zemi vytlačili. Mráz prošel mi tělem. Co nyní? Pomodlil jsem se k sv. Anděli strážnému tak vroucně, jak to jen za takových okolností bývá možno, připravil si pušku k výstřelu a bral se opatrně v před, domnívaje se, že stezka, kterou jsem již tak dlouho krácel, mne brzy k cíli přivede. Konečně

uznal jsem však ořece, že dále jíti nemohu, neboť stopy dravců stále se množily a já jsem jim nevyhnutelně šel vstříc. Šel jsem tedy nazpět směrem opačným, ovšem s touž opatrností jako dříve. Na štěstí nebylo příliš horko; za to otláčily se mi nohy. Zul jsem tedy boty, hodil je přes ramena a šel bosky. Konečně uviděl jsem mezi stromy bělati se domy. Poskočil jsem radostí, avšak radost moje byla ještě větší, když jsem přišed blíže poznal, že to naše missijní stanice. Přišel jsem domů ještě dosti brzy, tak že nikomu ze spolubratří ani nenapadlo o mne se strachovati. Umínil jsem si ovšem, že bez černého průvodce nikdy již do lesa nepůjdu.

Různé zprávy.

Pryč od Říma v číslicích. Polský protestantský list „Přítel Lidu“ píše: V posledních letech vstoupilo v Rakousku do evandělické církve obou vyznání 22.706 osob, naproti tomu vstoupilo 3573 osob, tak že je přírůstek ve prospěch protestantismu 19.133 osob. Číslice ty v poměru k 20.000 milionů katolíkův a půl milionu protestantů v Rakousku však mnoho neznamenaají. Ještě skromnější se jeví, když je přeneseme v procenta; neboť 4624 katolíků, kteří z 20 mil. katolíků minulého roku se stali evandělíky, jsou 0.003% čili ze 30.000 katolíků přestoupil jeden na evandělíctví. A ze 22.706 katolíků, kteří v posledních čtyřech letech, t. j. od té doby, kdy počalo u nás hnutí „pryč od Říma“, se stali evandělíky, vynáší na 20 mil. 0.1%, t. j. za všechna čtyři leta přijal z 1000 katolíků jeden evandělíctví. Daleko hůře, nehledě k hnutí „pryč od Říma“, představují se číslice opačné. Tak roku 1902 na půl milionu evandělíků přestoupilo k církvi katolické 1078 osob čili 0.2%, což je z 500 evandělíků jeden. A dále zase přestoupilo v posledních čtyřech letech na půl milionu evandělíků 3573 osob na katolictví čili 0.7%, t. j. jeden na 150 evandělíků.

Náboženství na světě. Ředitel statistického württemberského ústavu H. Zeller

uveřejnil tuto statistiku náboženství na světě. Všechnu zemi obývá 1.544.510.000 lidí, z nichž je 534.940.000 křesťanů, 10.860.000 židů, 175.290.000 mohamedánů a 823.430.000 pohanů. Z pohanů jest nejvíce učeníků Konfucia, totiž asi 300 milionů. Na 1000 lidí připadne dle této statistiky 346 křesťanů, 7 židů, 114 mohamedánů a 533 pohanů. Křesťanů přibývá poměrně mnohem více než vyznavačův jiných náboženství. Nejvíce různých náboženství jest v Asii, z nichž jsou tam nejrozšířenější stoupenci Brámy, Buddhy, Konfucia a Mohameda. V Africe jest doposud nejsurovější polytheismus, vedle něhož jest mnoho mohamedánů. V Asii a v Africe, kdež původně křesťanství výtečně květalo, zmizelo až na malé výjimky. Evropa a Amerika řídí svět, ač bydlí v nich jen křesťané, kteří tvoří jen třetinu všeho lidstva; neboť duch jest, který ovládá a rozhoduje, a ne počet. I. Zh.

Arcibratstvo uctívání Ducha sv.

Nelze popírati, že za naší doby více než kdy jindy zlý duch o to usiluje, jednotlivce i veškeru společnost lidskou nábožensky i mravně otrávit; tu třeba působivého užiti protileku, aby se tato zkáza zažehkala. Zdá se mocným býti lékem „vroucněji a častěji uctívati Ducha

svatého, který v Písmě sv. se nazývá Duchem pravdy.“ Za tím účelem již r. 1883 zřízeno při kostele OO. missionářů sv. Vincence z Pavla čili OO. Lazaristů zvaných ve Vídni (VII. okres, Kaiserstrasse č. 9) arcibratrstvo uctívání Ducha svatého. Bratrstvo toto má již 75.000 členů, bohužel, že v zemích českých až posud méně je známo; zdá se býti prospěšno i lid český na ně upozorniti. Proto OO. Lazaristé uctivě prosí, aby p. t. duchovenstvo dle svého uznání na toto arcibratrstvo lid upozorniti ráčilo; přihlásí-li se více osob, prosí se jména jejich na zmíněnou adresu do Vídne zaslati; může se to též státi osobou, která duchovenstvem jako spolehlivá a zbožná jest doporučena. Každý člen obdrží zápisní list, v němž pobožnost a její účel jest vysvětlen; k tomu jest připojena pobožnost k Duchu sv. jakož i odpustky, jichž lze dosíci. Mimo to obdrží každý člen posvěcený penízek, na němž Duch svatý jest vyryt. Za to vše platí se pouze 10 haléřů. — Hojně odpustky dosáhne v tom bratrstvu již tehdy, kdo denně se pomodlí 7krát Sláva Bohu Otci atd. a připojí k tomu jednou Zdrávas Maria. Poučení o této pobožnosti lze dostati v jazyku českém, slovinském, maďarském a německém; též veliký obraz Ducha sv. po 1 K, malé pak obrázky do modlitební knížky po 2 h.

Statistika manželství v Německu. Roku 1901 bylo v Německu ze všech manželství 91·2% mezi stejnověrci, 8·8% čili něco přes dvanáctinu manželství smíšených. Bylo 277.480 evanđelických, 145.141 katolických a 3878 židovských sňatků, při nichž oba snoubenci byli téhož vyznání. V 20.697 případech smíšených

sňatků byl muž katolíkem a žena evanđelíčkou, v 18.418 případech byl muž evanđelíkem a žena katolíčkou. Ze židovských smíšených manželství vzalo si 222 evanđelíkův a 76 katolíků židovky za ženu; židé oženili se v 258 případech s evanđelíčkami a v 67 případech s katolíčkami. *I. Zh.*

Jesuité. Rád jesuitů má dle nejnovějších zpráv nyní 15.234 členů, z nichž je 6743 kněží, 4542 studujících filosofie a 3946 bratří. Počátkem roku 1903 čítala německá provincie 1429 členů, a sice 594 kněží, 401 studujících filosofie a 434 bratří; z nich působilo v mimo-evropských misích 669, a to 296 v severní Americe, 152 v Brasilii, 110 v Indii, 66 na severu, 26 v Chile, 14 v Africe při řece Zambezi. V Evropě jest jich v Holandsku 511, ve Vorarlberku 153, v Luxemburku 42, kdežto ostatní zaměstnání jsou duchovní správou Němců v Paříži, v Římě, Londýně, Antverpách, v Miláně a jinde. *I. Zh.*

Lurdy r. 1902. Římský list „Civiltà cattolica“ píše: Roku 1902 přijelo do Lurd 240 zvláštních vlaků poutnických, které dopravily 170 poutí se 170.000 účastníky. Asi 200.000 osob přijelo mimo to, používše okružních lístků nebo lístků jednoduchých; lze tedy říci, že bylo za celý rok asi 400.000 poutníků v Lurdech. Na 60 arcibiskupův a biskupův uctilo Bohorodičku; mši svatých bylo slouženo 40.000, svatě přijímání přijalo 410.000 osob. Národní pařížský poutnický vlak dovezl 900 nemocných, mimo ně bylo dopraveno 5120 nemocných. Když papež Lev XIII. světil lurdskou kapli v zahradách vatikánských, pravil: „Lurdy jsou naše spása, Lurdy jsou naše naděje!“

Děkuvzdání božskému Srdci Páně.

Od Jičina. Čtenárka »Skoly« vzdává vroucné díky sv. Antonínu Paduanskému, velikému divotvorci, za šťastné nalezení ztracené věci.

Z Čártlí. Plním slib svůj a vzdávám vroucné díky nejsv. Srdci Páně a blahoslavené Panně Marii Sněžné za brzké uzdravení z těžké nemoci. *B. K.*

Z Lysic. Vzdáváme vroucné díky božskému Srdci Páně a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení v jistých záležitostech. *B. M.*

Z Opavy. Nejvroucnější díky vzdávám božskému Srdci Pána Ježíše a nejčistšímu Srdci Panny Marie i sv. Josefu za přemilostné vyslyšení mých proseb. *F. S.*

Z Pačlavic. Plníc svůj slib vzdávám tímto veřejně vroucí dík božskému Srdci Páně, Bohorodičce Boží Marii Panně, sv. Josefu a sv. Antonínu Paduanskému za obdrženou milost po vykonané devíti denní pobožnosti. *Milostná sestra V.*

Z Opavy. Vroucí a vřelý dík budí vzdán nejsv. Srdci Pána Ježíši, Panně Marii, Matce milosrdenství, a svatému Antonínu Pad. za náhlé uzdravení z delší nebezpečné nemoci. *A. S.*

Od Střitože z J. Vzdávám díky nejsrdečnější božskému Srdci Páně a nejbl. Panně Marii Lurdské, že jsem šťastně přestála nebezpečnou operaci. Velebeno budí za to nejsv. Srdce Pána Ježíše a neposkvrněné Srdce Panny Marie! *L. S.*

Z Opavy. Vzdáváme nejvroucenější díky nejsladšímu Srdci Páně, neposkvrněnému Srdci Panny Marie a sv. Josefu za vyslyšení proseb našich v důležitých záležitostech. *Družina Mariánská.*

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z 19. století. — Podává *Ign. Zhděnl.* (Část další.)

Fric totiž náhle onemocněl a lékař nařídil změnu vzduchu. Když se loučili s Římem, poznamenala si Julie: „Jsem ráda, že je mi těžko odejti, což mi důkazem, že jsem poznala, jak jest bohaté a velkolepé město Řím.“ S radostí napila se trochu vody z trevírské nádržky, říká se totiž, kdo napil se z této nádržky, přijde jistě ještě jednou do Říma. Pozdější její život nám ukáže, jak toužila po věčném městě. Řím opustili 11. května a cestovali přes Sienu, Florenci, Genuu, Milán, Komo. Zastavili se déle ve švýcarských městech a přes Bazilej jeli do Baden-Badenu, Heidelbergu, Mohuče a Kolína. Přes Hannover a Magdeburg přibyli do Schönhausenu, kde dlela právě u dobrých přátel, u Otty z Bismarků, sestra Leopoldina, která odešla pro nemoc z Bethanie. Bylo krásné shledání; Julie stále a stále vypravovala, co zažila a viděla, hlavně však nadšeně líčila Řím a audienci u papeže Pia IX. Kdo by byl tehdy řekl, jakou úlohu hrát bude v dějinách církve a státu její hostitel a posluchač Otto Bismark, později kancléř říše německé!

Po krátkém pobytu v Schönhausenu jeli všichni do Berlína a krásný sen cestovní, jak říkala mu Julie, od 6. března

do 6. června zmizel, ale nezmizel z paměti. Píšeť: „Jako hlas zvonu, jako hukot vln zní mi v uších, kdykoliv vzpomínám na krásné domy, na neapolský záliv. Pak přijdou na paměť švýcarské plsně o tesnotě po domově a o alpském rohu a na konec rýnské pověsti, píseň Loreley; krásný soulad všech těchto písní a básní jest však věčnou písní, která zniti mi bude v srdci po celou budoucnost, po celý budoucí život.“

6. Karel Savigny, pan z Massowů, zasnoubení.

Doba, která uplynula po italské cestě až do Juliina zasnoubení, byla bohatá zajímavými známostmi a poskytovala mladé dámě vše, co dle obyčejného mínění činí člověka šťastným. Julie a Aloisie bydlívaly v létě v Pinnově a v zimě v Berlíně; často však navštěvovaly známé, hlavně hraběnkou Bismark-Bohlenovu v Karlsburku a rodinu Savignyho na zámku Freienwalde, kamž se jelo z Berlína vlakem dvě hodiny; sám král vykázal tento pěkně na Odře ležící zámek znamenitému právníku a ministru spravedlnosti Savignymu za letní pobyt. Rodině Savignyho byla Julie mnohými díky zavázána, že ji přijali a milovali jako vlastní dceru.

Podobalo se, že Juliin duch přijde na bezcesti. Již nebožka matka obávala se velké její samostatnosti a živosti a bojovala proti těmto zlům, kde a jak mohla; poměry, v nichž později žila, nezmenšily nebezpečí, ale naopak zvětšily. Julie měla velké sebevědomí, že se zdálo mnohdy, že úsudek si činí rychle a ostře; protože stále a ráda se obírala vědami, bylo se obávati, že ztratí líbeznost a ženskost, která dává dívkám nejkrásnější ozdobu. Nebyla si ani skoro vědoma těchto nedostatků, neboť slychala jen samé pochlebnosti. Tu ujala se jí paní ze Savigny a její syn, s nímž by ráda byla Julií oženila. Často kárala paní ze Savigny velkou vědychtivost a nepokoj Juliin a říkala jí, že někdo, kdo se opravdově o ni zajímá, považuje za špatnou vlastnost, že je hned hotova s úsudkem, a že vystupuje tak samostatně. Později pak naskytla se příležitost, že syn František sám s ní promluvil a jí přátelsky opakoval tytéž rady; ukázal jí na známých dámách, jak se chovají a jak je mnohem milejší dáma skromná než dáma učená. Na štěstí byla Julie tak rozumná, že všimla si těchto přátelských rad a vážila si tohoto pravého přátelství a byla za ně povděčna; když vše si zaznamenala do denníku, připsala ještě: „Je dobře, ó Pane, že jsi mne tak ponížil!“

Brzy ukázal se dobrý účinek těchto rad. Julie byla na sebe pozornější, byla zdrženlivější v řeči i v úsudcích. Neboť píše na počátku r. 1852: „V letošní zimě chci žítí pokojně, a ne roztržitě; chci hospodařiti s časem, srdcem a zdravím; nebudu tančiti, nepůjdu do jednotlivných společností, abych všechny síly života i lásky vyšším cílům a účelům věnovati mohla, tyto jsou mé zásady a předsevzetí, dejž Bůh, aby se mi podařily. Velmi mile mne překvapilo, když mi zdělila paní Savigny, že jsem mnohem pokojnější,

jak si to vždy právala.“ Studie však nezanedbala; výpisky z tehdejší doby dokazují, že obírala se příliš vědami a že mnoho četla, písemně i ústně se vyznala dokonale mimo mateřského jazyka, ve frančině, angličtině, italštině a švédštině. Učila se i latině, řečtině, dánštině a španělštině a měla již dosti dovedností. Žádný obor lidského vědění nebyl jí cizím, dobře se vyznala v dějinách, v přírodních vědách, ve hvězdářství, v umění i literatuře, ano odvážila se na pole dámám mnohdy nebezpečné, na filosofii. Nelze upříti, že vystoupila Julie poněkud z hranic, které Bůh určil pro ženy, ale uchránil ji od mnohé malichernosti a pýchy.

Podivno je, a skoro nepochopitelné, že, ač Julie tak sečtělá a ve studiích pilná byla, nikdy neobírala se zevrubněji otázkou víry, zda stojí na pravé půdě! Říkávala později, že byla to její „prostomyslná, naivní, necírkevnost“, ač byla vždy zbožná, nevykonávala totiž povinnosti k Bohu, jak věděla a uměla nejlépe. Nechybělo však příležitostí, vážně o náboženských otázkách přemýšleti. Dějiny ukázaly jí velikost a důstojnost papežství. Pastor, který vyučoval mladší sestry v náboženství, mluvil v její přítomnosti o brzkém rozpadnutí katolictví. Julie se ozvala a rozhodně popírala jeho úsudek. Stálat její noha na hrobech mučedníků; Řím byl jí učitelem pravdy a duchu i srdci jejímu hlásal krásu a vznešenost katolické církve; ale dojmy byly rychle pomíjející. Docela jinak působila na ni rozprava, o níž se zmiňuje v denníku a již líčí takto:

„16. března 1852. Stále se dnes obírám rozpravou náboženskou, velmi živou a dojemnou, kterou jsem měla se Sibyllou, t. j. paní ze Savigny, a s Leonem, který byl katolík, jako matka; starší bratr, František, byl však jak otec protestantem. Dokazovali mi, že každý

myslící a pravdu hledající křesťan musí se vrátit do církve katolické; vše učinili s tak četnými důkazy z dějin a literatury, s tolika žalobami na naši duševní svobodu, která nám nedá k žádné pravdě dojít; bylo mi velmi úzko, nedověděla jsem se hájit. Řekla jsem, že není boj rovný, protože jsou dva proti mně samotné; mám jen dětinnou víru v Boha, moji však protivníci jasnou dogmatiku, věrouku a říznou dialektiku — umění obratně mluvit. Prosila jsem je, aby mne nechali v mé víře pokojně žít a spasenu být. Leo řekl, spasena být můžete, avšak nikdy nebudete již pokojna; jsou povahy, které nevědomky jsou katolickými a k těm prý i já přináležím.“ Rozprava učinila na Julii hluboký dojem. Leo, který, jako i starší bratr František, zaujímal se o ní, mluvil později více s ní o tomto vážném předmětu, a po smrti bratrově daroval jí první katolické knihy, mezi nimi byly chvalozpěvy katolické církve, které pro vše krásné nadšená dívka s největší čtou rozkoší a zájmem. I o výroku předsedy Gerlacha, kterého v rodině Savigny poznala, zmiňuje se v denníku svém.

Gerlach byl sice zevně protestant, srdcem však a duchem byl katolíkem. Mluvil u přítomnosti její o vznešenosti katolické církve, a proč protestant římskému katolíku lépe rozumí, než katolík protestantovi, protože je katolictví viditelná, pevná, výstavná budova s pevnými články víry, kdežto článkům víry, jak je káže protestanti, těžko lze porozumět a prohlédnouti; chybí jim viditelná církev. Julie vše slyšela, vše dojalo ji, zůstala však ve své „prostomyslné necírkevnosti“. Ozduší, v němž žila, svět, v němž se pohybovala, nepřipustil, aby slmě vzkličilo a přineslo užitek. Nepředložila si jedno-duchou otázku: založil Kristus jednu či dvě různé církve a kde je uloženo božské učení křesťanství, kdo zachovává

je neporušeně jak vše hlásal božský zakladatel?

Jasněji poznala svou nevědomost náboženskou, když četla spis hraběnky Idy Hahn-Hahnové, která byla její příbuznou a tehdy stala se katoličkou. Julie píše o tom: „Jedna kniha měla v letoším letě velký vliv na mé myšlenky a na směr mých studií, a sice dějiny obrácení Idy Hahn-Hahnové, které pojmenovala ‚z Babylonu do Jerusalema‘; je to kniha plná pravého křesťanského nadšení a nekřesťanské nesnášenlivosti, což mne velice zajímá. Co se mně při knize zamlouvá, není ani duchaplný způsob, jímž líčí všechnu poezii a známou důstojnost své církve, protože cítím s ní, ani blažený cit její nově získané víry, co bych míti mohla i měla také v mé církvi, ale všechno, co budí ve mně souhlas anebo s čím nesouhlasím, jest celek, doufám, že bude vše prospěšno k mému křesťanství a ne nebezpečno. Předně jsem poznala, že znám málo článků víry mého náboženství, zabrala jsem se do učebnic, do augsburgské konfesse, do obrazů z reformace a do jiných knih; též jsem si vypůjčila od pastora našeho církevní dějiny; pak ujistit jsem se dala od něho, že přináleží nejen protestant, ale i katolík k obecné katolické církvi a obcování svatých, jak my vyznáváme, a že i pastor se mnou se těší, až budou všichni spojeni, až bude jeden pastýř a jeden ovčinec. Při touze po jednom ovčinci a po jednom pastýři myslívám vždy na kolínský dóm. Pociť, jaký jsem tam měla, činí mi srozumitelným duševní náladu Idy; bylo jí, jako kdyby přišla ponejprv do vysokého, skvostného kostela, z úzkého, nesmělého pohanství a nevěry do krásného Božího domu. Zde zní Jeho hlas tak sladce: ‚zdaleka se mi ukazuje Hospodin. I láskou věčnou miloval jsem tě: protož přitáhl jsem Tě, smilovav se.‘ (Jer. 31, 3.) Tento výrok zní mi celou knihou, dává

mi zbožné myšlenky a nové, vážné zájmy; nebyla v ní nikdy; ale srdce ji vedlo a při tom jsem a zůstanu v mé církvi do jiné církve a nad oběma pne se jedna a myslím si: Ida vystoupila, protože obloha, obě řídí jeden a týž Bůh.“

(Přístě dále.)

Apoštolát mezi jinochy.

(Hlavní úmysl.)

Až do nejtajnějších útrob srdce zabolí člověka lidumila, když patří na mládež za doby naší. Všimněme si jen mladíků na venkově. Dokud navštěvují školu, jsou pod dohledem rodičův a školy; ale jak vyjdou ze školy, tu si myslí, že již jim nemá nikdo co poroučet a proto si dovolují takové věci, které jim nepřísluší. Ve všední dny ovšem musí pracovat a nemají tedy času na nepřístojnosti rozličné; ale za to v neděli a ve svátek! Tu kouří, místo v kostele jsou v hospodě; karty a sklenice, toť jejich vymoženosti, pak opilství, křik a hluk, prostopášnosti všeliké, řeči a písně nemravné rozléhají se odpoledne až hluboko do noci. Mnozí kromě toho ještě se pokazí v práci, od jiných »zkušenějších« přijmou všelijaké zásady proti náboženství a lidskému řádu a jsou hotovými sociíny. Zdaž není člověku rozumnému lito té naší mládeže? Co činit? Nemá k ničemu šlechtnému a dobrému chuti! Až na malé výjimky straní se všeho spolkového života, aby nebyli obmezení ve své nevázanosti. A přece budou z jinochů budoucí hospodáři, řemeslníci, otcové, a snad i vyšší budou zastávat úřady v obci. Jaké tu naděje smutné! Nezavidíme mladosti radost a veselí, ale kdyby jen byly slušny zábavy a mravné chování! Snad je to jinak ve městech? Ale tu jest ještě hůře; zde již mnohý člověk jest zkažen od nejútlejšího mládí, buďto od rodičů, kteří na náboženství nedbají, nebo od chůvy a domácí čeledi. Také jsou jiné ještě okolnosti v městech, které působí ke zkáze mravu mládeže. V městě jest ještě více zlých příkladů a pohoršení, nebezpečí a příležitosti ke hříchům, než na venkově a proto by bylo ve městech ještě více potřeba zachránit naši mládež. Tato již i ve škole odcizuje se Bohu, a náboženství, křesťanskému životu přes všechnu námahu učitele náboženství, který v těch málo hodinách nepřemůže všeliký vliv zlý, jaký má ostatní doba vyučování na ditky. A proto vychází ze škol našich mládež po většině liberalní, bez zbožnosti, plná domýšlivosti, hrdosti, zpupnosti, hýřivosti a smyslnosti. Který jinoch odolal zkáze mravů na školách středních, ten jistě upadne do tenat zlého světa na školách vyšších, kde vůbec o náboženství není ani potuchy, kde jsou sobě samým ponecháni posluchači vysokého učení. Ó kdo by neslzel nad touto zkázou pokolení budoucího! Sám koukol, málo pšenice! I to málo pšenice může býti udušeno bujícím koukolem a bejlím. Toť radostná žeň pro nepřátele Boží! Tito rekrutují nové a nové členy svých spolků podvratných; nebo v kalné vodě dobře se loví ryby. Mají mti nepřátele Boží všecku mládež v moci své? Či není pomoci? Ano, jest pomoc, ale zda se zdaří? Jako nepřátele Boží berou dorost z jinochů, tak musíme i my snažiti se získati jinochy nezkažené dosud pro věc dobrou, pro zájmy Boha samého. Jsou již i katolické spolky mezi studenty i na vysokých učilištích; jsou již i Mariánské družiny, v nichž bývají mladíci členy; jsouť i sv.-Josefské jednoty a jiné spolky mužův i jinochů, kde nalézají podporu v bouři života, podporu mravného jednání i ušlechtilou zábavu, kde jeden člen druhého, byť i nepřímou, povzbuzuje v konání ctností a dobrých skutků, slovem, v životě křesťanském. Ó blaze mužům a jinochům takovým! Jsou chráněni, jsou kryti před nebezpečím duše a naučí se bojovat proti všelikým pokušením, dříve se zachrání před zkázou duše než-li ti, kteří žijí jenom pro svět a radosti jeho.

Jak snadno by se tu mohlo pomoci Apoštolátem modlitby! Nejsou povinnosti jeho tak těžké. Každé dítko je může vykonat. Hlavní věcí jest pobožnosti denní náležitě konati, úmysl dobrý vzbuditi, skutky, práce, povinnosti své Bohu obětovati ve spojení s úmysly, s jakými se Ježíš Kristus ustavičně na oltáři za nás obětuje Otci svému nebeskému. K tomu ke všemu náleží horlivost ve službě Boží, častější přijímání svatých svátostí. Jak snadno by se dal Apoštolát modlitby zavésti ve škole na venkově i v městě! Jen třeba seznámit dítky se spolkem tímto modlicích se křesťanův a rády přijmou na se povinnosti uložené! Hlavně třeba zřetel míti na hochy, v těch třeba buditi zbožnost pravou a rozhodnou, aby ji zachovali v letech jinošských a mužných. Nám potřeba jest zbožných a řádných jinochův a mužů. Tyto hledme zachrániti. Mužové mají tvořiti nerozbornou zeď a hradbu proti útokům nepřátel Božích. K Apoštolátu modlitby mohli by přistoupiti i studující na středních školách. Doufáme, že z lásky ke svému katechetovi by tak učinili. Jen aspoň několik získat a je napolo vyhráno. K Apoštolátu modlitby přidejte Apoštolát dobrého tisku, knihy dobré, mravní, poučné půjčujte mladíkům, kteří touží po vědění, a zachráníte je. Treba tak získat dva, tři, čtyři jinochy, a ti dovedou si již vážnost získat u chasy v celé obci. Jen nezanedbávat mládeže mužské! Zkuste to a přesvědčíte se všichni, jimž na záchraně mládeže naší vůbec a jinochů zvláště záleží.

Nuže, ruce k dílu! Šířme čest a slávu Boží mezi mládeží naší pomocí Apoštolátu modlitby, dobrého slova, dobrého tisku, a ti, které získáme, budou zase apoštoly u svých spoludruhův a čest a sláva nejsvětějšího Srdce Páně šířiti se bude po všem světě.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření Apoštolátu modlitby mezi mladíky a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovat šíření Apoštolátu mezi mladíky.

Úmysl v listopadu: Denní rozjímání.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

LISTOPAD 1903.

S nadějí a bděním k Tobě, sladký Ježíši, v té době volám o smilovnosti nad dušemi trápěnými mukami očistcovými; jich žalosti změň v radosti v nebeském obcování. (Pleš.)

V den Dušiček.

Památce své matky posvěcuje *František Špička-Nosilavský.*

Sychravá zas mlha těžce k zemi padá,
odumřelý lístek strom již setřepává,
šedivé se mraky po obloze honí,
stromy omlžené kapky rosy roní.

Smutné ticho venku zavládlo již všude,
ode prací mnohých ustáli již lidé;
uložil již oráč pluh svůj do zátiší,
leta shon přestává, vše se vůkol tiší.

Měsíc dušičkový nastoupil svou vládu,
o níž s černým letem mnohou svedl vádu,
bojoval vichřicí, mlhou, deštěm hojným,
zvítězil vítězstvím velikým, avšak žalným.

Den věrných dušiček vzešel nad obzorem,
vše smutkem hlubokým otrávil jak morem.
I do duše mojí zámutek se vkrádá,
od rána do noci srdce rozechřívá.

Jak by netruchlila duše moje sirá,
když letos poprvé na hrob matky zírám;
na hrob matky drahé, pečlivé a věrné,
kterou uložili mně do země černé.

Poprvé já letos na rov její kleknu
a v den dušičkový svíci rozežehnu.
Rozežehnu svíci, slzou skropím mramor
a s tisíci jiných v žalný padnu ve chor:

„Odpočíňte klidně, dušičky vy drahé,
srdce naše žalné zvoní vám teď hrany.
K nebi za vás zbožná modlitba se nese,
ať se na vás všechny milost dnes již snese.

Ať vám již vespolek světlo vzejde věčné,
v krajině ať živých zavzní váš ples vděčné,
Krista ať vidíte, věrně vy dušičky,
s ním se radujete dnes, zítra a vždycky.“

* * * * *

Milost Boží.

Milost Boží je tím paprskem,
který s nebe na tvou duši splývá;
hle, jak proniká ji v jasů svých
a jak radostně ji rozechřívá.

A kde paprsek ten zářivý
v duši smíř dobré vůle shledá —
silou životnou je oživí,
že hned sterý květ se z něho zvedá.

Pak jest duše jak ten jarní sad,
když se pyšní milou zdobou máje,
a věz, že jen hříchu lestný had
zbavit zas tě může toho ráje.

VL. ŠT.

Na slavnost Všech věrných dušiček.

omu není, rodiny není, aby z nich ani jeden zvěčnělý spoluobčan neodpočíval ve chladném lůně zemském venku na hřbitově, kdež tísni se hrob na hrob, neboť v každém příbytku zastavil se již anděl smrti. Nespočetné mrtvoly práchniví již pod zemí, čekajíce úplného rozpadnutí. Než kde jsou jejich duše? Zajisté na tisíce jich raduje se už v nebi u svého Stvořitele, Vykupitele a Posvětitelce; až pak v den soudný zahlaholí andělský hlas ku zmrtvýchvstání, spojí se duše ty s omladlými, oslavenými těly svými, aby s nimi poživaly věčné blaženosti. Jsou to svatí a vyvolenci Boží, které jsme včera společným zbožným jásotem s církví svatou uctivali. Avšak je též na tisíce duší, které stihla kletba Boží; i ty vstanou s těly svými, aby šly v útrapy věčného zavržení. Církev jich už není pamětlivá, pro ně nemá ani modlitby, ani oběti, ani požehnání, neboť přestaly být účastníky obcování svatých. Jest však mimo to ještě množství duší takových, které zhřešily, nikoli však ze vnitřní zlovůle, nýbrž z lidské křehkosti a vinu svou obmývaly slzami srdečného pokání. Když však loučily se s vezdejšími životem, zbývalo jim ještě něco, čeho dokonale neodpykaly. Do nebe nemůže jich přijati Bůh nejvyšší spravedlivý: tam nevejde dle slov Páně nic nečistého. K věčnému zatracení též jich nemůže odsouditi Slitovník nejmilosrdnější, který každému odplácí dle skutků jeho. A tak již důvody rozumovými docházíme ku pravdě, zjevením Božím stvrzené, že jest místo, kde duše takové mají doplniti své pokání, místo očisty, kde musejí sice trpěti, ale ne věčně, nýbrž pokud by spravedlnosti Boží zadost neučinily. Tyto duše očistcové má církev svatá ve stálé zbožné paměti, zvláště však dnešní památku zasvěcuje jim, jen jim, aby přimluvami věřících bylo jim poskytnuto nejmožnější úlevy. A katoličtí křesťané, dobří katolíci rádi se ujmají oněch zvěčnělých trpitelů, poněvadž zajisté každému z nás jest, jakoby je zřejmě slyšel volati slovy Jobovými: »Smilujte se aspoň vy, přátelé, nad námi!« Kdo má jen trochu citu ve věřícím srdci, zachvěje se při nářku tomto, ale to nestačí: pomoci naší jest duším očistcovým potřebí, a my jsme k ní zavázáni 1. pro jejich nevýslovné útrapy, 2. pro svou lásku k nim.

»Smilujte se aspoň vy, přátelé, nad námi!« Tak volají ubohé duše, aby vzbudily náš soucit a vyžádaly naší pomoci. K tomu nás mají pobádati 1. jejich nevýslovné útrapy. Uvažme jenom velikost jejich muk. Pomyslete si, že by se trpící duše některá objevila zde mezi námi mučena jsouc bolestmi, které jsou krutější nežli palčivý oheň, krutější nežli červ, který hlodá srdce a útroby,

krutější nežli pobyt v ustavičné čiré temnotě žalařní. Zdali by potřebovala teprve prositi o smilování člověka, který se ujímá i té němé tváře, ať nedím trpícího spolubratra? Nuže slyšte! Na tisíce duší takových nešťastných, ač jich nevidíme, vztahuje k nám úpěnlivě rukou svých. Tak nás o tom přesvědčuje víra naší matky, církve svaté, která nás vede na hřbitov, ku příbytkům zemřelých a vyzývá nás, abychom s ní usjednotili přímluvných modliteb svých. A vskutku jejich utrpení daleko převyšuje všechny muky pozemské, jest bodavější nežli jakákoliv nemoc, tísnivější nežli nejhorší svízele světa. Vždyť to, co ubohé duše pálí, jest nejhoroucnější, neuhasitelná touha po světle nebeském; co v jejich srdci hryze a hlodá, jest nejtrpčí

bolest, že neusmířily Boha svého, kterého tak milují a od něhož za to jsou dosud odloučeny. Toť nejlítostnější myšlenka jejich, že nemohou nazíratí ve tvář Otce nebeského, ačkoli jsou s ním spojeny svazky mnohonásobnými. Již přirozenost jejich táhne je k Bohu: vždyť on je Stvořitelem jejich, z jeho rukou vyšly; ký tedy div, že se snaží veskerou mocí, by s ním opětne byly sdruženy. Tak netouží ani jelen po prameni vody občerstvující,

ani upracovaný dělník po odpočinku, ani nemocný po denním úsvitě, jak touží duše očistcová po Bohu svém. Tu poletuje v prostoru nekonečném a nachází mezi sebou a Tvůrcem mezeru nepřekročitelnou. Ach, nemá již těla, kam by se vrátila, nemá smyslů, jež by ji těšily, nemá světa, kde by našla oddechu a posily. Snaží se k Bohu, ale nemůže ho dosáhnouti, úpí, sténá po Bohu, ale nespátňuje ho, čím více za ním usiluje, tím dále on od ní se vzdaluje.

A což více: ubohá duše cítí se býti připoutána k Bohu i svazkem milosti, která ji učinila dítkem Božím a nevěstou Ducha sv. Tažte se otce, matky, kteří jsou vzdaleni od dětí svých, co vše by rádi přetrpěli, aby mohli na prsa svá přivinouti miláčka svého; tažte se těch, kteří byli nebo jsou odloučeni od drahých rodičův; od bratří a sester, od bytostí, kterým zasvěceno jest jejich srdce láskou čistou, nejněžnější, tažte se jich, jak žalno jim jest v této nevlidné

cizině a samotě, a nabudete aspoň přibližného, arci nepatrného obrazu o mukách duší očištcových.

Konečně táhne duše ty k Bohu jejich povolání, které jim praví, že určeny jsou pro blaženost nebeskou. Jak chvátá poutník nedočkavě k domovině své, jak dychtí uzříti již drahou svou otčinu! A hle, před duší očištcovou rozkládají se věčně kvetoucí zahrady rajske, před ní stkvěje se město Boží, z dále vidí dům Otce svého nebeského, slyší, kterak sbory nebešťanův oslavují neustávajícím jástem svého Krále: ale zavřena jest jí cesta, zamčena jest brána žaláře, ve kterém se trápí. Tu podobá se onomu cestujícimu, který mezi Jerichem a Jeruselem upadl mezi lotry a leží tu polomrtvý. Kněz a levita jde vedle ní, ale marně čeká milosrdného Samaritána, jenž by nalil do jejich rozjítřených ran spásonosného oleje.

„Smilujte se!“ tak volá k nám, když sama pomoci si nemůže. Bratři a sestry v Kristu, odepřeme jí svého přispění?! Vidíte-li v nebezpečnosti člověka, který sám se z něho může vysvoboditi, pak nebývá vaše účastenství tak veliké, leda že ho povzbuzujete, aby jen si pomohl nebo nejvýše podáte mu ruky své. Spatříte-li však ubohou bytost bez síly a obrany, kterak trpí a hyne, na př. dítě, které upadne do vody, vaše srdce jistojistě prochvěje nejvroucenější útrpností i nasadíte zajisté život vlastní, abyste jen je zachránili. Ve stavě takovém nacházejí se ubohé duše v očišci. Na nich se již vyplnila předpověď Spasitelova: „Přijde noc, kdy nikdo nemůže pracovati.“ Ony již upadly v ruce Boha živého. On jest dobrota naprostá, milosrdenství slitovné, při tom však jest i Soudcem nekonečně spravedlivým, který neušetří, dokud nezaplatíme posledního halíře. Ó jak rády by ubohé duše vykonaly nyní všechny ty skutky dobré, jichž dosud opomněly, jak rády by vyrovnaly dluhy své, kterých nezapravily! Teď jest jim čekati pod kárající metlou Boží, až usmíří nejvyšší Spravedlnost. My však můžeme jim pomoci a přispěti, a proto volají k nám z útrap svých: „Smilujte se nade mnou!“

Avšak netoliko jejich muky mají nás povzbuzovati k soucitu co nejúčinnějšímu, nýbrž 2. i naše láska, a to z té příčiny, že jistě ony trpí. Duše ony nebohé, které v očišci ještě musejí trpěti, jsou naši rodiče, naši pokrevenci, naši manželé, naše děti, naši příbuzní a známi. Před nedávnem žili ještě mezi námi, před nedávnem snad bydlili ještě v našich domech, a nyní snášeti jest jim trýzeň bezměrnou. Ale na to vy nemyslíte, tomu nevěříte. Kdybyste na to myslili a tomu věřili, že musejí trpěti, pak by zajisté i dítě nejnevďěčnější denně pamatovalo na rodiče své, i nejzrádnější přítel na svého trpícího přítele. Toho žádá láska. Ale snad není naší pomoci potřeba. Ó láska se nespokojí pouhým „snad“.

Rozvažme význam dnešního svátku. Je to den odpuštěných, ale dosud neodpykaných hříchů. Můžeme tvrditi s jistotou, že naši zesnulí přátelé nikdy těžce nezhřešili, nebo jestliže ano, že za poklesky své učinili pokání dostatečné? Ne, toho nemůžeme. Připomínám, jak sami nejednou o nebožtících svých soudíme, připomínám jejich slabosti a chyb, bez kterých není ani jeden člověk. Ach, snad neměli dosti horlivosti pro čest Boží, snad porušili lásku k bližnímu, snad pochybili myšlením, slovem, opomenutím dobrého, lhostejností k milostem jim prokázaným. Můžeme říci, že přišli přímo do nebe, bez předcházející očišty? Nikoli. Proto volají k nám: „Smilujte se!“ Abychom hlasu tomu neuzavřeli sluchu a srdce svého, k tomu nás má pobádati láska, již proto, že snad najisto ony trpí. Ale i pro tu důvěru, kterou oni v nás skládali a skládají. Mysleme si, že bychom

byli na místě jejich, co oni trpí, že by bylo snášeti nám; čeho bychom si přáli? Ale to je těžko pro nás; tedy myslíme si, že bychom byli daleko od vlasti a všelichos nám se nedostávalo; na koho se obrátíme? Mysleme si, že bychom byli nemocni v cizině a obklopeni lidmi, kteří k našim bolestem jsou lhostejni; u koho bychom hledali potěchy a pomoci? Jistě že bychom se obrátili na své milé rodiče, přátele a příbuzné. Tak důvěřují se naši v Pánu zesnulí i v nás i v naši lásku, od nás v mukách svých čekají odpovědi, potěšení, přispění. Ó vždyť jsme jejich posledním útočištěm, jejich jedinou nadějí! My jsme tělo z těla jejich, krev z jejich krve. Snad proto nás Bůh tak dlouho nechává na živu, abychom splnili svou láskou důvěru duší očišťovacích.

Ó smilujme se nad nimi konečně i pro jejich lásku k nám. Vy dítky, co máte, zač byste neměli býti vděční svým rodičům? Kolik nocí probděla pro vás vaše matička, kolik krůpějí potu prolil dobrý otec k vůli vám? Snad právě pro jejich velikou lásku k vám zhřešili a nyní trpí. Ó odměňte se jim za vše nyní, co učinili pro vás, aby vás nestihla výčitka: »Využil a vychoval jsem děti, ony však nemyslí na mne.«

Vy bratři a sestry, myslíte ještě na ty něžné svazky lásky, kterými vás příroda sama ovíjí? A vy byste zapomněli na pokrevence své, když vaší pomoci potřebují nejvíce? Ó pak by musili zvolati s Jobem: »Příbuzní moji opustili mne a kdož mne znali, zapomněli na mne!«

Vy manželé, vzpomínáte dosud něžnosti a láskyplnosti oněch, s kterými jste si před oltářem slibovali věrnost a oddanost až za chladný hrob?

Vy chudobní a všichni, kteří jste obdrželi nějaká dobrodíní, nezasla u vás vzpomínka na vaše zemřelé dobrodince? Hanba každému, kdo odkládá smuteční šat zapomíná též na ty, jež pochoval a nedá se obměkčiti ani když k němu dolehá úpěnlivý hlas: »Smilujte se!« Ó smilujte se děti nad rodiči, manžel nad manželkou, bratr nad sestrou, potřebný nad svým dobrodincem, přítel nad přítelem, zachráněný nad ochráncem, žák nad učitelem, farník nad knězem svým zemřelým! Dnes jest den, kdy vám před zrakem tanou nejlépe jejich nynější potřeby; jestliže jste tedy nebožtíků svých za živa dosti nemilovali, nahraďte chybu svou, teď máte k tomu příležitost, odplatte lásku láskou!

Můžeme to učiniti? tážete se. Ano. Obětujme za zemřelé oběť mše svaté, konejme za ně modlitby, hleďme získati odpustky a obětujme je za zemřelé na způsob přimluvy. — *Odpočinutí věčné dej zemřelým, ó Pane!* J. V.

Na Dušičky.

Dej všem, Pane, spočinouti,
a Tvé světlo ať jim svítí,
které po té zemské pouti
na věčnost jsi ráčil vzítí.

Dokonalí zápas tuhý,
dožili a dotrpěli,
nechať nyní věrné sluhy
čeká věnec slávy stkvělý.

U stolu je svého hosti
a dejž, po čem práhli stále,
aby Tobě na věčnosti
mohli, Pane, sloužit dále.

VL. ŠT.

Svaté pole.

Jak mi volno na tom svatém poli
u zářivých rovů přátel našich,
rovů nad vše byty zemské dražších,
v nichž trud žádný více nezabolí.

Tady teplo, tady láska hřeje,
duše hřeje, byť i těla chřadla,
byť i tamo v světě pouvadla,
vřejeji zde v srdcích ve všech věje.

Viz ty hořké slzy vdovy siré,
jimiž muži smrtné lůžko roší:
ó jak vonné kvítí budí, kosí,
v sladký věnec lásky vije čiré.

Ubohý tam siroteček volá,
úpí: „Otče milý, prosím Tebe,
našemu dej tatíčku své nebe,
ať nám ho smrt věčná neudolá!“

A vždy volněji mi v srdci hřeje,
veletok že lásky proudí tady,
nekalí zlá závist tyto sady,
jako v zvůry světa kalné proudy leje.

Svaté pole, čisto od kóukole,
třibíš mané duše mrtvých, živých,
budíš lásku, květy jevů tklivých:
hladiž vrásku, blažiz v zemském dole.

K. Konrad.

Papež Pius X.

Životopisný náčrtek.

Sotva dozněly hrany vyzváněné zemřelému papeži Lvu XIII., že dokončeny jsou pohřební slavnosti, sjeli se kardinálové sv. římské církve ze všech končin světa do věčného Říma, aby vykonali, co povinností i právem jejich největším jest, aby zvolili nového papeže. Celý svět obrátil v těch dnech zraky své ku sboru kardinálskému a jak už to bývá, jmenování jsou i někteří, kteří této nejvyšší hodnosti v církvi i ve světě dosáhnouti měli. Mezi tím však církev věřících modlila se k Bohu, aby Duchem svatým naplnil a osvětlil Otce církevní, aby bez ohledu na osoby, bez ohledu na světské zájmy, jedině toho zvolili za hlavu církve, koho za nejschopnějšího

uznávají, jenž by s pomocí Boží nejlépe mohl řídit lodičku Petrovu za našich tak rozbouřených dob.

Do konklave (místo volební) vešlo 62 kardinálů a již třetího dne, to je 4. srpna 1903 zavznělo jásavé volání s pavlánu chrámu Svatopetrského: „máme papeže!“ Při sedmé volbě totiž obdržel potřebnou dvoutřetinovou většinu hlasů posavadní patriarcha benátský, kardinál Josef Sarto, který přijav volbu dal si jméno Pius X. A tak použil Bůh sboru kardinálského jakožto prostředku, aby církvi své zase dal pastýře nejvyššího a to důstojného a hodného nástupce sv. Otce Lva XIII.

Die posavadního života svého dává

nový sv. Otec Pius X. církvi tu blahou naději, že bude pravým náměstkem Krista Pána na zemi, že užívati bude veliké vznešené moci své ku prospěchu svaté víry a spáse lidstva. Proto pochopitelno jest, že věřící lid přeje sobě zvědět něco

v zeleném ubočí dědinka Riese. Zde narodil se dne 2. června 1835 náš nový papež Pius X. Je tedy sv. Otec rozeným Rakušanem, což zajisté naši lásku k němu zdvojnásobí. Otec jeho byl malým rolníkem, jenž na roli svém v potu tváří

Svatý Otec Pius X.

o životě a posavadních činech nového papeže, aby tak poněkud poznal muže, jenž v čele církve svaté stojí. K tomu účelu služtež rádky tyto. Není to životopis, nýbrž jenom skromný náčrtek.

V hornaté, libezné krajině Treviské, která patřivala kdysi Rakousku, leží

pracovati musil, aby rodinu svou uživil. Posud stojí onen malý domek, v němž rodina čítající 8 dětí bydlela. Aby si něčeho přivydělal, zastával starý Sarto místo obecního sluhy v dědince, což ovšem mnoho nevynášelo, asi 40 haléřů denně, ale přece to byla pomůcka tam,

kde deset lidí denně chce jísti, a proto každý halér dobrým jest. I matka se přičiňovala, pokud času jí zbylo při domácí práci, zaměstnávala se šitím. Již tehdy byl malý Beppo (Josifek) radostí celé rodiny. Byl to hoch čiperný, a plný vzácných vloh. Proto si přáli chudí rodičové jeho, aby z něho něco lepšího bylo, ale kde vzíti prostředky? Leč pomoc se brzy našla.

Z téže visky pocházel též kardinál Monito, jenž časem rád do své otciny zavítal. K tomu obrátil se s prosbou starý Sarto a tak přišel malý Josef na studie gymnasiální do Kastelfranko Veneto. Ukončiv skvěle školy tyto, dostal se Josef Sarto na přímlovu kardinálovu do semináře treviského a byl r. 1858. na kněze posvěcen. Tím vstoupil mladý onen muž na první stupeň budoucí své šťastné a vznešené kariéry. Otec však nedožil se té radosti, viděti syna u oltáře. Šest let dříve zavřel oči navždy; za to však šťastná matka mohla novosvěcenci udělit za otce i sebe pozhřebání. Kdo asi vypíše radost ustarané matičky, když viděla synáčka u cíle prací a tužeb svých? Radost tato jest zajisté radostí nebeské podobná, neboť přichází z čistě nezištné věry nebeské lásky mateřské.

Nyní však nastala mladému knězi vážná práce ve správě duchovní. Stal se kaplanem a brzy po tom farářem malého městečka Tomboly v provincii Padovské. A z tohoto venkovského faráře stal se papež, ustavičně postupoval v hodnostech církevních, až dosáhl vrcholu.

Ze starostí a péče o malou osadu, stálo se ohromné břímě starosti a péče o celou velikou církev Páně. Avšak zkušenosti nabyté v duchovní správě, přijdou zajisté i papeži vhod, neboť kdo s jednotlivci obcova, jednotlivcův potřeby zná, dovede zajisté také posouditi potřeby celku.

Po nějakém čase dostal se Josef

Sarto na faru v Salzanu, městečku to u moře. Příjmy jeho byly skrovné, ale i z těch rád uděloval chudým. Jednou musil i konika prodati, aby mohl dáti almužnu. Láska k chudým a trpícím a veliká obětavost zdobila Sarta již od počátku, a ctnosti tyto byly jeho ozdobou i na stoličce biskupské i v hodnosti kardinálské.

Roku 1874. byl Sarto povolán do Trevisa, aby byl podporou stáříského svého dobrodince a biskupa Treviského. Dvacet roků setrval v povinnostech těchto, kterými mu bylo umožněno seznámiti se se správou diecese až do nejmenších podrobností. Když starý biskup r. 1883. zemřel, stal se Sarto správcem biskupství: a zdálo se, že se stane nástupcem. Avšak sv. Otec Lev XIII. potřeboval schopného kněze pro biskupský stolec Mantuanský; a tak stal se Josef Sarto biskupem v Mantově. V hodnosti biskupské strávil Sarto 9 roků, neboť již roku 1893. povýšen jest na patriarchální stoličce v Benátkách a jmenován také kardinálem sv. církve římské. Tím dosáhl hodnosti, po papežské nejvyšší.

Nový patriarcha povolal k sobě milou svou matičku, aby u něho strávila konec života. Prostá žena nechtěla opustiti milou dědinku, kde s mužem svým šťastně byla žila a dítka své vychovala, než prosbám syna tak vysoce postaveného nemohla přece odolati. Aby pak se v Benátkách také důstojně ukázala, odložila plachetku, kterou posud na hlavě nosovala a zaopatřila si městský klobouk. Avšak sotva že přišla, již musila klobouk odložit a ku starému čepečku se vrátiti. Tak ji chtěl míti syn patriarcha, neboť nestyděl se za prostou matku, byť by byla i jako žebračka k němu přišla. U syna však dlouho nepobyla, neboť brzy potom povolal ji k sobě Pán na věčnost.

V Benátkách získal si nový patriarcha takovou úctu a lásku všeho lidu

jaké se zřídka hodnostářům dostává. Ovšem sám vyšel z lidu a proto i v tom nejmenším a nejhudším spatřoval svého bratra. Procházel se buď pěšky úzkými ulicemi Benátek, anebo projížděl po lodičce městské průplavy, a kdekoli se objevil, všude se k němu hrnuli chudí a dítky, pro každého měl vlídné slovo, pro každého nějaký dárek. Dítěm daroval balíčky a pochoutky, jichž zásobu s sebou nosil, pro starší míval větší podporu vždycky připravenou. Příjmy jeho jakožto patriarchy byly skrovné, 6000 zl., proto se musil velice uskrovnovati, aby jiným poskytovat mohl.

Byť jeho byl jednoduchý. Několik svatých obrazů a podobizny rodičů byly jedinou jeho ozdobou. Ani v oděvu ani při stole nedopřál si Sarto nějakého přepychu. Ba často dostavila se nouze, rozdal vše a sám neměl doma ničeho. Ale proto byl vždycky spokojeným a veselým. Miluje umění, a to zejména hudbu. Sám je dobrým hudebníkem a znalcem hudby. Když byl ještě farářem v Salzanu, přilnul k tamějšímu varhaníkovi pro zálibu k hudbě, a tento stal se i jeho švakrem, pojav sestru Sartovu za manželku. Ostatní dvě sestry vedly bratrovi arcibiskupovi domácnost.

(Ostatek příště.)

Duše kněze.

Duše kněze, svatá, velká, čistá,
čemu tebe přirovnati mám?
Ty jsi jasný slávy Boží chrám,
v tobě denně Bůh své sídlo chystá.

V tobě žezlo Krále Jezu Krista
vládne širým světa končinám,
v tobě hoří lásky Jeho plam,
ó zda stín můž' najít v tobě místa?

Duše kněze, chráme Páně svatý,
neobstojí modla ve tvých báních,
mžikem sřítíš se v rum světem klatý;

kameny tvé, úraz v církve pláních,
krví chodců potřísní se rudou,
a žel mnohým — náhrobkem též budou.

Fr. Skalk.

* * * * *

Srdce.

Jak to srdce útlounké,
jak jen vše to snese,
když se svírá žalostí
i když slastí dme se?

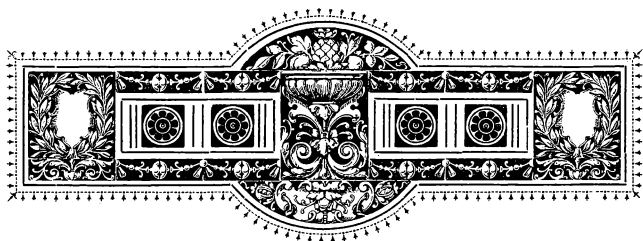
Tvůrce moudrý vložil v ně
všeho blaha hlásky,
a vlil hojně do něho
ze světla své lásky.

Když však hříchu lestný had
provedl pých zlostný,
také v ráji srdce hned
zrostly trně ostny.

Jakž div, že bolestí
hned se stáhne v tobě,
a hned vzňato rozkoší
nebe kryje v sobě!

Fr. F.

Poslední řeči Mojžíšovy.

Napsal Jarolím St. Pavlík. (Č. d.)

Zákon, ježž dal Mojžíš lidu israelskému, měl z nařízení jeho vepsán býti do kamene »zřetelně a světle«. Po dobytí země zaslíbené, měl býti na hoře Hebal (v Samařsku) postaven oltář z kamenů neotesaných, a obětovány na něm oběti zápalné a pokojné, a tam se mělo hodovati před Hospodinem Bohem. Při té příležitosti měla úmluva s Bohem pod horou Sinai učiněná býti slavně obnovena. Kněží a levitě měli státi s archou v údolí mezi horami Hebal a Garizim, ježž stojí proti sobě, a měli vysloviti dobrořečení na plnitele zákona a zlořečení na přestupníky jeho. Na jednotlivá dobrořečení a zlořečení měl lid odpověděti »Amen«, a sice na dobrořečení ti, co stáli na hoře Garizim, na zlořečení ti, co stáli na hoře Hebal. Shromáždění to událo se v skutku pod vedením Josue a vykonalo se tak, jak byl Mojžíš přikázal. Ono je předobrazem posledního soudu, při němž spravedliví od zlořečených oddělení budou: ti první, aby přijali požehnání proto, že plnili zákon a konali skutky šlechetné; ti druhí, aby vyslechli zlořečení a ortel věčné smrti, poněvadž jednali opačně.

Plnitelům zákona slíbeno hojně požehnání: »Jestliže uposlechněš hlasu

Hospodina Boha svého, abys činil a ošťřelhal všech přikázání jeho, kteráž já tobě přikazuji dnes, učiní tebe Hospodin Bůh tvůj povýšenějšího nade všechny národy, kteříž bydlí na zemi, a přijdou na tebe všechna požehnání tato: Požehnaný ty v městě a požehnaný na poli. Požehnaný plod života tvého, i úroda země tvé, i plod dobytku tvého, stáda skotů tvých, a chlévy ovcí tvých. Požehnané stodoly tvé a požehnané ostatní věci tvé. Požehnaný budeš ty vycházeje i vycházeje. Dá Hospodin, že nepřátelé tvoji, kteříž povstávají proti tobě, padnou před obličejem tvým; jednou cestou přijdou proti tobě a sedmi utekou před tebou. Vypustí Hospodin požehnání na sklepy tvé a všechny skutky rukou tvých, a požehná tobě v zemi, kterou vezmeš. Vzbudí tě Hospodin sobě v lid svatý, jakož přísáhl tobě, jestliže budeš ošťřihati přikázání Hospodina Boha svého a budeš choditi po cestách jeho. A uzří všichni národové země, že jméno Hospodinovo vzýváno jest nad tebou, a bít se budou tebe. Učiní Hospodin, že budeš mítí hojnost všeho dobrého, plodu života svého i plodu dobytku svého, úrody země své, kterouž přísáhl Hospodin otcům tvým, že ji dá tobě. Otevře Hospodin poklad svůj nej-

lepší, nebe, aby vydalo dést zemi tvé časem svým, a požehná všechném skutkům rukou tvých.«

Jak stkvěle chtěl odměniti Pan Bůh zachováání jeho příkázání. Nejen Israelitům, ale i nám odměna ta je slíbena. Majíce povinnost, příkázání Boží zachovávat, máme právo i na požehnání, jež je plnitelům jich slíbeno. Kdo však jich neplní, mají tresty Boží k očekávání a všechna zlořečení, jež měla býti v údolí mezi horami Garizim a Hebal pronesena: hlad, chudobu, zimu, vedro, zimnici, mor, povětrí, sucho, pronásledování od nepřátel, neúrodu, neplodnost a mnohé jiné rány, jichž tu vypočítati nechci. Že nebylo tresty těmi nadarmo vyhrožováno, zkusili Israelité několikrát, kdykoliv nešetřili úmluvy, kterou s Bohem prostřednictvím Mojžíše byli učinili pod horou Sinai, a která nyní ku konci 40letého putování na poušti byla slavně obnovena. Při příležitosti obnovy úmluvy té připomněl Mojžíš lidu v krátkosti, jaké zázraky Bůh k vůli nim konal v Egyptě a na poušti až do dne přítomného, kdy úmluvu s ním slavně obnovují, a napomenul je k zachováání úmluvy té. »Ostříhejtež tedy slov úmluvy této a plňte je, abyste rozuměli všechném věcem, kteréž činíte. Vy všichni dnes stojíte před Hospodinem Bohem vašim, knížata vaše a pokolení, a starší a učitelé, všecken lid israelský, děti i ženy vaše, i přichozí, kterýž s tebou bydlí ve stanech, kromě těch, kteříž dříví sekají, a těch, kteříž nosí vodu: abys chodil v úmluvě Hospodina Boha svého a v přísaze, kterouž dnes Hospodin Bůh tvůj činí s tebou, aby tě vzbudil sobě v lid, a on byl Bůh tvůj, jakož mluvil tobě a přísáhl otcům tvým, Abrahamovi, Isákovi a Jakobovi. Aníž s vámi samými já tuto úmluvu činím a tyto přísahy tvrdím, ale se všemi přítomnými a nepřítomnými.«

Věrní úmluvě, měli Israelité Boha

pravého ctíti a jemu samému sloužiti, modloslužby však se co nejvíce varovati. Pakli by se oddali modloslužbě a sloužili bohům cizích národů, trest Boží měl stihnouti celou zemi, tak že by se až národové pozastavovali a ptali: »Proč tak učinil Hospodin zemi této? Kteraký je to hněv prchlivosti jeho nesmírný?« I odpovědělo by se jim: »Protože opustili úmluvu Hospodinovu, kterouž učinil s otcí jejich, když vyvedl je ze země egyptské, a sloužili Bohům cizím a klaněli se jim, kterýchž neznali a ku kterýmž nebyli připsáni: proto rozhněvala se prchlivost Hospodinova na zemi tuto, tak že uvedl na ni všechna zlořečení, kteráž v této knize zapsána jsou; a vyvrhl je ze země jejich v hněvu a prchlivosti a v rozhněvání velikém a uvrhl je do země cizí, jakož se dnes ukazuje. Skryté věci jsou to Hospodina Boha našeho, kteréž zjevné jsou nám a synům našim až na věky, abychom plnili všechna slova zákona tohoto.«

Pamatujme i my na úmluvu, kterou jsme na křtu sv. s Bohem učinili a při prvním svatém přijímání slavně obnovili. Budme věrní Bohu, jehož víru jsme vyznali, jemuž jsme lásku slibili. Neslužme bohům cizím, to jest náruživostem, bohu pýchy, bohu lakoty, bohu smilstva a jiných hříchů, jako pohané, kteří pro každou nepravost měli jakéhosi boha. Budeme-li víře věrní, budeme-li zachovávat příkázání Boží, blaze nám; neboť Bůh žehnati nám bude. Budeme-li však světu a ďáblu sloužiti, zle se nám povede; neboť přijde na nás všechno zlořečení, jímž Israelitům neposlušným pohrozeno.

Když by se však Israelité ze zapomenutí svého vzpamatovali, modloslužby zanechali, pokání činili a pravému Bohu zase věrně sloužili, bylo jim slíbena odpuštění a návrat požehnání. »Když tedy přijdou,« pravil Mojžíš, »na té

všecky řeči tyto, a ty veden jsa lítostí srdce svého mezi všemi národy, do kterýchž by rozptýlil tebe Hospodin Bůh tvůj, obrátil bys se zase k němu a poslouchal bys jeho přikázání, jakož já dnes prikazuji tobě, se syny svými z celého srdce svého a z celé duše své; přivede zase Hospodin Bůh tvůj zajaté tvé, a smiluje se nad tebou, a opět shromáždí tebe ze všech národů, mezi kteréž tě prve rozptýlil. Bys k stěžejším nebeským byl rozptýlen, odtud tebe zase vytáhne Hospodin Bůh tvůj, a pojme tě a uvede do země, kterouž vládli otcové tvoji, a obdržíš ji, a žehnaje tobě, učiní, abys byl ve větším počtu, nežli byli otcové tvoji. Obřeže Hospodin Bůh tvůj srdce tvé i srdce semene tvého; abys miloval Hospodina Boha svého a z celé duše své, abys mohl živ býti. Všecka pak zlořečení tato obrátí na nepřátele tvé a na ty, kteří v nenávisti mají tebe a protiví se tobě. Ty pak navrátíš se a budeš poslouchati hlasu Hospodina Boha svého; a činiti budeš všecka přikázání, kteráž já prikazuji tobě dnes; i učiní Hospodin Bůh tvůj tebe hojného ve všech skutcích rukou tvých, v plodu živoísta tvého i v plodu dobytků tvých, a úrodě země tvé a v hojnosti všech věcí. Nebo navrátí se Hospodin, aby se radoval nad tebou ve všech dobrých věcech, jakož se radoval nad oci tvými: jestliže však budeš poslouchati hlasu Hospodina Boha svého a budeš-li ošťihati přikázání jeho a posvátných řádů, kteříž v tomto zákoně napsáni jsou, a navrátíš-li se k Hospodinu Bohu svému celým srdcem svým a celou duší svou.»

Tak se raduje dosud Hospodin Bůh náš nad každým hříšníkem pokání činícím. Jako onen otec v evangeliu svého ztraceného syna, tak on hříšníka přijímá na milost; pod jhem nepřítelů ďábla dosud úpícího vysvobozuje a církvi, původní vlastní jeho, navrácuje; z bahna

hříchu ho vytahuje, očisťuje, omilostňuje a obohacuje.

Blaze člověku kajícímu; ale běda člověku zatvrzele hřešícímu. Tento se nemůže vymlouvat, že není možno přikázání Boží zachovati. Mojžíš poučuje lid, že přikázání Boží nejsou nemožná. »Přikázání toto,« praví, »kteréž já prikazuji tobě dnes, není nad tebou, ani daleko položeno, ani na nebi postaveno, abys mohl říci: Kdo z nás může do nebe vstoupiti, aby snesl je k nám, a abychom slyšeli je a skutkem naplno? Aniž jest za mořem položeno, abys se vymlouval a řekl: kdo z nás bude moci přeploviti se za moře a je až k nám donést, abychom mohli slyšeti a činiti, což přikázáno jest? Ale velmi blízko tebe jest řeč v ústech tvých a v srdci tvém, abys činil ji.«

Ba vpravdě, velmi blízko nám jsou přikázání Boží v srdci našem, v němž jsou vepsána jako zákon přirozený, jež všichni lidé bez rozdílu musí zachovávat, a v ústech našich, neboť se je každodenně modlíváme. Necht se tedy žádný na nevědomost nevymlouvá; ani na nemožnost necht si nenaříká, neboť Bůh nás silí milostí pomáhající či skutkovou, abychom zachovali zákon Boží, jež Kristus Pán nazývá jhem sladkým a břemenem lehkým. Mohl-li svatý Pavel říci: Všechno mohu v tom, jenž mne sílí: jak bychom my nemohli?

Mojžíš upozornil Israelity, co jich očekává, budou-li se Pána Boha držeti a jeho poslouchati, a čeho se mají obávat, pakli přikázání Boží plniti nebudou. Mohli se teď, majíce svobodnou vůli, rozhodnouti pro to neb ono, mohli si vybrati, co by se jim líbilo: požehnání nebo zlořečení. Mojžíš povinnost svou vykonal; záleželo teď na lidu, pro co by se rozhodl. Mojžíš je ještě jednou napomenul, aby se rozhodli pro to lepší.

»Znamenej,« pravil, »že jsem dnes předložil před obličejem tvým život a dobré, a naproti tomu smrt a zlé: abys miloval Hospodina Boha svého a chodil po cestách jeho a ostříhal přikázání jeho i obyčejů posvátných i soudů, a živ byl, a aby rozmnožil tebe, a požehnal tobě v zemi, do které vejdeš, abys vládl jí. Jestliže pak odvrátí se srdce tvé, a nebudeš chtít poslouchati, a bludem jsa oklamán, klaněti se budeš bohům cizím a sloužiti jim: předpovídám tobě dnes, že zahyneš... Svědky vyzývám dnes nebe i zemi, že jsem předložil vám život i smrt, požehnání i zlořečení. Vyvolíž tedy život, abys i ty živ byl i smíř tvé, a miloval Hospodina Boha svého a poslouchal hlasu jeho, a přidržel se ho — nebo on jest život tvůj a dlouhost dnů tvých — abys bydlil v zemi, pro

kterouž přísáhl Hospodin otcům tvým, Abrahamovi, Isákovi, Jakobovi, aby ji dal jim.«

A pro co my se rozhodneme? I nám předkládá církev život i smrt: život nebeský, budeme-li se držeti Pána Boha, věrni jsouce víře křesťansko-katolické, a budeme-li všechna přikázání zachovávat, jež nám buď sám zvěstoval nebo skrze zástupkyni svou, církev, ukládá; anebo smrt věčnou, pakli opačně jednati budeme. Nebudme tedy bláhoví, ale vyvolme život; milujme Pána Boha svého, poslouchejme ho a držme se ho: neboť jest on život náš, on jest cesta, pravda i život. »Chceš-li vejíti do života, zachovej přikázání,« praví Kristus Pán. »Miluje-li kdo mne, řeč mou zachovávatí bude, a Otec můj bude jej milovati, a k němu přijdeme a přibýtek u něho učiníme.«

(Příště dokončení.)

Slovo o církevních bratrstvech a spolecích.

Kněz, jemuž svěřena jest duchovní správa v osadě, jest pastýřem, vůdcem a hlavou čeledi Páně, odevzdané pod jeho správu. A proto zajisté povinnosti jeho nejsou malé, neboť dáno mu za úkol, konati dílo apoštolské, a všemu býti vším, tak aby vinou jeho nezahynul nikdo, ale aby všichni získáni byli Kristu Pánu. Vznešené toto dílo bude se mu zajisté jen tehdy utěšeně dařiti, bude-li na jedné straně míti pomoc Boží a na druhé straně ochotnou podporu svých osadníkův. Vždyť nemůže oko říci k ruce: »nepotřebí mi tebe,« aneb opět hlava k nohoun: »nepotřebuji vás; nýbrž mnohem více údobé, kteří se zdají býti vedlejší nad jiné, bývají mnohem potřebnější.« (I. Kor. 12, 21). Těmito slovy

svatého apoštola Pavla se dosti zřejmě ukazuje, kterak mnoho na tom záleží, aby osadníci pastýře svého duchovního ve všem podporovali. Ovšem každý křesťan pomáhá již svému duchovnímu správci při obtížném jeho úkolu tím, když hledí si života příkladného, když se vroucně modlí a mysl kajicnou má, neboť tím již přispívá ku vzdělání království Páně. Avšak na tom není dosti. V jednotě jest síla, a co nezmůže jednotlivec, to zможou spojení jednotlivci, proto je velice užitečné, když křesťané dobré vůle síly své v jedno spojují, když společnými modlitbami a obětmi, společnou sjednocenou snahou dle vytčeného postupu s pastýřem svým duchovním pracovati a působiti chtějí.

Zásady tyto vidíme již napočátku církve Páně. Již tehdy vznikaly mezi

věřícími bratrstva, spolky a náboženské jednoty. Na počátku, kdy tak patrně pronikal duch Boží ohněm své lásky srdce věřících, tehdy bez toho veškera církev nebyla leč spolkem, jednotou a bratrstvem.

Všichni věřící totiž, trvajíce v jednotě myslivosti a lásce, společnou modlitbou a horlivostí snažili se o to, aby každý jednotlivce a všichni společně rozmáhali se ve všelikém skutku dobrém a rostli v dokonalosti věku Kristova.

Později ovšem čím více rostl počet věřících, tím více počala stydnouti onano láska prvotní v srdcích mnohých mezi křesťany; a tu i tam, obzvláště v městech, vzrůstaly se neřesti odporné jménu křesťanskému. Z té příčiny utíkali mnozí z měst na pouště a tam přirozenou měrou sestupovali se ve spolky, aby společnou modlitbou a láskou vespolnou samy sebe i jiné ubránili před porušením a mravní zkázou. Takovým způsobem povstaly pak jednotlivé řehole neboli řády duchovní.

Zatím však byli i nejedni, kteří sice dobrou vůli měli, ale jimž poměry životní nedovolovaly vzdáliti se a vytrhnouti se ze světa. Takovým pak nezbyvalo nic jiného, nežli podle příkladu řeholníkův a výslovné rady Kristovy taktéž proti obecnému porušení hledati pomoc a posilu ve společné modlitbě, vzájemné podpoře a ochotné bratrské pomoci. Mimo to čas po čase jiné vyskytovaly se podněty k bližším a užším takovýmto spolkům mezi křesťany. Byly to potřeby, kterým nemohla vyhověti sebe usilovná snaha jednotlivce anebo jen několika křesťanův, které vyžadovaly součinnost mnohých, tak na pť. stavby chrámů, zakládání a zřizování nemocnic a chudobinců, sirotčinců atd.

Tu podávali si přemnozí bratrsky ruku k společnému dílu, bratrská láska byla pojítkem všech, proto dostávaly

takové spolky mezi křesťany jméno bratrstva. První bratrstvo, o němž se nám zachovaly obsírnější zprávy, byl bohumilý spolek povstalý r. 1267 na vykupování zajatých křesťanů z otroctví Saracenů čili Turkův. Od té doby pak věk po věku vzrostl počet podobných bratrstev ve všech krajinách katolických. Čím vznešenější a důležitější účel mělo některé z nich, tím větší podpory nacházelo u papežův. Patrně však také, že jako vše lidské, i bratrstva podlehla časem zkáze, a mnohé nepřistojnosti se v nich jevily. Z té příčiny vydal papež Klement VIII. r. 1604 rozkaz, že nemá nikde při kostele zřízeno býti bratrstvo nějaké bez svolení biskupova; proto se musejí stanovy bratrstva předložiti biskupovi k posouzení a ku schválení.

Z toho vidno, jakou péči věnovali papežové od věkův církevním bratrstvům, aby zachovali je pro vznešený a užitečný úkol. I slavní biskupové církve katolické starali se o jejich rozkvět. Tak sv. Karel Borromejský arcibiskup milánský rozšířil po své arcidiecezi zejména troje bratrstvo: 1. nejsv. Svátosti oltární, 2. katolického učení a 3. křesťanské lásky. Toto z výslovného jeho rozkazu založeno bylo po všech farních osadách a arcibiskup byl všech hlavou.

A kdo sečte, co vše dobrého se těmito bratrstvy vykonalo! Duchovní pastýři našli v nich účinných pomocníků v díle Božím. Jedni povzbuzovali druhé slovem a příkladem, aby všímali a hleděli sobě vyučování a cvičení v křesť. náboženství. Druzí — údově to bratrstva lásky — přihlíželi k tomu, aby se nedělo pohoršení na osadě. Kdekoliv se objevila nějaká neřest anebo jen počátky její, bratři křesťanské lásky ihned ochotně pomáhali duchovnímu pastýři odstraniti a vykořeniti ji. Byla-li na osadě osoba, která pohoršlivým životem druhým byla na urážku, tu kněz směle

mohl spoléhati na bratrstvo křesťanské lásky, že mu pomůže osobu tu buď napravit anebo vypudit.

Co se týče bratrstva nejsv. Svátosti oltářní, to bylo pravým ohniskem, v kterém sjednotili se všichni, kteří se hlásili ku Kristu; časté a příkladné přijímání této převelebné Svátosti, ustavičná pocta činěná Spasiteli skrytému v této svátosti, laskavá péče, aby žádný z věřících neodešel ze světa bez sv. svátostí; rostoucí známost sv. víry a řádná kázeň křesťanská provázená bohumilými ctnostmi byly pak přirozeným ovocem působení bratrstev podle návodu svatého biskupa. Vseliká bratrstva, která během času v církvi naší vznikla i zanikla, dají se podle účelu, který na očích mají, ve více tříd rozdělit. Nad jiné vynikají bratrstva, která směřují k rozmnožení cti a slávy Páně a Spasitele našeho; jako na př. bratrstvo k ustavičnému se klanění nejsv. Svátosti oltářní; bratrstvo »smírné mše sv.«. Dále jsou bratrstva Mariánská, ku kterým pak se řadí bratrstva vyznačená jmény a ochranou jiných svatých a světic Božích. Jsou však i jiná bratrstva, která, ať tak dim, se shromáždila kolem oltáře »křesť. lásky«. Tak povstalo bratrstvo, jehož úkolem bylo chudé poutníky ošetřovati, jiné sbíralo pro chudé almužny, jiné zase vyváděly dcery chudých rodin, dávajice jim potřebné věno, jiné zase ujmalo se na myslí chorých i pomatených, zase jiné pečovalo o křesť. potřeby chudých; bylo bratrstvo k vykupování zajatců, k podpoře duší v očistci dobrými skutky a obětmi mše sv., k vyučování nevědomých ve sv. náboženství atd. Samé to zajiště bohumilé účely. Ovšem pravda jest, že i tu a tam časem vymizel duch pravé lásky prvotní z některých bratrstev; že se v některé vedraly i zlořády, vždyť kde jsou a působí lidé, jest možné vždycky i zlé. Tim ovšem nebyla vinna bratrstva,

nýbrž křehkost a mnohdy i lidská zlá vůle. Proto zajiště jest jenom želeť, že koncem 18. století v mnohých zemích, i našich, potlačena a zničena byla bratrstva v s e c k a. S koukolem vytrhána jest i pšenice. Byla to zajiště rána, kterou mnoho utrpěl duch víry a kázně, pobožnosti, mravů a lásky křesťanské mezi katolíky.

Bohu díky, doba nepřátelská církevním bratrstvům a spolkům minula a za dob našich vidíme, kterak zase utěšeně zkvétají jednoty takové a kde moudře jsou řízeny, také blahodárné nesou ovoce. Svátý Otec Pius IX. i Lev XIII. kladli důraz na sjednocování se křesťanů k bohumilým účelům a hlas jejich nebyl oslýchán.

Byť by za dob našich nepovstala již bratrstva, která ve středověku zdárně působila, přece i naše nynější bratrstva a spolky nemění mají důležitost pro církev a lidstvo. Povstaly spolky a jednoty k uctění nejsv. Srdce Páně, bratrstva růžencová a jiná Mariánská, bratrstva k rozšiřování víry, zvané ap. štoláty, bratrstva k podpoře sv. Otce, a missii křesťanských mezi pohany. Jsou bratrstva k ustavičnému se klanění nejsv. Svátosti oltářní, smírné mše sv.; oživil se také třetí řád atd. I přání, které vyslovil pán kněz Amberder se již vyplňuje. Vyzýval totiž, aby se po osadách zakládaly spolky podle stavů, obzvláště mezi mládenci a pannami, za příčinou zachování neporušenosti a čistoty panenské i panické. Krásná jsou jeho slova: »blahoslavená zajiště jest obec, jež čítá ve svém lůně mnoho duší panenských. Kde jest mnoho takových duší, tam nalezá se také mnoho vroucích srdcí, ježto se svatou láskou častými modlitbami povznášejí se k Bohu, tam bývá též mnoho obětovných srdcí. Kde se cení a váženo jest panenství, tam bývají též šťastná manželství a opravdu křesťanské rodiny,

tam bývají hospodáři a hospodyně, ježto ve svém domě a oboru příkladně zastávají úřad domácího duchovního kněžství«. Slova tato nepotřebují bližšího a širšího výkladu. Každý, kdo má oči k vidění, nahlíží, že výborný onen spisovatel mluvil pravdu. Proto také vážná jsou slova jeho, která dokládá: »náš věk domáhá se prostředků mimořádných. Kdožkoliv váhá aneb nechce se jich uchopit, nečekej požehnaného zdaru práce a namáhání svého. Duchovní spolky, jména kteréhokoli, jsou ovoce síly a života církve; ony mají pomáhati k tomu, aby se úloha, kterouž má církev uprostřed synů svých, čím dál tím utěšeněji rozvíjela, aby procitli, kdož dřímají, aby sil nových nabyli, kdož umdlévají, aby se očistilo, co bylo pokaleno, aby se k dokonalosti povzneslo, co je dobrého.« Krásná a pravdivá to slova. Jsou bratrstva a spolky církevní armádou církve, vždy k ochraně její, potravu a pomoc jí poskytující. Ovšem i bratrstva církevní mají své nepřátele, a to jsou hlavně nepřátelé církve vůbec a potom i lhostejní katolíci. Nepřátelé dobře pozorují, kterak spolky katol. i církev prospívá, kterak vliv její roste a se vzmahá, a kterak učení Páně blahodárně působí na společnost lidskou. To jest jim ovšem proti mysli, proto vši silou protivi se spolkům katolickým, hanobí je, podezřívají je, trhají je v novinách, jen aby je rozbili a nerozhodné katolíky od nich odstrašili. Pravíme schválně nerozhodné katolíky, neboť rozhodní takových věcí nedbají, pomluv a pohan se nebojí, a jako udatní vojíní rádi se hlásí k bratrstvu neb spolku svému. Horší jsou katolíci lhostejní. Ti dále nevidouce, nemohou pochopiti, proč mají býti v církvi spolky katolické, vždyť prý jsme všichni katolíci; ovšem, kdyby byli všichni tací jakými býti mají, tu by ani spolků těch nebylo potřebí, ač by i tu dobře působily

k udržení a osvěžení ducha dobrého; ale kdo by tvrdil, že tomu tak jest? Lhostejným ovšem nezáleží na vzrůstu a rozkvětu ducha nábožnosti, čistoty mravů, obětavých skutků, ti se spokojují jen tím, konají-li náboženské povinnosti své v nejmenší míře, konají-li jich vůbec.

Avšak kdo nejde v před, jde vzpět; voda stojatá hnuje, to platí i zde. Nikdy neučiníme dosti, byť jsme sebe horlivější, a proto hledíme, ať i tohoto prostředku pilně užíváme. Katolický lid, který poznal činnost a důležitost spolků katolických, rád se k nim přidává, v nich cítí svou sílu. Tak je to v Americe mezi katolíky. Tam každý uvědoměný a horlivý katolík přináleží k některému bratrstvu nebo spolku katolickému, a hle, proto bez cizí pomoci tam církev katolická tak květvá.

Kéž by i lid náš poznal, co mu prospívá a v jednotě hledal pomoc. Čím více usilují nepřátelé lid od církve a kněžstva odtrhnouti, tím více nechť věřící k těmto přilnou a sdružice se v jednotu, spolek, bratrstvo, tvoří ochranou zeď a hradbu. Učme se od nepřátel víry naší, všude se sejdou, všude se sjednocují a všude jsou za jedno, jde-li proti církvi katolické. Právě svými spolky proticírkevními způsobili již tolik škody. Proto volal zemřelý biskup kralovéhradecký: »dejme knihu proti knize, spolek proti spolku.«

Mnohý chová jakousi nechuť k bratrstvům a spolkům církevním, vida, že mnozí jejich členové nejsou tací, jakými by býti měli. Ovšem stává se to. Avšak za to spolek nemůže, spolek má dobrou věc na zřeteli i dobrý účel, že někteří však k němu nespějí, to zajisté neubírá dobré věci ceny. Dokud jsme lidé, budeme i chyby míti, a právě proto potřebí, aby všichni, kdož to dobře míní, bratrstvům přáli, sami za členy přistupovali a tak ducha horlivosti a pilnosti do něho vnesli.

Bratrstvo a spolek církevní dobře vedený a duchem lásky vespolečné nadšený, zajiště vždy si získá úctu a vážnost u všech soudných lidí a vykoná mnoho dobrého. Síly naše se musejí sjednotiti,

tak toho vyžaduje nynější doba a budeme-li při tom míti jen čest Boží a dobro církve na zřeteli, tu Bůh zajiště dá milost a požehnání své.

Boh. Hendl.

Víra a skutky.

Starověký dějepisec řecký Plutarch vypravuje nám o životě krále Alexandra Velikého následující příběh: Jeden z předních a hrdinných vůdců dotčeného krále macedonského, máje péči o dobrou kázeň v zástupu válečném, zpozoroval nemile, že jeden z bojovníků byl nedbalý ve službě a vůbec nepořádný. I divil se tomu velice, že člověk ten, jenž se přihlásil k vítěznému praporu nepřemožitelného krále Alexandra, nedbající přísných zákonů, přece se trpí ve vojště, a proto zlým příkladem ostatním nebezpečným býti může. Po mnohém napominání a také trestech, ptal se ho jednou, an byl zase něco zavinil, jaké by bylo jméno jeho? A hle, z úst jeho slyší, že se jmenuje Alexander. Opatrný a moudrý vojvoda, uslyšev mimo nadání tak slavné jméno, rozhněval se a napomenuv důtklivě vojína, řekl mu: »Buď se vzdej a zřekni jména svého anebo chovej se jako král Alexander.« Příběh tento nám napadá, když tak rozvažujeme, kterak tak mnohý křesťan nosí jméno Kristovo a přece nejedná, nežije tak, aby jménu tomuto čest dělal. Přiznává se ku království Spasitelově, vzal na se jho Kristovo, rád by se honosil důstojností vykoupeného Kristem, avšak skutky jeho nejsou podle toho. A tu by se i na takové hodila slova: buď se vzdejte jména křesťanů anebo se chovejte, jak se na křesťany sluší. »Nadarmo zajiště,« píše sv. Au-

gustin, »nese jméno křesťana, kdo ne-následuje Krista. Neboť co prospěje tobě nazývati se, čím nejsi, a užívati jména cizího? Pakli tě však těší slouiti křesťanem, nuže konej cokoli náleží křesťanu, a toliko dle zásluhy dávej sobě to jméno.«

Ó kolik jest na světě takových jalových křesťanů, jimž slova tato platí. Počítá se v městech, v dědinách, tolik a tolik katolických křesťanů; jest jich však vskutku tolik? Není u mnohých jenom snad víra, ale víra bez skutků? a taková jest mrtvá. Víra vyžaduje skutky podle víry, skutky dobré, život poctivý a bohubilý, víra a skutky jsou tak v úzkém spojení, že se v církvi naší víra bez skutků nazývá mrtvou, nemá ceny; dobré skutky však bez víry podobají se planému ovoci, nemají rovněž ceny před Bohem, neboť nejsou konány z popudu nadpřirozeného, pro Boha. Kdo by tedy spokojil se jen tím, že věří, o skutky podle víry se nestaral, ten nemůže dobrý boj bojovati, tomu nelze zvítěziti ani spásy své jistým býti.

V dějinách římských nacházíme památný příběh: Jeden z římských zápasníků, máje vystoupiti na zápasistě, umínil sobě, jakž obyčejem bývalo u pohanů, zeptati se dříve bohyně Minervy, aby mu věstila, zdali zvítězí. Dostal uspokojivou odpověď. Řečenof mu, »budiž veselý myslí, vítězství dosáhneš.« Máje takovou přípověď, s velikou důvěrou dostavil se na bojiště, celý jsa ozbrojený,

od hlavy k patě, drže srdnatě v levici štít a v pravici meč. Soupeř jeho dostavil se též a hned jej pádnou udeřil ranou. Než ozbrojenec onen za nepotřebné pokládal se brániti, maje na mysli onu věštbu, že zvítězí. Tím rázněji ovšem naň útočí nepřítel, on však posud se nebrání. Konečně ucítil smrtelnou ránu, vzezřel k nebi a žalostně jal se naříkati: »Kde jest má víra? zdaliž jsi mi nepřislíbila, Minervo, že zvítězím? Nyní však vidím opak.« Ale na to mu odpověděl jakýsi hlas: »I pomáhej sobě, neboť nebesťané pomáhají jen těm, kdož se přičiní.«

Tobě milý křesťane bylo též tak věštěno, ne pohanskými modlami, ale pravým a živým Bohem: »Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude.« (Mark. 16.) Avšak nedomnívej se, že tím stojí celé zjevení Boží. S dobrou se ovšem potážeš, budeš-li se věrně držeti víry své; ale zároveň připomeň sobě, že jiný ozývá se hlas, kterým se tobě připomíná: »že bojování jest život člověka na zemi.« (Job 6, 1.) Pokud se tedy nepřičiníš sám, dokud se nepocvičíš v ctnosti, pobožnosti, postu, pokud živým dobrým skutkům lásky a milosrdenství křesťanského se nezasvětiš, budeš bez pochyby na bojišti tohoto života přemožen úhlavním nepřitelem svým. Po hrozné porážce té nebudeš moci naříkati na Boha, nýbrž toliko na sebe samého. Proto dobře rozuměj, co praví sv. Apoštol: »co prospěje, bratří moji, pravi-li kdo o sobě, že víru má; a nemá-li skutků, zdaliž bude moci víra spasiti jej?« Jakoby chtěl říci: darmo, člověče křesťane, doufáš ve vítězství, věz že ho nikdy nedosáhneš, nebudeš-li mimo štít víry nositi také meč dobrých skutků, zajisté budeš přemožen. Taková budiž víra tvá, chceš-li bojovati dobrý boj a zvítěziti šťastně, jakož tě napomíná a učí apoštol národdv svatý Pavel řka: »ve všech věcech berouce

štít víry, ve kterémž byste mohli všechny šípy ohnivé nešlechtníka uhasiti.« (Ef. VI.) Takovým štítem ozbrojeni byli svatí a světice Boží a na štítech jejich vítězných spatrujeme vypsání jejich skutků hrdinných; kamení na štítu svatého Štěpána mučenika, kříž na štítu sv. Petra, meč na štítu sv. Pavla, rezač uhlí u svatého Vavřince, kolo u sv. panny Barbory, jízvy na štítu sv. Františka, takové jsou zde na zemi příznaky jejich; v nebi však stkvěje se jim na hlavách koruna vítězství, neboť toť jest vítězství, jež přemáhá svět, víra naše. Víra a dobré skutky jsou jako strom s dobrým, uslechtilým ovocem. Majíce před sebou krásný strom, vždy se ohlížíme a ptáme po ovoci. Víry si hledíme, abychom dosáhli ovoce dobrých skutků, a spolehejme při tom na Boha a sami na sebe. I pohanská moudrost spolehala na cenu a zásluhu dobrých skutků. Vypravuje Plutarch o jistém mládenci tento příběh: Mladík jeden, poslý z rodu velikého hrdiny, po otci svém sice zdědil nemalé jmění, nikoli však udatnou mysl a jiné ctnosti zemřelého. Začal vesele žíti a hýřiti, a za krátký čas prohrál veškeren statek až se ocíl na žebrotě. Tu nevěda si jiné rady, obrátil se ku králi Antigonovi. Přišel ku králi, vrhl se na kolena, prosil: »Nejmocnější králi, trpím nouzi, mám mnohdy hlad a proto utíkám se k tobě s ponižeností, prose, abys se prokázal ke mně dobrotivým a milostivým. Vždyť by tě k tomu pohnouti měla památka otce mého, na kterého jsi zajisté ještě nezapomněl, jenž pro obhájení tvé říše nelitoval ani krve ani života. Pro zásluhu tedy otcovy, rač se odsloužiti synovi.« Moudrý král vyslyšev prosbu, odpověděl řka: »Milý jinochu, co se mne týče, nemívám v obyčeji dětem dávatí odměnu za skutky otcův, ale odsluhuji se každému za jeho vlastní skutky.« Památná to jsou zajisté slova z úst moudrého pohana.

Jak podivuhodně srovnávají se se slovy velikého světce a učitele církve svatého Jeronýma řkoucího: »jedenkaždý obdrží odplatu za vlastní skutky svoje aniž mohou v den soudný cizí dobré skutky zmařit vlastní hřích.« (Epišt. 72.)

Víra tedy spojená se skutky dobrými, toť jsou ty živé a čisté prameny, z nichž se prýští opravdový život katolický proniknutý milostí Boží, ozářený láskou; onen život, kterým se křesťan nejvíce snaží, aby skrze dobré skutky jistě činil povolání a vyvolení svoje. Ano jakož naše tělesná přirozenost bez pokrmu a nápoje obstáti nemůže, tak též ani víra neobstojí bez skutků dobrých. (Sv. Jan

Zlatoústý.) Vždyť Spasitel v podobenství nás učil, že každý vydati musí počet z vládařství svého, vždyť praví o něm sv. evangelium, že čemu učil, sám konal, vždyť sv. apoštolé hleděli na skutky a na život prvotných křesťanů přísně a svatý apoštol Pavel vyobcoval hříšníka, jehož skutky byly proti přikázáním věrou daným. Proto věru jen ten má úplné právo na svaté jméno křesťana, kdo i viru pevně drží i podle víry dobrými skutky bohat jest, ten řídí se jistě dle slov Spasitelových: »Tak svět světló vaše před lidmi, aby viděli skutky vaše dobré a chválili otce, který jest v nebesích.«

Boh. Hendl

Božské Srdce Pána Ježíše, pramen blaženosti.

(Část další.)

V. Blahoslavení milosrdní, nebo oni milosrdenství dojdou. (Mat. 5, 7.)

teme-li dějiny pronásledování církve katolické, pozorujeme velmi zajímavý zjev. Neprátele její, kteří měli jen trochu přirozeného citu; nedovedli sáhnouti na milosrdné sestry. Láska totiž, jež snižuje se k bídě lidské a přináší léky na rány, láska, jež má jméno »milosrdenství«, jest něco tak krásného, že dojde i srdce, jimž žádná jiná vyšší věc nebyla svatou.

Již několikráte zamyslel jsem se nad touto otázkou: »Jak je to možno, že nemilují všichni lidé Krista Pána, ano; že ho mnozí nenávidí, vypuzují ze srdcí svých a ze srdcí jiných lidí?« Zdali zná kdo srdce světější, šlechtnější, lásku větší, nežli bylo božské Srdce Páně? V lesku těchto vlastností září v něm obzvláště ona láska, jež má jméno »milosrdenství«. Kdo pozná božské

Srdce Páně, obzvláště jeho neskončené milosrdenství ten je musí milovat.

Kdo věnoval kdy takovou pozornost k bídě lidské, jako Kristus Pán? Od věčnosti s námi cítil, od věčnosti zanašel se naší bídou a záměry, jak by jí odpomohl. Kdo se tak obětoval, aby vložil léky na duševní i tělesné rány společnosti lidské, jako Kristus Pán? »Ejhle, Srdce, které lidi tolik milovalo, že ničemu se nevyhýbalo, ničeho nešťtílo, ano celé se vyčerpalo, ba zničilo, by jím svou lásku ukázalo!« (Slova Krista Pána k bl. Marii Alacoque) Na zemi sestoupil s nebe, by člověku otevřel ráj, neskonale muky trpěl, aby lidé měli věčnou radost. Můžeme říci: S Kristem Pánem sestoupilo milosrdenství na zem. Božské Srdce Páně probodené na kříži, zasvítlo jako slunce milosrdenství nad celou zemí. Milosrdenství, jež po staletí

shledáváme v srdcích lidských jsou pouhé paprsky vycházející ze slunce milosrdenství — z božského Srdce Páně.

Kolik srdcí lidských, tolik dle vůle Kristovy mělo by býti lékáren pro duševní i tělesné rány společnosti lidské. Srdce lidské dle své přirozenosti je více nakloněno k sobecké lásce. Skutky milosrdenství, vyžadující obětavost, se mu protiví. Jít do cizích zemí, k cizím národům hlásat pravou víru často při žízni a hladu a s nebezpečím života, není nic příjemného. Kdo tedy pohnul apoštolské muže, by šli do celého světa a obětavě konali tento největší skutek milosrdenství duchovního? Byla to útěcha, již srdce toho, jenž řekl: »Blahoslavení milosrdní, naplnilo duše jejich. Stěží spěchal který král do svého království s takovou radostí, s jakou sv. František Xav. do Indie a Japonska. Sotva táhla kdy kupce taková touha za poklady dálné Ameriky, jaká táhla sv. Petra Klavera k duším zubožených otroků černochů.

Nejtěžší práce každého katolického kněze je seděti ve zpovědnici často celou řadu hodin ve chladných kostelích, a přece nikam nejde horlivý kněz tak rád, jako do zpovědnice. Božské Srdce ho tam vede, budíc v něm neskonale radost nad spásou duší, neboť za nejšťastnější dny svého života pokládá kněz ty, o nichž na večer říci si mohl: »Dnes mocí Boží zavřel jsem před duši peklo a otevřel nebe, dnes dal jsem duši štěstí a pokoj, jakého svět dát nemůže.«

Sotva je člověku k pyše nakloněnému něco tak těžkého, jako odpustiti těm, kteří mu skutečně ublížili. Jaká radost rozlévá se však v srdcích oněch, již nedopustili, by slunce zapadlo nad nad jejich hněvem. »Blahoslavení milosrdní, nebo oni milosrdenství dojdou.«

Rovněž jako duchovní, i tělesná milosrdenství doprovází božské Srdce Páně obyčejně velikou vnitřní radostí,

by pohnulo k nim srdce lidská. Jistá osoba navštívila svou sestru, jež v klášteře milosrdných sester celý život zasvětila ošetřování nemocných. Dlouhá léta se již neviděly; chtěla věděti, jak se jí daří. Spodivením vykládala pak: »Taj je šťastná, pravila mi, že prý by se žádnou císařovnou na světě neměnila.« Odkud taková duševní blaženost uprostřed nemocných a umírajících?

Byl jsem před několika lety v jisté zemské nemocnici. Pravila mi jedna milosrdná sestra: »Sila a útěcha naše je v kapli u Pána Ježíše. Když jsme pracemi unaveny a bděním seslably, jdeme k němu aspoň na několik minut; tak nás vždy jeho božské Srdce potěší a posílí, že s novou radostí vracíme se k nemocným.«

Podobný účinek mívá almužna. Každý kus chleba a každý haléř chudáku darovaný ozvěnou doprovází čistá radost v duši dárcově. »Blahoslavení milosrdní, nebo oni milosrdenství dojdou.« V Praze žila před nedávnem hraběnka, jež téměř všechno jmění věnovala na missie mezi pohany; sama žila velmi jednoduše. Blaženost duševní, již božské Srdce Páně za tento skutek milosrdenství duši její naplňovalo, nedala by ani za všechny miliony největších bohatců na světě. Kdybychom nahlédli do srdcí lidí, viděli bychom, že ani nejbohatší pokladnice, ani sláva v největším lesku, ani všechny radosti, jež podává svět, nemají tolik oblažující síly v sobě, jako jediné slovo soucitu a útěchy ku sklíčeným, jako nejmenší skutek sušící slzy na tvářích trpících; jako sebe menší almužna utišující žízeň a hlad chudiny. Z božského Srdce Páně, jež srdce lidské ke skutkům milosrdenství chce přivábiti, prýští tato duševní radost.

Tělesná a duševní bída lidstva ležela Kristu Pánu tak na srdci, že nejen pozemskou, nýbrž i věčnou duševní

blaženost učinil odměnou za skutky milosrdenství. »Blahoslaveni milosrdní, nebo oni milosrdenství dojdou.« Brány nebe jsou otevřeny jen milosrdným. Odtud dovedeme si vysvětliti i ty nejobětavější a opravdu hrdinné skutky milosrdenství v náboženství křesťanském. Zajímavý je příklad, který P. J. Wehinger popisuje ve spisku »Tři léta mezi malomocnými« (Str. 18.) V Zadní Indii je velmi rozšířeno malomocenství. Katoličtí misijnáři, kteří se jich ujímali, založili pro ně v zemi Birmě ústav. Nalezají je často někde po domích pohozené a přinášejí do ústavu. Jednoho dne šel kněz P. Martin městem navštěvovat nemocné, kteří pro nedostatek místa do ústavu nemohli být přijati. Upozornil ho někdo, že v jistém domě je též malomocný a sice velice bídny a ode všech opuštěný. P. Martin hledal onen dům a naleznuv jej, nemálo se podívil jeho velikosti a nádherné ozdobě. Již se domníval, že se zmýlil, neboť z domu ozýval se veselý zpěv a zněla hudba. Když se přiblížil k ozdobné besídce před domem, viděl zde na slámě ležeti ubožáka — živý to obraz bída. Prosil o hrst rýže a hlt vody, neboť již přes 30 hodin ničeho neměl v ústech. A kdo byl tento ubožák? Byl to otec dítěte, které se právě nahoře bavily. Žádné z nich se na otce ani nepodívalo, ne tak aby mu byl někdo rány obvázal, něco k jídlu podal, anebo slovíčkem potěšil. Dítka pohanské nechaly vlastního otce ležeti v bolestech; a kněz katolický, člověk zcela cizí, jej ošetřoval co nejlaskavěji a byl šťasten, moha mu ještě téhož dne v ústavu pro malomocné místo připravit. »Kdo jsi,« tázal se ubožák, »že mne tak laskavě ošetřuješ, mne člověka úplně cizího, zatím co mne mé vlastní dítka bídou a hladem by byly nechaly zahynouti? Proč to činiš?« P. Martin od-

větil: »Činím to, co mně káže moje náboženství a doufám, že se za to dostanu do nebe.« »Ó nauč i mne náboženství tomu,« zvolal nemocný, »a pomoz mi do nebe se dostat.«

Čeho nebyla schopna nejužší láska přirozená, jež vládne mezi dítkami a otcem, dovedlo srdce, v němž plála láska božského Srdce Páně. Vždyť svazky lásky, jimiž Kristus Pán připoutal srdce svých k trpícím, jsou mnohem vyšší, než-li přirozené svazky lásky dítěte k rodičům. Ve svém nezměrném milosrdenství tak velice se ponižil Kristus Pán, že v osobě trpících sám přichází k nám a prosí za milosrdenství. Co dobrého jsme učinili bídny, učinili jsme to samému Kristu Pánu. On sám skutky milosrdenství odmění a sice věčnou blažeností v nebi: »Tehdy dí král těm, kteří na pravici jeho budou: Pojdte požehnání Otce mého, vládněte královstvím vám připraveným od ustanovení světa. Neboť jsem lačněl, a dali jste mi jísti, žíznil jsem, a dali jste mi pít, hostem jsem byl, a přijali jste mne, nahý jsem byl a přioděli jste mne, nemocen a navštívili jste mne, v žaláři jsem byl a přišli jste ke mne.« Tehdy odpovídi jsemu spravedliví, řkouce: »Pane, kdy jsme tě viděli lačného a nakrmili jsme tebe, žíznivého a dali jsme ti nápoje, kdy pak jsme tě viděli hostě a přijali jsme tebe, aneb nahého a přioděli tebe, aneb kdy jsme tě viděli nemocného, aneb v žaláři a přišli jsme k tobě?« A odpovídá král, dí jim: »Amen pravím vám, pokud jste to učinili jednomu z bratří těchto nejmenších, mně jste to učinili.« (Mat. 25, 34-40.)

Kdo nepomůže trpícím dle možnosti své, kdo je nemilosrdně odmrští, ten odmrští samého Krista Pána a tak velice urazí jeho božské Srdce, že na věky bude od něho odstrčen. Potom řekne i těm, kteří na levici budou: »Odejděte ode mne zlořečení do ohně věčného...

Neboť jsem lačněl a nedali jste mi jísti, žíznil jsem a nedali jste mi pítí, hostem jsem byl a nepřijali jste mne, nahý jsem byl a neoděli jste mne, nemocen a v žaláři jsem byl a nenavštívili jste mne. Amen pravím vám: Pokud jste to neučinili jednomu z menších těchto, ani mně jste neučinili.» (Mat. 25, 41—45.)

Skutky milosrdenství nejsou v říši Kristově pouhou radou, nýbrž rozkazem, od něhož závisí věčná blaženost. Kdo chce býti Kristovým, musí býti milosrdným a sice tím způsobem, jak Bůh to od něho žádá, a jak jemu je to možné. K hrdinným skutkům milosrdenství, jaké obzvláště vidíme u řeholníků a řeholnic, není sice každý zavázán, nýbrž jen ten, koho Bůh zvláště k tomu volá a komu dá zvláštní milosti. Každý však konati musí ty skutky milosrdenství, které ve svém povolání konati může. V říši Kristově není ponecháno bohatým lidem na jejich libovůli udělovati almužnu chudým, nebo ne. Kdo má přebytek majetku, ten je povinnen určitou almužnu udělovati. V říši Kristově není lhostejno, zdali s nemocnými a trpícími máme soustrast, je těšíme, jim pomáháme nebo se na ně ani neohlédneme. Věčná blaženost záleží od toho, zdali činíme skutky milosrdenství, čili nic. Kdo sám dle poměrů svých v duševní a tělesné bídě bližnímu skutkem pomáhati nemůže, je povinen aspoň modlitbou mu pomáhati. Ani netuší, jak velice zavděl se božskému Srdci Páně ten, kdo modlivá se často za rozšíření církve katolické, za obrácení hříšníků, za odvrácení časných pohrom od společnosti lidské.

Božské Srdce Páně obejímá svým neskončeným milosrdenstvím celý svět. K duším velkomyslným volá: »Chcete-li pocítiti slast mé zvláštní přízně a lásky, chcete-li dojíti zvláštní slávy v mém

království, věnujte obětavě všechny své síly; zdraví i život skutkům milosrdenství tělesného a duševního, jak jsem to učinil já.« K bohatým volá: »Chcete-li si koupiti duševní blaženost na zemi a věčnou v nebi, buďte milosrdni k chudým!« Ke všem lidem volá: »Chcete-li, by brány mého nebe vám byly otevřeny, otevřte srdce svá duševní i tělesné bídě svých bratří, pomáhejte jim jak můžete skutkem a modlitbou!« Přehlédněme dějiny lidstva a hledejme srdce, které by se tak zastalo nebohých, utlačených, trpících a chudých, jako božské Srdce Páně, hledejme zákonodárce, jenž by dal tak blahodárný zákon pro společnost lidskou, jako dal Kristus Pán slovy: »Blahoslaveni milosrdní, nebo oni milosrdenství dojdou.« Hledejme mocnější pohnutky ke skutkům milosrdenství, než-li nám podává toto blahoslavenství, jež vyplynulo z nezměrného milosrdenství božského Srdce Páně! Všechno milosrdenství v srdcích lidských z něho se prýští. Božské Srdce Páně naplňuje nemocnice milosrdnými bratry a sestrami, božské Srdce Páně vodí šlechetné duše k ložím nemocných, božské Srdce Páně plní ruce boháčů dary pro chudé, božské Srdce Páně vodí velkomyslné a obětavé duše do cizích zemí ku všem národům, božské Srdce Páně vede své sluhý i k těm, kteří jsou ode všech opovrženi, k otrokům, by je vykupovali, k pohozeným dětem pohanským, aby je na životě zachovali, k malomocným, aby jim byli jedinou útěchou v jejich nesmírných bolestech.

V srdcích milionů zaznívá ve všech stoletích na zemi a po celou věčnost na nebi radostný chvalozpěv o neskončeném milosrdenství božského Srdce Páně. Poslechněme jen na chvíli chvalozpěv tento a tažme se: »Proč nemilují Pána Ježíše všichni lidé, když má takové Srdce?«

(Přístě dále.)

Blahoslavení milosrdní.

(Dokončení.)

12. Milosrdenství přináší požehnání.

Otrok senegalský pění své staré matky rychle se zotavil. Potom spolu si vyšli z tmavé jizby na lesní mýtinu, kdež je čistý, vlahý větřík večerní příjemně ovíval. Chvilí procházeli se mlčky před samotou lesní. Tři palmy čněly stihlými vrcholky k hvězdnatému nebi. Z okolních výšin a dolin lesem porostlých zazníval obvyklý noční koncert; nesčetné cikády plnily ovzduší svým brzy silnějším brzy slabším cvrkáním; chvilkami ozval se křik nočního ptáka neb tlumený zvuk žaby bučivé. V korunách stromů hemžila se celá hejna mušek svatojanských a leskem svým zápasila s hvězdami, které v tiché nádheře na nebi zářily.

»Jest vlastně velmi krásně zde na ostrovu Haiti,« pravil otrok senegalský ku své matce. »Měl bych tě skoro přemluvit, abychom tu zůstali, svrhne-li jho svých tyranů a staneme-li se pány ostrova.«

»Ó jest ještě krásněji v naší vlasti na březích řeky Senegalu! Ty o tom ovšem nevíš; vždyť ti nebyl ještě ani rok, a já jsem tě nosila v náručí, když mne běloši na svou loď přilákali a uloupili. Ach, co jsem se naplakala a nadarmo rukou k tvému otci naspínala, jenž bez rady a pomoci na břehu lkal, když mi vesnička pomalu z obzoru mizeja! Synu, zvítězíte-li, vrať svou starou matku břehům senegalským! Snad žije ještě tvůj otec, a těší se na shledanou! A dobře vím, že tam budeš šťastnější jako náčelník naší vesnice, než kdybys tu králem celého ostrova se stal.«

Otrok senegalský usmál se slovům matčiným a pravil: »Královskou korunu tohoto ostrova získá asi někdo jiný, zvítězíme-li; já po ní netoužím. — Buď

jen klidna, matko; bude-li to v mé moci, vyplním tvé přání, a spolu odplujeme k břehům senegalským. — Co však znamená ta velká záře tam v údolí? Bojím se, že Toussaint nebyl s to, by naše mužstvo na uzdě udržel. Oni pustoší pozemky! Pak je také od vraždění nezdrží. Musím za nimi, matko! Aspoň Jiřího a jeho příbuzné se pokusím zachrániti.«

»Po tom mučení! Jsi ještě příliš sláb na tak dalekou cestu! Zase upadneš do mdlob dřív, než k cíli se dostaneš.«

Senegalský otrok však nedal se zdržeti. »Dobrý Bože!« zvolal, »jen ať se chlapci nic zlého nestane!« a obrátil se rychlým během do údolí, z něhož záře vždy jasnější se rozlévala.

Když již až ke kapli sotva dechu popadaje doběhl, zavadil jeho zrak o obydlí Schlostalerova, které se právě rozhořovalo. »Pozdě!« zvolal. »Divá pomsta zastihla nevinné s vinnými!« Pohlédl do údolí a zpozoroval, že vše se hrne do pozemků Lebrunových. I tam vyskočily plameny, zatím co z domu Fouquierova zbyla hromada čmoudícího rumu. »Jsou již hotovi se Schlostalerem a házejí hořící pochodně do jiných plantáží,« pravil pro sebe otrok senegalský. »Jaký osud asi čeká jich obyvatele?«

Nyní zaslechl na svahu výšiny ne-daleko kapličky hlasy. Nebyl to nářek a volání o pomoc toho chlapce? V několika minutách dospěl otrok k onomu místu. Nalezl tam Fouquiera téměř v též stavu, jaký mu ukrutný ten muž před několika hodinami sám připravil. Až po pás obnažen a s rozdrženými zády byl ke stromu přivázán; zdali posud žil, či snad byl ve mdlobách, to na první pohled nebylo lze rozeznati. »Fouquiere!«

zvolal a pohlížel chvíli při záři blízkého požáru na skřížené páže svého nelítostného mučitele. »Bezbožný Fuku, zastihl tě spravedlivý trest? Zajisté, tobě přeji takový osud!«

Sténání poučilo černocho, že osadník ještě žije; lidský cit ozval se v prsou otrokových; avšak vzpomínka na pře-trpěnou ukrutnost chtěla jej udusiti, a nemohl se ihned rozhodnouti, aby Fouquieria odvázal. V tom zaslechl za sebou hlas hochův: »Smiluj se nad otcem; vždyť umrá! A náde mnou se, také smiluj!«

Černoch se obrátil a poznal syna Fouquierova, jenž se mu včera večer posmíval a v jeho mukách zálibu měl. Také Emil poznal hned černocho a zasténal: »Otrok senegalský! Spravedlivý Bože!«

»Ano, otrok senegalský, s nímž ji včera večer tak nespravedlivě a ukrutně jednal,« pravil černoch, a hněv hrozil jej přemoci. »Ano, Bůh jest spravedlivý, a já necitím náklonnosti v jeho spravedlivé tresty zasahovati!«

»Ach, milost, milosrdenství! Já ho ovšem zasluhuji od tebe nejméně! Avšak litoval jsem, hořce jsem litoval svých těžkých provinění. Rád se dám bičovati, jak jste mi slibovali; než nebuď zatvrzelým k mému umírajícímu otcí, a dovol, aby P. Benedikt jej s Bohem smířil, dříve, než umře.«

Útrpnost zvítězila v srdci černochovu. Rychle odvázal svého ukrutného pána od stromu, a položil jej na trávník; potom zbavil pout chlapce, a vyzvěděl na něm osud ostatních osadníků. Otroci totiž pomstili se nejprve na nenáviděném Fukovi, jež přede všemi ke smrti zbičovali. Potom zamknuli ostatní jako zajatce do kapličky, aby později s tím větší zálibou se na nich mohli pomstiti, chlapce však, který měl zálibu v bolestech otroka senegalského, při-

vázali ke stromu poblíž zbičovaného otce, aby se nyní na bolestech bělocha kochal. Posel Toussaintův totiž posílal Dessalina o rychlou posilu, neboť vojska tolik přitáhlo, že se s ním v boj dáti nemohl. Černoši spěchali tedy svým soudruhům na pomoc, zbytek pak ještě zapaloval ostatní příbytky osadnické v okolí.

»Syn Schlostalerův tedy ještě žije?« tázal se otrok senegalský rychle oddychuje.

»Ovšem. On i jeho rodiče a všichni ostatní. Jen Flobert byl od černocho angolského, jehož dítě oslepil, ukrutně usmrčen. Ještě mne mrazí při té vzpomínce.« —

»Měrou, kterou měříte!« pravil otrok senegalský. Potom radil chlapci, aby u blízké studně vody načerpal a osvěžil ji otce, zatím pak sám běžel ke kapli, aby uvězněné osvobodil.

Již skoro hodinu očekávali tito svůj osud. Zuřivosti černochoů a osudem Fouquierovým byli všichni přestraseni. »Musíme se připraviti na to nejhorší,« pravil Schlostaler. Také P. Benedikt napomínal všechny, aby se připravili na křesťanskou smrt, ačkoliv ještě stále doufal, že jim Bůh pro onen skutek milosrdný pomoc pošle. Neurčil onoho skutku blíže; avšak Schlostaler a ostatní mu porozuměli. »O dobrý Bože,« modlil se Jiří, »chceš-li nás skutečně za to odměniti, že jsem ubohého otroka osvobodil, ač to není ani odplaty hodné, ušetři také ubohému Emilovi, jenž svou ukrutnou radost hořce oplakává, i jeho otcí milosrdenství.«

Tak se modlil Jiří a rozžal potom u obrazu Matky Boží, která bohatě vyzdobená na oltáři stála, všechny svíce. »Dobře, dítky,« chválil je P. Benedikt. »Jiří, modli se nyní růženec, a to s pravou důvěrou. Já si sednu do zpovědnice, neboť, jak vidím, chtějí se někteří ještě zpovídati.«

Jiří a Andělka klekli před oltářem a modlili se s dětskou důvěrou. A když právě dokončili první růženec, byli vy-

rušení hlasitým mluvením před zamknutými dveřmi kaple. Všichni ustrašeně naslouchali, neboť se obávali, že černoši již přicházejí, aby dílo pomsty dovršili. Jen malý Jiří si radostně oddechl; poznával hlas otroka senegalského. Nemýlil se, záchrana byla tu. Mocí vážností, kterou si byl u svých soudruhů zjednal, poručil otrok senega'ský strážní neprodleně k zástupu Dessalinovu se odebrati, jenž zatím s vojskem bojoval, jak tomu střelba na rovině nasvědčovala. Jakmile se vzdálili, otevřel otrok senegalský dveře kapličky a ubíral se středem zajatých k oltáři, kdež obě děti klečely. Radostně pojal Jiřího za ruku a pravil k Schlostalerovi a jeho paní se obrátiv: »Děkujte tomuto chlapci za své zahránění! Kdyby se nebyl včera nade mnou smíloval, byl bych vás nechal pomstě svých druhů. Avšak blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou! A nyní rychle utecte do města. Ukáži vám jistou cestu, i kdybych měl za to býti od Dessalina a jeho luzy usmrčen.«

Všichni byli hluboce dojati, nejvíce však Schlostaler a jeho paní. »Bůh ti žehnej mé dítě,« pravili oba k Jiřímu. Potom děkovali všichni černochovi, který je slechetností předčil. »Kéž i na tebe přijde požehnání za tento skutek milosrdný, až jednou před soudnou stolicí Boží předstoupíš,« pravil kapucín k černochovi. Chtěli jej přemluvit ke společnému útěku do města, aby tak unikl trestu, jímž velitel vzbouřené otroky jistě bude stíhati. Avšak černochoz odpověděl, že chce se svými druhy bojovati, a že jest pře-

svědčen o jistém zdaru boje za svobodu. Vydali se tedy na cestu. Černochoz jim ukázal, kterým směrem se mají ubírat, aby se s bojujícími nesetkali; potom se od nich odloučil, podav ještě jednou svému malému příteli pravici se slovy: »Tvůj slechetný čin nezachránil vám pouze život, ale také ve mně utvrdil křesťanskou víru, již ukrutnost bělochů v mých prsou skoro udusila. Potom odešel černochoz směrem k lesu. Nevíme však, zdali se mu podařilo po vítězství černochozů vrátiti se se starou matkou do vlasti. —

Právě svítalo, když uprechlici zároveň s poraženým vojskem ochranných zdí města dospěli. Fouquier, kterého i s jeho paní s sebou přinesli, brzy potom zemřel, spíše rozechvěním, než ukrutným nakládáním. Schlostaler vzal k sobě vdovu i s jejím synem; ztratili celé své jmění, kdežto Schlostaler zůstal ještě stále velkým bohatcem. Když po několika dnech právě, velké vzbouření černochozů vypuklo, jehož předebrnou pouze byly právě vypravované události, odplul s paní, s dětmi a s pozůstalými po ubohém Fouquierovi do Marylandu dříve, než černoši dobyli přístavního města. Šťastně se dostal do nové vlasti. Na velkém svém statku na březích řeky Susquehanny vystavěl na poděkování za zachránění krásnou kapli, v níž umístěn byl obraz Matičky Boží, který jeho děti oné noci s sebou do města vzaly. Nad vchodem do nové kaple dal Schlostaler zlatými písmenami vyřtiti slova:

»Blahoslavení milosrdní.«

Zčeštil K. Musil.

Náš hřbitov.

Zde hřbitůvek tichý je zelený,
ná pod stromy pomníky bílé,
toť v cizině domov můj milý,
tu nejsladší snívám chvíle.

Ó Bože můj, musím-li umřít mlád,
nechť spočinu v cizím tu kraji!
Tu neuzřím bratry své se rvát,
tu neslyšet, kterak si lají.

D. L.

Obrázky z katolických misii.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

XXVII. Z Kerey.

Zprávy z poloostrova Korey na dalekém asijském východu oznamují, že tam křesťanství v posledních letech utěšeně květe. Lonského roku 1902 bylo na př. pokřtěno 5807 dospělých. Jasný rozhled o působení katolických missionářů podává list missionáře P. Josefa Wilhelma, rodilého Elsassana, jenž od roku 1883 v Korei působí, a jednu z nejzdařilejších misii v území Hoanghai spravuje. Missie pozůstává z 15 stanic s 1550 křesťany, a 1400 katechumeny a významanala se r. 1902 asi 715 křty dospělých.

Většina mých novokřtěnců, píše P. Wilhelm, »dávají« upřímně na jevo svou pevnou víru a horlivost. Pravidelnost, se kterou konají své denní modlitby a nedělním schůzím obcují, zasluhuje všeho uznání. Již od počátku vedl jsem je k tomu, aby poučné ony schůze považovali za něco velmi důležitého a potřebného, a nyní, když si již byli na ně zvykli, neopomenou skoro nikdy jich se účastniti. Mnozí želi toho velice, že nemohou vždycky přijíti, ježto mají k nám více než čtyry hodiny daleko, a cesty za špatného počasí jsou neschůdný. Jak mnohým katolíkům v Evropě mohli by býti vzorem a příkladem! Pravidelná návštěva nedělních shromáždění má velké výhody a já neváhám stálost svých křesťanů ve víře a častá obrácení pohanů zdejších na víru křesťanskou přičísti hlavně vlivu, jaký ony schůze mají na mysl a život účastníků. Těmito schůzemi odlučují se noví křesťané od okolního pohanstva, ony udržují v paměti křesťanů to, čemu se už ze sv. náboženství byli naučili, ony posilňují jejich vědomí, že všichni náležejí jednomu a tomutěž celku, církvi totiž katolické. Tyto pravidelné schůze všech křesťanů z celého okolí dvou, tří ba i čtyř hodin cesty dodávají i katechistovi, t. j. zástupci missionářovu; jenž v jeho nepřítomnosti vyučuje, vážnosti jako důležité osobnosti, a zvyšují jeho vliv na křesťany i pohany. Katechista řídí vyučování, zkouší křtěnce, jižto na křest sv. se připravují, odpovídá na

otázky sobě kladené a rozhoduje jako první osoba v různých menších záležitostech. Ovšem musí sám ve víře a v modlitbách dobře se vyznati. Stává se nejednou, že mnohý nově obrácený křesťan osedlá svého osla a urazí pět hodin cesty za tím účelem, aby si opatřil odpověď na otázky, kterých sám nemohl doma rozluštit. Následkem této horlivosti zjednávali si i katechisté menšího vzdělání školního neobyčejné zručnosti při výkladech pravd náboženských.

Pravidelné tyto schůze vyžadují však prostranných místností, které ještě před zřízením vlastní stanice musí býti pohotové. A skutečně důležitější obce křesťanské začínají obyčejně stavbou velké modlitebny. Na první pohled zdá se, jako by to bylo nerozumno, ale ve skutečnosti se to osvědčilo. Nověobrázcenci jsou na svou modlitebnu pyšní, obzvláště an kromě nich nikdo neví, jak mnoho práce a peněz je stála. Tato okolnost je však zároveň pobáda, aby modlitebnu pravidelně navštěvovali a ve víře vytrvali. Člověk zajisté nerad zanedbává to, k čemu sám byl svou prací a svými penězi přispěl. Pohané pak, vidouce obětavost křesťanů a jejich krásné kaple, přicházejí k úsudku, že křesťanské náboženství je přece jenom něco dobrého, a bývají takto pohnuti, je přijati. Takovým způsobem bylo r. 1902 na rozličných stanicích jedenáct velikých modliteben zřízeno. V to nejsou počítána místa menšího významu, kde zatím světnička v hospodě k témuž účelu sloužiti musí. Povážíme-li, že rok minulý byl celkem špatný a lidem mnoho dobrého nepřinesl, svědčí zajisté všechny nově postavené svatyně o živé víře a horlivosti našich křesťanů.

Abý byl missionář s rozličnými stanicemi ve stálém spojení, vydržuje si at tak dím apostolského posla, jenž časem jednotlivé stanice obchází, rozkazy a pokyny missionářovy roznáší a pak vrátí se jemu o stavu věcí zprávu podává. Tak nalézá kněz při svém příchodu půdu připravenou. Missijní dni v jednotlivých osadách jsou dni krásné ale peprné. Missionáře dojímá velmi

mile a příjemně, jestliže vchází do osady uvidí před sebou nekonečnou řadu křtěnců jej vítajících, jestliže na jejich přivítání odpovídá a o jejich dobré vůli se přesvědčuje. S radostí pozoruje, že starému pohanství byla opět zasazena citelná rána.

Ovšem není to maličkost, musí-li missionář všechny křtěnce zkoušeti, podle jejich vědění v rozličné třídy rozdělovati, zpovídati ostatní věřící a svatými svátostmi jim přisluhovati. Avšak neschází ani na výjevech vážných anikratochvilných mezi těmito prostými nověobrácenými. Tu vypravuje na př. horlivá jedna žena, která dává muži svému, ještě pohanu, notně píti svíceu vodu, aby ho obrátila. Jindy zase zve venkovský nějaký starešina missionáře přede mší sv., aby k němu zavítal na snídani a dýmečku, a diví se, že onen pozvání jeho odmítá. Takové výjevy nutí missionáře k úsměvu, ale dávají mu zároveň příležitost, své svědění o mnohých stránkách křesťanského života poučovati. »Je to skutečně krásné,« pravi nadšené P. Wilhelm, »býti missionářem v Korei. Při všech svých chybách jsou Koreané přece jenom lidem dobrým, jenž ochoten jest, pravdu přijati, podává-li se mu jen od toho, kdo mu vážnost a lásku ukazuje. Kéž by jenom tak zvaná nová civilisace, ať už vychází od nadutých protestantů anebo lehkomyšlných Japonců dobrý ten lid nezkazila.«

Obtíže tu a tam působí, zavádí-li missionář mezi věřícími o přikázání postní. »Je to šlakovitá věc,« pravi ironicky P. Wilhelm, »má-li člověk jednou za čas slepičí pečení před sebou na stole a na jednu si vzpomene, že je pátek! Že nemá pak pečené se dotknouti, toho poutivý Korean nemůže pochopiti. — Anebo člověk je pozván na hostinu k svému příteli a na stole kouří se již z telecí kýty ale najednou si vzpomene, že je půst. Co nyní? Nepustí-li se do kýty, urazí svého přítele a prohřeší se proti zdvořilosti, okusi-li svůdné lahůdky, zhřeší. Že by pak skutečně zhřešil, to nemůže Korean v hlavě své srovnati. — Anebo kdosi má příležitost pochutnati si na psích játrech, a to je zároveň lékem proti všem nemocem. Avšak nastojte, je půst. Náš milý Korean není těžce nemocen, ale psi játra jsou podle vše-

obecného náhledu ochranným lékem i proti nemocem budoucím. Jak velké to rozpaky, jak těžká to volba! Čemu má dáti přednost? Má půst zachovati, anebo léku jak toho zdraví vyžaduje, užívati?«

Pohnutky obrácení bývají nestejné, zistné i nezištné. Rozdíl pozná se snadno. Kdo z ohledů zistných, pozemských viru přijímá, nepodrobuje se tak snadno předpisům náboženským. Kdo však i velké oběti přináší, aby se stal křesťanem, toho úmysl je zajisté poutivý! Pohan jeden na př. toužil po křtu sv. — vypravuje P. Wilhelm, i vykonal cestu několika mil. ale nadarmo; nezastal mne doma. Nedal se však odstrašiti, a přišel podruhé. Uměl katechismus doslova zpaměti. mnohemu však ještě nerozuměl. Prosil však za křest sv. tak snažně a úpěnlivě, že jsem přišel do rozpaků. Konečně sdělil se mnou také, proč se chce stát křesťanem. V jeho rodině nedožil se ještě nikdo, ani otec jeho, ani děd, ani praděd šedesátého roku a proto nemohl nikdo z nich slaviti »huankap« t. j. šedesátileté narozeniny, které se v Korei okazale oslavují. Sám byl již star 59 let, stál tedy před rozhodnutím. Minil proto, že se na rozhodnutí ono lépe nepřipraví, nežli křtem sv., jakožto skutkem Bohu milým. Vyhověl jsem tedy jeho prosbě, připravil ho dostatečně, pokřtil a propustil. Zda šedesátý rok věku svého skutečně přežil, nemohl jsem se dopátrati.

Jiný, jménem Hong-lik, rovněž starší muž, prosil za totéž. Odmítl jsem jeho prosbu, chtěje jej zkoušeti. I následoval mne do čtyř rozličných křesťanských obcí a urazil při tom ač stařec šedesátiletý, 60 mil cesty uprostřed zimy. Když zraněné jeho nohy jej nechťely dále nésti, sedl si na buvola a vyhledal mne po čtvrté. Rozumí se, že jsem ho pak pokřtil. Vrátil se potom do svého domova, hlásal učení křesťanské svým krajanům a položil tak základy k mnohoslibné missijní stanici. To jsou dva případy ze sta jiných.

Vůbec je toto apoštolské nadání koreanských křesťanů takřka vrozeno a vliv křesťanských rodin působí tak mocně na pohanské okolí, že mnozí pohané aspoň na smrtelném lůžku kněze si dávají zavolati. Ovšem vedle těchto světlých

stránek neschází ani temných, vedle radosti a útěchy nenedostává se i zklamání a a zármutku. Celkem však missie katolické v celé zemi koreanské zdárně prosperují.

XXVIII. Norbert Boy.

R. 1901. přišel s jistým missionářem do Belgie mladý černochoch, pocházející z Konga ve střední Africe, pobyl tam několik měsíců a vrátil se pak zase do své vlasti. Jeho osudy, dříve ještě nežli se stal křesťanem, jsou tak zajímavé, že neváháme, je tuto tak podat, jak je sám vypravuje. Jeho neumělé, prostosrdčné vypravování zní:

»Svého otce jsem neznal; jmenoval se Kika a bydlel v osadě Milai. Moje matka vypravovala, že obyvatelé z jiné kteréšidědiny jej zabili. Nebyli to nepřátelé mého otce, ale chtěli jenom krásti. Oloupili nás o všechny krávy, kozy a slepice, zkrátka o všechno. Mé matce nezbylo nic kromě nás dvou dětí. Byl jsem tehdy kojencem, má sestra v Giere byla o něco starší.

Má matka dostala jiného muže; jeho jméno bylo Adjumeni. Sotva jsem povyrosl, zavedli mne do vsi Matamero. Avšak já měl matku velmi rád a často jsem ji navštěvoval. Do Matamera přišli jednou vojáci, kteří vedli válku proti Arabům. Obyvatelé matamerští báli se vojáků a utekli do lesa. Já a jakési malé dítě hráli jsme si u cesty. Když jsme vojáky viděli, chtěli jsme také utéci, ale bylo pozdě. Vojáci nás zajali a vzali s sebou. Můj ubohý malý soudruh nemohl vojákům stačiti; dostal proto mnoho bítí a konečně klesl všecek unaven na cestě; nemohl dále. Ukrotenci přivázali jej ke stromu, stříleli naň ze svých pušek a nechali viseti. Tak budou pryč i na mne střílet, pravili, jestliže jim nestačím. Cestou nedostal jsem skoro ničeho jísti a hubeněl jsem víc a více. Měl jsem také velkou žízeň, avšak kdykoliv jsem se u řeky nebo studny zastavil, abych se napil, dostal jsem bítí. Cesta trvala mnoho dní; byl jsem již unaven, vyhladověn a na nohou zraněn. Konečně přišli jsme mezi bělochy. Bělochů jsem před tím nikdy neviděl, jenom jsem o nich slyšel. Běloši odevzdali mne jednomu z vojáků a poručili mu, aby mi dal jísti. Dostal jsem skutečně mnoho jísti, rány na nohou

se mi brzo zahojily a já jsem se zase pozdravil.

Jednoho dne musil voják, jemuž jsem byl odevzdán pod ochranu, jíti do osady celý den cesty vzálené, aby nakoupil potravin. Vzal mne s sebou. Avšak obyvatelé oné osady nenáviděli bělochů a jejich vojáků. Můj ochránce se na chvíli vzdálil a nechal mne samotného s dvěma nosiči. Když to obyvatelé osady zpozorovali, zajali mne a zavlékli do lesa. Následujícího dne musil jsem ještě se třemi jinými dětmi pracovat na poli. Z počátku byli jsme přísně střeženi. Dostávali jsme mnoho jísti a žádného bítí; proto jsme nechtěli utéci a znenáhla nás přestali střežiti. Než jednoho dne nebyli jsme již čtyři, nýbrž jenom tři. Čtvrté dítě vesničané zabili a snědli. Řekl jsem tedy k ostatním: »Utecme, sice nás také snědí.« Ale moji spoluvězni odpověděli: »Počkejme ještě!« Povídám jim na to: »Nač čekati? Z rána zabijí zase někoho z nás.« Oni zůstali, já však prchl jsem daleko do lesa a schoval jsem se ve vysoké trávě. Ve svém úkrytu slyšel jsem, kterak mne vesničané volají. Hledali mne, ale nenašli. Když slunce zapadlo a já jsem nic již neslyšel, utíkal jsem dále, ne po cestách ale průchody lesními, které byli prolámali sloni. Zcela unaven zůstal jsem konečně ležeti mezi kořeny velikého stromu. Na blízku slyšel jsem výti levharty a jiné dravce. Mně však nebylo úzko! Báť jsem se jenom, abych nebyl snězen od lidí. V naší vsi není zvykem jísti lidi, naopak všichni to pokládají za něco ošklivého. Proto měl jsem za to, že bude lépe, spolknou-li mne zvířata nežli lidé. Té noci jsem nespál; bylo velmi chladno, a hustá mlha.

Časně z rána šel jsem všecek mokrý a zimou se třesa lesem dále, cestám se vyhýbaje, aby mně zlí vesničané nespatriili a nechytili. Slunce již zase zapadlo, když jsem přišel k jakési řece. Na protějším břehu stála chatrč a na vodě ležely čluny. Volal jsem co jsem mohl, až mne v chatrči uslyšeli. Dva muži skočili do člunu a pluli mi naproti. Ve vysoké trávě mně skoro ani neviděli, tak malý jsem byl. Když přirazili ke břehu, ptali se mne, prve než jsem do člunu vstoupiti směl, odkud přicházím. Řekl jsem že jsem utekl, poněvadž mne

chtěli snísti. Potom vzali mne na loďku, převezli k chatrči a odevzdali převozníkovi. Převozník ptal se mne též, odkud jsem, dal mi jísti a nechal se mne v chatrči vyspat. Druhého dne zavedl mne k bělochům, asi pát dne cesty odtud vzdáleným. Tam jsem dostal jísti a musil jsem s jinými dětmi pracovati.

Po několika dnech vzal mne k sobě jistý běloch; byl to obchodník ve zbraních. Jednou jel za obchodem přes moře do jakéhosi města a vzal mne s sebou. Tam však onemocněl a řekl mi, abych se vrátil domů s tímtež korábem, na kterém jsme byli přijeli a dal mi za tím účelem list průvodní. Když jsem však list ukázal kapitánovi, pravil, že nemá žádné ceny, a že nesmím na loď.

Čekal jsem smutně na břehu, citě se ode všech opuštěným. Na lodi bylo dáno podruhé znamení k odjezdu. Černoši kteří byli na práci na lodi najati, spěchali na palubu. Vplížil jsem se mezi ně a schoval jsem se v dolní části lodní. Když loď již odrazila od břehu, prohlížel ji kapitán, je-li všechno v pořádku a našel

mne. »Co tu děláš?« obořil se na mne, »neřekl jsem ti, že nesmíš jeti s námi? Za trest nedostaneš nic jísti.« Mlčel jsem a bylo mně velmi úzko, ale přece jsem byl rád, že jsem nemusil loď opustiti. Trochu toho jídla, myslil jsem si, černoši mi už dají. Pomáhal jsem jim tedy při práci. Když to kapitán viděl, obměkčil se a řekl: »To se mi líbí, že jsi tak hodný, dostaneš jísti.«

Loď se zastavila v městě Ybembob. Tam všichni běloši vystoupili. Prál jsem si, dostati se k nim do služby. Prání mé se vyplnilo; běloši se o mně dověděli a přijali mne do svého domu a u nich jsem podnes. Jsou to katoličtí misijnáři. Během času, co jsem u nich, naučili mne a všechny ostatní děti, s kterými zde bydlím, znáti Boha, Krista Pána a jeho Matku Marii. Naučili se nás také modliti a učinili nás ditkami Božími na křtu sv. Proto jsem jim vděčen, modlím se za ně a chci vždycky u nich zůstatí. Chci vždy nábožně žíti jakožto ditko Boží, abych přišel jednou do krásného nebe, ku Kristu Pánu, a jeho Matce Marii.

Různé zprávy.

Odpadlíků za rámeček. Nedávno byla v časopise »Iconoclasto«, vydávaném v Americe a úplně neznabožském pěkná stať o odpadlících od církve katolické, kterou s laskavými čtenáři »Školy« ochotně sdělíme. Pisatel Braun praví v článku nadepsaném: »Dělaní odpadlíků« toto: »Protestantským horlivcům, kteří přejí si katolíky k odpadu přivést, musí se říci zřejmě, že je ne-li veskrze nemožné, tedy skoro nemožné, aby vzdělaný katolík mohl se stát dobrým protestantem. Příčina toho leží na snadě: »nemůže-li kdo věřiti kmeni a kořenu (katolické církvi), kterak může věřiti větvím (protestantům)?« Nemůže-li kdo věřiti že nejstarší církev zde jest pravou církví, kterak může uznávati pozdější vynálezy Luthra, Kalvína, Wesleye, Dovesa atd. za pravou církev? Je-li přesvědčen, že autorita na nejstarší církev přenesená není závazná, kterak se může podrobovati

predpisům jakési konference věčně hašteřivých reformatůrů anebo superintendentů protestantských? Je-li kdo přesvědčen, že učení víry podle rozhodnutí církve jsou bludná a že výklad papeže je mylný, kdož by směl namlouvati, že výklad jakéhosi Tomy, Dika, Harryho a jině je správný a že třeba dle něho se řídit. To přece je čirá nemožnost. Upřímný, počestný a vzdělaný katolík musí buď své víře zůstatí věrným anebo státi se vůbec svobodářem. V protestantismu pomoci hledati nemůže, pro něho není žádné střední cesty mezi katolicismem a nevěrou. Proto moje tvrzení že vzdělaný a uvědomělý katolík nemůže se státi dobrým protestantem doslovně jest pravdivé, ač se mnohému může zdáti přílišné. Na prstech jedině ruky lze spočítati katolíky všechny, kteří by byli v běhu století stali se dobrými protestanty. Poznal jsem mnohé k protestantismu odpadlé

kněze, kteří psali knihy, konali přednášky, jen aby římskou církev očernili, ale doposud nepoznal jsem ani jediného, jemuž bych byl mohl důvěřovati a jenž by měl v sobě jen jiskru poctivosti. Zde uvádím příklad: je tu především Chiniqui v Illinois, jenž byl podvodníkem a švindlěrem. Tento starý pletichář sbíral od hejlů tisíce a tisíce dolarů pro útulnu odpadlých duchovních. On však peníze probil a naпослед i útulnu zapálil, ale při tom snažil se světu nalhati, že prý to katolíci zapálili a zatím se vydal na cesty, aby taškaril dále. Odpadlý kněz Sequin nadělal před několika lety mnoho hluku odpadem svým, ale byl to nejdokonalejší bídák, který kdy šibenici ušel. Odpadlík Haltery byl ptáčkem stejného peří, jen že byl prohnánější. S velikou drzostí tupil své bývalé bratry, katolické kněze, jako špatné a bídné, ctihodné řeholnice, opatrovnice chudých a nemocných prolašoval za hříšnice, ačkoli byl sám tak zlotřilý, že se mu ani dítko světití nesmělo. Tak soudí neznaboh o odpadlících z katolické církve. Úsudek tento je tím pozoruhodnější, jelikož pochází od muže, jenž nemůže nařčen býti, že by strnil katolické církvi, an stojí mimo ni. Slova jeho však potvrzují to, co jsme v několika člancích jednajících o ztrátě a zisku odpadlíků ve »Škole« letos uveřejněných

dokázali, že myslící katolík nemůže od církve své odpadnouti, leč by nehledal pravdu a chtěl se přidržeti toho, co lehčím jest ale bludným.

Slova Braunova si zajisté nedají odpadlíci za rámeček, vždyť by je neustále vinila z nerozumu a rozvířila by jejich svědomí, snad uměle uspalé. Slova tato jsou však také skvělou obranou církve naší, její pravdy, její neomylnosti v učení, její stálosti a svatosti, proto nás těší, proto nás povzbuzují, abychom tím věrněji stáli při církvi své, abychom ji hájili a bránili proti útokům, jež ne touha po pravém náboženství, nýbrž jen slepá zloba a zloba činiti může. Slova tato však ukazují nám také celou tu vnitřní bídu a zuboželost odpadlíků, kteří byli v církvi plevami a proto tak lehce odvál je vítr. Nechtěli užívati pomoci a prostředků spásitelných a proto tak zchátralý byl jejich duch. Jsou to politování hodní ubožáci, kterým nesmíme odpirati almužny lásky, almužny modlitby, aby poznali bídu svou, aby nahlédli, kam se ženou, že ve zkázu, aby včas se obrátili a v laskavé lůno matky církve se navrátili. Nezavrhujeme jich, ale modlitbou a kde možno i dobrým slovem jim usnadňujeme cestu zpáteční. Kéž Matka Boží i jim pomůže, aby navrátili se zpět do Srdce Páně!

Boh. Hendl.

Dikůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Prahy. Plně slib učiněný vzdává povinné díky nejsv. Srdci Páně, blah. Panně Marii, Matce dobré rady, sv. Josefu, svatému Antonínu za obdrženou zvláštní milost a prosí čtenáře »Školy« o jedno »Zdrávas«.

A. H.

Od Brna. Tak rok začalo mně silně boleti v krku. Bolesti stávaly se silnějšími a já jen stěží mohla jsem plniti své povinnosti jako učitelka. V této tísní vzala jsem útočiště k božskému Srdci Páně, učinivši slib, že vyslyšení své prosby uveřejním. Po vykonané dvoji devítidenní pobožnosti neduh můj docela pomínil. Mohu nyní zase svým povinnostem dostáti. Vzdávám tedy tímto nejvroucnější díky božskému Srdci Páně za milost vyslyšení, jakož i Panně Marii,

Matce ustavičné pomoci, sv. Antonínu Pad., sv. Janu Nep., ctihodnému sluhu Božimu P. Martinu Středoví za jejich přímluvu.

M. L., učitelka.

Z Paskova. Plním slib a vzdávám díky božskému Srdci Páně a bl. Panně Marii za vyslyšení prosby v jisté záležitosti.

W. K.

Z Olomouce. Vzdávám nejsrdečnější díky božskému Srdci P. Ježíše, Matičce svato hostýnské, sv. Josefu za vyslyšení v přetěžké záležitosti mé.

J. F. P.

Z Vinohrad. Díky vroucí buďtež vzdány nejsv. Srdci Páně sv. Josefu a sv. Antonínu za obdržené milosti v záležitosti rodinné a prosím všechny čtenáře »Školy« o jeden »Otče náš«.

Em. z Vinohrad.

Denní rozjímání.

(Hlavní úmysl.)

Každodenní rozjímání náleží k duchovnímu životu. Nelze si ani představit kněze, pravého řeholníka nebo klášterní sestru bez rozjímání. Jako modlitba má být každodenním zaměstnáním člověka vůbec, tak nábožné rozjímání jest povinností každého řeholníka a vůbec každého křesťana, jenž touží dosáhnout vyšší dokonalosti. Co jiného činili sv. Otcové na poušti, jako že se modlili a pracovali a při tom vždy nábožně rozjímali. Co jest rozjímání? Co to znamená? Rozjímání je tolik jako uvažovati, přemýšleti o životě a utrpení Pána Ježíše, o posledních věcech člověka nebo jiných pravdách víry svaté a při tom vzbuzovati zbožné city a spasitelná předsevzetí. Tímto a takovým rozjímáním dospíváme k poznání a lásce Boha samého. Při rozjímání spolupůsobí tři síly duše naší. Paměť představuje nám pravdu nebo tajemství. Rozum zkoumá pravdu tu nebo tajemství a vyvozuje z úvah své, co máme věřiti, co doufati, čeho se báti, co činiti nebo čeho zanechati. Vůle pak pravdou proniknuta přivoluje, vzbuzuje zbožné city, činí dobrá předsevzetí a prosí v rozmluvě nábožné s Bohem. Cíl pak takového rozjímání jest, aby byl Bůh víc a více poznán a milován.

Jedenkaždý, kdo si určitě vytkne cíl, musí uvažovati, jak by k němu dospěl. Rolník uvažuje dobře, co na to neb ono pole zaseti má, aby při pohodě dočkal se užitku. Uvažuje, co by se na té neb oné půdě nejlépe vydařilo, co má cenu atd. Stavitel dobře uvažuje, nežli začne stavěti dům, jak jej postaviti má, jaký náklad má vynaložit, zdali bude moci dokončit započatou stavbu atd. Řemeslník též musí rozvážiti dílo, které konati má, jak by je nejlépe udělal, aby sobě prospěl a zákazníka uspokojil. Často i hospodyně musí dobře uvažovati, co má pro své domácí uvařit a jak vše připravit, aby to mnoho nestálo a přece všem chutnalo. A co se napřemýšlí mnohý učenec nad jedním slovem, nad nějakou číslicí! Často celé dny a noci přemýšlí a uvažuje, jak by jistou důležitou věc nejlépe rozluštil. Advokát se též dosti napřemýšlí v nějaké při, jak by svého klienta zachránil, jak by při vyhrátí mohl. A učitel neobejde se nikterak bez uvažování, jak by předmět, jemuž učiti má, nejlépe podal svým žákům, aby jemu porozuměli, aby si jej zalíbili a dobře v paměť vstúpili. A což teprve kněz! Ať již vystoupí jako kazatel nebo učitel, vždy musí napřed přemýšlet, rozjímat o pravdách, které hlásati má, aby nejen sám byl proniknut krásou a vznešeností pravdy Boží, ale aby i posluchače své získal pro pravdu a ctnostný život. Opravdu bez rozjímání každodenního neobejde se téměř nikdo. Jen ten jest rozdí, že lidé uvažují více o časných věcech, nežli o věcech spásy duše se týkajících.

Nikdo se neomlouvaj, že to povinností je toliko duchovních a řeholních osob. Jest pravda, že tito mají za svatou povinnost každodenně nábožné rozjímání konati, aby jednak hříchu čelili, jednak ve ctnosti pokračovati mohli. Ale nechťejí býti všichni lidé spaseni? Což nemají všichni a ve světě žijící lidé tím více hříchu odpirati? Což nejsou všichni povinni ctnostný život vésti? Což nemají všichni Pána Boha víc a více poznávati a jej milovati? Kterak však toho dosáhnou, nebudou-li nikdy uvažovati o pravdách Božích a ctnostech křesťanských? Vždyť není třeba aby konal člověk rozjímání, tak, jak se konává v řádech a klášterích. Dostačí člověku světskému, přečte-li si každý den nějakou kapitolu z knihy »Ná-

sledování Krista Pána a když o každé větě chvíli uvažuje, na sebe vykládá, svůj život s pravdou tam vyřknutou porovnává, aby co dokonalého nalezne, ještě více zdokonalil, a co chybného najde v nitru svém, aby napravit.

Látku pak k rozjímání, poskytuje každému život Pána Ježíše, jeho řeči, jeho ctnosti, jeho skutky, utrpení, smrt, zmrtvých vstání, na nebe vstoupení; dále život a ctnosti blah. Panny Marie, svatých a světic Božích; evangelia a epistoly na neděle a svátky a jiné nábožné knihy na př. Knihovna duchovní a jiné tohoto směru knihy.

Aby však rozjímání naše mělo dobrý začátek, průběh a konec, jest nám se dobře připravit, mysl svou sebrati, srdce dobře naladiti a přede vším Duchu svatého o milost k tomuto dílu prositi. V této tak důležité věci velmi napomahají duchovní cvičení, jež každoročně konávají se pro duchovní i pro laiky, na př. na posvátném Velehradě, nebo kde se missie konají a na jiných místech k tomu ustanovených.

Vědouce již jak důležité jest každodenní rozjímání a jak prospěšno pro život křesťanský, neopomíejme ho nikdy. Zkusíš to jedenkaždý aspoň nějaký čas a uvidíš jaký veliký užitek ti přinese nábožné rozjímání pro čas i věčnost.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, abychom každodenně konati mohli nábožné rozjímání, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone citelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Nezanedbatí ranního rozjímání.

Úmysl v prosinci: Obnovení moci papežské.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

PROSINEC 1903.

Oslavujeme nejsvětější Srdce Ježíšovo, věnujeme mu nejvroucnější srdce našeho slovo: Srdce Ježíše převznešené, prameni milosti, ó buď stále velebené tu i na věčnosti! (Píseň.)

Modlitba za vlast.

Ó Bože, v čisté, vroucí lásky plání,
hle, činím útok na Tvé smilování,
a vřelé modlitby mé k Tobě vanou,
ó chraň, chraň moji matku milovanou,
moju drahou, krásnou, svatou zem!

Ó nedej, aby do propastí zhouby klesla,
dej víru s láskou za svatá jí hesla,
by vytrvala v nepřátel svých davu,
již chtějí sklonit ve prach její hlavu,
a servat její diadém...

•Obzor.

* * * * *

Ó dej, by zvítězila slavně zase,
by jako hvězda s nebe zaskvěla se,
a velká, mocná nadšením a vznětem,
by víru, naděj', lásku nesla světem
v hláholu mocném, vítězném...

Ó Bože, vyslyš vroucí lásky plání,
otevři ruku svého smilování,
slyš vřelé modlitby, jež k Tobě vanou,
a k slávě veď mou matku milovanou,
moju drahou, krásnou, svatou zem!

Boh. Podaný.

Slunce lásky.

Můj Spasiteli, slunce lásky ryzí,
na svět jsi přišel s nebe nuzný, chudý,
v říši svou jsi přišel, svým byl jsi cizí!

Na zemi nezval's majetkem ni hrudy,
ač země, vesmír, nebesa jsou Tvoje,
vzal's na se lidské strasti, hoře, trudy,

•Obzor.

* * * * *

jho života i jeho trpké boje,
sám strádal jsi a jiným's úsměv vracel,
svou láskou všude lidskou bídu hoje.

Kde zazněl sten: „Mou ránu, Pane, zacel!“
tam lidem stíral's horké slzy s brvy —
a za to na kříži jsi dokrvácel,
jak na západě slunce tone v krvi!

J. Pohorský

Od domu k domu.

Od domu se k domu bere
po Betlemě Josef svatý,
prosí snažně o místočko
pro Marii — Boží Máti.

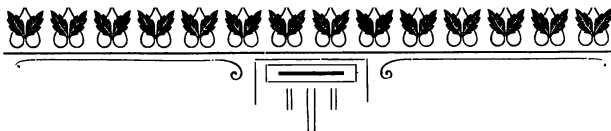
Ale marné prosby všechny —
v celém městě není místa
pro Tu, jež již porodit má
spásu světa — Jezu Krista...

•Obzor.

Venku tedy v pustém chlévě
noclehují — s nímou tváří...
a tam také Messiáš
slaví sbory v nebes září.

U tebe též hostem býti
chce tak často Kristus milý —
ó hleď, bys jej lépe přijal,
Betlemští než učinili.

Fr. Zateřel.

Příchod Páně.

(K době adventní a vánoční.)

Nase nadešla nám útěchyplná doba adventní, doba modlitby a pokání, od církve svatě ustanovená k tomu, abychom se připravovali k důstojnému slavení radostiplného narození Pána Ježíše Krista. Čim byly 4000 let před příchodem Spasitelovým ve starém věku, čim jest nám doba svatopostní, tím jsou i čtyry neděle před svátky vánočními v adventě. Trojí příchod Syna Božího církev svatou zaměstnává v tomto občasi posvátném, a tento trojí příchod Kristův má býti také zvláštním předmětem zbožného našeho rozjímání.

„Prvním příchodem“, praví sv. Bernard, „přišel Ježíš v těle našem a oblečen je slabostmi našimi; druhým přichází do nás skrze milost svou v duchu a síle; třetím přijde ve slávě a velebnosti nás soudit.“ A Petr de Blois připojuje: „První příchod Páně byl pokorný a skrytý, druhý je tajemný a plný lásky, třetí bude zjevný, hříšníkům strašný a spravedlivým vítězoslavný.“

Proč přišel Bůh na tento svět? Proč narodil se v těle lidském v Betlemě? Aby obnovil tvárnost země. Ó jak bídným byl svět, jak nešťastné bylo lidstvo před příchodem Kristovým! Zmizela zářná pravda zjevení Božího z poznání lidstva a jen někteří obzvláštní vyvolenci Boží podrželi známost jediného pravého Boha. Š vírou pravou zmizelo i poznání účelu a cíle člověka na zemi, nebyl jim cílem život věčný duše nesmrtelné, nýbrž toliko rozkoš a požitky pomíjějícího světa; proto nebyla jim pravidlem vůle Boží zapsaná ve svědomí, nýbrž řídili se zkaženou vůlí vlastní, hovíce zlému a topice se v neřestech hříchu. Sklesl člověk s výše své jako tvor Boží podle obrazu Božího stvořený a učiněn jest podobným nerozumnému tvorů zvířecím. Kletba hříchu tížila každého a nikdo neměl moci ji sejmouti s beder člověčenstva. Rozum sice pracoval a bádá, ale nepovzněl se nad úroveň badání světského k poznání vznešenějšímu. Jen ti nejšlechtetnější, myslitelé světa starého trochu se přiblížili k nebi, ale hned sami uznávali, že bez Boha není vysvobození. Cítili, že bez zvláštního Vykupitele marné jest všecko lidské namáhání, že všecka lidská práce nemá ceny a proto volali po Spasiteli. I svatí Otcové a patriarchové Starého Zákona, které Bůh z milosti své vedl, i ti volali úpěnlivě po Onom, jenž by obnovil lidstvo a osvobodil. Odtud to volání: „Rosu dejte nebesa a oblakové dštěte Spravedlivého! Otevři se země a vydej nám Spasitele!“ Po 4000 let toužilo lidstvo po Messiáši, neboť všickni, i pohané měli tušení, že jednou přijde a oblaží svět a navrátí se zase zlatá doba lidstvu. A když naplnil se čas Bohem určený, splněn i slib Bohem daný. Tam v Betlemě, městečku malém, a to ještě ve chlévě nuzném spatřilo světlo světa dítko nejchudší a přece nejbohatší, dítko od světa nepovšimnuté a přece celým dvorem nebeským obklopené, dítko,

jemuž není a nebylo rovného. Tam narodil se Bůh sám přijav tělo a přirozenost lidskou, aby lidstvo vykoupil a tím je napravil, čím lidstvo zhřešilo.

Ó jak veliké to a vznešené tajemství, tajemství narození Páně! Nebesa žasnou, kůrové andělští se díví, když sestupuje jednorozený Syn Boží s nebe na zemi a bere na sebe podobu člověka; jen svět si toho tehdy nevšiml, lidstvo

neslavilo. přesvatý tento okamžik, ba ani nepřijalo pobostinnu Spasitele svého. a přece vyplnila se touha jeho odvěká.

Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi. Do vlastního přišel a jeho jej nepřijali. Ale čas ukázal brzy, čím nám bylo narození Páně. Počátkem spásy, radosti, útěchy, počátkem života. A proto nyní ta radost vánoční, radost čistá, věru nebeská, jež nemá v roce rovné, proto ten zpěv: »Radujme a veselme se, neboť narodil se nám Kristus Pán!«

Avšak uvažujme jen dále. Nebylo by nám prospěšné, že se Kristus Pán před 1900 lety naroditi ráčil, kdyby pro každého z nás neustále nepřicházel nám vstěpovati, udržovati a zdokonalovati život milosti, jelikož zřídlo a pramen jest v něm samém. Proto slavíme i druhý příchod Páně, tajemný to příchod, kdy v duších našich Bůh se rodí, aby je posvěcoval a oblažoval. Ó jaká to milost. jaká to radost, jaké to tajemství, které by mělo všecka naše srdce povznést a zjemnit! Ten dobrotivý Spasitel, jenž tehdy pro nás v Betlemě se narodil, jenž na Kalvarii za nás na kříži pňel a umřel, tentýž Pán náš věda, že nemůžeme Otcí jeho se libiti, nejsme-li spojeni se Synem jeho vlastním, v němž se mu jediné zalíbilo, tentýž Spasitel přichází do srdce našeho, nás proměňuje v sebe tak, abychom nežili již životem svým, nýbrž životem jeho. »Živ jsem, ale ne již já, nýbrž živ jest ve mně Kristus«, krásnými slovy líčí sv. Pavel účinky příchodu Páně v srdce zbožné. A Bůh Otec vida v nás Syna svého, může o nás také říci: »Tento jest můj milý Syn!« Ejhle, jak jsme netoliko zbaveni hříchu prvotního příchodem Páně, ale také účastni se sláváme lásky jeho. A milost tato uděluje se nám v adventě. Po čtyry týdny klepá Ježíš dychtivě na dvěře srdce našeho, a nalezá-li v nich místa, narodí se v nás. Narodí se ve spravedlivých, aby rozmnožil milosti duchovního života, narodí se ve hříšnicích, aby osvobodil je od hříchu a trestu, zvláště od smrti věčné, neboť nechce smrt hříšníka, ale aby se obrátil a živ byl. A co jest naší svatou povinností? Připravovati cestu Kristu Pánu do duší našich. A o tom nás poučuje sv. Jan Křtitel svým důtklivým kázáním na poušti, které dává církev předčítati v nedělích adventních. Jana Křtitele vyvolil Bůh sám za předchůdce Syna svého, aby připravoval lid na jeho přístí. Platí o něm slova: »Prorokem Nejvyššího slouiti budeš, neboť půjdeš před tvář Páně připravovat cesty jeho.« (Luk. 1. 76.)

A co nám káže sv. Jan? Krátce lze vyjádřiti obsah jeho kázání slovy: »Čiňte pokání, jděte k Ježíši Kristu.« Čiňte pokání! Není lze se uvarovati hněvu Božího bez usmíření. Praví sv. Jan: »Plemeno ještěřcí, kdo ukázal vám, abyste utekli před budoucím hněvem?« (Luk. 3, 7.) Kterak unikneme přísným jeho soudům a trestům, jež uvalí na nepřátele své, nepřestanou-li jej urážeti? Nutné je tedy činiti pokání, ale pokání upřímné a opravdové, jež ovoce přináší, pokání úplné, které příčiny hříchu ničí, účinky jeho napravuje, chování hříšníkovo mění a zlepšuje. A běda tomu, kdo pokání takové odkládá! »Již zajisté sekera ke kořenu stromu přiložena jest... bude vykopán strom tento neužitečný, a jaký bude jeho osud? Proto každý strom, který nenese ovoce dobrého, vyřazen bude a do ohně uvržen.« (Luk. 3, 9.) Ó slyšíme jen: každý strom, každý, bez rozdílu! A trest stihne toho více a přísněji, kdo Bohem více byl omilostněn, kdo více obdarován a ošetřován.

Ó proto tedy připravujeme cestu Páně pokáním! Urovnejme mu stezku, kterou se bráti chce do duší našich. Snížujeme kopce pýchy, zvedejme údolí skličivosti a malomyslnosti, zanechme cest krivých, nespravedlivosti, nelásky, prchlivosti, lhostejnosti a ubírejme se cestou přímou pravdy, lásky, horlivosti a upřímnosti. Pravda sice jest, že mnoho překážek musíme přemáhati a odstraňovati. ale všecko zmůžeme s Bohem. »Všecko mohu skrze Toho, jenž mne silí.« A jaká to potom pro nás radost, když po cestě očištěné, urovnané uvidíme Spasitele bráti se k nám s mocí velikou, ač neviditelnou, když sami mu vyjdeme dle slov sv. Jana vstříc, abychom ho pozvali k nám. Svatý Jan totiž netoliko odvrací

duše od hříchu kázáním svým, on je také přivádí ke Kristu Ježíši. Ukazuje nám lékaře Boha Spasitele, jenž všechny nemoce hříchem způsobené léčí a hřích sám zníčíti a s nás sejmouti chce. »Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa!« tak volá sv. Jan Kristu Pánu v ústřety. (Jan 1, 20.) K Ježíši Kristu chce sv. Jan všechny uvést, proto i učeníky své posílá k němu, proto vydává svědectví o moci jeho, o jeho božství. Proto také rmoutí se Jan vida, že mnozí si Ježíše nevšimají a jej pronásledují řka: »Uprostřed vás stojí, kterého neznáte.« (Jan 1, 26.) Jak hroznou by slova ta byla i pro nás výčitkou! Kristus chce přijíti k nám, a my bychom zavírali dveře duše naší před ním? Stál by u nás, a my bychom si ho nevšimli? Podával by nám hojnost milostí svých, a my bychom je nebrali? Odpustí to od nás! Ke Kristu je cesta naše jako cesta pastýřův a tří králů, ke Kristu vede nás touha duše naší, proto kéž neuplyne bez užítu doba adventní! Modlitba vroucná volá Krista k nám, pokání upřímné očistí a připraví naši duši a Kristus přijde a bude přebývati v nás a radost naše bude dokonalá. Ó jaký to bude život blažený! Vždyť praví sv. Jan: »Kdožkoli pak přijali ho, dal jim moc býti syny Božími; těm, kteří věří ve jméno jeho, kteří ne z krve ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha narození jsou.« (Jan 1, 13.)

Třetí příchod Páně na svět bude v den soudu. »Tehdáž uzří Syna člověka přicházejícího v oblacích s mocí velkou a velebností.« (Luk. 21, 27.)

Celý svět zahrnoval Spasitel svou milostí a dobrodiním, čekal dlouho na pokání, pomáhal, posiloval jak jen mohl, a proto také přijde, aby soudil svět a lidstvo, kterak všeho toho dobrodiní užívalo. Nebude to příchod podobný onomu v Betlemě, kdy přišel Pán v poníženosti, nýbrž bude to příchod Krále nejmocnějšího, jež celý dvůr nebeský provází; přijde Pán s mocí velkou a velebností. Nebude to příchod podobný onomu tajemnému a milostiplnému příchodu do srdcí našich za dnů života, nýbrž bude to příchod spravedlivého a vševědoucího Soudce. Tehdy vedla ho k nám láska a milosrdenství, nyní přivede ho spravedlnost. Ó jak hrozná to bude chvíle! A přece jak často na tento třetí příchod Páně zapomináme! Jak často žijeme tak, jakoby soudu a pekla nebylo! A proto hledí nás církev svatá vyburcovati z této hříšné netečnosti, a hned v první neděli adventní dává předčítati svaté evangelium o posledním soudě. Jsou to slova Messiáše samého, která spasitelnou hrůzou otřásti mají naším svědomím. Proto volá k nám slovy sv. Pavla: »Hodina jest, abychom ze spánku povstali«, ze spánku hříchu a začali život kajicný. Církev praví k nám všem: Volte buď milosrdenství nebo spravedlivost, buď Beránka tichého, který přišel sniti a odpustiti hříchy světa, nebo lva strašného, jenž přijde za hříchy vykonat pomstu. Přijmeš-li s láskou Toho, jenž po tobě v jeslech vztahuje ruce své, nebudeš se báti jeho příchodu třetího, nýbrž účastenství mítí budeš v jeho vítězoslávě, až přijde soudit živých i mrtvých. Ale běda těm, kteří jej nepoznali aniž návštěvy jeho užili! Poněvadž srdce své zavírají před dítětem božským, jež pláče nad nimi v jeslech, budou sami jednou nad sebou plakati a bédovati, zoufale volajice: »Hory padněte na nás a pahrbkové přikryjte nás!«

Kéž takového konce ochrání nás dobrotivý Bůh! Umiňme sobě tedy na počátku této svaté doby adventní tak žiti, jak nařizuje církev svatá, jak blaho a prospěch duší našich toho vyžaduje. Buďme pilní života ukrytějšího, střežme se světských radovánek, krotme tělo postem, osvěžujeme duši modlitbou a rozjímáním a svátostí pokání očistíme srdce, aby vešel Kristus s tělem i krví svou do nás.

Rosu dejte nám nebesa! Přijdiž, ó Pane, a navštiv nás v pokoji, abychom se radovali před Tebou v srdci dokonalém! Potom netoliko ústy, nýbrž i srdcem rozradostněným zapějeme v hodinu narození Páně: »Narodil se Kristus Pán, radujme se! Z růže kvítek vykvet nám, veselme se! Z života čistého, z rodu královského nám, nám narodil se!»

Boh. Hendl.

Ježíšek přichází
v andělu přese,
štedrého večera
každému nese.

Každému naloží,
čeho jen třeba,
dítěti perníku,
zebraku ohlova.
I tomu stromčku
ozdobí chvoje,
a s každým rozdělí
srděčko svoje.

Ba: on je nedělí,
dá nám je celé,
to srdce plácené
z lásky k nám vtěle.
Tehda, když počalo
v Betlémě bít,
bylo té lásky žár
na nebi zřítí.

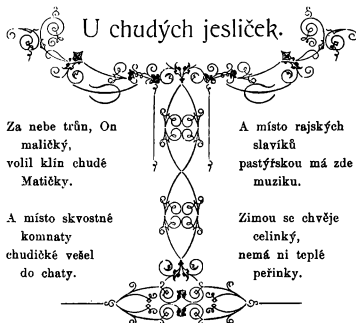
A když pak na kříži
přestalo tlouci:
ve tmu se hállo
slunečko mrouci.

Ježíšek přichází,
srdce mu zřítí:
svít nám, až staneme
před Boží tvář.

— O štedrém večeru. —

„Obzor“.

VI. Št.

U chudých jesliček.

V jesličkách leží,
nepláče,
ustlat si mohl
jináče.

S nebe jej snesli
'andělé;
zimou se chvěje
na těle.

»Obzor«.

Za nebe trůn, On
malíčký,
volil klin chudé
Matičky.

A místo skvostné
komnaty
chudičké vešel
do chaty.

A místo rajských
slaviků
pastýřskou má zde
muziku.

Zimou se chvěje
celinký,
nemá ni teplé
perinky.

Matka Ho plénkou
ovila
a chudým šatem
přikryla.

Ježíšek dlí tu,
nepláče,
ač moh' si ustlat
jináče.

Ant. Travněc.

Budme stáli!

(Na konec roku.)

Uplynul zase rok, ó jak rychle uplynul! Co tu bylo starosti i radosti, co žalův a trápení, co bolesti a soužení, a přece vše pominulo. Kolik plánů osnoval si duch lidský, a kolik se jich nepovedlo, kolik tužeb zůstalo nevyplněných, kolik dobrých úmyslů zhroutilo se! Kolik zlých a špatných se provedlo! Zase jeden veliký list přidán jest knize života celého lidstva, na němž napsány jsou jeho dobré i zlé skutky, jeho slechetné i neslechetné záměry, a list ten dochován bude až k soudu poslednímu, kdy Soudec nejvyšší a nejspravedlivější pronese soud dle zásluhy. Ale i nám jednotlivcům přibýlo zase mnoho na účtu, který jednou složití musíme před Bohem. Opět vedl nás Bůh otcovskou rukou svou po cestě dobré, která k spáse věčné spěje — dali jsme se vésti? Kolikrát vzbuzoval v nás dobrá předsevzetí a spasitelné úmysly — podrželi jsme je a provedli jsme je? I svět nás čekal i Bůh nás volal, koho jsme raději slyšali, koho jsme ochotněji následovali? Byli jsme jako ten stoletý

dub v palse, nezlomní, neochvějní ve víře, v ctnostném životě podle viry, či podobali jsme se spíše třtině, kterou klátí vítr na všechny strany? Ano, to asi bude naší největší chybou, a chybou nynějšího světa, netečnost, křesťanská nestálost v dobrém. Čas sice nestojí, ale my máme v čase pevně a věrně státi k Bohu, ku Kristu a církvi jeho, mimo něž není dobra, není pravdy, není života, není spásy. »Já jsem cesta, pravda a život,« řekl Kristus a mohl říci právem jako Bůh. »Nikdo nemůže přijíti k Otci leč skrze mne,« dodal a ukázal cestu jistou a bezpečnou, která nás vede k Bohu a tedy i ku blahu jak časnému tak věčnému. A na této cestě máme s časem kráčet, ale ne se od ní uchylovati, ani na levo ani na pravo, vždyť přímá cesta jest nejkratší.

»Stáli buďte,« praví sv. apoštol Pavel v I. listě ke Korintským, »stáli buďte a nepohnutelní; rozhojnětež se v díle Páně vždycky, vědouce, že práce naše není daremná v Pánu« (15, 58). Jak krásná, jak plná obsahu to slova! A přece není

nic snadnějšího, nežli slyšeti je a nekonati, co nám praví, není u nás nic častějšího, nežli nestálost v dobrém, nestálost v ctnosti křesťanské. Odkud to? Proč všichni nesnaží se jako o závod o tento pravý klenot, jenž jedině nám zůstává a u Boha vysokou cenu má? Inu zpozdilost a zaslepenost brání nám v tom. Či to není zpozdilostí, když poznáváme dobré a rádi snad bychom se konali, ale ohlížíme se po úsudku jiných. Snad bychom častěji jednali dle vnitřního přesvědčení, pěstovali ctnost tu nebo onu, kdybychom se jen nebáli krivého posouzení jiných. Bázeň, abychom se nestali snad v očích světa směšnými, abychom nebyli terčem vtipkářů, terčem úsměšků a pohrdání, konajíce co nám Bůh přikazuje, tato bázeň jest kořenem nestálosti naší. Ale jaká by to byla ctnost, která by se již strachy trásla před nějakým bidným vtipem? Což svatí naši předkové ohlíželi se také tolik na soud lidský? Co dělal si z toho sv. František Serafinský a svatý Filip Nerejský, když lidé je nazývali blázny? Či nepraví svatý apoštol Pavel „mně pak to za nejmenší jest, abych od vás souzen byl, aneb od lidského soudu, ale ani sám sebe nesoudím; kdož mne souditi bude, Pán jest“. O není to ctnost, která trati zmužilost před nepřitelem, to není láska, která když má vystoupiti na veřejnost, se ukrývá pro strach aby neutržila si posměchu. Kdožkoli miluje Ježíše a jeho následovníkem býti chce: zapřiž se sám, vezmi kříž svůj a následuj ho. Pamatuji při tom, že jen ten, kdo setrvá, kdo ho následuje až do konce, až do smrti, spasen bude.

Často bývá však také příčinou naší nestálosti v dobrém jakási kleslost vlastní mysli, jakási nedůvěra v sebe samy. Když i po nejlepším předsevzetí zase klesneme, když vidíme, kterak nábožné city a vzdechy brzy zanikají, když nás překvapí naruživost v době neostražené

a potlačí nám rozum i svědomí; tu zajiště pojímá nás trpký pocit naší mdloby a pokouší se o nás zoufalost nad slabostí naší.

V takových těžkých dobách našeptává nám pokušitel, že je toho tuze mnoho a je to tuze těžké, co náboženství od nás požaduje, jakoby to bylo nemožné následovati Krista, státi k dobrému ve všech okolnostech života tohoto, nikdy nezhaditi a neopustiti pravdy a ctnosti!

Proto nedůvěra a pochybnost činí nás lehkomyšlnými při posuzování vlastních našich skutkův. K tomu pojí se naše sobecká láska, která vždycky hledí vymlouvatí nás a omlouvati, a proto se nám zdá touha po dokonalosti přepjatostí náboženskou, zbožným blouzněním, vrcholem, ku kterému člověk na tomto světě se dostat nemůže. I přemlouvá se pak člověk, že dosti na tom, když koná tolik dobrého, co mu bez jakýchkoli obtíží vykonati možno.

Tato nespěšlost a neodhodlanost jest ovocem naší samolásky, jest vítězstvím naší lidské a nižší přirozenosti nad duchem nesmrtným. Pravda jest ovšem, že i ten nejlepší člověk může někdy chybiti ba i těžce zhřešiti. I Petr zhřešil, obkliččen jsa nepřáteli. Ale klesl-li zase rychle se vzmužil a postavil se na nohy. Tak to činí i člověk stálý. Vždyť právě toto kolísání se mezi vítězstvím a pádem svědčí o tom, že se v těžkém nalezáme boji. Právě naše ponížení ukazuje nám místo, kde jsme nejslabší, a kde nepřítel náš silný jest, kde tedy odpor mu klásti obzvláště třeba jest. Ctnost bez boje a namáhání nebývá skoro ani ctností.

A padne-li kdy v boji tomto, přemohou-li naruživosti rozvahu tvou a smyslnosti duši tvou, zastíní-li kdy chtivost zisku tvou slechetnost, zlost tvou mírnost, všelijaké ohledy tvou spravedlnost, za-

stavi-li světská rozkoš a lákadla tebe na cestě k cíli vyššímu a vznešenějšímu, vzmuz se jen zase, vzchop se, vstaň. Ještě jsi živ a zdrav, ještě není nic ztraceno. Boží milost jako rosa padá do srdce lítostivého, a rodí tu novou sílu k novému boji.

Buďme protož stáli v předsevzetí, hleďme běh života dokonati jakožto vítězi ve Kristu. Buďme stáli ve svém křesťanském smýšlení Plavec, zamýšleje v cizích zemích hledati bohatství, opouští ženu, ditky své a vlast, a na moře zmítané bouřemi vydává život svůj. Proč bychom se nechtěli odvážit nebezpečí pro bohatství a statek nepomíjející? Bojovník neohroženě táhne do boje a neděsí se smrti, která ustavičně jest mu na blízku. A my pro Boha a nesmrtelnou vlastní duši nechtěli bychom něčeho podstoupiti více nežli vojín pro slávu světskou? »Oniť zajisté aby porušitelnou korunu vzali, ty pak neporušitelnou.«

Buďme stáli v boji o to nejvyšší dobré a zachovejme duši svou čistou jak velí Kristus. Co jen tu máme pomůcek po ruce k tomuto dílu! Proč si jich nevšímáme, proč jich neužíváme? Hledejme modlitbu, která nás sílí — přistupujme ke stolu Páně — kde Kristus nás sytí. K tomu obrátme mysl svou, jenž jest pramenem a dárce všeliké zmužilosti a síly a duch náš od všemohoucnosti Božské nikdy nesestoupí bez opravdové a vydatné útěchy a posily k boji.

Hledejme i obcování s křesťany dobrého zrna, horlivými a statečnými.

Věk náš hledí takové sjednotiti ve spolicích a jednotách katolických, aby spojenými silami tím pevněji stáli proti úkladům knížete temnosti. Běda samotnému i v tom ohledu, spojenými silami, má býti naše heslo. A nemůžeme-li vyhledávati společnosti lidí ctnostných a bohabojných a chceme-li se vyhnouti tak mnohým neslechetným příkladům, vezmeme častěji do ruky dobrou, poučnou a nábožnou knihu, aby se náš rozum osvěcoval, vzdělával, srdce uslechtovalo a vůle posilovala. Dobrá kniha jest dobrý přítel, který ohněm svým nás zahřívá a nadšení budí pro vše nadšené a dobré. Proto dobře pravil jistý muž: »v modlitbě rozmlouváme s Bohem, dobrou knihou Bůh mluví k nám.«

Každé příležitosti použijme, abychom se povznegli nad tento svět, nad obyčejný dav lidstva, který světu slouží. Stůjme pevně a odhodlaně při tom, co jsme uznali a poznali za pravdu a právo. Neztraťme ani minutky drahocenného času, aby list náš v knize života popsán byl hustými řádkami, o vykonaných dobrých skutcích. Držme i na uzdě tělesnost svou, neboť zvlztějíme-li sami nad sebou, pak žádného vnějšího nepřítele báti se nemusíme. Zachovejme věrně, co dobrého zasil Pán v srdce naše v tomto roce, aby vzklíčilo, rostlo a neslo užitek, odvrzme, co bylo koukolem mezi pšenici, a vzpomínajíce vděčně všech dobrodiní Božích, zapějme na konec roku Bohu, Pánu a Otci svému radostně a vděčně: Tebe, Bože, chválíme.

Boh. Handl.

Poslední řeči Mojžíšovy.

Napsal Jarolím St. Pavlík. (O.)

Nástupcem Mojžíšovým měl se státi Josue, hrdina statečný, jenž už několikráte Israelity vedl do boje. On a Kaleb byli jedini z Israelitů dospělých, kteří měli vejiti do zaslíbené země, kdežto ostatním bylo zemřiti na poušti za trest, že reptali proti Hospodinu.

Nástupnictví Josuovo zvěstoval Mojžíš slovy: »Ve 120 letech jsem dnes, nemohu více vycházeti a vcházeti, zvláště poněvadž i Hospodin řekl mi: Nepřejdeš Jordanu tohoto. Hospodin tedy Bůh tvůj půjde před tebou, a on zahladí všechny národy tyto před obličejem tvým, a vládnouti budeš jimi; a Josue tento půjde před tebou, jakož mluvil Hospodin... Zmužile čiňte a posilňte se; nebojte se, aniž se lekejte, když je uzříte; nebo Hospodin Bůh tvůj, onť jest vůdce tvůj, aniž opustí, aniž zanechá tebe. I povolal Mojžíš Josue a svěřil mu vůdcovství a následnictví v úřadu svém před veškerým lidem.

Našim Josuem je Pán Ježíš Kristus. Josue a Ježíš jsou totožná jména a znamenají »Vysvoboditel«. Josue uvedl Israelity do země zaslíbené; Pán Ježíš vede nás do nebe; avšak na té cestě jest se nám potýkati s nepřáteli spásy naší; Pán Ježíš je našim vůdcem, pod jeho vedením zvítězíme nad ďáblem a pomocníky jeho.

Všechn zákon sepsal Mojžíš do knihy a dal kněžím k opatrování. Každý sedmý rok o slavnosti stánků měl se všemu lidu předčítati, »aby slyšíce učili

se a báli se Hospodina Boha svého, a ostrihali a plnili všechny řeči zákona tohoto, oni i synové jejich.« Naším zákonem jest evangelium a nauka cirkve. Každou neděli předčítá se nám Pismo svaté a vykládá učení cirkve, abychom slyšíce učili se, co jest nám konati k dosažení spasení věčného. V poslouchání výkladu zákona byli Isrealité horlivými. A mnozí křesťané — zvláště z těch lepších tříd — nechodí celý rok na kázání, ač by jim neuškodilo, aby »slyšíce učili se«, neboť jejich náboženské vědomosti jsou mnohdy praskrovné. Na rozkaz Boží měl se Mojžíš s Josuem odebrati do stanku úmluvy; tam se jim ukázal Hospodin ve sloupu oblakovém a poručil jim, napsati jistou píseň, jež měla Israelitům na paměť uváděti jejich chyby, zvláště nevděčnost k Bohu, jenž jim tolik dobrého prokázal, a zpurnost i náklonnost k modloslužbě, za niž jim vyhrožováno tresty Božími. Aby Isrealité od modloslužby byli odstrašeni, museli píseň tu vyslechnouti a nazpaměť se ji učiti. Píseň tato, známá pode jménem písně Mojžíšovy (druhé) zní:

Slyšte nebesa, které věci mluvím,
slyš země slova z úst mých.

Splyň jako déšť učení mé a teč jako rosa výmluvnost má, jako prška na trávu a jako krůpěje na bylinu.

Nebo jméno Hospodinovo vzývati budu: dejtež velebnost Bohu našemu.

Boží skutkové dokonali jsou, a všechny cesty jeho spravedlivé: Bůh věrný a beze vši nepravosti, spravedlivý a přímý.

Zhřešili jemu, oni, nikoliv synové jeho, v nečistotách, národ zlý a převrácený.

Tim-liž se odplacuješ Hospodinu, lide bláznivý a nemoudrý? Zdalíž on není otec tvůj, kterýž vládne tebou, a učinil a stvořil tebe?

Rozpomeň se na dny staré, pomysli na jednokaždě pokolení; otaž se otce svého a oznámi tobě; starších svých, a povědi tobě.

Když Nejvyšší rozdělával národy, když odděloval syny Abrahamovy, uložil meze počtů synů izraelských.

Dil pak Hospodinův lid jeho, Jakob provázek dědictví jeho.

Nalezl jej v zemi pusté, na místě brůzy a široké pouště; vůkol vodil jej a učil; a ostříhal jako zřitelnice oka svého.

Jako orlice ponoukající mladé své k létání a lítající nad nimi roztáhl křídla svá a pojal jej a nesl na ramenou svých

Hospodin sám byl vůdce jeho, a nebylo s ním Boha cizího.

Ustanovil ho na vysoké zemi, aby jedl úrody polní, aby ssál med ze skály a olej z kamene přetvrdeho.

Máslo ze skotů a mléko z ovcí, s tukem beránek a skopců synů Basan, a kozly s tukem pšenice nejvýbornější, a krev hroznů aby pil nejčistší.

Ztuchl milý a rozešel se; stlustnul, stučněv, rozšířiv se, opustil Boha stvořitele svého a odstoupiv od spasitele svého.

Popadli ho cizími bohy a ohavnostmi k hněvu ho pohnuli.

Obětovali ďáblům a ne Bohu, bohům, kterýchž neznali, novým a nedávno přišlým, kterýchžto nectili otcové jejich.

Boha, kterýž tebe zplodil, opustil jsi, a zapomenul jsi na Hospodina stvořitele svého.

Viděl to Hospodin a k hněvu popuzen jest, nebo popudili ho synové jeho a dcery.

I řekl: Skryji tvář svou před nimi, a podívám se na poslední věci jejich; nebo národ převrácený jest a nevěrní synové. —

Oni mne popudili skrze toho, jenžto není lid, a skrze národ bláznivý rozdráždím je.

Oheň zapálen jest v prehlivosti mé a hořeti bude až do pekla nejhlubšího, a stráví zemi s úrodou její a základy hor spálí.

Shromáždím na ně zlé věci a střely své vystřilím na ně.

Zhynou hladem, a požerou je ptáci kousáním přehořkým, zuby zvířat pošlu na ně s prehlivostí zeměplazů a hadů.

Zevnitř pohubi je meč, a vnitř strach, mládence i panny, dítě kojící se s člověkem starým.

Řekl jsem: Kdež jsou? Učiním, aby přestala mezi lidmi památka jejich.

Ale pro hrěv nepřátel protáhl jsem to, aby snad nezpýsněli nepřatelé jejich a neřekli: Ruka naše vysoká učinila tyto všechny věci, a ne Hospodin.

Národ ten bez rady jest a bez opatrnosti.

Ó by moudří byli a rozuměli a k posledním věcem prohlédali.

Jak by jeden honiti mohl tisíc, a dva pryč zahnat deset tisíců? Zdali ne proto, že Bůh jejich prodal je a Hospodin zavřel je?

Nebo není Bůh náš jako bohové jejich; i nepřatelé naši jsou toho soudcové.

Z vinice Sodomských vinice jejich a z podměstí Gomorrských; hrozen jejich hrozen zluči a hroznové nejhořčejší.

Zluč draků vno jejich, a jed hadů nejedovatějších neuzdravitelný.

Zdali tyto věci nejsou schovány u mne a zapečetěny v pokladech mých?

Mám jest pomsta, a já odplatím časem svým, aby klesla noha jejich; blízkoť jest den zahynutí, a pospíchají tu býti ti časové.

Souditi bude Hospodin lid svůj, a nad služebníky svými slituje se; uzří, že zemdlena jest ruka, a zavření také zhynuli, a ostatní pohubeni jsou.

I dí; Kde jsou bohové jejich, v nichžto měli doufání?

Z jejichžto obětí jidali buky, a pivali víno z obětí mokrých; nechť vstanou a pomohou vám, a v potřebě nechť vás hájí. —

Pohleďtež, že jsem já sám, a není jiného Boha kromě mne; já usmrtím, a já obživím; já raním a uzdravím, a není, kdo by mohl z ruky mé vytrhnouti.

Pozdvihnu k nebi ruce své a dí: Život jsem já na věky.

Když naostřím meč svůj jako blesk, a uchopí soud ruka má; učiním pomstu nad nepřáteli svými, a těm, kteří v nenávisti mají mne, odplatím.

Opojím střely své krví, a meč můj sežere maso, krev zabitých a zajatých nepřátel hlavy odkryté.

Chvalte národové lid jeho, nebo krve služebníků svých pomstí; a učini pomstu nad nepřáteli jejich, a milostiv bude zemi lidu svého.

Doporučím čtenářům, nad každým veršem se pozastaviti, a to, co platí o Israelitech, na sebe vztahovati; píseň ta vzbudí mnoho užitečných myšlenek v duši naší.

Dříve, než se Mojžíš rozloučil s lidem israelským, dal mu své požehnání, každému kmeni zvlášť. Ke konci pravil: »Blahoslavený jsi ty, Israeli; kdož podoběn tobě, lide, kterýž spasen býváš skrze Hospodina? Onť jest štít pomoci tvé a meč slávy tvé. Zaprou tebe nepřátelé

tvoji, a ty na jejich hrdla šlapati budeš.« Tak i nám se může říci: Blahoslavený jsi, lide křesťanský, vykoupený od Hospodina! Kdož podobný tobě? Máš sice mnoho nepřátelů, kteří se k tobě nechťejí znáti, kteří tě pronásledovati a utiskovati budou; ale ty zvítězíš, neboť církev tvá založena jest na skále, již brány pekelné nepřemohou.

Dokonav Mojžíš všechny řeči své, vystoupil na horu Nebo, odkudž mohl přehlédnouti zemi zaslíbenou, plnou měst, vesnic, zahrad, hájů a niv. Nyní jest země palestinská zpustlou; tenkrát však byla úrodnou a krásnou. Mojžíš se z radoval, vida tu překrásnou zemi před sebou, do které ovšem vejiti nemohl. Teď mohl s klidným srdcem k otcům se odebrati, když byl Israelity přivedl na kraj cíle jejich. Tam i blaženě skonál a Bůh sám nechal jej anděly svými pochovati na místě skrytém, tak že nikdo hrobu jeho nenalezl. Stalo se to proto, aby Israelité neprokazovali Božskou úctu pozůstatkům toho, jenž tak veliké zázraky za živa konal, že s největší úctou lid na něho za živa pohlížel. Dosáhl věku 120 let. Písmo svaté praví, že podržel ostrý zrak a dobré zuby až do posledního okamžiku. Třicet dní oplakávali Israelité smrt jeho.

A jak my se zaradujeme, až spatříme naši zemi zaslíbenou, totiž nebe, a nejenom spatříme, ale i do něho vejdemo, pakli na pouti tohoto života věrnými Bohu zůstaneme. Čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, aniž na srdce lidské vstoupilo, to připravil Bůh těm, kteří ho milují.

Slovo tělem učiněno.

Slovo tělem již se stalo,
mezi námi přebývalo,
plno lásky k člověku,
viděli jsme slávu jeho
Syna jednorozeného
z Boha Otce od věků.

Vítej nám, ó Jezu Kriste,
narozený z Panny čisté
jako z růže jasný květ;
v Tobě pravdu, milost máme,
před Tebou tu poklekáme,
kleká s námi celý svět.

Maria, ó Boží Máti,
Tebou ráčíš Bůh nám dáti
světlo s nebes výsosti.
Oroduj, ať vždy nám svítí,
bychom mohli Krista zřítí
ve blažené věčnosti.

•Obzor.

VL. ŠT.

Život blahoslavené M. Krescencie.

(Část další.)

Hlava pátá.

Rok zkušební čili noviciát.

Jakmile služebnice Kristova přioděna byla kajícím rouchem svatého Františka, chvátala zapominajíc na ty věci, kteréž za sebou měla, úsilně k vytknutému sobě cíli, k pravému totiž a dokonalému milování Ježíše Krista ukřižovaného, pro něž opustila všecko, co lidem příjemného, a považovala za lejno, aby Krista získala (Filipp 3.). Její dosavadní život připadal jí jako poblouzení, a jako odpor proti milosti Boží, ježž tudíž třeba napravití a tuhým pokáním Boha usmířiti. Bůh osvitil duši její světlem pravdy, v němž objevila se jí nicotnost všech věcí pozemských, křehkost a hříšnost kleslé přirozenosti lidské. I počala lačněti a žizniti po spravedlnosti, a jako jelen dychti po studnicích vod, tak dýchčila duše její po Bohu silném, živém (Ž. 41, 1.)

Jakým způsobem pojala úkol svůj, vysvítá z následujícího vyňatku z jejích

záznamů, jež později sice teprv napsala, v nichž však celý její duševní směr v životě řeholním patrně se jeví (Kolb. st. 40.).

• O lásky plný vládce všech věcí, můj Kriste Ježíši! Vim, že veškeré blaho mé jediné od tebe pochází. Také to dobře poznávám, že od tebe ani na jediný okamžik upustiti nesmím. Protož račiž milostivě za vděk přijmouti, abych učinila s tebou tuto úmluvu: Jako že každým okamžením dýchati budu, tak sobě žádám a chci, aby ani jediný okamžik neuplynul, kde bych se tobě neklaněla, tebe nemilovala, tebe nevelebila. Žádám sobě z celého srdce, abych každý okamžik hořela horlivostí pro tvou čest a pro spásu duše, abych tě náležitě cítili, tobě se podrobovati, ze svých hříchů se káti, bližního milovati, tvou pokoru, chudobu a čistotu, tvou poslušnost následovati, a stále k tobě za tuto milost modliti se dovedla. — Na důkaz toho vyznávám před tvou božskou velebností,

před nejsv. Pannou a před celým nebeským dvorstvem tvým s nejpokornější oddaností, že je to mou žádostí a mou rozhodnou vůlí, kteroužto, Pane Bože můj, nyní i vždycky ode mne dobrotvě přijmouti a božskou milostí svou zpečetiti a pro celou věčnost potvrditi račiž.

Také v tom se již jako novicka cvičila, co napsala r. 1721. •V následování mého krále mužné se chopím meče lásky Boží a touto zbraní proti útokům a pokušením nepřitele zlého ve všelikém protivěnství v živé víře, v pevné důvěře na božskou všemocnou pomoc se spoléhajíc, jménem, k němuž jsem přísahala, budu pro krále svého bojovati, pro něho trpěti a kříže snášeti a s milostí jeho. doufám, že zvítězím; a za všechno to ničeho sobě nežádám, praničeho, než to jediné, aby můj všemohoucí král ctěn byl a milován.

A nezůstala věru při pouhých předsevzetích nebo planých přáních, nýbrž co sobě umínila, to také s takovou věrností a dokonalostí ve skutek uváděla, že i v ctnosti nejpokročilejší sestry nemohly se novice ani z daleka vyrovnati. Z toho zároveň jest patrné, že na základě zdravé askese hlavně o zvelebení vnitřních ctností se snažila. Předevzetí zmíněná vztahují se totiž po výtece na důkladné očistění duše vykořeněním všelikých, i menších zlých náklonností, na úplné odevzdání sebe, své vůle, do vůle Boží, na výhost všeliké vlažnosti, na pokojnou a sebranou mysl, na lásku k nepřátelům, lásku ku kříži a utrpení, na poslušnost k představeným a zpovědníkům. Vsemitěmito ctnostmi, zvláště pak pokorou, poslušností, stále klidnou a veselou myslí i v nejtěžších utrpeních, hned od počátku nad jiné vynikala, jak všichni, s nimiž se stýkala, na ní pozorovati mohli. Sama však nejbedlivější pozor věnovala sladkému »hosti srdce svého«, hleděla zameziti přístup všelikému nepokoji do nitra jejího,

kříž pak a utrpení vítala a objímala jako posla nebeského. Dvoje předsevzetí z roku 1718 buďtež zde ještě uvedena, abychom poznali, jakého byla tehdaž smýšlení.

•Abych slyšela, a porozuměla tomu, co Duch sv. uvnitř ke mně mluví, zachovám pilně vnitřní poklid. A jakmile počnou ozývati se ve mně vášně mé a starosti, poručím jim, a jakmile toho zpozoruji, řeknu: „umlkněte!“ a se Samuelem zvolám: „Mluv ty o Pane, neboť služebnice tvá slyší!“

Pod nápisem: »lásku ku kříži« znamenala: »O můj vroucně milovaný Otče! chceš-li mi v svrchované dobrotvosti své uděliti nějaký křížek, budu se z pouhé lásky k tobě z toho radovati, že jsi na mne nehodné ditko své račil vzpomenouti.«

A Otec nebeský si na ni vzpomněl. On, jenž žádost a lásku k utrpení v ní byl roznil, o to se postaral, aby v plné míře se jí dostalo, čeho sobě žádala. Uvrhl milené ditko své do tavírný bolestných zkoušek, a nespravedlivých a křivých pronásledování, aby se očistilo ryzi zlato milosti od trusky přirozenosti, již nemile pozoruje na ní oko Boží; aby zlato v ohni zkoušené den ode dne více se zalesklo hrdinnými ctnostmi pokory, poslušnosti, lásky k nepřátelům; aby v trpělivosti dovršila skutek dokonalosti (Jak. 1, 4.) a aby na základě trpělivosti postavila onu zlatou stupnici nebeskou o níž svatý Pavel napsal tato slova: »Chlubíme se soužením, věduce, že soužení trpělivost působí: a trpělivost zkoušení, zkoušení pak naději, a naděje nezahanbuje: nebo láska Boží rozlita jest v srdcích našich, skrze Ducha sv., kterýž dán jest nám.« (Řím. 5, 3—5.) Nejspolehlivějším důkazem o vysoké míře její ctnosti již v době tehdejší jest nám nevšední míra utrpení, kterou přidělil jí Bůh již na počátku života řeholního.

Po čtyři roky musela je snášeti sama v opuštěnosti beze vší lidské útěchy a pomoci. A ona snášela všechno bez reptání nikomu ani v nejmenším sobě nezasteskla, nikoli nemálomyslně, nýbrž nesla všechno radostně a Bohu za to děkovala. Bůh dopouštěl, že s ní hrubě, nelidsky nakládali, že ji ďábel strašné, téměř neuvěřitelné nástrahy činil; a toho všeho použila ruka Páně, aby s ní setřela prach lidské křehkosti a vytvořila v ní slícný obraz Kristův. —

Nejprve budeme v příčině té vypravovati, co jí bylo krutého přetrpěti od lidí. Aby však čtenátové z toho, co povíme, nikterak se nehoršili, upozorníme je nejprve na to, z jakého stanoviska na tyto a podobné příhody v životech svatých hleděti a z nich uvažovati dlužno.

Všichni učitelové života duchovního, kteří o mystických osobách a jejich stavu duševním se rozepsali (Thomas a Jesu De oratione divina. Schram, Institutiones theologiae mysticae), v tom se shodují, že ti, kdož k vyšším stupňům modlitby a ku tajemnému spojení s Bohem povoláni jsou, rozličnými stupni tak zvaného trpného očistění nižší stránky duše, abychom tak řekli, stránky myslivé, kterážto očistu veliký znal a učitel života mystického, sv. Jan z kříže, ve spisech svých nazval »temnou nocí myslů«. V době této očisty pravidelně přivali se na duše ty v podobách nejružnějších celé spousty protivenství, opovržení, pomluv, na cti utrhaní, sočení, nespravedlivého pronásledování, a to obzvláště s prudkostí nevýslovnou. Nejednou dopouští toho Bůh, že takováto prudká pronásledování nenadálý a ostrý odpor vychází od osobností blíže postavených, dobře smýšlejících, ba někdy i svatostí vynikajících; kterážto okolnost takovým utrpením dodává tím větší hořkosti a říznosti, takže tím hlouběji do duše vnikají a v celé útroby její zasahují.

Slyšme, co o tom di zkušený muž Boží doby dávné z řádu svatého Františka (Henricus Harphius, Theologia mystica): »Vpravdě dokládám, že by Bůh, než by duši takovou ve zvláštní lásce sobě vyvolenou a oddělenou bez této průpravy nechal, raději dopustil, by na statisíce lidí na této duši pohoršení bralo; ano že by raději tisíce svatým vnitřní zraky zalepil, aby nevědouce tuto jedinou vyvolenou nádobu svým ostrým a nespravedlivým posuzováním čistili a připravovali. Životy svatých poskytují námku pravdě této nápadné doklady. Vzpomeňme sobě na sv. Alžbětu Thuringskou, s níž někteří pokrevní přátelé, kteří jinak nebyli povahy nešlechtné, tak necitelně nakládali, že se nám téměř zdá býti neuvěřitelné; na sv. Otce Františka, jak s ním zacházel jeho biskup, a jeho vlastní otec; na sv. Kateřinu Sienskou, již v rodině domě za sprostou děvčátku považovali; na svatého Petra Damiana, kterémuž, jak Baronius vypravuje, od samého svatého papeže Lva IX. křivdu snášeti bylo; na sv. Alfonsa z Liguori a mnohé jiné, na nichž na všech se osvědčilo slovo apoštolovo (II. Timoth. 3, 12.): »A tak všichni, kdo chtějí po božně žiti býti v Kristu Ježíši, protivenství trpěti budou.«

Toto všechno budiž nám poučením, abychom v posuzování jiných, obzvláště osobností zbožných a bohabojných byli opatrnými, jakož i shovívavými k těm, kteří nedbajíce této opatrnosti s dušemi svatými nespravedlivě až snad i krutě nakládali. Takovým někdy platí skutečně slovo Páně: »Nevědí, co činí.« (Luk. 23, 34.) Tak se to má asi se všemi těmi, kdož naši novicku pronásledovali a jí protivenství činili. Všichni uznali a vyznali později, že pochybili; jako šupiny spadlo jim bělmo s očí jejich, takže sami zaslepenost svou nemohli pochopiti a ji veřejně zase napravit se snažili.

Nejvyšš milosrdný Otec nebeský sám připravil ditko své na takové utrpení a to zvláštním zázračným zjevením (Act. B. Sum.). Viděla totiž jednoho dne božského Spasitele svého s těžkým křížem na ramenou vycházející z cely představené Teresie Schmidové. Ihned vidění tomu porozuměla, že totiž na ni čeká těžký kříž, a že představená její bude nástrojem v rukou Božích, kterým jí utrpení to uloženo bude.

Tak se i stalo; a povahou představené stal se onen kříž těžším, než by se kdo byl toho nadal. Terezie Schmidova narodila se v Mnichově r. 1670. a byla dcerou osobního lékaře kurfürsta bavorského. Od roku 1698. byla v klášteře našem představenou. Zdá se však, že ji sestry volily více s ohledem na její zevnější schopnosti a její styky s různými osobnostmi, než pro zvláštní ctnosti. Brzy totiž vyšlo na jevo, že se pro tento úřad nikterak nehodila, takže až k tomu došlo, že ji představení r. 1707. z úřadu sesadili, ač dle tehdejšího způsobu byla zvolena doživotně. Toto sesazení jest v celých dějinách kláštera jediným takovým ukazem, a jméno Teresia Schmid nenachází se v seznamu představených tamního archivu.

Nemohlo ovšem jinak býti, než že představená i několik sester na své straně měla, které ji v pronásledování tom byly nápomocny: mezi těmi uvádí se zejména starší sestra Antonie a vedle ní ještě asi pět jiných.

První zevnější příčinu k přikrostiti zavedla představené asi ta okolnost, že byla proti dřívějšímu rozhodnutí svému přinucena přijmouti tuto chudobnou dívku beze věna. Domnívala se stále, že obec klášterní je tím poškozena; odtud počátek

svůj vzala její nechuť k novicce, již i trpkými slovy vyčítala, že přý se svým vstoupením do kláštera hrubého bezpráví na družině reholní dopustila. Zaslepenost představené vzrůstala čím dále více až dostoupila takového stupně, že se na tom ustanovila, že bude ubohou novicku soužiti, až sama opět vystoupí. Myslílať, tím prokáže Bohu i klášteru prospěšnou službu, bude-li považovati nevinnou dívku nikoliv za spolusestru, nýbrž za otrokyni, a s ní též tak nakládati bude.

K tomu přidružila se i ta okolnost, že představená a stejně s ní smýšlející sestry pro vlastní obmezenost v znalosti života duchovního mimořádně zjevy na ctihodné Krescencii nedovedly správně posouditi, a tudíž majíce zrak již nechuti a roztrpčenosti proti ní zakalený, vše ji jen ve zlé braly a vykládaly, zejména když demonické vlivy a trýzně na ni jeviti se počaly, jak o tom v následující hlavě budeme šíře vypravovati. Když vypomáhala v kuchyni, daly se častěji nápadné výtržnosti a nehody: hrnce se překotily, oheň náhle vyhasnul, nádobi bylo rozbito, a to z takových okolností, že dle mínění sester služebnice Boží tím vinna byla jednou pro svou neohrabanost, jindy pro svou zlobu, anebo docela posedlost; sestry se domnívaly, že musí nějakým způsobem býti k tomu přinucena, aby sama z kláštera odešla. — Taktéž závist a nepřízeň, jimž to ubohé srdce lidské, zejména v pohlaví slabším, tak rádo volný dává přístup, měly účinek nikoliv nejposlednější. Možná také, že i to je v převrácenosti utvrdilo, že vidaly zbožnou novicku konati skutky, k nimž samy odvahy neměly, a proto také na jiných s nelibostí je shledávaly.

(Příště dále.)

Papež Pius X.

(Ostatek.)

Jakožto pozorovatel umění ujal se patriarcha i mladého, nadaného skladatele mistra Perosiho a ustanovil ho za ředitele kůru při chrámu svatého Marka v Benátkách. Všecky své skladby musil Perosi nejprve před patriarchou provozovati. Nyní jest Perosi ředitelem papežské kapely a bývalý jeho podporovatel papežem. Politicky činným Sarto nebyl, nýbrž hleděl si správy diecese své, kterou vzorně uspořádal a tak si i uznání i lásky duchovenstva svého zasloužil. Co dobrého vykonal, není ani z polovice známo, neboť řídil se Písmem svatým, že nemá věděti levice, co činí pravice. Činil dobré ne pro slávu lidskou, nýbrž pro Boha. Nyní otevřelo se mu pole činnosti ještě větší a obsáhlejší a dá Bůh, že jako papež, velikou bude ozdobou stolice sv. Petra. Že sám po této hodnosti nebažil, vidno z toho, že když byl zvolen, měl co zápasiti s mdlobou. Vzmuchiv se však, vzal na sebe to těžké břímě úřadu papežského, které zajisté tím více pocituje, čím starší jest. Avšak doufejme v Boha, že posílí našeho sv. Otce i v jeho stáří, neboť jest posud silný, zdravý a čilý, ačkoli blíží se sedmdesátce.

Od papeže Sixta V. r. 1585 nevstoupil na stolec sv. Petra muž ze stavu tak chudobného a prostého, jako nynější sv. Otec Pius X. To zajisté bude mu pobídkou, aby se vždy a všude ujímal chudých, bídných a utlačených a tak krácel ve šlepějích toho, jehož náměstkem na zemi jest, samého Syna Božího, Spasitele světa, jenž božskou láskou svou všecky, nejvíce však ubožáky, objímal. Kéž vyleje Hospodin hojnost darů Ducha sv. na posvátnou hlavu sv. Otce Pia X., zachová ho, obživí ho, chrání ho před nepřátele jeho a dá se mu

dočkati v požehnané činnosti, let Petrových! Při této příležitosti nebude od místa, všimnouti si poněkud i oněch devíti předchůdců nynějšího sv. Otce, kteří měli jméno Pius. Pius I. svatý, zvolený r. 158 po Kr. skončil smrtí mučnickou. Potom nevyskytuje se jméno to celých 13 set let. Neboť až r. 1458. zvolený papež Eneáš Silvius Piccolomini dal si zase jméno Pius II. Papež tento zdržoval se před volbou jako papežský vyslanec nějaký čas v Čechách a chválí ve svých spisech jak zbožnost lidu našeho, tak zejména znalost sv. Říma. Horlil obzvláště o záchranu křesťanství před sverepými Turky a věnoval na výpravy proti Turkům veliké obnosy peněz. Měl však mnoho bojovati s nesjednoceností křesť. knížat, čímž dobrá věc často škodu trpěla. Pius III., bratrovce předešlého, zvolen jest r. 1503. Vyrkl slovo »r e f o r m a c e« cirkve, chtěje ukázati, co cílem vlády jeho bude, ale zemřel již po 26 dnech papežování svého.

Pius IV. z rodu Medici, zvolený roku 1559 pokračoval v koncilu Tridentinském přivedl šťastně ku konci a potvrdil ustanovení jeho jako závazná pro katolický svět. Papež tento povýšil svého bratrovce Karla Borromejského na hodnost kardinálskou, čímž dal církvi jednoho z nejlepších mužů! Nástupcem jeho byl Pius V. svatý, z rodu Ghislieri (1566—1572) jenž se vyznamenával jak zbožností a přísným životem tak i velikou horlivostí o dobro a prospěch cirkve sv. Sám choďoval do nemocnic v času moru a ošetřoval nemocné jako nejpojednější. Za něho dobylo křesť. vojsko u Lepanta pod vedením Jana Rakouského skvělého vítězství nad Turky r. 1571., kteréžto se všeobecně připisovalo obzvláštní přímluvě Rodičky Boží, již vyzývati a za to prositi Pius V. naporučil.

Pius VI. z rodu Braschi zvolen jest r. 1774. a panoval do r. 1799. Přišel v trudný stav církve, tak že při volbě řekl kardinálům: »vaše volba jest mým neštěstím.« Za něho počaly některé státy utiskovati církev a zabíratí jmění její rušením klášterů a vyháněním řádů řeholních. Papežské moci málo si všímáno a vladari osazovali biskupské stolce dle libosti. Pius VI. chtělje tomu zabrániti a si zejména císaře Josefa II. nakloniti, podnikl cestu do Vídně, avšak nepořídil ničeho, neboť v boji proti církvi pokračovalo se dále. Když pak ve Francii vypukla revoluce, padl jí i papež Pius VI. za obět. Ubohý stařec byl z Říma vyvečen. od města k městu revolucionáři vezen, až jej smrt z tohoto slzavého údolí vysvobodila. Byl to vpravdě poutník apoštolský umírající ve vyhnanství.

Nástupce jeho, Pius VII. z rodu Chiaremonti zvolen byl ne v Římě — poněvadž město toto nepřáteli osazeno bylo, nýbrž v Benátkách r. 1800. Putoval do Paříže ku korunovaci Napoleona I., aby tohoto mocného muže církvi získal. Císař se mu však špatně odměnil. Nechtělje žádnou jinou moc mimo svou na světě uznávati, utlačoval papeže, až jej konečně v noci z Říma odvésti dal do vyhnanství. Mnoho, mnoho zkusil ubohý papež v této době, ba i bídy dosti; sám si musil oděv zašívati a postrádal i toho nejpotřebnějšího prádla. Avšak Bůh ho neopustil. Napoleon, přemožen jsa, byl odvezen na ostrov sv. Heleny, kdež zemřel; papež Pius VII. však vítězoslavně navrátil se do Říma, kdež s radostí a plesáním uvítán jest 24. května r. 1814.

Proslulý tento papež, jež měl nynější sv. Otec na mysli, když si dával jméno Pius X., zemřel následkem upadnutí 21. srpna r. 1826. v 82. roce věku svého, když viděl nevysýchající sílu katol. církve i v souzeních a protivensstvích největších.

Pius VIII. z rodu Castiglione zvolen jest 31. března r. 1829. Vystoupil proti tajným společnostem neznabožským zejména proti svobodným zednářům a ujmál se chudých a ubohých, kde a jak jen mohl. Zemřel však již 30. listopadu r. 1830. v pokročilém stáří.

Pius IX. z rodu Mastai Ferretti, patří mezi nejslavnější papeže jak dlouhou dobou panování 1846—1878, tak činy svými i svým utrpením. Nedá se vše zde vypsati, neboť dějiny jeho papežování jsou bohaté. Byl to papež dle srdce Božího, papež Marianský, jenž r. 1854. 8. prosince prohlásil za článek víry, že Maria Panna počata jest bez hříchu prvotního. Slavil koncil Vatikánský, brojil proti bludům a kacířstvím. Horlil pro rozkvět svaté víry i církve Páně, hájil dědictví sv. Petra. I on musil utéci z Říma před zbouřenci roku 1848., ale brzy se zase mohl navrátiti. Doba jeho byla velice pohnutá jak válkami, tak i snahami podvrtnými, víře i církvi nepřátelskými. Pius IX. však vždy pozvedl hlasu svého, napomínal, poučoval, ovšem ne vždy dbáno dobrých jeho rad.

Revoluce v Italii neutuchala, až r. 1871. 20. září, dobyt konečně i Řím a vzat papeži. Pius IX. neutekl, nýbrž vytrval a tak se stalo, že ve svém městě, ve svém domě učiněn jest věznem, který nesměl se odvážiti na ulici, aby nebyl vydán pohanám luzy. Papežské stolici vzat jest veškerý majetek, již déle než tisíciletý, a papež poukázán na lásku a štedrost věřících. Hrozné byly útlaky a útrapy, které Pius IX. vystáti musil, tak že se na něm vyjevilo proroctví »kříž z kříže«. Trpělivě, oddán do vůle Boží, snášel papež všechno to, pečuje o církev Páně a odpouštíje všem protivníkům. On překročil léta Petrova, neboť panoval skoro 31 let. Plný zásluh o církev zakončil bohubilý a strastiplný život svůj 2. února r. 1878., právě když zvonili klekání.

Nynější sv. Otec nese také jméno Pius. Papežové jména toho, zejména v posledním století, trpěli mnoho. Kéž ho Bůh všech těch strastí chrání, dá mu léta Pia IX. a vítězství Pia VII., aby mnoho dobrého vykonati mohl se zdarem k prospěchu církve sv. a celého člověčenstva. Doba naše podobna jest době Pia VII., neboť zejména ve Francii i jinde ukazují nepřátelé veřejně svou zášť proti církvi. Než doufejme, že i nyní nenabudou vrchu, neboť ať se jmenuje papež Pius nebo Lev, nebo Řehoř, vždy

je to Petr, k němuž pravil Pán: »Ty jsi Petr, skála a na této skále vzdělám církev svou a brány pekelné ji nepřemohou.« Bůh dopouští i na církev často protivensství a útrapy, aby ji očistil od skvrn světských, však neopustí ji nikdy, nýbrž zachrání tuto nevěstu svou drahou vždycky od záhuby, neboť dal zaslíbení a chce církvi vládnouti až do skonání světa. Čím větší boj, tím skvělejší vítězství a vždy se ukazují jasně slova Páně: »Já s vámi jsem až do skonání světa.«

Boh. Hendl.

Nový kostel božskému Srdci Páně zasvěcený

v Bilsku na Moravě (okres litovelský).

Den 4. října byl pro vesnici Bilsko slavný. Ač událost pro širší svět neznámá, tož přece jak pro místo samo, tak pro bližší i další okolí památná a úvahy hodná.

Tuším, že tím dosti řečeno: V našem století, dnes v těch bouřlivých dobách stavěn a postaven chrám božskému Srdci Páně zasvěcený! Celkem ve krátké době vykonáno velkolepé dílo, krásný dům Boží a při něm dům tichu klášternímu věnovaný, a to všechno v době jednoho roku. V neděli dne 4. října 1903 v den Královny svatého růžence, v den sv. Františka z Assisi, v den jmenin našeho nejjasnějšího panovníka císaře a krále Františka Josefa I. posvěcen božskému Srdci Páně nový kostel nejdůst. arcipastýřem olomouckým knížetem Theodorem. Kladu veliký význam na den posvěcení; neboť v tento den volal kostelíček celému světu slovy, jež psána jsou nad hlavními dveřmi: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a

pokorný srdcem.« (Matouš 11, 29.) A potom slova nad hlavní branou presbyteria: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím.« (Matouš 11, 28.) Kratinkou zprávou podati chci čtenářům »Školy Božského Srdce Páně«, poněvadž milá bude všem, kdož ctí božské Srdce Páně. Pozorují zajisté čtenáři božského Srdce Páně, že božské Srdce Páně vítězí a vítěziti bude, Pán dá, čím dále, tím více a razí si cestu k srdcím dnes zvláště nevěrou a trampotami zkoušeným. Božské Srdce tobě budiž láska, sláva, čest!

Již dne 3. října v sobotu bys nebyl vesnici Bilsko ani poznal. Odpoledne a hned z rána v sobotu bylo pilno s věnováním domův a večer čím blíže, tím větší k slavnosti svčení přípravy. Všechny domy ověnceny a osvětleny z večera, prapory vlály z každého domu. Zdálo se opravdu, že slavnost již večerní hlásá obyvatelům blahou zvěst andělů kdys v Betlemě prozpěvujících: »Sláva na vysostech Bohu a na zemi pokoj lidem

dobré vůle.« Zvony nové krásně hrály, ano opravdu hrály; neboť jsou do akordu cis zladěny a líbezně znějí a mile se poslouchají. Zdálo se, že i zvony krásně vyzvánějí, jakoby radost cítily a blízko oslavu oznamovaly, ano celému světu jakoby hlásaly vítězství slavné božského Srdce Páně. Z děl střelba se ozývala a v širý kraj ohlašovala slavnost zvláštní: radostnou. Množství účastníků ku slavnosti z blízka i z daleka oživovalo celou vesnici, ano v každém domku sebe menším bylo živo od hostů k slavnosti. Leží vesnice Bilsko na vyvýšené rovině u silnice, kteráž vede do Litovle přes Cholinu vzhůru malým lesíkem na rovinu vyvýšenou. Krajina na rovině vyvýšené s okolím pěkným mnoho onu krajinu připomíná, kde slavilo poprvé božské Srdce Páně den svého zjevení, totiž Paray le Monial ve Francii, když mluvilo v tiché kapličky blahoslavené Markétě Alacoque: »Zde viz to Srdce, které tak lidstvo milovalo a miluje a dostává tolik nevědy a urážek!« Vroubí povýšenou rovinku zrovna kolkolem pohoří a vesnice jako útulné hnízdečko v údolí malém klidně se rozprostírá. Kostelíček s věží vysokou viděti již z dálí od lesíka, jak ukazuje jako prstem vzhůru k nebesům a hned se z dálí oku dělá obraz vesnice malého městečka. Silnice vede vesnici, podle silnice jsou seřaděna vedle sebe výstavná stavení těsně k sobě přiléhající. V řadě stavení po pravé straně jede-li se od Litovle, na horní straně vesnice jest napřed dlouhé a vysoké stavení: klášter nový a vedle něho tůl se kostel božskému Srdci Páně postavený. Klášter jest novým domem důstojných, velebných kněží řádů nejsv. Vykupitele a to pro noviciat jejich česko-moravské provincie. Co tu shrnuto krásného, milého Pánu Spasiteli Ježíši Kristu a co tu milostí na místě jednom pro duši nesmrtelnou, jak těch co přebývají v tichu

klášterním, tak těch, kteří přebývají ve vesnici ano co přebývají i v okolí. »Jest místo jako stvořeno k tomuto účelu,« pravil jistý kněz stařícký při svěcení. A vskutku tomu tak, kdo prohlédne a rozváží, řekne: »líbezno zde dlíti s tebou božské Srdce a útrapy života láskou z pramene lásky Srdce tvého čerpanou, přemáhati a vítěziti nad sebou. Chci nejdříve vejíti v milý stanek božského Srdce Páně a projíti, co v něm duši volá k lásce čisté a horoucí. Potom chci zmíniti se krátce o klásteru, totiž o jeho počátcích, o jeho, abych tak řekl vzrůstu a vystavění.

Vedle silnice asi 4 metry od ní stojí na krásném místě poněkud malinko vyvýšeném, důstojný chrám božského Srdce Páně. Jest stavěn ve slohu renaissančním s vysokou štíhlou věží. Krásný portal tě uvítá, když po schodkách vystoupíš ku dveřím chrámovým. U vchodu po levé straně jest malá kaplička, v níž velmi vhodně umístěna vznešená socha naší milé Paní — Marie Lurdské. Útulná kaplička jakoby nás napomínala při vstupu do domu božského Srdce Páně ku vroucné a upřímné modlitbě. Od kapličky přímo, otvírají se hlavní dveře ku lodi chrámové a nad nimi text slov sv. Matouše. Neujde nikomu, kdo vkročí, první dojem, který povznášá líbezná totiž jasnost chrámu celého. Řekli bychom, že nejlépe se hodí jasnost, jasné tedy malby našim chrámům a kapličkám; neboť duše naše již tak denními trampotami sklíčené touží po světle a jasnotě, aby povznesena z útrap a chmur a temnoty oddechla si aspoň zde v domě Božím, v domě lásky a milosrdenství. Celý chrám budí v duši život, ano život a jiskru života lepšího nad pozemský — života jiného, věčného. Zde je ti dobře a zde si oddechni aspoň od starosti a trampot, a oři srdce od prachu světského: Láskou Boží, tak řekneš si za chvilku po kratinké modlitbě

u hlavního oltáře. Hlavní oltář jest dobře volený po způsobu oltářů krásných kostelů našich: Velehradského a Svatohostýnského. Spodní část mramorová, a stůl příhodně postavený připomíná: Večeři Páně milého mistra a Pána Ježíše Krista. Nad mensou krásný tabernakl: svato- stánek, jenž nahoře ozdoben obrazem: »Marie Matky Boží pomocné.« Nad obrazem a celým oltářem libezná a skoro s oltářem hlavním splývající velebná socha božského Srdce Páně. Jak mistrná to soustava: Od Marie Matky Páně pomocné ku božskému Srdci, důvěra a láska stoupá a v srdce skličené klid a pokoj — láska ku povinnostem, a křížům padá. Kdo k oltáři přistoupí, pohlédne na svato stánek, pohlédne vzhůru ku milé Matce Páně pomocné a pohlédne výše ku Srdci božskému, oddechne sobě, vzpomene snad svých křížů a zasteskne, avšak důvěrou posílněn, hledí na Marii pomocnou a na Srdce božské, jež volá do útrob duše: »Synu, dcero, prosím, abys mne miloval a útrapami svými lásky jiskrou mně dokázal.« »Vždyť Srdce mé si kapku lásky tvé tak zasloužilo. Se mnou všechny kříže lehké, a jha má sladká. Ó miluj mne, ano miluj mne, a všechno co máš vlož v Srdce mé a bude ti lehčí. Láskou mou se občerství a posílí, a buď tichý

a spokojený. Já láskou odplatiti chci a jednou ti odplatím.« Zaslžls a na všechny trampoty zapomeň. Divná věru věc, že mluva srdce dojemná a nejvíce zaujímá času chvílky, že kdyby s tebou klečel nerozvážný, řekl bys sobě: »co pak tak dlouho klečí a rozmýšlí?!« Jak plní se nad klečícím slova na oblouku vítězném: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvim.« (Matouš 11, 28.)

Na straně evangelní uprostřed kostela v lodi jest boční oltář a na něm socha sv. Josefa, pěstouna božského Srdce Páně. Omilostněná tvář pěstouna mile se dívá na božské dítě, avšak tvář ta ustaraná ukazuje, že zakusila hojně útrap slzavého údolí. Zrovna na- proti jest druhý boční oltář na straně epistolní a na něm socha svaté Anny, stařícké Matky Marie, dítěta od věků slíbeného. Prostřednice spásy lidstva. — Na hoře na klenbě krásné obrazy, jež ukazují, čím božské Srdce Páně lásku nám lidem hříšným dokázalo. Na zrcadlovém klenutí hlavní lodi, jest obraz »Narození Páně« s nápisem: »Se nascens dedit socium«, to jest: Zrodil se, by nám bratrem byl. Druhý obraz: »Ustanovení nejsvětější Svátosti,« s nápisem: Convlescens in edulium, t. j. Pokrmem byl v jídle svatém. (O. p.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

XXIX. Na ostrově Ceylonu.

Ostrov Ceylon je podnes mocnou hradbou náboženství pohanského, kterému říkáme buddhismus. Z 3,214.348 tamějších obyvatelů je nejméně 1,800.000 buddhistů. Uvnitř se rozpadává a beze vší životní síly byl od polovice 19. století blízce úpadku, ale vláda anglická ujala se ho z politických přčin a snažila

se, aby jej povznesla. Když později i katolické missie začaly na ostrově se šířiti a zkvétati, nastala přirozeně mezi křesťany a buddhisty jistá rovnováha. Nápadná přízeň vlády k pohanům způsobila, že jim „narostl hřebínek“ a od roku osmdesátého opakovaly se a množily surové útoky pohanů na křesťany. Jmenovitě shromažďovali se buddhisté rádi

před katolickými kostely, tropili povyk bubnující, pískající a křičící, a rušili tak katolické bohoslužby. Postavili-li se katolici na obranu, došlo nejednou ku krvavým srážkám, jimž teprv policie učinila přítrž.

Teprv nedávno, v den korunovace krále Edvarda VII., učinili buddhisté v Nirvali, v diecesi Džaffna zcela neočekávaně útok na tamější katolický kostel a školu a obě zapálili. Podobně zbořili školu v osadě Kopay, dvě míle od Nirvali vzdálené. Za posledních let totiž rozmnožila se značně tamější obec křesťanská, a to pohany zlobilo. Zvláště nověobrázcenci byli stálým útrapám a nátlakům vydáni v šanc. Nedostávali v osadě žádné práce, byli na cestě na trh přepadáni a olupováni, na jejich obydlí házeno kamením a pod. Ježto úřady nikdy nezakročily, přešli pohané brzy k násilnostem.

Ještě hůře vedli si buddhisté v městě Anuradhapura jménem. Příčinu k tomu zavalil spor buddhistických mnichů, tak zvaných bonců s vládou. Boncové totiž činili nároky na jisté pozemky, které dle jejich tvrzení od kteréhosi krále byly pohanskému jejich chrámu darovány. Avšak vláda tyto nároky jako neoprávněné zamítla a dala na onom místě několik budov stavěti. Stavba byla však několikráte násilně přerušena, ale hlavní útok odložili boncové na dobu výročních poutí, jež se k onomu chrámu konaly. V čele popuzeného pohanského lidu, chudobných to většinou rolníků, táhli boncové k vládní budově, jejížto stavba již značně pokročila, strhli ji, zpusťovali vedlejší pěkné sady a na masném trhu všecko spřeházeli. Odtud valil se dav ke katolickému kostelu. Sotva se o spiknutí dověděli, pospíšili missionáři P. Poux a Alfons do kostela, velebnou Svátost uschovali a dveře a okna pozavírali. Brzy na to přikvapili buddhisté, vypáčili dveře, rozbili oltáře, obrazy a pod. a založili oheň. Za tím účelem přinesli z blízkého kúpeckého krámu značnou zásobu oleje do kostela. P. Roux, jenž se byl do kostela navrátil, aby zvonil na poplach, byl od zuřivců stržen k zemi a sbit, dovlékl se potom s velkou námahou do bezpečného úkrytu a zůstal tam ve své krvi ležeti, až od sluhů z ženského kláštera

byl nalezen a do nemocnice dopraven. P. Alfons prchl na nejbližší stanici poštovní a zachránil se. Zatím byla luza zapálila novou chlapeckou školu a zpusťovala a vydrancovala obydlí missionářů.

Také klášter a sirotčinec missijních sester byl v největším nebezpečení. Když vzpoura vypukla, byl právě polední odpočinek a sestry s dětmi byly pohromadě. Najednou vrazila jakási žena, strachem napolo šílená dovnitř a oznámila, že buddhisté se již vrhli na kostel. Pospíšily tedy sestry s dětmi do kaple a jaly se hlasitě se modliti. V té však přikvapili jiní křesťané jako bez dechu a blízké nebezpečí oznamovali. Než sestry pořád ještě váhaly utéci. Zatarasily dveře a okna a uchýlily se do kaple, aby tam, co se dítí bude, očekávaly. Ubozí sirotci křičeli a plakali strachem. Po třetí vrátili se křesťané a volali na sestry: »Chcete-li život zachrániti, prohněte; buddhisté se blíží a všechny vás pobijí.« Sestry váhaly ještě. Nyní prosili je křesťané na kolenou, aby se zachránily. Tu teprv opustily sestry klášter a utekly zahradou. Ohlédnuvše se viděly, kterak několik zuřivých nepřátel už se blíží a hroživě svými sekerami mávají.

V rozčilení zapomněly sestry vzíti s sebou slunečníky a prchaly tak ve žhavém vedru slunečním. Na útěku viděly za sebou chlapeckou školu v plamenech. Několik buddhistů zastoupilo jim cestu na silnici, musely tedy učiniti velkou zacházku. Bez oddechu utíkaly přes potoky a močály, až konečně po tříhodinném pochodu na smrt unaveny dorazily k jakémusi rybníku a pod stínem košatého stromu usedly. Avšak brzy dověděly se, že místo neposkytuje bezpečného útočiště. Strom je prý buddhistům posvátným a rybník jejich posvátnou koupelí. Zatím co ubohé sestry se radily, co dále činiti, přišel dobromyslný dělník, nabídl jim útočiště v blízké kůlně, která sloužila za obydlí dělníkům na dráze pracujícím, a poskytl jim malého občerstvení.

Zatím co se toto dalo, byl klášter od záhuby šťastně zachráněn. Mocný buddhista Ratemahatmaja jménem, vystoupil proti svým krajanům a připomenul jim, že se sestry ujímají všech opuštěných dítek, ať si náležejí tomu neb onomu náboženství, té neb oné národ-

nosti. Mimo to vytvořila se z policistů a několika Angličanů v Anuradhapure usedlých malá ochranná stráž, jejížto výzbroj a ráznost luzu zastránila a od dalších násilností zdržela. Klášter byl od několika policistů obsazen a sřežen. Několik pánů jalo se sestry hledati. Byly konečně šťastně nalezeny, našly přístřeší u anglického agenta, Mr. Stoutera a byly, jakmile nastal pokoj, dopraveny zpět do kláštera, jenž byl dosud neporušen.

Poněvadž tentokráte se jednalo o útok netoliko na katolíky, ale i na vládu, zakročila vláda sama rázně a zjednala pořádek, takže jest naděje, že tyto divoké výbuchy pohanské zuřivosti nebudou se tak snadno opakovati. Vůbec nehodlají katolíci ceylonští, jichž je na ostrově 82% křesťanského obyvatelstva, déle snášeti jakékoliv ústrky v životě veřejném. Před dvěma lety spojili se a vytvořily katolický spolek lidový za tím účelem, aby svých práv, jmenovitě v otázce školské i proti vládě důrazně se domáhali a hájili.

XXX. V lékárně missijní sestry.

•Onehdy — vypravuje jedna z missijních sester ve Střední Africe — byla jsem z rána jak obvyčejně u nemocných, když najednou cítím osklivý zápach téměř nesnesitelný. Ohlížím se kolem majíc za to, že mezi nemocnými je některý stížen malomocenstvem nejhoršího druhu, avšak nemohu nikoho vypátrati. Malomocným nebyl nikdo. I vymývám a obvazuji rány nemocných dále, když mi naše malá chovanka, Mařenka jménem, která mi tu a tam při ošetřování nemocných vypomáhá, praví: •Sestro, mně se zdá, že tam na dvoře stojí Ašanti. Sešla jsem tedy na dvůr a již jsem nebyla v pochybnosti, odkud morový zápach pochází. Ašanti nesl na zádech dítě asi 7leté, a to zdálo se býti velmi nemocným.

Poněvadž nebylo možná nemocné dítě v nemocnici samé umístiti, položila jsem je pod strom a brzy se přesvědčila, že bylo nejenom na smrt nemocno úplavici, nýbrž i rozličnými africkými léky, které vesměs ze silných jedů pozůstávají, téměř otráveno. Malým pacientem lomcovala silná horečka, tak že neustále chtěl pít. Mezitím co jsem mu připravovala chladivý nápoj, zaběhla malá Marie pro missionáře. Když missionář přišel a o blízkém nebezpečení se

přesvědčil, ptal se ihned otce, zda dovoluje, aby jeho dítě bylo pokřtěno? •Postarejte se o ně!« pravil otec, •proto jsem je sem přinesl. Jsem nosičem kaučuku a přišel jsem z daleka. Na cestě, před čtyřmi nedělemi, mé dítě onemocnělo a ježto jsem včera slyšel, že všechny nemocné uzdravujete, přinesl jsem je sem.« — •Milý příteli,« vece missionář, •zde se nejedná o uzdravení. Váš syn umře, a proto dovolíte, abych ho pokřtil, aby byl na věky šťasten?« •Co je to křtiti?« táže se otec malá Marie, •řekni bělochům, je-li tento lék jejich příliš drahý, ať dají jiný; já jsem chud a nemám peněz.«

Missionář snaží se otce upokojiti a vysvětluje mu, co je křest svatý. Když však otec slyší jméno •Bůh«, táže se: •A co je Bůh?« Následují nové vysvětlivky a ty přímé, jednoduché srdce pohanovo hluboce dojmají. Ponejprv ve svém životě slyší o bytosti nejvyšší, mocné a dobrotivé zároveň, stvořiteli to veškeré jej obklopující přírody. •Ano,« volá, •pokřtíte mé dítě. Jsem přesvědčen, že mu to bude k dobrému, učiníte-li je dítětem vašeho Boha. Avšak — doložil potichu — vy víte dobře, že vám peněz dáti nemohu.«

Upokojili jsme ho řkouce, že od nemocných žádných peněz nežadáme. Po té vylil missionář vodu křestní na hlavu hochovu, jenž ve svých mukách dychtivě sahal po nádobě s vodou, aby svou palčivou žízeň uhasil. Připravila jsem mu chladivý nápoj, přimísila něco léku a cukru do toho, načež otec vzal opět ubohé dítě na záda a odešel, oznámiv mi prve své prozatímní obydlí.

Následujícího dne odebrala jsem se provázena naší malou Marií k jeho obydlí; ale našeho malého pacienta nebylo již na živu. Zemřel předešlého dne, sotva se byl otec jeho asi 10 minut od lékárny vzdálil. Není nám v tomto případě velebiti velikou dobrotu Boží, která kroky ubohého nosiče kaučuku k nám vedla, abychom duši jeho dítěte mohli získati pro nebe?«

XXXI. Z Východní Afriky.

V německé východní Africe protírá se království Ruanda. Obyvatelé jeho jsou černoši. Království pozůstává ze tří území, jež se zovou: Kissaka,

Ruanda a Bugoye. Kissaka a Bugoye jsou králi v Ruandě poddány; král spravuje obě území dvěma knížaty, kteří jsou zároveň jeho ministry. Celé království obývají tři kmeny: Batusové, Bahutové a Batvové. Batusové jsou kmenem panujícím a mají všechnu moc ve svých rukou, Bahutové jsou třídou obyvatelstva utlačovanou a Batvové, kmen to trpasličí, žijí porůznu v lesích.

Ve všech těchto třech územích založili katoličtí misijníci, tak zvaní »Bili otcové« misijní stanice a sice stanice božského Srdce Páně v Ruandě, stanice Všech svatých v Kissace a stanice Neposkvrněného Početí v Bugoye.

Zastavme se na poslední z těchto tří stanic. Byla založena roku 1901. a misijníci postavili ji pod ochranu neposkvrněné Panny, dříve jí název stanice Neposkvrněného Početí. Vypíná se na pahorku, který domorodci pro jeho podivnou podobu nazvali »Kladivem«. Pod pahorkem na jedné straně čerí se hladina jezera Kivu, na druhé straně táhne se hustě obdlené údolí řeky Sebeje. Poloha missie je čarokrásná. K severu uzavírá rovinu řada kuželovitých kopců, původu vulkanického, západně leskne se hladina jezera Kivu, na dalekém severozápadu ztrácí se rozervané vrcholky horské belgického Konga v modré obloze, k východu chrání missii neproniknutelný prales, na jihu pak prostírá se pahorkatina banány osazená.

Poněvadž pahorek, na němž missie stojí, misty velmi příkrý jest, založili misijníci jednotlivá stavení terasovitě. Marně hledali po dlouhý čas hlinovitou půdu, aby z ní páliili cihly; vulkanická půda hlíny v sobě nemá. Také vápna bylo jen poskrovnu na vrcholku jiných nerostů. Černoši zpěchovali se tvrdošíjně prozraditi misijnářům ložiska hlinová, teprv později ukázali dva domorodci, získání rozličnými dárky, materiál misijnářům nevyhnutelně potřebný. Rychle přikročeno potom ku práci a od června do září napáleno 60 000 cihel. Brzy vyrostla ze země k velkému úžasu domorodců statná budova ze země. Domorodci nemohli se jí dosti vynadiviti. Jejich

způsob stavby je prajednoduchý. Zastrčí zrůna do země několik kolů bambusových, propletou větvičkami a listy, do večera jsou se stavbou hotovi a ještě v týž den v novém obydlí se usadí. Bidné tyto chaty mají podobu košatých včelínů.

Černoši sledovali stavbu misijního domu s napjetím. Budova dosáhla brzy výšky 14 m. »Kdož ví,« myslili si domorodci, »nespadne-li příštím obyvatelům na hlavu? A nač pak jsou okna? Jsou to dvěře nebo střelny?« Zkrátka vypravovali si o nové budově věci k víře nepodobné a netroufali si ani dovnitř vstoupiti. Od té doby však, co v misijním domě lékárna pro chudé a ve vedlejších staveních dílny a zásobárny jsou umístěny, odložili svou bojácnost a ostýchavost a docházejí tam na křesťanská cvičení.

Okolo misijního domu bydlí čtyřicet školních dítek ve svých chatách. Velká kůlna je učírnou. Tu třeba jenom viděti a slyšeti tu veselou drobotinu. Křičíce odřikávají p. učitelé své úlohy z čítanky nebo katechismu, jiní rovněž s nemenším křikem opisují dané úkoly s tabule. Není-li pan učitel ve třídě, povstává nezřídka vědecká hádka, jak to neb ono písmeno se jmenuje, a končí obyčejně všeobecnou pranici, kterou teprv misijníci podají se utišiti.

Také dospělí s velkým zájmem naslouchají náboženskému vyučování, obyspávají misijnáře rozličnými otázkami a opakují si daná vysvětlení svým samostatným způsobem. V neděle a svátky následují, čtyři pět i více náboženských hodin po sobě. Velkou výhodou při vyučování jest obyčej domorodců, že do missie společně po rodinách, dědinách a obcích rozdělení docházejí. Avšak i tento způsob má své stinné stránky; stává se totiž, že kolikrát celá obec vzdoruje a missii se vyhýbá, protože někdo z obce cítí se od misijnáře uraženým. Netřeba dokládati, že »Bili otcové« jako všude tak i zde snaží se ošetřováním nemocných, zdravé pro křesťanství a umírající pro nebe získati. Slovem, missie v Ruandě vyrovnná se zajisté svým časem jiným kvetoucím missiím v Ugandě.

Různé zprávy.

Statistika náboženství v Rakousku.

Dle výsledku posledního sčítání lidu je v Rakousku — bez Uherska — 23.796.814 katolíků, t. j. 90-99% veškerého obyvatelstva; je tedy Rakousko státem velkou převahou katolickým. Všeho obyvatelstva bylo dne 21. prosince 1900, totiž onoho dne, kdy bylo poslední sčítání lidu, 26.150.708 obyvatelů, v němž je večteno 229.037 mužův aktivního vojska, čili bez vojska 25.921.671 osob.

Katolíků je v Čechách 6 067.012 (všeho obyvatelstva je 6.318.697), na Moravě 2.325.574 (2.837.706), ve Slezsku 576.497 (680.422), v Haliči 6.456.147 (7.310.939), v Bukovině 110.483 (730.195), v Dol. Rakousích 2.867.533 (3.100.493), v Horních Rakousích 790 270 (810.246), v Solnohradsku 191.230 (192.763), ve Štýrsku 1.339.358 (1.356 494), v Korutanech 346.663 (367.524), v Krajině 507.274 (508.150), v Přímoří 745.989 (756.546), v Tyrolsku s Vorarlberkem 975.818 (981.949) a v Dalmácii 496.274 (593.784).

Země téměř ryze katolické jsou tedy Krajina, kdež je 99-83%, všeho obyvatelstva katolíků, pak následují: Solnohradsko s 99-20%, Tyrolsko s Vorarlberkem s 99-37%, Štýrsko s 98-74%, Přímoří s 98-60%, Horní Rakousy s 97-53%, Čechy s 96-02%, Morava s 95-40%, Korutany s 94-38%, Dolní Rakousy s 92-49%, Halič s 88-24%, Slezsko s 84-73% a Dalmacie s 83-69% všeho obyvatelstva.

Evandělíků je v celém Rakousku 499.011, a to dle jednotlivých zemí v Čechách 144.658, ve Slezsku 91.741, na Moravě 66.365, v Dolních Rakousích 65.460, v Haliči 44.331, v Korutanech 20.383, v Bukovině 19.272, v Horních Rakousích 18.373, ve Štýrsku 13.159, v Tyrolsku s Vorarlberkem 4767, v Přímoří 2623, v Solnohradsku 1284, v Krajině 413 a v Dalmácii 182. V celém Rakousku je evandělíků 1-89%, větší počet do procent je jich ve Slezsku a sice 13-48%, ze všeho obyvatelstva, v Korutanech 5-55, na Moravě 2-72, v Hor. Rakousích 2-27, v Dol. Rakousích 2-11%, v ostatních zemích jest evandělíků méně než 1%.

Židů je v Rakousku 1.244.899 a je jich nejvíce v Haliči, a sice 811.371, v Dol. Rakousích 157.278, v Bukovině 96.150, v Čechách 92.745, na Moravě 44.255, ve Slezsku 11.988, v Přímoří 5.534, ve Štýrsku 2283, v Hor. Rakousích 1280, v Tyrolsku s Vorarlberkem 1125, v Dalmácii 344, v Korutanech 212, v Solnohradsku 199 a v Krajině 145. Židů je v celém Rakousku 4-69%, ze všeho obyvatelstva; v jednotlivých zemích: v Haliči 11-03%, ze všeho obyvatelstva této země, v Dol. Rakousích 5-07, v Bukovině 13-17, v Čechách 1-46, na Moravě 182, ve Slezsku 1-76, v Přímoří 0-73, ve Štýrsku 0-17, v Horních Rakousích 0-16, v Tyrolsku s Vorarlberkem 0-11, v Dalmácii 0-06, v Korutanech 0-06, v Solnohradsku 0-1 a v Krajině 0-3%.

Pravoslavných je v Rakousku 607.462 a sice v Bukovině 500.643, v Dalmácii 96.279, v Dol. Rakousích 4404, v Haliči 2352, v Přímoří 1873, ve Štýrsku 852, v Čechách 392, v Krajině 289, na Moravě 185, v Tyrolsku s Vorarlberkem 59, v Horních Rakousích 51, ve Slezsku 38, v Korutanech 31 a v Solnohradsku 14%; v celém Rakousku je 1-84% pravoslavných. Nejvíce je jich v Bukovině, a sice 68-56%, ze všeho obyvatelstva a v Dalmácii, kdež jich je 16-22%; v ostatních zemích není jich ani jednoho procenta.

Jiných vyznání je v Rakousku 27.522 osob, čili 0-1% obyvatelstva.

Církev katolická má v Rakousku 9 arcibiskupství (1 arménské a 1 řeckého ritu) a 25 biskupství (2 řeckého ritu). Farností však je 7562 římsko-katolických, 10 arménsko-katolických, 1901 řecko-katolická. Ústavů bohoslovckých čili alumnátů je 25 a mají 2303 chovanců. Světské duchovenstvo čítá 14.253 členů církve římsko-katolické, 16 arménsko-katolických, 2625 řecko-katolických kněží. Duchovních řádů je 1138 s 24.194 členy.

Evandělíci mají v Rakousku vrchní církevní radu, synodální výbor a generální synodu. Mají 9 superintendentů, 22 seniorátů a 224 farních obcí.

Církev pravoslavná má 1 arcibiskupství, 2 biskupství, 337 farností

475 duchovních světských a 3 řady s 48 členy.

Zidé dělí se na 545 náboženských obcí; starokatolíci mají ve Warnsdorfe v Čechách svého představeného, kterému říkají biskup. *I. Zh.*

Kláštéry v Anglii. Během minulého století se počet klášterů ve Velké Británii zečtvnásobil. Nyní čítá se v Anglii 305 mužských a 605 ženských klášterů, v Irsku 215 mužských a 277 ženských klášterů, v celku 1544 klášterů; večteny nejsou ani sirotčince ani školy. Roku

1902 bylo zřízeno 42 nových klášterů, letos přibýlo mnoho klášterníků z Francie, kteří jen v biskupství Southwarku 31 nových klášterů zřídili. Staré kláštéry též vyhnanec ochotně přijímají a své budovy rozšiřují; ve Wolhamptonu přibývali 150 francouzských benediktinů, ve Wentoru na ostrově Wightu 106 benediktinů, v Clarence House u Osbornu 100 sester, ve Wansteadu 206 benediktinů, v Edmontu usadilo se 77 dominikánů. V Devonstire staví se najednou dvanáct nových klášterů. *Ig. Zh*

Dikůvzdání božskému Srdci Páně.

Poděkování za uzdravení. Byl jsem postižen těžkou, bolestnou chorobou. V úzkosti své prosil jsem nejlepšího lékaře nebeského, Syna Božího, jenž účivá se jako milostné Jesulátko pražské za milost uzdravení. Za mocnou přímluvu jsem prosil Pannu nejsvětější, která jest »Uzdravením nemocných«, sv. Josefa, sv. Annu, sv. Jana Nepom., sv. Filumenu, sv. Antonína Pad., sv. Čtrnácte Pomocníků, sv. Kosmu a Damiána, sv. Expedita, sv. Alfonse z Liguory a sv. Anděla strážného i věrné duše v očistci, které dle učení církve svaté v obcování svatých s námi trvají a ať sobě něčeho zasloužiti nemohou, za nás orodují. Ježto ku své nevýslovné radosti zdráv opět jsem, děkuji dle slibu svého, veřejně milostnému pražskému Jesulátku a všem milým svatým a světicím Božím za milostiplnou a mocnou přímluvu. Též díky srdečné vzdávám sv. Janu Nep. a sv. Antonínu Pad. za mocnou přímluvu v trapné záležitosti, ze které vytržen jsem byl.

J. v Čáslavi.

Z P. v kraji tábořském. Nejvroucnější díky vzdávám božskému Srdci Páně, Panně Marii Lurdské, sv. Antonínu Pad., sv. Dominiku a sv. Janu Nep. za vyslyšení prosby v těžké záležitosti a úzkosti.

Odběratelka „Školy“.

Z Hustopeč nad Bečvou. Vzdávám vroucné díky božskému Srdci Páně, že jsem po vykonané devítidenní pobožnosti vyslyšena byla v důležité záležitosti. *K. S.*

Z Orlové. Podle učiněného slibu vzdávám nejvroucnější díky nejsv. Srdci Páně, Panně Marii a sv. Antonínu za vyslyšení v nebezpečné nemoci otce mého. *M. K.*

Z Korutan. V nebezpečné nemoci vzala jsem útočiště k božskému Srdci Páně, Panně Marii Filipsofské a ke sv. Ignáci. Vyvážnuvši zcela z nemoci, plním slib svůj a vzdávám vroucné díky Pánu Bohu za přispění. *J. Š.*

Z Kutné Hory. Tisícere díky vzdávám nejsv. Srdci Páně, Panně Marii a svatému Antonínu Pad. za vyslyšení mnohých proseb. *M. V.*

Z Brna. Dvě nemocné osoby prosily za uzdravení a přímluvu ctihodného sluhu Božího P. Martina Středu a Matičky Boží Svatohostýnské. Též daly sloužit mši sv. na ten úmysl a nyní vzdávají obě veřejné díky k povzbuzení jiných a k rozmnožení důvěry a úcty blah. Panny Marie a ctihodného sluhu Páně Martina Středy. *M. M. a M. P.*

Od Brna. Tímto vzdávám veřejné díky božskému Srdci Páně za vyslyšení ve dvou velmi naléhavých věcech.

F. M.

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z 19. století. — Podává *Ign. Zhděnl.* (Část další.)

Julie obírala se nyní také náboženskými vědami, pokud jí k tomu protestantismus poskytoval příležitost, ale neměla důsledností, logiky. Uznávala, modlíc se snesení apoštolské, jednu obecnou církev a přece mluví o dvou, nad nimiž pne se jedna obloha; proto nepřišla k žádnému výsledku, neboť jenom důsledné přemýšlení přivede k cíli, otevře nám pravdu. Utlumovala pochybnosti, které vznikly v ní mnohdy; ale dobře jí řekl Leo ze Savigny, že nebude mít již pokoje, až vejde do jisté archy církve. Avšak co jí vlastně nyní zdrželo, že se dále nebrala touto cestou, byla jiná životní otázka.

Die svých vlastních slov měla Julie vše, co činí život příjemným a blaženým, ale přece přišel okamžik, kdy nebyla spokojena, naplňovalo ji jakousi tesknoutou, že je vlastně všude a přece není nikde doma. Její čilý duch, její vřelé srdce potřebovaly nějakého povolání, nějaké životní úlohy, již by měla vykonati. Nechybělo příležitostí, že se mohla provdati, ale neměla nikdy chuti; mnoho požadovala. a hlavně žádala, aby muž, s kterým všechen život má ztráviti, byl jí roven duchem, ušlechtilostí v vzděláním, aby odpovídal všem požadavkům jejího srdce a ducha. Mezi osobami, které jí prokazovali obzvláštní pozornost, byl pan z Massowů, muž nejen známý svým šlechtictvím a rodem, ale hlavně svou ušlechtilostí ducha i srdce. Valentin z Massowů byl nyní, kdy ho poznala Julie, tajným vrchním vládním radou v Berlíně; byl narozen r. 1802. a zasnoubil se r. 1836. s hraběnkou Laurou z Wartenslebenu, která však roku 1849. zemřela zanechavši osiřelému manželovi čtyři děti, z nichž nyní tři žily. Roku

1848. pan z Massowů vystoupil ze státní služby, byl pak zvolen za poslance a povolán králem za doživotního člena panské sněmovny. Žil střídavě v Berlíně a na svých statcích, hlavně v Rohru. Toť v krátkosti obraz muže, s kterým Julie brzy vstoupila ve svazek manželský; co se týče jeho povahy, byl přímý a otevřený, věren Bohu i svému králi, užíval, chtělje něčeho dosáhnouti vždy přímé cesty. Vzdělán byl jak málokdo a měl čilý smysl pro vědu i umění; byl tedy docela schopen, aby vyplnil všechna přání srdce své budoucí nevěsty. Neboť i Julie rozohněna byla pro básnictví a umění; ráda a lehce vyjadřovala se v básnické formě, složila i několik písní; vše bylo u ní jako odechnuto poesii.

Pan z Massowů potkával každou neděli a svátek Julii, když chodívala v Berlíně do kostela sv. Matouše, což bylo již r. 1850., avšak představen jí teprve na jaře r. 1851., když sešel se s ní u svého bratra, který byl ministrem. Poznav se s ní blíže, rozhodl se, že ji požádá, aby byla jeho manželkou a matkou jeho dětí. Velká ušlechtilá postava jeho, když vždy dvorně Julii pozdravoval byla sice nápadná, ale nepovšimla si ho nikdy blíže. Jak sama se přiznala, když mu byla ponejprv představena, připadlo na ni jakési zvláštní tušení že je to muž, kterého jí určil Bůh, a že se bude o ni ucházeti, a že její životní úlohou je, býti mu věrnou chotí a dobrou matkou jeho dětí.

Roku 1852. otázal se pan z Massowů napřed u hraběnky Bismark-Bohlenové a paní ze Savigny, o nichž věděl, že jsou Juliinými přítelkyněmi, co myslí o jeho úmyslu. Julie nerozhodla se doposud, jen pozorovala vše; pravila k přítelkyni

na její otázku: poznala jsem, že povinnosti více zajímají než radosti, že potřebí k skutkům rozhodnosti. Ostatní dá Bůh; slíbila též oběma přítelkyním, že nic nepodnikne bez jejich vědomí, neboť radily, aby neodmítla muže tak dobrého a hodného, jako je Massow; nerozhodně žila do 15. dubna, téhož dne vrátila se domů z návštěvy a proto, že byl předvečer úmrtí její matky, otevřela před spaním Písmo svaté a četla: »Kdož ví, že má dobré činiti a nečiní, hřeší.« Dlouho rozmyslela o tomto výroku a považovala ho za vnuknutí Boží; nyní byla již rozhodnuta.

Příštího dne poslal jí pan z Massowů list, jímž se ucházel o její ruku; Julie mu odpověděla, že potěšena je jeho nabídkou, že přenechává vše svému nejstaršímu bratrovi, s nímž se poradí a pak teprve odpoví na čem se ustanovila. Když pak její bratr přišel do Berlína, byl šťasten, když mu Julie oznámila, že jest odhodlána státi se chotí pana z Massowů; Fric navštívil ho a oznámil mu ústně sestřino rozhodnutí. Julie poznala i příští své děti, které uviděvše ji padly jí s pláčem okolo krku, a umínila si, že vychová je pro Boha a bude jim dobrou matkou.

II. Julie z Massowů.

7. Zdavky, osada Rohr.

Poslední dny před oddavkami prožila Julie v hluboké vážnosti, zvláště ji dojalo rozloučení od tak milých přátel, od paní ze Savigny, kterou milovala jako vlastní matku. Nejraději mluvívala nyní o sladkém shledání v nebi. Poznala dokonale vůli Boží vzhledem své budoucnosti a byla připravena, vše svědomitě vyplniti.

V této vážné, skoro smutné chvíli vzala si do ruky Písmo sv. a čítávala epístolu sv. Pavla, ve které popisuje

vlastnosti pravé lásky. Jako zvuky z nebe zněla jí do duše slova tato, byla jí vzácnou písní ku sňatku: »Láska trpělivá jest, dobrotníva jest, láska nezávidí, nečiní nic na chloubu, nenadýmá se, není ctižádostivá, nehledá co její jest, nevzpouzí se, nemyslí zlého, neraduje se z nepravostí, ale raduje se pravdě; všecko snáší, všemu věří, všeho se naděje, všecko trpělivě čeká, ... nyní pak zůstávají víra, naděje, láska, tyto tři: ale větší z nich jest láska.« (Kap. 13. ke Kor.)

Julie měla mnohé tak milé známé opustiti a také ještě netlouklo srdce její tak vřele pro příštího manžela, jak si přála. Avšak ve slovech sv. Pavla našla jasně vyznačeny všechny své příští povinnosti, které měla jako matka i jako choť plniti, a víc a více mizely všechny obavy. I se svým ženichem četla kapitolu třináctou a radostně přijala jeho návrh, že přičiní se, aby jim byla vůdčí hvězdou po celý manželský život. V domě paní z Eckardsteinů chtěli i dále bydliti; dne 8. června 1852 bylo vše slavnostně vyzdobeno; odpoledne okolo třetí hodiny jela Julie doprovázená sestrou Aloisí a paní z Eckardsteinu do kostela sv. Matouše, kde byly zdavky. Na cestě modlila se nevěsta vřele k Bohu a jako zvláštní milost si žádala, aby nedal jí Bůh vlastních dětí, aby tím lepší byla macechou. Pastor Büchsel oddal novomanžely; když čísti měl, jak obyčejem je u protestantů místo z Pisma svatého, o němž pak promluvil několik slov, přála si v duchu Julie, kdyby vzal nejmilejší jí kapitolu — její snubní píseň — a vskutku, k největší radosti Juliině zvolil 13. kapitolu prvního listu ke Korintským. Později pravil pastor novomanželům, že neměl času připravit se, a stoje již u oltáře, maně otevřel Písmo sv. a četl nač připadl.

Slova zavazovací byla vyřčena, slůvko »ano« vysloveno, prsteny vyměněny a

Julie z Behrů byla nyní chotí pana Viléma z Massowů, dědičného pána v Rohru, královského pruského tajného rady a člena panské sněmovny. Po oddavkách odevzdal pastor novomanželům jak bylo obyčejem v kostele sv. Matouše, krásně vázanou bibli za dar pro nové hospodářství. Když po všech slavnostech mladá paní ponejprv s chotěm do svého nového příbytku vstoupila, užívala na svém psacím stolku bibli, kterou jí daroval pastor a do níž připsal vlastnoručně na titulní list: »Já pak a dům můj sloužiti budeme Pánu« (Josue 24, 15). Jestě jednou přečetli si oba třináctou kapitolu 1. listu ku Korintským a slavnostně si slíbili, že budou tato slova jejich vůdcem po celý příští život.

Dne 12. června opustili i s dětmi Berlín a jeli do nové otčiny do Rohru, který je od Berlína padesát mil vzdálen. Několik dní po svatbě započala Julie nový oddíl svého denníku následujícími slovy: »V Rohru 17. června. Ano, mnohem lépe činí vše Bůh, než sami si myslíme, budiž pochválena jeho svatá vůle!« S pevným, radostným srdcem píše paní to, co jako dívka jen v úzkosti a strachu doufati směla. »Zdá se mi býti dávno již, co jsem byla slabou dívkou, neboť Pán nebes mne posilnil, abych snadno měla moje kroky, aby urovnány byly všechny cizí cesty; všechno je nové okolo mne a vše říká mi: buď ticha a poznávej, že jsem Bůh tvůj; odpovídám vždy: já pak a dům můj sloužiti budeme Pánu.«

O svém příchodu do Rohru píše: »Dne 12. června, okolo poledne vstoupili jsme na rohrské území a ruce mé i manželovy sepjali se v modlitbu. Tam za jezerem je má nová otčina; zvony zazvonili, když jsme jeli okolo kostelíka, přede dveřmi našeho obydlí stáli úředníci, všude plno květin, plno slavnostních bran a plno radostných obličejů. Co jsem dělala, mluvila, nevím, vím jen, že jsem

se radovala, když mne přivítal manžel v novém domě se slovy: Zehnej tě Bůh! Vše bylo krásnější, než jsem očekávala, hlavně líbilo se mi v mé světničce. Okolo mého psacího stolku stály pomerančinky, růže, nejmilejší mi obraz Panny Marie visel nad ním. Po obědě nastoupila jsem úřad hospodyně domu a večer šli jsme na delší procházku. V bukovém lese je pomník na památku první choti mého manžela a je u něho tak krásně, tiše, slavnostně jako v kostele, zvláštní kouzlo dodávají místu tomu hluboká rokle a veliký dub.

O dětech a jich způsobech píše Julie tetě a sestrám častěji. Z listů těch vyjímáme: »dvě ditky mám zde; třetí hoch přijde z kadetní školy brzy na svátky, jmenuje se Adolf, je 14 let stár, zdatný, na stáří své vzrostlý hoch, otevřeně a upřímně se mi naklonil a dopisuje nové matce v dětinných, upřímných dopisech, za něž jsem mu povděčna. Děvčátko se jmenuje Marie a čítá 11 let, Evald je 7 let stár. Oba jsou milé děti, necstýchají se, jsou jako by byly od jakživa mými dětmi. Lze je laskavě vésti, a doposud mi dělají jen radost; dej Bůh, aby tento poměr krásný i dále zůstal! Aby si děti na mne zvykli, měla jsem je první tři neděle úplně pod dozorem, jen jimi jsem se obírala, a podařilo se mi úplně je získati; nyní máme vychovatelku, která jak se zdá, zamlouvati se bude a vyplní naše požadavky přání a potřeby, tak získám více času pro domácí práce a dozor. V této nepřerušité venkovské samotě mohu pohodlně žiti dle přesně ustanoveného denního pořádku, jen u něhož se přispůsobuje i můj manžel s největší ochotou a dobrotou.

Snídáme o ½9 ráno, pak rozdělím domácí práce, Evalda učím potom bibličkému dějepisu, zodpovím dopisy a raduji se, když k dvanácté slyším, jak manžel dojede s poli buď koňmo anebo vozmo,

učíme se spolu hodinu anglicky, při tom jsem mu učitelkou. Na to chodíváme buď do lesa anebo sedneme si někde po venkovsku na louku nebo na mez, při čemž předčítá mi manžel buď Fausta anebo Goethovy básně. O dvou obědváme; po obědě prohlížím všechnu domácnost, doplňuji, kde co chybí a dělám pořádek s hospodyní, která obstarává hospodářství pro dělníky ve vedlejších domě. O pěti se všichni domácí sejdem, a buď jedeme na procházku do polí a lesů, které nám patří na několik mil daleko, anebo jdeme pěšky buď k jezerům buď na kopce. Tyto hodiny jsou radostí pro děti, ač i mne zajímají, protože se s manželem můžeme o všem domluvit. O osmi pijeme čaj a pak ulehnu děti; po procházce obyčejně pěstujeme hudbu; někdy čteme hlasitě nějakou knihu a děláme cestovní plány pro budoucnost. Na konec pak čtu buď kapitolu z písma svatého anebo některý žalm, což i ráno se dělá.

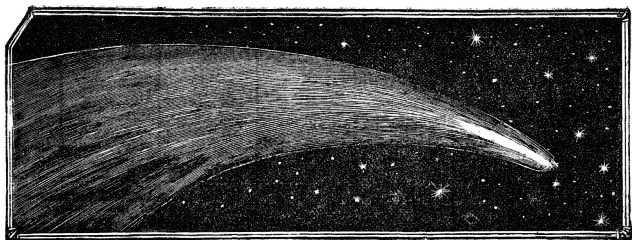
Takový denní pořádek zachovával se v Rohru, a po něm toužili oba manželé, když nuceni byli zimu trávit v Berlíně, anebo navštívili-li je ve venkovském zátíší přátelé. Mladá paní byla den co den šťastnější, a dovedla muže ve všem uspokojiti, jak dokazují slova, která napsal pan z Massowů vlastnoručně do domácí kroniky: Bůh dal mi v Julii věrnou, dobrotivou choť, je vůči dětem laskavou, a v její ruce doporučil jsem v padesátém věku svém s opravdovým zápalem novou domácnost; je mi pilnou, starostlivou hospodyní, a v lásce i důvěře hledíme vésti příkladný, Bohu milý život; je dobrotivou matkou mých dětí z prvního manželství, ujala se jejich vzhovávání opravdovou láskou, s mateřskou pečlivostí, a fídkou věrností v plnění povinností; je dobroditelkyní a ošetřo-

vatelkyní nemocných zde v Rohru a mnoho požehnání mému domu i mému srdci s ní k nám přišlo.

Paní z Massowů dobyla si však vskutku brzy srdce všech obyvatelů, kteří ji nazývali „matkou osady“. Po městě, po životě městském netoužila, poznávali se více s manželem a jeden druhého tím více ctili. Psychologicky je zajímavé, pozorovat, jak Julie vešla ve všechna přání a úmysly manželovy: měla náklonnost v srdci ku katolické církvi a ku katolické literatuře; čítávala s manželem spisy Albana Stolze, hraběnky Idy Hahn-Hahnové, i Filotheu svatého Františka Saleského, při čemž podívoval se vzletně, právě básnické řeči církevních zpěvů; když si však objednala s větší zásilkou knih i římský breviář, chtějíc se pokochati krásou a vznešeností latinských hymnů a homilií, tu jí řekl pán z Massowů rozhodně že nesouhlasí, tak dalece že s ní nepůjde, že n u to připadá jako rozloučení manželství. Julie poslala hned breviář zpět, a objednala si jen vědecké a filosofické spisy. Tak ač nepřestala Boha stále hledati, přece byl jejímu srdci o něco více vzdálen než za svobodna. Vyplnilo se tak i na ní slovo svatého Pavla: žena nevdaná a panna myslí na to, co jest Páně, aby byla svatá tělem i duchem; ale která jest vdaná, myslí na to, co jest světa, kterak by se líbila muži. (1. Kor. 7, 34.) Když byla v Berlíně, vyprávěl jí Leo ze Savigny, že bude sloužena zádušní mše svatá za zemřelého bratra Františka; byla by ráda šla do katolického kostela, ale vzdala se úmyslu a zapsala do deníku: obětovala jsem úmysl jíti na mši za Františka ze Savigny, a nešla k vůli manželovi.

(Příště dále.)

Obnovení světské moci papeže

(Hlavní úmysl.)

Koho nenaplní podivem, uváží-li, že papež, nejvyšší hlava veškerého křesťanstva, jest ve svém vlastnictví vlastně věznem?! Sebrali mu všecko, ponechavše k obývání jeho Vatikán. Ale tento majetek nepřináší užitku, naopak potřebuje ustavičných a velikých vydání na své zachování. Odkud má bráti svatý Otec na tyto výlohy, na vydržování svého dvoru, svých úřadů, na podporu všech misii po celém světě? Jest poukázán na dobré srdce svých věrných a na jejich almužnu, na Svatopetrský halíř. Ale i tento jest nyní mnohým křesťanům i nekřesťanům trnem v očích a reptají proti sbírkám pro svatého Otce. Ať řeknou takoví, jak má nabýti svatý Otec prostředků na potřeby veškeré církve? Kdyby měl své, majetek bývalý svaté Stolice římské, pak by nemusel se dožebravat almužny věřících. Pokud nemá svatý Otec, co mu patří, není jiné pomoci nežli otevřítí štědrou ruku a dáti almužnu čili Svatopetrský halíř, a sice bez reptání. Ani nepomůže zde ukazovali na sv. Petra, apoštola, že byl papežem a že neměl ničeho. Ovšem bylo tak, ale tehdy nebylo takových potřeb jako nyní; tehdy přijímali jej šlechtici římsí do domů svých a boháči sami se starali o podporu chudých a na potřeby církve. Poměry se však časem, tolika stoletími valně změnily.

Měla sice církev již před císařem Konstantinem majetek, pozemky a již tehdy vykonávali papežové jak ostatní biskupové jistý soud nad křesťany. O tom již sv. Pavel se zmiňuje v prvním listě ke Korintským (kap. 6.): „Jakž jen smí někdo z vás, máje při s druhým, souditi se před nepravými (pohanskými) a ne před svatými (věřícími)? Zdalíž nevíte, že svatí tento svět soudí i budou... Nevíte-liž, že anděly souditi budeme? čímž více světské věci?...“ Po obrácení císaře Konstantina na víru křesťanskou dostala církev římská darem mnohá území na východě i na západě, zvláště v severní a v jižní Itálii, v jižní Francii a jinde. Tak i nabyli papežové rozličných veřejných práv politických. Ještě většího vlivu dosáhli papežové na Itálii tehdy, když byli nuceni tuto zemi brániti proti vpádům divokých národův a pak vůbec v ní vládnouti a chrániti proti císařům východním. Zvláště vyniká jako dobrodinec svaté Stolice Karel Veliký, který Itálii osvobodil od nepřátel a za to byl od papeže korunován roku 800. Od této chvíle měli papežové větší nebo menší vliv i na věci politické v ostatních zemích, podle toho, v jakém poměru stáli králové k papeži římskému. Poměrně největšího lesku dosáhla moc papeže jak uvnitř tak i vně za papeže Řehoře VII. (1073—1085). Také za mnohých ostatních papežů byl lesk moci jejich i ve světských záležitostech menší nebo větší dle toho, jak okolnosti národův a jich vládců se utvářily. Není tuto místa podati celé dějiny, a proto jest nám se omeziti dějinami posledních dvou papežů Pia IX. a Lva XIII.

Pius IX. nastoupiv na trůn sv. Petra roku 1846, zakusil mnoho radostného i žalostného. Byv pronásledován utéci musel z Říma, ale opět se do něho vrátil.

Prohlásil za článek víry neposkvrněné početí blah. Panny Marie roku 1854, svolal církevní sněm Vatikánský, na němž prohlášena byla neomylnost papeže ve věcech víry a mravův a jiné mnohé události radostné poji se k pontifikatu velikého papeže Pia IX. Ale také smutných věcí se dožil. Za jeho panování stalo se, že vzburěná Itálie sáhla na církevní majetek dne 20. září 1870, zabráno papežské území. Řím, a ponechán papeži jen Vatikánský palác. Zde jako ve vlastním vězení dlel papež Pius IX. zbaven všech prostředků k řízení církve svaté. Po něm i zvěcnělý papež Lev XIII. byl také vězněm vatikánským a nynější sv. Otec Pius X. nastoupil do slépějí velikých svých předchůdců. I nynější sv. Otec nepřestane se domáhati práva svého, aby majetek církve zase této vrácen byl. Ačkoliv panování Pia IX. i Lva XIII. bylo tak slavné i v záležitostech světských, ačkoliv od panovníků samých byli ve mnohých přích za rozhodčí požádáni, ačkoliv celý svět jich ctil a jim se koril pro svatý a vznešený úřad jejich a uznával jich zásluhu veliké, nicméně přece mají papežové nyní ruce svázané, nemajíce dosti prostředků k podporování missií v pohanských zemích a k řízení vnitřnímu církve svaté. A proto jest již na čase, aby zase nabyli svého majetku a nemuseli se domáhati a doprošovati almužny katolického světa. Rádi dáváme podporu takovou sv. Otci, ale přece nás to musí bolet, vidouce sv. Otce, nejvyšší hlavu všeho křesťanstva, strádati ve vysokých zděch vatikánských. Přejeme si a o to se chceme také zasazovati a modliti, aby dřívější lesk a moc papežská zase byla obnovena ku blahu církve a všech národů.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za znovuzřízení světské moci papežské, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Zájem míti na obnovení světské moci papežské neb aspoň modliti se.

Úmysl v lednu 1904: Důvěra v Boha.